Bernard Cornwell

Ze střetu hrdinů zrodilo se království

BLEDÝ JEZDEC

Bledý jezdec je pokračování rozsáhlé ságy z raně středověké Anglie, v níž Bernard Cornwell vypráví příběh mladého northumbrijského velmože Uhtreda z Bebbanburgu, na jehož osudech líčí boje západosaského krále Alfreda Velikého proti vikinským nájezdníkům a jeho úsilí o sjednocení Anglie. *Bledý jezdec* tedy navazuje na román *Poslední království*, první díl této Cornwellovy ságy.

V nakladatelství BB/art již vyšlo:

ISBN 978-80-7381-045-0

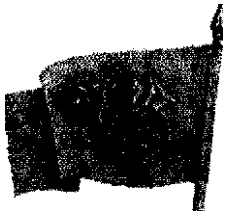
Cena 249 Kč

Nakladatelství BB/art
e-mail: bbart@bbart.cz
www.bbart.cz

Bernard Cornwell

BLEDÝ JEZDEC

Království Alfreda Velikého

Přeložil Jiří Beneš

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o.
ve spolupráci s nakladatelstvím Jiří Buchal – BB/art v roce 2007
Bořivojova 75, Praha 3
Copyright © 2005 Bernard Cornwell
All rights reserved.

Z anglického originálu *The Pale Horseman*
(First published by HarperCollinsPublishers, London, 2005)
přeložil © 2007 Jiří Beneš
Redakce textu: Růžena Steklačová
Jazyková korektura: Ludmila Bóhmová
Grafická úprava obálky: Bohumil Fencl

Tisk: CENTA spol. s r. o., Vídeňská 113, Brno

První vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7381-045-0

VĚNOVÁNO
s obdivem
George MacDonald Fraserovi

Ac herforÞ herað; fugelas singað gylleð græghama.
[Neboť zde začíná válka, zpívají mrtví ptáci a vyjí šedí vlci]

Z eposu *Bitva u Finnsburhu*

OBSAH

MAPKA
8

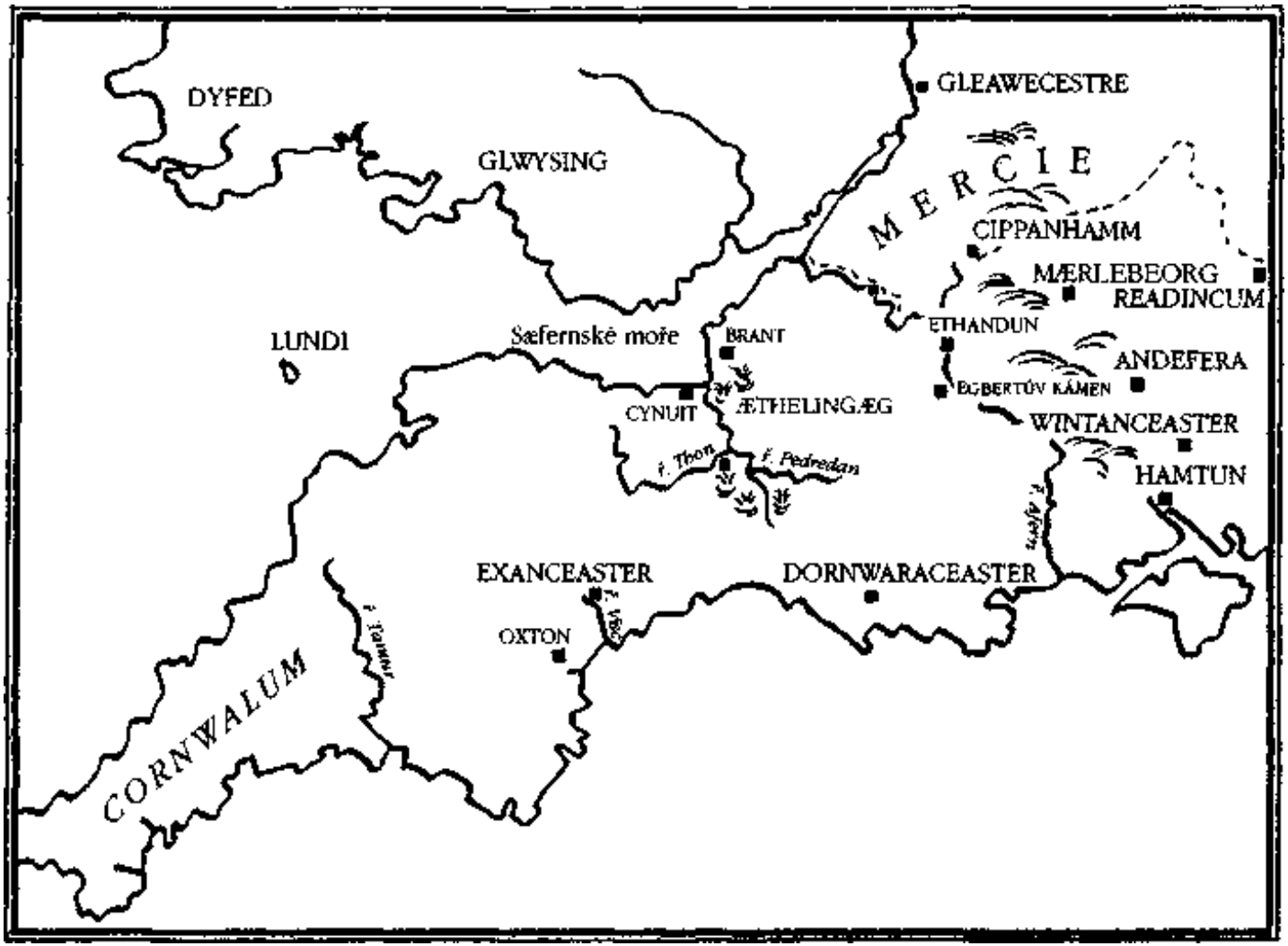
MÍSTNÍ NÁZVY
9

ČÁST PRVNÍ
Viking
12

ČÁST DRUHÁ
Král bažin
83

ČÁST TŘETÍ
Fyrd
297

HISTORICKÁ POZNÁMKA
381

DYFED
GLWYSING
GLEAWECESTRE
MERCIE
CIPPANHAMM
MÆRLEBEORG
READINCUM
ETHANDUN
ANDEFERA
EGBERTOV KÁMEN
WINTANCEASTER
HAMTUN
LUNDI
Sæfernské moře
BRANT
CYNUIT
ÆTHELINGÆG
f. Thorn
f. Pedredan
f. Alyne
EXANCEASTER
DORNWARACEASTER
OXTON
f. Tamar
CORNWALUM

MÍSTNÍ NÁZVY

Způsob psaní jmen v anglosaské Anglii byl kolísavý, proměnlivý a nejistý, bez důsledností a zásadovostí i pokud šlo o názvy samy. Londýn byl tedy uváděn a zaznamenáván jako Lundonia, Lundenberg, Lundenne, Lundene, Lundewic, Lundenceaster či Lundres. Uvědomuji si, že někteří čtenáři by nepochybně dali přednost jiným názvům, než jaké uvádím v následujícím přehledu i v celé své knize, ale já jsem obvykle využil pravopisných znění, která jsem našel v *Oxford Dictionary of English Place-Names (Oxfordském slovníku místopisných názvů)* pro léta nejbližší období 871-899 n. 1. nebo do něho spadající. Ani toto řešení však není zcela spolehlivé. V roce 956 se např. Hayling Island psal dvěma různými způsoby – Heilincingae a Hæglingaiggae. A ani já jsem nebyl vždy důsledný, takže jsem dal přednost moderní Anglii (England) před názvem Englaland a místo Horðhymbratond užívám názvu Northumbria, abych se vyvaroval dojmu, že hranice či meze starodávného království se shodují s hranicemi dnešního hrabství. Takže i tento seznam, stejně jako způsob psaní názvů samých, je kolísavý a nedůsledný.

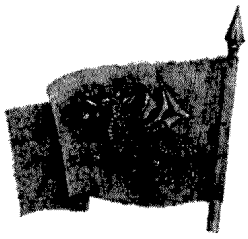
Æskův kopec	Ashdown, Berkshire
Æthelingaeg	Athelney, Somerset
Afen	řeka Avon, Wilthshire
Baðum (čti Bathum)	Bath, Avon
Bebbanburg	Bamburgh Castle, Northumberland
Brant	Brent Knoll, Somerset
Bru, řeka	řeka Brue, Somerse
Cippanhamm	Chippenham, Wiltshire
Contwaraburg	Canterbury, Kent
Cornwalum	Cornwal
Cridianton	Crediton, Devon
Cynuit	Cynuit Hillfort, u Canningtonu, Somerset
Dærentmora	Dartmoor, Devon

Defereal	Kingston Deverill, Wiltshire
Defnascir	Devonshire
Dornwaraceaster	Dorchester, Dorset
Dreyndynas	„Trnová pevnost“, fiktivní objekt zasazený do Cornwalu
Dunholm	Durham, County Durham
Dyfed	jihozápadní Wales, v podstatě dnešní Pembrokeshire
Dyflin	Dublin, Eire
Eoferwic	York (také dánský Jorvic)
Ethandun	Edington, Wiltshire
Exanceaster	Exeter, Devon
Exanmynster	Exminster, Devon
Gevæsc	The Wash
Gifle Yeovil	Somerset
Gleawecestre	Gloucester, Gloucestershire
Glwysing	waleské království, v podstatě Glamorgan a Gwent
Hamptonscir	Hampshire
Hamtun	Southampton, Hampshire
Lindisfarena	Lindisfarne (Svatý Ostrov), Northumberland
Lundene	Londýn
Lundi	ostrov Lundy, Devon
Mærlebeorg	Marlborough, Wiltshire
Ocmundtun	Okehampton, Devon
Palíleot	Pawlett, Somerset
Pedredan	řeka Parrett
Penwith	Land's End, Cornwall
Readingum	Reading, Berkshire
Sæfern	řeka Severn
Sceapig	ostrov Sheppey, Kent
Scireburnan	Sherborne, Dorset
Sillans	ostrovy Scilly
Soppan Byrg	Chipping Sodbury, Gloucestershire
Sumorsæte	Somerset

Suth	Seaxa Sussex (Jižní Sasové)
Tamur	řeka Tamar
Temes	řeka Temže
Thon	řeka Tone, Somerset
Thornsæta	Dorset
Uisc	řeka Exe
Werham	Wareham, Dorset
Wilig	řeka Wylye
Wiltunscir	Wiltshire
Winburnan	Wimborne Minster, Dorset
Wintanceaster	Winchester, Hampshire

ČÁST PRVNÍ

Vikimg

Kapitola první

Dnes vidím ty, jimž je dvacet let, jako žalostně mladé, sotva odstavené od matčiných prsů, ale když bylo dvacet let mně, považoval jsem se za zcela dospělého muže. V tu dobu jsem už byl otcem dítěte, měl jsem za sebou boje ve štítové hradbě a nerad jsem přijímal rady od kohokoliv. Zkrátka byl jsem nadutý, domýšlivý, arogantní, ale také hloupý svéhlavý až hrůza. A zřejmě proto jsem po našem vítězství u Cynuitu udělal něco špatného.

Bojovali jsme s Dány na břehu oceánu v místech, kde ústí řeka Pedredan a vlny Sæfernského moře se za přílivu rozlévají do rozsáhlých mokřin, a tam jsme naše nepřátele porazili a vítězství dokonali velkým vražděním, přičemž já, Uhtred z Bebbanburgu, jsem k tomu přispěl svým dílem. Vlastně víc než to, neboť když na konci bitvy velký Ubba Lothbrokson, nejobávanější ze všech dánských válečníků, prorazil svou těžkou sekerou naši štítovou hradbu, postavil jsem se mu, srazil jsem ho k zemi a poslal ho k jeho *einherjar*, válečníkům v Odinově síni mrtvých, kde přes den bojují a v noci hodují a obcují se ženami. Jenže pak jsem měl udělat to, co mi radil Leofric – jet rychle do Kxunceasteru, kde Alfred, král Západních Sasů, obléhal Guthruma. Měl jsem tam dorazit třeba i pozdě v noci, nechat krále vzbudit a položit mu k nohám praporec s černým havranem a Ubbovu těžkou válečnou sekeru, na jejíž čepeli by stále ještě lpěla zaschlá krev, a takhle králi doručit skvělou zprávu o tom, že jsme porazili vojsko Dánů, že těch pár nepřátel, kteří přežili, uprchlo

na lodích s dračími hlavami na přídi, a že Wessex je nyní bezpečný, přičemž o to vše jsem se zasloužil já, Uhtred z Bebbanburgu.

Jenže já jsem Leofrikovy rady neuposlechl a místo za králem jsem jel za svou ženou a svým dítětem.

Ve dvaceti letech jsem myslel víc na milování s Mildrith než na to, abych sklízel odměnu za přízeň štěstěny, a to bylo to špatné, co jsem udělal, i když toho při pohledu zpět příliš nelituju. Vše řídí osud a Mildrith, i když jsem se s ní zprvu zdráhal oženit a později se mi zdálo, že spěju k tomu, abych ji začal nesnášet, mi byla ve chvíli shledání skvělým objektem v milostných hrách.

Tak se tedy stalo, že jsem v tu sobotu, v ono pozdní jarní období roku 877, zamířil místo za Alfredem do Cridiantonu. Vzal jsem s sebou dvacet mužů a slíbil Leofrikovi, že kolem nedělního poledne dorazíme do Exanceasteru a já potvrdím Alfredovi zprávu, že jsme bitvu vyhráli a zachránili jeho království.

„Jenže Odda Mladší tam už tou dobou bude," varoval mě Leofric, zkušený válečník utužený léty bojů s Dány, který byl téměř dvakrát tak starý jako já. „Slyšels mě?" zeptal se, když jsem to nechal bez odpovědi. „Říkám, že Odda Mladší tam už tou dobou bude," opakoval, „a víš, že je to dost velký hlupák a parchant na to, aby veškeré zásluhy na našem vítězství připsal sobě."

„Pravdu o tom, jak to bylo, neutají," prohlásil jsem povzneseně.

Leofric se tomu posměšně zasmál. Byl to vousatý podsaditý hrubý chlap, který se měl stát velitelem Alfredova loďstva, ale protože nebyl urozeného původu, rozhodl se Alfred – i když bez valného nadšení – že svěří velení mně, neboť já jsem byl ealdorman, velmož, a zdálo se vhodnější, aby válečnému loďstvu Západního Saska velel někdo urozený, třebaže ještě ne dost zralý na to, aby mohl čelit velkému množství dánských lodí, jež tehdy útočily na jižní pobřeží Wessexu. „Jsou chvíle, kdy mi chceš mermomocí dokázat, že jsi earsling," řekl. Byl to jeho oblíbený výraz, který označuje to, co odpadá při vykonávání potřeby od zadku zvířat i lidí, a ke mně si tuhle urážku mohl dovolit, protože jsme byli přátelé.

„Zítra…," řekl jsem, „zítra pojedeme za Alfredem."

„Odda Mladší tam bude už dnes," opakoval Leofric trpělivě.

Odda Mladší byl synem Oddy Staršího, který poskytl mé ženě útočiště, a neměl mě rád. Neměl mě rád proto, že chtěl dostat Mildrith do postele, a to, že ji tam nedostal, pro něj bylo dostatečným důvodem k nelásce ke mně. Navíc to byl hlupák a parchant, jak řekl Leofric, kluzký jako úhoř a zákeřný, což bylo zase dobrým důvodem pro mě, abych k němu neoplýval láskou.

„A my tam budeme zítra," prohlásil jsem pevně a druhý den ráno jsme skutečně všichni – mí muži, kteří doprovázeli Mildrith, našeho syna a jeho chůvu – vyjeli do Exanceasteru a našli tam Alfreda na severní straně města, kde měl stan, nad nímž vlál jeho zelenobílý praporec s drakem. Ve vlhkém větru tam však pleskaly i jiné praporce jako barevná přehlídka šelem, fantaskních tvorů, křížů, světců a zbraní, jejichž úkolem bylo oznámit světu, že mocní mužové Wessexu stojí věrně po boku svého krále, a na jednom z těch praporců se třepetal černý jelen, což potvrzovalo Leofrikova slova, že Odda Mladší dorazil sem, do jižního Defnasciru, před námi. Vně tábora, mezi jeho jižní hranicí a městskými valy, stál velký stan z lodních plachet natažených na kůlech a zajištěných přídržnými lany, a to znamenalo, že místo aby Alfred s Guthrumem bojoval, vedl s ním jednání. Jednali tedy o příměří, i když zrovna dnes ne, protože byla sobota a v sobotu Alfred zásadně nic nedělal – pokud si to mohl dovolit –, a už vůbec nečinil důležitá rozhodnutí. Našel jsem ho tedy, jak klečí v provizorním polním kostele, což byl další stan z lodní plachty napnuté na několika kůlech, a všichni jeho přední muži a thénové byli seskupeni kolem něj. Někteří z nich se otočili, když zaslechli dusot našich koní, a byl mezi nimi i Odda Mladší a já jsem v tom okamžiku zahlédl, že se v jeho hubené tváři mihla obava.

Biskup, který sloužil bohoslužbu, se odmlčel, aby shromáždění mohlo odpovědět na jeho zvolání, což poskytlo příležitost Oddovi, aby ode mě odvrátil pohled. Klečel blízko Alfreda, velmi blízko, jako by tím chtěl všem naznačit, že stojí na žebříčku královských oblíbenců vysoko, a mně bylo v tu chvíli jasné, že Leofric měl pravdu – že to byl skutečně Odda, kdo přivezl do Exanceasteru a složil k Alfredovým nohám havraní praporec mrtvého Ubby a jeho válečnou sekeru, a stejně nepochybné bylo, že hlavní zásluhu na našem vítězství na břehu moře přisoudil ten mizera sobě. „Jednoho dne, zahučel Leofric temně, „toho bastarda rozseknu od rozkroku až k hrdlu a na jeho vnitřnostech budu tančit."

„Tos měl udělat včera," odpověděl jsem.

Vtom si mě všiml jeden z mnoha kněží, kteří vždy a všude Alfreda doprovázeli, odsunul se co nejnenápadněji po kolenou od oltáře, aby mohl vstát, a pak pospíšil ke mně. Měl ryšavé vlasy, sklon k šilhání a ochrnutou levou ruku a na jeho nehezké tváři byl nyní výraz užaslé radosti. „Uhtrede!" zvolal, když běžel k nám. „Uhtrede! Mysleli jsme, že jsi mrtev!"

„Já?" zazubil jsem se na kněze. „A mrtev?"

„Byl jsi přece rukojmí!"

Opravdu jsem byl jedním z tuctu rukojmí ve Werhamu, ale zatímco ty ostatní Guthrum zabil, mě na přímluvu hraběte Ragnara, dánského velitele, jenž mi byl blízký jako vlastní bratr, ušetřil. „Nezemřel jsem, otče Beocco," řekl jsem knězi, „a překvapuje mě, že to nevíš."

„Jak bych se to mohl dozvědět?"

„Vždyť jsem byl u Cynuitu, otče, a Odda Mladší ti mohl říct, že jsem tam bojoval a že žiju."

Hleděl jsem přitom na Oddu a otec Beocca si nemohl nevšimnout hněvu, který zazněl v mém hlase. „Tys byl u Cynuitu?" zeptal se nervózně.

„Copak ti to Odda Mladší neřekl?"

„Neřekl mi nic."

„Nic!" Pobídl jsem koně a chystal se vjet mezi klečící muže. Beocca poznal, co mám v úmyslu, a pokusil se mě zastavit, ale já jsem mu vytrhl uzdu z ruky a sveřepě jsem se tlačil s koněm vpřed. Leofric, moudřejší než já, se držel zpátky, zato já jsem se snažil prodrat k Oddovi tak blízko, jak jen to šlo. Pak jsem pohlédl na Oddu, ale promluvil jsem k Beoccovi. „On vám nevylíčil, jak zemřel Ubba?" zeptal jsem se.

„Řekl, že padl v štítové hradbě," odpověděl Beocca sykavým šepotem, aby nerušil bohoslužbu. „A taky, že jeho smrt může potvrdit mnoho dalších mužů."

„To je všechno? Víc neřekl?"

„Ještě to, že proti němu stál on sám."

„Takže kdo tedy podle vás zabil Ubbu Lothbroksona?" zeptal jsem se.

Beocca už tušil, že se schyluje ke sváru, a snažil se mě uklidnit. „O tom si můžeme promluvit později, Uhtrede," řekl. „Teď tu probíhá

bohoslužba, tak se přidej k nám.“ Oslovil mě jménem a neřekl mi pane, neboť mě znal od mých dětských let. Stejně jako já byl Beocca Northumbrijec a sloužil jako kněz už mému otci, ale když do naší země vtrhli Dánové, uprchl do Wessexu, aby se přidal k těm Sasům, kteří stále odolávali náporu vetřelců. „Tohle je čas pro modlitbu, ne pro hádky,“ dodal.

Avšak ve mně vřel hněv a byl jsem naladěn spíš na hádky než na modlitby. „Kdo tedy myslíš, že zabil Ubbu Lothbroksona?“ zeptal jsem se znovu, a když Beocca mlčel, odpověděl jsem za něj. „Myslíš si, že to byl Odda Mladší, že?“ Viděl jsem, že si to Beocca nejen myslí, ale také tomu věří, a to ve mně vyvolalo další nával hněvu. „Ubba bojoval se mnou, vedli jsme spolu boj muže proti muži,“ pokračoval jsem hlasitě, aby mě všichni slyšeli, „jeden proti jednomu, jen já a on. Můj meč proti jeho sekeře. A byl nezraněn, když náš boj začal, otče, a když skončil, ležel Ubba na zemi mrtev. Odešel ke svým druhům v síni mrtvých.“ To už jsem byl hněvem bez sebe a zvyšoval jsem hlas, takže se všichni účastníci bohoslužby otočili a zírali na mě. Biskup, v němž jsem poznal biskupa z Exanceasteru, který mě sezdával s Mildrith, se nervózně zamračil. Pouze Alfred se zdál klidný, jako by na něj můj výstup nijak nepůsobil, ale pak, když mu jeho žena Ælswith s tím svým věčně ztrápeným výrazem něco zašeptala do ucha, přece jen vstal a obrátil se ke mně.

„Je tady někdo,“ křičel jsem, „kdo by chtěl popřít, že jsem já, Uhtred z Bebbanburgu, zabil Ubbu Lothbroksona v boji muže proti muži?“

Odpovědí mi bylo ticho. Neměl jsem v úmyslu rušit bohoslužbu, ale dohnala mě k tomu nepotlačitelná pýcha a nezvládnutelný hněv. Tváře mužů na mě hleděly, praporce pleskaly v poryvech větru a z okrajů plachet provizorního stánku Božího odkapávaly kapky drobného deště. Stále mi nikdo neodpovídal, ale všichni viděli, že se upřeně dívám na Oddu Mladšího, a někteří se už otočili k němu, jako by od něj čekali odpověď.

Odda však mlčel.

„Kdo zabil Ubbu?“ zařval jsem na něj.

„To je nechutné,“ ozval se konečně s hněvem v hlase Alfred.

„Tento meč zabil Ubbu!“ zvolal jsem a vytáhl Hadí dech.

A to byla další moje velká chyba.

V zimě, kdy jsem byl jako jeden z Guthrumových rukojmí držen v zajetí ve Werhamu, zavedl král ve Wessexu nový zákon, jenž říkal, že nikdo, s výjimkou tělesných strážců, nesmí v jeho přítomnosti pozvednout zbraň. Byl to zákon, který měl přispět k Alfredově bezpečnosti, ale také zabránit tomu, aby případné hádky mezi jeho velmoži končily smrtí. Takže když jsem nyní vytáhl Hadí dech, nevědomky jsem tento zákon porušil a náhle jsem viděl, že se ke mně královi strážci blíží s napřaženými kopími a tasenými meči, až je Alfred, v rudém plášti a prostovlasý, výkřikem zastavil a vyzval všechny ke klidu.

Pak přistoupil ke mně a vrhl na mě pohled plný hněvu. Měl hubenou tvář s dlouhým nosem, protáhlou bradou, vysokým čelem a úsky s úzkými rty. Obvykle byl hladce oholen, ale teď si nechal narůst krátký vous, který ho dělal starším, a i když mu ještě nebylo třicet, vypadal spíš na čtyřicátníka. Byl hrozně hubený a pobledlý a časté nemoci vtiskly jeho tváři zatrpklý výraz, takže vypadal spíš jako kněz, jenž tráví čas nad knihami a nevychází na slunce, než král Západního Saska a vojevůdce. Na druhou stranu vyzařovala z jeho očí nepochybná autorita. Byly to velmi světlé oči, šedé jako vycíděná zbroj a nemilosrdné oči, které nejsou zvyklé odpouštět. „Vyrušil jsi mě z klidu a rozjímání a porušil jsi klid Kristův!“ řekl tvrdě.

Zasunul jsem Hadí dech do pochvy, i když hlavně kvůli Beoccovi, jenž do mě zezadu hučel, abych přestal být zatracený hlupák a schoval meč. Zároveň mě potahoval za pravou nohu, aby mě přiměl sesednout a pokleknout před Alfredem, kterého zbožňoval. Alfredova žena Ælswith na mě hleděla s naprostým pohrdáním. „Měl by být potrestán!“ zvolala.

„Běž tam,“ ukázal král najeden ze svých stanů, „a vyčkej na můj rozsudek.“

Nemohl jsem jinak než poslechnout, protože Alfredovi strážci, všichni v plné zbroji, s přilbicemi na hlavách, stáli kolem mě, a tak jsem se nechal odvést ke královu stanu, sesedl jsem a vešel dovnitř. Vzduch tam páchl zažloutlou zdupanou trávou. Do plátěné střechy tiše brnkal déšť a vlhkost, která prosákla, kapala na oltář, na němž stál krucifix a dva prázdné svícny. Bylo zřejmé, že tenhle stan slouží jako králova soukromá kaple, a Alfred mě v ní nechal čekat velmi dlouho. Když se účastníci bohoslužby konečně rozcházeli, déšť ustal a mezi mraky začalo

prosvítat mdlé slunce. Odkudsi zaznívaly tóny harfy, zřejmě si Alfred a jeho žena zavolali hudebníka k zpříjemnění jídla. Pak se do stanu vloudil pes, podíval se na mě, zvedl u oltáře nožku a zase vyšel ven. Slunce opět zmizelo za mraky a znovu se spustil déšť. A potom se u vchodu do stanu ozvaly hlasy a vzápětí vstoupili dva muži. Jedním byl králův synovec Æthelwold, který měl zdědit wessexský trůn po svém otci, avšak protože byl k tomu shledán příliš mladým, prohlásili místo něho králem jeho strýce. Æthelwold se na mě rozpačitě usmál a obrátil se k tomu druhému, mohutnému vousatému muži, jemuž mohlo být asi o deset let víc. Uvedl se tím, že kýchl, vysmrkal se do ruky a tu si pak utřel do koženého kabátce. „Tomu se říká jaro," zamumlal a se sžíravým výrazem pohlédl na mě. „Ten zatracený déšť nepřestane a nepřestane. Víš, kdo jsem?"

„Wulfhere," odpověděl jsem. „Ealdorman Wiltunsciru." Byl to králův bratranec a jeden z nejmocnějších wessexských velmožů.

Přikývl. „A víš, kdo je tenhle mizera?" zeptal se a ukázal na Æthelwolda, který držel v náručí chumel jakéhosi bílého plátna.

„My se známe," řekl jsem. Æthelwold byl jen asi o měsíc starší než já a měl podle mě štěstí, že jeho strýc Alfred byl tak dobrý křesťan, jinak by se mu mohlo někdy v noci přihodit, že by skončil s nožem v zádech. Byl mnohem pohlednější než Alfred, ale o to hloupější a obhroublejší a obvykle také opilý, třebaže zrovna nyní se zdál na sobotní dopoledne střízlivý.

„Mám teď nad Æhelwoldem dohled," řekl Wulfhere, „a taky nad tebou. Král mě poslal, abych tě potrestal." Odmlčel se a chvíli o tom přemýšlel. „Jeho žena chce, abych tě vykuchal a tvé smradlavé vnitřnosti hodil vepřům," pokračoval a pohlédl na mě. „Víš, jaký trest je určen pro toho, kdo vytáhne v přítomnosti krále meč?"

„Pokuta?" zkusil jsem hádat.

„Smrt, ty hlupáku, smrt! Je to nový zákon, platí od zimy."

„Ale jak jsem to měl vědět?"

„Jenže Alfred je milosrdný," pokračoval Wulfhere, aniž reagoval na mou otázku. „Takže se nebudeš houpat na oprátce…, aspoň ne dnes. Ale chce tvůj slib, že zachováš klid."

„Jaký klid?"

„Jeho klid, ty hlupáku! Chce, abychom bojovali proti Dánům, a ne se zabíjeli mezi sebou. Takže teď mi musíš přísahat, že nebudeš vyvolávat spory.“

„Po nějakou dobu?“

„Po nějakou dobu,“ řekl bezbarvým hlasem a já jsem jen přikývl. Vzal to jako můj souhlas. „Takže Ubbu jsi zabil ty?“ zeptal se.

„Ano,“ přikývl jsem.

„Tak jsem to slyšel i já,“ řekl a znovu kýchl. „Víš, kdo je Edor?“

„Znám ho.“

Edor byl jedním z vojenských velitelů ealdormana Oddy, a tedy i defnascirského vojska, a u Cynuitu bojoval vedle nás.

„Edor mi vylíčil, jak to bylo,“ řekl Wulfhere, „ale jen proto, že mi věří. Proboha, přestaň už s tím!“ To poslední vzteklé zvolání bylo určeno Æthelwoldovi, který nakukoval pod plátno, jímž byl prostřen oltář – zřejmě zkoumal, jestli tam není něco cenného. Zdálo se, že spíš než svého synovce zavraždit měl Alfred v úmyslu unudit Æthelwolda k smrti. Nikdy mu nedovolil bojovat ze strachu, aby si Æthelwold náhodou nevydobyl pověst udatného muže, a místo toho ho nutil učit se číst, což mladík nenáviděl, a proto většinu svého času prolelkoval, promarnil na honech, nad sklenkou nebo s pochybnými ženštinami a užíral se pocitem křivdy, že se králem nestal on. „Buď, sakra, chvíli v klidu, chlapče!“ zavrčel Wulfhere.

„Takže Edor ti to vylíčil, protože ti věří?“ ozval jsem se, aniž se mi podařilo potlačit hněv v hlase. „Chceš snad říct, že to, co se stalo u Cynuitu, je tajné? Můj boj s Ubbou vidělo tisíc mužů!“

„Jenže Odda Mladší si zásluhu o jeho smrt přisvojil,“ řekl Wulfhere, „a protože jeho otec je těžce zraněn a v případě, že zemře, se Odda Mladší stane jedním z nejbohatších mužů Wessexu a povede větší vojsko a bude platit víc kněží, než v co ty můžeš jen doufat, nemá nikdo chuť se proti němu postavit, chápeš? Všichni předstírají, že mu věří, aby si ho neznepřátelili, až budou potřebovat jeho bohatství. A král mu věří už teď, a taky proč by nevěřil? Odda přijel a položil před něj praporec Ubby Lothbroksona a jeho válečnou sekeru. Položil je Alfredovi k nohám, pak poklekl a děkoval Bohu a slíbil postavit v Cynuitu kostel a klášter. A cos udělal ty? Vjel jsi na koni do stánku Božího a mával jsi před králem mečem. To nebylo to nejchytřejší, cos mohl před Alfredem udělat.“

Usmál jsem se, protože Wulfhere měl pravdu. Alfred byl neobyčejně zbožný člověk a nejjistější způsob, jak to ve Wessexu někam dotáhnout, bylo chválit královu zbožnost, napodobovat ji a přičítat vše dobré Božímu konání.

„Odda je parchant," prohlásil náhle k mému překvapení Wulfhere, „ale teď je to Alfredův parchant a s tím nic neuděláš."

„Ale já jsem zabil…"

„Já vím, cos udělal!" přerušil mě Wulfhere. „A Alfred možná tuší, že mluvíš pravdu, ale zároveň věří i Oddovi. Myslí si, že jste s Ubbou bojovali oba. Ostatně možná je mu úplně jedno, kdo z vás dvou ho sprovodil ze světa, hlavně že je mrtvý. To je pro něj ta nejlepší zpráva a přinesl mu ji Odda, a proto je pro něj Odda ten nejlepší, i kdyby stokrát věděl, že je ten nejhorší, a jestli si mermomocí přeješ, aby tě královi vojáci pověsili na nějakou pěknou větev, pak vyvolej s Oddou svár a budeš to mít jisté. Rozuměls mi?"

„Ano."

Wulfhere unaveně povzdechl. „Leofric prohlásil, že to pochopíš, když tě budu dostatečně dlouho bít přes hlavu."

„Chci s ním mluvit," řekl jsem.

„Nemůžeš," odpověděl Wulfhere ostře. „Poslali ho zpátky do Hamtunu, kam patří. Ale ty se tam už nevrátíš. Velení flotily bude svěřeno někomu jinému. Ty budeš konat pokání."

Chvíli jsem si myslel, že jsem se přeslechl. „Co že budu?" zeptal jsem se.

„Budeš se plazit," promluvil poprvé Æthelwold a zazubil se na mě. Nebyli jsme žádní přátelé, to vůbec ne, ale párkrát jsme se spolu opili a zdálo se, že mě má rád. „Oblékneš se jako děvče," pokračoval Æthelwold, „budeš chodit po kolenou a necháš se ponižovat."

„A začneš s tím hned teď," dodal Wulfhere.

„Ať mě čert veme…"

„Ten si tě veme v každém případě," zabručel Wulfhere, pak vzal z Æthelwoldovy náruče balík bílého plátna a hodil mi ho k nohám. Bylo to kajícnické roucho. Nechal jsem ho ležet na zemi. „Proboha, chlapče," řekl Wulfhere, „měj aspoň trochu rozumu. Máš přece ženu a panství, ne? Co myslíš, že se bude dít, když odmítneš splnit králův rozkaz? Chceš ze

sebe udělat psance? Chceš, aby tvá žena skončila v klášteře? Chceš, aby tvou půdu zabrala církev?“

Pohlédl jsem na něj. „Neudělal jsem nic jiného, než že jsem zabil Ubbu a mluvil pravdu.“

Wulfhere povzdechl. „Jsi zkrátka Northumbrijec,“ řekl. „Nevím, jak řešíte takové věci u vás, ale tohle je Alfredův Wessex. Tady můžeš dělat všechno, jen nesmíš znevažovat jeho milovanou církev…, čehož ses právě dopustil. Znevážil jsi církev, chlapče, a teď ta církev zneváží a poníží tebe.“ Zvedl oči k plátěné střeše stanu, do níž brnkal déšť, zamračil se a zamyšleně hleděl na kaluž, která se tvořila přímo před vchodem. Dlouho mlčel, až se konečně otočil a upřel na mě zvláštní pohled. „Myslíš, že na tom všem záleží?“

Samozřejmě jsem si to myslel, ale jeho otázka – nebo spíš to, jak ji vyslovil, tichým hlasem plným trpkosti – mě udivila natolik, že jsem na ni neodpověděl.

„Myslíš, že Ubbova smrt něco změní?“ řekl a znovu mě přinutil uvažovat, zda jsem se nepřeslechl. „A i když Alfred uzavře s Guthrumem mír,“ pokračoval, „domníváš se, že jsme tím vyhráli?“ Výraz jeho tváře ztvrdl. „Jak dlouho bude Alfred králem? Jak dlouho se udrží na wessexském trůnu, než nás ovládnou Dánové?“

Stále jsem na to neměl co říct. Všiml jsem si, že Æthelwold napjatě poslouchá. Toužil stát se králem, ale neměl žádné stoupence, nikoho, kdo by ho podpořil, navíc bylo zřejmé, že Wulfhere byl ustanoven jako jeho strážce s úkolem bdít nad ním, aby nedělal potíže. Avšak Wulfherova slova naznačovala, že potíže tak jako tak očekává, i když trochu jiného druhu. „Přesto ti radím, abys udělal, co Alfred chce,“ řekl ealdorman, „a potom si našel způsob, jak žít dál. Nebo spíš jak přežít. To je ostatně jediné, co každý z nás může udělat. Jestliže Wessex padne, budeme všichni hledat způsob, jak si zachovat život a žít dál, ale zatím…, zatím zvedni tu zatracenou kutnu a oblékni si ji.“

„Oba si je oblékneme,“ řekl Æthelwold, shýbl se a zvedl chumel bílého plátna. Teprve teď jsem viděl, že ty kutny jsou dvě.

„Jak to myslíš?“ pohlédl na něj Wulfhere. „Jsi snad zase opilý?“

„Jsem kajícník, protože jsem opilec. Nebo jsem byl opilec a teď jsem kajícník.“ Zašklebil se na mě a přetáhl si kutnu přes hlavu. „Půjdu k oltáři s Uhtredem,“ řekl ještě s hlavou pod bílým plátnem.

Wulfhere mu to nemohl zakázat, i když jsme oba, Wulfhere i já, věděli, že Æthelwoldovi nejde o nic jiného než o to, aby celý rituál zesměšnil, ale také aby mě podpořil, i když jsem si nevzpomínal, že by mi dlužil nějakou laskavost. Přesto jsem mu byl vděčný, a proto jsem udělal totéž co on a natáhl si tu prokletou kutnu na sebe, takže jsme oba, já i králův synovec, vstoupili bok po boku do stavu ponížených kajícníků.

Věděl jsem, že pro Alfreda znamenám málo. Měl v Essexu spoustu velmožů, navíc za hranicemi království, v Mercii, byli další páni a thénové, kteří žili pod nadvládou Dánů a byli ochotni bojovat za Wessex, kdyby jim k tomu dal Alfred příležitost. Všichni tito mocní muži mu byli schopni přivést vojáky a shromáždit pod wessexskou dračí korouhví značnou sílu mečů a kopí, zatímco já jsem mu mohl poskytnout jen sebe a vlastní meč, svůj Hadí dech. Pravda, byl jsem pán, ale mé panství se nacházelo kdesi daleko v Northumbrii, navíc jsem neměl žádné vojáky, takže jediná cena, kterou jsem pro něj mohl mít, ležela v daleké budoucnosti. Jenže to jsem v tu dobu ještě nechápal. Později, když se Wessex rozšiřoval na sever, můj význam pro něj stoupl, ale tehdy, v roce 877, jsem pro něj byl jen prchlivý dvacetiletý mladík, jenž nemá na mysli nic jiného než své ambice.

Ale teď jsem se pro změnu učil snášet ponížení. Dokonce i dnes, o celé věky později, si živě vybavuju hořkost toho kajícného plazení po kolenou. Proč mě k tomu Alfred přinutil? Vybojoval jsem pro něj veliké vítězství a on mě za to odměnil ponížením, a ještě za co? Za to, že jsem narušil bohoslužebný obřad? Částečně ano, ale jen částečně. Král miloval svého Boha, miloval církev a z hloubi duše věřil, že jediná cesta k záchraně a zachování Wessexu je poslušnost církvi, a tak ji chránil stejně odhodlaně, jako bojoval za svou zem. A miloval řád a pořádek. V jeho světě mělo všechno své místo, avšak já jsem se do něj nehodil, a on upřímně věřil, že když se mu podaří přimět mě k poslušnosti Bohu, stanu se součástí jeho milovaného pořádku. Zkrátka vnímal mě jako mladého neukázněného psa, který potřebuje pocítit bič, než bude připraven zařadit se disciplinovaně do smečky.

Proto mě přinutil plazit se.

A Æthelwold ze sebe udělal hlupáka.

Což se nestalo poprvé. Zpočátku to bylo všechno pouhá formalita. Shromáždili se tam všichni muži Alfredova vojska a v dešti utvořili dvě řady, jež se táhly k oltáři pod lodní plachtou zavěšenou na kůlech, kde čekal Alfred se svou ženou a s biskupem a houfem kněží. „Na kolena," zasyčel na mě Wulfhere. „Musíš padnout na kolena," naléhal bezbarvým hlasem, „a po nich se doplazit k oltáři. Tam políbíš oltářní pokrývku a potom padneš tváří k zemi."

„A co potom?"

„Potom ti Bůh a král odpustí," odpověděl a čekal. „Tak to udělej," zavrčel po chvíli.

Tak jsem to udělal. Padl jsem na kolena a po nich jsem se plazil blátem a mlčící řady mužů mě sledovaly a pak Æthelwold nedaleko mě začal kvílet a vykřikovat, že je hříšník. Vztáhl paže k obloze, potom padl na tvář a dál skučel, že se kaje, a obviňoval se z hříchů a muži kolem se na to zprvu tvářili rozpačitě, ale po chvíli se tím začali bavit. „Užíval jsem si žen!" křičel Æthelwold v dešti a blátě, „a byly to nemravné ženy! Bože, odpusť mi!"

Alfred zuřil, ale nemohl nic dělat – nemohl rozkázat, aby odvedli někoho, kdo ze sebe dělá před Bohem hlupáka. Anebo považoval Æthelwoldovu lítost za opravdovou? „Už ani nevím, kolik těch žen jsem měl," hořekoval Æthelwold a tloukl pěstmi do bláta. „Ach Bože, jak já miluju ty jejich cecky! Jak miluju jejich hříšná měkká těla! Prosím tě, Bože, odpusť mi to." V řadách mužů se rozlehl smích a mnozí si zřejmě vzpomněli, že předtím, než Alfreda uchvátila do svého chladného sevření zbožnost, byl přímo proslulý tím, jak pásl po ženách. „Musíš mi pomoct, Bože!" kvílel Æthelwold a posunul se v blátě po kolenou o kousek dál. „Pošli mi anděla!"

„Abys ho moh vošoustat, co?" ozval se z řad vojáků výkřik, po němž se všichni bujaře rozchechtali.

Ælswith okamžitě vstala a pospíchala pryč, aby nemusela vyslechnout ještě něco horšího. Kněží si mezi sebou šeptali, ale Æthelwoldova kajícnost, i když dosti výstřední, se zdála opravdová. Mladík dokonce plakal. Věděl jsem, že se ve skutečnosti směje, ale vzlykal přitom, jako by prožíval pravá muka výčitek svědomí. „Už žádné cecky, žádná měkká těla!" volal, a teď už odcházel i Alfred, neboť mu bylo jasné, že veškerá vážnost obřadu je ta tam. A také většina kněží

odešla, takže jsme se já a Æťhelwold ploužili po kolenou k opuštěnému oltáři, kde se králův synovec v zablácené kutně otočil a opřel o stůl. „Nenávidím ho," řekl tiše a já jsem věděl, že mluví o svém strýci. „Nenávidím ho," pokračoval, „a ty mi teď dlužíš laskavost, Uhtrede."

„Dlužím," přikývl jsem.

„Budu přemýšlet, jak bys mi to oplatil," řekl.

Odda Mladší však s Alfredem neodešel. Zdál se zmatený. Nepochybně si chtěl vychutnat mé ponížení, ale všechno se změnilo ve frašku a posměch a on si uvědomil, že se na něj spousta mužů dívá a uvažuje, do jaké míry mu lze věřit. Obrátil se a přikročil k mohutnému ozbrojenci, který mu zřejmě sloužil jako tělesný strážce. Byl to vysoký chlap s širokou hrudí, ale moji pozornost upoutal spíš svým obličejem, neboť vypadal, jako by měl kůži na lebce příliš vypnutou, a jeho tvář tak nemohla nabýt jiného výrazu, než jaký měla právě teď – výrazu čiré nenávisti a vlčí lačnosti. Z toho člověka se šířila touha po násilí jako pach mokrého psa, a když na mě upřel pohled, uviděl jsem v jeho očích šelmu bez špetky lidské duše. Instinktivně jsem vycítil, že tohle je muž, kterého by Odda pověřil úkolem zabít mě, kdyby se k tomu naskytla příležitost. Odda byl nula, zhýčkaný synáček bohatého otce, ale peníze mu umožňovaly vládnout nad lidmi, kteří se už snad narodili jako vrazi. Po chvíli Odda zatahal svého katova pacholka za rukáv a oba se otočili a odcházeli pryč.

Otec Beocca stál vedle oltáře. „Polib to," poručil mi, „a pak padni na zem.

Stál jsem, ani jsem se nepohnul. „To mi spíš můžeš ty políbit prdel, otče," řekl jsem. Vřel ve mně hněv a Beocca to poznal a couvl strachem.

Ale udělal jsem, co chtěl král. Byl jsem kajícník.

Mohutný vysoký chlap vedle Oddy Mladšího se jmenoval Steapa. Steapa Tupec, jak se mu nelichotivě říkalo, nebo taky Steapa Chytrý. „To je jen fór," řekl mi Wulfhere, když jsem ze sebe stáhl kajícnickou kutnu a opět si navlékl drátěnou košili.

„Jaký fór?"

„Ten chlap je tupý jako poleno – podle mě má místo mozku žabí jikry. Ale i když je hloupý, v boji se to neprojevuje, tam je chytrý víc než dost. Copak jsi ho neviděl u Cynuitu?"

„Ne," odpověděl jsem stroze.

„A co vlastně se Steapou máš?“ zeptal se Wulfhere.

„Nic,“ řekl jsem. Zeptal jsem se ealdormana, kdo je ten Oddův tělesný strážce, abych aspoň znal jméno muže, který se mě možná pokusí zabít, ale o tom jsem Wulfherovi nemínil nic říkat.

Ealdorman váhal, zjevně o tom chtěl vědět víc, ale pak usoudil, že by ze mě stejně lepší odpověď nedostal. „Až přijdou Dánové, budu rád, když se zařadíš do mé družiny,“ řekl nakonec.

Æthelwold, který držel mé dva meče, vytáhl Hadí dech z pochvy a prohlížel si slabě znatelné znaky na jeho čepeli. „Jestli přijdou Dánové, musíš mě nechat bojovat,“ řekl Wulfherovi.

„Vždyť bojovat neumíš.“

„Tak mě to musíš naučit,“ prohlásil mladík a zasunul Hadí dech zpátky do pochvy. „Wessex potřebuje krále, který umí bojovat, a ne odříkávače modliteb,“ dodal.

„Dávej si pozor na jazyk, chlapče, abys o něj nepřišel,“ varoval ho Wulfhere. Vzal mu meče a podal je mně. „Dánové přijdou,“ řekl, „a až tu budou, přidej se ke mně.“

Přikývl jsem, ale nic jsem na to neřekl. Až přijdou Dánové, přidám se k nim, pomyslel jsem si. Byl jsem u nich vychován po tom, co jsem upadl v deseti letech do jejich zajetí. Mohli mě zabít, ale neudělali to, a místo toho se ke mně chovali víc než dobře. Naučil jsem se jejich jazyk a uctíval jejich bohy, až jsem skoro nevěděl, jestli jsem Dán nebo Angličan. Kdyby byl hrabě Ragnar živ, asi bych od nich neodešel, ale hrabě zemřel rukou zrádných vrahů a já jsem uprchl na jih do Wessexu. Avšak v tuto chvíli jsem byl rozhodnut vrátit se zpátky k nim. Říkal jsem si, že jakmile Dánové opustí Exanceaster, přidám se k Ragnarovu synu Ragnarovi Mladšímu, jestli je naživu. Loď Ragnara Mladšího byla ve flotile, která se ocitla v silné bouři, během níž se mnoho lodí potopilo, a zbytek flotily se pak dovlekl do Exanceasteru, kde byly dánské lodě na břehu řeky pod městem spáleny. Nevěděl jsem tedy jistě, zda je Ragnar živ, ale doufal jsem, že živ je, a modlil jsem se, aby z Exanceasteru vyvázl, abych mohl jít za ním, nabídnout mu k službám svůj meč a vést jeho čepel proti Alfredovi z Wessexu. A pak jednoho dne obléknu do kajícnické kutny jeho, Alfreda, a přinutím ho ploužit se po kolenou k Thorově oltáři. Potom ho zabiju.

Takové byly mé myšlenky, když jsme jeli do Oxtonu. Bylo to malé panství, které jsem získal sňatkem s Mildrith, krásné místo, ale obtížené dluhy, takže pro mě představovalo spíš břímě než užitek a radost. Jeho pozemky ležely na východních svazích, jež se skláněly k širokému ústí řeky Uisc, a nad statkem se táhly husté dubové a jasanové lesy, z nichž vytékaly čisté potůčky a vinuly se mezi poli osetými žitem, pšenicí a ječmenem. Vlastní dům – žádné panské sídlo – bylo stavení plné kouře, zbudované z vysušeného bláta, vysušené mrvy, dubového dřeva a žitné slámy, a tak nízké a dlouhé, že vypadalo jako zelený pahorek porostlý mechem, z něhož vystupoval otvorem uprostřed střechy kouř. Na dvoře se to hemžilo drůbeží a vedle hromad hnoje velkých jako dům se povalovali vepři. Před svou smrtí tam hospodařil Mildrithin otec a nyní vedl hospodářství správce jménem Oswald, náramný chytrák, který mi v onu deštivou neděli, kdy jsme se tam vraceli, způsobil další potíže.

Byl jsem plný hněvu, podráždění a myšlenek na pomstu. Alfred mě ponížil, což, jak se ukázalo, byla pro Oswalda velmi neblahá okolnost, zvlášť když se zrovna v to nedělní odpoledne rozhodl stáhnout z lesů nad statkem kmen poraženého dubu. Stále jsem se obíral myšlenkami na pomstu a vychutnával si uspokojení z ní, takže jsem nechal koně jít, kam se mu chtělo, až jsem uviděl spřežení osmi volů táhnoucích k řece mohutný kmen. Vedli je tři muži, zatímco čtvrtý, správce Oswald, seděl na kmeni s bičem jako na povoze. Jakmile mě uviděl, seskočil a na okamžik se zdálo, že chce utéct do lesů, ale pak si uvědomil, že teď už se mi nevyhne, a tak stál a čekal, až přijedu k němu.

„Pane," řekl a uklonil se na pozdrav. Zřejmě si myslel, že jsem byl zabit spolu s ostatními rukojmími, a choval se na statku, jako by patřil jemu.

Můj kůň začal být neklidný, neboť cítil krev, která stékala volům po bocích, a Oswald před ním malými krůčky uskakoval, dokud jsem zvíře nepoplácal po krku a nezklidnil ho. Pohlédl jsem na kmen – byl aspoň deset dvanáct metrů dlouhý a široký skoro na výšku dospělého muže. „Pěkný kmen," řekl jsem.

Oswald se podíval na Mildrith, která jela dvacet kroků za mnou. „Dobrý den, paní," pozdravil i ji a smekl klobouk, jako by jí chtěl ukázat ježaté ryšavé vlasy.

„Deštivý, Oswalde, deštivý den,“ odpověděla. Správce ustanovil už její otec a Mildrith k němu chovala až naivní důvěru.

„Řekl jsem, že je to pěkný kmen,“ ozval jsem se o něco hlasitěji. „Kde jste ho porazili?“

Oswald si zastrčil klobouk za opasek. „Tam nahoře, na kopci, pane,“ mávl neurčitě rukou.

„Na mých pozemcích?“ zeptal jsem se.

„Ano, pane,“ připustil po chvilce váhání.

„A kam ho vlečete?“

Opět zaváhal, než odpověděl. „K Wigulfovi.“

„Wigulf ho koupil?“

„On ho rozštípe, pane.“

„Neptal jsem se, co s ním bude dělat,“ řekl jsem. „Chci vědět, jestli ten kmen koupil.“

Mildrith z drsného tónu mého hlasu poznala, kam má diskuse se správcem spěje, a rychle se mi snažila vysvětlit, že její otec občas poslal do Wigulfova dřevařství nějaký ten kmen, ale já jsem ji gestem ruky umlčel. „Koupil ho?“ opakoval jsem svou otázku.

„Potřebujeme dřevo na opravy, pane,“ odpověděl správce, „a Wigulf si za rozštípání počítá peníze.“

„A kvůli tomu je potřeba porážet stromy a odvlékat kmeny v neděli?“ Neměl na to co říct. „Pověz mi,“ pokračoval jsem, „jestli potřebujeme prkna na opravy, proč si je nenaštípáme sami? Máme snad málo lidí? Nebo málo klínů? Či málo palic?“

„Vždycky to pro nás dělal Wigulf,“ odpověděl Oswald vzpurně.

„Vždycky?“ opakoval jsem. Správce na to nic neřekl. „Wigulf žije v Exanmynsteru, že?“ pokračoval jsem ve výslechu. Exanmynster ležel asi míli odtud na sever a byla to nejbližší osada od Oxtonu.

„Ano, pane,“ přikývl Oswald.

„Takže když teď zajedu do Exanmynsteru, dozvím se od Wigulfa, kolik podobných kmenů jsi k němu odtáhl za poslední rok?“

Nastalo ticho, v němž bylo slyšet jen šustění deště v korunách stromů a neustávající štěbetání lesního ptactva. Pobídl jsem koně o pár kroků blíž k Oswaldovi. Všiml jsem si, že sevřel násadu biče, jako by byl připravený jím po mně šlehnout. „Tak kolik jich bylo?“ zeptal jsem se.

Správce mlčel.

„Kolik?“ žádal jsem důrazněji.

„Manželi,“ ozvala se Mildrith.

„Ty mlč,“ okřikl jsem ji a Oswald pohlédl na ni a pak zase na mě. „A kolik ti za ně Wigulf zaplatil?“ pokračoval jsem. „Kolik může takový kmen, jako je tenhle, vynést? Osm stříbrných? Nebo devět?“

Znovu mě ovládl hněv, který ve mně tak prudce vzplál při králově bohoslužbě. Bylo zřejmé, že Oswald poráží stromy, prodávaje a peníze za ně si nechává pro sebe, a také bylo jasné, že jsem ho měl pohnat před soud, obvinit ho ze zlodějství a nechat na sboru soudců, aby posoudili, zda je, či není vinen. Jenže v tu chvíli jsem neměl na tyhle zdlouhavé procesy náladu, a tak jsem věc vyřešil sám a na místě tím, že jsem vytáhl Hadí dech a pobídl koně vpřed. Mildrith vykřikla, aby mě zadržela, ale já jsem na ni nedbal. Oswald se dal na útěk, a to byla chyba, neboť jsem ho snadno dostihl. A pak jsem máchl mečem a zezadu mu jedinou ranou rozťal lebku, až vystříkl mozek a krev. Padl na zem, a i když se zdálo, že musí být okamžitě mrtev, jeho tělo sebou v zetlelém listí křečovitě škubalo. Otočil jsem koně, sklonil se a bodl umírajícího do hrdla.

„Proboha, to je vražda!“ vykřikla Mildrith.

„Ne, spravedlnost,“ zasyčel jsem přes zaťaté zuby. „To, co ve Wessexu chybí.“ Plivl jsem na Oswaldovo tělo, které sebou stále ještě škubalo. „Ten bastard nás okrádal.“

Mildrith bez jediného dalšího slova pobídla koně a spolu s chůvou, jež nesla naše dítě, se rozjela nahoru do kopce. Nechal jsem ji. „Odtáhněte ten kmen k domu,“ poručil jsem otrokům, kteří vedli voly. „A jestli je moc těžký na to, abyste ho tam dostali, rozštípejte ho tady a prkna odnoste nahoru.“

Ten večer jsem zajel do Oswaldova domku a našel tam třiapadesát stříbrných ukrytých pod podlahou. Vzal jsem je a taky jsem vzal všechny hrnce, nože, bodce na rožnění, pláště z jeleních kůží a kovové spony a nakonec jsem vyhnal správcovu ženu s třemi dětmi ze svého panství. Potom jsem se vrátil domů.

Kapitola druhá

Avšak tím, že jsem zabil Oswalda, můj hněv neustoupil. Smrt nepoctivého správce mi nebyla žádným zadostiučiněním za to, co jsem vnímal jako nehoráznou a do nebe volající nespravedlnost. V těchto dnech byl Wessex před Dány bezpečný, ale jen proto, že jsem zabil Ubbu Lothbroksona, přičemž odměnou za to mi bylo ponížení.

Ubohá Mildrith. Byla to mírumilovná žena, která si o každém, s nímž se setkala, myslela jen to dobré, a teď se stala manželkou nelítostného válečníka posedlého zuřivostí. Bála se Alfredova hněvu, stejně jako se bála, že mě církev potrestá za to, že jsem znesvětil stánek Boží, a nakonec se bála i toho, že ode mě budou Oswaldovi příbuzní požadovat wergild. Wergild je něco jako náhrada za prolitou krev. Kdo někoho zabije, musí zaplatit jeho cenu, jinak sám zemře. Nepochyboval jsem, že se Oswaldova rodina obrátí na Oddu Mladšího, který byl jmenován ealdormanem Defnasciru místo svého těžce zraněného otce, jenž nemohl v této funkci pokračovat, a Odda dá příkaz správci hrabství, aby mě dal dopadnout, zajmout a postavit před soud. Avšak já jsem na nic z toho nedbal. Lovil jsem v lesích kance a vysokou, lelkoval jsem a přemýšlel a čekal na nové zprávy o vyjednávání v Exanceasteru. Předpokládal jsem, že Alfred se zachová tak jako vždy, tedy že uzavře s Dány mír a umožní jim, aby z obležení odtáhli, a byl jsem rozhodnut, že až se tak stane, odejdu k Ragnarovi.

A při tomhle čekání na to, jak se věci vyvinou, jsem našel prvního člena své budoucí družiny. Byl to zajatec a objevil jsem ho jednoho krásného jarního dne v Exanmynsteru. Konal se tam trh, na němž se muži nechávají najímat na sezónní práce, jako je sklízení sena či žně, a já jsem měl trhy i se všemi jejich kejklíři, herci, muzikanty a akrobaty vždycky rád. Byl tam také jeden vysoký bělovlasý muž s vážnou vrásčitou tváří, který prodával očarované kožené vaky, jež proměňovaly železo ve stříbro. Ukázal nám ten zázrak a já jsem na vlastní oči viděl, že vložil do vaku dva obyčejné hřeby, a když je za chvíli vytáhl, byly celé stříbrné. Řekl nám, že než bude kouzlo působit, musíme do vaku vložit stříbrný krucifix a pak s ním jednu noc spát a mít přitom vak uvázaný kolem krku, a já jsem mu zaplatil za kouzelný vak tři stříbrňáky a dočkal se toho, že nikdy nic ve stříbro neproměnil. Celý následující měsíc jsem strávil hledáním toho bělovlasého podvodníka, ale jako by se po něm zem slehla. Ještě i dnes občas narazím na podobné lidi, muže i ženy, kteří prodávají očarované váčky nebo skříňky, ale teď už jim vždy zaplatím bičem a vyženu je ze svého panství, avšak tehdy mi bylo pouhých dvacet let a věřil jsem jen svým očím. Ale začal jsem o něčem jiném. Muž s kouzelným vakem samozřejmě přitáhl pozornost velkého davu lidí, ale ještě víc se jich shromáždilo na prostranství před kostelem, odkud se co chvíli zvedl halas a výkřiky. Protlačil jsem se s koněm mezi zadní řady a sklízel nenávistné pohledy lidí, kteří mě poznali a věděli, že jsem zabil Oswalda. Nikdo se však neodvážil obvinit mě z vraždy, protože jsem držel jednu ruku na jílci Hadího dechu a v druhé třímal Vosí žihadlo.

U vrat kostela stál mladý muž. Byl do pasu nahý, bosý, kolem krku měl provaz, jehož druhý konec byl přivázaný ke sloupku brány, a v ruce držel krátkou silnou hůl. Měl dlouhé nesvázané světlé vlasy, světlé oči, zarputilý výraz ve tváři a celou hruď, břicho a paže zakrvácené. Střežili ho tři muži. Také oni byli plavovlasí a modroocí a vykřikovali anglicky, i když s jakýmsi cizím přízvukem: „Pojďte bojovat s barbarským pohanem! Tři pence za to, že tomu bastardovi pustíte krev! Pojďte s ním změřit síly!“

„Kdo to je?“ zvolal jsem.

„Dán, pane, dánský pohan,“ odpověděl jeden z nich. Smekl klobouk, když mi odpovídal, a pak se znovu obrátil k davu. „Pojďte a bojujte s

ním! Můžete se na něm pomstít všem Dánům! Buďte dobří křesťané a pojďte zasadit ránu pohanovi!“

Ti tři muži byli Frísové. Měl jsem podezření, že sloužili v Alfredově vojsku a teď, když král s Dány víc mluvil než bojoval, dezertovali. Frískou zemi odděluje od Anglie moře a Frísové sem přicházejí s jediným cílem – získat peníze. Těmto třem se podařilo zajmout Dána a byli rozhodnutí vydělávat na něm tak dlouho, dokud to půjde. A zdálo se, že to ještě nějaký čas potrvá, neboť Dán vypadal, že toho ještě vydrží dost. Nyní však zaplatil tři pence mladý silný Sas, a když dostal meč, začal jím divoce sekat po zajatci. Dán ale každou jeho ránu odrazil, až z jeho dřevěné hole odletovaly třísky, a když se mu naskytla příležitost, sám zasáhl svého protivníka ranou do hlavy tak, že mu zkrvavil ucho. Zpola omráčený Sas se zapotácel a Dán mu zasadil další ránu, tentokrát do břicha, a když se muž zlomil v pase, rozmáchl se Dán potřetí a snad by mu tou holí rozbil hlavu jako vejce, kdyby jeden z Frísů neškubl provazem a nestrhl ho zpět. „Tak co, najde se mezi vámi nějaký jiný hrdina?“ zvolal jeho druh k davu, zatímco se pokořený Sas potácel pryč. „Pojďte, mladí mužové! Ukažte svou sílu! Pojďte bojovat s tímto Dánem!“

„Já s ním budu bojovat,“ zvolal jsem náhle. Seskočil jsem z koně a tlačil se davem dopředu. Předal jsem uzdu chlapci, který stál poblíž, a vytáhl jsem Hadí dech. „Takže tři pence?“ zeptal jsem se Frísů.

„Ne, pane,“ odpověděl vyvolávač.

„Proč ne?“

„Nechceme, abys nám ho zabil.“

„Ale my chceme!“ vykřikl kdosi z davu. Lidé z údolí řeky Uisc mě neměli rádi, ale ještě méně milovali Dány a těšili se, že uvidí jednoho z nich na zemi v krvi a mrtvého.

„Můžeš ho jen zranit, pane, nic víc. A musíš s ním bojovat mečem, který ti dáme my,“ řekl Frís a podal mi meč, s nímž se předtím snažil bojovat mladý Sas. Podíval jsem se na čepel a odplivl si. Byla tupá.

„Musím?“ zeptal jsem se.

Frís neměl chuť pouštět se se mnou do sporu. „Můžeš ho jen zranit, aby krvácel, pane,“ řekl.

Dán si odhodil vlasy z čela a pozoroval mě. Držel svou hůl dole. Viděl jsem, že je nervózní, ale strach v očích neměl. Zřejmě už

vybojoval v zajetí Frísů stovky soubojů, ale pouze s muži z lidu, a podle mého meče musel poznat, že já jsem voják, válečník. Jeho tělo bylo pomazané krví a doslova pokryté ranami a jizvami a jistě očekával, že od Hadího dechu utrží další. Přesto byl odhodlaný se mi postavit.

„Jak se jmenuješ?“ zeptal jsem se ho dánsky.

Překvapeně na mě pohlédl.

„Ptám se, jak se jmenuješ, chlapče,“ opakoval jsem. Řekl jsem „chlapče“, třebaže nemohl být o moc mladší než já.

„Haesten,“ odpověděl.

„A dál?“

„Haesten Storrison,“ prozradil mi jméno svého otce.

„Řekls, že s ním chceš bojovat, a ne víst řeči,“ ozvalo se z davu.

Otočil jsem se, ale muž, který to vykřikl, se mi neodvážil pohlédnout do očí. Prudce jsem se obrátil zpátky k Dánovi, krátkým švihem jsem máchl mečem a Haesten ránu instinktivně kryl, ale Hadí dech jeho hůl přerazil, jako by byla ztrouchnivělá, takže mu z ní zůstal v ruce jen pahýl.

„Zabij ho!“ ozvalo se znovu z davu.

„Ne, můžeš ho jen zranit, aby krvácel, pane,“ připomněl mi Frís. „Prosím, nezabíjej ho. Na Dána to není špatný chlapec. Jenom ho zraň a my ti zaplatíme.“

Odkopl jsem zlomenou hůl dál od Haestena. „Zvedni to!“ řekl jsem.

Vrhl na mě neklidný pohled. Aby mohl hůl zvednout, musel napnout provaz, jímž byl přivázaný, a pak se sehnout, a v tom okamžiku by mi nabídl nekrytá záda. Stále mě sledoval očima, z nichž na mě zpod špinavých rozcuchaných vlasů vystřelovala ostražitost a nepřátelství, ale pak zřejmě usoudil, že na něj v kritické chvíli, kdy se nebude moct bránit, nezaútočím. Navíc ten zbytek hole na zemi byla jeho jediná zbraň. Odkopl jsem ji ještě o kousek dál. „Zvedni to!“ opakoval jsem.

Pořád držel v ruce pahýl jasanové hole, a jak udělal další krok a napjal provaz za sebou, náhle se prudce otočil a pokusil se vrazit mi ostrý konec pahýlu do břicha. Byl to rychlý výpad, ale já jsem to zpola očekával a stačil ho chytit levou rukou za zápěstí. Sevřel jsem mu ruku jako v kleštích. „Zvedni to!“ poručil jsem mu potřetí.

Tentokrát poslechl, natáhl se po holi, a když napjal provaz, máchl jsem Hadím dechem a přesekl jeho pouto. Haesten, nakloněný dopředu,

tak ztratil oporu a padl na tvář. Přiskočil jsem k němu, položil mu nohu na záda a opřel mu hrot meče o páteř. „Král Alfred poručil, že všichni dánští zajatci musí být přivedeni k němu," řekl jsem Frísům.

Podívali se na mě, ale nic neřekli.

„Proč jste tedy neodvedli zajatce ke králi?" zeptal jsem se.

„Nevěděli jsme to, pane," odpověděl konečně jeden z nich. „Nikdo nám to neřekl." Ani jim to nikdo říct nemohl, neboť Alfred žádný takový příkaz nevydal.

„Ale teď už to víme a odvedeme ho ke králi," ujišťoval mě rychle druhý.

„Ušetřím vás té námahy," řekl jsem a sundal nohu z Dánových zad.

„Vstaň," poručil jsem mu. Hodil jsem chlapci, který mi držel koně, minci, vyhoupl jsem se do sedla a napřáhl k Haestenovi ruku, abych mu pomohl nahoru. „Sedni si za mě."

Jenže Frísům se to nelíbilo. Vyměnili si pohledy, pak sáhli po mečích a chtěli se na mě vrhnout. Okamžitě jsem vytáhl z pochvy Vosí žihadlo, podal zbraň Haestenovi, který ještě nenasedl, a potom jsem obrátil koně proti Frísům a usmál se na ně. „Tihle lidé," máchl jsem rukou k davu, „si už teď myslí, že jsem vrah. A taky jsem ten, kdo se postavil v boji na břehu moře Ubbovi Lothbroksonovi a zabil ho tam. Říkám vám to proto, abyste se zase vy mohli chlubit, že jste zabili Uhtreda z Bebbanburgu."

Sklonil jsem meč, aby mířil na nejbližšího muže. Začal couvat a po krátkém váhání se k němu přidali i zbývající dva Frísové – zřejmě je už přešla chuť utkat se se mnou. Haesten se vyškrábal do sedla za mě a já jsem pobídl koně mezi přihlížející, kteří se jen neochotně rozestupovali.

Jakmile jsme se vymanili ze sevření davu, přinutil jsem Haestena, aby sesedl a vrátil mi můj krátký meč. „Jak ses dostal do zajetí?" zeptal jsem se.

Řekl mi, že byl na jedné z Guthrumových lodí, které se potopily při bouři, ale podařilo se mu zachytit plovoucích trosek a zachránit se. Jenže tam, kde ho vlny vyplavily na břeh, ho našli Frísové. „Ze začátku jsme byli dva, pane," řekl, „ale ten druhý zemřel."

„Teď jsi svobodný muž," prohlásil jsem.

„Svobodný?"

„Jsi můj muž, a jestliže mi budeš přísahat věrnost, dám ti meč."

„Proč to děláš?" zeptal se.

„Protože mě kdysi Dánové zachránili," odpověděl jsem. „A protože mám Dány rád."

A taky protože jsem Haestena chtěl. Potřeboval jsem mít své muže. Nevěřil jsem Oddovi Mladšímu a bál jsem se Steapy Tupce, Oddova obrovitého bojovníka a tělesného strážce, a tak jsem nemohl být v Oxtonu odkázaný jen sám na sebe. Mildrith samozřejmě žádného Dána, navíc válečníka, nechtěla. Potřebovala oráče, rolníky, děvečky ke kravám a služky, ale já jsem jí řekl, že jsem pán a každý pán má mít své ozbrojence.

Opravdu jsem pán, pán z Northumbrie. Jsem Uhtred z Bebbanburgu a mí předci, jejichž původ sahá až k bohu Wodenovi, dánskému Odinovi, byli kdysi králi severní Anglie. A kdyby mi můj strýc neukradl Bebbanburg, když jsem byl ještě desetiletý chlapec, žil bych teď tam jako northumbrijský pán v bezpečí svých tvrzí omývaných mořem. Northumbrie se však zmocnili Dánové a jimi dosazený loutkový král Ricsig vládl z Eoferwiku, a protože Bebbanburg byl pro dánské nájezdnické hordy příliš pevný a můj strýc Ælfric, který tam sídlil, nazýval sám sebe ealdormanem Ælfrikem, nechali ho Dánové na pokoji, když jim nedělal problémy. Zato pro mě představoval můj proradný strýc problém, který mi nedopřával klidu, a často jsem snil o tom, že se jednou do Northumbrie vrátím a uplatním na Bebbanburg své dědické právo. Ale jak? Abych se mohl Bebbanburgu zmocnit, musel bych mít vojsko, přičemž jsem zatím měl jen jednoho mladého Dána, Haestena.

Avšak v Northumbrii jsem měl ještě jiné nepřátele. Patřil mezi ně hrabě Kjartan a jeho syn Sven, který přišel mým přičiněním, i když nepřímým, o oko. Tihle dva by mě velice rádi zabili a můj strýc by jim ještě zaplatil, aby to udělali, takže mě v Northumbrii nečekalo nic dobrého. Přesto jsem se tam chtěl vrátit. Bylo to přání mé duše a představoval jsem si, že to podniknu se svým přítelem Ragnarem Mladším, neboť jsem se dozvěděl, že jeho loď bouři přečkala a on stále žije. Pověděl mi to jistý kněz, který mě ujišťoval, že hrabě Ragnar je při vyjednáváních u Exanceasteru jedním z dánských pánů v Guthrumově družině. „Takový mohutný chlap a hlučný," řekl kněz. To mi stačilo, abych mu uvěřil, a srdce mi poskočilo radostí, neboť jsem věděl, že moje budoucnost je spojená s Ragnarem, ne s Alfredem. Až jednání skončí a dojde k dohodě o míru, Dánové nepochybně Exanceaster opustí, a pak

dám svůj meč k dispozici Ragnarovi a obrátím ho proti Alfredovi, který mě nenávidí. A já nenávidím jeho.

Řekl jsem Mildrith, že opustíme Defnascir a připojíme se k Ragnarovi, že budu členem jeho družiny a povedu krevní mstu proti Kjartanovi a proti svému strýci pod Ragnarovým praporcem s orlím křídlem. Mildrith na to odpověděla slzami, a kdykoliv jsem na to téma přivedl řeč, dočkal jsem se jen dalších slzí.

Nesnáším ženské slzy. Mildrith byla zmatená a měla z mých plánů strach a ve mně zase vřel hněv, a tak jsme na sebe vrčeli jako divoké kočky a z oblohy padal déšť a já jsem chodil po domě jako šelma v kleci a přál jsem si, aby už Alfred s Guthrumem ukončili vyjednávání, neboť každému bylo jasné, že Alfred nakonec nechá Guthruma odejít. A jakmile Guthrum opustí Exanceaster, byl jsem připravený přidat se k Dánům, ať už s Mildrith, nebo bez ní, pokud se mnou bude můj syn, který nese mé jméno. Takže ve dne jsem lovil a v noci pil a snil o pomstě a pak jsem se jednou večer vrátil domů a uviděl jsem, že tam na mě čeká otec Willibald.

Willibald byl skvělý muž. Působil jako kaplan v Alfredově flotile, když jsem těm dvanácti lodím velel já, a nyní se vracel do Hamtunu a napadlo ho, že by mě mohlo zajímat, jak to nekonečné jednání mezi Alfredem a Guthrumem skončilo. „Uzavřeli mír, pane," řekl mi, „a díky Bohu za to, neboť mír potřebujeme."

„Díky Bohu za to," opakovala Mildrith.

Právě jsem čistil zakrvácené kopí, kterým jsem toho dne skolil divokého kance, a nic jsem na to neřekl, jen jsem uvažoval, že teď už Ragnar odtáhne z obležení a já se budu moct přidat k němu.

„Dohoda byla zpečetěna včera slavnostní přísahou," pokračoval Willibald. „Takže máme mír."

„Pokud si dobře vzpomínám, stejnou slavnostní přísahu si dali i loni," poznamenal jsem ironickým tónem. Alfred a Guthrum tehdy uzavřeli mír ve Werhamu, avšak Guthrum ho porušil a dal povraždit rukojmí, která zadržoval. Jedenáct mužů z dvanácti zemřelo, pouze já jsem zůstal díky Ragnarovi naživu. „Na čem se tedy dohodli?"

„Dánové se budou muset vzdát všech svých koní a odtáhnout zpátky do Mercie."

To je dobrá zpráva, uvažoval jsem, neboť tam jsem chtěl jít i já. Samozřejmě jsem o svých úmyslech Willibaldovi neřekl a jen jsem se ušklíbl a poznamenal, že je Alfred nechal odejít zadarmo. „Proč s nimi nebojoval?“ zeptal jsem se.

„Protože jich je příliš mnoho, pane. A protože by na obou stranách zemřelo příliš mnoho mužů.“

„Měl je pobít všechny do jednoho.“

„Mír je lepší než válka,“ prohlásil otec Willibald.

„Amen,“ dodala Mildrith.

Dočistil jsem kopí a začal obtahovat ostří brouskem. Opravdu se mi zdálo, že Alfred je ke svým nepřátelům až směšně velkorysý. Vždyť Guthrum byl poslední velký vůdce Dánů, který jim ještě zůstal, a Alfred ho měl v Exanceasteru jako v pasti. Kdybych byl na Alfredově místě já, nevedl bych žádná jednání a neuzavíral žádné dohody, jen bych Dány obléhal až do úplné kapitulace, kterou by byla zlomena jejich moc, a tím i jejich nadvláda v jižní Anglii. Jenže on jim místo toho dovolil z Exanceasteru odejít. Já v tom vidím ruku Boží,“ řekl Willibald.

Pohlédl jsem na něj. Přestože byl o pár let starší než já, zdál se mladší. Byl upřímný, laskavý a vždycky optimisticky naladěný a my jsme v něm měli skvělého kaplana, i když chudáka neustále trápila mořská nemoc a při pohledu na krev bledl. „Takže mír zařídil Bůh?“ zeptal jsem se pochybovačně.

„A kdo myslíš, že poslal bouři, která potopila Guthrumovy lodě?“ odpověděl Willibald zaníceně. „A kdo vydal Ubbu do našich rukou?“

„Já,“ řekl jsem.

Willibald na to nereagoval. „Máme bohabojného krále,“ prohlásil, „a Bůh ty, kteří mu věrně slouží, odměňuje. Alfred Dány porazil a oni to vidí, Guthrum v tom poznal zásah Boží! Už se také na Krista ptal.“

Nic jsem na to neřekl.

„Náš král věří, že Guthrum není daleko od okamžiku, kdy uzří světlo Kristovo,“ pokračoval kněz. Naklonil se dopředu a dotkl se mého kolene. „Postili jsme se, pane, modlili se a král věří, že se nám podaří přivést Dány ke Kristu, a pak už bude jenom mír.“

Samozřejmě myslel každé slovo toho nesmyslu vážně a Mildrithiným uším to muselo znít jako rajská hudba. Byla to dobrá křesťanka a chovala velkou víru v Alfreda, a jestliže král věřil, že mu jeho Bůh

přinese vítězství, věřila v to i ona. Naproti tomu mně se to zdálo jako bláznovství, ale nic jsem neřekl a jen jsem se díval, jak nám sluhové servírují chléb, uzené makrely, sýr a pivo. „Budeme mít křesťanský mír," opakoval Willibald a udělal znamení kříže nad chlebem, než jsme se dali do jídla. „Mír zaručený rukojmími."

„Takže znovu dáme Guthrumovi rukojmí?" zeptal jsem se užasle.

„Ne," zavrtěl hlavou Willibald. „Naopak on poskytne rukojmí nám. A bude mezi nimi šest hrabat!"

Přestal jsem ostřit kopí a pohlédl na něj. „Šest hrabat?"

„Ano. Včetně tvého přítele Ragnara!" Willibald to řekl téměř s nadšením, ale já jsem měl z té noviny k nadšení daleko. Spíš jsem byl zděšen. Jestliže Ragnar nebude s Dány, pak k nim nemohu přejít, uvědomil jsem si. Byl to můj přítel a jeho nepřátelé byli i mými nepřáteli, avšak bez Ragnarovy ochrany bych byl téměř bezbranný proti těm dvěma, Kjartanovi a Svenovi, otci a synovi, kteří zavraždili Ragnarova otce a chtějí vidět mrtvého i mě. Zkrátka bylo mi jasné, že bez Ragnara Wessex opustit nemohu.

„Ragnar je jedním z rukojmích?" zeptal jsem se. „Víš to jistě?"

„Samozřejmě že to vím jistě. Bude je věznit ealdorman Wulfhere."

„A jak dlouho?"

„Tak dlouho, dokud si to bude Alfred přát, nebo dokud Guthrum nepřistoupí na víru. A Guthrum souhlasil, že naši kněží mohou s jeho lidmi mluvit." Willibald na mě vrhl naléhavý pohled. „Musíme mít důvěru v Boha," řekl. „Musíme mu dát čas, aby působil na srdce Dánů. Guthrum už pochopil, že náš Bůh má velkou moc!"

Vstal jsem, došel jsem ke dveřím, odhrnul kožený závěs a zahleděl se na široké ústí řeky Uisc. Dolehlo na mě těžké zklamání. Nenáviděl jsem Alfreda a nechtěl jsem být ve Wessexu, ale teď se zdálo, že jsem odsouzen v něm zůstat. „A co bude se mnou?" zeptal jsem se.

„Král ti odpustí, pane," řekl Willibald nejistě.

„Odpustí?" Obrátil jsem se znovu k němu. „A co si král myslí, že se stalo u Cynuitu? Ty jsi tam byl, otče, tak mu pověz, jak to bylo."

„Už jsem to udělal."

„A co?"

„Alfred ví, že jsi statečný bojovník, pane," řekl Willibald, „a taky ví, že tvůj meč je pro Wessex velkým přínosem. Jsem si jist, že tě znovu

přijme, a přijme tě s otevřenou náručí. Choď do kostela, splať svůj dluh církvi a ukaž všem, že jsi bohabojný křesťan a dobrý wessexský pán.“

„Nejsem Západosas,“ zavrčel jsem vztekle. „Jsem Northumbrijec!“

A také tohle byla má potíž – to, že jsem nepatřil do Wessexu. Byl jsem odjinud a mluvil jsem odlišnou angličtinou. Wessexské muže pojila k této zemi tradice jejich rodů, kdežto já jsem pocházel z cizího severu, zdejší lidé mě považovali za pohana a označovali mě za vraha, protože jsem zabil Oswalda, a když jsem objížděl své panství a oni mě uviděli, křižovali se, aby od sebe odvrátili zlo, jež jsem pro ně představoval. Také mě nazývali Uhtredasrwe, což znamená Uhtred Zlý, a i když já jsem si z té urážky nic nedělal, Mildrith z toho byla nešťastná. Ujišťovala všechny, že jsem křesťan, třebaže to nebyla pravda, a tohle nás provázelo celé léto jako hnisající rána, která se nechce hojit. Mildrith se modlila za mou duši, na mě zase doléhala nejistota a starost o mou svobodu, a když mě Mildrith prosila, abych s ní jel do Exanmynsteru do kostela, zavrčel jsem na ni, že už nikdy do žádného kostela ani nevkročím. Vždycky potom plakala a její slzy mě vyháněly z domu na lov a občas mě honba dovedla až na mořský břeh, kde jsem pak dlouho hleděl na Heahengel.

Ležela nachýlena na bok v bahnitém břehu, nadzvedávaná a opět pokládaná opakujícími se přílivy a odlivy, všemi opuštěná. Bylo to jedno z velkých válečných plavidel Alfredovy flotily, jež dal král postavit, aby mohl čelit dánským lodím, přepadávajícím a plenícím wessexské pobřeží. Leofric a já jsme s Heahengel pronásledovali Guthrumovy lodě a přečkali s ní bouři, která poslala mnoho Dánů za jejich předky, a tady jsme pak najeli na mělčinu a nechali ji bez stěžňů a bez plachet, takže zde, v ústí řeky Uisc, spočívala dodnes zapomenutá a hnila a spěla k rozpadu.

Heahengel, neboli archanděl – tak pojmenoval loď Alfred a já jsem to jméno vždycky nenáviděl. Loď má nést hrdý název, ne nějaké ukňourané kněžourské slovo. Teď jsem však snil o tom, že ji opravím, opatřím novou výstrojí a plachtovím a opět vnořím její dlouhý trup do vln oceánu. Snil jsem, že s ní někam vypluju, neboť jsem chtěl být všude jinde, jen ne tam, kde jsem byl. A především jsem chtěl být v Dánsku a pokaždé, když jsem se o tom zmínil před Mildrith, dala se do pláče. „Nemůžu žít mezi Dány!“ vzlykala.

„Proč ne? Já jsem tam žil.“

„Jsou to pohané, barbaři! Můj syn nemůže vyrůstat mezi neznabohy!“

„Je to taky můj syn,“ opáčil jsem, „a bude uctívat bohy, které jsem uctíval já.“ Nevedlo to nikam, pouze k dalším přívalům slz a k tomu, že jsem vzal psy, vyrazil s nimi do lesů a dumal nad tím, proč láska kysne jako mléko. Po Cynuitu jsem po Mildrith tak toužil, a teď nemohu snést její trápení a zbožnost, a ona zase zjevně nesnáší můj hněv. Nechce ode mě nic jiného, než abych obdělával půdu, dojil krávy a sklízel úrodu, abychom mohli splatit dluh, který do našeho manželství přinesla. Dluh, k němuž se zavázal její otec – že bude dávat církvi výnos téměř z poloviny své půdy. A byl to závazek na neurčito, nastálo, navěky! Závazek, který přecházel na jeho dědice, ale nájezdy Dánů a špatná úroda ho zruinovaly. Přesto církev, nenasytná a jedovatá jako hadi, stále trvala na tom, že dluh musí být splacen, a její představitelé mi dali na vědomí, že pokud nebudu platit, zaberou půdu mniši, a pokaždé, když jsem zajel do Exanceasteru, jsem cítil, že mě kněží a mniši pozorují a těší se, až můj majetek přejde do jejich rukou. Exanceaster byl nyní opět anglický, neboť Guthrum předal Alfredovi ty, jež určil jako rukojmí, a odtáhl na sever, takže ve Wessexu zavládl jakýs takýs mír. Fyrdy, branná hotovost každého hrabství, byly rozpuštěny a muži posláni na svá hospodářství. V kostelech se zpívaly oslavné žalmy a Alfred na znamení svého vítězství poslal všem klášterům, mužským i ženským, dary. Odda Mladší, oslavován coby wessexský hrdina, dostal všechnu půdu v okolí místa, kde byla u Cynuitu vybojována bitva, a nyní poručil, aby zde byl postaven kostel, a říkalo se, že jako výraz díků Bohu za to, že napomohl Wessexu k vítězství, bude oltář toho kostela z ryzího zlata.

Jenže jak dlouho to vítězství bude platit? Jak dlouho mír vydrží? Guthrum zůstal naživu a já jsem nesdílel víru křesťanů, že Bůh seslal Wessexu věčný mír. A v této nevíře jsem nebyl sám, jak jsem se později přesvědčil. Uprostřed léta se Alfred vrátil do Exanceasteru, kam svolal witan, poradní shromáždění předních velmožů, thénů a duchovních, a jedním z účastníků sněmu byl i Wulfhere, a tak jsem jednoho večera vstoupil do města a dozvěděl se, že ealdorman a jeho stoupenci jsou ubytovaní v krčmě U Labutě kousek od východní brány. Wulfhere tam nebyl, zato jsem v krčmě zastihl králova synovce Æthelwolda, jenž dělal, co mohl, aby vypil všechno pivo, které v krčmě měli. „Neříkej mi, že tě

ten bastard povolal do witanu," spustil na mě nakvašeně, když mě uviděl. Tím bastardem mínil samozřejmě Alfreda, jemuž stále nemohl zapomenout, že mu „ukradl" trůn.

„Ne," odpověděl jsem. „Přijel jsem za Wulfherem."

„Ealdorman je v kostele," řekl Æthelwold, „ale já ne, já jsem tady." Zašklebil se na mě a ukázal na lavici proti sobě. „Sedni si a napij se se mnou. Napij a opij se a pak si někde najdeme dvě holky, nebo možná tři, jestli budeš chtít. Nebo čtyři? Jak je libo."

„Zapomněls, že jsem ženatý," prohlásil jsem.

„A co? Jako by tohle někdy někoho od žen odradilo."

Posadil jsem se a jedna z děveček mi přinesla pivo. „A ty jsi ve witanu?" zeptal jsem se.

„To se ptáš vážně?" pohlédl na mě Æthelwold. „Myslíš, že ten bastard stojí o mé rady? Poradil bych mu, ať skočí z vysokého útesu a modlí se, aby mu dal Bůh křídla," řekl a posunul ke mně mísu s pečenými vepřovými žebry. „Jsem tady, aby mě měli pod dohledem. Aby měli jistotu, že nekuju žádné zrádné pikle."

„A kuješ?"

„Samozřejmě že kuju," zazubil se. „Nechceš se ke mně přidat? Víš přece, že mi dlužíš laskavost."

„Stojíš o můj meč?" zeptal jsem se.

„Ano," přikývl a tentokrát se tvářil vážně.

„Takže jsme dva, ty a já, proti celému Wessexu," řekl jsem. „Kdo jiný by se k nám přidal?" Æthelwold svraštil čelo, chvíli uvažoval, ale žádná jména mi nenabídl. Asi proto sklonil hlavu a hleděl dolů a já jsem k němu pocítil lítost. Vždycky jsem ho měl rád, ale zároveň jsem si uvědomoval, že mu nikdo nikdy nebude věřit, protože je příliš bezstarostný a nezodpovědný. Alfred ho odhadl správně. Kdyby mu dal svobodu, zcela by se znemožnil pitím a pochybnými ženami. „Myslím, že bych se měl přidat ke Guthrumovi," prohlásil potom.

„A proč to neuděláš?"

Podíval se na mě, ale opět mi neodpověděl. Možná tu odpověď znal – možná věděl, že by ho Guthrum uvítal, respektoval by ho, využil ho, jak by mohl, a nakonec ho dal zabít. Na druhou stranu i tohle pro něj mohla být svým způsobem lepší perspektiva než to, jak žil nyní. Pokrčil rameny, opřel se dozadu a odhrnul si vlasy z tváře. Byl to neobyčejně

hezký mladý muž, což byla další okolnost, která mu spíš škodila, neboť přitahoval ženy, jako zlato přitahuje kněze. „Víš, co si myslí Wulfhere?“ řekl už trochu blábolivě. „Že se Guthrum vrátí a pozabíjí nás všechny.“

„Asi ano,“ přisvědčil jsem.

„A pokud můj strýc zemře,“ uvažoval Æthelwold, aniž se snažil ztlumit hlas, třebaže krčma nebyla zdaleka prázdná, „jeho syn bude příliš mladý na to, aby se stal králem.“

„To je pravda,“ přikývl jsem znovu.

„Takže to bude příležitost pro mě!“ prohlásil s úsměvem.

„Nebo pro Guthruma,“ řekl jsem.

„Máš pravdu,“ povzdechl. „Takže se napij, příteli, protože oba vězíme po krk v jámě plné hoven.“ Zašklebil se na mě a paradoxně přitom předvedl v plné krásе svůj šarm. „Takže pokud nechceš bojovat v mé družině, jak mi hodláš oplatit službu, kterou jsem ti prokázal?“

„A jak by sis přál, abych ti ji oplatil?“

„Co kdybys třeba zabil opata Hewalda? Ale nějak ošklivě – tak, aby umíral pomalu.“

„To bych mohl,“ řekl jsem. Hewald byl opatem ve Winburnanu a proslul tvrdostí, s jakou učil malé chlapce číst.

„Na druhou stranu,“ pokračoval Æthelwold, „toho hubeného bastarda bych radši zabil sám, takže to nedělej. Spíš budu uvažovat o něčem, co by nepotěšilo mého strýce. Mám dojem, že ani ty k němu neoplýváš láskou.“

„To opravdu ne.“

„Takže co tak provést mu nějakou neplechu? Ach hrome…!“ Ta kletba, nebo spíš povzdech, byla reakcí na to, že k nám zvenku dolehl Wulfherův hlas. „Je na mě rozzlobený.“

„Proč?“

„Jedna z jeho děveček je těhotná. Nejspíš jí to chtěl udělat sám, ale já jsem ho předešel,“ řekl, zvedl sklenici a obrátil ji do sebe. „Jdu ke Třem zvonům. Jdeš se mnou?“

„Chci si promluvit s Wulfherem.“

Æthelwold vstal a spěšně opustil lokál zadními dveřmi, zatímco předními už vcházel ealdorman. Wulfhere vstoupil v doprovodu asi deseti thénů, a jakmile mě uviděl, zamířil ke mně. „Znovu vysvěcovali biskupský kostel,“ prohlásil nakvašeně. „Hodiny a hodiny a pořád jen to

jejich vyzpěvování a modlitby. Celé hory modliteb, aby zlikvidovali sebemenší skvrnku dánské pohanské nákazy.“ Hřmotně se posadil. „Setkal ses tady s Æthelwoldem?“

„Ano.“

„Chtěl, aby ses k němu přidal, co? K té jeho vzpouře…“

Znovu jsem přikývl.

„Zatracený hlupák! A co tě sem vlastně přivedlo? Přišels mi nabídnout svůj meč?“ Věděl jsem, že tím myslí přísahu věrnosti, po níž bych se stal jeho bojovníkem, členem jeho družiny.

„Chtěl bych se setkat s jedním z rukojmí,“ odpověděl jsem, „takže tě hodlám požádat o svolení.“

„S jedním z rukojmí?“ opakoval a luskl prsty na děvečku, aby mu přinesla pivo. „Ta zatracená rukojmí… Musím pro ně postavit nové budovy, abych je měl kde držet. A kdo mi to zaplatí?“

„To musíš dělat ty?“

„Samozřejmě. A taky je musím živit! Krmit je, hlídat, prostě všechno, co k tomu patří. A myslíš, že mi na to Alfred něco dá?“

„Řekni mu, že stavíš klášter, a peníze se ti od něj jen pohrnou,“ navrhl jsem mu.

Podíval se na mě, jako by si myslel, že mi přeskočilo, ale pak si uvědomil, že to byl jen žert, a zasmál se. „Máš pravdu, na to by mi určitě přispěl. Slyšels o tom klášteře, který se staví v Cynuitu?“

„Prý tam má být zlatý oltář.“

Wulfhere se znovu zasmál. „Ano, taky jsem to slyšel. Nevěřím tomu, ale slyšel jsem to.“ Odmlčel se a chvíli sledoval pohledem jednu z hospodských děveček na druhém konci místnosti. „K tomu, aby ses mohl setkat s některým z rukojmí, ti není mé svolení k ničemu,“ řekl pak. „To by ti musel povolit Alfred, a s tím nepočítej.“

„Alfred?“ opakoval jsem nevěřícně.

„Ano. Nejsou to jen rukojmí, ale taky zajatci. Musím je držet jako vězně a dnem i nocí je hlídat. Na Alfredův příkaz! Může si myslet, že nám Bůh zajistil mír, ale zároveň si je moc dobře vědom, že jsou to urozená rukojmí. Šest hrabat! Uvědomuješ si, kolik mají členů družiny? A kolik žen? Kolik je to krků, které je třeba živit?“

„A kdybych přijel do Wiltunsciru, mohl bych se setkat s hrabětem Ragnarem?“ zeptal jsem se.

Wulfhere se zamračil. „S hrabětem Ragnarem? S tím hlučným chlapíkem? Toho mám rád. Ne, chlapče, nemohl by ses s ním setkat, protože k nim nemá přístup nikdo kromě toho pitomého kněze, který mluví jejich řečí. Poslal jim ho Alfred, aby se pokusil obrátit je na křesťanství. Kdybych tě k Ragnarovi pustil, Alfred by se o tom dozvěděl a žádal by ode mě vysvětlení. Ne, nikdo k těm chudákům nesmí.“ Odmlčel se a šmátral pod límcem po bleše. „A toho kněze musím taky živit,“ dodal. „Ani za něj mi Alfred nezaplatí. Dokonce ani za toho troubu Æthelwolda mi nedá ani penny!“

„Když jsem byl rukojmí ve Werhamu, hrabě Ragnar mi zachránil život,“ vysvětlil jsem svůj zájem. „Všechny ostatní dal Guthrum zabít, ale za mě se Ragnar postavil celou svou osobností. Prohlásil, že by přede mnou museli nejdřív zabít jeho.“

„Přitom dělá dojem, že by se dokázal zatraceně tvrdě bránit,“ poznamenal Wulfhere. „Ale bojím se, že pokud Guthrum zaútočí na Wessex, budu to muset udělat – myslím zabít většinu z nich…, možná až na ženy.“ Chvíli se zasmušile díval ven do dvora krčmy, kde jeho muži hráli při svitu měsíce v kostky. „A Guthrum to udělá, o tom nepochybuj,“ dodal tichým hlasem.

„Tohle jsem neslyšel.“

Vrhl na mě podezíravý pohled. „A co jsi tedy slyšel, mladý muži?“

„Že nám Bůh přinesl mír.“

Wulfhere se mému žertu zasmál. „Guthrum se uchýlil do Gleawecestru,“ řekl, „a to je jen půlden pochodu od naší hranice. Navíc se říká, že se každým dnem objevuje u našich břehů víc a víc dánských lodí. Jsou v Lundene, jsou v Humberu, jsou v Gewassku.“ Odmlčel se a svraštil čelo. „Víc lodí, víc bojovníků, a Alfred staví kostely! A k tomu všemu je tu ještě ten Svein.“

„Jaký Svein?“

„Přitáhl se svými loďmi z Irska. Teď je ten bastard ve Walesu, ale na to můžeš vzít jed, že tam nezůstane. Přitáhne sem k nám, do Wessexu. A říká se, že se k němu přidávají další Dánové z Irska.“ Znovu se odmlčel a chvíli nad těmi špatnými zprávami uvažoval. Samozřejmě jsem netušil, jestli je to všechno pravda – takové řeči se vedou vždycky, ale Wulfhere tomu evidentně věřil. „Měli bychom vytáhnout do Gleawecestru,“ řekl,

„a co nejvíc jich pobít, než pobijí oni nás. Jenže v našem království vládnou kněží.“

To je pravda, pomyslel jsem si, stejně jako byla pravda to, že mi Wulfhere nemůže dopomoci ke schůzce s Ragnarem. „A můžeš aspoň předat Ragnarovi můj vzkaz?“ zeptal jsem se.

„Jak? Já jejich řeč neumím a toho kněze o pomoc požádat nemůžu, protože by to řekl Alfredovi.“

„A má u sebe Ragnar ženu?“

„Všichni nějakou mají.“

„Takovou hubenou černovlasou dívku s tváří jako jestřáb?“

Váhavě přikývl. „Jo, to by mohla být ona. Má psa, že?“

„Ano, má psa,“ přikývl jsem. „Jmenuje se Nihtgenga…, myslím ten pes.

Pokrčil rameny, jako by chtěl říct, že se nestará o to, jak se který pes jmenuje, ale pak pochopil, proč to říkám. „To je přece anglické jméno, ne?“ zeptal se. „Dánská dívka nazývá svého psa Skřítek?“

„Ona není Dánka,“ řekl jsem. „Jmenuje se Brida a je Saska.“

Chvíli na mě civěl a pak se rozesmál. „Ta malá prohnaná čubka… Takže poslouchá, co říkáme, a pak mu to všechno poví, že?“

V tom měl pravdu, že Brida je prohnaná. Byla to má první milenka, pocházela z Východní Anglie, vychoval ji Ragnar Starší, a nyní tedy spala s jeho synem. „Vyřiď jí můj pozdrav a řekni jí, že kdyby došlo k válce…“ Odmlčel jsem se, protože jsem nevěděl, co vlastně chci říct. Nemělo smysl slibovat, že udělám, co bude v mých silách, abych Ragnara zachránil. Kdyby skutečně znovu vzplál boj, byli by rukojmí zabiti dávno před tím, než bych se k nim vůbec mohl dostat.

„Dopověz to,“ pobídl mě Wulfhere. „Co by bylo, kdyby došlo k válce?“

„Kdyby došlo k válce, budeme všichni hledat způsob, jak si zachovat život a žít dál,“ zopakoval jsem jeho vlastní výrok, který mi řekl před mým pokáním.

Wulfhere na mě dlouho upřeně hleděl a z jeho mlčení bylo zřejmé, že i když jsem nedokázal formulovat vzkaz pro Ragnara, vyslovil jsem něco, co bylo vzkazem pro něj. Zvedl sklenici a napil se piva. „Takže ta čubka mluví anglicky…“

„Je to Saska.“

Stejně jako jsem já Sas, pomyslel jsem si – ale Sas, který nenávidí Alfreda a hned by se přidal k Ragnarovi, kdyby mohl, bez ohledu na Mildrith. Na druhou stranu jsem věděl, že veškeré lidské usilování je marné, neboť hluboko pod zemí, kde had hlodá kořeny bájného stromu života Yggdrasil, jsou tři sudičky, tři ženy, které určují náš osud. Můžeme stokrát věřit, že jsme schopni ho ovlivnit, ale ve skutečnosti jsou naše životy v rukou těch tří sudiček. Spřádají je a tomu, co nám připraví, nikdo neunikne. Dánové to vědí, dokonce to vědí i křesťané. *Vyrd bið ful aræd*, říkáme my, Sasové – všechno řídí osud. A o mém osudu rozhodly sudičky už dávno, neboť týden po tom, co se sešel witan a Exanceaster opět utichl, mi poslaly loď.

Dozvěděl jsem se o ní tak, že z oxtonských polí přiběhl jeden z otroků a vzrušeně mi sděloval, že v ústí řeky Uisc je dánská loď. Okamžitě jsem si natáhl boty, oblékl drátěnou košili, sejmul z hřebů na zdi meče a křikl, aby mi osedlali koně, a potom jsem vyrazil k místu, kde na mořském břehu ležel a hnil *Heahengel*.

Odtud, z dlouhého písečného ostrohu, který chránil Uisc před nápory moře, jsem pak pozoroval, jak se ke břehu blíží loď. Plachtu na dlouhém hlavním ráhnu měla svinutou, její vesla se zdvíhala a opět klesala do vody jako mávající křídla a za trupem se táhla rozšiřující se brázda, jejíž vlny se ve vycházejícím slunci stříbřitě třpytily. Loď měla vysokou příď a na ní stál muž v plné zbroji s přilbou na hlavě a kopím v ruce a za mnou už rybáři se svými rodinami, které žily v chatrčích na okraji bažin, prchali se vším, co unesli, do hor. „To nejsou Dánové!“ zavolal jsem za nimi.

Jeden z nich se zastavil a chvíli na mě hleděl.

„To je západosaská loď,“ křikl jsem na něj. Nevěřil mi a znovu se rozběhl za ostatními. Takhle to dělali už celé roky. Jakmile uviděli loď, pobrali, co mohli, a utíkali do bezpečí, neboť na lodích připlouvali Dánové a Dánové přinášeli smrt. Avšak tahle loď neměla na přídi ani znak draka ani vlčí ani orlí hlavu. A já jsem ji znal. Byla to *Eftwyrd*, loď s nejlepším jménem z celé Alfredovy flotily, když všechny ostatní nesly na válečná plavidla příliš zbožná jména jako třeba *Heahengel* nebo *Cristenlic*. *Eftwyrd* znamená soudný den, a třebaže jde o křesťanskou inspiraci, přesně to vystihuje, co tahle loď přinesla mnohým Dánům.

Muž na přídi mi zamával a poprvé od chvíle, kdy jsem se ploužil po kolenou blátem k Alfredově oltáři, se můj duch pozvedl, neboť tím mužem byl Leofric. A pak už oblouk přídě *Eftwyrdu* najel na bahnitou mělčinu a dlouhý trup se s trhnutím zastavil. Leofric přiložil ruce k ústům. „Jak je to bahno hluboké?“ zavolal.

„To nestojí za řeč,“ odpověděl jsem. „Tak po kotníky, víc ne.“

„Dá se v něm jít?“

„Samozřejmě že dá,“ křikl jsem.

Seskočil dolů, a jak jsem předpokládal, zapadl až po stehna do hustého bahna a já jsem se stěží udržel v sedle, jak jsem se smál. A se mnou se smála celá posádka *Eftwyrdu*, zatímco Leofric klel jako pohan. Trvalo pěkně dlouho, než jsme ho z té páchnoucí bažiny dostali, ale pak posádka, většinou staří veslaři a válečníci, vynesli na břeh bečky piva, chléb a nasolené vepřové a v dostatečné vzdálenosti od zvedajícího se přílivu jsme si udělali polední hostinu.

„Jsi earsling,“ bručel Leofric, když vyrýpával ze všech rýh a spojů své zbroje zasychající bláto.

„Jsem earsling, který se nudí,“ odpověděl jsem.

„Ty se nudíš?“ pohlédl na mě Leofric. „Pak jsme na tom stejně.“ Vypadalo to, že Alfredovo loďstvo snad vůbec nevyplouvá na moře. Velení nad ním převzal muž jménem Burgweard, bohabojný, ale ničím nevynikající voják, jehož bratr byl biskupem v Scireburnanu, a tento Burgweard vydal rozkaz nenarušovat mír. „Jestliže nejsou na moři Dánové, tak na něm nejsme ani my,“ řekl Leofric.

„A co tedy děláte tady?“

„Poslal nás zachránit tamhletu trosku,“ ukázal na Heahengela. „Chce mít zase všech dvanáct lodí.“

„Myslel jsem, že se stavějí nové.“

„Stavěly se, jenže teď se to zastavilo, protože nějací zatracení bastardi zlodějští rozkradli dřevo, zatímco jsme bojovali u Cynuitu. A pak si někdo vzpomněl na Heahengela, a tak jsme tady. Burgweard si nevystačí jen s jedenácti loďmi.“

„A k čemu potřebuje další loď, když nevyplouvá ani s těmi, co má?“ zeptal jsem se.

„Pro případ, že by musel vyplout,“ odpověděl Leofric, „a protože potřebuje dvanáct lodí, ne jedenáct.“

„Proč dvanáct?“

„Protože…,“ odmlčel se, aby si mohl ukousnout chleba, „protože v knize evangelií se říká, že Kristus vysílal své učedníky ve dvojicích, a takhle musíme vyplouvat i my, vždycky dvě lodě, pěkně podle Písma. Takže když máme jedenáct lodí, jako bychom jich měli jen deset, chápeš?“

Hleděl jsem na něj a uvažoval jsem, jestli to míní jako žert. „Burgweard chce, aby lodě vyplouvaly po dvou?“

Leofric přikývl. „Protože tak se to píše v knize otce Willibalda.“

„V knize evangelií?“

„Jo, aspoň to říká otec Willibald,“ prohlásil Leofric s vážnou tváří, a když viděl můj výraz, pokrčil rameny. „Namouduši! A Alfred to schválil.“

„Jistě, o tom nepochybuju.“

„A jestliže člověk dělá to, co se píše v knize evangelií, nemůže udělat nic špatně, nemyslíš?“ řekl Leofric a stále se tvářil vážně.

„Jistě,“ pokýval jsem hlavou. „Takže jsi tady, abys opravil *Heahengel*.“

„Jo. Je to spousta práce – nový stěžeň, nové lanoví, nové plachty, opravit díry, utěsnit spáry a pak odvléct loď do Hamtunu. Může to trvat měsíc!

„To nejmíň.“

„Přitom se v těchhle věcech moc nevyznám. Já umím bojovat a pít pivo, ale s palicí a klínem nebo s teslicí si moc nerozumím. Jenže na to mám tamhlety,“ ukázal na skupinku asi deseti mužů, které jsem neznal.

„Co je to za lidi?“

„Lodní tesaři.“

„Takže pracovat budou oni, ne ty.“

„Snad jsi nečekal, že se tady budu ohánět teslicí,“ ohradil se Leofric. „Já jsem velitel *Eftwyrdu*!“

„Hodláš tedy pít mé pivo a jíst mé jídlo, zatímco tihle muži budou opravovat loď, co?“

„Napadá tě něco lepšího, čím bych se měl zabývat?“

Chvíli jsem na *Eftwyrd* hleděl a uvažoval. Byla to dobře stavěná loď, delší než většina dánských plavidel, loď s vysokými boky, které z ní

činily dobrou bojovou baštu. „Co ti vlastně Burgweard řekl, abys dělal?“ zeptal jsem se.

„Modlil se a pomáhal opravovat Heahengela“ prohlásil s kyselým výrazem Leofric.

„Slyšel jsem, že Dánové mají v Sæfernském moři nového vůdce,“ poznamenal jsem, „a já bych rád věděl, jestli je to pravda. Jmenuje se Svein. A taky jsem slyšel, že se k němu přidávají lodi z Irska.“

„A on je ve Walesu, ten Svein?“

„Říká se to.

„Takže se chystá do Wessexu,“ pokýval hlavou Leofric.

„Jestli je to pravda.“

„Myslíš tedy, že…,“ začal, ale když si uvědomil, co se mi nejspíš zrodilo v hlavě, zarazil se.

„Myslím, že posádce ani lodi moc neprospěje, když tady budou trčet celý měsíc a nic nedělat,“ řekl jsem. „A ještě si myslím, že v Sæfernském moři bychom mohli narazit na nějakou slušnou kořist.“

„Jenže jestli se Alfred dozví, že tady bojujeme, stáhne z nás kůži,“ prohlásil Leofric.

Ukázal jsem nahoru po řece směrem k Exanceasteru. „Tam spálili stovky dánských lodí,“ řekl jsem, „a jejich trosky se stále ještě povalují na říčním břehu. Určitě bychom mezi nimi našli aspoň jednu dračí hlavu, abychom ji dali na příď tvé lodi.“

Leofric se zahleděl na *Eftwyrd*. „Myslíš… zamaskovat ji tím?“

„Jo, zamaskovat,“ přikývl jsem, neboť mi bylo jasné, že pokud bychom dali na příď Efťwyrdu dračí hlavu, nikdo by nedokázal poznat, že jde o saskou loď. Každý by ji musel považovat za dánské nájezdnické plavidlo, které vzbuzuje u všech obyvatel na pobřeží hrůzu.

Leofric se zasmál. „Řekl bych, že k tomu, abych vyplul na obhlídku podél pobřeží, žádný rozkaz nepotřebuju.“

„Samozřejmě že nepotřebuješ.“

„A od Cynuitu jsme nebojovali,“ dodal melancholicky, „přitom kdo nebojuje, nemá kořist.“

„A co posádka?“ zeptal jsem se.

Otočil se a pohlédl na své muže. „Většinou to jsou zatracení bastardi ochotní ke každé špatnosti. Nevím o nikom z nich, kdo by odmítl vyhlídku na kořist.“

„Navíc mezi námi a Sæfernským mořem jsou Britové," řekl jsem.

„A to jsou zlodějští bastardi, všichni do jednoho," doplnil mou myšlenku Leofric a zašklebil se na mě. „Takže když se Alfredovi nechce do boje, půjdeme do něj my?"

„Napadá tě něco lepšího, do čeho bychom se mohli pustit?" zeptal jsem se.

Leofric si dal načas, než odpověděl, a mezitím stejně pomalu, jak uvažoval, sbíral oblázky a házel je do kaluže. Nechal jsem ho, nic jsem neříkal, jen jsem pozoroval, jak stříká voda v kaluži a jak se v ní po každém kamínku rozvlní kruhy. Věděl jsem, že se Leofric radí s osudem. Dánové v takových chvílích házejí hůl s runami, my zase pozorujeme let ptáků nebo se snažíme zaslechnout šepot bohů a Leofric, aby zjistil svůj osud, pozoroval, jak šplouchají oblázky v kaluži. Ten poslední oblázek po dopadu ještě kousek sklouzl a stopa, která po něm zůstala, ukazovala na jih, k moři. „Ne," řekl, „nic lepšího mě nenapadá."

A já jsem se už nenudil, neboť jsme byli na půl cesty k tomu, abychom se stali Vikingy.

Na břehu řeky, pod exanceasterskými hradbami, jsme našli mezi změtí trosek spálených Guthrumových lodí několik vyřezaných dračích hlav a z nich jsme vybrali dvě nejméně ožehnuté a dopravili je na palubu *Eftwyrdu.* Jeho příď i záď vybíhaly do jednoduchých vaznic a ty jsme museli trochu seříznout, abychom na ně mohli upevnit nové znaky. Na tom menším, který jsme dali na záď, byla hadí hlava se zející tlamou a zřejmě představovala Rozparovače mrtvých, hada, jenž trhá těla mrtvých v podsvětí dánských mýtů, zatímco na příď jsme umístili dračí hlavu, i když byla tak zčernalá a pokroucená ohněm, že vypadala spíš jako hlava koně. Vyrýpli jsme spálené oči, až jsme se dostali na čisté dřevo, a totéž jsme udělali s otevřenou tlamou netvora, a když jsme skončili, působila ta bestie velmi zlověstně. „Vypadá spíš jako fyrdraka" prohlásil Leofric spokojeně. *Fyrdraka* je ohnivý drak.

Dánové vždy odstraňují hlavy draků a jiných šelem z přídí a zádí, když nechtějí, aby tito netvoři děsili duchy spřátelených zemí, a mají svá vyřezávaná monstra na lodích pouze tehdy, jestliže se pohybují v nepřátelských vodách. A stejně jsme se zachovali i my, takže když jsme pluli po řece k místu, kde lodní tesaři začínali opravovat Heahengela, skryli jsme svého fyrdraku a hadí hlavu v podpalubí *Eftwyrdu*.

Udělali jsme to, protože Leofric nechtěl, aby se tesaři dozvěděli o našem plánu. „Tamhleten," ukázal mi hlavou na vysokého hubeného šedovlasého muže, který práce řídil, „je větší křesťan než papež. Stěžoval by si místním kněžím, kdyby pojal podezření, že hodláme s někým bojovat, a kněží by to řekli Alfredovi a Burgweard by mi loď vzal."

„Ty toho Burgwearda nemáš moc rád, že?"

Leofric si místo odpovědi odplivl. „Ještě štěstí, že teď nejsou v pobřežních vodách žádní Dánové."

„Je to zbabělec?"

„Zbabělec zrovna ne, jenom si myslí, že bitvy vyhrává Bůh. Trávili jsme víc času na kolenou než u vesel. Když jsi byl velitelem flotily ty, měli jsme peníze, ale teď… i krysy žebrají o drobky."

Za mého velení jsme si opatřovali peníze tak, že jsme zajímali dánské lodě a brali jim jejich lup, a třebaže nikdo z nás nebyl boháč, každý měl nějaký ten ušetřený stříbrňák. Přesto jsem já sám byl pořád dost bohatý, neboť jsem měl v Oxtonu ukrytý poklad, který pocházel z dědictví po Ragnarovi Starším a jehož by se církev a Oswaldovi příbuzní určitě rádi zmocnili, kdyby mohli. Avšak peněz není nikdy dost – za peníze si lze koupit půdu, ale také věrnost bojovníků. Peníze představují moc pána a bez nich člověku nezbývá než se hrbit. Dánové získávali bojovníky lákadlem peněz a my jsme nebyli jiní. Jestliže mám být pán, jestliže mám zaútočit na hradby Bebbanburgu, pak budu potřebovat muže, bojovníky a spoustu peněz na to, abych za ně koupil meče a štíty a kopí a srdce válečníků, a proto jsme museli vyplout na moře a poohlédnout se po kořisti, i když jsme řekli tesařům, že chceme pouze hlídkovat podél pobřeží, jestli nám odněkud nehrozí nebezpečí. Naložili jsme sudy piva, bedny chleba upečeného dotvrda, zásoby sýra, bečky uzených makrel a pláty slaniny. Mildrith jsem namluvil totéž, co jsme řekli tesařům – že budeme křižovat podél pobřeží Defnasciru a Thornssety. „Což bychom tak jako tak měli dělat pro případ, že by se Dánové vrátili," prohlásil Leofric.

„Dánové jsou teď zalezlí a neukazují se," řekl jsem.

Leofric přikývl. „Jenže když jsou Dánové zalezlí a neukazují se, člověk ví, že jen čekají na svou příležitost."

I já jsem si to myslel. Guthrum neodtáhl příliš daleko od hranic Wessexu a Svein, pokud někdo takový existoval, byl, podle řečí, pouze den plavby od našeho severního pobřeží. Alfred mohl věřit, že sjednaný mír vydrží a že to zaručují jeho rukojmí, ale já jsem už v dětství poznal, jak lační jsou Dánové po cizích územích a jak touží po wessexských úrodných polích a šťavnatých pastvinách. Samozřejmě že opět přitáhnou, a jestliže je nepovede Guthrum, pak nějaký jiný dánský vojevůdce shromáždí lodě a bojovníky a vpadne se svými meči a sekerami do Alfredova Wessexu. Konec konců, vždyť už ovládají zbývající tři anglické země – obsadili mou Northumbrii, přivezli své osadníky do Východní Anglie a jejich řeč se šíří přes Mercii dál na jih. Za této situace jistě nebudou chtít, aby poslední anglické království vzkvétalo, aniž by z toho něco měli. V tuto chvíli však byli jako vlci, kteří se plíží stíny a pozorují, jak ovce ve stádu tloustnou.

Najal jsem na svém panství jedenáct mladých mužů a přivedl je na palubu *Eftwyrdu*. Samozřejmě jsem s sebou vzal i Haestena a už od počátku nám byl užitečný, neboť většinu svého mládí strávil u vesel. A pak jsme jednoho mlhavého rána za počínajícího odlivu vytlačili *Eftwyrd* ze břehu do řeky a kolem písečného ostrohu jsme doveslovali k samotnému ústí a vpluli do dlouhých mořských vln. Vesla skřípala, oblouk přídě rozrážel vodu a já, s kormidelním veslem v rukou, jsem cítil, že ve mně opět po dlouhé době stoupá vzrušení, a tak jsem zvedl oči k obloze a odříkal děkovnou modlitbu Thorovi, Odinovi, Njordovi a Hoderovi.

V pobřežních vodách bylo vidět drobné skvrnky rybářských lodí, ale když jsme zamířili dál od pobřeží k jihozápadu, hladina se vyčistila. Pohlédl jsem zpátky na pevninu tvořenou nízkými šedohnědými vrchy, kterou protkávaly zelenější pruhy údolí řek a potoků, ale později už i zelená bledla v šedou a pevnina se stávala pouhým stínem a zůstali jsme sami, jenom s křičícími bílými racky. Teprve teď jsme vynesli z podpalubí hadí hlavu a fyrdraku a umístili je na příď a záď, zajistili je tam kolíky a obrátili příď lodi na západ.

A už to nebyl *Eft'wyrd*. Teď jsme se plavili na *Fyrdrakovi* a spěli s ním k dobrodružství i k potížím.

Kapitola třetí

Posádka *Eftwyrdu* proměněného ve *Fyrdraku* mě znala, neboť tito muži se mnou bojovali u Cynuitu. Byli to bojovníci a cítili se uraženi a poškozeni, když si Odda Mladší přivlastnil vítězství, které vybojovali oni. A také se od bitvy u Cynuitu nudili. Leofric mi řekl, že za Burgwearda se jen zřídkakdy dostávají na moře, aby cvičili boj, takže většinu času trčí v přístavu v Hamtunu. „Ale jednou jsme vypluli rybařit," dodal.

„Rybařit?" podivil jsem se.

„Otec Willibald vedl kázání o tom, jak Kristus nasytil pět tisíc svých lidí dvěma bochníky chleba a košíkem sleďů, a Burgweard řekl, abychom vzali sítě a vypluli lovit ryby. Chtěl nasytit město, protože tam je spousta hladovějících."

„A ulovili jste něco?"

„Makrely. Spoustu makrel."

„Ale ani jednoho Dána, co?"

„Ani jednoho," řekl. „A ani jednoho sledě, jenom makrely. Ti bastardi dánští někam zmizeli."

Jak jsme se dozvěděli později, vydal Guthrum rozkaz, že žádná dánská loď nesmí přistát u wessexských břehů, aby to nebylo považováno za porušení příměří – zřejmě chtěl, aby se Alfred utvrdil v přesvědčení, že opravdu nastal trvalý mír. To znamenalo, že pobřežní vody mezi Kentem a Cornwalem nekřižovali žádní piráti, což povzbudilo obchodníky z jižních zemí, kteří připlouvali, aby prodali víno a nakoupili

vlnu. A *Fyrdraka* se v prvních čtyřech dnech zmocnil dvou takových lodí. Obě byly francké, s trupem jako bečka, přičemž ani jedna neměla na každé straně víc než šest vesel. Posádky obou plavidel byly přesvědčeny, že *Fyrdraka* je vikinská loď, neboť viděli na přídi a na zádi vikinské znaky, slyšeli mě a Haestena mluvit dánsky a rovněž si všimli mých náramků na pažích. Nikoho jsme nezabili, jen jsme jim vzali peníze, zbraně a tolik nákladu, kolik jsme mohli unést. Jedna loď byla vrchovatě naložená balíky ovčí vlny, neboť v zemích za mořem je saská vlna velmi ceněná, avšak my jsme mohli vzít jen tři balíky, abychom si jimi *Fyrdraka* neucpali.

Večer jsme se vždycky uchýlili do nějaké malé zátoky nebo k ústí řeky a ráno jsme opět doveslovali na širé moře a vyhlíželi kořist. Každý den jsme se přitom dostávali dál na západ, až jsem si byl jist, že se nacházíme u pobřeží Cornwalu, a to už bylo území nepřátel. Byli to staří nepřátelé, kteří bojovali se Sasy už v dobách, kdy naši předkové připluli ze Severního moře, aby osídlili jejich zem a vytvořili Anglii. Tito lidé, Britové, mluvili podivnou řečí a někteří žili severně od Northumbrie a jiní ve Walesu nebo v Cornwalu, tedy na okrajích ostrova Británie v nehostinných oblastech, kam byli vytlačeni po našem příchodu. Byli to křesťané, dokonce, jak mi řekl otec Willibald, přijali křesťanství ještě před námi, a také tvrdil, že žádný křesťan by neměl být nepřítelem jinému křesťanovi. Skutečností však bylo, že nás Britové nenáviděli, a proto jsme byli nepřátelé. Někdy se spojili s Normany, aby na nás zaútočili, jindy zase Normané napadli je, a někdy vedli válku proti nám pouze sami a v minulosti cornwalští působili Wessexu velké potíže, i když podle Leofrika utrpěli tak kruté porážky, že se dnes pomočí, kdykoliv uvidí nějakého Sasa.

My jsme zpočátku žádné Brity neviděli. Místa, kam jsme se uchylovali na noc, byla opuštěná – až na ústí jedné řeky, odkud směrem k nám vyplul ve člunu z kůží nějaký polonahý muž a zdálky nám ukazoval a nabízel na prodej kraby. Vzali jsme si od něj celý košík těch potvor a dali mu za ně dvě penny. Následující večer jsme zakotvili *Fyrdraka* za přílivu, doplnili si u nedalekého pramene zásoby vody a já a Leofric jsme pak vystoupili na kopec, abychom se podívali do nitra pevniny. Ze vzdálených údolí stoupal kouř, ale v dohledu jsme neviděli nikoho, ani pastevce.

„Co vlastně vyhlížíš?“ zeptal se Leofric. „Nepřátele?“

„Klášter,“ odpověděl jsem.

„Klášter?“ pohlédl na mě udiveně. „Chceš se modlit?“

„V klášterech je stříbro,“ řekl jsem.

„Tady těžko. Tady jsou chudí jako kostelní myši. A kromě toho…“

„Co?“

Ukázal hlavou směrem k místu, kde tábořila naše posádka. „Na palubě *Fyrdraky* máš tucet dobrých křesťanů – taky samozřejmě spoustu špatných, ale ten tucet, to jsou skutečně dobří křesťané a řekl bych, že by s tebou odmítli jít, kdybys jim řekl, že jdeme vyplenit klášter.“ Měl pravdu. Všiml jsem si, že několik mužů posádky nebylo naším pirátstvím zrovna nadšeno, ale já jsem jim namluvil, že Dánové používají obchodních lodí k výzvědné činnosti v nepřátelských vodách, a zdálo se, že jsem je přesvědčil. Byla to ostatně pravda, i když jsem pochyboval, že by oběti našeho přepadu jakkoli sloužily Dánům, ale na obou lodích bylo plno cizinců a jako všichni Sasové i posádka Fyrdraky chovala ke všem cizincům značný odpor – s výjimkou Haestena a tuctu dalších, původem Frísů. Frísové byli rození piráti, zlí a krutí jako Dánové, a těchto dvanáct mužů přišlo do Wessexu, aby na válce zbohatli, a tak byli jen rádi, že se ocitli na lodi, která se snaží získat kořist.

Čím dál jsme se dostávali na západ, tím častěji jsme vídali pobřežní osady a některé byly překvapivě velké. Cenwulf, dobrý chlap, který s námi bojoval u Cynuitu, nám řekl, že Britové z Cornwalu dobývají ze země cín a prodávají ho cizincům. Věděl to, neboť jeho otec byl obchodník a často k tomuto pobřeží připlouval. „Jestliže prodávají cín,“ řekl jsem, „musí mít peníze.“

„A muže, kteří jim je střeží,“ dodal Cenwulf.

„Mají vůbec krále?“

To nikdo nevěděl. Dalo se předpokládat, že ano, ale kde má jejich král sídlo nebo kdo to vůbec je, to jsme netušili. A možná, jak poznamenal Haesten, mají králů víc. Přesvědčili jsme se, že mají také zbraně, neboť v noci, když Fyrdraka vplouval do zálivu, přilétl z nedalekého útesu šíp a zajel do vody jen kousek od našich vesel. Těžko bychom se o tom dozvěděli, kdybych se tam čistě náhodou nedíval a neuviděl, jak náhle vylétl z oblohy, opatřený šedým peřím na konci, mihl se vzduchem a vzápětí zmizel pod hladinou. Jenom jediný šíp, žádný

jiný po něm nenásledoval, takže to zřejmě bylo varování. Tu noc jsme nechali loď stát na kotvě a za svítání jsme uviděli dvě krávy, které se pásly u potoka, a Leofric vzal svou sekeru. „Ty krávy tam jsou, aby nás zabili," varoval nás Haesten špatnou angličtinou, jakou se zatím stačil naučit.

„Krávy nás zabijí?" zeptal jsem se pobaveně.

„Už jsem to jednou viděl, pane. Dají tam krávy, aby nás přivedly na pevninu, a pak zaútočí."

Udělili jsme tedy krávám milost, zvedli kotvu a začali veslovat k ústí zálivu, ale sotva jsme odrazili od břehu, ozval se za námi řev a zpoza keřů a stromů se vyrojila spousta mužů. Stáhl jsem z levé paže jeden ze stříbrných náramků a dal ho Haestenovi. Byl to jeho první náramek na paži, a protože byl Dán, byl na něj nesmírně hrdý a celé dopoledne ho neustále leštil.

Pobřeží začínalo být čím dál nepřístupnější a stále tíž jsme hledali místo, kam se uchýlit na noc. Naštěstí bylo klidné počasí. Zmocnili jsme se malé osmiveslice, která se vracela do Irska, a obrali její posádku o šestnáct stříbrných, tři nože, spoustu cínových ingotů, pytel husího peří a šest kozích kůží. I když v podpalubí naší lodi už téměř nebylo k hnutí, stěží se dalo říct, že bychom zbohatli. „Musíme to všechno prodat," prohlásil Leofric.

Ale komu? Žádného obchodníka jsme v těchto končinách neznali. Uvažoval jsem, že musíme vystoupit na pevninu v blízkosti nějaké větší osady a uloupit všechno, co půjde odnést – zapálit domy, pobít muže, vyplenit sídlo náčelníka a pak se vrátit na moře. Avšak Britové měli na pobřeží strážní hlídky a vždy nás uviděli, když jsme se blížili ke břehu, a kdykoliv jsme se dostali do blízkosti některé z jejich osad nebo měst, čekala na nás horda ozbrojených mužů. Už se naučili, jak se bránit Vikingům, a proto, jak mi řekl Haesten, teď Normané útočili na pobřeží v seskupení pěti nebo šesti lodí.

„Všechno se zlepší, až se pobřeží stočí na sever," prohlásil jsem. Věděl jsem, že Cornwalum končí někde na západě, a pak bychom mohli vplout do Sæfernského moře a přepadat tam dánské lodě plující z Irska. Ale Cornwalum jako by nemělo konce. Kdykoliv jsme uviděli nějaký mys nebo výběžek, o němž jsem doufal, že označuje konec pevniny, ukázalo se to být marnou nadějí, neboť za ním se už rýsoval další a pak

další, navíc někdy byl mořský proud tak silný, že i když jsme pluli na západ, unášel nás zpátky k východu. Uvědomil jsem si, že být Vikingem je těžší, než jsem si myslel, a pak jednoho dne zavál čerstvý vítr od západu, vlny narostly a jejich vrcholky byly ostré a z temných nízkých mračen na nás začaly šlehat prudké spršky deště a my jsme rychle zamířili k severu, abychom našli úkryt v závětří nějakého skalního ostrohu. Potom jsme konečně spustili kotvu a *Fyrdraka* škubal lanem jako neklidný kůň.

Celou noc a celý následující den nad námi zuřila bouře, kolem našeho mysu burácel vítr a zpěněné vlny se tříštily o skaliska. Byli jsme sice v bezpečí, aspoň před útoky počasí, ale naše zásoby potravin se začaly tenčit a já jsem se už zpola rozhodl, že od svých plánů na zbohatnutí musíme ustoupit a vrátit se zpátky k ústí řeky Uisc, kde budeme předstírat, že jsme pouze hlídkovali podél pobřeží. Když jsme se však v závětří útesu dočkali druhého svítání, ukázalo se, že poryvy větru ustaly a dešťové spršky se změnily v studené mrholení, a pak… se za východním výběžkem pevniny objevila loď.

„Štíty!“ zvolal Leofric a muži, prochladlí a sklíčení, si připravili zbroj a seřadili se podél boku lodi.

Zdálo se, že je to menší loď než naše, mnohem menší. Byla zavalitá, s vysokou přídí a krátkým silným stěžněm, který nesl široké ráhno se špinavou svinutou plachtou. Loď poháněl šest veslařů a nebylo pochyb, že kormidelník řídí plavidlo přímo k nám. A potom, když se natolik přiblížili, že bylo vidět, jak se kolem přídě rozstřikuje zpěněná voda, vytáhli na krátký stěžeň zelenou větev.

„Chtějí s námi mluvit,“ řekl jsem.

„Doufejme, že chtějí obchodovat,“ zamumlal Leofric.

Na cizí lodi byl kněz. Nejdřív jsem nevěděl, že je to kněz, neboť vypadal stejně zpustle jako ostatní členové posádky, ale pak na nás zavolal, že s námi chce mluvit, a zavolal to dánsky, třebaže nepříliš dobrou dánštinou, a já jsem nechal loď připlout do vod chráněných před větrem, kde jejich veslaři složili vesla a udiveně zírali na řadu ozbrojených mužů se vztyčenými štíty. Já a Cenwulf jsme pomohli knězi na naši loď. Chtěli ho následovat další dva muži, ale Leofric proti nim pozvedl kopí a oba se stáhli zpátky a jejich loď o kousek odplula a po celou dobu, co s námi kněz hovořil, v klidu čekala.

Jmenoval se Mardoc, otec Mardoc, a teprve když se ocitl na naší palubě a promočený drobným deštěm se posadil na veslařskou lavici, jsem si všiml, že má na krku pověšený krucifix. „Nenávidím křesťany," prohlásil jsem, „takže uvažuju, proč tě nepředhodit Njordovi."

Nic na to neřekl, a možná ani nevěděl, že Njord je jedním z mořských bohů. „Přináším ti dar od svého pána," řekl a vytáhl zpod pláště dva odřené náramky.

Vzal jsem si je. Byly to ubohoučké věci, pouhé kroužky z mědi, staré, zašlé měděnkou a téměř bezcenné a na okamžik jsem byl v pokušení hodit je do moře, ale pak jsem si uvědomil, že při tom málu, co nám naše pirátská plavba vynesla, musím vzít zavděk i touhle bezcennou cenností. „Kdo je tvůj pán?" zeptal jsem se.

„Král Peredur."

Musel jsem se držet, abych se nerozesmál. Král Peredur? Když se řekne král, člověk čeká, že je to někdo proslulý, široko daleko známý, ale já jsem nikdy o žádném Peredurovi neslyšel. Usoudil jsem tedy, že jde o někoho jen o málo mocnějšího, než je místní náčelník, kdo má zálibu v hrdě znějících titulech. „A proč mi ten tvůj Peredur posílá tenhle ubohý dar?" zeptal jsem se.

Otec Mardoc stále neznal mé jméno a zřejmě měl strach se na ně zeptat. Obklopovali ho muži v kůži, v drátěných košilích, se štíty, meči, sekerami a kopími v rukou a on věřil, že všichni jsme Dánové, neboť jsem už dávno poručil všem členům posádky Fyrdraky, kteří nosili kříže nebo krucifixy, aby je schovali pod haleny. A mluvili jsme pouze já a Haesten, a jestliže to otci Mardokovi připadalo podivné, nic neříkal, jenom mi začal vyprávět, jak byl jeho pán, král Peredur, zrádně přepaden sousedem zvaným Callyn a jak se Callynovi ozbrojenci zmocnili pevnosti na ostrohu nad mořem, a nakonec řekl, že Peredur je ochoten dobře nám zaplatit, jestliže mu pomůžeme znovu pevnost, jež se jmenovala Dreyndynas, dobýt.

Poslal jsem otce Mardoka na příď a začali jsme se radit, jak na jeho žádost odpovědět. Samozřejmě jsme nevěděli, jakou má ten podivný král představu o tom, co je to „dobře zaplatit", ale sotva se dalo předpokládat, že bychom z toho zbohatli. Spíš by se nás pokusil ošidit a dát nám to, co by si pak mohl vzít zpět, až by nás všechny zabil. „Podle mě ychom měli

najít toho Callyna a zjistit, kolik by nám byl ochoten zaplatit on," mínil Leofric.

Zdálo se to rozumné, až na to, že nikdo z nás nevěděl, kde Callyn sídlí. Později jsme se dozvěděli, že je to král Callyn, ale to nic neznamenalo, neboť jsem už věděl, že v Cornwalu se kterýkoliv muž, jemuž se podaří zajistit si víc než padesát ozbrojenců, prohlašuje králem, a tak jsem šel na příď *Fyrdraky* a znovu s otcem Mardokem promluvil. Řekl mi, že Dreyndynas je staré hradiště postavené lidmi v dávných dobách a že střeží cestu na východ, takže dokud ji bude mít v držení Callyn, zůstane Peredurův lid zavřený ve své zemi jako v pasti.

„Máte přece lodě, ne?" namítl jsem.

„Také Callyn má lodě," odpověděl, „a na lodě nemůžeme vzít dobytek."

„Proč dobytek?"

„Potřebujeme ho prodat, abychom se uživili," řekl.

Bylo tedy zřejmé, že Callyn, ať už je to kdo je, uzavřel krále Peredura v jeho zemi a my pro Peredura představujeme jedinou možnost, jak situaci zvrátit a tuhle malou válku vyhrát. „A kolik nám tedy tvůj král může zaplatit?" zeptal jsem se.

„Sto stříbrných," odpověděl.

Vytáhl jsem z pochvy Hadí dech. „Já uctívám opravdové bohy," řekl jsem, „zvlášť boha Hodera. A Hoder má rád krev a já jsem mu už dlouho žádnou nedal."

Otec Mardoc se zatvářil zděšeně, což nebylo v jeho situaci nic nepochopitelného. Byl docela mladý, i když se dalo těžko soudit, kolik mu vlastně je, neboť z hustého chumlu mastných černých vlasů a vousu mu vykukoval pouze zlomený nos a oči. Řekl mi, že se naučil dánsky jako otrok náčelníka jménem Godfred, ale podařilo se mu uprchnout, když se Godfred vypravil na loupeživý výpad na Sillany, což jsou ostrovy ležící kdesi v pustinách moře na západě. Je na Sillanech bohatství?" zeptal jsem se ho. Už jsem o těch ostrovech slyšel, i když někteří tvrdí, že existují jen v mýtech, zatímco jiní, že se objevují a zase mizejí spolu s měsícem. Otec Mardoc však řekl, že skutečně existují, a nazýval je Ostrovy smrti.

„Protože tam nikdo nežije?" zeptal jsem se.

„Žijí tam lidé, ale mrtví tam mají své domovy."

„A mají také bohatství?“

„Vaše lodě odtamtud všechno bohatství odvezly,“ odpověděl. To bylo po tom, co mi slíbil, že Peredur bude štědřejší, i když nevěděl, jak moc. Tvrdil však, že jeho král nám zaplatí mnohem víc než sto stříbrných, jestliže mu pomůžeme, a tak jsme ho nechali, aby zavolal na své lidi, a ti nás dovedli podél pobřeží k osadě, v níž Peredur sídlil. Nedovolil jsem však otci Mardokovi vrátit se na jeho loď, neboť jsem ho chtěl mít jako rukojmí pro případ, že by to všechno byla jen nějaká lest, do níž by nás chtěl Peredur vlákat.

Naštěstí to tak nebylo. Peredurovo sídlo sestávalo z několika domů postavených na strmém vrchu nad zálivem a chráněných hradbou trnitých keřů. Jeho lidé žili uvnitř této hradby a někteří se živili rybařením, někteří chovem dobytka. Žádný však nebyl bohatý, i když samotný král měl vysokou síň, v níž nás uvítal. Ještě předtím jsme si však zajistili další rukojmí, tři mladé muže, o nichž jsme byli ujištěni, že jsou to Peredurovi synové. Přivezli je na palubu naší lodi a já jsem přikázal posádce, aby je zabili, jestliže se nevrátíme. Teprve pak jsem se vypravil s Haestenem a Cenwulfem na pevninu. Měl jsem na sobě drátěnou košili a na hlavě vyleštěnou přilbu, jako bych šel do boje, a Peredurovi lidé nás tři sledovali se strachem v očích, když jsme kolem nich kráčeli. V osadě to páchlo rybami a výkaly, lidé vypadali zpustle a jejich příbytky byly pouhé chatrče postavené na úbočí strmého svahu, na jehož vrcholu se vypínala Peredurova síň. Hned vedle ní stál kostel s doškovou střechou, hustě porostlou mechem, a se štítem, na němž visel kříž z naplaveného dřeva, vybělených slanou mořskou vodou.

Peredur byl podsaditý muž s prohnaným výrazem ve tváři a rozsochatým černým vousem a mohl být asi dvakrát tak starý jako já. Přivítal nás, aniž se zvedl z trůnu, jímž bylo obyčejné křeslo s vysokým opěradlem, a zjevně očekával, že se mu pokloníme. Když se toho nedočkal, zamračil se nelibostí. Kolem něj stálo deset nebo dvanáct mužů, patrně dvořanů, třebaže nikdo z nich nevypadal zámožně a všichni se zdáli dosti staří, kromě jednoho mnohem mladšího muže v kutně křesťanského mnicha, který se vyjímal v síni zčernalé kouřem jako lesklý havran mezi racky, neboť jeho černá kutna byla čistá, tvář měl hladce oholenou a vlasy spolu s tonzurou pečlivě upravené. Nemohl být starší než já, byl štíhlý a jeho tvář s přísnými, tvrdými rysy prozrazovala,

že není žádný hlupák – stejně jako to, že v něm sotva budeme mít přítele. Pohrdal námi, protože jsme pro něj byli neznabozi, a já jsem rychle zašeptal Cenwulfovi, aby mlčel a hlídal si křížek pod halenou, takže nás musel považovat za pohanské Dány. A přesto dánsky mluvil, dokonce mnohem líp než otec Mardoc.

„Král vás zdraví," řekl. Hlas měl tenký jako své přísně sevřené rty a znělo v něm stejné nepřátelství, jaké vyzařovalo z jeho světle zelených očí. „Zdraví vás a rád by se dozvěděl, kdo jste."

„Jmenuji se Uhtred Ragnarson," řekl jsem.

„Proč jste připluli k našemu pobřeží, Uhtrede Ragnarsone?" zeptal se kněz.

Díval jsem se na něj. Vlastně jsem ho upřeně pozoroval, jako pozoruje člověk býka předtím, než ho zabije. Sledoval jsem ho pohledem, jako bych si vybíral místo, kam mu zasadit ránu, a on to poznal a už nečekal, že mu na jeho otázku odpovím – ostatně mohl si tu odpověď domyslet, jestliže nás považoval za Dány. K jejich pobřeží jsme připluli proto, abychom loupili a zabíjeli. Z jakého jiného důvodu by vikinská loď připlouvala k jakémukoliv pobřeží?

Peredur něco mnichovi řekl a chvíli spolu mumlavě hovořili, zatímco já jsem se rozhlížel a pátral po čemkoli, co by svědčilo o králově bohatství. Kromě tří velrybích kostí v koutě jsem však nic takového neobjevil. Na druhou stranu bylo zřejmé, že Peredur nemůže být chudý, neboť se mu na krku houpal těžký bronzový náhrdelník, na špinavých prstech se mu blýskaly stříbrné prsteny a v záhybech pláště jsem zahlédl zlatý krucifix. Přesto jsem pochyboval, že bychom ze spojenectví s ním mohli zbohatnout. Jenže ani z našeho dosavadního pirátství jsme nezbohatli a Peredur by nás mohl alespoň živit, zatímco se s ním budeme dohadovat.

„Král si přeje vědět, kolik mužů bys mohl vést proti našemu nepříteli," řekl nakonec mnich.

„Dost," odpověděl jsem neurčitě.

„A nezáleží na tom, kolik těch nepřátel je?" zeptal se vychytrale mnich.

„Ne. Záleží na tomhle," řekl jsem a uhodil dlaní do jílce Hadího dechu. Byla to arogantní odpověď hrdého válečníka, který si věří, a zároveň to, co zřejmě mnich očekával. A popravdě řečeno, byla to

odpověď přesvědčivá, protože jsem měl širokou hruď a všechny ostatní přítomné jsem převyšoval o hlavu. „A kdo jsi ty?“ zeptal jsem se mnicha.

„Jmenuji se Asser,“ řekl. Bylo to samozřejmě britské jméno, avšak shodou okolností znamená v anglickém jazyku osel, tedy samec osla, a já jsem ho od té chvíle vnímal jako osla-hlupáka, i když jsem v tu chvíli ještě netušil, že jsem se právě setkal s mužem, který mi měl v budoucnu znepříjemňovat život jako mizerná veš. Osud tedy chtěl, abych na své cestě životem potkal dalšího nepřítele, i když v tento den, v Peredurově síni, byl pro mě Asser jen jakýmsi cizím britským mnichem, jenž se lišil od svých druhů tím, že se myl. Vyzval mě, abych ho následoval do nízkých dveří na straně síně. Ukázal jsem Haestenovi a Cenwulfovi, aby zůstali, kde jsou, a pak jsem prošel se skloněnou hlavou dveřmi a ocitl se vedle hromady hnoje. Avšak mnich mě vyvedl ven kvůli tomu, aby mi ukázal pohled na východ.

Zadíval jsem se přes údolí. Na bližším svahu jsem uviděl kouřem zčernalé střechy chýší Peredurovy osady a za nimi plot z trnitých keřů, který se táhl podél říčky, jež se vlévala do moře. Na druhé straně údolí se krajina pozvolna zvedala k vzdálenému hřebenu, z něhož vystupovala jako nežit z hladké kůže pevnost Dreyndynas. „Náš nepřítel,“ řekl Asser.

„Kolik mužů tam je?“ zeptal jsem se.

„Záleží na tom?“ opáčil Asser a vrátil mi tak mou vyhýbavou odpověď na otázku, kolik mám k dispozici mužů – i když to nebylo úplně srovnatelné, neboť otec Mardoc si mohl spočítat počet členů mé posádky, když byl na palubě Fyrdraky, takže mé odmítnutí bylo pouhé gesto.

„Vy křesťané se po smrti dostanete do nebe, že?“ řekl jsem.

‚A co má být?“

„Na něco takového se přece musíte těšit, ne?“ pokračoval jsem. „Dostat se do blízkosti svého boha.“

„Chceš mi vyhrožovat?“

„Nemám ve zvyku vyhrožovat drobné havěti,“ odpověděl jsem s potěšením. „Tak kolik je v té pevnosti mužů?“

„Čtyřicet, možná padesát.“ Bylo zřejmé, že to neví. „My jich máme čtyřicet.“

„Pověz svému králi, že zítra bude mít svou pevnost zpět,“ řekl jsem.

„Není to můj král,“ odsekl podrážděně.

„Na tom nezáleží, čí král je. Zkrátka zítra bude mít svou pevnost zpátky, samozřejmě pokud nám řádně a dostatečně zaplatí.“

Vyjednávání trvalo až do setmění. Jak řekl otec Mardoc, Peredur byl skutečně ochoten zaplatit nám víc než sto stříbrných, ale bál se, že se bereme peníze a zmizíme, aniž bychom bojovali, a tak ode mě chtěl nějakou záruku. Zkrátka požadoval rukojmí, což jsem odmítl, takže jsme se ani po více než hodině na ničem nedohodli. A potom Peredur zavolal královnu. Pro mě to nic neznamenalo, ale všiml jsem si, že Asser strnul, jako by tím byl pohoršen, a také jsem vycítil, že i ostatních se zmocnila zvláštní obava. Asser se pokusil něco namítnout, ale král ho rázným gestem zarazil, a pak už se otevřely zadní dveře síně a do mého života vstoupila Iseult.

Iseult. Objevit v tomto prostředí takovou ženu bylo jako najít drahokam na smetišti. Sotva jsem ji uviděl, okamžitě jsem zapomněl na Mildrith. Iseult, žena s nádhernou snědou pletí, černými vlasy a velkýma podmanivýma očima. Byla malá a drobná jako skřítek, měla jasnou tvář a vlasy černé jako havraní peří. Přišla v černém plášti, na krku měla stříbrné kroužky, na zápěstí stříbrné náramky a další stříbrné kroužky na nohou kolem kotníků, a když kráčela k nám, všechny šperky na ní jemně cinkaly. Mohla být tak o dva, možná o tři roky mladší než já, ale přes své mládí vyvolala u Peredurových dvořanů zvláštní strach, skoro až děs, takže před ní bezděčně couvli. Král se tvářil neklidně a Asser, který stál vedle mě, se pokřižoval a odplivl si, aby od sebe odehnal zlo.

A já – já jsem na ni jen u vytržení hleděl. V její tváři se zračil smutek a bolest, jako by shledávala život nesnesitelným. A pak k ní její manžel promluvil tichým hlasem, z něhož byl patrný strach a zároveň respekt. Nerozuměl jsem tomu, co jí řekl, ale odpověděla mu pouhým pokrčením ramen a mně se zdálo, že v ní vyvolal nevoli, neboť udělala grimasu, která na chvíli pokazila krásu jejích rysů. Hned se však uklidnila a pohlédla na mě, zatímco král se opět obrátil k Asserovi.

„Máš říct královně, kdo jsi a co uděláš pro krále Peredura,“ tlumočil mi Asser odměřeným tónem, v němž byl patrný nesouhlas.

„Ona mluví dánsky?“ zeptal jsem se.

„Samozřejmě že ne,“ odsekl. „Ale stejně jí to řekni, ať je ta fraška odbytá.“

Pohlédl jsem do jejích velkých tmavých očí a zmocnilo se mě zvláštní tušení, že ta žena vidí až do mého nitra a je schopná vyčíst tam všechny mé myšlenky. Aspoň však při pohledu na mě neudělala žádnou grimasu podobnou té, kterou reagovala na svého manžela. „Jmenuju se Uhtred Ragnarson," řekl jsem, „a chci bojovat za tvého manžela, jestliže mi zaplatí tolik, kolik je má cena. A když nezaplatí, opět odplujeme."

Myslel jsem, že to bude Asser překládat, ale mnich mlčel.

Iseult na mě stále hleděla a já jsem hleděl na ni. Její pleť byla naprosto dokonalá, nepoznamenána žádnou nemocí, a její tvář prozrazovala vnitřní sílu, ale také smutek. Ano, to byla její podstata, která z ní vyzařovala – síla vášně a smutek, obojí v symbióze s krásou. Připomínala mi Bridu, mou někdejší milenku z Východní Anglie, která nyní žila s mým přítelem Ragnarem. Brida byla plná vášně a divokosti a já jsem cítil, že něco podobného se skrývá i v této ženě, v té mladé a zvláštní a tmavé a krásné královně.

„Jsem Uhtred Ragnarson," opakoval jsem, aniž jsem chtěl mluvit a aniž jsem si rozmyslel, co říct, „a umím dělat zázraky."

Nevím, co jsem tím mínil. Později jsem se dozvěděl, že neměla tušení, co říkám, neboť v tu dobu byla britština jediný jazyk, jímž vládla, a přesto se zdálo, že mi rozumí, a usmála se na mě. Zaslechl jsem, jak se Asser prudce nadechl. „Buď opatrný, Dáne," zasyčel. „Je to královna."

„Královna, nebo jedna z královen?" zeptal jsem se, aniž jsem od ní odtrhl pohled.

„Král je obdařen třemi ženami," odpověděl kněz tónem, který nezastíral, co si o tom myslí.

Iseult se obrátila k Peredurovi a něco mu řekla. Ten přikývl a potom uctivě ukázal ke dveřím, jimiž Iseult vstoupila. Pochopil jsem, že ji propouští, a ona poslušně zamířila tam, odkud přišla. Ve dveřích se však zastavila a vrhla na mě poslední hloubavý pohled. A pak už byla pryč.

Najednou bylo všechno snadné a Peredur se uvolil zaplatit nám tolik, kolik jsem požadoval. Dokonce nám ukázal poklad, který měl ukrytý v zadní místnosti. Byly tam mince, polámané šperky, rozbité poháry a tři svícny, zjevně odcizené z kostela, a když jsem pomocí vah donesených z tržnice zvážil stříbro, zjistil jsem, že má cenu tří set šestnácti stříbrných, což nebylo málo. Asser rozdělil mince na dvě hromádky, z nichž jedna

byla zhruba polovinou té druhé. „Dnes ti dáme tu menší část," řekl mnich, „a zbytek dostaneš, až bude Dreyndynas opět v našich rukou."

„Máš mě za hlupáka?" zeptal jsem se, neboť jsem věděl, že bychom se po boji k tomu druhému, většímu dílu, těžko dostali.

„A ty mě máš za co?" opáčil, protože jemu zase bylo jasné, že kdyby nám dal dnes večer všechno, za svítání by po nás a naší lodi nebylo v zálivu ani památky.

Nakonec jsme se dohodli, že třetinu dostaneme hned a zbývající dvě třetiny přinesou na bojiště, aby pro nás byly snadno dosažitelné. Peredur doufal, že nechám větší díl v jeho síni, pak povedu těžký boj v zahnojených uličkách jeho osady a v tom boji mohu prohrát, a právě vyhlídka na takový boj zřejmě odradila Callynovy muže od útoku na Peredurovo sídlo. Doufali, že se jim ho podaří vyhladovět, nebo aspoň Asser si to myslel.

„Pověz mi něco o Iseult," požádal jsem mnicha, když jsme konečně uzavřeli dohadování.

Pohrdavě se na mě ušklíbl. „Čtu v tobě jako v misálu," řekl.

„Co je to?" zeptal jsem se, aby nepojal podezření, že nejsem Dán.

„Kniha modliteb," odpověděl. „Musel by ses moc modlit, kdyby ses Iseult dotkl," dodal a pokřižoval se. „Ta žena je zlo."

„Je to královna, a mladá královna, tak jak může být zlo?" namítl jsem.

„Co víš o Britech?"

„Že páchnou jako tchoři," řekl jsem, „a kradou jako straky."

Vrhl na mě tvrdý pohled a chvíli jsem myslel, že se mnou skončil, ale pak přece jen svou britskou hrdost ovládl. „Jsme křesťané," prohlásil, „a děkujeme Bohu, že nám byl dopřán tak velký dar. Avšak i mezi našimi lidmi jsou stále ještě pohanští modláři. A Iseult je toho součástí."

„Čeho?"

Bylo zřejmé, že o tom nechce mluvit, ale začal o tom sám, o Iseultinu zlu, a tak byl nucen povědět mi všechno. „Narodila se na jaře před osmnácti lety," řekl, „a zrovna v ten den nastalo zatmění slunce. Zdejší lidé jsou pověrčiví a věří, že tmavé dítě narozené v době smrti slunce má velkou moc. To z ní udělalo…," zarazil se a vzpomínal, jak to vyjádřit dánsky, „gwrach," řekl po chvilce. Nevěděl jsem, co to slovo znamená.

„Dewines," dodal tedy popuzeně, a když jsem stále nerozuměl, zkusil to ještě jinak. „Ta, co čaruje…"

„Čarodějka?"

„Ano. A Peredur se s ní oženil – učinil ji svou královnou temnoty. Tohle králové s takovými dívkami dělají – sňatkem je přijmou do svého domu, aby mohli využívat jejich moci."

„Jaké moci?"

„Přece schopností, které královnám temnoty propůjčuje ďábel," vysvětlil opět popuzeně. „Peredur věří, že Iseult dokáže vidět budoucnost. Ale tuhle schopnost si zachová, jen dokud zůstane pannou."

Musel jsem se zasmát. „Jestli je ti její věštectví proti mysli, mnichu, udělám ti laskavost a toho panenství ji zbavím."

Nic na to neřekl, jenom se zle zamračil.

„Iseult tedy dokáže vidět budoucnost?" zeptal jsem se, abych se dozvěděl víc.

„Ano. A tu nejbližší viděla jako vítěznou," řekl. „Přesvědčila krále, že ti může věřit, takže to posuď sám."

„V tom případě neklame a skutečně tu schopnost má," prohlásil jsem.

Bratr Asser se nad mým chvástáním znovu ušklíbl. „Měli ji uškrtit její vlastní pupeční šňůrou," zamumlal. „Je to pohanská děvka spolčená s ďáblem. Říkal jsem ti, ta žena je zlo."

Ten večer se konala hostina na oslavu uzavřené smlouvy a já jsem doufal, že na ní Iseult znovu uvidím. Byl jsem však zklamán. Přišla pouze starší Peredurova manželka, nevábně vypadající a nevlídně se tvářící žena s dvěma nežity na krku, kterou jsem za celou dobu téměř neslyšel promluvit. Přesto to byla překvapivě skvělá hostina, na níž se podávaly ryby, vařené hovězí, skopové, chléb, pivo, medovina a sýr, a během jídla mi Asser řekl, že sem přišel z království Dyfed, které leží na sever od Sæfernského moře, a že ho tamní král se směšným britským jménem, jež při vyslovení zní, jako by člověk zároveň kašlal a plival, poslal do Cornwalu, aby odradil britské krále od případné podpory Dánů.

To mě překvapilo, dokonce natolik, že jsem se přestal dívat na dívky, které nám předkládaly jídlo. V rohu sálu hrál harfenista a obsluhující dívky se při chůzi pohupovaly v rytmu hudby. „Ty nemáš rád Dány, že?" zeptal jsem se.

„Jste pohané," odpověděl pohrdavě.

„Jak to, že tedy mluvíš jazykem pohanů?“

„Náš opat nás chce vyslat k Dánům jako misionáře.“

„Měl bys tam jít,“ řekl jsem. „Byla by to pro tebe nejrychlejší cesta do nebe.“

Nic na mou kousavou poznámku neřekl. „Kromě dánštiny jsem se naučil ještě mnoho dalších jazyků,“ prohlásil místo toho hrdě, „a taky mluvím jazykem Sasů. Ale ty, myslím, nejsi rodilý Dán.“

„Podle čeho tak soudíš?“

„Podle tvého hlasu,“ řekl. „Hádám, že tvým domovem je Northumbrie.“

„Mým domovem je moře,“ odpověděl jsem.

Pokrčil rameny. „V Northumbrii Dánové zkazili Sasy tak, že teď mají sami sebe za Dány,“ řekl přísně. Mýlil se, ale v situaci, v níž jsem se nacházel, jsem mu sotva mohl oponovat. „A co horšího,“ pokračoval, „potlačili světlo Kristovo.“

„Zdá se ti světlo Thorovo příliš jasné?“

„Západosasové jsou křesťané,“ řekl, „a je naší povinností je podporovat – ne z lásky k nim, ale z naší společné lásky ke Kristovi.“

„Setkal ses někdy s Alfredem z Wessexu?“ zeptal jsem se.

„Těším se na setkání s ním,“ odpověděl živě, „neboť jsem slyšel, že je to dobrý křesťan.“

„Také já jsem to slyšel.“

„A Kristus ho za to odměňuje,“ pokračoval Asser.

„Jak?“

„Seslal bouři, která zničila dánské loďstvo,“ řekl, „a Kristovi andělé zahubili Ubbu. To je důkaz Boží moci. Kdybychom bojovali proti Alfredovi, šli bychom proti Kristu, a to není možné. To nesmíme udělat. A tohle je mé poselství králům Cornwalu.“

To na mě učinilo dojem – to, že britský mnich kdesi na konci britské země ví tolik o tom, co se stalo a co se děje ve Wessexu, a napadlo mě, že Alfred by byl potěšen, kdyby slyšel Asserovy hloupé řeči. Na druhou stranu jsem věděl, že Alfred vyslal k Britům množství svých vyslanců, kněží nebo mnichů, kteří kázali o tom, že jejich bůh Dány do jednoho pobije, a Asser zřejmě přijal jejich poselství s nadšením. „Proč tedy bojuješ proti Callynovi?“ zeptal jsem se.

„Protože se chce přidat k Dánům,“ odpověděl.

„Jenže my zvítězíme," řekl jsem, „takže Callyn je rozumný, když se chce dát na naši stranu."

Asser zavrtěl hlavou. „Zvítězí Bůh."

„V to věříš ty," prohlásil jsem a dotkl se malého amuletu ve tvaru Thorova kladiva, který jsem nosil pověšený na řemínku na krku. „Ale jestliže se mýlíš, mnichu, pak se zmocníme Wessexu a Callyn se bude podílet na kořisti."

„Callyn se nebude podílet na ničem," odpověděl Asser nenávistně. „Nebude moct, protože ho zítra zabiješ."

Britové se nikdy nenaučili Sasy milovat, naopak nás vždycky nenáviděli, a v oněch letech, kdy poslední anglické království stálo na pokraji svého konce, se mohli přiklonit ke Guthrumovi, a tak konec Wessexu uspíšit. A za to, že to neudělali, mohli Sasové děkovat církvi. Lidé, jako byl Asser, usoudili, že dánští bezvěrci jsou jim horším nepřítelem než angličtí křesťané, avšak kdybych byl Brit, postavil bych se proti tomu, neboť pokud by se za této situace Britové spojili s pohanskými Normany, mohli by získat zpět většinu svých ztracených území. Náboženství vytváří podivné spojence.

A stejně tak válka, takže Peredur nabídl ke zpečetění našeho obchodu mně a Haestenovi dvě z dívek, které nás obsluhovaly. Poslal jsem Cenwulfa zpátky na loď, aby informoval Leofrika, na čem jsme se dohodli, a upozornil ho, že je třeba připravit se na ranní boj. Uvažoval jsem, že bychom se měli vrátit i my, Haesten a já, ale dívky, které nám Peredur nabídl, byly natolik svůdné, že jsme zůstali. Aspoň jsme se nemuseli bát, že nás někdo v noci na lodi přepadne, a nikdo nás nepřepadl, ani když jsme s Haestenem ráno nesli první třetinu stříbra dolů na pobřeží, odkud jsme se dostali člunem na loď. „Dvakrát tolik na nás ještě čeká," řekl jsem Leofrikovi.

Pošoupl pytlík s mincemi nohou. „A kde jste byli celou noc?"

„V posteli s Britkami."

„Jsi earsling," řekl.

„A proti komu tedy budeme bojovat?"

„Proti bandě divochů."

Nechali jsme deset mužů na stráži na lodi. Kdyby se Peredurovi lidé pokusili Fyrdraky zmocnit, čekal by těch deset těžký a zřejmě beznadějný boj, ale měli v rukou tři rukojmí, mladíky, kteří mohli, avšak

také nemuseli být Peredurovi synové. To bylo riziko, jež jsme museli podstoupit. Na druhou stranu nám nepřipadalo zase tak velké, neboť Peredur shromáždil celé své vojsko na východním svahu města. Řekl jsem vojsko, třebaže ho tvořilo pouze čtyřicet mužů, a já jsem přivedl třicet dalších, přičemž těch třicet bylo dobře vyzbrojených a v kožených krunýřích působili natolik hrozivě, že z nich šel strach. Já, Leofric a dalších šest členů posádky jsme měli drátěné košile, já navíc ještě přilbu s lícní maskou, takže jsem vypadal jako bůh války.

Peredur byl oblečen v kůži a do vlasů a do obou cípů vousu měl vpletené černé koňské žíně, které na něm vlály jako na opravdovém divochovi. Jeho muži byli většinou vyzbrojeni kopími, ale Peredur šel do boje s krásným mečem. Někteří z jeho družiny nesli štíty a jen pár jich mělo lehkou přilbici, a aniž bych chtěl snižovat jejich bojové schopnosti a statečnost, žádná velká hrůza z nich nešla. Zato z mých mužů ano – ostatně bylo proč, neboť toho měli dost za sebou. Bojovali s dánskými loděmi u pobřeží Wessexu, ale také ve štítové hradbě u Cynuitu, a já jsem ani na okamžik nepochyboval, že tu Callynovu tlupu, která obsadila Dreyndynas, porazíme.

Bylo už odpoledne, když jsme vystoupili na kopec. Původně jsme měli vyrazit ráno, ale někteří Peredurovi muži se teprve probírali z nočního pití a jiné zase tahaly ženy z jeho osady pryč ze strachu, že budou zabiti, a tak se tedy Peredur sešel se svými rádci a mluvili o tom, jak by vlastně měli boj vést, i když já jsem nechápal, co je na tom k mudrování. Callynovi ozbrojenci byli uvnitř pevnosti, zatímco my přitáhneme před ni, takže na ty bastardy budeme muset zaútočit. Žádné chytračení, žádná taktika, jenom útok, přitom oni mluvili a mluvili, jako by se tím dal boj vyhrát, a otec Mardoc odříkával modlitby, nebo je spíš vykřikoval, a čas ubíhal. Potom jsem zase já odmítl vyrazit, protože jsem pořád neviděl zbývající díl peněz.

A pak je přinesli dva muži v truhlici, takže jsme konečně začali pod odpoledním sluncem stoupat do východního svahu vrchu, na němž stála pevnost. Šlo s námi také několik žen a cestou pokřikovaly urážky na nepřátele, což bylo jen marnění dechu, neboť jsme byli stále ještě daleko na to, aby je Callynovi muži mohli slyšet.

„Jak na to půjdeme?“ zeptal se mě Leofric.

„Utvoříme klín,“ uvažoval jsem. „V přední řadě budou naši nejlepší muži, my dva půjdeme před nimi a pobijeme ty bastardy. To je celé.“

Udělal grimasu, jako by to tak jednoduše neviděl. „Už jsi někdy dobýval takovouhle starou pevnost?“

„Ne.“

„Může to být zatraceně těžká záležitost,“ varoval mě.

„Kdyby se ukázalo, že je to příliš těžká záležitost, tak prostě pobijeme Peredura a jeho lidi a vezmeme si zbytek peněz.“

Náhle ke mně přispěchal bratr Asser se zabláceným lemem své jinak čisté kutny. „Tví muži jsou Sasové!“ vyhrkl.

„Nemám rád mnichy,“ zavrčel jsem na něj. „Nesnáším je ještě víc než kněze. Zato je rád zabíjím. Rád jim páru břicha a rád se dívám, jak vypouštějí duši. A teď koukej zmizet, než ti podříznu hrdlo.“

Otočil se a spěchal za Peredurem s novinou, že jsme Sasové. Král zamračeně pohlédl směrem k nám. Myslel si, že najal dánské Vikingy, a teď se dozvídal, že jsme Západní Sasové, a vůbec tím nebyl potěšený, takže jsem vytáhl Hadí dech a udeřil plochou čepele do svého štítu z lipového dřeva. „Chceš jít do boje, nebo ne?“ zeptal jsem se ho prostřednictvím Assera.

Peredur se rozhodl pro boj, nebo spíš pro to, abychom do toho boje šli my, a tak jsme se pachtili do kopce, který měl několik falešných hřebenů, takže jsme se až někdy pozdě odpoledne vynořili na širokém plochém vrcholu, a teprve odtud jsme uviděli na obzoru valy staré pevnosti porostlé drny trávy, nad nimiž vlál praporec. Byl to jen trojúhelníkový kus plátna na žerdi s malým příčným břevnem a vyobrazen na něm byl vzpínající se bílý kůň v zeleném poli.

Zastavil jsem se. Peredurovým praporcem byl vlčí ocas zavěšený na tyči a já jsem neměl nic, třebaže bych měl mít, jako většina Sasů, obdélníkový praporec. Znal jsem jen jeden národ, který používal trojúhelníkové praporce, a obrátil jsem se na Assera. „To jsou Dánové,“ řekl jsem stejně nasupeně, jako mě on obvinil z toho, že jsme Sasové.

„A co?“ pokrčil rameny. „Myslel jsem, že jste Dánové, a každý ví, že Dánové bojují proti komukoliv, když jim někdo zaplatí, i proti svým krajanům. Ale ty jsi z nich zřejmě dostal strach, že, Sase?“

„Mám dojem, že tě tvoje matka neporodila, ale vyprdla jako kus hovna,“ odpověděl jsem mu.

„Přiznej se, že máš strach," pokračoval. „Vzal sis Peredurovo stříbro, tak musíš bojovat, ať je v té pevnosti kdokoliv."

„Ještě slovo, mnichu, a ušmiknu ti tvé scvrklé kulky," zavrčel jsem, aniž jsem se na něj podíval. Hleděl jsem k pevnosti a odhadoval, kolik tam může být obránců. Od chvíle, kdy jsem uviděl praporec s bílým koněm, se všechno změnilo, neboť místo s hordou poloozbrojených britských divochů nás čekal boj s organizovanou posádkou nelítostných dánských válečníků. A pokud tato skutečnost překvapila mě, bylo stejným překvapením pro Dány vidět nás. Hliněné valy Dreyndynasu, před nimiž se táhl příkop a jejichž vrchol byl obložen trnitým plotem, jimi byly doslova obsypané. Uvědomil jsem si, že útočit proti takovému opevnění bude opravdu těžké, zvlášť když za ním stojí Dánové. Napočítal jsem přes čtyřicet mužů, ale dalo se předpokládat, že jsou tam ještě další, které není vidět. Začínalo mi být jasné, že tady můžeme jen těžko uspět. Mohli bychom zaútočit a možná by se nám podařilo dostat se až k trnité palisádě, ale pochyboval jsem, že bychom se jí prosekali. A i kdyby, utrpěli bychom při tom obrovské ztráty, takže by další boj neměl smysl.

„Jsme v jámě plné hoven," řekl vedle mě Leofric.

„Až po krk," souhlasil jsem.

„Tak co budeme dělat? Obrátíme se proti Peredurovi a sebereme zbytek peněz?"

Neodpověděl jsem, neboť v tu chvíli Dánové odstranili kus trnitého plotu, pak z valu seskočili tři muži a zamířili k nám. Bylo zřejmé, že s námi chtějí mluvit.

„Kdo to, k čertu, je?" zamumlal Leofric a hleděl na velitele Dánů.

Byl to velký silný muž, stejně mohutný jako Steapa Tupec, a měl na sobě drátěnou košili vycíděnou pískem, až na slunci svítila. Jeho přilba, stejně lesklá jako drátěná košile, měla lícní masku ve tvaru kančího rypáku a na temeni mu z ní vlál bílý koňský ocas. I přes rukávy drátěné košile měl na pažích navlečené stříbrné a zlaté náramky, které, kdyby to někomu nebylo jasné, jednoznačně svědčily o tom, že je válečník a vojevůdce. Kráčel ze svahu, jako by mu tenhle kopec patřil, a vlastně to byla pravda, neboť tím, že ovládal pevnost, měl všechno.

Peredur mu, spolu s Asserem a dvěma svými dvořany, vyšel vstříc. Šel jsem za nimi a viděl jsem, že se Asser snaží s Dány mluvit. Říkal

jim, že nás sem přivedl Bůh a že je všechny pobijeme a že udělají nejlíp, když se okamžitě vzdají a otevřou své pohanské duše Hospodinovi. „Pokřtíme vás," zakončil svou řeč, „a na nebesích nastane veliká radost."

Dánský vojevůdce pomalu sejmul přilbu. Jeho tvář byla téměř stejně děsivá jako ta kančí maska. Byla to široká tvář, opálená, ošlehaná větrem, s prázdnýma očima zabijáka, v nichž jsem marně hledal jakýkoliv výraz. Mohlo mu být kolem třiceti let, měl krátce zastřižený vous a dlouhou jizvu, která se mu táhla od levého oka přes celou tvář až k lícní kosti. Předal přilbu jednomu ze svých mužů, pak si bez jediného slova zvedl suknici drátěné košile a začal močit na Asserovu mnišskou kutnu. Mnich uskočil.

Dán, aniž přestal močit, se obrátil ke mně. „Kdo jsi?"

„Uhtred Ragnarson. A ty?"

„Svein z Bílého koně," řekl vyzývavým tónem, jako by nepochyboval, že znám jeho jméno i pověst. Chvíli jsem mlčel a uvažoval, zda je to týž Svein, o němž se říkalo, že shromažďuje vojsko ve Walesu. Ale pokud to je on, co dělá tady?

„Jsi Svein z Irska?" zeptal jsem se.

„Jsem Svein z Dánska," odpověděl. Spustil suknici drátěné košile a upřel nenávistný pohled na Assera, který mu hrozil Boží pomstou. „Jestli chceš zůstat naživu," řekl pomalu a zlověstně, „tak tu svou nevymáchanou hubu zavři."

Asser chtěl zůstat naživu, a proto zmlkl.

„Ragnarson…," obrátil se Svein opět ke mně. „Mluvíš o hraběti Ragnarovi? O Ragnaru Ravnsonovi, který sloužil Ivarovi?"

„Ano," odpověděl jsem.

„Takže jsi syn Sasa?"

„Ano. A ty?" opáčil jsem a pohlédl mu do očí. „Jsi Svein, který přivedl své muže z Irska?"

„Ano, přivedl jsem své muže z Irska," připustil.

„A shromažďoval svůj oddíl ve Walesu?"

„Dělám, co dělám," odpověděl, jako by už měl mých otázek dost. Podíval se na mé muže, chvíli odhadoval, jací mohou být bojovníci, pak se opět obrátil ke mně a prohlédl si mě od hlavy až k patě. Prohlížel si mou drátěnou košili, přilbu a zvlášť náramky na pažích, a když skončil, naznačil mi pohybem hlavy, abych s ním šel stranou.

Okamžitě se ozval Asser a žádal, abychom mluvili nahlas a přede všemi, ale já jsem na jeho protesty nedbal a následoval Sveina. „Nemáš šanci tuhle pevnost dobýt," řekl mi.

„To je pravda."

„Co tedy hodláš dělat?"

„Vrátit se do Peredurovy osady, co jiného?"

Přikývl na souhlas. „A kdybych na ni zaútočil?"

„Tak se jí zmocníš," řekl jsem. „Ale nějaké ztráty přitom utrpíš, možná přijdeš o deset dvanáct mužů…"

„A tím o tucet veslařů," uvažoval. Pak pohlédl za Peredura na oba muže, kteří nesli truhlici se stříbrem. „To je tvá odměna za dobytí pevnosti?"

„Ano," přikývl jsem.

„Rozdělíme se?" navrhl mi.

Chvíli jsem váhal. „A rozdělíme si i to, co je v osadě?" zeptal jsem se.

„Souhlasím," řekl a zadíval se na Assera, který něco naléhavě hučel do Peredura. „Ten ví, na čem se domlouváme," poznamenal Svein. „Takže na ně musíme něco zahrát." Ještě jsem nestačil pochopit, co tím myslí, když mě tvrdě udeřil do tváře. Sáhl jsem po meči, ale také oba jeho pobočníci přiskočili s tasenými meči.

„Opustím pevnost a přidám se k tobě," řekl Svein tiše a pak na mě houkl: „Ty bastarde zatracenej!"

Plivl jsem na něj a oba jeho muži předstírali, že ho zadržují, aby se na mě nevrhl. Otočil jsem se a vrátil se k Asserovi. „Pobijeme je!" prohlásil jsem s divokým výrazem. „Všechny, do jednoho!"

„Co ti řekl?" chtěl vědět Asser. Přesně jak předpokládal Svein, se bál, že jsme se domluvili na spojenectví, ale Sveinova habaďúra ho zmátla a já jsem jeho pochyby ještě přiživil, když jsem začal vykřikovat za ustupujícím Sveinem, že pošlu jeho mizernou duši k bohyni smrti Hel. „A budete bojovat?" naléhal na mě Asser.

„Samozřejmě že budeme bojovat!" houkl jsem na něj a zamířil k Leofrikovi. „Jsme na stejné straně s Dány," zašeptal jsem mu. „Pozabíjíme ty Brity, obsadíme jejich vesnici a o všechno se s Dány rozdělíme. Řekni to našim lidem, ale tak, aby to slyšeli jen oni."

Svein dodržel slovo a vyšel se svými muži z pevnosti. To mělo Assera a Peredura varovat, neboť žádný válečník, který to má v hlavě v pořádku, by dobrovolně neopustil postavení za valy zakončenými trnitým plotem, které se dalo skvěle bránit, a rozhodl se podstoupit boj na otevřené pláni. Avšak oba, král i mnich, to považovali za projev bezmezné domýšlivosti Dánů a přijali to. Zřejmě předpokládali, že nás chce Svein jako hrdý válečník porazit v otevřeném boji, a ten v nich tuhle domněnku utvrdil tím, že projel před svými ozbrojenci na koni a ukazoval jim, že prorazí naši štítovou hradbu meči a sekerami a ty, co přežijí, budou pronásledovat kopiníci na koních. Seřadil tedy před jezdci štítovou hradbu a já jsem proti ní vytvořil podobnou štítovou hradbu na levém křídle Peredurovy linie. A pak jsme proti sobě stáli a vzájemně na sebe křičeli urážky. Leofric obcházel podél našich mužů a šeptem jim vysvětloval situaci, zatímco já jsem poslal Cenwulfa se stejným úkolem do zadních řad. A pak se ke mně přihnal Asser.

„Tak už zaútočte!“ zvolal a ukázal na Sveina.

„Až budeme připraveni,“ odpověděl jsem, protože Leofric a Cenwulf ještě nestačili předat všem našim mužům příkazy.

„Okamžitě zaútočte!“ vyštěkl na mě Asser. Musel jsem zatnout zuby, abych potlačil chuť vrazit do toho bastarda meč, a dodnes lituju, že jsem to neudělal, neboť bych si tím ušetřil spoustu budoucích potíží. Jenže to jsem v tu chvíli samozřejmě nevěděl, a tak jsem se ovládl a Asser se vrátil k Peredurovi, kde se začal modlit, vztahoval paže k obloze a žádal Boha, aby seslal z nebes oheň, který by zahubil všechny pohany.

To už se ke mně vrátil Leofric. „Opravdu tomu Sveinovi věříš?“ zeptal se.

„Věřím,“ přisvědčil jsem, i když jsem sám nevěděl proč. Protože byl Dán a já jsem měl Dány rád? V té době platili mezi Sasy za ďáblovy zplozence, za pohany, kterým nelze věřit, a primitivní barbary a já nevím, jakými dalšími přízvisky jsme je označovali, ale Dánové byli především válečníci a měli rádi jiné válečníky, a ačkoliv Sveinova nabídka opravdu mohla být úskokem, aby nás snadněji pobil, byl jsem ochoten mu věřit. Navíc mě k té dohodě moc přemlouvat nemusel, neboť Peredur měl něco, co jsem chtěl, a abych to získal, musel jsem jít proti němu.

„*Fyrdrakal*“ zvolal jsem, a to byl náš signál. V tu chvíli jsme všichni obrátili štíty doprava a vyrazili do boje. Vlastně to ani nebyl boj, spíš zabíjení. Peredurovi muži se zřejmě nikdy v pořádné bitvě neocitli a patrně se spoléhali, že hlavní díl boje s Dány odvedeme my a oni pak budou dobíjet raněné a olupovat mrtvé. Jenže teď jsme se na ně vrhli my, jejich spojenci, a sekali do nich a pobíjeli je jako ovce a Svein vpadl do jejich řad z druhé strany a Peredurovi bojovníci se obrátili na chaotický útěk. To byl okamžik, kdy Sveinovi jezdci pobídli koně ostruhami, sklonili kopí a vyrazili za nimi.

Nebyl to boj. Byl to masakr. Dva Peredurovi vojáci se snažili klást jakýs takýs odpor, ale Leofric smetl jediným máchnutím sekery jejich kopí a oba srazil k zemi, kde s chrčením a řevem umírali. Peredur se postavil mně, ale ten už neměl o boji vůbec ponětí a zdálo se, že je smířen se smrtí, a tak jsem mu ji rychle dopřál. Cenwulf a jeho dva druzi udělali, co jsem jim přikázal, a zmocnili se truhlice s penězi, zatímco se Sveinovi jezdci hnali kolem nich za prchajícími. Jediný, kdo se zachránil, byl mnich Asser a podařilo se mu to tím, že utíkal na sever místo na západ. Sveinovi jezdci se hnali dolů z kopce a sráželi prchající ranami kopí do zad a Asser rychle poznal, že tím směrem leží pouze smrt, a tak s překvapivou rychlostí změnil směr a hnal se se suknicí v rukou kolem mých mužů. Křikl jsem na ně, aby toho bastarda zabili, ale oni na mě jen civěli a nechali ho běžet. „Říkal jsem, abyste ho zabili,“ zavrčel jsem na ně vztekle.

„Je to mnich,“ odpověděl mi jeden z nich. „Copak se chci dostat do pekla?“

Díval jsem se za Asserem, jak pádí šikmo po svahu do údolí, a vlastně mi bylo jedno, zda zůstane naživu, nebo zemře. Myslel jsem si, že i jeho Sveinovi jezdci nakonec dostanou, ale zřejmě si ho nikdo z nich nevšiml. Zato chytili otce Mardoka a kdosi mu jediným máchnutím meče uťal hlavu. Všiml jsem si, že se někteří z mých mužů pokřižovali, ale pak jsem uviděl něco jiného. Zatímco Sveinovi jezdci pokračovali v pobíjení prchajících, ostatní jeho pěší bojovníci znovu utvořili štítovou hradbu a v jejím středu stál pod praporcem s bílým koněm samotný Svein v přilbici s kančí maskou. Také na štítu měl bílého vzpínajícího se koně a v ruce držel sekeru, největší, jakou jsem kdy viděl.

Mezi mými muži se zvedl neklid a všichni se dívali na mě. „Zůstaňte stát!“ zasyčel jsem.

„Až po krk v hovnech,“ zaslechl jsem Leofrika.

Svein se díval upřeně na nás a z jeho studených očí hleděla smrt. Viděl své lidi zabíjet a měl náladu zabíjet dál. Pak se ozvalo bušení dřeva o dřevo – jeho muži zvedli štíty a utvořili neprostupnou hradbu. Stál jsem a třímal v ruce Hadí dech. Náhle jsem vyhodil meč do vzduchu, vysoko, až se čepel zatočila a v slunci zablýskla, a oči všech ho sledovaly a každého napadlo, zda ho chytím, nebo nechám padnout na zem.

Chytil jsem ho, mrkl jsem na Sveina a klidně zasunul čepel do pochvy. Zasmál se a nálada zabíjet pominula. Teprve teď si uvědomil, že si nemůže dovolit oběti, které by ho boj s námi v každém případě stál.

„Vážně sis myslel, že na tebe chci zaútočit?“ křikl na mě přes prostor, který ještě před chvílí vypadal, že se stane bojištěm.

„Doufal jsem, že to uděláš, abych se s tebou nemusel dělit o kořist,“ odpověděl jsem.

Pustil sekeru na zem a vykročil k nám a já jsem vykročil k němu a pak jsme se objali. Muži na obou stranách pozvedli zbraně. „Tak co, vezmeme teď útokem tu jejich mizernou vesnici?“ zeptal se Svein.

Přikývl jsem. A tak jsme šli dolů z kopce kolem mrtvých Peredurových mužů, a protože val s trnitým plotem kolem osady nikdo nehájil, vstoupili jsme dovnitř bez sebemenších potíží. Několik mužů se sice pokusilo bránit svůj majetek, ale opravdu jen několik. Zbývající utekli na pobřeží, ale neměli dost člunů, aby se dostali do bezpečí všichni, a tak je Sveinovi lidé sehnali dohromady a začali třídit na ty, kteří mohou k něčemu sloužit, a na ty druhé. Do první skupiny brali mladé ženy a všechny, kteří se dají prodat jako otroci. Ty druhé čekala smrt.

Já jsem se na tom nepodílel. Raději jsem vzal své muže a šel s nimi přímo do Peredurovy síně. Také pár Dánů se vypravilo do kopce v naději, že v Peredurově sídle najdou stříbro a cennosti, ale já jsem tam byl dřív. Otevřel jsem dveře a uviděl Iseult.

Přísahal bych, že na mě čekala, neboť přede mnou nejevila sebemenší strach ani na ní nebylo vidět překvapení. Seděla na královském trůnu, ale když jsem vstoupil a kráčel k ní, vstala, jako by mě chtěla přivítat.

Došel jsem k ní. Sňala si z krku, ze zápěstí a z kotníků nohou stříbrné šperky a beze slova mi je podávala. Přijal jsem je a předal Leofrikovi. „Rozdělíme se o to se Sveinem," řekl jsem.

„A co uděláš s ní?" zeptal se pobaveně. „Tu si taky budete dělit?"

Místo odpovědi jsem přistoupil k Iseult a sňal jí plášť z ramen. Pod ním měla černou tuniku. Hodil jsem plášť na zem, šlápl na něj a pomocí čepele meče, na níž ještě nestačila zaschnout krev, jsem zpola odřízl, zpola utrhl z lemu pruh látky. Iseult mě sledovala, ale výraz v její tváři neprozrazoval nic, ani náznak toho, co si myslí. Přehodil jsem jí zbytek pláště přes ramena, pak jsem jí uvázal jeden konec pruhu látky kolem krku a druhý si upevnil na opasek. „Je moje," řekl jsem.

Vtom dovnitř vrazil houf Dánů a někteří na Iseult chtivě civěli. Pak se objevil Svein a poručil svým mužům, aby rozkopali podlahu a hledali ukryté stříbro a cennosti. Když uviděl, jak jsem si připoutal Iseult, ušklíbl se. „Můžeš si ji nechat, Sase," řekl. „Je pěkná, ale já mám radši takové, které mají na kostech víc masa."

Když jsme večer hodovali na oslavu vítězství, měl jsem Iseult stále při sobě. V osadě jsme našli dost piva a medoviny, aby se všichni opili, a tak jsem přikázal svým mužům, že se nesmí pouštět se Sveinovými lidmi do hádek a rvaček, a Svein zase řekl těm svým, aby nevyvolávali půtky s námi, a vcelku se nakonec podařilo udržet klid, i když nějaký ten spor o zajaté ženy přece jen vznikl a jeden z mladíků, které jsem si vzal ze svého statku, skončil s nožem v břiše a ráno zemřel.

Svein kroutil hlavou a smál se tomu, že máme západosaskou loď. „To tě sem poslal Alfred?" zeptal se mě.

„Ne," zavrtěl jsem hlavou.

„Nechce se mu bojovat, co?"

„Bude bojovat," řekl jsem. „Bude muset, ale zatím si myslí, že za něj všechen boj obstará Bůh."

„Pak je hlupák," prohlásil Svein, „protože bohové nedělají, co chceme my. To by se mi líbilo, kdyby to dělali." Vysál morek z vepřové kosti a znovu se obrátil ke mně. „Tak co tě sem vlastně přivedlo?"

„Totéž co tebe," odpověděl jsem, „hledám kořist."

„Já zase spojence," řekl.

„Spojence?"

Byl už dost opilý a už se tak nehlídal, jako když jsme se setkali poprvé, a já jsem si uvědomil, že je to opravdu ten Svein, o němž šly pověsti, že dává dohromady bojovníky ve Walesu. Připustil to, ale dodal, že jich ještě nemá dost. „Guthrum je schopen vést do boje dva tisíce mužů, možná i víc, a já musím mít stejně tolik, abych měl proti němu šanci."

Takže byl spíš Guthrumův sok než spojenec. Zapamatoval jsem si to. „Myslíš, že cornwalští půjdou s tebou?" zeptal jsem se.

„Slíbili mi to," řekl a vyplivl na zem chrupavku. „Proto jsem přišel sem. Jenže ten bastard mi lhal. Callyn není pravý král, je to pouhý náčelník vesnice! Jenom tu marním čas."

„A mohli bychom my dva Callyna porazit?" zeptal jsem se.

Chvíli to zvažoval a pak přikývl. „Mohli." Náhle svraštil čelo a upřeně se zahleděl kamsi do rohu. Poznal jsem, že se dívá na jednoho z mých mužů, který tam měl na klíně jakousi dívku. Zřejmě se Sveinovi zalíbila, protože bouchl dlaní do stolu, ukázal na ni a kývl na muže. Ten ji neochotně přivedl. Svein řekl, aby se posadila vedle něj, rozhalil jí tuniku, aby si prohlédl její prsa, a pak jí dal svůj korbel piva. Potom se znovu otočil ke mně. „Budu o tom přemýšlet," řekl.

„Anebo přemýšlíš o tom, že se obrátíš proti mně?"

Zazubil se na mě. „Jsi Uhtred Ragnarson," řekl, „a já jsem slyšel, jak sis počínal v boji u ústí řeky – jak jsi zabil Ubbu."

Vypadalo to, že jsem si získal větší jméno mezi svými nepřáteli než mezi takzvanými přáteli. Svein pak chtěl, abych mu řekl, jak boj s Ubbou probíhal, a já jsem mu vyhověl. A vylíčil jsem mu všechno podle pravdy, i to, že Ubba uklouzl a padl na zem, a pak už bylo vše snadné.

„Ale ti, co to viděli, říkali, že jsi bojoval dobře," poznamenal Svein.

Iseult všechno poslouchala. Nemluvila naší řečí, ale z jejích velkých očí se zdálo, jako by rozuměla každému našemu slovu. Když hostina skončila, odvedl jsem ji do zadních prostor síně, a tam se chopila pruhu látky, kterým byla ke mně připoutaná, a vtáhla mě do své ložnice se stěnami obloženými dřevem. Upravil jsem z našich plášťů lůžko. „Až bude po tom," řekl jsem jí slovy, jimž nemohla rozumět, „ztratíš svou moc."

Dotkla se prstem mých rtů, abych mlčel, a protože byla královna, poslechl jsem.

Ráno jsme pokračovali v plenění a rabování. Iseult mi ukázala, v kterých domech by mohlo být něco cenného, a většinou měla pravdu, i když jsme je někdy museli téměř zbourat, neboť lidé skrývali své malé poklady v doškových střechách, takže jsme rozháněli myši a krysy, když jsme strhávali trsy plesnivé slámy a probírali se jimi, a pak jsme kopali pod ohništi a hledali na všech možných dalších místech, kam může člověka napadnout ukrýt stříbro. Brali jsme však cokoliv, co bylo z kovu, i každý kuchyňský hrnec nebo udici, a tohle trvalo celý den. Večer jsme pak na pobřeží všechnu kořist dělili.

Svein zřejmě opravdu přemýšlel o Callynovi a o mém návrhu, a protože už vystřízlivěl, usoudil, že Callyn je na nás moc silný. „Samozřejmě že bychom ho mohli porazit, ale stálo by nás to spoustu mužů," řekl.

Uznal jsem, že má pravdu. Posádka lodi si nemůže dovolit velké ztráty. My jsme v boji s Peredurem nepřišli o nikoho, ale Callyn byl mocnější král a jistě nechoval ke Sveinovi bezmeznou důvěru, což znamenalo, že měl svou tělesnou stráž ozbrojenou a připravenou k boji. „A taky u něj není moc co brát," dodal Svein pohrdlivě.

„Platí ti?"

„Jo, platí," přikývl, „stejně jako Peredur zaplatil tobě."

„Ale já jsem se o to podělil s tebou," řekl jsem.

„O peníze, které ti dal před bojem, ses se mnou nepodělil," ušklíbl se Svein.

„Jaké peníze?" zeptal jsem se.

„Takže jsme vyrovnaní," řekl. Měl pravdu a taky byla pravda, že jsme si Peredurovou smrtí hodně pomohli, neboť Svein získal otroky a oba jsme nyní měli stříbra a kovu v hodnotě více než devíti set stříbrných, což sice nebylo žádné závratné bohatství, zvlášť když se rozdělilo mezi muže, ale přesto to bylo víc, než jsem získal během celé naší předchozí pirátské plavby. A také jsem měl Iseult, třebaže už ne přivázanou k opasku. Držela se sama po mém boku, a jak jsem cítil, byla mi vděčná, že se mnou může být. Všiml jsem si, že projevovala při pohledu na svůj vypleněný domov až zlomyslnou radost, z čehož jsem usoudil, že Peredura nenáviděla. On se jí bál a ona ho nenáviděla, a jestliže opravdu dokázala vidět budoucnost, pak, když uviděla mě, dala manželovi takovou radu, aby se ta budoucnost naplnila.

„Kam se tedy teď dáš?“ zeptal se Svein. Šli jsme spolu podél pobřeží a míjeli houf zajatců sehnaných dohromady, kteří nás sledovali temnými nenávistnými pohledy.

„Mám chuť zamířit do Sæfernského moře,“ odpověděl jsem.

„Tam už nic nezbylo,“ mávl pohrdlivě rukou.

„Vůbec nic?“

„Tam už to stačili vybílit,“ řekl a mínil tím, že lodě Dánů a Normanů celé pobřeží dokonale vydrancovaly. „V Sæfernském moři najdeš jen naše lodě, které převážejí muže z Irska.“

„Bojovníky pro útok na Wessex?“

„Ne!“ zavrtěl hlavou a zazubil se. „Mám v úmyslu začít obchodovat.“

„A já zase doplout na Měsíc a postavit si tam hodovní síň.“

Zasmál se. „Ale když ses zmínil o Wessexu,“ řekl, „slyšel jsem, že na místě, kde jsi zabil Ubbu, stavějí kostel. Je to pravda?“

„I já jsem to slyšel.“

„Kostel s oltářem ze zlata.“

„Říká se to.“ Nedal jsem znát překvapení nad tím, že ví o plánech Oddy Mladšího, ale vlastně mě to ani nemělo překvapit. Pověsti o čemkoli, co nějak souvisí se zlatem, se šíří jako plazivý pýr. „Slyšel jsem to,“ dodal jsem, „ale nevěřím tomu.“

„Církev má peníze,“ řekl zamyšleně a pak svraštil čelo. „Ale stejně je to podivné místo ke stavbě kostela.“

„Proč podivné?“

„Tak blízko moře. Jako dělané na to, aby ten kostel někdo vyplenil.“

„Třeba k tomu chtějí někoho zlákat a v záloze mají připravené vojsko.“

„Chceš říct, že to má být návnada?“ Chvíli o tom uvažoval.

„Guthrum přece vydal rozkaz, že lodě Západosasů nemají být napadány?“ poznamenal jsem.

„Guthrum může vydávat rozkazy, jaké chce,“ odsekl ostře, „ale já jsem Svein z Bílého koně a mně Guthrum neporoučí.“ Kráčel zamračeně dál a proplétal se mezi rybářskými sítěmi, které tam rozvěsili nyní již mrtví Peredurovi poddaní. Náhle se zastavil. „Taky jsem slyšel, že Alfred není žádný hlupák,“ řekl.

„To není.“

„Když tedy staví kostel se zlatým oltářem na pobřeží, nemůže takovou cennost nechat nestřeženou.“ Svein byl válečník, ale jak to bývá u nejlepších válečníků, nebyl blázen ani šílenec posedlý zabíjením. Když lidé v dnešní době mluví o Dánech, mají obvykle na mysli, že jsou to všichni barbarští pohané, kterým jejich divoká, násilnická povaha snad ani nedovoluje střízlivě přemýšlet, ale já jsem poznal, že většina se jich podobá Sveinovi a bojí se velkých ztrát bojovníků. Ostatně to bylo odjakživa pro Dány velké nebezpečí a jejich slabina. Sveinova loď se jmenovala Bílý kůň a posádka čítala třiapadesát mužů, a kdyby mělo být tucet z nich zabito nebo těžce zraněno, zůstal by Bílý kůň podstatně oslaben. Jakmile se Svein ocitl v bojové vřavě, byl samozřejmě jako všichni Dánové divoký a šířil kolem sebe děs a hrůzu, ale předtím vždycky dlouho zvažoval, co mu boj, do něhož se chystá, vynese. Poškrábal se za krkem, kde ho zřejmě svědila blecha, a pak ukázal na houf zajatců. „Kromě toho mám tamhlety,“ řekl.

Mínil tím, že nehodlá plout do Cynuitu, protože musí prodat otroky, a to mu vynese jisté stříbro, zatímco dobrodružství v Cynuitu představuje riziko, které by se mu nemuselo vyplatit.

Následující ráno potřeboval Svein mou pomoc. Jeho vlastní loď stála v Callynově přístavu, a tak mě požádal, abych ho tam s několika jeho muži dopravil. Zbytek své posádky nechal ve vypleněné Peredurově osadě, kde jeho lidé střežili otroky a zapalovali to, co zbylo, a my, se Sveinem, jsme zatím zamířili na východ ke Callynově „království“. Čekali jsme pak celý den, než si Svein vyřídil s Callynem své věci, a využili jsme toho času k tomu, abychom prodali ovčí vlnu a cín Callynovým obchodníkům. Nabízeli nám sice mizerné ceny, ale já jsem usoudil, že je lepší zbavit se objemných balíků a cestovat jen se stříbrem. *Fyrdraka* se teď doslova blyštěl stříbrem a všichni muži posádky se tetelili štěstím, neboť věděli, že každý dostane svůj díl. Haesten projevil chuť jít se Sveinem, ale já jsem ho odmítl pustit. „Zachránil jsem ti život,“ řekl jsem mu, „a musíš mi sloužit déle, abys mi to splatil.“ Přijal to a vypadal potěšeně, když jsem mu dal další náramek jako odměnu za to, kolik mužů zabil před Dreyndynasem.

Sveinův *Bílý kůň* byla menší loď než *Fyrdraka*. Na špičce její přídi se skvěla koňská hlava a na zádi zase hlava vlčí, zatímco vrchol stěžně zdobila korouhvička ve tvaru vzpínajícího se bílého koně. Zeptal jsem se

Sveina, co ten kůň znamená, a on se zasmál. „Když mi bylo šestnáct, vsadil jsem hřebce svého otce proti královu bílému koni. Musel jsem královského šampióna porazit, nebo vybojovat šermířský duel. Otec mě za to ztloukl, ale já jsem tu sázku vyhrál, takže mi bílý kůň přinesl štěstí a teď na jiného koně než na bílého nevsednu.“ A tak byla i jeho loď *Bílý kůň* a já jsem ji následoval podél pobřeží až tam, kde hustý sloup kouře stoupající k obloze označoval osadu, v níž ještě před pár dny vládl král Peredur.

„Zůstaneme s ním?“ zeptal se mě Leofric zmatený tím, že opět plujeme na západ, místo abychom obrátili zpátky k Defnasciru.

„Napadlo mě, že bychom se mohli podívat, kde končí Británie,“ řekl jsem a uvědomil si, že nemám nejmenší chuť vrátit se k ústí řeky Uisc a k Mildrithině věčně utrápenému výrazu.

Svein naložil otroky a nahnal je do podpalubí. Strávili jsme poslední noc v zálivu pod hustým příkrovem kouře a ráno, za úsvitu, se posádky obou lodí opřely do vesel a vypluli jsme. Když jsme míjeli první západní mys a zamířili na širé moře, uviděl jsem, že nás z vrcholu útesu pozoruje muž v černé mnišské kutně, a přestože byl daleko, měl jsem dojem, že v něm poznávám Assera. Také Iseult ho uviděla a zasyčela jako podrážděná kočka a zahrozila směrem k němu pěstí, přičemž nakonec rozevřela prsty, jako by na mnicha vrhala kletbu.

Ale pak už jsem na něj zapomněl, neboť *Fyrdraka* se opět vznášel na volném moři a my jsme pluli k místu, kde končí svět.

A na této cestě mi byla společnicí královna temnoty.

ČÁST DRUHÁ

Král bažin

Kapitola čtvrtá

Miloval jsem moře. Vyrostl jsem v jeho blízkosti, i když ve vzpomínkách se mi to naše, bebbanburgské, uchovalo šedé, většinou ponuré, jen zřídkakdy ozářené sluncem a tak nepodobné tomu, co jsem viděl tady, těm mohutným vlnám, které se bez ustání valily od Ostrovů mrtvých, aby se nakonec roztříštily o pobřežní skaliska západní Británie. Zdejší moře se vzdouvá, jako by si bohové oceánu cvičili svaly, a hukot vln provází křik racků a vítr vrhá spršky vodní tříště proti skalám a *Fyrdraka*, unášený tímto příznivým větrem, se lehce vznášel na hladině. Cítil jsem, jak se mi kormidelní veslo vzpírá v rukou, jak pulzuje životem vody a loď reaguje na každý jeho pohyb, a to vše ve mně vyvolávalo opojnou radost z plavby. Iseult na mě hleděla užaslá nad mým štěstím a já jsem jí předal veslo a sledoval jsem, jak její drobné tělo bojuje s mocnými silami moře, až poznala, jakou vládu má veslo nad lodí, a pak se rozesmála. „Budu žít na moři," řekl jsem jí, třebaže mi nerozuměla. Dal jsem jí jeden z náramků z Peredurova pokladu a stříbrný prsten a náhrdelník z dlouhých ostrých zubů mořské obludy, navlečených na stříbrném drátku.

Otočil jsem se a sledoval pohledem, jak Sveinův *Bílý kůň* rozráží hladinu. V některých chvílích se příď lodi zvedla, jako by se bílý kůň skutečně vzpínal, avšak vzápětí se opět propadla do vln a zpěnila vodu kolem svých boků. Podobně jako my měla vesla vytažená na palubu a otvory pro jejich dříky ucpané a obě plavidla plula pod plachtami.

Fyrdraka byla rychlejší loď – ne že by ji její stavitelé lépe zkonstruovali, ale protože měla delší trup.

Mít dobrou loď, je radost, a ještě větší potěšení je mít ji plnou stříbra a cenností někoho jiného. To je pak vikinská radost, vést plavidlo s dračí hlavou větrným a vodním živlem vpřed k budoucnosti plné požitků a smíchu. Tohle mě naučili Dánové, a proto jsem je měl rád, byť by byla stokrát pravda, že to jsou barbaři a pohanské bestie. V tuhle chvíli, když jsme pluli hnáni větrem před Sveinovým *Bílým koněm*, jsem byl tak šťastný, jak jen může člověk být, osvobozený od všech kněží a zákonů a povinností Alfredova Wessexu, ale pak jsem rozkázal stáhnout plachtu a tucet mužů odvázalo lana a široké ráhno se se skřípěním svezlo po hlavním stěžni dolů. Dopluli jsme na konec Británie a já jsem poručil otočit, a když nás *Bílý kůň* míjel, zamával jsem Sveinovi na pozdrav. Také on mně zamával a potom se díval, jak se *Fyrdraka* houpá na dlouhých oceánských vlnách.

„Tak už jsi viděl dost?“ zeptal se Leofric.

Upíral jsem pohled tam, kde končila Británie a kde skály odolávaly neustávajícím útokům vln.

„Penwith,“ řekla Iseult. Věděl jsem, že tak se ten mys jmenuje.

„Chceš se vrátit domů?“ zeptal jsem se Leofrika.

Pokrčil rameny. Muži otočili ráhno po délce lodi a chystali se ho uložit, zatímco jiní svazovali plachtu řemínky, aby neplácala. A pak posádka připravila vesla, abychom mohli zamířit k severu, a *Bílý kůň* už byl jen malá skvrnka, která se vzdalovala směrem k Sæfernskému moři.

Hleděl jsem za Sveinem a záviděl mu.

„Potřebuju peníze, spoustu peněz,“ řekl jsem Leofrikovi.

Jenom se tomu zasmál.

„Vidím cestu, po níž se musím dát,“ pokračoval jsem, „a ta cesta vede na sever, zpátky do Bebbanburgu. Bebbanburg nebyl nikdy dobyt, takže musím mít hodně mužů, abych si ho vzal zpátky. Hodně dobrých mužů a hodně ostrých mečů.“

„Máme hodně stříbra,“ řekl a ukázal do podpalubí.

„Ale pořád ne dost,“ odpověděl jsem trpce. Věděl jsem, na co stříbro potřebuju. Všichni mí nepřátelé byli bohatí a Alfred prohlašoval, že jsem dlužníkem církve, navíc jsem mohl čekat, že mě defnascirský soudní dvůr bude stíhat kvůli wergildu za Oswalda. Chtěl jsem se tedy vrátit

domů, teprve až budu mít tolik stříbra, abych jím mohl zaplatit církvi, podplatit soud a získat dost dobrých mužů pod svůj praporec. Dlouho jsem se díval na Bílého koně, z něhož byla nyní vidět už jen bílá tečka plachty nad hladinou zbrázděnou vlnami, a opět jsem pocítil to staré pokušení jít s Dány – počkat, až bude Ragnar volný, a dát mu k dispozici svůj meč. Ale pak bych bojoval proti Leofrikovi, uvědomil jsem si. V každém případě jsem však potřeboval sehnat peníze, dát dohromady dostatek mužů, vytáhnout s nimi na sever a bojovat za svá dědická práva. Dotkl jsem se prsty Thorova kladiva a v duchu se pomodlil.

Iseult si odplivla. Vlastně ne, to nebylo odplivnutí – řekla slovo, které znělo, jako když si člověk odkašlává, plive a ještě se přitom dusí, a ukazovala na hladinu. Uviděl jsem, že ji brázdí velká ryba a tepe vodu trojúhelníkovou ploutví. „Delfín," řekl Leofric.

„*Llamhydydd*," opakovala Iseult to hrozné slovo, jímž zřejmě Britové tyhle ryby označují.

Nikdy předtím jsem delfína neviděl, ale teď jich najednou kolem nás bylo deset nebo dvanáct. Byli šedí, jejich hřbety se v slunci leskly jako vyleštěný kov a všichni táhli na sever.

„Dej znovu vytáhnout plachtu," řekl jsem Leofrikovi.

Zíral na mě, jako by mi nerozuměl. Posádka už odvazovala vesla, vytahovala ucpávky z otvorů pro dříky a chystala se vesla nasadit. „Ty chceš plout pod plachtou?" zeptal se Leofric užasle.

„Chci plout na sever," řekl jsem. Modlil jsem se k Thorovu kladivu a tento severský bůh mi poslal delfíny, aby mi ukázali cestu. Cestu k severu!

„Slyšels přece, že v Sæfernském moři nic není," namítl Leofric. „Svein to říkal."

„Svein říkal, že v Sæfernském moři není nic k drancování a loupení, protože už všechno vzali Dánové," odpověděl jsem. „A to znamená, že mají plné lodě bohatství." Pocítil jsem tak silný nával radosti, že jsem plácl Leofrika po rameni a objal Iseult. „A Svein ještě řekl, že jejich lodě plují z Irska."

„A co?" hleděl na mě Leofric, jako by stále nechápal.

„Vezou z Irska muže pro boj! Chystají se vpadnout do Wessexu! Kdybys shromáždil lodní posádky v Irsku, co bys vezl kromě nich?"

„Všechen svůj majetek," odpověděl.

„A o nás nemají ani tušení! Jsou ovce a my jsme ohnivý drak.“

„Máš pravdu,“ řekl a zazubil se. Teprve teď pochopil.

„Samozřejmě že mám, vždyť jsem pán! Mám pravdu a budu bohatý! Všichni budeme bohatí! Budeme jíst ze zlatých talířů, chcát našim nepřátelům na hlavu a z jejich žen si dělat děvky.“ Vykřikoval jsem ty nesmysly a už jsem mířil k hlavnímu stěžni, abych uvolnil uvazovací lana. „Budeme chodit v botách zdobených stříbrem a v čapkách plných zlata. Budeme bohatší než králové! Budeme se válet ve stříbře, zahrnovat naše děvky zlatem a kálet kusy jantaru! Pryč s těmi vesly! Ucpěte otvory, obracíme na sever, abychom se stali bohatými jako biskupové. Všichni, jak tu jsme!“ Muži kolem mě se radostně zubili, neboť viděli, že jsem plný nadšení, a bojovníci mají rádi, když je jejich velitel vede a ví kam.

Na druhou stranu to v nich vzbudilo obavy, neboť plavbou na sever bychom směřovali pryč od pevniny, ale i já jsem si uvědomil, že tak daleko od pobřeží jsem se nikdy nedostal, a pocítil jsem nejistotu. Vzpomněl jsem si na to, jak mi Ragnar Starší vyprávěl o Normanech, kteří podlehli pokušení vydat se do mořských pustin a plout stále na západ, až tam kdesi daleko, dál než leží Ostrovy mrtvých, objevili země, kde žijí duchové. Nikdy jsem si nebyl jist, zda je to pravda, ale teď jsem si vzpomněl na Ragnarova slova, že mnohé z těch lodí se nikdy nevrátily. Jejich posádky pluly k umírajícímu slunci a pluly pořád dál, neboť se nemohly smířit s tím, že by se měly obrátit zpět, a tak pokračovaly v plavbě až na temný konec světa, kde navždy mizí ztracené lodě.

Avšak svět na severu nekončí. Věděl jsem to, i když jsem neměl tušení, jaké země daleko na severu vlastně jsou. Někde tam ležel Dyfed a Irsko a pár dalších pevnin s barbarskými jmény a divošskými obyvateli, kteří žijí jako hladoví psi, ale také se tam rozlévaly nezměrné pustiny moře, nekonečná rozloha valících se vln, a tak, když posádka znovu vytáhla plachtu a vítr začal hnát *Fyrdraku* na sever, opřel jsem se do kormidelního vesla a ze strachu, že bychom se jinak mohli v těch širých oceánských rozlohách ztratit, jsem stočil loď poněkud k východu.

„Ty víš, kam plujeme?“ zeptal se mě Leofric.

„Ne.“

„A nechává tě to klidným?“

Místo odpovědi jsem se jen usmál. Vítr, předtím jižní, se nyní změnil a vál víc od západu, a tak jsem někdy odpoledne náhle spatřil pevninu. Myslel jsem, že to nemůže být nic jiného než země Britů na severní straně Sæfernského moře, ale když jsme připluli blíž, uviděl jsem, že je to ostrov. Později jsem zjistil, že ho Normané nazývají Lundi, neboť tímto slovem označují papuchalky, ptáky podobné papouškům. Pobřežní skaliska jimi byla doslova obsypaná, a když jsme vplouvali do malé zátoky na západní straně ostrova, vítali nás křikem. Nebylo to vhodné místo ke kotvení na noc, neboť se tam neustále valily směrem ke břehu víny, a proto jsme stáhli plachtu, nasadili vesla a veslovali tak dlouho podél útesů, až jsme našli příhodné útočiště na východní straně.

Vystoupil jsem na břeh s Iseult a začali jsme vyhrabávat díry papuchalků, abychom našli nějaká vejce. Jenže všechna už byla vyseděná, a tak jsme se spokojili s tím, že jsme na večeři zabili dvě divoké kozy. Žádné obyvatele jsme na ostrově neviděli, ale dříve tu museli žít, protože jsme objevili zbytky malého kostelíka a vedle něj hřbitov. Až sem se tedy Dánové dostali, vypálili osadu, strhli kostel a vykopali hroby, jak hledali zlato. Vystoupili jsme také na nejvyšší skálu v okolí a pátrali na stmívající se mořské hladině po lodích, ale žádnou jsme nespatřili. Zato jsem měl dojem, že se na jihu rýsuje linie pevniny. Bylo však těžké říct, zda je to skutečně pevnina, nebo se mi to jen zdá, neboť nad jižním horizontem se táhla linie temných mraků. Ale přesto…, ten temnější pruh mezi mraky mohly být hory, a v tom případě, jak jsem si myslel, by to byly hory Cornwalu, nebo západní část Wessexu.

Iseult si prozpěvovala. Vyvrhovala jednu ze zabitých koz, ale dělala to nešikovně, protože nebyla na takovou práci zvyklá. Byla drobná, tak drobná, že vypadala jako Ælfcynn, skřítek, ale byla šťastná. Časem jsem poznal, jak moc Peredura nenáviděla. Král si jí cenil a udělal z ní královnu, ale zároveň ji držel ve svém sídle jako vězně, aby jejích schopností nemohl využívat nikdo jiný než on. Využívat a mít z nich prospěch, neboť lidé platili jemu, aby se dozvěděli Iseultinu věštbu, a právě to byl jeden z důvodů, proč Callyn s Peredurem bojoval – protože chtěl získat Iseult pro sebe. Královny temnoty požívaly mezi Brity velké vážnosti, neboť byly součástí jejich starých mystérií, sil, jež Britové uctívali před příchodem křesťanských kněží, a Iseult byla jednou posledních královen temnoty. Narodila se v době zatmění slunce, ale teď

byla svobodná a já jsem viděl, že má duši nespoutanou jako sokol. Mdrith, moje ubohá Mildrith, toužila po pořádku a všednosti – to bylejí život. Chtěla mít zametenou síň, čisté oblečení, podojené krávy nepřála si nic jiného, než aby se všechno dělo podle nějakého neměnného řádu jako u východu a západu slunce. Iseult byla zcela jiná. Byla zvláštní, narozená za temnoty, plná záhad. Nic, co mi v těch prvních dnech řekla, nemělo smysl, protože jsem tomu nerozuměl, ale tam na ostrově, když zapadlo slunce a já jsem se chopil nože, abych dokončil vyvrhování druhé kozy, ulomila z keře pár větviček a upletla z nich malou klec. Ukázala mi ji, potom ji rozlámala a svými dlouhými prsty napodobila ptáka vylétajícího na svobodu. Pak ukázala na sebe, zahodila rozlámané větvičky a zasmála se.

Druhý den ráno, když jsme stále ještě byli na břehu, jsem uviděl lodě. Byly dvě a pluly západně od ostrova k severu. Šlo o malá plavidla, která zřejmě patřila nějakým obchodníkům z Comwalu, a jihozápadní vítr je unášel směrem k skrytému pobřeží, kam, jak jsem předpokládal, doplul Svein se svým Bílým koněm.

Vypluli jsme za nimi. Než jsme se dobrodili k naší lodi, zvedli kotvu a vyveslovali ze závětří zátoky, byly obě kocábky téměř mimo dohled, ale stačilo, abychom vytáhli plachtu, a začali jsme se k nim přibližovat. Jejich posádky musely dostat strach, když uviděly, že se za nimi zpoza ostrova žene loď s dračí hlavou na přídi, ale pak jsem nechal trochu stáhnout plachtu, zpomalili jsme, a takhle jsme pluli po většinu dne za nimi, až se konečně na obzoru objevila šedomodrá linie. Pevnina. Opět jsme vytáhli plachtu naplno, proletěli kolem obou malých, břichatých lodí a pak už jsem se poprvé v životě blížil k pobřeží Walesu. Britové mají pro tuto zemi jiné jméno, ale my jí říkáme prostě Wales, což znamená „cizinci“. Teprve mnohem později jsem zjistil, že pevnina, kterou jsme uviděli jako první, byl Dyfed, nejzápadnější království Walesu, pojmenované podle kněze, který obrátil waleské Brity na křesťanství.

Našli jsme zátoku, jež zabíhala hluboko do pevniny. Vstup do ní střežily skály, a jakmile jsme vpluli dovnitř, ocitli jsme se v bezpečí, chráněni před větrem i útoky moře. Hned jsme loď obrátili, aby směřovala přídí na otevřené moře, i když to nebylo snadné, neboť zátoka byla tak úzká, že jsme přitom dřeli zádí o skaliska. Spali jsme na palubě,

všichni, muži a jejich ženy, uloženi pod lavicemi pro veslaře. Měli jsme s sebou tucet žen, zajatkyní z Peredurovy osady, a jedné z nich se té noci podařilo uprchnout. Zřejmě přelezla pažení lodi, spustila se do vody a doplavala na břeh. Ale Iseult to nebyla. Spala vedle mě v temném prostoru pod kormidelní plošinou, v díře zastřené pláštěm, a tam mě Leofric ráno vzbudil, aby mi sdělil obavu, že by uprchlá žena mohla proti nám vzbouřit všechny, kdo tu kolem žijí. Pokrčil jsem rameny. „Nezůstaneme tady dlouho," řekl jsem.

Zůstali jsme však v zátoce celý den. Chtěl jsem v ní číhat v záloze na lodi, které poplují kolem, a viděli jsme dvě. Pluly však spolu a my jsme mohli zaútočit jen na jednu loď, na víc naše síly nestačily. Obě měly vytaženou plachtu a nechávaly se unášet jihozápadním větrem a obě byly dánské či norské, plné ozbrojených mužů. Musely plout z Irska, nebo možná od východního pobřeží Northumbrie, a já jsem nepochyboval, že jsou to bojovníci, kteří se chtějí přidat ke Sveinovi, zlákáni vyhlídkou, že se budou po dobytí Západního Saska podílet na kořisti a otevře se jim možnost usadit se na tamní úrodné půdě. „Tady by měl být Burgweard s celým svým loďstvem, aby všechny ty parchanty poslal ke dnu," řekl jsem.

Odpoledne se na nás přijeli podívat dva muži na koních. Jednomu se blýskal na krku stříbrný řetěz, z čehož se dalo soudit, že je to někdo s vyšším postavením, ale oba zůstali nahoře, nesestoupili dolů na oblázkové pobřeží. Chvíli nás pozorovali z nejzazšího konce krátkého údolí, které strmě klesalo do zátoky, pak se obrátili a odjeli. Slunce se už sklánělo k západu, ale v letním čase byly dny dlouhé a soumrak přicházel pomalu. Jestli si přivedou posily…," řekl Leofric, když ti dva zmizeli, ale myšlenku nedokončil.

Ani nemusel. Podíval jsem se na skály a strmé srázy po obou stranách zátoky a napadlo mě, že by jim stačilo svrhnout shora balvany a ty by naši loď rozdrtily, jako když člověk šlápne na vejce. „Mohli bychom tam nahoře rozestavit stráže," navrhl jsem, ale než mi stačil Leofric odpovědět, ozval se Eadric, který velel veslařům na přední části pravoboku. Volal, že spatřil loď. Doběhl jsem na příď a pak jsem ji uviděl i já.

Skvělá kořist!

Byla to velká loď. Ne sice tak velká jako *Fyrdraka*, ale přesto velká, a podle značného ponoru plně naložená. A tím nákladem byli lidé. Měla jich na palubě tolik, že se posádka neodvážila vytáhnout plachtu, neboť – i když nefoukal příliš silný vítr – by to mohlo naklonit závětrný bok nebezpečně blízko vodě. Takže veslovali, a z toho, jak blízko se dostali k pobřeží, jsem usoudil, že hledají místo, kde strávit noc. Posádka zřejmě mířila do naší zátoky, ale teprve teď zjistili, že je obsazená. Viděl jsem muže na přídi, který ukazoval dál na pobřeží, ale mezitím se už mí muži ozbrojovali a já jsem zavolal na Haestena, aby se chopil kormidelního vesla. Věděl, co dělat, a já jsem mu věřil, že to provede dobře, přestože to mohlo znamenat smrt jeho krajanů. Přeťali jsme lana, která nás poutala ke břehu, a Leofric mi už přinášel drátěnou košili, přilbici a štít. Oblékal jsem si zbroj a muži zatím zakládali vesla. Pak jsem si nasadil přilbici a její lícní maska mi zastřela výhled do stran, takže jsem viděl jen svůj cíl.

„Vpřed!“ houkl jsem. Vesla se vnořila do vody a *Fyrdraka* se pohnul vpřed. Některá z vesel narazila cestou k ústí zátoky do skalisek, ale naštěstí se žádné nezlomilo. Stále jsem sledoval pohledem loď před sebou – byla nyní tak blízko, že jsem viděl muže a ženy, jak na nás zírají, jako by nemohli uvěřit svým očím. Mysleli si, že vidí jednu ze svých lodí, dánskou, a přesto jsme byli ozbrojeni a mířili k nim. A pak tam někdo zvolal varování a náhle se všichni chápali zbraní a Leofric křikl na naše muže, aby se opřeli do vesel, co můžou, a ti to udělali, neboť jim bylo jasné, o co teď jde. Potom jsem už zavelel, aby pustili vesla. Všichni se shlukli na přídi a Cenwulf a dvanáct jeho mužů už tam bylo, když oblouk naší vysoké příďe vrazil mezi vesla dánské lodi a s praskotem je lámal.

Haesten se zhostil svého úkolu dokonale – nasměroval naši loď do míst, kde měla dánská loď palubu nízko nad vodou, a naše příď tvrdě narazila do jejího boku, až jsme se zapotáceli, ale pak už jsem skočil dolů na jejich palubu a Cenwulf se svými lidmi mě okamžitě následoval a začalo zabíjení.

Nepřátelská loď byla tak obtížená muži, že nás zřejmě počtem převyšovali, ale po několikadenním veslování byli k smrti unaveni, navíc náš útok přišel nečekaně a naši sílu a odvahu umocňoval hlad po kořisti a bohatství. Také jsme neútočili na cizí loď poprvé a moji muži byli v

tomhle dobře cvičeni, máchali meči a sekerami a prosekávali si cestu stále dál. Vlny se přelévaly přes bok lodi, takže jsme se museli brodit vodou, když jsme přelézali lavice veslařů, a voda, která nám omývala kotníky, byla ve chvíli rudá. Někteří Dánové se snažili uniknout tak, že skočili do vody a zoufale se drželi zlámaných vesel. Jeden z těch, co se nám postavili na odpor, velký vousatý chlap, proti nám vyrazil s těžkým mečem, ale než jím stačil máchnout, proklál mu Eadric hruď kopím a Leofric mu zasadil ránu sekerou do hlavy a pak ještě jednu a krev vystříkla až na plachtu svinutou na dlouhém ráhnu po délce lodi. Chlap klesl na kolena a Eadric nalehl na kopí a vrazil ho do něj ještě hlouběji a z rány se do vody valila krev. Málem jsem upadl, když jedna z vln zpola zaplavenou loď naklonila, a jakýsi muž toho využil a s výkřikem a s kopím v rukou se vrhl na mě. Kryl jsem ránu štítem, odrazil ji stranou a vzápětí mu Hadím dechem rozsekl tvář. Jak se snažil ráně uhnout, zavrávoral dozadu na pažení a já jsem přiskočil a pomohl mu přes ně do vody ranou kovovým hrotem ve štítu. Sotva jsem s ním byl hotov, postřehl jsem pohyb po pravé straně a instinktivně jsem tam máchl Hadím dechem jako kosou a zasáhl do hlavy ženu s mečem v obou rukou. Padla jako poražené dobytče. Zaslechl jsem, že se kdesi rozkřičelo dítě, ale to už jsem vyrazil proti muži v koženém kabátci, který na mě útočil. Ruka se štítem mi vylétla proti ráně sekerou a téměř současně jsem ho bodl mečem. Čepel mu pronikla hluboko do břicha, tak hluboko, že zůstala v těle vězet a musel jsem na muže stoupnout, abych ji vytrhl. Koutkem oka jsem zahlédl, že se kolem mě přehnal Cenwulf – obličej měl zastříkaný krví, ale sekal mečem kolem sebe jako zběsilý. Teď už jsem měl vody po kolena. Náhle jsem se zapotácel a taktak že neupadl, když se loď nečekaně naklonila, a teprve nyní jsem si uvědomil, že vlny odnesly neřízenou loď až k pobřeží, kde narazila na skaliska. Uprostřed lodi byli ke stěžni přivázaní dva koně, a protože cítili krev, šílení strachem řičeli a vzpínali se. Jeden z nich se dokonce utrhl, vrhl se přes pažení do vody a plaval na otevřené moře. „Pobijte je!“ křičel jsem jako zběsilý. „Všechny je pobijte!“ Byl to jediný způsob, jak se lodi zmocnit – zbavit ji všech, kteří jsou schopni se bránit, a tak jsme zabíjeli a ti, co ještě zůstali naživu, nám to usnadňovali, když utíkali sami, skákali do vody nebo na skalisko a zoufale se po něm škrábali nahoru proti zpětným příbojovým vlnám zbarveným krví. Na naší lodi zůstalo

šest mužů a ti se teď snažili veslováním *Fyrdraku* udržet dál od skalisek. Vtom jsem ucítil ránu zezadu do nohy. Otočil jsem se a uviděl, že mě jakýsi zraněný Dán sekl krátkým nožem, jako když se v bitvě přesekávají koním šlachy na zadních nohou. Vrazil jsem mu do břicha meč a znovu a znovu jsem do něj bodal, až se jeho zkrvavené tělo bezvládně převalovalo ve vodě. Myslím, že byl poslední, kdo na palubě zemřel, i když několik Dánů stále viselo na bocích lodi, ale ty jsme snadno „odsekali“ pryč.

Fyrdraka byl teď od nás dál na moři a já jsem křikl na muže, kteří zůstali na palubě, aby přiveslovali blíž. Loď se houpala na vlnách a tyčila se mnohem výše, než byla nyní paluba zpola potopené dánské lodi, takže jsme museli házet kořist přes pažení. A tou kořistí byly pytle, bedny a sudy, mnohé z nich těžké a v některých chrastily a cinkaly mince. Obrali jsme také mrtvé o všechny jejich cennosti a získali šest drátěných košil a tucet přilbic a další tři drátěné košile jsme našli v zatopeném podpalubí a jen já jsem stáhl z paží mrtvých osm náramků. Naházeli jsme na palubu *Fyrdraky* zbraně a pak jsme odřezali na ukořistěné lodi lanoví. Odvázal jsem také druhého koně, který stál ve vodě a třásl se, a nakonec jsme ještě vzali ráhno s plachtou. A na to vše se dívali ti, jimž se podařilo zachránit na břehu a teď se krčili na skaliskách omývaných příbojem. Už jsem chtěl ukořistěnou loď opustit, když jsem v prostoru pod jednou palandou na spaní našel skvělou válečnou přilbu, nádhernou věc se zdobenou lícní maskou, na jejímž vrcholu se skvěla vlčí hlava odlitá ze stříbra. Okamžitě jsem hodil svou starou přilbu na naši loď a nasadil si tu novou a pak jsem z téhož místa, kde byla přilba, vytáhl několik vaků s mincemi. Za nimi jsem objevil něco, co jsem zprvu považoval za malý štít zabalený v černém plátně, a chvíli jsem uvažoval, že to nechám na vraku, ale pak jsem to přece jen hodil na naši loď. Byli jsme bohatí.

„Kdo jsi?“ zavolal na mě jeden z těch na břehu.

„Uhtred,“ odpověděl jsem.

Plivl směrem ke mně a já jsem se smál. Mí muži už přelézali zpátky na palubu *Fyrdraky*. Někteří vytahovali z vody vesla dobyté lodi, ale Leofric se chtěl co nejdřív dostat dál na moře, aby nás příboj nevrhl na skaliska. „Tak už pojď!“ křikl na mě. Uvědomil jsem si, že jsem zbyl na vydrancovaném vraku poslední, a tak jsem se chytil zádě *Fyrdraky* a po

jednom z vesel se vyškrábal nahoru. „Zaberte!“ zvolal Leofric na veslaře a odpoutali jsme se od vraku.

Mezi kořistí, kterou jsme naházeli nebo přetáhli na naši loď, byly i dvě mladé dívky, a teď jsem je našel plakat schoulené u hlavního stěžně. Jedna z nich nemluvila žádným jazykem, jemuž bych rozuměl, a později jsme zjistili, že pochází z Irska, ale druhá byla Dánka, a když jsem si k ní dřepl, plivla mi do tváře a pokusila se na mě vrhnout. Srazil jsem ji zpátky, ale ani pak si nedala pokoj. Bylo to vysoké silné děvče se spoustou rozcuchaných světlých vlasů a s jasně modrýma očima. Snažila se mi zatnout prsty do otvorů pro oči v lícní masce mé nové přilby a musel jsem ji znovu plácnout, což všechny muže kolem rozesmálo. Někteří ji dokonce povzbuzovali, aby se nedala a bojovala se mnou, ale místo toho se náhle rozplakala a odevzdaně klesla zpátky k patě stěžně. Sňal jsem přilbu a zeptal se jí, jak se jmenuje. Odpověděla mi jen kvílením, že chce umřít, ale když jsem jí řekl, že jí nebudu bránit, pokud se chce vrhnout do moře, ani se nepohnula. Nakonec jsem z ní přece jen vytáhl, že se jmenuje Freyja, je jí patnáct let a její otec byl majitelem přepadené lodi. Byl to ten obr s mečem, kterého jsem zabil, jmenoval se Ivar a měl panství někde v Dyflinu, a když na mě Freyja pohlédla, znovu se rozplakala, protože moje nová krásná přilbice patřila jemu. „Zemřel s neostříhanými nehty,“ řekla vyčítavě, jako bych za tu neblahou věc mohl já, a opravdu to byla věc velmi neblahá, neboť teď mohly temné síly podsvětí použít Ivarových nehtů ke stavbě lodi, s níž by přinesly chaos konce světa.

„Kam jste pluli?“ zeptal jsem se jí.

Samozřejmě za Sveinem. Ivar chtěl Dyflin opustit, protože to byla země v Irsku a žilo v ní víc Normanů než Dánů, a také tam žila spousta místních divošských kmenů, před nimiž si nikdy nemohl být jist životem, a tak se nechal zlákat vyhlídkou na získání půdy ve Wessexu, opustil svou irskou usedlost, naložil všechen majetek a všechno své bohatství na lodě a vyplul na východ.

„Na lodě?“ podivil jsem se.

„Vypluli jsme se třemi loděmi,“ řekla Freyja, „ale v noci se nám dvě ztratily.“

Uvažoval jsem, že to mohly být ony dvě lodě, které jsme viděli předtím, ale bohové mi byli nakloněni, neboť, jak řekla Freyja, Ivar

naložil to nejcennější na svou vlastní loď, což byla ta, které jsme se zmocnili. Měli jsme tedy obrovské štěstí. A skutečně bylo obrovské, neboť v soudcích jsme našli mince a v bednách stříbro, a taky jantar, gagáty a slonovinu a zbraně a zbroj. Když jsme pak odpluli dál na volné moře a všechen lup prohlédli, nemohli jsme uvěřit štěstí, jež nás potkalo. Jedna z beden dokonce obsahovala ryzí zlato odlité do cihliček, avšak nejlepší ze všeho byl malý štít, který jsem málem nechal na vraku. Když jsme rozbalili plátno, ukázalo se, že je to velká stříbrná mísa, v jejímž středu byla vytepaná scéna ukřižování Krista a kolem, po obvodu masivního okraje, postavy světců. Bylo jich dvanáct a já jsem předpokládal, že je to dvanáct apoštolů a že ta mísa zřejmě patřila k pokladům nějakého irského kostela nebo kláštera, který Ivar vyloupil. Ukázal jsem vzácnost svým mužům. „Tohle," řekl jsem s úctou, „není součást kořisti, o niž se budeme dělit. Tento předmět musí být vrácen církvi."

Leofric zachytil můj pohled, ale nerozesmál se.

„Vrátím ho církvi," opakoval jsem a někteří z těch zbožnějších přikyvovali na souhlas. Opět jsem mísu zabalil do plátna a uložil ji pod kormidelní plošinu.

„Jak velký je tvůj dluh církvi?" zeptal se mě potom Leofric.

„Ty máš starosti…," odsekl jsem.

Zasmál se a pak pohlédl kamsi za mě. „A co uděláme teď?"

Myslel jsem, že se ptá, co uděláme s našimi životy po tom, co se na nás usmálo takové štěstí, ale on nehleděl zasněně do budoucna, ale na pobřeží, a když jsem se tam podíval, uviděl jsem navzdory večernímu šeru, že se na vrcholu útesu rýsují postavy ozbrojenců. Britové z Dyfedu nás přišli pozabíjet, ale přišli pozdě. To bylo další naše štěstí toho dne, i když znamenalo, že se už nemůžeme vrátit do naší zátoky. A tak jsem poručil, aby posádka nasadila vesla, a začali jsme veslovat k východu. Britové nás sledovali podél pobřeží – zřejmě jim o nás řekla žena, která nám předchozí noci utekla, a teď se modlili, abychom přistáli někde v jejich dosahu a mohli nás do jednoho povraždit. Občas se stávalo, že nějaká loď zůstala přes noc na moři, ale vždy jen tehdy, když k tomu byla donucena. A to byl náš případ, neboť jsem se za této situace neodvážil přirazit na noc ke břehu, a tak jsme obrátili na jih a veslovali od pobřeží, zatímco poslední paprsky zapadajícího slunce barvily průrvy

mezi mraky rudě, takže celá západní obloha zářila, jako by sám Bůh na nebesích krvácel.

„Co budeš dělat s tím děvčetem?“ zeptal se mě Leofric.

„S Freyjou?“

„Tak se jmenuje? Chceš ji?“

„Ne,“ zavrtěl jsem hlavou.

„Já jo.“

„Je to dračice,“ varoval jsem ho. „Rozsápe tě a pak tě zaživa sní.“

Byla skoro o hlavu větší než Leofric.

„Tyhle jsou nejlepší,“ odpověděl.

„Tak si ji vezmi,“ řekl jsem a pomyslel si, že takový je život. Jeden den byla Freyja hýčkaná dcera pána a druhý den otrokyně.

Ukořistěné drátěné košile jsem dal těm, kteří si to zasloužili. Při boji na lodi jsme přišli o dva muže a další tři jsme odnesli těžce zraněné, ale to byla jen malá ztráta. Vždyť jsme zabili dvacet nebo třicet Dánů a ti, kterým se podařilo uprchnout, byli nyní na břehu a těžko říct, jak s nimi Britové naloží. Především jsme však získali bohatství, o jakém se mi ani nesnilo, a to nám bylo před nastávající nocí na moři útěchou.

Modlil jsem se k bohu noci Hoderovi. Hodil jsem mu do vody jako dar svou starou přilbu, protože se nás všech zmocnil strach, když padla tma, a byla to tma tmoucí, neboť od západu přitáhly mraky a zastřely oblohu, takže nesvítil ani měsíc ani hvězdy. Chvíli jsme sice viděli probleskovat na severním pobřeží ohně, ale i ty se později ztratily ve tmě, která nás pohltila, a zůstali jsme jako slepí. Zároveň se zvedl vítr a moře se vzdulo a pohrávalo si s námi a my jsme vytáhli vesla a nechali vítr a proudy, aby nás unášely, kam jim libo, neboť jsme neviděli na krok a nemělo smysl loď řídit. Zůstal jsem na palubě, civěl do tmy a Iseult byla se mnou schovaná pod mým pláštěm a já jsem si vybavoval radost, kterou jsem zahlédl v její tváři, když jsme šli do boje.

Úsvit byl šedivý, stejně jako hladina moře, zvrásněná bílými hřebínky vln, jež proti nám hnal studený vítr. Nikde na obzoru jsem neviděl zem, ale nad námi létali bílí ptáci a já jsem je bral jako předzvěst pevniny a nechal jsem veslovat tam, kam odlétali. Později toho dne, za studeného deště a nevlídného moře, jsme uviděli zemi, ale byl to opět jen ostrov papuchalků. Přesto jsme byli vděčni, že nemusíme trávit další noc na moři, a našli jsme zátoku, v níž jsme zakotvili a rozdělali na břehu ohně.

„Až se Dánové dozvědí, co jsme udělali…," pohlédl na mě Leofric.

„Půjdou po nás," dokončil jsem jeho myšlenku.

„A nebudou sami."

„Proto je čas vrátit se domů," prohlásil jsem.

Bohové nám byli stále nakloněni, a tak jsme druhý den ráno vypluli po zklidňujícím se moři na jih k pevnině a potom podél pobřeží na západ. Zbývalo nám obeplout mysy s rozeklanými skalisky, kde se to hemží delfíny, pak zatočit na východ a najít cestu domů.

Teprve mnohem později jsem se dozvěděl, co udělal Svein po našem rozchodu, a kdybych to tušil v době, kdy jsme byli spolu, nejspíš bych ho zabil, neboť to podstatně ovlivnilo můj život a ještě víc zhoršilo vztah mezi mnou a Alfredem.

Zřejmě mu představa zlatého oltáře v novém kostele v Cynuitu nedala spát a živil ji v sobě i po tom, co se vrátil do Glwysingu, kde se shromažďovali jeho muži. Glwysing bylo další království Britů na jihu Walesu, země, která měla dobré přístavy a jejíž král Dány vítal, neboť jejich přítomnost bránila Guthrumovým hordám, aby tam podnikaly loupeživé nájezdy z Mercie.

Svein poručil posádce druhé lodi, aby ho následovala, a společně pak zaútočili na Cynuit. Připluli tam za úsvitu kryti mlhou a dovedl jsem si představit, jak se jejich plavidla s hlavami oblud na přídi a na zádi vynořují z ranní šedi jako monstra v děsivém snu. Vpluli do řeky, vesla tiše šplouchala, pak přirazili ke břehu, z obou lodí se vyrojili ozbrojenci, muži v drátěných košilích a přilbách s kopími a meči, a vtrhli do rozestavěného kláštera s kostelem.

Stavbu řídil Odda Mladší, a protože dobře věděl, jaké nebezpečí hrozí od moře, rozhodl se celé místo opevnit. Věž kostela měla být z kamene a také dostatečně vysoká, aby z ní bylo možné pozorovat okolí široko daleko a držet v ní stráž, a kněží a mniši měli být obklopeni palisádami a vodním příkopem. Avšak v době, kdy tam připlul Svein, ještě nebylo nic z toho dokončeno a klášterní areál se tak nedal bránit, navíc se tam nacházelo sotva čtyřicet mužů, a ti byli během pár minut po vylodění Dánů zabiti nebo utekli. Dánové pak zapálili, co už bylo postaveno, a podťali vysoký dřevěný kříž, obvyklý symbol kláštera, který stavitelé vztyčili ze všeho nejdřív.

Staviteli byli mniši, mnozí z nich novici, a Svein je sehnal dohromady a žádal, aby mu ukázali, kde jsou schované cennosti, a slíbil jim milost, jestliže mu to řeknou. Jenže v tu dobu tam ještě moc cenného nebylo, rozhodně ne žádný oltář ze zlata, ale mniši museli kupovat potraviny a dřevo, takže měli truhlici se stříbrnými mincemi. S touto kořistí se museli Dánové spokojit a pak už jen pobořili rozestavěnou kostelní věž, strhli nedokončené palisády a pobili dobytek. Ale to nebylo všechno. Když skončili s drancováním, žádal Svein od mnichů, aby mu řekli, kde je pohřbený Ubba, a protože se dočkal jen zatvrzelého mlčení, tasil meč a opakoval otázku a mniši museli přiznat, že kostel je stavěn přímo na místě, kde byl mrtvý dánský vojevůdce pochován. Mysleli tím, kde byl pochován původně, neboť ještě předtím, než se začal kostel stavět, jeho tělo vykopali a hodili do řeky, aby neznesvěcovalo svatostánek Boží, a když tohle Svein uslyšel, mohli se mniši s nadějí na milost rozloučit.

Nahnal je do řeky a donutil je, aby hledali Ubbovy kosti, a pak, když nějaké našli, museli na ně navršit pohřební hranici ze dřeva z pobořených staveb. Podle toho, co se povídalo, to byla obrovská hranice, a když ji Dánové zapálili a pořádně se rozhořela, naházeli mnichy do plamenů. Zatímco se jejich těla škvařila v žáru ohně, vybrali Dánové dvě dívky, které našli v přístřešcích vojáků, znásilnili je a potom uškrtili, a poslali tak jejich duše, aby dělaly společnost duši Ubbově ve Valhalle. Tohle všechno jsme se dozvěděli od dvou dětí, které se schovaly v kopřivách, a tak se zachránily, a od několika lidí z blízkého městečka, které Dánové přivlekli a přinutili je dívat se na dohořívající pohřební hranici. „Udělal to Svein z Bílého koně," řekli jim Dánové a oni ta slova museli opakovat. Byl to dánský zvyk nechat na místě svědky svého řádění, aby o nich šířili pověsti plné děsu a lidé z nich měli hrůzu a místo obrany utíkali pryč, jakmile se nájezdníci objeví. A skutečně, zvěst o upálených mniších a znásilněných a zabitých dívkách se šířila Wessexem jako požár stepí, navíc, jak to u zvěstí bývá, se její hrůznost ještě zvětšovala. Z šestnácti upálených mnichů se postupně stalo šedesát, ze dvou znásilněných dívek nakonec dvacet a ukořistěná truhla se stříbrňáky obsahovala bohatství hodné bohů. Alfred se pak obrátil na Guthruma listem, v němž hrozil, že nechá zabít rukojmí, která zadržuje, a Guthrum mu poslal na usmířenou zlato, dva ukořistěné evangeliáře a přehnaně pokorné omluvy, v nichž se dušoval, že ty dvě lodě neměly s jeho

vojskem nic společného a že zřejmě šlo o mořské piráty. Alfred mu uvěřil, nechal rukojmí naživu a mír tak trval dál, ale současně Alfred přikázal, aby ve všech kostelech po celém Wessexu byla na Sveina vyhlášena kletba. Dánský válečník byl na věčnost proklet, jeho lidé měli shořet v ohních pekelných a jeho děti a děti jejich dětí měly nést znamení Kainovo. Zeptal jsem se jednoho kněze, co to Kainovo znamení je, a on mi vysvětlil, že Kain byl syn Adama a Evy a první vrah, ale nevěděl, jaké znamení nesl. Dodal však, že Bůh to ví a takové znamení pozná.

Obě Sveinoyy lodě odpluly a na wessexském pobřeží po sobě zanechaly trosky, mrtvoly a sloup kouře, přičemž já jsem o ničem z toho, co se tam stalo, nevěděl. Později jsem se dozvěděl všechno, ale teď jsem se vracel domů.

Pluli jsme pomalu, každou noc jsme kotvili u břehu a vraceli se po vlastní stopě, takže jsme kromě jiných míst minuli i svah, na němž se černala vypálená Peredurova osada, a tak jsme pokračovali, až jsme se, provázeni letním sluncem i dešti, nakonec vrátili k ústí řeky Uisc.

Heahengel se už houpal na hladině, navíc se vztyčeným stěžněm, což znamenalo, že s ním Loefric mohl, spolu s *Eft'wyrdem* – neboť *Fyrdraka* už přestal existovat –, odplout zpátky do Hamtunu. Nejdřív jsme si však rozdělili kořist, a přestože jsme si já a Loefric ponechali dost velký podíl, odešel každý z mužů posádky bohatý. Zůstal jsem tedy s Haestenem a Iseult a odjel s nimi do Oxtonu, kde se Mildrith rozplakala úlevou, neboť už nedoufala, že jsem mezi živými. Řekl jsem jí, že jsme hlídkovali podél pobřeží, což byla koneckonců pravda, a že jsme se zmocnili dánské lodi naložené bohatstvím, a vysypal jsem před ni na podlahu stříbrné mince a zlaté cihličky a dal jí jantarový náramek a náhrdelník s gagáty a těmihle dary se mi podařilo odvrátit její pozornost od Iseult, která ji pozorovala svýma velkýma tmavýma očima, a pokud si Mildrith všimla šperků, jež měla britská dívka na sobě, neřekla nic.

Vrátili jsme se právě včas na žně, i když úroda byla nevalná, neboť v létě častěji pršelo než svítilo slunce. Žito bylo dokonce zasažené snětí, takže se jím nedalo ani krmit, ale aspoň sláma byla dobrá a mohla se použít na došky síně, kterou jsem začal stavět. Vždycky mě bavilo něco budovat a teď jsem stavěl z vysušených bloků hlíny, říčního štěrku a slámy. Tlusté zdi byly obložené dubovými trámy a krov, také z dubových trámů, nesl vysokou dlouhou střechu, jež zlatě svítila, když

jsme na ni nakladli čerstvé došky. Zdi jsme vybílili hašeným vápnem, do něhož se přidala volská krev, takže zářily barvou letní oblohy po západu slunce. Síň měla široké dveře obrácené na východ k řece Uisc a já jsem zaplatil jednomu muži z Exanceasteru, aby vyzdobil jejich ostění a překlady řezbami vlků, neboť na praporci Bebbanburgu – na mém praporci – je vlčí hlava. Mildrith sice chtěla, aby řezby zobrazovaly svaté, ale nezbylo jí, než se smířit s mými vlky. Platil jsem svým stavebníkům víc než štědře, a když se o tom doslechli další lidé, přicházeli za mnou a nabízeli mi své služby. Avšak já – přestože mi zatím šlo pouze o stavební práce – jsem bral jen ty, kteří uměli zacházet se zbraní a měli nějaké bojové zkušenosti. Ty jsem pak vybavil sekerami, teslicemi, zbraněmi a štíty.

„Budueš si vojsko," obvinila mě Mildrith. Radostná úleva z mého návratu jí brzy zhořkla, když zjistila, že nejsem o nic lepší křesťan, než když jsem ji opouštěl.

„Sedmnáct mužů, tomu říkáš vojsko?"

„Je přece mír," řekla vyčítavě. Věřila v to, protože o tom kázali kněži, a ti jen opakovali, co jim řekli biskupové, a biskupové zase měli své příkazy od Alfreda. Jednou se u nás zastavil na noc kněz na cestách a tvrdil, že válka s Dány definitivně skončila.

„Ale pořád jsou hned za naší hranicí," namítl jsem.

„Bůh zklidnil jejich srdce," trval na svém kněz a dodal, že to byl opět Bůh, kdo zabil bratry Lothbrokovy, Ubbu, Ivara a Halfdana, a zbývající Dánové prý zůstali jejich smrtí tak otřeseni, že už se nikdy neodváží bojovat proti křesťanům. „Je to pravda, pane," přesvědčoval mě naléhavým hlasem, „slyšel jsem o tom kázat v Cippanhammu a byl u toho král a velebil Boha za to, že to tak je. Můžeme naše meče překovat v radlice a hroty kopí v srpy."

Rozesmál jsem se při pomyšlení, že bych měl čepel Hadího dechu překovat v nářadí na obdělávání oxtonských polí, ale ani po tom, co mě smích přešel, jsem těm jeho nesmyslům nevěřil. Věděl jsem, že Dánové jen čekají na svou příležitost, avšak přesto mír trval i v době, kdy léto přešlo téměř nepostřehnutelně v podzim. Žádní nepřátelé nepřekročili hranici Wessexu a žádné lodě nenapadaly naše pobřeží. My jsme zatím mlátili obilí, chytali do sítí koroptve a tetřívky, lovili v kopcích vysokou, kladli do řeky sítě a cvičili se zbraněmi. Ženy zase předly, sklízely

ořechy a sbíraly houby a ostružiny. Také jablka a hrušky dozrály, a tak to byl čas hojnosti, čas, kdy dobytek tloustl před zimním porážením. Jedli jsme jako králové, a když byla dokončena má síň, uspořádal jsem v ní hostinu a tehdy Mildrith uviděla nad dveřmi volskou hlavu a poznala, že je to oběť Thorovi. Neřekla však nic.

Mildrith nenáviděla Iseult a já jsem se tomu nedivil, neboť jsem jí řekl, že Iseult je královna Britů a že jsem ji přivezl kvůli výkupnému, které mi za ni Britové nabídnou. Věděl jsem, že žádná taková nabídka nikdy nepřijde, ale byla to jediná možnost, jak vysvětlit Iseultinu přítomnost, na jakou jsem přišel. Mildrith však dráždilo, že v jejím vlastním domě žije jakási britská dívka. Je to královna," opakoval jsem.

„Bereš ji s sebou na lov," namítla Mildrith nasupeně.

Dělal jsem s Iseult i jiné věci, ale Mildrith se rozhodla, že bude vůči tomu slepá. Nezajímalo ji nic víc než její milovaná církev, její dítě a všechny ty stereotypní činnosti všedního dne. Měla na starosti ženy, které dojily krávy, stloukaly máslo, spřádaly vlnu a sbíraly med, a naplňovalo ji pýchou, když se všechno to dělalo a udělalo dobře. Jestliže k nám měl přijet na návštěvu soused, rozčileně běhala a zařizovala, aby bylo všude uklizeno, jako by sousedovo mínění o čistotě v našem domě bylo tou nejdůležitější věcí na světě. Také chtěla, abych zaplatil Oswaldově rodině wergild. Vůbec jí nevadilo, že jsem správce přistihl, jak nás okrádá – šlo jí především o to, aby v údolí Uisc zanikla zášť a zavládl klid. Stejně tak si přála, abych navštívil Oddu Mladšího. „Měli byste být přátelé," naléhala.

„Chceš, abych se přátelil s hadem?"

„A Wirken říkal, že jsi nezaplatil desátek."

Wirken byl kněz z Exanmynsteru a já jsem ho z duše nenáviděl. „Desátek, který pak on projí a propije," odsekl jsem. Desátek byla část úrody, již musel každý vlastník půdy odvádět podle práva církvi, ale já jsem to nedělal. Přesto tenhle kněz jezdil často do Oxtonu, zvlášť když si myslel, že jsem na lovu, a jedl mé jídlo a pil mé pivo a nic nedělal, jen z toho tloustl.

„Jezdí sem, aby se s námi modlil," říkala Mildrith.

„Jezdí sem, aby si nacpal břicho," odpovídal jsem.

„A říká, že nám biskup sebere půdu, jestliže nesplatíme dluh."

„Dluh splatím," řekl jsem.

„Kdy? Přece máme peníze!“ ukázala na novou síň. „Kdy ten dluh splatíme?“ naléhala.

„Až budu chtít,“ zavrčel jsem. Neřekl jsem jí, kdy ani jak to udělám, protože by se to okamžitě dozvěděl Wirken a od něj pak biskup. Navíc nestačilo pouze splatit dluh. Mildrithin otec se z pošetilosti, nebo spíš hlouposti, zavázal dávat darem církvi část budoucí úrody z našich polí a já jsem se chtěl této zátěže zbavit, aby se náš dluh netáhl donekonečna, a abych toho dosáhl, musel jsem biskupa překvapit. Proto jsem nehodlal Mildrith prozradit nic o svých záměrech, a tak všechny podobné hovory nevyhnutelně končily jejími slzami. Už mi s tím vším šla na nervy a ona to věděla. Jednoho dne jsem ji přistihl, jak bije Iseultinu služku. Byla to Saska a kromě toho, že posluhovala Iseult, pomáhala také při zpracování nadojeného mléka a Mildrith ji bila za to, že zkazila nějaký sýr. Odvedl jsem Mildrith stranou, což samozřejmě vyvolalo další hádku, při níž se ukázalo, že má žena zase není tak slepá, neboť mě obvinila, že se snažím přivést s Iseult na svět bastardy. Nepopřel jsem to, protože to byla pravda, ale připomněl jsem jí, že její vlastní otec zplodil kupu bastardů, z nichž šest u nás dnes pracuje. „Nech Iseult a její služku na pokoji,“ řekl jsem nakonec a spustil tak další proud Mildrithiných slzí. To nebyly šťastné dny.

Ale byla to také doba, kdy už se Iseult naučila mluvit anglicky, nebo aspoň northumbrijskou angličtinou, protože tuhle řeč slyšela ode mě. „Jsi můj muž,“ říkala mi. Byl jsem Mildrithin muž a Iseultin muž. A taky říkala, že v den, kdy jsem vstoupil do Peredurovy síně, se znovu narodila. „Zdálo se mi o tobě,“ dodala, „o mém vysokém a zlatovlasém zachránci.“

„A teď už se ti sny nezdají?“ zeptal jsem se, neboť jsem věděl, že její schopnost vidět do budoucnosti pochází ze snů.

„Pořád zdají,“ řekla s vážnou tváří. „Mluví v nich se mnou můj bratr.“

„Tvůj bratr?“ pohlédl jsem na ni překvapeně.

„Narodili jsme se jako dvojčata. Bratr přišel na svět přede mnou, ale když jsem se narodila já, umřel. Odešel do světa stínů a mluví se mnou o tom, co tam vidí.“

„A co tam vidí?“

„Vašeho krále.“

„Alfreda?“ ušklíbl jsem se. „A jeví se mu dobře, nebo špatně?“

„Nevím. Tyhle sny nejsou jasné.“

Nebyla křesťanka, zato věřila, že každé místo a každá věc mají svého boha nebo bohyni; že potokům a řekám vládnou vodní nymfy, dryády zase lesům a duchové stromům, že jsou bohové ohně a bohové moře. Křesťanský Bůh, podobně jako Thor nebo Odin, byl pro ni jen dalším božstvem mezi neviditelným množstvím přírodních sil a její sny, jak řekla, jsou svým způsobem odposlouchávaním všech těch bohů. Jednoho dne, když jsme spolu jeli v kopcích nad mořem, na němž nebyla vidět jediná loď, mi náhle řekla, že mi Alfred dá moc.

„Nenávidí mě,“ namítl jsem, „nedá mi nic.“

„Dá ti moc,“ opakovala rezolutně. Díval jsem se na ni a ona zase hleděla tam, kde se mraky setkávají s vlnami. Vítr od moře jí čechral rozpuštěné černé vlasy. „Řekl mi to můj bratr,“ dodala. „Alfred ti dá moc a ty získáš zpátky svůj severní domov a tvoje žena bude ženou zlata.“

„Moje žena?“

Obrátila se ke mně a v očích měla smutek. „Teď to víš,“ řekla, kopla koně patami do slabin a rozjela se po hřebeni, až se za ní rozevlály vlasy. Chtěl jsem samozřejmě vědět víc, ale když jsem na ni později naléhal, odpověděla, že mi už řekla všechno, co viděla ve snu, a že se s tím musím spokojit.

Na konci léta jsme zahnali vepře do lesa, aby se nažrali spadaných bukvic a žaludů. Koupil jsem také pytle soli, protože se blížil čas porážek a bylo třeba naložit vepřové a hovězí do sudů, abychom měli co jíst přes zimu. Nějaké potraviny jsme dostávali od lidí, kteří si od nás pronajali půdu na okraji našeho panství, a já jsem je všechny navštívil, aby věděli, že očekáváme splátku v pšenici, ječmenu a poraženém domácím zvířectvu, a abych jim ukázal, co by je čekalo, kdyby se mě pokusili podvést, koupil jsem od kováře v Exanceasteru tucet pěkných mečů. Dal jsem je svým mužům a v těch podzimních dnech, kdy vůčihledně ubývalo denního světla, jsme s nimi cvičili. Mildrith nevěřila, že by mohla přijít válka, ale já jsem zase nevěřil, že by Bůh mohl změnit dánská srdce.

Pozdní podzim přinesl do Oxtonu silné deště a správce hrabství. Jmenoval se Harald a jeho úkolem bylo udržovat v Defnasciru mír a pořádek. Přijel na koni v doprovodu šesti dalších jezdců a všichni měli

drátěné košile, na hlavách přilbice a ozbrojeni byli meči a kopími. Čekal jsem na Haralda v síni a přiměl ho tak, aby sesedl a vstoupil do zakouřeného přítmí. Vkročil dovnitř opatrně, jako by předpokládal, že by mohl být přepaden ze zálohy, a když si jeho oči přivykly na šero, uviděl mě, jak stojím uprostřed vedle ohniště.

„Jsi předvolaný k soudnímu dvoru hrabství," řekl.

Jeho muži vešli za ním. „Vstupuješ do mé síně s meči?" zeptal jsem se.

Rozhlédl se a uviděl po stranách síně mé ozbrojence s kopími a sekerami. Byl jsem připravený. Viděl jsem, že se k nám blíží jezdci, a rychle jsem svolal své muže a řekl jim, aby si vzali zbraně.

Harald měl pověst slušného, rozumného a spravedlivého člověka a věděl, že zbraně v síni mohou vést ke krveprolití. „Počkejte venku," řekl svým lidem a já jsem dal zase pokyn svým, aby odložili zbraně. „Jsi předvolaný…," začal znovu.

„Slyšel jsem tě," přerušil jsem ho.

„Je třeba, abys zaplatil dluh, který máš vůči církvi," pokračoval, „a vyrovnal se s pozůstalými muže, jehož jsi zabil."

Nic jsem na to neřekl. Jeden z mých psů tiše zavrčel a já jsem mu položil ruku na hlavu, abych ho uklidnil.

„Soud bude zasedat v den Všech svatých," dodal Harald, „v katedrále."

„Přijdu tam."

Sňal si přilbici a odhalil plešatící lebku lemovanou po stranách zbytky hnědých vlasů. Byl nejméně o deset let starší než já, mohutný chlap, jemuž chyběly na levé ruce dva prsty. Vykročil blíž ke mně. Všiml jsem si, že trochu napadá na jednu nohu. Uklidnil jsem psy a čekal jsem.

„Byl jsem u Cynuitu," řekl tiše.

„Já taky," odpověděl jsem, „i když někteří se tváří, jako bych tam nebyl."

„Vím, cos dokázal."

„Já taky."

Nedbal na mou nevlídnost. Chtěl mi projevit sympatie, avšak já jsem byl příliš hrdý, abych to ocenil. „Ealdorman už poslal muže, kteří to tady zaberou, až bude vynesen rozsudek," varoval mě.

Za mnou se ozval zděšený povzdech – uvědomil jsem si, že do síně vstoupila Mildrith. Harald ji pozdravil úklonou.

„Zaberou tuhle síň?“ zeptala se.

„Pokud nesplatíte dluh, vezmou vám síň, půdu…, prostě všechno a předají to církvi,“ řekl Harald. Hleděl na nově otesané trámy krovu, jako by nechápal, proč někdo buduje síň na pozemku, který má přejít do vlastnictví Boha.

Mildrith přišla blíž a postavila se vedle mě. Byla Haraldovou přítomností, a hlavně tím, co nám přišel sdělit, zcela vyvedena z míry, ale ze všech sil se snažila zachovat klid. „Je mi líto, co se stalo s vaší ženou,“ řekla.

Haraldovou tváří se mihl výraz bolesti. Pokřižoval se. „Byla dlouho nemocná, paní. Bůh k ní byl milosrdný, když si ji vzal.“

Nevěděl jsem, že ovdověl, a ani mě to příliš nezajímalo.

„Byla to dobrá žena,“ povzdechla Mildrith.

„Ano, byla,“ přisvědčil Harald.

„Modlím se za ni.“

„Jsem vám za to vděčný.“

„Stejně tak se modlím za Oddu Staršího,“ pokračovala Mildrith.

„Chvála Bohu, stále žije,“ řekl Harald a znovu se pokřižoval. „Je však slabý a má bolesti.“ Dotkl se temene hlavy, aby ukázal, kde byl Odda Starší zraněn.

„Kdo bude soudcem?“ přerušil jsem je ostrým tónem.

„Biskup,“ odpověděl Harald.

„Takže ne ealdorman?“

„Ten je v Cippanhammu.“

Mildrith trvala na tom, že Haralda a jeho muže pohostí, a pak se správcem hrabství ještě dlouho rozmlouvala o sousedech a o známých rodinách. Oba, na rozdíl ode mě, pocházeli z Defnasciru, takže jsem o lidech, o nichž hovořili, skoro nic nevěděl a příliš je tedy neposlouchal. Nastražil jsem však uši, když se Harald zmínil o tom, že se Odda Mladší bude ženit s dívkou z Mercie.

„Je u nás v exilu,“ dodal, „s celou svou rodinou.“

„A je z dobré rodiny?“ zeptala se Mildrith.

„Ze skvělé,“ potvrdil Harald.

„Přeju jim jen to nejlepší," prohlásila Mildrith upřímně. Přestože nám Harald nepřinesl dobré zprávy, jeho společnost ji v její osamělosti potěšila, i když mi po jeho odchodu vyčetla, že jsem byl k hostu nepřívětivý. „Harald je dobrý člověk," řekla, „přátelský a laskavý. Mohl by ti poradit, možná i pomoct."

Nedbal jsem na ni, ale o dva dny později jsem zajel s Iseult a všemi svými muži do Exanceasteru. S Haestenem jsem měl nyní k dispozici osmnáct bojovníků, osmnáct mužů, kterým jsem dal zbraně, štíty a kožené vesty, a teď jsem je vedl přes trh, který se vždy koná v době zasedání soudního dvora. Byli tam kejklíři, žongléři, chodci na chůdách, polykač ohně a tančící medvěd, ale také zpěváci, hráči na harfu, vypravěči příběhů, žebráci a ohrady s ovcemi, kozami, dobytkem, prasaty, husami, kachnami a slepicemi. Trhovci vystavovali na svých pultech velká kola sýrů, uzené ryby, pucláky sádla, džbány s medem, ošatky s jablky a koše hrušek. Iseult, která ještě nikdy v Exanceasteru nebyla, žasla nad velikostí města, jeho rušným životem a nad tím, jak jsou v něm všechny domy stěsnané jeden na druhý, a já jsem si všiml, že se lidé křižovali, když ji uviděli, neboť se už doslechli, že v Oxtonu držím královnu temnoty, a věděli, že je to pohanská cizinka.

Žebráci se stahovali k vratům biskupského paláce. Byla mezi nimi chromá žena se slepým dítětem, ale také muži, kteří přišli ve válce o nohy nebo o ruce…, spousta jich. Hodil jsem jim něco mincí a pak, protože jsem seděl na koni, jsem se sehnul pod obloukem vjezdu do dvora vedle katedrály, kde čekal na svůj osud tucet spoutaných zločinců. Skupina mladých mnichů, očividně neklidných ze spoutaných lotrů, pletla úly, zatímco několik desítek ozbrojených mužů postávalo kolem tří plápolajících ohňů. Všiml jsem si, že sledují mé ozbrojence podezíravými pohledy, a pak se objevil mladý kněz, mával rukama a spěchal k nám. „Tohle je posvátné místo, sem se nesmí se zbraněmi!" prohlásil rezolutně.

„Tamti taky mají zbraně," kývl jsem hlavou k mužům, kteří se hřáli kolem ohňů.

„To jsou vojáci správce hrabství."

„V tom případě čím rychleji vyřídíte mou věc, tím dřív budou moje zbraně pryč," řekl jsem.

Vrhl na mě neklidný pohled. „A ta tvoje věc…?"

„Chci mluvit s biskupem.“

„Biskup je na modlitbách,“ prohlásil kněz, jako by mi vyčítal, že to nevím. ‚A kromě toho nepřijímá každého, komu se zachce jen tak sem přijet. Můžeš mluvit se mnou.“

Usmál jsem se a trochu jsem zvýšil hlas. „Před dvěma roky se tvůj biskup v Cippanhammu přátelil s jednou děvkou. Jmenovala se Eanflæd, měla rudé vlasy a provozovala své řemeslo v krčmě U Chřástala. Říkám řemeslo, takže to byla prodejná děvka.“

Kněz začal opět mávat rukama, aby mi naznačil, že mám ztišit hlas.

„Já jsem byl s Eanflæd taky,“ pokračoval jsem, „a ona mi pověděla o biskupovi, takže to vím z první ruky. Řekla, že…“

Mniši přestali plést úly a zpozorněli, ale kněz mě rychle přerušil. „Možná by si biskup na tebe našel chvilku,“ prohlásil nervózně.

„Pak mu vyřiď, že jsem tady a čekám,“ prohlásil jsem vesele.

„Jsi Uhtred z Oxtonu?“ zeptal se.

„Ne,“ zavrtěl jsem hlavou. „Jsem pán Uhtred z Bebbanburgu.“

„Ano, pane.“

„A někteří mi říkají Uhtredasrwe,“ dodal jsem. Uhtred Zlý.

„Ano, pane,“ přikývl znovu kněz a rychle se vzdálil.

Biskup se jmenoval Alewold a byl to vlastně biskup z Cridiantonu, ale zřejmě usoudil, že v Exanceasteru je bezpečněji, a tak už celé roky sídlil zde, ve větším městě, což, jak dokázal Guthrum, nebylo nejmoudřejší rozhodnutí. Guthrumovi Dánové vyplenili katedrálu i biskupovo sídlo – to bylo ještě teď skrovně zařízené, a já jsem našel biskupa sedět za stolem, který vypadal, jako by si ho vypůjčili od řezníka, neboť jeho těžká deska byla poznamenaná četnými stopami po noži a starými skvrnami od krve. Podrážděně na mě pohlédl. „Tady nemáš co dělat,“ řekl.

„Proč?“

„Máš povinnosti před zítřejším soudem.“

„Zítra už budeš soudce,“ řekl jsem. „Dnes jsi ještě biskup.“

Kývnutím hlavy to uznal. Byl to starší muž s velkým lalokem pod bradou a s pověstí přísného soudce. V době, kdy Dánové vtrhli do Exanceasteru, byl s Alfredem ve Scireburnanu, což vysvětlovalo, proč je stále naživu. Stejně jako všichni wessexští biskupové patřil k horlivým královým přívržencům a já jsem nepochyboval, že je mu známa

Alfredova antipatie vůči mně, z čehož vyplývalo, že od něj jako od soudce nemohu očekávat žádnou shovívavost.

„Mám spoustu práce," prohlásil a ukázal na pergameny na potřísněném stole, za nímž seděli kromě něj ještě dva písaři. Za biskupovým křeslem se pak shromáždila suita asi šesti nasupeně se tvářících kněží.

„Moje žena zdědila dluh vůči církvi," řekl jsem.

Alewold se podíval na Iseult, kterou jsem vzal jako jedinou ze svého doprovodu dovnitř. Vypadala skvěle, hrdě a bohatě jako skutečná královna. Na hrdle a ve vlasech se jí blýskalo stříbro a plášť měla sepnutý dvěma brožemi, z nichž jedna byla jantarová a druhá z gagátu. „Tvoje žena?" zeptal se biskup posměšně.

Nechal jsem jeho otázku bez odpovědi. „Chci ten dluh splatit," prohlásil jsem a položil na řeznický stůl velkou stříbrnou mísu, kterou jsem ukořistil na Ivarově lodi. Trochu jsem jí uhodil o dřevo, aby zazněl její kovový zvuk, a náhle se zdálo, jako by v té temné místnosti, špatně osvětlené třemi svícemi a malým oknem, vyšlo slunce. Těžká stříbrná mísa zářila a Alewold na ni jen zíral.

Jsou i dobří kněží, jako například Beocca nebo Willibald, ale během svého života jsem dospěl k přesvědčení, že většina duchovních káže o ctnosti chudoby, zatímco touží po bohatství. Milují cinkot peněz a církev přitahuje peníze jako rozžatá svíce můry. Věděl jsem, že Alewold je chtivý peněz a bohatství, stejně jako byl chtivý potěšení s rudovlasou Eanflæd v Cippanhammu, a nemohl od stříbrné mísy odtrhnout oči. Dlouho na ni jen hleděl, pak natáhl ruku a dotkl se jejího masivního okraje, jako by ani nevěřil, že to, co vidí, je skutečné, a pak si mísu přitáhl a prohlížel si dvanáct apoštolů. „Ciborium," vydechl téměř s posvátnou úctou.

„Mísa," řekl jsem ledabyle.

Jeden z kněží se naklonil přes písařovo rameno. „Irská práce," poznamenal.

„Vypadá to irsky," souhlasil Alewold. „Máš v úmyslu vrátit ten předmět církvi?"

„Vrátit?" zeptal jsem se, jako bych nechápal, jak to myslí.

„Je zřejmé, že jí byl ukraden," prohlásil Alewold, „a činíš dobře, Uhtrede, že ho chceš vrátit tam, kam patří."

„Je to mísa a nechal jsem si ji udělat pro sebe," řekl jsem.

Obrátil ji, na což musel vynaložit jistou námahu, neboť byla těžká, a pak ukázal na škrábance na jejím dně. „Je to starý kus," řekl.

„Nechal jsem tu věc zhotovit v Irsku," prohlásil jsem se vší vážností, „a zřejmě se s ní nezacházelo nejlépe, když ji přepravovali přes moře."

Věděl, že lžu, ale mně na tom nezáleželo. „Proč v Irsku?" ozval se nakvašeně jeden z kněží. „Ve Wessexu je přece dost stříbrotepců, kteří by dokázali podobné ciborium zhotovit."

„Myslel jsem, že vám tu krásu ukážu," řekl jsem, přistoupil jsem ke stolu a vzal mísu z biskupových rukou, „ale jestliže dáváte přednost západosaské práci," pokračoval jsem klidně, „v tom případě…"

„Vrať mi to!" přerušil mě ostře Alewold, a když jsem se k tomu neměl, změnil tón. „Je to opravdu krásná věc," řekl téměř prosebně. Zřejmě už viděl stříbrnou mísu ve svém kostele, nebo možná ve své síni, a chtěl ji. Nastalo ticho. Kdyby o ní věděl dřív, než jsem ji přinesl, kdybych o ní řekl Mildrith, nepochybně by už měl připravenou odpověď, ale takhle byl přemožen prvním dojmem a touhou se toho krásného předmětu, toho masivního stříbra, zmocnit. Vstoupila služka s karafou, ale on ji podrážděným posunkem poslal pryč. Všiml jsem si, že byla rusovlasá. „Říkáš, že sis to nechal zhotovit ty?" začal znovu pochybovačně.

„V Dyflinu," přikývl jsem.

„To je místo, kam jsi plul s královou lodí?" zeptal se kněz, který na mě před chvílí nepřátelsky vyštěkl.

„Konali jsme obhlídkovou plavbu podél pobřeží," odpověděl jsem, „nic víc."

„Hodnota toho předmětu…," začal Alewold, ale pak se zarazil.

„Je mnohem větší než dluh, který zdědila moje žena Mildrith," dopověděl jsem za něj. Zřejmě to nebyla tak zcela pravda, ale podle mého se to té sumě blížilo a Alewold proti tomu neprotestoval. Dosáhl jsem toho, čeho jsem chtěl.

Dluh byl splacen. Trval jsem na tom, aby to bylo zapsáno a zápis vyhotoven třikrát, přičemž jsem duchovní překvapil tím, že jsem uměl dokumenty přečíst, a tak jsem objevil, že na prvním pergamenu nebyla ani zmínka o tom, že se církev vzdává svých práv na podíl z budoucí úrody mých polí. Ale to bylo po mém upozornění opraveno a já jsem si

odnesl dvě kopie smlouvy, zatímco třetí zůstala biskupovi. „Takže už nebudeš povolán před soud kvůli svému dluhu," řekl Alewold, když vtiskl svou pečeť na poslední kopii, „ale stále ještě zůstává ta záležitost s wergildem za Oswalda."

„To ponechám na tvém moudrém soudu, biskupe," řekl jsem, rozvázal jsem měšec, který mi visel u pasu, vyňal z něj malou hrudku zlata a položil ji na mísu, přičemž jsem to udělal tak, aby viděl, že v mém měšci je ještě další zlato. „Oswald byl zloděj."

„Lidé z jeho rodiny odpřisáhli, že tě neokrádal," ozval se znovu nepřátelský kněz.

„A já přivedu jiné lidi, kteří odpřisáhnou, že okrádal," odpověděl jsem. Bylo mi známo, že před soudem mají přísahy velkou váhu, ale obvykle se stávalo, že obě strany snesly tolik lží, kolik si byly schopny v zájmu své věci vymyslet, a soudci nezbývalo, než uvěřit lepšímu lháři, nebo, pokud byly obě strany ve lžích stejně přesvědčivé, rozhodnout ve prospěch toho, kdo se těšil větší přízni diváků. Výhodnější však bylo získat si přízeň soudce. Oswaldova rodina samozřejmě mohla mít v Exanceasteru spoustu přívrženců, ale lesk zlata představuje u soudu přece jen pádnější argument.

A to se také potvrdilo. Mildrith se tedy s úžasem dozvěděla, že náš dědičný dluh je splacen a že Oswaldova rodina odmítla wergild ve výši dvou set stříbrných. Ani jsem se nenamáhal přijet k soudu, neboť jsem plně spoléhal na přesvědčovací moc zlata, a skutečně biskup jednou provždy zamítl žádost o wergild s tím, že je všeobecně známo, že mě Oswald okrádal. Spor jsem tedy vyhrál, což mi ovšem na popularitě v kraji nepřidalo. Pro lidi, žijící v údolí řeky Uisc, jsem byl i nadále northumbrijský vetřelec, a co horšího, pohan, avšak nikdo se mě neodvážil napadnout, neboť jsem nikdy nevyjel za hranice panství bez svých mužů, a ti zase nevyjížděli nikam bez svých mečů.

Úroda byla ve stodolách a to byl pro Dány vhodný čas, aby vtrhli do země, neboť si mohli být jisti, že najdou dostatek potravin pro svá vojska. Ale ani Guthrum ani Svein nepřekročili hranici. Místo nich přišla do země zima a začali jsme porážet dobytek, solit maso, odřít kůže a dělat huspeninu z telecích nožiček. Stále jsem však čekal, kdy se ozvou mimo obvyklý čas kostelní zvony, což by znamenalo, že Dánové zaútočili. Avšak nic takového se nestalo.

Mildrith se modlila, aby mír trval dál, ale já – protože jsem byl mladý a zmáhala mě nuda – jsem se modlil, aby skončil. Mildrith se modlila ke křesťanskému Bohu, zatímco já jsem vzal Iseult do lesů a provedl tam oběť Hoderovi, Odinovi a Thorovi a ti ji přijali, neboť v temnotě pod stromem života, kde tři sudičky spřádaly naše osudy, bylo do toho mého vpleteno rudé vlákno. Osud určuje vše, a tak, nedlouho po křesťanských vánočních svátcích, přivedly sudičky do Oxtonu posla od krále. Vše nasvědčovalo tomu, že věštba z Iseultina snu se vyplní a Alfred mi dá moc, protože mě povolal k sobě do Cippanhammu. Alfred mě povolal na witan.

Kapitola pátá

Mildrith to velmi vzrušilo. Witan byl králův poradní sbor a její otec se nikdy nedopracoval takového bohatství ani takové důležitosti, aby ho král na witan pozval. Proto ji ovládla tak veliká radost z toho, že o mě Alfred stojí. Witanegemot, jak se shromáždění správně nazývalo, začínal vždy na sv. Štěpána, tedy na druhý svátek vánoční, ale ve zprávě posla jsem byl žádán, abych se dostavil ve dvanáctý den po Vánocích, a Mildrith tedy měla dost času na to, aby mi vyprala všechno potřebné prádlo a oděv. Vše se muselo vyvařit, vydrhnout, vysušit a vykartáčovat a tři služky na tom pracovaly po tři dny, než byla Mildrith spokojená a usoudila, že nepřijedu do Cippanhammu jako vagabund a nebudu jí dělat hanbu. Ona pozvána nebyla a ani nečekala, že by mě měla doprovázet, ale dala si záležet, aby se všichni naši sousedé dozvěděli, že budu radit králi. „Ale tohle si nesmíš vzít," ukázala na můj amulet, na Thorovo kladivo, které jsem měl pověšené na krku.

„Vždycky ho mám," řekl jsem.

„Tak ho schovej," naléhala, „a nebuď hádavý a agresivní."

„Agresivní?"

„Poslouchej, co říkají ostatní," radila mi. „A vystupuj skromně a pokorně. A nezapomeň blahopřát Oddovi Mladšímu."

„K čemu?"

„Bude se ženit. Řekni mu, že se za něj i za jeho budoucí ženu modlím." Byla opět šťastná a nepochybovala, že jsem si získal Alfredovu přízeň splacením našeho dluhu církvi, a náladu jí nezkalilo,

ani když jsem jí oznámil, že s sebou hodlám vzít Iseult. Na chvíli se sice zarazila, ale pak řekla, že je to správné a že bych měl Iseult předvést před Alfreda. „Je přece královna," dodala, „tak patří na Alfredův dvůr. Náš dům pro ni není vhodné místo." Trvala také na tom, že vezme do kostela v Exanceasteru něco stříbrných mincí a tam je rozdá chudým a poděkuje Bohu za to, že mi bylo umožněno vrátit se do Alfredovy přízně. Děkovala Bohu také za dobré zdraví našeho syna Uhtreda. Já jsem ho vídal jen zřídka, protože byl stále jen dítě a neměl jsem trpělivost zabývat se malými dětmi, ale oxtonské ženy mě neustále ujišťovaly, že je to silný a zdravý chlapec.

Dali jsme si na cestu dva dny. Přestože na cestách hlídkovaly ozbrojené stráže správce hrabství, vzal jsem s sebou jako doprovod Haestena a šest dalších mužů, neboť stále zůstávalo dost odlehlých míst, kde bandité přepadali pocestné. Jeli jsme jako do boje, v drátěných košilích nebo kožených kabátcích, s meči, kopími, sekerami a štíty. Všichni jsme měli koně. Iseult jela na malé černé klisně, kterou jsem jí koupil, a také jsem jí dal plášť z vydří kožešiny, a když jsme projížděli vesnicemi, lidé na ni civěli v údivu, neboť jela po mužském způsobu a dlouhé černé vlasy měla sepnuté stříbrným řetězem. Klekali před ní, stejně jako přede mnou, a prosili o almužnu. Nevzala si s sebou služku, protože jsem ji od toho odradil – připomněl jsem jí, jak byl Exanceaster přeplněný lidmi, když se tam konal witan, a řekl jsem, že budu rád, když najdu pokoj jen pro nás, natož ještě pro služebnou.

„A co od tebe král vlastně chce?" zeptala se, když jsme ještě projížděli údolím řeky Uisc. V kolejích od povozů stála dešťová voda a leskla se v zimním slunci, zatímco lesy kolem byly lesklé listy cesmíny a barevné bobulemi jeřábu, hlohu, bezu a tisu.

„A neměla bys mi to říct ty?" odpověděl jsem.

Zasmála se. „Nahlížet do budoucnosti je jako cestovat po neznámých cestách. Obvykle nevidíš daleko dopředu, a pokud ano, je to jen letmý pohled. A můj bratr mi ve snech neříká všechno, co se kdy a kde stane."

„Mildrith si myslí, že mi král odpustil," poznamenal jsem.

„A ty si to myslíš taky?"

Pokrčil jsem rameny. „Možná," připustil jsem. Doufal jsem, že mi král odpustil, i když mi nešlo ani tak o odpuštění samé jako spíš o to, aby mi znovu svěřil velení nad svým loďstvem. Chtěl jsem být s Leofrikem,

chtěl jsem cítit, jak mi do tváře šlehá mořský vítr a déšť. „Ačkoliv je zvláštní," pokračoval jsem, „že mě tam nechtěl po celý witanegemont."

„Možná v první části sněmu jednají o náboženských záležitostech."

„V těch bych mu moc neporadil," zasmál jsem se.

„Však právě. Nejdřív mluví o svém bohu, ale na konci přijde řeč na Dány, a proto tě pozval. Tam už tvá rada má váhu."

„Anebo mě tam chce jen kvůli svátku," uvažoval jsem.

„Jakému?"

„Vigiliím svátku Zjevení Páně," řekl jsem a náhle se mi to zdálo jako nejpravděpodobnější vysvětlení – že se mi Alfred rozhodl odpustit, ukázat mi, že mě uznává, a dovolit mi, abych se zúčastnil zimních svátků. Ani jsem se v to neodvažoval doufat, i když to bylo velmi zvláštní. Ještě před pár měsíci bych byl ochoten Alfreda třeba i zabít, přesto teď, třebaže jsem ho stále nenáviděl, jsem toužil po jeho uznání. Tohle s člověkem dělají ambice. Když jsem se nemohl pozvednout pod Ragnarem, byl jsem ochoten vybojovat si pověst pod Alfredem.

„Tvoje cesta, Uhtrede," pokračovala Iseult, „je jako lesklá čepel proti temnotě. Vidím ji jasně."

„A ta žena zlata?"

Nic na to neodpověděla.

„Jsi to ty?" zeptal jsem se.

„Když jsem se narodila, slunce pohaslo," řekla, „jsem tedy žena temnoty a stříbra, ne zlata."

„Tak kdo to je?"

„Někdo daleko, Uhtrede, hodně daleko," odpověděla, a to bylo všechno. Zřejmě víc nevěděla, nebo možná jen hádala.

Dorazili jsme do Cippanhammu jedenáctého dne vánočních svátků. Na kalužích se stále leskl ledový škraloup a slunce bylo jako velká rudá koule uvízlá ve spleti černých větví stromů, když jsme pozdě odpoledne vjížděli do západní městské brány. Město bylo plné, ale v krčmě U Chřástala, kde působila rudovlasá dorota Eanflæd, mě znali a Eanflæd mi našla nocleh v polorozpadlém chlévě, kde teď přechovávali psy.

Patřili Huppovi, ealdormanovi z Thornsasty, ale Eanflæd usoudila, že vydrží jednu nebo dvě noci na dvoře. „Huppa by s tím asi nesouhlasil, ale jestli chce, může táhnout k čertu," prohlásila.

„Neplatí?" zeptal jsem se.

Místo odpovědi si odplivla a pak se na mě zvědavě podívala. „Slyšela jsem, že je tady taky Leofric," poznamenala.

„Opravdu?" To mě potěšilo.

„Já jsem ho neviděla, ale kdosi říkal, že tady je. V královské síni. Nejspíš přijel s Burgweardem." Burgweard byl nový velitel loďstva – ten, který chtěl, aby se jeho lodě vydávaly na moře ve dvojicích jako Kristovi učedníci. „Ale možná by bylo lepší, kdyby tu nebyl," dodala Eanflæd nakonec.

„Proč?"

„Protože za mnou nepřišel," řekla rozhořčeně. Byla o pět nebo šest let starší než já, měla široký obličej, vysoké čelo a neposlušné vlasy, které se vzpíraly jakýmkoliv snahám upravit je do účesu. Byla oblíbená, dokonce tak, že měla v krčmě značnou svobodu a podnik vděčil za svůj výdělek mnohem víc jejím schopnostem než kvalitě piva. Věděl jsem, že Eanflæd udržuje s Leofrikem přátelské vztahy, ale z jejího vyčítavého tónu jsem soudil, že by si přála, aby byly víc než přátelské. „Kdo je to?" zeptala se a ukázala hlavou směrem k Iseult.

„Královna," odpověděl jsem.

„Takhle teď říkáš svým milenkám? A co tvoje žena?"

„Je v Defnasciru."

„Jsi jako všichni ostatní," povzdechla a zachvěla se. „Kdyby ti byla zima, vem si ty psy k sobě, zahřejou tě. Já musím jít pracovat."

Byla nám zima, ale vyspal jsem se slušně a následující ráno, dvanáctý den po Vánocích, jsem nechal svých šest mužů v krčmě a spolu s Iseult a Haestenem jsem se odebral do králova sídla obehnaného svou vlastní palisádou, které se nacházelo v jižní části města, kde se řeka stáčela kolem hradeb. Ten, kdo byl pozván na witanegemont, si s sebou mohl vzít sluhy, ale nebylo obvyklé, aby tam přišel s Dánem a Břitkou. Iseult si však přála vidět Alfreda a já jsem jí chtěl udělat radost. Navíc ten večer se měla konat velká hostina, a i když jsem ji varoval, že Alfredovy hostiny bývají chudé, přesto u toho chtěla být. Haesten, v plné zbroji, i s mečem, tam šel, aby ji chránil, neboť jsem příliš nevěřil, že ji vpustí dovnitř v době, kdy bude probíhat debata, a pak by musela čekat na příležitost zahlédnout Alfreda až do večera někde venku.

Stráž u brány trvala na tom, že musíme odložit zbraně. Poslechl jsem jen velmi nerad, ale nikdo, s výjimkou královy tělesné stráže, nesměl být

v Alfredově blízkosti ozbrojen. Jednání rady už začalo, jak nám řekli strážci, a tak jsme spěchali kolem stájí a nové královské kaple s dvojitou věží. U hlavních dveří velké síně stála skupina duchovních, mezi nimiž jsem poznal někdejšího otcova kněze Beoccu. Usmál jsem se na něj, ale on se kupodivu nerozzářil a rychle zamířil ke mně. Byl bledý a výraz jeho tváře nevěstil nic dobrého.

„Jdeš pozdě," řekl mi ostře místo pozdravu.

„Ty nemáš radost, že mě vidíš?" zeptal jsem se ironicky.

Pohlédl na mě. Přes své komické šilhání, rudé vlasy a neduživou levou ruku si svou poctivostí vysloužil vážené postavení králova kaplana a zpovědníka a zodpovědnost, spojená s touto funkcí, mu poznamenala tvář hlubokými vráskami. „Modlil jsem se, aby k tomuto dni nikdy nedošlo," řekl a pokřižoval se. „Kdo je to?" zeptal se pak a pohlédl na Iseult.

„Královna Britů," odpověděl jsem.

„Cože?"

„Říkám, že je to královna. Přijela se mnou, chce vidět Alfreda."

Nevím, jestli mi věřil, ale zřejmě to okamžitě pustil z hlavy, neboť se dál tvářil ztrápeně, a protože žil ve zvláštním světě královských privilegií a téměř posedlé zbožnosti, předpokládal jsem, že jeho starosti souvisejí s nějakou bezvýznamnou teologickou záležitostí. Za mého dětství působil jako kněz v Bebbanburgu a po otcově smrti uprchl z Northumberlandu, protože nebyl schopen snášet život mezi pohanskými Dány. Nakonec našel útočiště u Alfredova dvora a stal se nejen královým kaplanem a zpovědníkem, ale i jeho přítelem. Zůstal však i přítelem mým a uchovával pergameny, které prokazovaly můj nárok na bebbanburské panství, avšak toho dvanáctého dne po Vánocích neměl ze setkání se mnou pražádnou radost. Chytil mě za paži a táhl ke dveřím. „Musíme rychle dovnitř," řekl, „a možná tě Bůh ve své milosti ochrání."

„Jak to myslíš?" nechápal jsem.

„Bůh je milosrdný," řekl Beocca, „a ty se musíš modlit, aby svou milostí pamatoval i na tebe." Pak už nám stráže otevřely dveře a vstoupili jsme do rozlehlé síně. Iseult nikdo nezastavil, a když jsem se uvnitř rozhlédl, uviděl jsem, že zezadu přihlíží jednání víc žen.

V sále však také byla víc než stovka mužů, třebaže jen čtyřicet až padesát z nich tvořilo vlastní witanegemot, a tito thénové a vyšší

duchovní seděli na stolicích a lavicích rozestavených do půlkruhu před stupínkem, na němž trůnil Alfred spolu se dvěma kněžími a svou těhotnou ženou Ælswith. Za nimi, zahalen rudým plátnem, byl oltář, na němž stál svícen s tlustými svícemi a těžký stříbrný kříž, a všude kolem stěn se táhly dřevěné palandy. V běžných všedních dobách, když se zde nic nekonalo, na nich spali, jedli a přežívali lidé bez domova, aby unikli chladu, dešti a sněhu, avšak dnes byly tyto palandy plně obsazeny přihlížejícími přívrženci thénů a velmožů zúčastněných na witanu, ale také spoustou kněží a mnichů, neboť Alfredův dvůr byl spíš klášter než královské sídlo. Beocca posunkem ukázal, že mezi ně by se měli uchýlit Haesten s Iseult, zatímco mě táhl k půlkruhu privilegovaných poradců.

Nikdo si mého příchodu nevšiml, nebo aspoň na něj nikdo nereagoval. Malými vysokými okny pronikalo dovnitř jen málo zimního slunečního jasu, a tak v sále panovalo šero. Bylo zde rovněž několik košů s žhnoucím dřevěným uhlím, ale spíš než teplo se z nich šířil kouř, který se kupil v chuchvalcích mezi trámy krovu. Uprostřed se sice nacházelo velké ohniště, teď v něm však žádný oheň nehořel, aby bylo dost místa pro polokruh stolic, křesel a lavic členů witanegemotu. Ve chvíli, kdy jsem vstoupil, mluvil vysoký muž v modrém plášti. Řečnil o tom, že je nezbytné opravovat mosty, přičemž místní thénové se této povinnosti vyhýbají, a navrhoval tedy, aby král jmenoval úředníka, který by dohlížel na udržování královských cest. Na to reagoval jiný muž námitkou, že jmenováním takového úředníka by se neoprávněně zasahovalo do privilegií ealdormanů, a pak už se zvedl halas hlasů, z nichž část se snažila návrh podpořit, zatímco jiné, a byla jich většina, proti němu protestovaly. Oba kněží, kteří seděli za malým stolkem vedle Alfredova stupínku, se snažili vše, co zaznělo, zapsat. Rozhlédl jsem se po přítomných a poznal jsem ealdormana Wiltunsciru Wulfhera, jenž bezostyšně zíval. Blízko něj seděl Alewold, biskup z Exanceasteru, zahalený v kožešinách. Stále si mě nikdo nepovšiml. Beocca mě už netlačil dál dopředu, jako by čekal na přestávku v jednání, než mi najde místo. Kolem se protáhli dva sluhové, aby přiložili do košů s dřevěným uhlím, a vtom si mě všimla Ælswith, naklonila se ke králi a něco mu zašeptala. Předtím Alfred věnoval pozornost rozpravě, ale nyní zvedl pohled přes celý poradní sbor a upřel ho na mě.

V tu chvíli se v sále rozhostilo ticho, jako by všichni vytušili, že došlo k nějaké změně. Ne okamžitě – zprvu se ozval šum, když si shromáždění všimli, že král už nevěnuje pozornost sporu o mosty, pak se muži začali otáčet, a teprve když uviděli mě, nastalo ticho. To porušil až jeden z kněží, když kýchl, a vzápětí hluk způsobený šoupáním stolic, jak se ti, co seděli blízko mě a kolem studeného ohniště, odsouvali na stranu. Uvědomil jsem si, že to nedělají, aby mi uvolnili cestu, ale že se ode mě odtahují.

A když jsem vzápětí uviděl Ælswithin úsměv, věděl jsem, že to se mnou nevypadá dobře. Ruka mi instinktivně sáhla k levému boku, ale žádný meč tam nenašla a nemohla se tedy dotknout jílce pro štěstí. „O mostech budeme hovořit později," řekl v napjatém tichu Alfred a vstal. Měl na hlavě bronzovou obroučku coby korunu a na sobě modrý plášť lemovaný kožešinou, který ladil barvou s rouchem jeho ženy.

„Co se děje?" zeptal jsem se Beoccy.

„Mlč!" To mě neokřikl Beocca, ale Odda Mladší. Byl v plném lesku své zbroje – přes pečlivě vycíděnou drátěnou košili mu splýval černý plášť, na nohou měl vysoké boty a na opasku z červené kůže se mu houpal meč, neboť jako velitel královy stráže směl být i zde ozbrojen. Pohlédl jsem mu do očí a uviděl v nich zlomyslný svit triumfu, tedy stejný výraz, jenž byl zřejmý z vyzáblé tváře lady Ælswith, a teď už jsem s naprostou jistotou věděl, že mě král nepozval, aby mi projevil přízeň, ale naopak, aby mě vydal mým nepřátelům.

A za chvíli se to potvrdilo. Král zavolal jakési jméno a z houfu blízko dveří vystoupil kněz, mladý muž s laločnatou zamračenou tváří, a nedočkavě se prodíral dopředu, jako by se bál, že by jeho vystoupení mohlo něco nečekaného překazit. Uklonil se králi, vzal ze stolku, za nímž seděli písaři, svitek pergamenu a přistoupil k pultíku uprostřed polokruhu členů poradního sboru.

„Vyskytla se jistá naléhavá záležitost, kterou musíme se svolením witanu neprodleně projednat," řekl Alfred. Neozval se jediný hlas na protest, pouze souhlasný šum. „Otec Erkenwald nyní přečte obvinění," pokračoval král a znovu se usadil v trůnu.

Obvinění? Byl jsem zmaten a zaskočen jako kňour, který se ocitl v pasti mezi dorážejícími psy a kopími lovců, a tak jsem jen stál, neschopný jakékoliv reakce, a díval se, jak otec Erkenwald rozvinul

svitek a odkašlal si. „Uhtrede z Oxtonu," řekl vysokým hlasem s pečlivou výslovností, „jsi v tento den obviněn z toho, že ses bez krále souhlasu zmocnil jeho lodi, odplul s ní do Cornwalu a tam, opět bez krále souhlasu, jsi vedl válku proti Britům, což lze potvrdit přísežnými výpověďmi." Po těchto slovech se v sále zvedl šum, ale král zvedl ruku a utišil ho. „Dále jsi obviněn z toho," pokračoval Erkenwald, „že ses spolčil s pohanem jménem Svein a s jeho pomocí vraždil v Cornwalu křesťany, třebaže tento lid žije s naším králem v míru, a i tyto tvé zločiny lze potvrdit přísežnými výpověďmi." Odmlčel se, ale teď zůstal celý sál v naprostém tichu. „A konečně jsi obviněn –" Erkenwald nyní trochu ztišil hlas, jako by ani nemohl uvěřit tomu, co čte – „že ses připojil k pohanovi jménem Svein, který napadl naše požehnané království tím, že se dopustil ohavných vražd a bezbožného drancování kostela v Cynuitu." Tentokrát nenásledovalo ticho ani šum, ale doslova výbuch nevole a Alfred se ani nepokusil sál utišit, takže Erkenwald musel zvýšit hlas, aby mé obvinění dokončil. „A také to…," zvolal a někteří muži žádali syčením o ticho, aby ho slyšeli, „také to lze dokázat přísežnými výpověďmi." Odložil svitek na stůl, vrhl směrem ke mně pohled naplněný svrchovaným odporem a odstoupil k okraji stupínku.

„To je lež," zamumlal jsem přes zaťaté zuby.

„Budeš mít příležitost promluvit," řekl duchovní, který seděl vedle Alfreda, muž s tvrdým nelítostným výrazem. Byl v mnišské kutně, ale z ramen mu na ni splývala krátká kněžská pelerína, bohatě zdobená vyšitými kříži. Měl husté bílé vlasy a hluboký tvrdý hlas.

„Kdo je to?" zeptal jsem se Beoccy.

„Nejsvatější Æthelred," odpověděl Beocca tiše, a když viděl, že mi to nic neříká, dodal: „Přece arcibiskup z Contwaraburgu."

Arcibiskup se naklonil k Erkenwaldovi a o něčem s ním chvíli hovořil, Ælswith se na mě upřeně dívala. Nikdy mě neměla ráda a teď si s velkým zadostiučiněním vychutnávala můj definitivní konec. Naopak Alfred si prohlížel trámy krovu, jako by teprve nyní objevil, že tam jsou, a mně bylo jasné, že se rozhodl nijak se na tomto soudu nepodílet – ano, na soudu, protože to byl soud. Nechal jiné, aby dokazovali mou vinu, ale nepochybně to bude on, kdo vynese rozsudek…, a vypadalo to, že ne pouze nade mnou.

„Je zde i druhý vězeň?" zeptal se arcibiskup.

„Hlídají ho ve stájích," odpověděl Odda Mladší.

„Měl být tady," řekl podrážděně arcibiskup. „Má právo slyšet své žalobce."

„Kdo je ten druhý?" zeptal jsem se.

Nikdo mi neodpověděl, ale za chvíli jsem to uviděl sám. Byl to Leofric. Přivedli ho v okovech, a když vstoupil, neozval se proti němu jediný výkřik, protože ho všichni považovali za mého přívržence. Já jsem byl hlavní zločinec, Leofric se provinil pouze tím, že se nechal mnou svést, a teď za to bude muset trpět, takže když ho přivedli a postavili vedle mě, bylo zřejmé, že má na své straně sympatie většiny přítomných. Znali ho, protože byl z Wessexu, zatímco mě vnímali jako northumbrijského vetřelce. Stráže ho postavily vedle mě a odstoupily. Leofric na mě vrhl žalostný pohled. „Až po krk v hovnech," zamumlal.

„Ticho," sykl na něj Beocca.

„Věř mi," zašeptal jsem.

„Věřit tobě?" řekl hořce.

Ale já jsem se už vzpamatoval a věřil jsem si, neboť jsem krátce pohlédl na Iseult a ta mi sotva postřehnutelným pohybem hlavy dala znamení, z něhož jsem vyrozuměl, že vidí závěr dnešního dne pro mě příznivý. „Říkám ti, věř mi," opakoval jsem Leofrikovi.

„Mlčte, obvinění," okřikl nás arcibiskup.

„Až po krk," šeptl znovu Leofric.

Arcibiskup pokynul otci Erkenwaldovi. „Máš připravené přísežné svědky?" zeptal se.

„Ano, pane."

„Ať tedy předstoupí první."

Erkenwald kývl na jiného kněze, který stál u dveří do chodby v zadní části síně. Ten je otevřel a dovnitř vstoupil jakýsi hubený muž v tmavém plášti. Neviděl jsem mu do tváře, protože měl kápi. Spěšně přistoupil ke stupínku, hluboce se uklonil králi a pak poklekl před arcibiskupem, který k němu natáhl ruku, aby mu mohl políbit velký prsten s drahokamem. Teprve pak muž vstal, shrnul si kápi z hlavy a obrátil se ke mně.

Byl to Ass. Vlastně Asser, waleský mnich. Upřeně na mě hleděl, a když k němu přistoupil další kněz s evangeliářem, položil na něj hubenou ruku. „Přisahám," řekl anglicky, aniž odtrhl pohled ode mě, „že všechno, co vypovím, je pravda, a Bůh nechť mi v tomto úsilí pomáhá a

uvrhne mě do věčných plamenů pekelných, jestliže něco zatajím.“ Sklonil se a políbil evangeliář s takovou něhou, jako by se laskal s milenkou.

„Bastard,“ zamumlal jsem.

Asser byl dobrý svědek a dobrý přísežník. Mluvil jasně a uspořádaně a popsal, jak jsem připlul do Cornwalu na lodi, jež měla na přídi hlavu netvora a další podobnou na zádi. Vylíčil, jak jsem se uvolil pomoct králi Peredurovi, který byl napaden prostřednictvím pohana Sveina sousedním králem, a jak jsem potom Peredura zradil a spojil se s Dány. „Spolu se pak dopustili velkého krveprolití a bestiálního zabíjení,“ pokračoval Asser, „přičemž já sám jsem viděl, jak ubili bohabojného kněze k smrti.“

„Nic jsi neviděl, protože jsi prchal pryč jako zajíc,“ zvolal jsem.

Asser se obrátil ke králi a uklonil se. „Ano, prchal jsem, pane, protože jsem mnich, sluha Boží, ne bojovník, a když jsem viděl, jak Uhtred prolévá křesťanskou krev, nemohl jsem tam zůstat. Nejsem na to hrdý a vroucně prosím Boha, aby mi mou zbabělost odpustil.“

Alfred se usmál a arcibiskup mávl rukou, jako by tyhle Asserovy řeči považoval za zbytečné zdržování. „A když ses dostal pryč z místa krveprolití a vraždění, co se dělo potom?“ zeptal se Erkenwald.

„Druhý den jsem stál na vrcholu útesu a viděl jsem, jak Uhtred z Oxtonu odplouvá spolu s lodí toho pohana. Obě lodě pluly na západ.“

„Na západ?“ podivil se Erkenwald.

„Ano, na západ,“ potvrdil Asser.

Erkenwald pohlédl na mě. V sále panovalo napjaté ticho a všichni se nakláněli dopředu, aby jim neuniklo ani jediné slovo. „A co leží západním směrem?“ zeptal se Erkenwald.

„Nevím,“ odpověděl Asser, „ale pokud nepluli na konec světa, pak se předpokládám, stočili kolem břehů Cornwalu a vpluli do Saefernského moře.“

„A co ještě víš?“ zeptal se Erkenwald.

„Jen to, že jsem pomáhal pohřbít mrtvé, modlil se za jejich duše a musel se dívat na dýmající spáleniště kostela, ale co dělal Uhtred, když odplul z místa svého zločinu, už netuším. Vím jen, že mířil na západ.“

Alfred se zdržoval jakéhokoliv vměšování do výslechu, ale bylo zřejmé, že si Asser získal jeho sympatie, a když Walesan skončil svou výpověď, pokynul mu, aby přistoupil blíž, odměnil ho mincí a chvíli s

ním mluvil. Účastníci witanu zatím vzrušeně hovořili mezi sebou a někteří směrem ke mně vrhali pohledy plné zvláštní zvědavosti, jimiž se lidé dívají na odsouzence k smrti. Lady Ælswith, náhle laskavost sama, se na Assera vlídně usmála.

„Máš k tomu co říct?“ zeptal se mě Erkenwald, když král Assera milostivě propustil.

„Počkám, až se nakupí všechny lži,“ odpověděl jsem.

Jenže problém byl v tom, že Asser nelhal, naopak řekl pravdu a řekl ji jasně a přesvědčivě. Nepochyboval jsem, že jeho výpověď na účastníky poradního sboru zapůsobila, stejně jako na ně musel zapůsobit další Erkenwaldův přísežný svědek.

Byl jím Steapa Tupec, bojovník, který se ani na chvíli nevzdaloval od boku Oddy Mladšího. Se svými hranatými rameny se tyčil nade všemi jako obr a na jeho brutální tváři byl stále týž výraz, jenž nezná slitování. Krátce pohlédl na mě, uklonil se králi, potom položil obrovskou dlaň na evangeliář a nechal se Erkenwaldem provést přísahou, a když slíbil, že bude pod hrozbou věčných muk pekelných říkat pravdu, začal lhát. Lhal monotónním bezbarvým hlasem, chladně a cynicky jako někdo, kdo snad ani nerozlišuje pravdu od lži. Řekl, že velel oddílu vojáků, kteří střežili místo, na němž se u Cynuitu stavěl nový kostel, a vypověděl, jak za úsvitu připluly dvě lodi a vyhrnuli se z nich ozbrojenci a jak se s nimi on se svými muži pustil do boje a sám šest z nich zabil, ale protože cizích nájezdníků bylo mnoho, příliš mnoho, musel ustoupit, přesto však viděl, jak bestiálně vraždí mnichy, a slyšel jejich vůdce, jak vychloubačně vykřikuje své jméno. „Jsem Svein,“ řekl Steapa, „tak se jmenoval.“

„A Svein přivedl k Cynuitu dvě lodě?“

Steapa zaváhal, zamračil se a pak, jako by mu dělalo potíže napočítat do dvou, přikývl. „Měl dvě lodě.“

„A oběma velel on?“

„Ne. Svein velel jen jedné,“ řekl Steapa a ukázal prstem na mě. „Té druhé velel tamten…“

V sále se zvedl hluk a byl tak silný, že Alfred bouchl dlaní do opěrky křesla, a dokonce povstal, aby zjednal klid. Steapa se tvářil nevzrušeně. Stál, pevný jako dub, a třebaže nedokázal podat svou výpověď tak výmluvně jako bratr Asser, byla i ta jeho zvláštním způsobem

přesvědčivá. Možná díky primitivní věcnosti, s jakou mluvil, chladně a bez zaujetí, a přitom nic z toho nebyla pravda.

„Takže té druhé lodi velel Uhtred," řekl Erkenwald. „Ale pověz nám, zúčastnil se Uhtred také vraždění?"

„Jestli se ho zúčastnil? Vedl ho!" Steapa ta slova zavrčel jako šelma a v sále se znovu zvedla vlna hněvu.

Erkenwald se obrátil ke králi. „Pane," řekl, „ten muž musí zemřít."

„A jeho půda a majetek musí být zabaveny!" vykřikl biskup Alewold s takovým vzrušením, že mu z úst vystříkla sprška slin a zasyčela v nejbližším koši s žhnoucím dřevěným uhlím. „Zabaveny a odevzdány církvi!"

Muži v sále začali dupat na souhlas a Ælswith živě přikyvovala. Arcibiskup zatleskal a žádal o klid. „Ještě nepromluvil on," připomněl a obrátil se ke mně. „Vyjádři se k obvinění," řekl stroze.

„Pros o milost," zašeptal mi Beocca.

Když je člověk po krk v hovnech, zbývá mu jen jedno – útok. A tak jsem přiznal, že jsem byl u Cynuitu. V sále se ozvalo několik povzdechů. „Ale ne v letošním létě," pokračoval jsem. „Byl jsem tam na jaře a ten, koho jsem tam zabil, se jmenoval Ubba Lothbrokson a v tomto sále je přítomno dost těch, co to viděli! Přesto si tento můj čin přivlastnil Odda Mladší. Sebral Ubbův praporec, který jsem já srazil k zemi, přivezl ho ke králi a prohlásil, že Ubbu zabil on. A teď, ze strachu, abych neodhalil pravdu, která zní, že je zbabělec a lhář, se mě snaží pomocí svých lží zavraždit!" Ukázal jsem na Steapu. „A ten lže v jeho službách."

Steapa si odplivl, aby mi projevil opovržení. Odda Mladší zrudl hněvem, ale neozval se jediným slovem a někteří muži si toho povšimli. Být nazván zbabělcem a lhářem, to je jasná výzva k boji, ale Odda seděl jako pařez a neudělal nic.

„Nemůžeš dokázat, cos řekl," prohlásil Erkenwald.

„Můžu dokázat, že jsem zabil Ubbu," odpověděl jsem.

„Kvůli tomu tady nejsme," prohlásil Erkenwald povzneseně. „Máme rozhodnout, zda jsi svým bezbožným útokem v Cynuitu porušil mír uzavřený králem."

„V tom případě sem dej předvolat mé muže," žádal jsem. „Předvolej je jako svědky, vezmi je pod přísahu a zeptej se, kde byli a co dělali letos v létě." Odmlčel jsem se a čekal jsem. Erkenwald na to nic neřekl a

místo odpovědi pohlédl na krále, jako by u něj hledal pomoc. Avšak Alfred měl v tu chvíli zavřené oči a nereagoval na něj. „To tak moc spěcháte mě zabít," pokračoval jsem, „že se neodvažujete počkat, abyste slyšeli pravdu?"

„Mám zde přísežnou výpověď Steapovu," řekl Erkenwald, jako by tím byla všechna další svědectví zbytečná. Bylo zřejmé, že ho zaskočilo, jak se situace vyvinula, neboť vypadal zmateně.

‚A můžete mít moji přísahu," řekl jsem. „A Leofrikovu. A také přísahu jednoho z mých mužů – náhodou je tady přítomen." Obrátil jsem se na Haestena, který se zatvářil zděšeně, že by měl být předvolán ke svědectví, ale na Iseultino naléhání přišel ke mně a postavil se vedle mě. „Vezmi ho pod přísahu," žádal jsem od Erkenwalda.

Arcibiskup zjevně nevěděl, jak se zachovat, ale ze sálu se ozvalo několik hlasů, které připomínaly, že mám právo povolat na svou obhajobu přísežné svědky a že by tedy měl být Haesten vyslechnut. A tak Erkenwald ukázal Haestenovi na evangeliář. „Ne, bude přísahat na tohle," ozval jsem se a vytáhl jsem Thorův amulet.

„On není křesťan?" zeptal se užasle Erkenwald.

„Je Dán," řekl jsem.

„Ak jak bychom mohli věřit slovu Dána?"

„Stejně jako mu věří náš král," odpověděl jsem. „Věří Guthrumovu slovu, že zachová mír, tak proč by nebylo možné věřit tomu, co řekne tento Dán?"

To vyvolalo na některých tvářích úsměv. Mnozí z přítomných byli téhož mínění jako já, že Alfred přespříliš věří Guthrumovu slovu, a já jsem cítil, že se mi pomalu daří získávat si jejich sympatie. Avšak arcibiskup prohlásil, že svědectví pohana, i když pod přísahou, nemá žádnou cenu. „Absolutně žádnou," vyštěkl. „Jeho svědectví se nepřijímá!"

„Tak vezmi pod přísahu Leofrika," žádal jsem, „a nech sem předvolat mé muže a vyslechni jejich svědectví."

„Všichni budete lhát jedním jazykem," odsekl vztekle arcibiskup. „Ostatně ta ohavná událost v Cynuitu není to hlavní, z čeho jsi obviněn. Chceš snad popřít, že ses zmocnil královy lodi a podnikl s ní loupežnou výpravu? Žes s ní odplul do Cornwalu, tam zradil krále Peredura a spolu

s pohanem zabíjel křesťany? Chceš popřít, že není pravda, co vypověděl bratr Asser?“

„A co když ti řekne Peredurova žena, královna, že Asser lže?“ zeptal jsem se. Erkenwald na mě civěl, jako by nechápal, o čem to mluvím. Vlastně všichni na mě hleděli zmateně, a tak jsem dal znamení Iseult a ona vystoupila dopředu, vznešená, jemná a krásná, ověšená stříbrem, které se jí blýskalo na hrdle a na zápěstích. „To je Peredurova královna,“ oznámil jsem, „a já žádám, abyste ji vyslechli a ona vám mohla podat svědectví o tom, že její manžel se zamýšlel spojit s Dány a podpořit je při jejich útoku proti Wessexu.“

To byl samozřejmě holý nesmysl, neboť proč by Svein šel proti Peredurovi, kdyby se Britové chtěli spojit s Dány, ale na nic lepšího jsem v tu chvíli nepřišel, navíc jsem věděl, že to Iseult dosvědčí. Ostatně ani na tom nezáleželo, jestli má můj argument logiku, neboť jsem celý slavný soud natolik zmátl, že nikdo nevěděl, jak dál. A to se týkalo i arcibiskupa, který jako by ztratil řeč. Muži vstávali, aby viděli na Iseult, a ta jim jejich pohledy s královskou povzneseností vracela. Arcibiskup a král se naklonili k sobě a domlouvali se a Ælswith, s jednou rukou přitisknutou na vyboulené břicho, se jim snažila vnutit své rady. Žádný z nich nechtěl připustit, aby Iseult svědčila, protože se báli toho, co by mohla říct, a Alfred si už zřejmě uvědomil, že soud se mnou zabředl do lží a nemůže skončit tak, jak předpokládali.

„Pěkně jsi jim zamotal hlavu,“ zamumlal Leofric.

Odda Mladší chvíli hleděl na krále, pak na své druhy ve witanu a patrně i jemu začínalo být jasné, že se mi podařilo z jeho nástrahy vyklouznout, protože si vzal Steapu stranou a něco mu naléhavě říkal. Král se mračil, arcibiskup se tvářil rozpačitě a Ælswithina tvář s trudovitou pletí byla rudá hněvem. A Erkenwald se stále neměl k tomu, aby na můj požadavek odpověděl. Nakonec všechny zachránil Steapa. „Nelhal jsem,“ zvolal.

Zdálo se, že neví, co říct dál, ale podařilo se mu upoutat na sebe pozornost přítomných. Král mu pokynul, jako by ho vybízel, aby pokračoval, a Odda Mladší znovu něco zašeptal do obrova ucha.

„Říká, že lžu,“ prohlásil Steapa a ukázal na mě, „ale já říkám, že mluvím pravdu, a můj meč taky… říká, že mluvím pravdu.“ To bylo vše, nic víc nevymyslel, ale stačilo to. Shromáždění muži začali dupat a

ozvaly se výkřiky na Steapovu podporu. Samozřejmě že nemluvil pravdu, ale podařilo se mu zredukovat celou tu změť lží, obvinění a křivých argumentů na pouhý střet bojem a to se všem líbilo. Arcibiskup se stále tvářil nejistě, ale Alfred zvedl ruku a zjednal si ticho.

Pohlédl na mě. „Tak co?“ zeptal se. „Steapa chce dokázat svou pravdu mečem. Co na to říká tvůj meč?“

Mohl jsem tuhle hru odmítnout. Mohl jsem trvat na tom, aby nechali promluvit Iseult a pak umožnili witanu, aby poradil králi, na čí straně je větší pravda, ale odjakživa jsem byl prudký a vždy jsem jednal podle okamžitého popudu a výzva k boji mohla celou záležitost vyřešit, jako když se rozetne uzel, který nejde rozvázat. Navíc jsem věděl, že když budu bojovat a zvítězím, zbavím všech obvinění nejen sebe, ale i Leofrika.

V tu chvíli jsem ani na okamžik nepomyslel na to, že bych mohl skončit poražen. Pohlédl jsem na Steapu. „Můj meč říká, že pravdu mluvím já a že ty jsi pytel páchnoucích výkalů, lhář, jakému není rovno, podvodník a křivopřísežník, který zasluhuje smrt.“

„A jsme v těch hovnech znovu,“ zahučel Leofric.

Na všech bylo vidět radostné vzrušení. Rádi přihlíželi boji na život a na smrt, byla to pro ně mnohem větší zábava než poslouchat, jak Alfredův harfenista vyzpěvuje žalmy. Král váhal. Viděl jsem, že Ælswith hodnotí pohledem mě a Steapu – musela být přesvědčená, že Oddův tělesný strážce je lepší bojovník, neboť se naklonila k Alfredovi, dotkla se jeho lokte a znovu mu něco naléhavě šeptala.

A potom král přikývl. „Souhlasím,“ řekl. Jeho hlas zněl unaveně, jako by už byl vším tím lhaním a urážkami znechucen. „Zítra spolu svedete boj. Meče a štíty, nic víc.“ Zvedl ruku, aby utišil radostný hlahol. „Wulfhere?“

„Sire?“ ozval se Wulfhere a vstal.

„Uspořádáš ten boj. A doufejme, že Bůh dopřeje vítězství pravdě.“ Vstal, zahalil se do pláště a opustil síň.

A já jsem poprvé uviděl na tváři Steapy Tupce úsměv.

„Jsi zatracený hlupák,“ řekl mi potom Leofric, když ho zbavili řetězů a dovolili mu, aby strávil večer se mnou. Byli s námi i Haesten, Iseult a všichni mí muži, které přivedl Haesten z města. Strčili nás na noc do chléva pro dobytek, kde to páchlo hnojem, ale já jsem si na nepohodlí

nestěžoval. Byl svátek Tří králů a v královské síni se pořádala velká hostina, avšak my jsme zůstali v zimě a o hladu, střeženi dvěma královými strážci. „Steapa to s mečem umí," varoval mě Leofric.

„Já taky."

„On je lepší," prohlásil Leofric neomaleně, jako by mě chtěl urazit. „Rozseká tě na kusy."

„Nerozseká," řekla Iseult klidně.

„Je to obr a s mečem to vážně umí," trval na svém Leofric a já jsem věděl, že má pravdu.

„Všechno to zavinil ten zatracený mnich," řekl jsem trpce. „Přišel si stěžovat Alfredovi." Ve skutečnosti byl Asser vyslán králem Dyfedu, aby krále Západního Saska ujistil, že se nechystá vstoupit do války proti němu, ale Asser využil příležitosti a vylíčil Alfredovi příběh o Eftwyrdu, a odtud byl už jen kousek k závěru, že jsem doprovázel Sveina při jeho útoku na kostel v Cynuitu. Alfred neměl žádný důkaz o mé vině, ale zde zase vycítil svou příležitost Odda Mladší a přemluvil Steapu ke lži, aby mě definitivně zničil.

„A teď tě Steapa zabije, ať ta tvá královna říká, co chce," vedl Leofric svou. Iseult se neobtěžovala na to odpovědět, jenom mi dál čistila hrstí slámy drátěnou košili. Zbroj mi přinesli z krčmy U Chřástala a tu mi dali hned, zatímco na meč jsem musel čekat až do rána. To však znamenalo, že jsem si ho nemohl naostřit. Z královské kuchyně nám poslali jídlo, ale já jsem neměl na nic chuť. „Hlavně to ráno začni pomalu," radil mi Leofric.

„Jak pomalu?"

„Vždycky bojuješ jako rozzuřený tygr," řekl. „Steapa umí zachovat klid."

„To je snad lepší, když do toho jde člověk naplno, ne?" namítl jsem.

„Bylo by to lepší, ale to bys ho musel hned vyřídit. Jenže on bude tvoje útoky krýt a takhle tě bude vodit, dokud se neunavíš, a pak tě vyřídí on. Znám ho, to je jeho způsob boje."

Totéž nám řekl správce defnascirského hrabství Harald, který po setmění přišel přes zablácený dvůr plný louží za námi – tentýž Harald, jenž mě svého času přijel předvolat před soud v Exanceasteru, ale protože bojoval po našem boku u Cynuitu, byl mi příznivě nakloněn. Zůstal stát ve vratech chléva, a když jsem ho poznal, vybídl jsem ho, aby

se posadil u našeho ohně, který sice zaháněl tmu, ale téměř vůbec ne zimu. „Byls se Sveinem u Cynuitu?“ zeptal se mě, aniž se pohnul.

„Ne,“ odpověděl jsem.

„Myslel jsem si to,“ řekl, a teprve pak vstoupil dovnitř a přisedl si k nám. U vchodu stála stráž, ale Harald na to nedbal, a to bylo zajímavé. Všichni strážci sloužili pod Oddou a mladého ealdormana by jistě nepotěšilo, kdyby se dozvěděl, že Harald přišel za mnou a seděl s námi u našeho ohně. Správce hrabství tedy musel těmto dvěma věřit, a z toho jsem usoudil, že v Oddově táboře nejsou jen samí obdivovatelé svého pána. Harald položil na zem džbán piva, který s sebou přinesl. „Steapa sedí u královské tabule,“ řekl.

„Takže si nacpává břich,“ poznamenal jsem.

Harald přikývl, ale neusmál se. „Žádná velká hostina to není,“ mávl rukou. „Jak se má Mildrith?“

„Dobře.“

„Je to hodná žena,“ prohlásil. Krátce pohlédl do tmavých očí Iseult, ale hned se zase odvrátil a zíral do ohně. „Ráno se bude konat bohoslužba a hned po ní nastoupíte k boji.“

„Kde?“

„Na pláni na druhém břehu řeky,“ odpověděl a posunul ke mně džbán s pivem. „Je levák.“

Pokrčil jsem rameny. Nevzpomínal jsem si, kdy jsem naposledy bojoval s někým, kdo vládl mečem levou rukou, ale neviděl jsem v tom žádnou nevýhodu. Můj štít proti jeho štítu, takže na tom budeme stejně.

„Je na to zvyklý, že stojí štít proti štítu, zatímco ty ne,“ řekl Harald, jako by mi četl myšlenky. „A drátěnou košili nosí takhle dlouhou,“ ukázal na lýtko. „A na levé botě má kovový pás.“

„Protože má levou zranitelnější?“

„Protože ji vysunuje dopředu,“ vysvětlil Harald. „Provokuje jí soka k útoku a pak mu sekne po ruce s mečem.“

„Takže je těžké ho zabít,“ poznamenal jsem klidně.

„Zatím se to nikomu nepodařilo.“

„Ty ho nemáš rád, že?“

Napil se piva, podal džbán Leofrikovi, a teprve pak odpověděl. „Mám rád jeho otce,“ řekl. Pochopil jsem, že myslí Oddu Staršího. „Ani s ním nebylo mnohdy lehké pořízení, ale je to čestný muž. Zatímco jeho

syn…“ Nechal větu nedopovězenou a jenom zakroutil hlavou. „Ten se ještě neosvědčil. A pokud jde o Steapu? Jistě, nemám ho rád, ale ten chlap je jako lovecký pes – neumí nic jiného než zabíjet.“

Díval jsem se do dohasínajícího ohně a hledal v jeho chabých plamíncích znamení od bohů, avšak žádné jsem neviděl. „Ale taky musí mít strach,“ poznamenal Leofric.

„Steapa?“ pohlédl na něj Harald. „Proč by měl mít strach?“

„Uhtred zabil Ubbu.“

Správce zavrtěl hlavou. „Až takhle to Steapovi nemyslí, aby dostal strach. Ví jen, že zítra Uhtreda zabije, to je všechno.“

Uvažoval jsem o boji s Ubbou. Byl to skvělý válečník se skvělou pověstí, která ho provázela všude, kde se objevil. A pak jsem přišel já a zabil ho, i když je pravda, že stoupl na vyhřezlá střeva umírajícího a uklouzl po nich. Noha se mu smekla stranou, ztratil rovnováhu, a to mi umožnilo přetnout mu šlachu na paži. Uklouzl, to bylo celé. Dotkl jsem se Thorova kladiva a pomyslel si, že mi bohové přece jen seslali znamení. „Říkáš, že má na botě kovový pás?“ zeptal jsem se.

Harald přikývl. „Je mu jedno, kolik útoků proti němu povedeš. Ví, že na něj půjdeš zleva a většinu tvých výpadů odrazí mečem. A že má meč velký a pořádně těžký. Jistě, možná se ti podaří párkrát ho zasáhnout, ale tím mnoho nedosáhneš. Vyplýtváš ty rány na železo – na těžkou drátěnou košili, přilbu, boty…, to je jedno kam. Bude to, jako bys zasahoval dubový kmen, a po nějaké době uděláš chybu. Možná chytí nějaký ten šrám, ale až zasáhne on tebe, budeš mrtvý.“

Uvažoval jsem, že správce má pravdu. Tím, že budu zasazovat rány mečem muži v těžké zbroji, mu způsobím nanejvýš nějaké to povrchové zranění, protože ostří drátěnou košilí nebo pancířem přilby nepronikne. Drátěnou košili nelze mečem proseknout, proto si hodně mužů bere do boje sekeru. Jenže pravidla souboje říkala, že musí být veden meči. Jistě, bodnutím by se dala drátěná košile prorazit i mečem, ale Steapa není začátečník a neudělá ze sebe snadný terč pro takovou ránu.

„Je rychlý?“ zeptal jsem se.

„Dost rychlý,“ odpověděl Harald a pokrčil rameny. „Možná ne tak rychlý jako ty, ale že by byl pomalý, to se nedá říct,“ dodal.

„Co sázky?“ zeptal se Leofric, i když tušil, jak bude znít odpověď.

„Pokud vím, nikdo nevsadil na Uhtreda ani penny.“

„Ale ty bys měl," poznamenal jsem k Haraldovi.

Usmál se, jako by chtěl říct, že takový hazardér není. „Ale už se ví, kolik Steapa od Oddy dostane, když tě zabije," dodal. „Sto stříbrných."

„Za takovou cenu Uhtred nestojí," pokusil se Leofric uvolnit náladu trochou černého humoru.

„Ale proč mu tak hrozně záleží na tom, abych byl mrtvý?" zeptal jsem se. Kvůli Mildrith jistě ne, uvažoval jsem, a na spor o to, kdo z nás zabil Ubbu, se už skoro zapomnělo. Přesto dělá Odda Mladší všechno, co může, aby mě sprovodil ze světa.

Harald dlouho mlčel, než odpověděl. Seděl s lysou hlavou skloněnou k zemi, až jsem si myslel, že se modlí, ale pak ji zvedl a podíval se na mě. „Protože ho ohrožuješ," řekl tiše.

„Vždyť jsem ho už celé měsíce neviděl, tak jak ho můžu ohrožovat?" namítl jsem.

Harald znovu chvíli přemýšlel a pečlivě zvažoval slova. „Král je často nemocný," řekl potom, „a kdo ví, jak dlouho bude živ. A kdyby, nedej bože, měl zemřít brzy, nemohl by witan zvolit novým králem jeho syna. Vybral by tedy někoho z velmožů – muže, který si vydobyl pověst na bitevním poli a dokázal by se postavit Dánům."

„Myslíš Oddu?" zasmál jsem se při pomyšlení, že by se Odda stal králem.

„Koho jiného?" zeptal se Harald. „Ale pokud by ses postavil před witan a pod přísahou vypověděl, jak to bylo u Cynuitu s Ubbovou smrtí a vůbec s celým bojem v bitvě, možná by ho králem nezvolili. Takže to je ta hrozba, kterou pro něj znamenáš. Proto se tě bojí a proto tě chce odstranit."

„A proto teď platí Steapovi, aby tě rozsekal na kusy," dodal Leofric.

Harald odešel. Byl to poctivý člověk, slušný a čestný. Tím, že mě navštívil, riskoval svou kariéru, navíc jsem byl ten večer špatný společník, protože jsem jeho gesto neocenil. Bylo zřejmé, že mi nedává do souboje se Steapou žádnou naději, přesto udělal, co mohl, aby mě aspoň trochu na boj s ním připravil. Navzdory Iseultině sebejisté předpovědi, že zůstanu živ, jsem tu noc nespal dobře. Byla mi zima a svírala mě úzkost. Déšť se v noci změnil v plískanici a do zdí chléva šlehal studený vítr a profukoval všemi škvírami dovnitř. Za úsvitu se však vítr uklidnil a déšť se sněhem ustal, a když jsem vykoukl ze vrat,

viděl jsem, že budovy kolem halí mlha, a ze střechy mi kapaly na hlavu studené kapky. Měl jsem ubohou snídani, která sestávala z vlhkého chleba a vody, a ještě když jsem jedl, přišel otec Beocca a řekl mi, že si se mnou přeje mluvit Alfred.

„Chceš říct, že se se mnou chce pomodlit?“ zeptal jsem se s kyselým výrazem

„Chce s tebou mluvit,“ opakoval Beocca, když jsem nejevil ochotu zvednout se a jít s ním, a dokonce dupl nohou. „To není, že tě někdo o něco žádá. To je královský rozkaz!“

Oblékl jsem si drátěnou košili – ne že bych se už připravoval na boj, ale protože jsem si sliboval, že mě její kožená vložka v chladném ránu zahřeje. Drátěná košile nebyla přes Iseultinu snahu příliš čistá. Většina mužů v té době nosila vlasy nakrátko ostříhané, ale já jsem dával přednost dánskému způsobu a nechával si je dlouhé, a tak jsem si je aspoň stáhl dozadu a svázal tkanicí a Iseult mi z nich vybrala slámu. „Musíme si pospíšit,“ pobízel mě Beocca a pak mě vedl blátem a loužemi podél velké síně a nového kostela k jakési menší budově postavené ze dřeva, které ještě nestačilo zešednout. Alfredův otec využíval Cyppanhammu jako lovecké tvrze, ale Alfred celé sídlo rozšířil a přistavěl nové budovy. Začal samozřejmě kostelem – ten postavil dokonce ještě dřív, než se dal do oprav a rozšiřování palisády, což názorně ukazovalo, čemu přisuzuje větší důležitost. Dokonce i dnes, když se zde wessexští velmoži scházeli a vojsko Dánů stálo jen den pochodu odsud, tady bylo snad víc duchovních než vojáků, a to byla další předzvěst toho, jakým způsobem chtěl Alfred své království bránit. „Král je dobrotivý a ochotný odpouštět,“ zasyčel na mě Beocca, když jsme vcházeli do dveří, „tak se chovej pokorně.“

Zaklepal na další dveře, k nimž jsme došli, otevřel je, aniž čekal na odpověď, a ukázal mi, abych vstoupil. Sám však zůstal před dveřmi, zavřel za mnou a nechal mě stát v jakési šeré místnosti.

Na oltáři plápolaly dvě svíce a v jejich mdlém světle jsem uviděl dva muže, kteří klečeli před dřevěným křížem umístěným mezi oběma svícemi. Byli ke mně obráceni zády, přesto jsem v jednom z nich poznal podle pláště lemovaného kožešinou Alfreda. Ten druhý byl mnich. Oba se tiše modlili, a tak jsem čekal. Byla to malá místnost, zřejmě králova

soukromá kaple, a jediným zařízením v ní byl prostřený oltář a klekátko, na jehož pultíku ležela zavřená kniha.

„Ve jménu Otce," přerušil ticho Alfredův hlas.

„A Syna," řekl mnich. Podle cizího akcentu jsem poznal, že je to Asser.

„A Ducha svatého, amen," dokončil Alfred.

„Amen," opakoval Asser a oba vstali a obrátili se ke mně. Jejich tváře zářily radostí oddaných křesťanů po dobře vykonaných modlitbách a Alfred zamrkal, jako by ho překvapilo, že mě vidí, třebaže musel slyšet Beoccu klepat a otevírat a zavírat dveře.

Jak ses vyspal, Uhtrede?" zeptal se. „Doufám, že dobře."

„I já doufám, že jsi spal dobře, pane."

„Budily mě bolesti," povzdechl král a dotkl se břicha, pak přešel na druhou stranu místnosti, otevřel velkou dřevěnou okenici a vpustil dovnitř bledé, mížnaté světlo. „Dnes je svátek svatého Cedda," prohlásil.

Nic jsem na to neřekl.

„Slyšel jsi už někdy o svatém Ceddovi?" zeptal se, a když jsem mlčením potvrzoval svou nevědomost, shovívavě se usmál. „To byl Východoangličan, nemám pravdu, bratře?"

„Ano, blahoslavený Cedd byl skutečně z Východní Anglie, pane," potvrdil Asser.

„A konal misii v Lundenu," pokračoval Alfred, „ale své dny završil v Lindisfareně. Tam to přece znáš, Uhtrede, ne?"

„Ano, znám, pane," přikývl jsem. Ostrov Lindisfarena ležel jen kousek od Bebbanburgu a nebylo to tak dávno, co jsem byl v tamním kláštеře s hrabětem Ragnarem a díval se, jak tamní mniši umírají pod dánskými meči. „Dobře to tam znám," dodal jsem.

„Takže o Ceddovi se v tvé domovině ví, ne?"

„Nikdy jsem o něm neslyšel, pane."

„Uvažuju o něm jako o symbolu," řekl Alfred zamyšleně. „Byl to muž, který se narodil ve Východní Anglii, vykonal své životní dílo v Mercii a zemřel v Northumbrii." Zvedl své dlouhé bledé ruce a sepnul je s propletenými prsty. „Vidím ho jako symbol sjednocení anglických Sasů před Bohem, Uhtrede."

„A jejich spojení v jediné radostné modlitbě s Brity," dodal Asser.

„Prosím všemohoucího Boha, aby jednou k tomuto šťastnému okamžiku došlo," řekl král a usmál se na mě a teď už jsem rozuměl tomu, co říká. Stál tam, tak nekrálovský, tak pokorný bez koruny, bez řetězu, bez náramků na pažích, pouze s granátovou broží, kterou měl sepnutý plášť u krku, a mluvil o šťastném okamžiku sjednocení anglických Sasů, ale to, co si pod tím ve skutečnosti představoval, byli Sasové sjednocení pod jediným králem. Pod králem Wessexu. Alfredova zbožnost měla dalekosáhlé ambice.

„Musíme se učit od světců," pokračoval. „Jejich životy nám ukazují cestu tmou, jež nás obklopuje, a zbožný příklad svatého Cedda nás učí, že se musíme spojit. Proto se mi protiví dívat se, jak se právě v jeho den, v den svatého Cedda, prolévá saská krev."

„Tomu lze zabránit, pane, a k žádnému prolévání saské krve nedojde," řekl jsem.

„To rád slyším."

„Pokud budou odvolána obvinění vznesená proti mně," dodal jsem.

Jeho tvář se stáhla a úsměv zmizel. Přistoupil k oknu a hleděl na dvůr zalitý mlhou, a když jsem se tam podíval i já, uviděl jsem, že pro mě připravili menší divadlo. Dva muži tam pomáhali Steapovi do zbroje a právě mu přetahovali přes široká ramena drátěnou košili, zatímco třetí pomocník stál opodál s obrovským štítem a děsivě velkým mečem.

„Hovořil jsem včera večer se Steapou," ozval se král a otočil se od okna ke mně, „a on mi řekl, že byla mlha, když Svein zaútočil na Cynuit – ranní mlha, jako je dnes," ukázal rukou do vlhké bělosti, která vnikala oknem do kaple.

„Nevím, pane, nebyl jsem tam."

‚Je tedy možné, že se Steapa zmýlil," pokračoval král a já jsem se málem zasmál. Alfred dobře věděl, že Steapa lže, i když to tak nenazval. „Otec Willibald také mluvil s posádkou *Efťwyrdu* a nikdo z ní Steapovu historku nepotvrdil."

Posádka *Efťwyrdu* byla stále v Hamtunu, takže Willibaldova zpráva musela pocházet odtud. To znamenalo, že král už před tou včerejší fraškou věděl, že jsem se na masakru v Cynuitu nepodílel. „Byl jsem tedy pohnán před soud na základě falešného obvinění?" řekl jsem tvrdě.

„Byl jsi obviněn a obvinění může být dokázáno, nebo vyvráceno."

„Nebo vzato zpět."

„Mohu tvé obvinění vzít zpět," souhlasil Alfred, zatímco Steapa na dvoře máchal obrovským mečem, aby se přesvědčil, že mu drátěná košile dobře sedí. A jeho meč byl opravdu obrovský, doslova sekera ve tvaru meče. Král přivřel okenice, abych na Steapu neviděl. „Mohu vzít zpět obvinění z toho, že ses zúčastnil přepadení Cynuitu," řekl, „ale nemyslím si, že nám lhal bratr Asser."

„Mám ve své družině Peredurovu královnu, ta může rozhodnout, kdo mluví pravdu."

„Královnu temnoty," zasyčel Asser, „královnu pohanů!" Pohlédl na Alfreda. „Ta žena je spolčená se zlými silami, pane. Je to čarodějka! Maleficos non patieris vivere!"

„Čarodějnici nenecháš naživu," přeložil mi Alfred mnichův latinský výrok. „To je Boží přikázání, Uhtrede, slova z Písma svatého."

„Odpovídáš tedy na pravdu tím, že hrozíš smrtí ženě?"

Alfred sebou trhl a jeho tvář se zkřivila. „Bratr Asser je dobrý křesťan a mluví pravdu," prohlásil. „Šel jsi do boje bez mého vědomí a mých příkazů. Zmocnil ses mé lodi a mých mužů a zachoval ses jako proradný člověk! Jsi lhář, Uhtrede, a taky podvodník!" V jeho slovech byl hněv, ale dokázal se ovládnout a potlačit ho. „Navíc jsem přesvědčen, že jsi splatil svůj dluh církvi něčím, cos ukradl jiným bohabojným křesťanům."

„To není pravda," ohradil jsem se ostře. Splatil jsem svůj dluh předmětem, který jsem ukradl Dánovi.

„Tak uznej, že ten dluh trvá, a nebude nutné prolévat v blahoslavený den svatého Cedda krev," řekl král.

Věděl jsem, co to znamená – že mi nabízí život. Alfred čekal s úsměvem na mou odpověď. Byl si jistý, že jeho nabídku přijmu, neboť se mu zdála rozumná. Neliboval si ve válčení, zbraních a zabíjení. To, že musel po celou dobu své vlády válčit, mu vnutil osud, nebylo to na základě jeho volby. On chtěl Wessex zušlechtit, přivést ho na cestu zbožnosti a pořádku a dva muži, kteří spolu budou za chladného rána bojovat na život a na smrt, se ani trochu nehodili do jeho představy o dobře spravovaném království.

Jenže já jsem Alfreda nenáviděl. Nenáviděl jsem ho za to, že mě v Exanceasteru ponížil, že mě přinutil obléknout si roucho kajícníka a ploužit se po kolenou kalužemi. A také jsem ho nepovažoval za svého

krále. On byl Západosas, zatímco já Northumbrijec, navíc jsem se domníval, že pokud zůstane králem, bude mít Wessex jen malou naději, že odolá dalšímu náporu Dánů. Věřil, že ho před Dány ochrání Bůh, kdežto já jsem byl přesvědčen, že Dány je třeba porazit mečem. Kromě toho jsem už měl představu, jak na Steapu v souboji vyzrát – jenom představu, ale zato ani zbla chuti připustit, aby můj dluh církvi trval dál, navíc jsem byl mladý a nerozumný a arogantní a nikdy se mi nedařilo ubránit se pošetilým popudům své mysli. „Všechno, co jsem řekl, je pravda," prohlásil jsem, třebaže to byla lež, „a jsem odhodlán hájit tuto pravdu mečem."

Řekl jsem to tak tvrdě, že Alfred téměř couvl. „Chceš říct, že bratr Asser lže?" zvolal.

„Překrucuje pravdu," odpověděl jsem.

Král opět otevřel okenice, aby mi ukázal obrovitého Steapu v plném lesku zbroje. „Ty opravdu chceš zemřít?" zeptal se mě nevěřícně.

„Chci bojovat za pravdu, pane," prohlásil jsem sveřepě.

„Pak jsi hlupák," vybuchl Alfred. „Hlupák, lhář a lump!" Prošel kolem mě, otevřel dveře a křikl na sluhu, aby vyřídil ealdormanu Wulfherovi, že boj se přece jen bude konat. „Běž," vyštěkl potom směrem ke mně, „a nechť tvá duše přijme spravedlivou odměnu."

Wulfhere byl pověřen, aby zorganizoval vše potřebné k souboji, ale došlo ke zpoždění, protože ealdormana nemohli nalézt. Hledali ho po celém městě, prohledali královské budovy, ale po Wulfherovi jako by se zem slehla, až jakýsi stáj nik nervózně prozradil, že ealdorman a jeho muži ještě před svítáním z Cippanhammu odjeli. Nikdo nevěděl proč a kam, ačkoliv někteří se domnívali, že Wulfhere nechtěl mít s řešením soudu se mnou prostřednictvím souboje nic společného. Mně se ovšem tohle vysvětlení nezdálo moc pravděpodobné, neboť takhle přecitlivělý mi ealdorman nikdy nepřipadal. V každém případě byl pryč a místo něj byl pověřen uspořádáním souboje ealdorman Huppa z Thornsaety, a tak mi někdy kolem poledne konečně vrátili meč a odvedli nás na louku za mostem, který vedl k východní městské bráně. V tu dobu už se na břehu řeky shromáždil obrovský dav. Byli tam mrzáci, žebráci, žongléři, koláčnice, spousta kněží a dětí a samozřejmě také ozbrojenci z družin západosaských velmožů, kteří přijeli do Cippanhammu na witan, a ti všichni dychtili zhlédnout proslulé Steapovo bojové umění.

„Jsi zatracený hlupák,“ řekl mi Leofric.

„Protože trvám na tom, že chci bojovat?“

„Mohl ses sebrat a odjet.“

„Aby si o mně všichni pomysleli, že jsem zbabělec?“ To byla další skutečnost a nezpochybnitelná pravda, která mi ruku v ruce s mou pošetilostí nedovolovala jiné řešení – to, že muž nemůže couvnout před bojem, pokud chce zůstat mužem. V životě toho lze vykonat hodně, jestliže jsme toho schopni. Můžeme přivádět na svět děti, shromažďovat majetek, rozšiřovat panství, stavět síně, pořádat velké hostiny nebo dávat dohromady vojska, ale jen jediná věc nás přetrvá – naše pověst. Nemohl jsem se tedy sebrat a odjet. Nemohl jsem couvnout před bojem.

Alfred tam nebyl, místo toho odjel se svou těhotnou ženou a dvěma dětmi, provázen spoustou ozbrojenců, kněží a dvořanů, na západ. Byl s ním i bratr Asser, který se tak vydal na zpáteční cestu do Dyfedu, a král prý utrousil poznámku, že je mu milejší společnost britského mnicha než podívaná na to, jak se spolu dva jeho bojovníci rvou jako diví psi. V tom však byl zřejmě jediný z celého Wessexu – nikdo jiný, kromě něj, by si takový boj nenechal ujít. Všichni byli nedočkaví, aby už začal, všichni dychtili vidět krev, ale Huppa trval na tom, že na místě souboje musí být pořádek, a tak dal vytlačit dav z louky na břehu do patřičné vzdálenosti. Nakonec se shromážděný lid přece jen dočkal, když Huppa přistoupil k Steapovi a zeptal se ho, zda je připraven.

Samozřejmě že byl a jeho zbroj se v mdlém slunci jenom blyštěla. Jeho obrovský štít, pobitý a lemovaný železem, musel vážit jako pytel zrní a mohl sám o sobě představovat zbraň, kdyby se Steapovi podařilo udeřit mě jím. Ale hlavní Steapovou zbraní byl mohutný meč, delší a těžší, než jaký jsem kdy viděl.

Nyní přistoupil Huppa v doprovodu dvou ozbrojenců ke mně. Boty mu začvachtaly v kaluži a já jsem si uvědomil, že rozmáčený trávník může být zrádný. „Uhtrede z Oxtonu,“ řekl Huppa, „jsi připraven?“

„Mé jméno je Uhtred z Bebbanburgu,“ odpověděl jsem.

„Jsi připraven?“ opakoval Huppa otázku.

„Ne,“ řekl jsem.

Mezi těmi, kteří stáli poblíž a slyšeli mě, to zašumělo a vzápětí zazněly z davu posměšné výkřiky. Všichni si mysleli, že se chci na poslední chvíli boji vyhnout, a už vůbec o tom nepochybovali, když jsem

odložil štít a meč na zem a požádal Leofrika, aby mi pomohl stáhnout ze sebe těžkou drátěnou košili. Odda Mladší, který stál za Steapou, se smál nejvíc ze všech. Ani Leofric nevěděl, co si má myslet. „Co to děláš?“ zeptal se mě užasle.

„Doufám, že sis na mě vsadil,“ řekl jsem.

„To víš, že nevsadil.“

„Odmítáš bojovat?“ zeptal se mě Huppa.

„Neodmítám.“

Když jsem odložil drátěnou košili, znovu jsem si vzal od Leofrika Hadí dech. Jen to, nic víc. Ani přilbici ani štít, jen svůj dobrý meč. Zbavil jsem se všeho, co mě tížilo. Louka byla kluzká a bahnitá, Steapa stál proti mně v plné zbroji a já jsem byl lehký a hbitý.

„Teď jsem připraven,“ řekl jsem Huppovi.

Ealdorman došel do středu louky, zvedl ruku, mávl jí dolů a z davu se ozval radostný hlahol.

Políbil jsem kladivo zavěšené na krku, svěřil jsem svou duši velkému bohu Thorovi a vykročil vpřed.

Steapa postupoval pomalu proti mně, štít zvednutý, meč ve vztyčené levé ruce. V jeho očích nebyla ani stopa nejistoty, ani záchvěv strachu. Byl jako řemeslník při své práci a mě napadlo, kolik mužů už asi zabil. Musel si myslet, že tohle pro něj bude nejlehčí boj ze všech, protože jsem neměl ani štít, nic, čím bych se kryl. A tak jsme postupovali proti sobě a ve chvíli, kdy jsme byli asi deset kroků od sebe, jsem vyrazil. Předstíral jsem útok přímo na jeho meč, ale náhle jsem uhnul prudce doleva a proběhl kolem něj. Stačil se otočit, ale to už jsem byl za ním, padl jsem na kolena a jeho těžký meč mi máchl nad hlavou. Vzápětí jsem se zvedl a zaútočil.

Zasáhl jsem ho pod ramenem – hrot meče pronikl drátěnou košilí a lesklý kov se zbarvil krví. Steapa byl však rychlejší, než jsem čekal, a už se dokázal rozmáchnout k další ráně a současně se tím pohybem zbavil mé zbraně. Zřejmě jsem ho jen škrábl.

Uskočil jsem o dva kroky a znovu uhnul doleva před výpadem, který nyní vedl štítem, jímž mě chtěl srazit k zemi. Vzápětí znovu zasvištěl vzduchem jeho meč. Tuhle ránu jsem už musel krýt a ocelové čepele o sebe třeskly jako zvony v den posledního soudu, ale já jsem svůj lehčí meč ovládl dřív a znovu jím bodl, tentokrát do jeho břicha. Stačil však

uskočit, i když těsně, takže se ho hrot zbraně jen dotkl. Zkusil jsem pohyb doprava, uskakoval jsem hned na jednu, hned na druhou stranu a naznačoval útoky, abych ho zmátl a donutil odkrýt se, přitom jsem cítil, jak mi pravá ruka, kterou jsem kryl jeho strašlivou ránu, trne. Tráva kolem nás už byla zdupaná a bál jsem se, abych neuklouzl, avšak stále jsem si uvědomoval, že mou hlavní zbraní je rychlost a pohotovost. Provokoval jsem svého soka a naznačoval výpady, aby se musel otáčet a máchat mečem do prázdna, a čekal jsem na svou příležitost. Stačilo by znovu ho jen bodnout, uvažoval jsem, unavit ho a vyčerpat ztrátou krve, ale on můj záměr prohlédl a přešel ke kratším a rychlejším výpadům. Bylo zřejmé, že chce, abych kryl jeho rány mečem, a doufá, že mi některou z nich přerazí čepel. Věděl jsem, že by k tomu mohlo dojít, a bál jsem se toho. Hadí dech byl ze skvělé oceli, ale i nejlepší meč se může jednou zlomit.

Také se mě snažil zatlačit až k davu přihlížejících na břehu, abych měl méně místa k úniku a mohl mě rozsekat přímo před lidmi. Při jednom z úskoků jsem uklouzl a padl na levé koleno a lidé těsně za mnou povzdechli a jakási žena vykřikla, protože Steapův strašlivý meč už už svištěl vzduchem jako sekera na můj krk. Jenže já jsem neuklouzl, pouze jsem to předstíral, abych se vzápětí odrazil pravou nohou, unikl ráně a dostal se k jeho pravému boku. Opět mě však překvapil rychlostí a stačil mě udeřit štítem do ramene – udeřit, ale ne srazit, a tak se mi naskytla skvělá příležitost, neboť se konečně odkryl a umožnil mi, abych mu zasadil další ránu. Hrot mého meče mu prosekl drátěnou košili na zádech a cítil jsem, jak narazil do žeber. Steapa zařval bolestí, prudce se otočil a zbavil se mé zbraně, ale to už jsem uskočil dost daleko, aby mě nemohl zasáhnout.

Ustoupil jsem asi deset kroků od něj. Také on se zastavil, oddychoval a pozoroval mě. Z výrazu jeho tváře bylo zřejmé, že znejistěl. Stále v ní však nebyl strach, pouze zmatek. Vystrčil levou nohu dopředu, jak mě upozornil Harald, a doufal, že mu po ní seknu, a zatímco mou ránu zachytí kovový pás, máchne mečem jako sekerou a rozpoltí mi hlavu. Neudělal jsem, co chtěl. Místo toho jsem se na něj ušklíbl, přehodil si meč z pravé ruky do levé a zvedl ji. To ho zmátlo ještě víc. Někteří muži umí bojovat stejně dobře levou i pravou rukou a on si nemohl být jistý, jestli to platí i o mně. Stáhl nohu zpátky. „Proč ti vlastně říkají Steapa

Tupec?“ křikl jsem na něj. „Protože jsi tupý jako poleno? Protože máš v hlavě místo mozku otruby?“

Snažil jsem se ho rozzuřit a vyprovokovat k bezhlavému výpadu, ale mé urážky se od něj odrážely jako rány od jeho těžkého štítu a místo zbrklého útoku začal proti mně pomalu postupovat a pohledem sledoval meč v mé levé ruce. Z davu se ozývaly povzbuzující výkřiky, aby mě konečně zabil, a v tu chvíli jsem prudce vyrazil vpřed. Zdálo se, že jsem se konečně odhodlal k rozhodujícímu útoku, ale opět jsem těsně před ním uhnul doprava. Otočil se v domnění, že znovu uskočím v poslední chvíli doleva, ale tentokrát jsem to neudělal a máchl mečem zespodu a zasáhl jeho levou paži, v níž držel meč. Cítil jsem, jak čepel sklouzla po železných kroužcích košile, ale nepronikla jimi. To už jsem byl opět tři kroky od něj, bleskově si přehodil Hadí dech zpátky do pravé ruky, otočil se a znovu vyrazil a v poslední chvíli uhnul před dalším mohutným máchnutím jeho meče, takže jen zasvištěl naprázdno vzduchem.

Opět jsme zůstali stát proti sobě a oddychovali. Steapa se zdál čím dál zmatenější. Bylo to jako štvaní býka psy, přičemž tím býkem byl on a nedařilo se mu dostat mě do situace, v níž by mohl uplatnit svou větší sílu a váhu, zatímco já jsem byl pes, který ho dráždil, lákal k výpadům a snažil se ho kousnout, kdykoliv to jen šlo, abych ho vyčerpal. Myslel si, že proti němu nastoupím v plné zbroji, s železným oděním a štítem, a budeme do sebe nějakou dobu bušit, až umdlím a on mě pak jedinou ranou srazí a rozseká svým obrovským mečem na kusy. Jenže do této chvíle se mě čepel jeho meče ani nedotkla. Na druhou stranu ani já jsem toho příliš nedosáhl, žádné ochabnutí, a už vůbec ne vyčerpání jsem na něm nepozoroval. Krvácel sice ze dvou ran, ale nebylo to nic vážného a teď proti mně postupoval znovu a snažil se mě zatlačit k řece. Náhle se z davu ozval výkřik jakési ženy. Myslel jsem, že je to jen další povzbuzení pro Steapu, ale žena křičela dál a přidávaly se k ní další hlasy. Uskočil jsem o několik kroků, abych vyprovokoval Steapu k výpadu, a když proti mně vyrazil, unikl jsem doprava. Otočil se a už se chtěl znovu vrhnout za mnou, když se náhle zarazil a civěl kamsi za mě a ruka se štítem mu klesla, stejně jako ta druhá s mečem. Stačilo, abych provedl výpad a bodl ho. Vůbec se nekryl, mohl jsem mu proklát hrdlo nebo mu vrazit Hadí dech do břicha či do hrudi, ale nic z toho jsem neudělal. Steapa nebyl

žádný hlupák ani nezkušený bojovník a takové chyby, aby se takhle odkryl, by se nedopustil, takže jsem to považoval za léčku, do níž jsem se nehodlal nechat chytit. Proto jsem rozpřáhl paže a udělal totéž co on – vyzýval ho k útoku.

Avšak Steapa si mě nevšímal, jako by mě ani nebral na vědomí, a stále zíral kamsi za mě. To už se ženské výkřiky změnily v hysterický jekot a nyní křičeli i muži a uslyšel jsem, že na mě volá Leofric, a lidé se začali v panice rozbíhat pryč.

Teprve teď mi došlo, že se něco děje – něco, co nesouvisí s naším bojem. Otočil jsem se a pohlédl k městu na kopci, který obtékala řeka.

Cippanhamm hořel. Zimní obloha už temněla kouřem, ale přesto jsem zřetelně viděl, že obzor je plný mužů – mužů na koních, s meči, sekerami a štíty, s kopími a praporci, přičemž další přijížděli od východní brány a chystali se vjet na most.

Neboť Alfredovy modlitby selhaly a do Wessexu vtrhli Dánové!

Kapitola šestá

Steapa se vzpamatoval dřív než já. I on chvíli zíral s otevřenými ústy na to, jak se dánské hordy valí po mostě, ale pak se rozběhl k Oddovi Mladšímu, který volal na své lidi, aby mu přivedli koně. To už se první z Dánů dostali na druhý břeh a s meči nad hlavou a kopími skloněnými k útoku se valili na koních přes louku jako záplava. Kouř z hořícího města se shlukoval v mračna, jež se válela nízko nad zemí. Viděl jsem, že v plamenech jsou už taky některé budovy královského sídla. Na místě našeho souboje zavládl zmatek. Mezi prchajícími pobíhali koně bez jezdců s vlajícími třmeny a vtom mě chytil za paži Leofric a táhl mě podél řeky k severu. Většina lidí utíkala na jih a Dánové se rozjížděli za nimi, takže prchat na sever se zdálo nadějnější. Mou drátěnou košili měla Iseult a já si ji od ní rychle vzal a nechal jí jen Vosí žihadlo. Křik za námi sílil, protože Dánové začali sekat do bezbranných lidí, kteří se nyní rozbíhali na všechny strany a zoufale hledali, kde se zachránit. Kolem nás se přehnal houf prchajících jezdců, mezi nimiž jsem uviděl Oddu Mladšího. Jeli s ním ještě tři další muži a v jednom z nich jsem poznal správce Haralda, ale Steapa s nimi nebyl. Na okamžik se mě zmocnila obava, že Steapa možná hledá mě, ale pak jsem na něj zapomněl, protože nám hrozilo jiné nebezpečí. Houf Dánů se totiž obrátil k severu a dal se do pronásledování Oddy Mladšího. „Kde jsou naše koně?“ křikl jsem na Leofrika. Ten se na mě nechápavě podíval, a teprve pak jsem si uvědomil, že nepřijel do Cippanhammu s námi. Naše koně tedy zřejmě

stále ještě byli na dvoře krčmy U Chřástala, což znamenalo, že na ně můžeme zapomenout.

Pak jsem uviděl ve skupince olší vyvrácenou starou vrbu a tam, za tlejícím kmenem, jsme se chvíli schovali, abychom nabrali dech. Konečně jsem si mohl navléknout drátěnou košili a od Leofrika si vzít svůj štít a svou přilbu. „Kde je Haesten?“ zeptal jsem se ho.

„Utekl,“ odpověděl. „Stejně jako zbytek mých mužů. Podlehli panice a dali se strhnout ostatními.“ Pak ukázal k severu. Po břehu na naší straně řeky jel houf Dánů, ale stále byli dost daleko, navíc jezdci, kteří pronásledovali Oddu, už zmizeli, takže jsme se mohli zvednout. Leofric nás vedl přes louku k další skupince olší, v níž jsme našli jakousi boudu, snad starý úkryt pastýřů proti nepohodě, a i když byla zarostlá trnitými keři, přece jen nám to připadlo jako lepší skrýš, než ležet za vyvrácenou vrbou, a tak jsme se tam prodrali a skrčili se v kopřivách a plazivých šlahounech.

Ve městě vyzváněl zvon na poplach, ale znělo to spíš jako klinkání umíráčku. Náhle se zvon odmlčel, pak zaznělo ještě několik váhavých úderů a potom ztichl docela. Po chvíli se místo zvonu ozval roh. Blízko nás projelo asi deset jezdců, všichni v černých pláštích a s černě pomalovanými štíty, což jasně označovalo Guthrumovy bojovníky.

Guthrum! Guthrum Smolař, jak se mu někdy říkalo. Už teď se prohlašoval za krále Východní Anglie, ale chtěl být i králem Wessexu, přičemž tohle byl jeho třetí pokus toho dosáhnout, a já jsem uvažoval, že tentokrát se mu to zřejmě podaří. Zatímco Alfred oslavoval svátek Zjevení Páně a ve witanu se diskutovalo o opravách mostů a trestání zločinců nebo lidí křivě nařčených ze zločinu, Guthrum už se svým vojskem táhl k hranici Wessexu. A teď byl zde, Cippanhamm padl a velmožové Alfredova království, kteří si vůbec nepřipouštěli, že by k tomu mohlo dojít, se rozprchli jako hejno slepic, pronásledováni a vražděni Guthrumovými válečníky. Opět se ozvalo troubení rohu a jezdci v černém se obrátili a rozjeli se za ním.

„Měli jsme vědět, že to takhle dopadne,“ prohlásil jsem s potlačovaným hněvem.

„Tys vždycky říkal, že se Dánové vrátí,“ poznamenal Leofric.

„Copak Alfred neměl v Gleawecestru své zvědy?“

„Měl tam své kněze, kteří se modlili," řekl Leofric trpce. „Věřil míru s Guthrumem."

Dotkl jsem se Thorova kladiva zavěšeného na krku. Měl jsem ho od jednoho chlapce z Eoferwiku. Tehdy jsem byl i já chlapec a porvali jsme se a on mě zasypal údery pěstí a kopanci, ale pak jsem ho jedinou ranou srazil a vzal mu jeho amulet. Od té doby jsem ho nosil, často se ho dotýkal a připomínal tím Thorovi, že jsem živ, avšak teď jsem se ho dotkl, protože jsem pomyslel na Ragnara. Rukojmí by měla zemřít a já jsem uvažoval, jestli tohle byl důvod, proč Wulfhere za úsvitu tak spěšně a záhadně odjel. Ale pokud ano, jak mohl vědět, že Dánové přitáhnou? A jestliže to věděl, musel by to přece vědět i Alfred a jeho vojsko mělo být připravené. Nic z toho mi nedávalo smysl, zbývala jen holá skutečnost, že Guthrum znovu zaútočil, navíc v době míru, a protože už předtím jeden dojednaný mír porušil, ukázal, že je ochoten obětovat rukojmí, která ho měla zaručovat. A dnes to udělal znovu, takže Ragnar zemře a naděje, jež jsem s ním spojoval, ve mně definitivně pohasly.

Tolik mrtvých! Viděli jsme je z našeho úkrytu, jejich těla se povalovala na louce, a vraždění stále pokračovalo. Někteří Sasové se vraceli zpátky do města – zjistili, že most je střežen, a tak se snažili uniknout na sever. Jenže ani takhle se daleko nedostali a přímo před našima očima, na louce, na břehu řeky, je Dánové dostihli. Tři muži se pokusili jejich přesile bránit, seskupili se k sobě a s tasenými meči čekali na útok. Jeden z Dánů vyrazil válečný výkřik, rozjel se proti nim, proklál prvnímu z nich hruď kopím a druhé dva jeho rozjetý kůň srazil k zemi a pak už se na ně vrhla celá horda Dánů a dorazili je meči a sekerami. Potom jsem uviděl dívku, která prchala a kličkovala jako štvaný zajíc, až ji nakonec další Dán s dlouhými vlajícími vlasy dostihl, vyklonil se ze sedla a stáhl jí sukni šatů přes hlavu, takže byla zpola nahá a nic neviděla. Chvíli ji nechali potácet se v mokré trávě a půl tuctu Dánů se jí smálo a pak ji jeden z nich přetáhl plochou čepele přes holý zadek a další se jí chopil a vlekl ji, stále s šaty omotanými kolem hlavy a křičící, k jihu. Cítil jsem, že se Iseult chvěje, a objal jsem ji kolem ramen.

Na okamžik mě napadlo, že bych mohl vystoupit z našeho úkrytu a přidat se k Dánům na louce. Mluvil jsem jejich jazykem a se svými dlouhými vlasy a náramky na pažích jsem vypadal jako oni. Někde v Cippenhammu však byl Haesten a mohl by mě prozradit, navíc jsem

věděl, že ke mně Guthrum nechová příliš velkou náklonnost, a i kdybych tohle všechno nebral v úvahu, co by bylo s Iseult a Leofrikem? Dány teď zachvátila bezuzdná euforie vítězů, byli opojeni snadným úspěchem, a kdyby se tucet z nich rozhodlo, že chtějí Iseult, zmocnili by se jí bez ohledu na to, zda by mě považovali nebo nepovažovali za Dána. Pročesávali okolí města v houfech, a tak jsem usoudil, že bude lepší zůstat v úkrytu, dokud jejich řádění nepomine a situace se neuklidní. Na druhé straně řeky, na nízkém vrchu, na němž bylo město vybudováno, hořel největší cippanhammský kostel. Z doškové střechy létaly v horkém vzduchu k obloze ohnivé kusy slámy a v oblacích černého kouře vybuchovaly gejzíry jisker.

„Cos to tam, proboha, vyváděl?“ zeptal se mě náhle Leofric.

„Kde?“ pohlédl jsem na něj zmateně.

„Tam, na louce – jak jsi poletoval kolem Steapy jako komár. Takhle by se ti dokázal bránit celý den.“

„Zranil jsem ho,“ ohradil jsem se. „Dvakrát jsem ho zasáhl.“

„Zranil? Panebože, to se zranil víc, když se naposledy holil!“

„Co na tom teď záleží?“ řekl jsem. Steapa už je zřejmě mrtvý, pomyslel jsem si, i když se mu mohlo podařit uniknout. To jsem nemohl vědět. Nikdo z nás nevěděl, co se děje, jisté bylo jen to, že Dánové opět vtrhli do Wessexu. A co je s Mildrith? vzpomněl jsem si náhle. A s mým synem? Byli sice daleko odtud a zřejmě už je někdo varoval, ale za pár dní proniknou Dánové hlouběji do nitra Wessexu a já jsem trčel tady, v křoví a kopřivách, a pro ochranu Oxtonu jsem nemohl udělat zhola nic. Neměl jsem koně ani muže, a nakonec ani možnost dostat se na jižní pobřeží dřív, než tam dorazí Guthrumovi jezdci.

Uviděl jsem, jak kolem projíždí jakýsi Dán s ženou přehozenou přes sedlo. „Co se stalo s tou dánskou dívkou, kterou sis vzal?“ zeptal jsem se Leofrika. „S tou z ukořistěné lodi ve Walesu?“

„Pořád je v Hamtunu,“ odpověděl. „A teď, když tam nejsem, je zřejmě v posteli někoho jiného,“ dodal.

„Zřejmě? Spíš jistě.“

„Ale já mu ji přeju,“ mávl rukou. „V jednom kuse fňukala.“

„To Mildrith taky,“ povzdechl jsem. „Eanflæd se na tebe zlobí.“

„Eanflæd? Proč se na mě zlobí?“

„Protože jsi za ní nezašel.“

„Jak bych mohl? Přivezli mě sem v poutech,“ řekl, ale zjevně ho potěšilo, že se po něm děvka z naší známé krčmy ptala. „Eanflæd nefňuká, co?“

„Nikdy jsem ji tak neviděl.“

„Je to dobrá holka. Myslím, že by se jí v Hamtunu líbilo.“

Pokud ještě nějaký Hamtun bude existovat, pomyslel jsem si a uvažoval jsem, jestli dánské lodě připluly z Lundenu. A taky jestli Svein zaútočil přes Sæfernské moře. Opět jsem o tom mohl jen spekulovat, protože jsem nevěděl nic nebo jen to, že Wessex zachvátil chaos a království se ocido na pokraji záhuby. Znovu začalo pršet, drobným zimním deštěm, studeným a bodavým. Iseult se schoulila ke mně a já jsem ji zakryl štítem. Většina lidí, kteří přišli na tento břeh řeky zhlédnout můj boj se Steapou, prchala na jih a jen hrstka zvolila stejný směr jako my, což znamenalo, že v okolí našeho úkrytu se pohybovalo jen málo Dánů a ti, co byli na loukách na severním břehu řeky, teď začínali sbírat kořist. Svlékali mrtvoly, brali jim zbraně, opasky, drátěné košile, zkrátka vše, co považovali za aspoň trochu cenné. Někteří Sasové jejich řádění přežili, ale ty teď Dáni odváděli, spolu s jejich dětmi a mladými ženami, aby je prodali jako otroky. Staří, kteří se k tomu nehodili, byli pobíjeni. Jakýsi zraněný muž se snažil odplazit po rukou a po kolenou pryč, ale asi osm nebo deset Dánů ho mučilo, hráli si s ním jako kočka s myší a způsobovali mu hroty mečů a kopí další zranění, aby vykrvácel k smrti. Poznal jsem mezi nimi Haestena. „Vždycky jsem měl Haestena rád,“ řekl jsem smutně.

„Je to Dán,“ odpověděl Leofric s opovržením.

„Přesto jsem ho měl rád.“

„Zachránils mu život a teď tě zradil a vrátil se ke svým. Měls ho zabít,“ řekl Leofric tvrdě. Díval jsem se, jak Haesten kope do raněného, který křičel bolestí a prosil, aby ho zabili, ale horda mladíků ho dál bodala a smála se mu. Začali se slétat první krkavci. Často jsem si říkal, jestli tihle ptáci cítí krev, nebo co je vlastně k mrtvolám vábí. Za celý den člověk nemusí vidět ani jednoho, ale když umírají lidé, náhle se jich kdovíodkud slétají celá hejna. Možná je posílá Odin, neboť krkavci jsou jeho ptáci, a teď se na svých lesklých černých křídlech snášeli dolů, aby hodovali na očích a rtech, prvních chodech každé krkavčí hostiny. A brzy je budou následovat psi a lišky.

„Tohle je konec Wessexu," povzdechl rezignovaně Leofric.

„Konec Anglie," dodal jsem.

„Co budeme dělat?" zeptala se Iseult.

Nevěděl jsem, co na to odpovědět. Ragnar už je zřejmě mrtvý, a to znamenalo, že se nemám u Dánů ke komu uchýlit. Alfred je nejspíš taky mrtvý, anebo na útěku… Náhle jsem si uvědomil, že mou jedinou nadějí je teď můj syn. Byl ještě dítě, přesto to byl můj potomek, který nesl mé jméno. Bebbanburg bude jeho, jestliže se mi podaří získat ho zpět, a pokud ne, přejde ta povinnost na něj – on se bude muset zasloužit, aby jméno Uhtred z Bebbanburgu pokračovalo až do zániku světa.

„Musíme zpátky do Hamtunu," řekl Leofric, „a tam najít novou posádku."

Pokud tam už teď nejsou Dánové, pomyslel jsem si. Anebo pokud nejsou na cestě tam. Vědí, kde je soustředěna moc Wessexu, kde mají velmožové svá sídla a kde se shromažďují vojáci, a Guthrum tam už jistě poslal své vojsko, aby pálili a zabíjeli, aby odzbrojili poslední saské království.

„Musíme sehnat jídlo," řekl jsem. „A taky se ohřát."

„Jestli tady rozděláme oheň, bude poslední, který jsme kdy viděli," zamumlal Leofric.

Takže jsme dál seděli a čekali. Mrholení se změnilo v déšť se sněhem. Oběť kruté hry Haestena a jeho nových druhů už byla mrtvá a Dánové odtáhli a nechali na louce jen polonahé mrtvoly obsypané krkavci. A my jsme stále čekali, stále jsme se neodvažovali opustit svou skrýš, ale když jsem viděl, jak se Iseult třese zimou, rozhodl jsem se pozdě odpoledne něco podniknout. Sundal jsem přilbici a rozvázal si vlasy, aby mi volně splývaly.

„Co to děláš?" zeptal se Leofric.

„Teď budeme Dáni," řekl jsem, „tak drž jazyk za zuby."

Vedl jsem je k městu. Kdybych mohl, raději bych počkal do setmění, ale Iseult byla tak prochladlá, že jsem o ni začal mít strach. Nezbývalo mi než doufat, že už se Dánové uklidnili. Mohl jsem desetkrát vypadat jako Dán, a přesto bylo nebezpečné vydat se mezi ně. Kdyby mě uviděl Haesten a řekl ostatním, jak jsem přepadl dánskou loď z Dyfedu, nemohl bych čekat nic jiného než pomalou a mučivou smrt. Přesto jsme neměli na výběr. Šli jsme k městu a překračovali zkrvavená mrtvá těla, která

ležela na cestě podél řeky, z nichž jen neochotně a s rozhořčeným křikem odlétali krkavci, aby se na ně vzápětí, jakmile jsme se pár kroků vzdálili, opět slétli. Další mrtvoly, celé hromady jich, byly navršené u mostu, kde pro ně mladí zajatí muži museli kopat velký hromadný hrob. Dánové, kteří je střežili, už byli opilí, a když jsme vstoupili na most a později prošli pod obloukem brány, stále ověnčené cesmínou a břečťanem na oslavu Vánoc, nikdo nás nezastavil a neptal se, kdo jsme.

Ohně už dohasínaly, buď udušené deštěm, nebo je hasili samotní Dánové, kteří se nabažili vraždění a začali prohledávat domy a kostely a pátrat po kořisti. Držel jsem se v těch nejužších uličkách, prošli jsme kolem kovárny, kolem krámku obchodníka s kůžemi a dál kolem hrnčířské dílny. Pak jsem se odvážil oslovit mladého Dána, který zvracel na rohu, a ten mi řekl, že Guthrum je v královském sídle, kde se bude dnes večer konat hostina na oslavu vítězství. Narovnal se a chvíli po svém trápení nabíral dech, ale byl natolik střízlivý, že mi nabídl za Iseult váček mincí. Z domů, jež se zachovaly, bylo slyšet křik žen a viděl jsem, že v Leofrikovi kypí hněv. Řekl jsem mu, že teď nikomu nepomůže a musí mlčet. My dva jsme Cippanhamm osvobodit nemohli, a kdyby byl svět obrácen naruby, jako že byl, a vojsko Západních Sasů obsadilo nějaké dánské město, dělo by se tam totéž a také by se tam ozýval křik znásilňovaných žen. „Alfred by to nedovolil," zabručel Leofric.

„Dovolil nedovolil…, stejně by se to dělo," řekl jsem. „Ostatně taky ses toho zúčastňoval."

Chtěl jsem se dozvědět něco o tom, co se děje, ale nikdo z těch, kteří se potáceli v uličkách, nebyl příliš při smyslech. Pocházeli z Gleawecestru, odkud vyjeli dlouho před úsvitem, pak se zmocnili Cippenhammu a teď chtěli využít všech požitků, jež nabízí, třebaže nedobrovolně, dobyté město. Velký kostel shořel, ale vojáci prohrabávali popel a hledali stříbro. Protože jsme neměli kam jinam jít, vystoupili jsme do kopce ke krčmě U Chřástala, kde jsme obvykle nocovali a ještě obvykleji pili a kde jsme i dnes našli rudovlasou dorotu Eanflæd, kterou drželi dva Dánové na stole, zatímco se na ní střídali tři jiní, z nichž žádnému nemohlo být víc než sedmnáct nebo osmnáct. Dalších asi deset Dánů vcelku pokojně popíjelo a tomu, co prováděli jejich druzi s Eanflæd, téměř nevěnovali pozornost.

„Jestli ji chceš, musíš počkat," řekl mi jeden z mladíků.

„Jenže já ji chci hned," prohlásil jsem.

„Pak si třeba skoč do jámy s hovnama," odpověděl. Byl opilý, měl řídký vous a drzý, sebejistý pohled. „Říkám, můžeš skočit do jámy s hovnama," opakoval, zřejmě se mu to zalíbilo. Potom si všiml Iseult a ukázal na ni. „A až se v těch hovnech utopíš, vemu si tady tu." Dal jsem mu pěstí, zlomil mu nos a zkrvavil obličej, a než se stačil vzpamatovat, kopl jsem ho tvrdě mezi nohy. Sesul se k zemi a kňučel tam bolestí, ale to už jsem vrazil pěst do břicha druhému chlapovi, zatímco Leofric uvolnil potlačovanou frustraci, která se v něm nahromadila za celý den, divokým útokem na dalšího z Dánů. Ti dva, co drželi Eanflæd, se v tu chvíli otočili k nám, ale jeden z nich vzápětí zařval bolestí, protože ho Eanflæd chytila za vlasy a zaťala mu své dlouhé nehty do očí. Leofrikův protivník už také ležel na zemi a Leofric mu těžkou botou přišlápl hrdlo, takže se nemohl ani hnout. Já jsem ještě rozdal pár ran kolem sebe, a když se mladík, který měl zálusk na Iseult, pokusil zvednout, smýkl jsem jím ke dveřím, až narazil do zdi a znovu se sesul. Skočil jsem po něm, serval mu z ucha stříbrný kroužek a stáhl z paže náramek a pak jsem mu vzal váček, v němž cinkaly mince. Váček se stříbrňáky jsem hodil Eanflæd do klína, potom jsem poradil skučícímu hejskovi, aby skočil do jámy s hovnama místo mě, a vyrazil ho ze dveří ven.

Ostatní Dánové, kteří stále nevzrušeně popíjeli, sledovali rvačku s pobavením, a když skončila, odměnili nás ironickým potleskem.

„Bastardi," zasyčela Eanflæd. Ztěžka slezla ze stolu a snažila se trochu upravit. „Kde jste se tu vy dva vzali?"

„Tiše," řekl jsem, „myslejí si, že jsme jedni z nich, Dánové."

„Potřebujeme jídlo," zašeptal Leofric.

„Skoro všechno vyžrali oni," ukázala hlavou na popíjející Dány, „ale něco by se snad ještě našlo. Edwulf je mrtvý," dodala jakoby mimochodem. Edwulf byl majitel krčmy. „Díky za to, že jste mně pomohli, vy mizerové zatracený!" křikla na Dány, kteří jí nerozuměli, a tak se jen zasmáli. Pak zamířila ke dveřím do kuchyně, aby nám sehnala něco k jídlu, ale jeden ze sedících mužů zvedl ruku a zadržel ji.

„Kam jdeš?" zeptal se jí dánsky.

„Jde kolem tebe, tak ji pusť," řekl jsem.

„Chci pivo," zavrčel a obrátil se ke mně. „A co ty? Kdo vůbec jsi?"

„Jsem ten, kdo ti podřízne krk jako vykrmené huse, jestli jí budeš bránit, aby nám přinesla jídlo," odpověděl jsem.

„Klid, nerozčiluj se," ozval se jeden ze starších mužů u stolu a svraštil obočí. „Mám dojem, že jsem tě už někde viděl."

„Byl jsem s Guthrumem u Readinga," řekl jsem, „a u Werhamu."

„Aha, to bude ono. Ale tentokrát to udělal líp, co?"

Přikývl jsem na souhlas.

„Ta je tvoje?" ukázal muž na Iseult.

„Není na prodej."

„Jenom se ptám, kamaráde, jenom se ptám."

Eanflæd nám přinesla okoralý chléb, kousek studeného vepřového, pár scvrklých jablek a sýr tvrdý jako kámen, do něhož se přesto dokázalo provrtat pár červů. Starší Dán si vzal pivo a přisedl si k nám a já jsem měl konečně možnost dozvědět se, co se děje. Guthrum přivedl do Cippanhammu skoro tři tisíce mužů. On sám byl teď někde ve zdejším Alfredově královském sídle a zřejmě slavil dobytí města. Prý hodlá nechat polovinu vojska tady jako posádku a se zbytkem zamýšlí vyrazit ráno buď na jih, nebo na západ. „Nechce těm bastardům dovolit, aby se někde opevnili," dodal Dán a pohlédl na Leofrika. „Ten toho moc nenamluví."

„Je němý," řekl jsem.

„Znal jsem jednoho, a ten měl němou ženu. Šťastlivec." Podíval se závistivě na mé náramky. „Tak komu teda sloužíš?" zeptal se.

„Sveinovi z Bílého koně."

„Sveinovi? Ale ten nebyl u Readinga ani u Werhamu."

„Protože byl v Dyflinu. U Readinga a u Werhamu jsem byl s Ragnarem Starším."

„S Ragnarem? Chudák…"

„Jeho syn je už asi mrtvý, co?" řekl jsem, abych se dozvěděl, jestli neví něco o jeho osudu.

„Jak jinak? To už je osud rukojmí," povzdechl Dán a opět svraštil čelo, jako by mu nebylo něco jasné. „A co tady dělá Svein? Myslel jsem, že je někde na tý svý lodi."

„Však je," přikývl jsem. „My jsme přijeli jednat s Guthrumem."

„Svein poslal na jednání s Guthrumem němýho?"

„Na jednání poslal mě," odpověděl jsem. „Jeho," ukázal jsem palcem na zamračeného Leofrika, „poslal, aby zabil ty, co se moc ptají."

„Dobrá, dobrá," zvedl muž ruce. Bylo zřejmé, že po našem vstupu do krčmy nemá chuť dostat se se mnou do konfliktu.

Spali jsme v seníku nad stájí, kde bylo přece jen tepleji než na studené podlaze, a už za úsvitu jsme odešli. Pomyslel jsem si, že teď by stačilo padesát Západosasů, aby se znovu zmocnili města, neboť Dáni vyspávali po nočních pitkách a nevěděli o světě. Leofric vzal jednomu muži, jenž chrápal v lokále krčmy, meč, sekeru a štít, a pak jsme bez problémů vyšli západní branou z města. Na jednom z blízkých pastvisek jsme objevili stádo více než stovky koní, které hlídali dva muži spící v doškové boudě. Mohli jsme si tedy vzít tolik koní, kolik bychom chtěli, ale protože jsme neměli jediné sedlo ani uzdu, s lítostí jsme museli tuhle lákavou možnost nechat nevyužitou a pokračovat dál zase jen pěšky. Už jsme byli čtyři, neboť Eanflæd se rozhodla jít s námi. Dala Iseult dva dlouhé pláště, ale ta se stále chvěla a nemohla se zahřát.

Šli jsme na jihozápad po cestě, která se vinula mezi nízkými vrchy, a mířili jsme k Baðumu, odkud jsem chtěl vyrazit na jih do Defnasciru za svým synem. Bylo však jasné, že část Dánů táhne stejným směrem a jsou před námi. V jedné vesnici jsem poznal, že už tudy museli projet, protože tam nezakokrhal jediný kohout a to, co jsme zprvu považovali za ranní mlhu, byl kouř dýmající z vypálených stavení. A ještě větší a temnější mrak kouře se vznášel v dálce před námi a naznačoval, že Dánové už zřejmě dorazili do Baðumu, do města, které dobře znali, neboť v něm dojednali jeden ze svých mírů. Později odpoledne se na cestě před námi objevil houf dánských jezdců a museli jsme se před nimi uchýlit na západ do zalesněných kopců.

Takhle jsme putovali celý týden a nocovali v chatrčích, z nichž jejich obyvatelé ze strachu utekli, zatímco v jiných vystrašení lidé stále ještě zůstávali v naději, že se jim nějak podaří přežít. V každém z těch zimních dnů však byla obloha zamlžená kouřem stoupajícím z wessexských vesnic a měst vypalovaných Dány. Jednou se na nás usmálo štěstí, neboť jsme v chlévě opuštěného stavení objevili krávu s teletem bučícím hladem, a ten večer jsme si konečně udělali hostinu z čerstvého pečeného masa. Následující den jsme museli zůstat na místě, protože byla hrozná zima, vítr od východu šlehal kraj deštěm se sněhem

a stromy se kývaly jako ve smrtelném zápase. Stavení, v němž jsme našli úkryt, bylo chatrné, s děravou střechou a odevšad do něj profukovalo, takže nás dusil kouř z ohně a Iseult jen odevzdaně seděla a prázdným pohledem zírala do plamenů.

„Chceš se vrátit do Cornwalu?“ zeptal jsem se jí.

Zřejmě jsem ji překvapil a vytrhl z myšlenek, neboť jí chvíli trvalo, než odpověděla. „A co by mě tam čekalo?“ zeptala se.

„Domov,“ řekla Eanflæd.

„Můj domov je Uhtred.“

„Uhtred má ženu,“ namítla Eanflæd.

„Uhtred povede muže do boje,“ řekla Iseult. Seděla a neustále se kývala dopředu a dozadu. „Stovky mužů, skvělých bojovníků. Chci to vidět.“

„Povede akorát tak tebe k pokušení, nic jiného,“ odsekla Eanflæd. „Radím ti, holka, běž domů a modli se a doufej, že tam Dánové nepřijdou.“

Stále jsme se snažili jít na jih a každý den jsme se posunuli dál, ale nevlídné zimní dny plné vlhkého chladu byly krátké a Dánové jako by byli všude. Dokonce i když jsme šli krajem mimo jakékoliv cesty nebo pěšiny, často jsme uviděli v dálce dánskou jízdní hlídku, a abychom se jim vyhnuli, byli jsme nuceni stále uhýbat na západ. Na východ od nás procházela stará římská cesta, hlavní v této části Wessexu, která vedla z Baðumu do Exanceasteru, a já jsem předpokládal, že Dánové táhnou po ní a vysílají hlídky na obě strany. A právě to, že jsme před nimi museli unikat, nás hnalo čím dál blíž k Sæfernskému moři, třebaže tam na nás žádné bezpečí nečekalo. Nepochyboval jsem, že se Svein přidá ke Guthrumovi, a možná se už zrovna tam vylodil na svém tažení z Walesu.

Stejně tak jsem byl přesvědčen, že Wessex už definitivně padl. Setkávali jsme se se zubožených lidmi, kteří uprchli ze svých domovů a skrývali se v lesích, ale nikdo z nich nevěděl nic nového, pouze neurčité zvěsti, které se šířily zemí. Nikdo také neviděl jediného západosaského vojáka, nikdo neslyšel nic o Alfredovi a na útěku vídali pouze Dány a všudypřítomné sloupy kouře, stoupající ze spálenišť. Čas od času jsme také procházeli vydrancovanou vesnicí nebo viděli vypálený kostel, a k tomuto obrazu patřili i krkavci, kteří se se svým typickým zlověstným křikem slétali k hodům na hnijících mrtvých tělech.

Zmocnila se nás beznaděj a i já už jsem přestal doufat, že se nám podaří dojít do Oxtonu. Ostatně ani jsem nepředpokládal, že by tam Mildrith byla. Zřejmě už uprchlá někam na západ, do kopců, jak to vždy dělávali lidé kolem řeky Uisc, když přišli Dánové. Jenom jsem doufal, že je naživu a že je naživu i můj syn, i když budoucnost, která ho čekala, se zdála temná jako dlouhé zimní noci.

„Možná bychom měli vyhledat Dány a dát se do jejich služeb," navrhl jsem Leofrikovi, když jsme jednou večer seděli v opuštěné pastevecké chýši, schouleni kolem špatně hořícího ohně, který naplňoval nízkou místnost kouřem, a opékali si skopová žebra, jež jsme vyřízli z mrtvé ovce zpola sežrané zvěří. Všichni jsme byli špinaví, provlhlí a promrzlí.

„A stát se jejich otroky?" řekl hořce.

„Bojovali bychom."

„Za ně, za Dány?" Prohrábl klackem oheň, ale dosáhl jen toho, že se z vlhkého dřeva vyvalil další oblak kouře. „Nemůžou ovládnout celý Wessex."

„Proč ne?"

„Protože je příliš velký. Někdo proti nim přece musí bojovat. Proč se dávat k Dánům, když stačí najít naše a připojit se k nim?"

Vzpomněl jsem si na vzrušené pře, které jsem slýchával kdysi dávno v Lundenu, když jsem byl ještě jako chlapec mezi Dány. Někteří jejich vůdci prohlašovali, že nejlepší způsob, jak se zmocnit Wessexu, je zaútočit na jeho západní srdce a tam zlomit veškerou jeho moc, zatímco jiní doporučovali začít dobytím starého království Kentu, tedy nejslabší části Essexu, v níž se navíc v Contwaraburgu nachází velká svatyně. Tehdy zvítězil ten smělejší názor – zaútočili na západě a jejich útok skončil neúspěchem. Dnes však Guthrum uspěl, jenom jsem nevěděl, jak daleko se dostal. Uvažoval jsem, jestli je Kent stále ještě saský. Nebo Defnascir.

‚A co by bylo s Mildrith, kdyby ses dal k Dánům?" zeptal se Leofric.

„Nějaké útočiště by si našla," řekl jsem s otupělou lhostejností. Nastalo ticho, ale viděl jsem, že to Eanflæd pobouřilo. Přesto jsem doufal, že bude mlčet.

Nemlčela. „To ti je jedno, co s ní bude?" vyjela na mě.

„Není mi to jedno," řekl jsem.

„Už se ti omrzela, co?“ ušklíbla se.

„Samozřejmě že mu není jedno, co se stane s jeho ženou,“ snažil se mě hájit Leofric.

„Já vím, jak to chodí,“ pokračovala Eanflæd a měřila si mě sžíravým pohledem. „Muži časem ztrácejí zájem o své ženy a hledají si jiné.“

Viděl jsem, že Iseult napjatě poslouchá a její oči těkají mezi mnou a Eanflaæd.

„Co ty o tom víš?“ zeptal jsem se.

„Taky jsem byla vdaná,“ odsekla.

„Opravdu?“ pohlédl na ni překvapeně Leofric.

„Tři roky,“ řekla. „Můj muž byl ve Wulfherově družině. Udělal mi dvě děti a pak se nechal zabít v bitvě, ve které zahynul král Æthelred.“

„Dvě děti?“ ozvala se Iseult.

„Umřely,“ odpověděla Eanflæd drsně. „To se dětem stává, že umřou.“

„A mělas ho ráda – myslím svého manžela?“ zeptal se Leofric.

„První tři dny,“ řekla, „a pak jsem si tři roky zvykala na to, že muži jsou mizerové.“

„Všichni snad ne,“ protestoval Leofric.

„Většina.“ Usmála se na něj a dotkla se jeho kolena. „Ty samozřejmě ne.“

„A já?“ zeptal jsem se.

„Ty?“ Chvíli na mě hleděla. „Tobě bych nevěřila ani pozdravení,“ řekla potom a v jejím hlase bylo tolik jedu, že jsem se nezmohl na odpověď a Leofric zrudl rozpaky. Snad každému se v životě stane, že náhle uvidí sám sebe očima druhých. Možná je to součást dospívání a ne vždy je to příjemné. Také Eanflæd si uvědomila, že její slova byla možná příliš krutá, a pokusila se jejich tvrdost zmírnit. „Vlastně tě pořádně neznám,“ řekla, „vím jen, že jsi Leofrikův přítel.“

„Uhtred je velkorysý,“ snažila se mě zastat Iseult.

„Muži jsou obvykle velkorysí, když něco chtějí,“ odpověděla Eanflæd.

„Já chci Bebbanburg,“ řekl jsem.

„To je jedno co,“ mávla rukou Eanflæd, „a aby toho dosáhli, jsou ochotni udělat cokoliv na světě. Cokoliv!“

Opět nastalo ticho. Díval jsem se vchodem s vylomenými dveřmi ven, kde vítr honil sněhové vločky. Pár jich přivál i dovnitř, ale nad ohněm se okamžitě rozpustily. „Alfred je dobrý muž," řekl Leofric, aby prolomil tíživé ticho.

„Snaží se být dobrý," připustila Eanflæd.

„Jenom snaží?" zeptal jsem se uštěpačně.

„Je jako ty," odsekla. „Je ochoten zabít, aby dostal, co chce. Ale jeden rozdíl mezi vámi je – Alfred má svědomí."

„Chceš říct, že se bojí svých kněží, ne?"

„Bojí se Boha. A toho bychom se měli bát všichni, protože jednoho dne se mu budeme zodpovídat."

„Já ne," řekl jsem.

Eanflæd se na to jen ušklíbla a Leofric poznamenal, že sněží, aby převedl hovor jinam. Pak jsme se uložili na noc. Iseult se ke mně ve spánku přitiskla a chvílemi sebou trhla nebo vydala slabý zvuk, zatímco já jsem jen ležel a díval se do tmy a zpola snil a zpola přemýšlel o jejích slovech – o tom, že povedu do boje stovky mužů, skvělých bojovníků. Nedovedl jsem si představit, jak by k tomu mělo dojít, a pak jsem si uvědomil, že Iseult o své jasnovidné schopnosti přišla, když jsem ji připravil o panenství. Nakonec jsem usnul i já, a když jsem se vzbudil, byl svět kolem nás bílý. Větve stromů byly doslova obalené sněhem, ale ten začal brzy roztávat a v mlhavém úsvitu odevšad kapala voda. Vyšel jsem ven. Hned za dveřmi jsem uviděl malou mrtvou žábu a zmocnil se mě strach, že je to zlé znamení.

Po chvíli vyšel ven i Leofric a rozespale mžoural před jasem sněhu. „Kašli na to, co ti řekla Eanflæd," zamumlal rozpačitě.

„Taky to dělám."

„Její svět se sesypal a teď jen živoří."

„Tak jí ho zase musíme postavit."

„Chceš říct, že se už nemíníš dát k Dánům?"

„Jsem Sas," řekl jsem.

Jenom se tomu usmál, pak kousek poodešel a začal močit. „A byl bys pořád Sas, kdyby zůstal tvůj přítel Ragnar naživu?" zeptal se s pohledem upřeným na proud moči, z něhož stoupala v chladném vzduchu pára.

„Jenže on je mrtvý," odpověděl jsem vyhýbavě. „Guthrum ho obětoval svým ambicím."

„Takže teď jsi Sas?“

„Ano, jsem Sas,“ řekl jsem znovu a znělo to jistěji, než jak jsem to cítil, neboť jsem nevěděl, co mi přinese budoucnost. A jak bych to mohl vědět? Možná se splní, co předpověděla Iseult, a opravdu mi Alfred dá moc a povedu vojsko a moje žena bude ženou zlata, ale na druhou stranu jsem začal o Iseultiných věšteckých schopnostech pochybovat. Vždyť Alfred už může být mrtev a o konci jeho království je už možná rozhodnuto, takže v tuto chvíli jsem věděl s jistotou jen to, že se přede mnou rozprostírá země ohraničená daleko na jihu hřebenem zasněžených hor, za nimiž se vše rozplývá ve zvláštním perleťovém jasu, který jako by už pocházel z jiného světa. „Půjdeme dál na jih,“ řekl jsem. Nic jiného nám nezbývalo, než jít k tomu perleťovému jasu.

A tak jsme k němu šli. Stoupali jsme po ovčí stezce k vrcholu hřebene, odkud jsem pak uviděl, že hory strmě klesají a přecházejí v rozlehlou močálovitou rovinu, tvořící mořský břeh. Směřovali jsme tedy do bažin a jas, který jsem viděl, bylo zimní světlo, jež se odráželo z mokřinatých vodních ploch.

„Co teď?“ zeptal se Leofric a já jsem mu neuměl odpovědět, a tak jsme se sesedli pod tisem ohnutým větry od moře, jehož větve se červenaly bobulemi, a hleděli na tu nesmírnou rozlohu mokřin, vody, trávy a rákosí. Tak tohle byl břeh Sæfernského moře, bažiny, jež se táhly daleko do vnitrozemí, a jestliže jsem se chtěl dostat do Defnasciru, museli jsme je buďto obejít, nebo se je pokusit přejít. Jenže v tom prvním případě bychom museli použít římské cesty, a té jsme se dosud vyhýbali, abychom nepadli do rukou Dánů, zatímco kdybychom chtěli bažiny přejít, hrozila by nám jiná nebezpečí. Slyšel jsem stovky příběhů o lidech, kteří se v těchto močálových pustinách ztratili a nikdo je už nikdy nespatřil. Říkalo se, že v nich žijí duchové, již se prý v noci zjevují jako blikající světélka, navíc tam jsou stezky, které vedou pouze do plovoucích písků nebo ke zrádným tůním. Přesto i zde žili lidé a ne pouze pár ojedinělých zoufalců, ale celé vesnice, jejichž obyvatelé kladli pasti na ryby a úhoře, a říkalo se, že tyto lidi naopak zdejší duchové chrání, stejně jako je chrání před nájezdníky náhlé nápory přílivu, které dokážou během chvilky zatopit cestu na pevnou zem. Teď, když na březích zarostlých rákosím roztával čerstvý sníh, vypadal kraj před námi jako rozlehlá rozmáčená jarní pole, ale až se zvedne příboj, bude

připomínat spíš vnitrozemské moře plné ostrůvků. A jeden takový ostrůvek jsme měli nepříliš daleko před sebou a na něm, na tom kousku vyvýšené půdy, se choulil shluk chýší – místo, kde se dalo najít něco k jídlu a trochu tepla, pokud bychom se tam dostali. Nakonec takhle jsme mohli přejít celé bažiny, od jednoho ostrůvku ke druhému, ale to by nám trvalo mnohem déle než den a museli bychom při každém přílivu hledat nějaké útočiště před oceánem. Hleděl jsem na ty široké studené rozlohy vody, pod těžkými olověnými mraky téměř černé, a zmocnila se mě beznaděj, protože jsem nevěděl, kam jdeme ani proč, a už vůbec ne, co nám chystá budoucnost.

Jak jsme tak seděli na studené zemi, zdálo se nám, že je čím dál větší zima, navíc už opět začaly vzduchem poletovat vločky sněhu. Ne moc, jen sem tam nějaká, přesto to stačilo, abych si uvědomil, že musíme rychle najít nějaký úkryt, kde bychom se zahřáli. Nad vesnicí na ostrůvku v bažinách stoupal kouř a to znamenalo, že není opuštěná a stále tam žijí lidé, kteří musí mít aspoň trochu jídla a v chatrčích oheň, kolem něhož se lze schoulit. „Musíme se dostat na ten ostrov," řekl jsem a ukázal na vesnici.

Jenže ostatní se dívali na západ, k místu na úpatí svahu, kde se nad nevelkým hájkem vzneslo hejno holubů. Ptáci vzlétli a pak nad tím místem kroužili. „Někdo tam je," řekl Leofric.

Čekali jsme, co se bude dít dál. Po chvíli se ptáci znovu usadili, ale o trochu výš na svahu. „Možná je vyplašil kanec?" poznamenal jsem.

„Před kancem by holubi neutíkali," mínil Leofric, „ani před vysokou. Muselo je vyplašit něco jiného. Podle mě tam jsou lidi."

Při zmínce o kancích a o vysoké mě napadlo, co se asi stalo s mými loveckými psy. Nechala je Mildrith jejich osudu? A to ve mně vyvolalo další myšlenky. Vždyť jsem jí ani neřekl, kde jsem ukryl zbývající část kořisti, kterou jsem přivezl od pobřeží Walesu. Vykopal jsem jámu v koutě své nové síně a ukryl v ní pod kamenem zlato a stříbro. Teď jsem si však uvědomil, že to není právě nejdůmyslnější skrýš, a jestliže Dánové přijdou do Oxtonu, budou kopat právě na okrajích podlahy síně, a zvlášť tam, kde objeví půdu, která je nějak narušená. Nad hlavami nám přeletělo hejno divokých kachen. Sněžení houstlo a zamlžovalo výhled přes bažiny.

„Kněží," řekl náhle Leofric.

Na západ od nás se objevilo šest kněží. Byli v černých kutnách, vyšli z hájku, nad nímž vzlétli vyplašení holubi, a mířili k vesnici na ostrůvku – nebo se spíš snažili najít k ní cestu. Žádná však vidět nebyla, a tak museli bažinu obcházet a podél úpatí kopce se blížili k nám. Jeden z nich nesl dlouhou hůl. I na tu vzdálenost jsem viděl, že se na jejím konci cosi blýská, a usoudil jsem, že je to biskupská berla zakončená velkým stříbrným křížem. Další tři muži nesli jakési těžké vaky. „Myslíš, že v nich mají jídlo?“ zeptal se Leofric.

„Jsou to kněží,“ řekl jsem jedovatým tónem, „a ti můžou nést jen stříbro.“

„Nebo knihy,“ nadhodila Eanflæd. „Kněží se bez knih neobejdou.“

„Podle mě si nesou jídlo,“ řekl Leofric, i když ne moc přesvědčivě.

Na kraji hájku se nyní objevily tři ženy s dvěma dětmi. Nebyly daleko za duchovními a ti na ně počkali a společně pak pokračovali dál, až se ocitli pod námi, a právě tam objevili náznak stezky, která se vinula bažinami k ostrůvku. Pět kněží se vydalo se ženami a dětmi po ní, zatímco šestý, zjevně mladší než ostatní, vyrazil rychlým krokem zpátky k hájku. „Kam jde?“ zeptal se Leofric.

Nízko nad našimi hlavami přeletělo další hejno kachen a mířilo podél svahu k vzdáleným plochám bažin. Sítě, napadlo mě. V té vesnici v bažině musí mít sítě, do nichž lze chytat ryby a divoké ptáky. Tak bychom si mohli opatřit dobré jídlo na několik dní. Nachytat si ryby, úhoře, kachny, husy… A kdyby těch sítí bylo dost, mohli bychom je zkusit napnout a nahnat do nich srnce a vůbec vysokou.

„Takhle se nikam nedostanou,“ poznamenal pohrdavě Leofric a ukázal na kněze, kteří se zastavili sotva sto kroků od okraje mokřiny a zřejmě nemohli dál. Stezka byla klamná a nikam nevedla. Jenže kněží se zjevně nechtěli vrátit, a protože dopředu nemohli, zůstali bezradně stát, ztraceni v zimě a bez naděje, k níž se ještě před chvílí upínali. Dokonce to vypadalo, že se přou.

„Musíme jim pomoct,“ ozvala se Eanflæd, a když jsem na to nic neřekl, dodala, že jedna z žen drží v náruči dítě. „Nemůžeme je tam tak nechat,“ naléhala. „Musíme jim pomoct!“

Už jsem chtěl odseknout, že starat se o další hladové krky je to poslední, co teď potřebujeme, ale pak jsem si vzpomněl na její tvrdá slova, která o mně vyřkla včera večer, a rozhodl jsem se ukázat jí, že

nejsem tak proradný a bezohledný, jak si myslí. Vstal jsem tedy, zvedl ze země štít a začal sestupovat z kopce dolů. Ostatní mě následovali, ale ještě jsme nebyli ani v polovině svahu, když se od západu ozvaly výkřiky. Mladý kněz, který se tam vrátil, byl teď se čtyřmi ozbrojenci, a ti se nyní otočili, protože z lesa vyjela skupina jezdců. Bylo jich šest, ale po chvíli se objevilo dalších osm a pak ještě desetičlenná skupina a já jsem si uvědomil, že z lesíka postupně vyjíždí celá kolona vojáků na koních. Měli černé štíty a černé pláště, takže muselo jít o Guthrumovy ozbrojence, a bylo zřejmé, že mají v úmyslu ten podivný průvod kněží, žen a hrstky ozbrojených mužů napadnout. Jeden z kněží, kteří uvízli v močálu, se rozběhl zpátky a viděl jsem, že třímá v ruce meč – zřejmě se vracel, aby svým druhům pomohl.

Bylo to hrdinství, k čemu se odhodlal, ale naprosto marné, neboť čtyři muži s mladým knězem se už ocitli obklopeni jezdci v černém a v zoufalství se seskupili zády k sobě, odhodláni bránit se do posledního dechu. Pak dva z jezdců uviděli kněze, který k nim běžel s mečem, a vyrazili proti němu. „Ty dva si podáme," řekl jsem Leofrikovi.

Byla to pošetilost. Čtyři pěší ozbrojenci byli tak jako tak ztraceni, stejně jako kněz s mečem, pokud bychom mu nepomohli, jenže my jsme byli jen dva, a i kdybychom oba jezdce zabili, pořád by proti nám stála několikanásobná přesila Dánů. Ale mě hnalo vpřed Eanflædino opovržení a také jsem už byl unaven tou věčnou opatrností a skrýváním, a tak jsem se rozběhl ze svahu, aniž jsem se staral, že dělám hluk a upozorním na sebe, a prodíral jsem se dolů nízkými křovisky. A Leofric se hnal za mnou. Kněz s mečem se zastavil a zády k bažinám čekal na blížící se jezdce, ale to jsme už vyrazili z keřů na úpatí kopce a zaútočili na ně z jejich levé strany.

Zasadil jsem nejbližšímu koni ránu mečem do boku. Zvíře zařičelo, vzepjalo se a pak se zhroutilo i s jezdcem k zemi a válelo se tam a divoce kolem sebe tlouklo kopyty. Také já jsem skončil na zemi odhozen běsnícím zvířetem, ale rychle jsem se vzpamatoval, a když jsem viděl, že jezdec zůstal zamotán do třmenů s jednou nohou pod zraněným koněm, přiskočil jsem k němu, proťal mu mečem hrdlo a pak mu dupl na obličej a znovu a znovu bodal do jeho těla, až jsem téměř klouzal po krvi, která stříkala kolem na všechny strany. Teprve potom jsem si uvědomil, že Dán už musí být mrtvý, a obrátil jsem se na pomoc Leofrikovi. Ten se s

námahou bránil druhému jezdci, který zůstal v sedle. Zaslechl jsem, jak Dánův meč bouchl do Leofrikova štítu, ale pak už se musel Dán otočit ke mně a Leofric toho využil a udeřil koně sekerou do hlavy. Zvíře zaržálo bolestí a začalo střečkovat, a když z něj jezdec sklouzl dolů, vrazil jsem mu do zad meč. Toho jsem se už nenamáhal dobíjet, protože měl tak jako tak dost. Rozhlédl jsem se a uviděl jsem, že kněz s mečem stojí na místě jako přikovaný a zírá na nás.

„Vrať se do té mokřiny!“ houkl jsem na něj. To už u něho byly Iseult a Eanflæd a táhly ho pryč, na stezku do močálu. Teď nezáleželo na tom, že nikam nevedla, neboť bylo pořád lepší čelit zbývajícím Dánům na ní než na pevné půdě u úpatí kopce.

A černě odění Dánové už mířili k nám. Nedalo jim žádnou práci pobít tu hrstku vojáků, ale pak uviděli, co se stalo s jejich druhy, a hnali se k nám, aby je pomstili. „Pojďme!“ houkl jsem na Leofrika. „Hoď sebou!“ Chytil jsem raněného koně za uzdu a táhl ho za sebou na úzkou křivolakou stezku.

„Ten kůň ti nebude k ničemu,“ křikl Leofric.

Kůň se snažil vzpínat, ale já jsem ho vší silou držel a vlekl ho po kluzké stezce až k malému ostrůvku pevnější půdy, kde se k sobě tiskli uprchlíci. Teď už se vydali na stezku i Dánové, ale museli sesednout a postupovat dál nanejvýš ve dvou vedle sebe, místy dokonce jen jeden za druhým. Zastavil jsem se s koněm a vyměnil si Hadí dech za Leofrikovu sekeru. Zraněný kůň se trochu uklidnil a civěl na mě velkýma hnědýma očima. „Půjdeš k Odinovi,“ řekl jsem, rozmáchl se a zaťal mu sekeru do krku. Ženy za mnou vyjekly zděšením. Kůň zoufale zařičel, a přestože mu z šíje stříkala krev, pokusil se vzepnout na zadní, ale já jsem máchl sekerou podruhé a tentokrát se mi podařilo zvíře srazit, i když se na zemi stále zmítalo a tlouklo kolem sebe kopyty. Definitivně jsem je znehybnil třetí ranou a sníh kolem se zbarvil doruda krví. Konečně jsem dosáhl svého, protože dodělávající kůň ležel napříč přes úzkou stezku, takže až se Dánové přiblíží, budou muset bojovat přes jeho mrtvolu. Vzal jsem si zpátky Hadí dech.

„Budeme je zabíjet jednoho po druhém,“ řekl jsem Leofrikovi.

„Ale jak dlouho to vydržíme?“ odpověděl a ukázal na západ. Ohlédl jsem se a uviděl jsem, že od lesíka přijíždějí další Dánové, a bylo jich hodně, možná padesát, nebo ještě víc. Jenže ani oni se k nám nemohli

dostat jinak než po úzké stezce a pak bojovat proti mému meči a Leofrikově sekeře přes mrtvého koně. Svou starou sekeru, kterou mu vzali, když ho přivezli do Cippanhammu, už Leofric oželel a zdálo se, že si na tu novou, ukradenou, zvykl, a dokonce si ji oblíbil. Pokřižoval se, dotkl se ostří a zvedl štít, neboť Dánové se blížili.

Vpředu postupovali dva mladí bojovníci. Bylo zřejmé, že jsou nedočkaví, chtiví boje, aby si vydobyli pověst, jenže prvního z nich zastavil Leofric těžkou ranou do štítu, která jím tak otřásla, že se nestačil krýt před mým útokem. Máchl jsem mu mečem pod štít a sekl ho po nohou, a když padl, zasvištěla Leofrikova sekera vzduchem znovu a rozpoltila mu hlavu. Ten druhý uklouzl na zkrvavené mrtvole koně a to se mu stalo osudným, neboť jsem ho vzápětí zasáhl hrotem Hadího dechu do nekrytého místa pod bradou a z krční tepny vystříkl na čepel proud krve. Teď byl zátaras stezky posílen mrtvolami dvou Dánů a já jsem dráždil ty další, chrlil na ně urážky a posmíval se jim, že znám děti, které by dokázaly bojovat líp. To rozlítilo jednoho z nich tak, že přeskočil koně a vrhl se na nás, ale Leofric kryl jeho divoký útok štítem, a když jsem odrazil jeho ránu Hadím dechem, třeskl podivný zvuk a polovina jeho čepele odletěla zlomená, takže mu v ruce zůstal jen pahýl. Mezitím se však další dva muži pokoušeli dostat se k nám kolem koně, jenže tam, po kolena v bažině, byli jako v pasti a nemohli uhýbat, a tak jsem jednomu snadno vrazil meč hluboko do břicha, a když jsem čepel vytrhl, skopl jsem ho nohou do bahna zbarveného jeho krví, kde se zmítal a umíral. Znovu jsem se rozhlédl a vzápětí jsem divoce máchl Hadím dechem proti dalšímu dotírajícímu Dánovi a hrotem čepele mu rozťal tvář. Vykřikl jsem radostí, neboť jsem cítil, že se mě zmocnila euforie podobná té, kterou jsem zakusil už u Cynuitu, ta opojná radost z boje, jež se dá srovnat jen s rozkoší, jakou prožívá muž s ženou.

Člověk má pocit, že se zpomalil čas. Zdálo se mi, že se nepřítel pohybuje pomalu, jako by se brodil těžkým bahnem, zatímco já jsem rychlý jako blesk. Kypěla ve mně nenávist, ale ovládal jsem ji, protože nad ní převažovala radost – ta radost, kterou oslavují básníci, když líčí boj a hrdinné skutky. Zároveň jsem cítil zvláštní jistotu, že dnes nemůžu zemřít, neboť osud tomu nechce, a v hlavě mi zněly pronikavé jásavé hlasy, chorál hlasů pějících píseň na oslavu smrti. Nepřál jsem si nic jiného, než abych měl na dosah čepele Hadího dechu ještě víc Dánů, a

dokonce se mi zdálo, že v těchto chvílích žije můj meč svým vlastním životem. Úmysl splýval s činem. Jeden z Dánů přelézal mrtvolu koně a mě napadlo seknout ho po nohou, aby pustil štít a odkryl mi horní polovinu těla k dalšímu útoku, a než ta myšlenka uzrála, už jsem ji provedl. Sotva jsem ho srazil, obrátil se Hadí dech doprava, aby čelil dalšímu muži, který se pokoušel dostat se ke mně kolem koně, a já jsem ho nechal přelézt zkrvavenou hlavu zvířete a pak ho pohrdlivě poslal do močálu a tam na něj stoupl a držel mu hlavu pod vodou, až se utopil. Potom jsem na Dány vykřikl, že jim otevřu bránu Walhally, že byli odkojeni mlékem zbabělců a že je zvu, aby přišli okusit mou čepel, avšak kolem koně a na něm už leželo šest zabitých mužů a ti druzí začali být opatrní.

Vystoupil jsem na mrtvého koně a rozpřáhl paže, štít v levé ruce a meč v pravé, a jediné, co jsem cítil, byla opojná euforie mladého muže ze zabíjení. Drátěnou košili jsem měl zastříkanou krví. „Já jsem zabil Ubbu Lothbroksona!“ zvolal jsem. „Já jsem ho zabil! Tak pojďte, ať vás můžu poslat za ním! Zažijte na vlastní kůži jeho smrt! Můj meč se vás nemůže dočkat!“

„Lodě,“ vyrazil Leofric přes zaťaté zuby. Možná jsem to zaslechl, ale nevnímal jsem, co říká. Muž, kterého jsem měl za utopeného, stále žil a pokoušel se zvednout a kašlal a plival vodu. Seskočil jsem z koně a znovu mu dupl na hlavu a ponořil ji.

„Nech ho naživu!“ křikl kdosi za mnou. „Potřebuju zajatce!“

Muž ve vodě sebou zmítal a snažil se mě chytit za nohu. Opřel jsem mu hrot meče o hruď, a když se stále vzpouzel, vrazil jsem mu Hadí dech hluboko do těla a muž konečně znehybněl.

„Řekl jsem, že potřebuju zajatce,“ protestoval hlas za mnou.

„Pojďte blíž a zemřete jako Ubba!“ zakřičel jsem znovu na Dány.

„Lodě,“ opakoval Leofric, a tentokrát jsem se ohlédl a uviděl je – tři pramice, které k nám pomalu pluly přes močálové jezírko. Byly dlouhé, postrkovali je muži pomocí tyčí a teď už pomalu přirážely k okraji ostrůvku a uprchlíci se k nim nedočkavě brodili a vylézali na ně. Dánové si náhle uvědomili, že musíme ustoupit, jestliže se chceme i my dva dostat na pramice, a znovu se chystali k útoku. A já jsem se jim smál, provokoval je a vybízel je k tomu.

„Loď vlevo,“ křikl na mě Leofric. „Je tam pro nás místo. Musíme pryč!“

„Já tu zůstanu,“ zvolal jsem, ale tentokrát dánsky. „Proč bych měl opouštět dobrou zábavu?“

Náhle se mezi Dány začal prodírat dopředu jakýsi muž a ostatní mu uhýbali a pouštěli ho před sebe. Měl na sobě drátěnou košili a na hlavě stříbrnou přilbici korunovanou černým havraním křídlem, ale když se dostal blíž, přilbici sejmul a já jsem uviděl, že má ve vlasech kost vsazenou do zlata. Byl to Guthrum. Věděl jsem, že ta kost je jedno z žeber jeho matky a on ji nosí z lásky k její památce. Chvíli se na mě díval s tím svým chmurným výrazem a pak pohlédl na mrtvé, které jsme s Leofrikem zabili. „Budu tě pronásledovat jako lovecký pes, Uhtrede Ragnarsone,“ řekl, „a jako psa tě taky zabiju.“

„Mé jméno je Uhtred Uhtredson,“ odpověděl jsem.

„Musíme pryč,“ sykl na mě znovu Leofric.

Nad močálem vířily sněhové vločky a sněžení zhoustlo natolik, že jsem stěží viděl vrchol kopce, z něhož jsme sestoupili. „Jsi mrtvý muž, Uhtrede,“ prohlásil Guthrum.

„Nikdy jsem neviděl tvou matku, ale rád bych se s ní setkal,“ odpověděl jsem.

Na tváři se mu na okamžik objevil výraz úcty, který vyvolala každá zmínka o jeho matce. Zřejmě teď litoval, že se mnou mluvil tak tvrdě, protože zvedl ruku a naznačil smířlivé gesto. „Byla to skvělá žena,“ řekl.

Usmál jsem se na něj. Když se na to dívám s odstupem času, vím, že v tu chvíli stačilo, abych řekl ještě nějaký kompliment na adresu jeho mrtvé matky, a mohl jsem bez problémů přejít na jeho stranu, jenže tehdy jsem byl mladík plný agresivity a euforie z boje ze mě ještě nevyprchala. „Rád bych se s ní setkal, abych mohl plivnout do její ohavné tváře,“ zasyčel jsem místo toho, „a teď chčiju na její duši a myslím si, že s jejími zpráchnivělými kostmi obcují všechny obludy Niflheimu.“

Zařval zuřivostí a ti, co stáli za ním, se vrhli do útoku, hnali se bahnem a vodou na nás, aby tu strašlivou urážku okamžitě pomstili, ale to už jsme já a Leofric prchali jako štvaní kanci, proběhli jsme rákosím, dobrodili se k poslední pramici a vyškrábali se na ni. První dvě už byly pryč, ale tahle třetí na nás počkala, a sotva jsme se roztáhli na jejím

mokrém dně, už ji muž tyčí mocně odtlačil od mělčiny a loď sklouzla do černé vody. Dánové se ještě pokusili brodit za námi, ale pramice, provázena hustým sněžením, se od nich překvapivě rychle vzdalovala a Guthrum na mě křičel, stále zuřivostí bez sebe, dokonce za námi vrhl kopí, ale muž, který loď řídil, znovu celou vahou nalehl na tyč a kopí se zabodlo kus od nás do bahna.

„Já si tě najdu!“ řval Guthrum.

„A toho bych se měl bát?“ odpověděl jsem. „Tvoji lidé neumí nic jiného než umírat!“ Zvedl jsem Hadí dech a políbil jeho čepel, rudou a lepkavou zasychající krví. „A tvoje matka byla děvka!“

„Měls nechat toho muže ve vodě naživu,“ ozval se za mnou kdosi. „Chtěl jsem ho vyslechnout.“ Teprve teď jsem si uvědomil, že kromě nás dvou a muže s tyčí je na pramici ještě jeden člověk. Byl jím onen kněz, který se vrhl s mečem na pomoc svým druhům, a teď seděl na přídi lodi a mračil se na mě. „Nebylo nutné ho zabíjet,“ řekl. Pohlédl jsem na něj tak vztekle, že málem couvl. K čertu se všemi zatracenými kněžími! pomyslel jsem si. Zachránil jsem parchantovi život a teď mě za to bude peskovat. Ale pak jsem uviděl, že to žádný kněz není.

Že je to Alfred.

Pramice plula močálem, přičemž chvílemi její příď rozrážela černou stojatou vodu, chvílemi trávu nebo rákosí. Muž, který ji řídil a poháněl tyčí, byl starší sehnutý člověk s temnou pletí, mohutným vousem a bezzubými ústy, celý zachumlaný do vydřích kožešin. Guthrumovi Dánové zůstali daleko za námi a místo pronásledování odnášeli své mrtvé na pevnější půdu. „Chtěl jsem se dozvědět, jaké mají plány,“ pokračoval Alfred. „A zajatec nám to mohl říct.“

Přes vyčítavý tón už se mnou mluvil s větším respektem. Když o tom uvažuju nyní, myslím, že ze mě šel strach, neboť jsem měl drátěnou košili na hrudi a na rukou jednu krev a také obličej jsem měl zakrvácený, stejně jako přilbici.

„Jaké mají plány?“ řekl jsem podrážděně. „Zmocnit se Wessexu, jaké jiné? Na to není třeba vyslýchat zajatce.“

„Pane,“ dodal Alfred.

Zůstal jsem na něj civět.

„Jsem král,“ řekl. „A s králem bys měl mluvit uctivě.“

„Král čeho?“ pohlédl jsem na něj.

„Nejsi zraněn, pane?“ zeptal se ho Leofric.

„Díkybohu ne.“ Podíval se na svůj meč. „Díky Bohu.“

Teprve teď jsem si uvědomil, že na sobě nemá kněžskou kutnu, ale černý ovinovací plášť. Jeho úzká dlouhá tvář byla pobledlá. „Díky, Leofriku,“ řekl, pak pohlédl na mě a přísahal bych, že se zachvěl. Dostihli jsme obě pramice, které vypluly před námi, a uviděl jsem, že v jedné z nich sedí těhotná Ælswith, zachumlaná v plášti ze stříbrné lišky. Na pramici s ní byly také Iseult a Eanflæd, zatímco ostatní kněží, mezi nimiž jsem poznal biskupa Alewolda z Exanceasteru, se tísnili na té druhé.

„Jak jste se sem dostali, pane?“ zeptal se Leofric.

Alfred povzdechl. Chvěl se zimou, ale pověděl nám, co prožil. Vyjel se svou rodinou, tělesnými strážci a několika duchovními z Cippanhammu a urazil s mnichem Asserem první část cesty. „Vykonali jsme v kostele ve Stoppan Byrgu děkovnou modlitbu,“ řekl. „Je to nový kostel,“ dodal vroucně směrem k Leofrikovi, „a velmi krásný. Zpívali jsme žalmy, modlili se a bratr Asser pak pokračoval na své cestě.“ Na chvíli zmlkl a pokřižoval se. „Modlím se, aby se mu nestalo nic zlého a byl v bezpečí.“

„A já se modlím, aby ten prolhaný bastard byl mrtvý,“ zavrčel jsem.

Alfred mou poznámku přešel bez odpovědi. Po bohoslužbě odjeli všichni do nedalekého kláštera, kde se najedli, a právě tam je zastihla zpráva, že do země vstoupili Dánové a blíží se k nim. Celá královská suita se okamžitě dala na útěk a uchýlila se do blízkých lesů, odkud se mohli jen bezmocně dívat, jak nad vypáleným klášterem stoupá sloup kouře. Později se pokusili prchat na východ do srdce Wessexu, ale, podobně jako my, neustále naráželi na skupinky dánských jezdců. Jednu noc je v jakémsi statku překvapila dánská hlídka, zabila několik Alfredových strážců a vzala jim koně, a od té doby putovali pěšky, stejně ztracení jako my, až nakonec došli k těmto bažinám. „Jen Bůh ví, co s námi teď bude,“ povzdechl Alfred.

„Budeme bojovat,“ prohlásil jsem.

Pohlédl na mě a jenom pokrčil rameny. „Budeme bojovat, co jiného?“ opakoval jsem.

Alfred hleděl přes bažiny. „Nebo budeme hledat loď,“ řekl potom, ale tak tiše, že jsem mu sotva rozuměl. „Loď, která nás dopraví do země

Franků,“ dodal a přitáhl si těsněji k hubenému tělu plášť. Sněžilo čím dál hustěji, ale vločky se okamžitě po dopadu na hladinu černé vody rozpouštěly. Dánové zmizeli, ztraceni kdesi za námi ve vánici. „To byl Gurhrum?“ zeptal se mě po chvíli Alfred.

„Ano,“ přikývl jsem. „Věděl, že pronásleduje tebe?“

„Myslím, že ano.“

„Co jiného by ho sem přivedlo?“ uvažoval jsem. „Chtěl tě zabít. Nebo vzít do zajetí.“

Přesto, alespoň pro tuto chvíli, jsme byli v bezpečí. Vesnice na ostrůvku sestávala asi z dvaceti obytných chýší se střechami z rákosových došků a několika přístřešků na kůlech, v nichž místní lidé uchovávali zásoby potravin. Domky měly barvu bláta, uličky mezi nimi byly samé bláto, kozy, lidé, vše bylo zablácené, ale přes ubohost toho prostředí jsme tam našli jídlo, střechu nad hlavou, a nakonec i trochu tepla. Lidé z vesnice zahlédli uprchlíky a rozhodli se je zachránit. Měl jsem podezření, že jejich původním úmyslem bylo spíš nás okrást než zachraňovat naše životy, ale já a Leofric jsme vypadali natolik hrozivě, že se ničeho neodvážili, a když se navíc dozvěděli, že jejich hostem je sám král, přehorlivě se snažili udělat pro něj a jeho rodinu, co jen mohli. Jeden z nich, muž, který mluvil tak podivnou řečí, že jsem mu stěží rozuměl, chtěl vědět, jak se král jmenuje. Ukázalo se, že o Alfredovi nikdy neslyšel. Kdo jsou Dánové, věděl, ale do jejich vesnice, ani do žádné jiné v bažinách se prý nikdy nedostali. Řekl, že se živí lovem lesní zvěře, divokých koz, ryb, úhořů a vodních ptáků a že jídla mají spoustu. Horší je to prý s dřevem na topení.

Ælswith byla těhotná potřetí a její první dvě děti byly v péči chův. Mladšímu Edwardovi, Alfredovu dědici a nástupci, byly tři roky a Ælswith o něj měla strach, neboť ho trápil dusivý kašel, i když ji biskup ujišťoval, že je to jen běžné zimní nachlazení. A pak tu byla Edwardova starší sestra Æthelflaed, šestiletá dívenka s hlavou plnou zlatých kadeří, s okouzlujícím úsměvem a bystrýma očima. Alfred ji měl nade vše rád a v těch prvních dnech v močálech pro něj byla jediným paprskem světla a naděje. Jednou večer, když jsme seděli u malého skomírajícího ohně a Æthelflaed spala se svou zlatou hlavou položenou na otcově klíně, se mě Alfred zeptal na mého syna.

„Nevím, kde teď je," odpověděl jsem. Všichni už spali, jen my dva jsme zůstali vzhůru a já jsem seděl u dveří a zíral přes temné pustiny močálu, jenom trochu postříbřené měsícem.

„A nechceš ho jít hledat?" zeptal se mě Alfred.

„Opravdu si přeješ, abych to udělal?" pohlédl jsem na něj. Zatvářil se zmateně. „Tihle lidé ti teď poskytují útočiště, ale jakmile odtud odejdu, podříznou ti hrdlo," dodal jsem.

Nejdřív chtěl protestovat, ale pak si uvědomil, že mám zřejmě pravdu. Pohladil dceru po vlasech. Edward se rozkašlal. Byl s matkou v její chýši a kašlal teď hůř, mnohem hůř a všichni jsme si mysleli, že je to černý kašel, který malé děti zabíjí. Alfred sebou trhl, když slyšel, jak Edward sípá a dusí se. „Bojovals se Steapou?" zeptal se.

„Bojoval," odpověděl jsem, „ale pak přišli Dánové a boj jsme nedokončili. Zranil jsem ho. Mě se jeho meč ani nedotkl."

„Říkáš, žes ho zranil?"

„Zeptej se Leofrika, byl u toho."

Alfred dlouho mlčel. „Pořád jsem král," řekl potom.

Král bažin, pomyslel jsem si, ale nechal jsem si to pro sebe.

„A je zvykem oslovovat krále slůvkem pane," pokračoval.

Opět jsem na to nic neřekl, jenom jsem se díval na jeho hubenou bledou tvář, osvětlenou dohasínajícím ohněm. Tvářil se tak vážně, ale zároveň jeho výraz prozrazoval strach, jako by mu činilo nesmírnou námahu zachovat si poslední zbytky důstojnosti. O Alfredovi nikdo nemohl říct, že je zbabělec, nebyl však válečník a neliboval si ve společnosti bojovníků. V jeho očích jsem byl nevzdělaný hrubec – nebezpečný, nezajímavý, ale najednou nepostradatelný. Věděl, že ho nebudu oslovovat pane, a proto mi to jen připomněl a netrval na tom. „Čeho zvláštního sis všiml na tomto místě?" zeptal se.

„Že leží uprostřed močálu."

„Čeho ještě?"

Hledal jsem v jeho otázce léčku, ale žádnou jsem nenašel. „Že se sem lze dostat jen na pramicích," odpověděl jsem. „A Dánové žádné pramice nemají. Ale jestli si je opatří, budeš potřebovat víc mužů než mě a Leofrika, abys je odrazil."

„Není tady kostel," řekl Alfred.

„Ano, a to se mi líbí."

Opět mou poznámku přešel, jako bych nic neřekl. „Víme tak málo o našem království," prohlásil náhle a užasle zakroutil hlavou. „Myslel jsem, že kostely jsou všude." Na chvíli zavřel oči a pak na mě téměř žalostně pohlédl. „Poraď mi, co mám dělat."

Řekl jsem mu, aby bojoval, ale v tu chvíli jsem v něm neviděl žádné odhodlání k boji, jenom zoufalství. „Nebo můžeš utéct na jih," dodal jsem v domnění, že tohle chce slyšet. „Na jih přes moře."

„Abych se stal dalším saským králem, který uprchl do exilu?"

„Můžeme se tu skrývat a pak se nějak nepozorovaně dostat na pobřeží a sehnat tam loď."

„Jak se tu můžeme skrývat?" namítl. „Vědí, že jsme tady, a jsou na obou koncích močálu." Lidé z vesnice nám řekli, že dánské loďstvo přistálo v Cynuitu, který leží na západním okraji močálovité oblasti. Předpokládal jsem, že je to loďstvo, jež vede Svein, a ten bude jistě usilovat, aby Alfreda našel a zajal. Proto jsem považoval osud krále a jeho rodiny za zpečetěný. Možná bude mít Æthelflaed štěstí a vezme si ji k vychování nějaký dánský rod jako mě, ale pravděpodobnější se mi zdálo, že budou všichni zabiti, aby už žádný Sas nemohl nikdy uplatňovat nárok na wessexskou královskou korunu. „A jižní pobřeží budou Dánové střežit," dodal Alfred.

„To budou," souhlasil jsem.

Pohlédl na bažiny a pozoroval, jak noční vítr čeří hladinu stojaté vody jezírka a rozechvívá protáhlý odraz měsíce. „Celého Wessexu se Dánové nemohou zmocnit," poznamenal po chvíli a zkřivil tvář, neboť malý Edward se znovu rozkašlal.

„To zřejmě ne," souhlasil jsem i s tímhle.

„Kdybychom sehnali muže…," pokračoval, ale pak se odmlčel.

„Co bys s nimi dělal?" zeptal jsem se.

„Zaútočil na jejich loďstvo," řekl a ukázal na západ. „Zbavili bychom se Sveina, jestli je to on, kdo přistál u Cynuitu, a potom se pokusili ovládnout defnascirské hory. Stačilo by jedno vítězství a hned bychom měli víc mužů ve zbrani. Postupně bychom se stávali silnějšími, až bychom se nakonec mohli postavit i Guthrumovi."

Uvažoval jsem o tom. Alfred mluvil mdle, jako by tomu, co říká, nevěřil, ale mně to náhle nepřipadalo nesmyslné. Ve Wessexu bylo dost mužů, dost bojovníků, kterým však chyběl vůdce, a kdybychom

vybudovali v bažinách nějakou opevněnou baštu, potom porazili Sveina a ovládli Defnascir, mohli bychom získávat Wessex kousek po kousku zpátky. Jenže když jsem o tom uvažoval hlouběji, dospěl jsem k závěru, že je to opět pouhý sen. Dánové zvítězili a my jsme byli běženci na útěku.

Alfred něžně pohladil dceřinu zlatou hlavu. „Dánové vědí, kde jsme, a půjdou po nás, že?“

„Ano.“

„Dokážeš nás bránit?“

„Jenom já s Leofrikem?“

„Jsi přece válečník, ne? Řekli mi, že jsi to byl opravdu ty, kdo zabil Ubbu.“

„Tys to věděl?“

„Dokážeš nás bránit?“

Nemínil jsem od své otázky ustoupit. „Věděl jsi, že jsem pro tebe vyhrál bitvu u Cynuitu?“

„Ano,“ přikývl.

„A odměnils mě za to tím, žes mě přinutil plazit se po kolenou blátem k oltáři a ponížils mě,“ řekl jsem hořce. Vzpomínka na to ve mně znovu vyvolala nával hněvu, takže jsem zvýšil hlas a Æthelflaed otevřela oči a hleděla na mě.

„Dopustil jsem se chyby,“ řekl Alfred, „a až bude po všem a Bůh vrátí Wessex nám, Západosasům, udělám totéž, k čemu jsem donutil tebe – obléknu si roucho kajícníka a pokorně se skloním před Bohem.“

V tu chvíli jsem měl chuť toho pobožnůstkářského bastarda zabít, ale Æthelflaed na mě stále upírala své velké oči. Ležela a vůbec se nepohnula a její otec nevěděl, že je vzhůru. Já jsem to však věděl, a tak místo abych popustil uzdu svému hněvu, rázně jsem ho zkrotil. „Poznáš, že ti kajícnost pomůže,“ řekl jsem.

Celý se rozjasnil. „A tobě pomohla?“ zeptal se.

„Naplnila mě hněvem,“ odpověděl jsem, „a naučila mě nenávisti. A hněv je dobrá věc, stejně jako nenávist.“

„To nemyslíš vážně?“

Povytáhl jsem Hadí dech a oči malé Æthelflaed se ještě zvětšily. „Tenhle meč zabíjí,“ řekl jsem a nechal čepel sklouznout zpět do pochvy vyložené ovčí vlnou, „ale sílu k tomu mu dává hněv a nenávist. Jestliže

jdeš do boje bez hněvu a nenávisti, jsi předem mrtvý. A ty musíš shromáždit všechny meče a všechen hněv a všechnu nenávist, jestliže máme přežít.“

„A dokázal bys to?“ naléhal. „Byl bys schopen bránit nás tady…, myslím tak dlouho, dokud bychom se nerozhodli, co udělat?“

„Ano,“ odpověděl jsem. Neměl jsem potuchy, jestli bych dokázal, co ode mě chtěl, dokonce jsem o tom pochyboval, ale byl jsem hrdý bojovník a tato hrdost mi nedovolila odpovědět jinak. Æthelflaed ze mě po celou dobu nespustila oči. Bylo jí pouhých šest let, ale přísahal bych, že rozuměla všemu, o čem jsme mluvili.

„Tak tě tím pověřuji,“ řekl Alfred. „Přijímáš ten úkol? Přijímáš odpovědnost bránit mou rodinu před nepřítelem?“

Byl jsem arogantní válečník, a stále ještě jsem, a Alfred samozřejmě věděl, že už nemohu couvnout – věděl, co dělá, i kdybych to já nevěděl. Měl mě v hrsti. „Ano, přijímám,“ odpověděl jsem.

„A dál?“ pohlédl na mě.

Zaváhal jsem, ale on mi zalichotil, svěřil mi odpovědnost bojovníka, a tak jsem mu to oplatil a dal mu, co chtěl a co jsem mu nikdy nehodlal dát. „Ano, pane,“ řekl jsem.

Zvedl ruku. Věděl jsem, že v tuto chvíli chce víc. V tom jsem se mu už vůbec nemínil podrobit, ale oslovil jsem ho pane, a tak jsem před ním poklekl a přes ležící Æthelflaed jsem uchopil oběma rukama jeho ruku.

„Přísahej,“ žádal a vložil mezi naše ruce kříž, který měl pověšený na krku.

„Přísahám ti věrnost a ochranu, dokud se tvá rodina nedostane do bezpečí,“ řekl jsem s pohledem upřeným do jeho bledých očí.

Nyní zaváhal on. Přísahal jsem mu věrnost, ale ne neomezenou – dal jsem mu vědět, že nehodlám být jeho mužem navždy. Zaváhal, ale nakonec to přijal. Nyní mě měl políbit na obě tváře, jenže tím by vzbudil Æthelflaed, o níž si myslel, že spí, a tak mi pouze zvedl pravou ruku a políbil ji na prsty a pak políbil kříž. „Díky,“ řekl.

Přes všechna velká slova přísahy však zůstávalo krutou pravdou, že Alfred byl vyřízený a já, z čiré umanutosti a arogance mládí, jsem mu přísahal věrnost v jeho osudu a slíbil za něj bojovat.

A to všechno zřejmě jen proto, že se na mě dívala šestiletá holčička. A že měla zlaté vlasy.

Kapitola sedmá

Království wessexské se v té době omezilo na bažiny a po několik dní v nich v bídných chýších přebývali král, biskup, čtyři kněží, dva vojáci, králova těhotná žena, dvě chůvy, jedna děvka, dvě děti, z nichž jedno bylo nemocné, a Iseult.

Jako první odtud odešli tři ze čtyř kněží. Alfred trpěl. Postihla ho horečka a bolesti břicha, jež ho často sužovaly, a zdálo se, že v tomto stavu není schopen jakéhokoliv rozhodnutí, a tak jsem vybral tři mladší kněze, řekl jim, že jsou tu jen jako neužitečné krky, které si nemůžeme dovolit krmit, a poručil jim, aby vyšli z bažin a pokusili se zjistit, co se děje na suché zemi. „A hledejte vojáky a říkejte jim, aby přišli sem, že je král potřebuje," dodal jsem. Dva z nich mě prosili, abych je takové mise ušetřil, že jsou jen duchovní a nemohou putovat v zimní nepohodě a chladu, že nevědí, co dělat, kdyby se ocitli před Dány, a že nemohou být bez střechy nad hlavou, a vůbec, že nejsou schopni jakékoliv opravdové práce, a Alewold, biskup z Exanceasteru, je v tom podporoval a tvrdil, že jejich společné modlitby jsou nezbytné k zachování králova zdraví a bezpečí, a tak jsem musel biskupovi připomenout, že je zde Eanflæd.

„Eanflæd?" opakoval a mžoural na mě, jako by to jméno nikdy neslyšel.

„Ta děvka z Cippanhammu," připomněl jsem mu. Stále se však tvářil, že neví, o čem mluvím. „Z Cippanhammu," pokračoval jsem tedy, „kde jste spolu v krčmě U Chřástala obcovali, a ona říká…"

„Dobře, dobře,“ přerušil mě rychle. „Půjdou a udělají, co od nich žádáš.

„Samozřejmě že udělají,“ přikývl jsem, „ale pro jistotu tady nechají své stříbro.“

„„Jaké stříbro?“

Kněží nesli Alewoldův poklad, včetně oné velké mísy, kterou jsem mu dal, abych splatil dluhy Mildrithina otce. To byla další má zbraň. Všechno jsem to vytáhl, ukázal vesničanům a řekl jim, že pokud nám budou dávat jídlo a nosit dřevo na oheň a poskytovat pramice a přinášet zprávy o Dánech na druhém konci močálů, dostanou stříbro. Chtěl jsem je nějak získat na naši stranu a blýskavé stříbro bylo k tomu tím nejlepším prostředkem, ale biskup hned běžel za Alfredem a stěžoval si mu, že chci znovu oloupit církev. A protože královu mysl tížily jiné problémy a nebyl ochoten zabývat se takovými hloupostmi, vložila se do sporu jeho žena Ælswith. Byla to Mercianka a Alfred si ji vzal, aby upevnil vztahy mezi Wessexem a Mercií, třebaže teď nám to nebylo k ničemu, protože Mercii ovládali Dánové. Možná by za jiných okolností byla spousta Mercianů ochotných bojovat za západosaského krále, ale pochyboval jsem, že by se našel někdo, kdo by měl chuť dávat v sázku život za krále, jehož království se scvrklo na mokřiny a přílivové bažiny. „Vrať mu tu mísu!“ poručila mi Ælswith. Měla mastné neupravené vlasy, nafouklé břicho a špinavý oděv a vypadala zpustle a uboze. „Okamžitě mu ji vrať!“

Pohlédl jsem na Iseult. „Mám to udělat?“ zeptal jsem se jí.

„Ne,“ odpověděla.

„Ta tu nemá žádné slovo!“ zvolala podrážděně Ælswith.

,“Je to královna,“ řekl jsem, „zatímco ty nejsi.“ To byla jedna z příčin Ælswithiny zatrpklosti – to, že Západosasové nenazývali královu ženu královnou. A ona jí chtěla být, chtěla se stát královnou Ælswith, ale nebyla jí. Proto musela mou poznámku strpět. Pokusila se mi mísu vytrhnout, ale já jsem ji hodil na zem, a když se pro ni chtěla sehnout, máchl jsem Leofrikovou sekerou a zaťal ji do výjevu ukřižování Krista. Ælswith vykřikla zděšením a já jsem do stříbrného skvostu udeřil znovu a pak ještě několikrát, než jsem z něj udělal beztvarý, pokroucený kus stříbra a hodil ho k mincím, které jsem vzal kněžím. „Tohle bude vaše, jestliže nám pomůžete,“ řekl jsem vesničanům.

Ælswith na mě bezmocně plivla a pak se vrátila ke svému synovi. Teď už bylo zřejmé, že Edward umírá. Alewold sice stále tvrdil, že je jen nachlazený, ale pravda byla mnohem horší a krutější. Každou noc bylo slyšet chlapcovo úporné kašlání, zvuky tak drásavé, že si je člověk těžko spojoval s tříletým dítětem, a my jsme leželi a trpěli s ním, a když záchvat skončil, s hrůzou jsme čekali, kdy přijde další. Navíc jsme vždy ve chvílích ticha uvažovali, zda ho už z utrpení nevysvobodila smrt, ale chlapec přesto stále žil, stále se v ty chladné dny v bažinách, plné nepohodlí a beznaděje, držel života. Biskup Alewold a chůvy se snažili dělat, co mohli. Malý Edward měl na hrudi položený evangeliář a biskup se u něj modlil. Také mu natírali hruď směsí z bylinného odvaru, slepičího trusu a popele a biskup se znovu modlil. Alfred si s sebou na každou cestu bral svou drahocennou relikvii, prsten Maří Magdalény, a jím třel chlapcovu hruď a biskup se opět modlil. Avšak přes všechno tohle úsilí byl Edward stále slabší a bezmocnější. Dokonce k němu povolali i jednu vesničanku, která požívala pověsti léčitelky, a ta se nejdřív snažila přemoct nemoc pocením, pak zase vystavila chlapce chladu, a když nic z toho nepomohlo, přivázala mu k hrudi živou rybu a zaklínala kašel a horečku, aby přešly do ní. Ryba lekla, což bylo dobré znamení, ale Edward kašlal dál a biskup se modlil a Alfred, skoro už stejně hubený jako jeho syn, propadal zoufalství. Věděl, že ho Dánové hledají a jednou ho najdou, ale dokud jeho syn bojoval s nemocí, neodvažoval se nic podniknout, a už vůbec nemohl uvažovat o dlouhém pochodu na jih k pobřeží, kde by mohl najít loď, která by celou jeho rodinu odvezla do exilu.

Nezbylo mu tedy, než se smířit s osudem. Odvažoval se sice doufat, že se mu podaří obnovit své království, ale skutečnost byla jasnější a přesvědčivější než sny. Wessex se ocitl v moci Dánů, Alfred byl králem bez království a jeho syn umíral. „Je to trest," řekl mi jednou pozdě večer. Bylo to v den, kdy odešli ti tři kněží, a Alfred přede mnou a před biskupem Alewoldem ulevil své duši. Stáli jsme venku, dívali se, jak měsíc postříbřuje cáry mlhy, jež se táhly nad mokřinou, a na Alfrédově tváři se zaleskly slzy. Vlastně nemluvil ani k jednomu z nás, hovořil sám k sobě.

„Bůh by netrestal otce tím, že mu vezme syna," namítl Alewold.

„Bůh obětoval vlastního syna,“ odpověděl Alfred, „a přikázal Abrahámovi, aby zabil Izáka.“

„Ale Izáka ušetřil,“ namítl biskup.

„Edwarda neušetří,“ povzdechl Alfred rezignovaně a zkřivil tvář, neboť z vedlejší chýše se opět ozval ten hrozný chlapcův kašel. Král sklonil hlavu a zakryl si oči dlaněmi.

„A za co by ten trest měl být?“ zeptal jsem se a vysloužil si za svou netaktní otázku ostré biskupovo syknutí.

„Za Æthelwolda,“ řekl Alfred hluše. Æthelwold byl jeho synovec, syn starého krále a mladík propadlý pití a zhýralému životu, jemuž bylo odepřeno usednout na trůn.

„Æthelwold nemohl být králem,“ ozval se biskup. „e to slaboch a hlupák!“

„Kdybych ho teď jmenoval králem, možná by Bůh Edwarda ušetřil,“ řekl král, jako by biskupa neslyšel.

Kašlání ustalo, ale místo toho začal chlapec křičet, lapat po dechu a žalostně plakat. Teď už to Alfred nevydržel a zakryl si uši.

„Svěř ho Iseult,“ řekl jsem.

„Je to pohanská žena,“ varoval Alfreda Alewold, „a cizoložnice!“ Viděl jsem, že Alfred je v pokušení můj návrh přijmout, ale Alewold si pospíšil s ještě silnějším argumentem. „Myslíš, že Edwarda může vyléčit čarodějka, když ho nevyléčí Bůh?“ zeptal se.

„Není žádná čarodějka,“ protestoval jsem.

„Zítra je den svaté Agnes,“ pokračoval Alewold, „svatý den, pane, den zázraků! Budeme se ke svaté Agnes modlit a ona jistě uvolní Boží síly v chlapcův prospěch.“ Pozvedl ruce k temné obloze. „Zítra, pane, budeme svolávat síly andělské, budeme prosit nebesa o pomoc tvému synovi a svatá Agnes vyžene nemoc z těla malého Edwarda.“

Alfred na to nic neřekl, jen dál hleděl na jezírka v bažinách, jejichž okraje vroubily krajky ledu, které jako by v měsíčním světle zářily.

„Vím, že svatá Agnes vykonala zázraky!“ naléhal biskup na krále. „V Exanceasteru bylo dítě, jež nemohlo chodit, ale svatá Agnes mu dala sílu a dnes běhá jako ostatní děti.“

„Opravdu?“ pohlédl na něj Alfred.

„Viděl jsem to na vlastní oči,“ odpověděl horlivě biskup, „byl jsem svědkem toho zázraku.“

Alfred se viditelně uklidnil. „Dobře, tak tedy zítra," řekl.

Nezůstal jsem s nimi, abych viděl, jak se uvolňují Boží síly pro Edwardovo uzdravení. Raději jsem vzal pramici a vyplul na ní do vesnice zvané Æthelingæg, která ležela na jižním okraji bažin a byla to největší osada v celé této oblasti. Leofric zůstal s Alfredem a staral se o jeho ochranu, ale já jsem chtěl prozkoumat všechny možné cesty těmito vodními pustinami a také jsem jich dost objevil. Byly vyloženy kmeny, jež sice pod nohama čvachtaly, ale dalo se po nich chodit celé míle daleko. Bažiny také protkávalo několik řek a největší z nich, Pedredan, protékala v blízkosti Æthelingægu, což byl ostrov porostlý z větší části olšovými hájky, v nichž žili jeleni, srnci a divoké kozy. Na jeho nejvýše položeném místě se však nacházela vesnice a její náčelník si v ní postavil velkou síň. Nebyla to královská síň, dokonce ani tak velká, jakou jsem si vybudoval já v Oxtonu, ale dalo se v ní stát mezi trámy vzpřímeně a celý ostrov byl tak velký, že by se na něm mohlo utábořit menší vojsko.

Z Æthelingægu se táhlo na různé strany snad deset stezek vyložených kmeny, ale žádná nevedla přímo do vnitrozemí. Pro Guthruma by bylo obtížné na Æthelingæg zaútočit, neboť by musel nějak překonat bažiny, ale Svein, který, jak jsme už nyní věděli, velel Dánům v Cynuitu, tedy u ústí Pedredanu, mohl doplout po řece do blízkosti Æthelingægu a pak se obrátit k jihu po řece Thon, jež protékala bezprostředně kolem ostrova. Zamířil jsem s pramicí do Thonu a tyčí jsem zjistil, že i tato říčka je uprostřed dost hluboká, aby po ní mohly plout lodě, s nimiž Dánové brázdí moře.

Vrátil jsem se tam, kde se Thon vléval do Pedredanu. Na protějším břehu se strmě zvedal kopec, který se nad rovinatou pustinou bažin tyčil jako pohřební mohyla nějakého obra. Okamžitě jsem viděl, že je to místo jako dělané k tomu, aby se tam vybudovala pevnost, a kdyby se ještě Pedredan překlenul mostem, žádná dánská loď by se k ní nedostala.

Bohužel když jsem se vrátil do Æthelingægu, zjistil jsem, že náčelníkem vesnice je starý a svéhlavý muž jménem Haswold, který nejevil pražádnou ochotu ke spolupráci s námi. Řekl jsem mu, že mu dobře zaplatím stříbrem, když se svými lidmi postaví přes Pedredan most, ale on prohlašoval, že ho válka mezi Wessexem a Dány nezajímá. „Tam," mávl neurčitě k horám na východě, „se dějí hrůzy a vždycky se tam děly, ale nás se to netýká. My tady žijeme svůj život – nikdo se o nás

nestará a my se nestaráme o nikoho.“ Páchl rybami a kouřem, byl oblečený ve vydřích kožešinách pomazaných rybím tukem a k šedivějícímu vousu měl na několika místech přilepené rybí šupiny. Vzhlížel na svět malýma potměšilýma očkama a měl tucet žen, z nichž nejmladší bylo ještě dítě, které mohlo být jeho vnučkou, a on ji přímo přede mnou hladil a mazlil se s ní, jako by mi tím chtěl dokázat, že je pořád muž. „Jsem šťastný,“ řekl a zašklebil se na mě, „tak proč bych se měl starat o tvoje štěstí.“

„Až přijdou Dánové, tvé štěstí skončí.“

„Dánové?“ zasmál se, až se rozkašlal, a pak si odplivl. „Jestli přijdou Dánové, odejdeme hlouběji do bažin a oni zase odejdou.“ Znovu se na mě zazubil. Měl jsem chuť ho zabít, ale tím bych si moc nepomohl. Ve vesnici bylo padesát nebo ještě víc mužů a ti by mě zřejmě během chvíle roztrhali na kusy, i když nejvíc jsem se bál vysokého, přihrbeného muže s širokou hrudí a záhadným výrazem v očích, který měl dlouhý lovecký luk. Ne jeden z těch malých luků, které nosili ostatní vesničané, ale luk na lov jelenů, velký na výšku dospělého muže, jímž, jak jsem věděl, se dá prostřelit i drátěná košile. Haswold musel vycítit, že mám z té zbraně strach, protože zavolal přihrbeného lučištníka k sobě. Zdálo se, že ten je tím trochu zmaten, ale poslechl. Haswold vsunul špinavou sukovitou ruku pod dívčin oděv, a zatímco se laskal s jejím tělem, zíral na mě a smál se mi, neboť mou netečnost považoval za projev impotence. „Jestli přijdou Dánové, odejdeme do bažin a ti parchanti zase odejdou,“ opakoval, jako by si nebyl jistý, zda jsem to pochopil. Vsunul ruku ještě hlouběji pod dívčin oděv z kozích kůží a ohmatával jí malá ňadra. „Za námi jít nemůžou, a kdyby se o to pokusili, Eofer by je zabil.“ Lučištník se tedy jmenoval Eofer, a když uslyšel své jméno, zatvářil se polekaně. „Eofer je můj člověk,“ chlubil se Haswold, „vystřelí šíp tam, kam mu ukážu.“

Eofer přikývl na souhlas.

„Tvůj král chce tady mít most,“ řekl jsem. „Most a pevnost.“

„Můj král?“ Haswold se rozhlédl po vesnici. „Neznám žádného svého krále. Jestli je tady někdo králem, jsem to já.“

Zasmál se tomu, a když jsem se podíval po vesničanech, viděl jsem jen tváře s apatickými výrazy. Žádný z nich nesdílel Haswoldovo pobavení. Napadlo mě, že zřejmě nejsou příliš šťastni pod vládou tohoto

muže, a on možná vycítil, co si myslím, neboť náhle odstrčil svou dívčí manželku a vztekle vstal. „Běž pryč!“ houkl na mě. „Okamžitě běž pryč!“

Šel jsem pryč a vrátil se na menší ostrov, na němž se skrýval Alfred s rodinou a kde umíral malý Edward. Začínala se snášet tma, blížil se večer a biskupovy modlitby ke svaté Agnes opět nic nezmohly. Eanflæd mi řekla, že Alewold přesvědčoval Alfreda, aby se vzdal jedné ze svých nejvzácnějších relikvií, pera z ocasu holubice, kterou Noe vypustil z archy. Alewold rozřízl pero na dvě části, z nichž jednu vrátil králi, zatímco druhou spálil na pánvičce, a když z ní zbyl jen popel, rozpustil ho v pohárku svěcené vody a tu pak Ælswith přinutila chlapce vypít. Potom ho zabalili do jehněčí kůže, neboť jehně představuje symbol svaté Agnes, dětské mučednice, popravené před mnoha staletími v Římě.

Jenže ani popel z posvátného pera ani jehněčí kůže nepomohly, a jestliže měly nějaký účinek, pak podle Eanflæd pouze ten, že se chlapci ještě přitížilo. A Alewold se nad ním stále modlil.

„Dává mu poslední pomazání,“ řekla Eanflæd a pohlédla na mě se slzami v očích. „Myslíš, že by mu Iseult mohla pomoct?“

„Biskup to nechce dovolit.“

„Že to nechce dovolit?“ zvolala rozhořčeně. „On neumírá!“

A tak konečně povolali k chlapci Iseult. Přišel za ní sám Alfred a Alewold, jenž tušil pohanské bludařství a do poslední chvíle mu chtěl zabránit, přišel s ním. Edward se opět rozkašlal a v tichu večera to znělo obzvlášť hrozně. Alfred zkřivil tvář a pak se zeptal, jestli může Iseult jeho synovi pomoct.

Zprvu neodpověděla a dlouho hleděla přes bažiny k místu, kde z mlh pomalu začínal vystupovat měsíc. „Měsíc dorůstá,“ řekla.

„Víš tedy, jak ho vyléčit?“ naléhal Alfred.

„Dorůstající měsíc je dobré znamení,“ odpověděla neurčitě, pak se otočila a pohlédla na krále. „Ale je třeba zaplatit za to cenu.“

„Dám ti, cokoliv budeš chtít,“ řekl král.

„Ne mně,“ odpověděla, podrážděna tím, že ji nepochopil. „Vždy je třeba zaplatit nějakou cenu. Někdo zůstane naživu, jiný musí zemřít.“

„To je bludařství,“ zasyčel Alewold.

Pochybuju, že Alfred poslední Iseultina slova pochopil, a možná mu bylo jedno, co znamenají, neboť se v tu chvíli chytil nepatrné naděje, že

přece jen lze zvrátit to, co se zdálo neodvratné. „Tak můžeš vyléčit mého syna?“ naléhal.

Iseult chvíli váhala a potom přikývla. „Existuje jeden způsob,“ řekla.

„Jaký?“

„Můj způsob.“

„Bludařství, samé bludařství,“ zasyčel opět Alewold.

„Biskupe,“ ozvala se varovně Eanflæd a biskup se zatvářil zahanbeně a zmlkl.

„A kdy ho použiješ?“ zeptal se Alfred.

„Zítra večer,“ odpověděla Iseult. „Potřebuju čas, abych připravila jisté věci. Jestliže se tvůj syn dožije zítřejšího večera, vyléčím ho. Musíte ho ke mně přinést, jakmile vyjde měsíc.“

„A dnes večer to nejde?“ prosil Alfred.

„Zítra,“ odpověděla Iseult pevně.

„Zítra je den svatého Vincenta,“ řekl Alfred, jako by se ještě nevzdal naděje, že jeho synovi pomůže křesťanský svatý. Edward tu noc přežil a následující den, den svatého Vincenta, šla Iseult se mnou na východní pobřeží, kde jsme nasbírali lišejník, listy lopuchu, vlaštovičník a jmelí. Iseult mi nedovolila použít nůž k oškrabávání lišejníku ani k řezání bylin, a než jsme kteroukoliv z nich utrhli, museli jsme kolem ní třikrát projít, neboť to byly chudičké a zakrnělé zimní rostliny. Také jsem musel nařezat trnité větvičky, ale k tomu jsem směl použít nože, protože trny zřejmě nebyly tak důležité jako byliny. Při práci jsem občas pohlédl na obzor a pátral po jakékoliv známce, která by prozrazovala, že tam jsou Dánové, ale pokud objížděli okraje bažiny, ten den jsem žádného neviděl. Bylo chladno a oděv nám profukovaly poryvy studeného větru. Trvalo nám dlouho, než jsme nasbírali všechno, co Iseult potřebovala, konečně však měla plátěný pytlík plný a já jsem táhl za sebou na ostrov otep trnitých větví a vzal jsem je do chýše, v níž mi Iseult poručila vykopat v podlaze dvě jámy. „Musí být stejně hluboké, jako je Edward vysoký,“ řekla, „a od sebe musí být na délku tvého předloktí.“

Neřekla mi, k čemu ty jámy budou sloužit. Byla zamlklá, uzavřená do sebe a všiml jsem si, že nemá daleko k slzám. Rozvěsila listy lopuchu a vlaštovičník na trámy, pak rozmačkala lišejník a jmelí na kaši, kterou zředila v mělké dřevěné míse slinami a močí, a potom nad tím dlouho prozpěvovala čarovné formule. Nerozuměl jsem jejich slovům, neboť je

zpívala ve svém jazyce. Všechno to dělala dlouho, tak dlouho, že si musela občas vyčerpaná sednout ve tmě za ohništěm a kývala se tam dopředu a dozadu. „Nevím, jestli to dokážu," řekla náhle.

„Aspoň to zkus," odpověděl jsem bezmocně.

„A jestli ho neuzdravím, budou mě nenávidět ještě víc než teď."

„To není pravda, že tě nenávidí."

„Mají mě za hříšnici a pohanskou čarodějku."

„Tak uzdrav Edwarda a budou tě milovat," řekl jsem.

Nemohl jsem vykopat jámy tak hluboké, jak chtěla, protože půda byla čím dál vlhčí a nakonec do jam začala prosakovat kalná voda. „Tak je vykopej širší," poručila mi Iseult, „tak, aby si do nich mohlo dítě dřepnout." Udělal jsem to a pak jsem podle jejích instrukcí prorazil mezi oběma jámami ve vlhké hlíně tunel a propojil je. Musel jsem si počínat opatrně, aby se oblouk z hlíny nad ním nezbortil. „Není to dobré," řekla Iseult. Nemluvila o mé práci, ale o kouzlu, k němuž se chystala. „Někdo musí zemřít, Uhtrede. Někde nějaké dítě zemře, aby tohle mohlo žít."

„Jak to víš?" zeptal jsem se.

„Vím to, protože mé dvojče zemřelo, když jsem se narodila, a já jsem tak získala jeho moc. Ale jestli ji použiju, dosáhne sem z temného světa a vezme si tu moc zpátky."

Setmělo se a Edward se opět rozkašlal, i když se mi zdálo, že jeho kašel zní slaběji, jako by už v tom vyčerpaném dětském tělíčku nezbývalo dost života. Alewold se stále modlil. Iseult seděla na bobku ve dveřích naší chýše, zírala do deště, a když uviděla, že se blíží Alfred, mávla rukou, aby šel pryč.

„Umírá," řekl král bezmocně.

„Ještě ne," odpověděla Iseult. „Ještě ne."

Edwardův dech sípal a chrčel. Všichni jsme to slyšeli a s úzkostí čekali, který bolestný nádech bude ten poslední, ale Iseult se stále k ničemu neměla. A pak se náhle mezi mraky obtíženými deštěm objevila průrva a bažin se dotklo mdlé měsíční světlo. V tu chvíli na mě Iseult pohlédla a řekla, abych přinesl chlapce.

Ælswith nám nechtěla Edwarda vydat. Souhlasila, aby se ho Iseult pokusila vyléčit, ale když jsem jí řekl, že s ním musí být sama, začala Ælswith naříkat, že nedovolí, aby její syn zemřel v době, kdy u něj

nebude. Její kvílení způsobilo, že se chlapec opět rozkašlal. Eanflæd ho hladila po čele. „Dokáže to?“ zeptala se mě.

„Ano,“ odpověděl jsem, i když jsem neměl tušení, jestli říkám pravdu.

Eanflæd objala Ælswith kolem ramen. „Vydej jim ho, paní,“ řekla. „Vydej jim ho, ať ho můžou vyléčit.“

„Ale vždyť umírá!“

„Vydej jim ho,“ opakovala Eanflæd a Ælswith se zhroutila do náruče děvky a já jsem vzal Alfredova syna, který se mi zdál lehký jako to pírko, jež ho nevyléčilo. Byl horký, přesto se chvěl chladem, a tak jsem ho zabalil do vlněného pláště a odnesl k Iseult.

„Nemůžeš tu být,“ řekla mi. „Nech mě s ním samotnou.“

Zůstali jsme tedy s Leofrikem venku ve tmě a čekali jsme. Iseult trvala na tom, že ji ani nesmíme pozorovat vchodem do její chýše, ale já jsem sňal přilbici a položil ji před práh a přikrčený u zdi jsem v jejím lesklém povrchu přece jen viděl něco z toho, co se děje uvnitř. Drobný déšť ustal a měsíc nyní zářil jasněji.

Chlapec kašlal. Iseult ho svlékla a potírala mu hruď připravenou kaší z bylin a pak k tomu začala prozpěvovat ve svém jazyce nekonečný, jak se mi zdálo, rytmický, ale tak smutný a monotónní popěvek, že mě málem ukolébal ke spánku. V jednu chvíli Edward vykřikl a potom se opět rozkašlal a jeho matka začala ze své chýše volat, že ho chce zpátky. Alfred ji však uklidnil a pak přišel k nám. Ukázal jsem mu, aby odstoupil stranou a nestínil měsíční světlo před dveřmi Iseultiny chýše. Díval jsem se napjatě na přilbu a v záři malého ohýnku jsem viděl, že Iseult, nahá jako malý Edward, vložila chlapce do jedné z jam a potom ho za neustálého prozpěvování protáhla tunelem, který jsem podle jejích instrukcí v zemi prorazil. Náhle přestala zpívat, začala prudce dýchat, téměř lapala po dechu, pak vykřikla a opět ztěžka dýchala, sténala a naříkala. Alfred se pokřižoval. Po chvíli nastalo ticho. Neviděl jsem dost dobře, co se tam děje, ale vtom Iseult znovu hlasitě vykřikla a já jsem poznal, že je to výkřik úlevy, jako když skončí velká bolest, a potom jsem v matném odrazu přilby uviděl, že vytahuje nahého chlapce z druhé jámy. Položila ho na lůžko a Edward ležel tiše, zatímco ona ucpávala tunel v zemi trnitými větvemi. Pak si lehla vedle chlapce a přikryla se mým velkým pláštěm.

Opět nastalo ticho. Čekal jsem a bylo to dlouhé čekání a z chýše se stále nic neozývalo, a když se ticho prodlužovalo, uvědomil jsem si, že Iseult spí, a také malý Edward zřejmě spal… anebo byl mrtvý. Vzal jsem ze země přilbici a šel k Leofrikově chýši. „Mám pro něj jít?“ zeptal se Alfred úzkostně.

„Ne.“

„Ale jeho matka…,“ začal.

„Musí počkat do rána, pane.“

„A co jí mám říct?“

„Že její syn už nekašle, pane.“

Ælswith začala křičet, že Edward je mrtvý, ale Eanflæd a Alfred ji utišili, a všichni jsme pak čekali a v Iseultině chýši bylo stále ticho. Nakonec jsem usnul.

Probudil jsem se za svítání. Z oblohy se valily proudy vody, jako by měl skončit svět. Od Sæfernského moře se táhly šikmé pruhy deště a déšť bušil do země i do vody, řinul se z rákosové střechy a voda proudila v potůčcích a vytvářela další tůňky. Šel jsem k Leofrikově chýši, ale uviděl jsem, že ve dveřích své chýše stojí Ælswith. Vypadala zoufale jako matka, která se chystá vyslechnout zprávu, že její dítě zemřelo, a z Iseultiny chýše se stále neozývalo nic, jen ticho, a Ælswith propukla v pláč, v srdceryvný pláč matky připravené o dítě, a pak… Pak se ozval podivný zvuk. Zprvu jsem ho kvůli hučení deště ani pořádně neslyšel a nedokázal jsem rozeznat, co to je, ale potom jsem si uvědomil, že je to smích. Dětský smích! A o chvíli později vyběhl z Iseultiny chýše Edward, stále nahý jako prst a pomazaný blátem od svého znovuzrození průchodem zemí, a utíkal ke své matce.

„Panebože,“ zašeptal Leofric v úžasu. „Panebože…“

Iseult plakala a nebyla k utišení. „Potřebuju tě,“ řekl jsem drsně.

Zvedla hlavu a pohlédla na mě. „K čemu?“

„Ke stavbě mostu.“

Zamračila se. „Myslíš, že most se dá postavit pomocí kouzel?“

„Ano, ale tentokrát pomocí mých kouzel,“ odpověděl jsem. „Potřebuju, abys byla zdravá. Potřebuju královnu.“ Přikývla. A Edward žil a od toho dne nekašlal a nemoc odešla.

Přicházeli první bojovníci, které nám poslali mí kněžští vyslanci z vnitrozemí. Přicházeli po jednom nebo po dvou, razili si k nám cestu

zimní nepohodou i bažinami a vyprávěli nám zvěsti o dánských nájezdech, a když nastaly dva slunečné dny po sobě, přišly dvě skupiny po šesti a sedmi mužích a ostrov se začal plnit. Posílal jsem je na obhlídky okolí, ale nabádal je, aby se nepouštěli příliš daleko na západ, neboť jsem nechtěl provokovat Sveina, jehož vojsko tábořilo na břehu moře. Dosud na nás nezaútočil, a to se mi nezdálo z jeho strany rozumné, protože mohl se svými loděmi připlout po řekách a pak už by k nám měl jen kousek. Na druhou stranu jsem nepochyboval, že to udělá, až k tomu bude připravený, a tak jsem musel být zase já připravený k obraně. A k tomu jsem potřeboval pevnost v Æthelingægu.

Alfred se vzchopil. Stále ho trápila nemoc, ale spatřoval v uzdravení svého syna Boží přízeň a ani na okamžik ho nenapadlo, že je to výsledek pohanských kouzel. Také Ælswith byla přívětivější a štědřejší, a když jsem ji požádal, aby mi půjčila svůj plášť z kožešin stříbrné lišky a těch několik šperků, které se jí podařilo zachránit, bez řečí mi vyhověla. Plášť byl špinavý, ale Eanflæd ho vyčistila a vykartáčovala.

V tu dobu s námi bylo na ostrově asi dvacet mužů, což zřejmě stačilo, abychom se zmocnili Æthelingægu a zbavili vlády jeho zarputilého náčelníka, ale Alfred nechtěl mezi obyvateli bažin vyvolávat krveprolití. Prohlásil, že i oni jsou jeho poddaní, a kdyby na nás Dánové zaútočili, mohli by tito lidé bojovat na naší straně. Znamenalo to, že jsem musel vymyslet, jak se velkého ostrova zmocnit lstí, a tak jsem týden po Edwardově uzdravení vzal Leofrika a Iseult a odplul s nimi na jih do Haswoldovy vesnice. Iseult měla na sobě Ælswithin plášť ze stříbrné lišky, ve vlasech stříbrný řetěz a plášť na hrudi sepnutý velkou granátovou broží. Také jsem jí pročesal vlasy, až se jí leskly, takže vypadala v mdlém zimním světle jako bohyně, která sestoupila na zem z jasné oblohy.

Leofric a já jsme měli drátěné košile a na hlavě přilby a nedělali jsme nic jiného, než že jsme pomalu obcházeli Æthelingæg a rozhlíželi se kolem. Po chvíli za námi přišel jakýsi muž se vzkazem od Haswolda, že s námi chce náčelník mluvit. Haswold zřejmě čekal, že za ním přijdeme do jeho páchnoucí chatrče, ale já jsem trval na tom, aby přišel on za námi. Samozřejmě si s námi mohl dělat, co se mu zachtělo, neboť jsme byli jen tři, z toho pouze dva muži, a on měl k dispozici celou vesnici. V tu dobu však už pochopil, že ve světě, který leží za hranicemi bažin, se

dějí zlé věci, jež by mohly ohrozit i jeho zdánlivě neohrozitelnou vodní tvrz, a tak se rozhodl, že se mému požadavku podvolí. Přišel za námi k severní bráně vesnice, což nebylo nic jiného než proutěný plot opřený o hnijící pasti na ryby, a tam, jak jsem předpokládal, vytřeštil na Iseult oči, jako by viděl poprvé v životě ženu. Jeho malá prohnaná očka těkala mezi mnou a jí. „Kdo je to?“ zeptal se a kývl hlavou k ní.

„Moje společnice,“ odpověděl jsem ledabyle a otočil se k vrchu, který se strmě zvedal na protějším břehu řeky – k místu, na němž jsem zamýšlel vybudovat pevnost.

„A je to tvoje žena?“ chtěl vědět Haswold.

„Společnice,“ opakoval jsem. „Takových, jako je ona, mám tucet,“ dodal jsem.

„Zaplatím ti za ni,“ řekl. Měl s sebou houf mužů, ale jediný Eofer z nich byl ozbrojen, a to ještě jen jakýmsi kopím, které nevypadalo o nic nebezpečněji než harpuna na lov úhořů.

Řekl jsem Iseult, aby se k náčelníkovi otočila čelem, stoupl jsem si za ni, položil jí ruce na ramena a rozepnul jí granátovou brož. Lehce se zachvěla, ale já jsem jí zašeptal, že se jí nic nestane, a pak už jsem rozevřel plášť a ukázal Haswoldovi její nahotu. Do vousu olepeného šupinami mu skanula slina, ale to bylo všechno, co jsem mu dopřál, a znovu jsem Iseult zahalil a brož na jejím plášti zapnul. „Kolik jsi ochoten za ni zaplatit?“ zeptal jsem se.

„Můžu si ji vzít jen tak,“ prohlásil a ukázal hlavou na houf mužů za sebou.

Usmál jsem se. „To můžeš,“ přikývl jsem, „ale dřív, než zemřeme my, zemře hodně z vás a naši duchové se vrátí a budou zabíjet vaše ženy a vaše děti budou křičet strachem. Copak se k tobě nedoneslo, že máme mezi sebou čarodějku? Myslíš, že tvoje zbraně mohou bojovat s kouzly?“

Nikdo z nich se ani nepohnul.

„Mám stříbro,“ ozval se po chvíli Haswold.

„Nepotřebuju stříbro,“ řekl jsem. „Potřebuju tady postavit most a pevnost.“

Otočil jsem se a ukázal na vrch na druhém břehu řeky. „Jak se ten kopec jmenuje?“

Pokrčil rameny. „Kopec,“ odpověděl. „Jenom kopec.“

„Tam musí stát pevnost," řekl jsem, „a musí mít valy z kmenů a bránu z kmenů a vysokou věž, aby strážci viděli daleko po proudu řeky. A chci, aby k té pevnosti vedl most – tak pevný, aby zastavil lodě."

„Ty chceš zastavit lodě?" zeptal se Haswold. Poškrábal se v rozkroku a odmítavě zakroutil hlavou. „Tady nejde stavět most."

„Proč?"

„Řeka je tady moc hluboká." To byla možná pravda. Byli jsme zde v době odlivu a Pedredan pomalu plynul mezi strmými bahnitými břehy. „Ale já ji umím zatarasit jinak," pokračoval Haswold s pohledem stále upřeným na Iseult.

„Tak zataras řeku a postav pevnost," řekl jsem.

„Dej mi ji," ukázal na Iseult, „a udělám obojí."

„Udělej, co chci, a budeš ji mít," sliboval jsem. „A taky její sestry a sestřenice. Všech dvanáct bude tvých."

Viděl jsem, že Haswold je ochoten vysušit bažiny a postavit nový Jeruzalém, jen aby se mohl zmocnit Iseult, ale v tomto stavu nebyl schopen uvažovat ničím jiným než penisem. Avšak to mi bohatě stačilo. Nikdy jsem neviděl stavět pevnost rychleji a během několika dnů byly práce v plném proudu. Haswold nejdřív zatarasil řeku a udělal to chytře pomocí plovoucí bariéry z kmenů a padlých stromů propletených větvemi a svázaných pruhy kozí kůže. Takovou překážku by jistě posádka lodi dokázala rozebrat a odstranit, ale ne pod deštěm šípů a kopí vrhaných z pevnosti na kopci, která měla dřevěné palisády, vodní příkop a provizorní věž z olšových klád, svázaných pruhy kůže. Všechno to bylo samozřejmě hrubé dílo, ale valy jsem shledal dostatečně pevnými a skoro jsem se začal bát, že tato malá pevnost bude hotová dřív, než se mi podaří sehnat tolik Západosasů, abych z nich mohl utvořit posádku. Ale tři kněží, které jsem poslal, aby obcházeli zemi, zřejmě nezaháleli, neboť stále přicházeli další vojáci a já jsem část z nich poslal do Æthelingægu, aby pomáhali při dokončování pevnosti.

Když byla hotová, nebo aspoň téměř hotová, vyplul jsem opět do Æthelingægu i s Iseult. Byla oblečená stejně jako při předchozí návštěvě, pouze tentokrát měla pod drahým Ælswithiným pláštěm tuniku z kozích kůží. Postavil jsem ji doprostřed vesnice a řekl Haswoldovi, že si ji může

vzít. Chvíli se na mě nedůvěřivě díval, pak pohlédl na ni. „Takže je moje?“ zeptal se.

„Celá tvoje,“ přikývl jsem a odstoupil od ní.

„A její sestry?“ ptal se dál s dychtivým výrazem. „A sestřenice?“

„Zítra ti je přivedu.“

Ukázal Iseult na svou chýši. „Pojď,“ řekl.

„V její zemi je zvykem, že když chce muž ženu, tak si ji k lůžku dovede,“ řekl jsem.

Podíval se do Iseultiných krásných tmavých očí. Ustoupil jsem ještě o pár kroků dál, abych ho povzbudil. Konečně se odhodlal a sáhl po ní, ale v tu chvíli Iseult prudce rozhalila plášť, pod nímž měla schované Vosí žihadlo, a vrazila čepel mého mečíku Haswoldovi do břicha. V první chvíli vykřikla hrůzou, šokovaná tím, co udělala, a možná byla na okamžik v pokušení zbraň pustit a utéct, ale pak zaťala zuby a nalehla na jílec mečíku a vrazila čepel hlouběji do náčelníkových útrob a rozpárala ho jako kuchaného kapra. Haswold ze sebe vyrazil podivný mečivý zvuk a zapotácel se a z břicha mu vyhřezla střeva. To už jsem stál vedle Iseult s taseným Hadím dechem v ruce. Zhluboka oddychovala a celá se chvěla. Chtěla to udělat, ale pochyboval jsem, že by to chtěla udělat znovu.

„Žádal jsem vás, abyste bojovali za svého krále,“ zvolal jsem na vesnické muže. Haswold ležel na zemi, škubal sebou a krev, která se mu řinula z břicha, vsakovala do vydřích kožešin jeho oděvu. Stále vydával ty podivné mečivé zvuky a v zoufalé snaze nějak si pomoci zabořil jednu ruku do zkrvavených útrob. „Za svého krále!“ opakoval jsem s důrazem. „A když je nějaký muž požádán, aby bojoval za svého krále, neplní jeho prosbu, ale svou povinnost! Od této chvíle jste tedy všichni vojáci a vaším nepřítelem jsou Dánové, a jestliže nebudete bojovat proti nim, budete muset bojovat proti mně!“

Iseult pořád stála nad Haswoldem, který sebou na zemi škubal jako dodělávající ryba. Ukázal jsem jí, ať odstoupí, a pak jsem vrazil hrot Hadího dechu do náčelníkova hrdla. „Utni mu hlavu a vezmi ji,“ řekla mi Iseult.

„Hlavu?“

„Je to mocné kouzlo.“

Narazili jsme Haswoldovu hlavu na kůl a vztyčili ji na palisádě pevnosti, aby hleděla směrem, odkud by mohli přitáhnout Dánové. Časem k ní přibylo dalších osm hlav hlavních Haswoldových přívrženců, avšak nezabili jsme je my, postarali se o to vesničané, šťastni, že se jich konečně mohou beztrestně zbavit. Kupodivu k nim nepatřil hrozivě vyhlížející lučištník Eofer. Byl to obr, ale myslí prosťáček, který neuměl mluvit, pouze ze sebe vyrážel chrčivé zvuky. I on nám však mohl být užitečný, neboť když se mu řeklo, aby střílel, byl schopen zasáhnout šípy ze svého obrovského luku cíl s neuvěřitelnou přesností. Byl to také Æthelingægský lovec, jenž dokázal složit na sto kroků dospělého kance. Ostatně to také znamenalo v místním dialektu jeho jméno – kanec.

Nechal jsem Leofrika v Æthelingægu jako velitele posádky pevnosti a vrátil se s Iseult k Alfredovi. Cestou zpátky byla zamlklá a už jsem myslel, že v ní doznívá šok z toho, že poprvé vlastní rukou zabila člověka, ale náhle na mě pohlédla a rozesmála se. „Podívej!“ řekla a ukázala na Ælswithin plášť postříkaný Haswoldovou krví.

Stále měla Vosí žihadlo u sebe, jako by si tu zbraň chtěla nechat. Byl to můj kratší meč, takzvaný sax, a hodil se zvlášť k boji zblízka, kdy není dost prostoru na máchání dlouhým mečem nebo sekerou. Iseult ponořila čepel do vody a potom utřela zaschlou krev lemem Ælswithina pláště. „Je to těžší, než jsem si myslela…, zabít člověka.“

„Vyžaduje to sílu.“

„Ale teď mám jeho duši.“

„Proto jsi to udělala?“

„Abych mohla dát někomu život, musím ho jinému vzít,“ řekla a vrátila mi Vosí žihadlo.

Alfred se právě holil, když jsme se vrátili. Nechal si narůst vous, ale ne aby změnil svou vizáž a nemohl být poznán, ale protože byl tak zachvácen zoufalstvím nad utrpením svého syna, že vůbec nedbal na svůj zevnějšek. Avšak teď, když jsme s Iseult vstoupili do jeho chýše, stál do pasu nahý před vědrem s teplou vodou a my jsme viděli, jak hrozně má vyhublou hruď a vpadlé břicho. Myl se, pročesával si vlasy a snažil se oškrábat si vousy starou čepelí, kterou si vypůjčil od místních mužů. Dcera Æthelflaed mu držela kousek stříbra, který mu sloužil jako zrcadlo. „Už se cítím líp,“ řekl mi téměř slavnostně.

„To je dobře, pane,“ poznamenal jsem. „Já také.“

„Znamená to, že jsi někoho zabil?“

„Ne já, ona to udělala,“ řekl jsem a ukázal hlavou na Iseult.

Vrhl na ni zkoumavý pohled. „Moje žena chce vědět, jestli je Iseult skutečná královna.“

„Je,“ odpověděl jsem, „ale v Cornwalu to moc neznamená. Byla tam královnou na kupce hnoje.“

„A je opravdu pohanka?“

„Bylo to křesťanské království. Copak ti to bratr Asser neřekl?“

„Řekl mi, že to nebyli příliš dobří křesťané.“

„Myslel jsem, že to, jak je kdo dobrý křesťan, může posoudit jen Bůh.“

„Dobře, Uhtrede, dobře!“ mávl na mě čepelí na holení, aby zarazil mé úvahy, a pak se sklonil nad stříbrným zrcátkem a začal si oškrabávat vousy z horního rtu. „A dovede předpovídat budoucnost?“

„Dovede.“

Chvíli se jen holil a mlčel. Æthelflaed pozorovala Iseult vážným pohledem. „Pověz mi tedy,“ ozval se znovu Alfred, „může říct, jestli budu opět králem Wessexu?“

„Budeš,“ odpověděla mu přímo Iseult bezbarvým hlasem.

Alfred se na ni chvíli beze slova díval. „Moje žena chce, abychom teď, když je Edwardovi lépe, vyhledali loď, která by nás odvezla do země Franků,“ řekl potom. „A pak bychom podle ní mohli odcestovat do Říma, kde žijí Sasové, kteří odešli už dřív. Ti by nás přivítali.“

„Dánové budou poraženi,“ ozvala se znovu Iseult týmž bezbarvým, ale naprosto jistým hlasem, v němž nezazněl ani záchvěv pochybnosti.

Alfred si přejel prsty čerstvě oholenou tvář. „Příklad Boëthia mě přesvědčuje, že má pravdu,“ řekl.

„Jakého Boëthia? To je některý z tvých válečníků?“

„Boëthius byl Říman, Uhtrede,“ odpověděl lehce vyčítavým tónem. „Říman, křesťan, filozof a muž bohatý moudrostmi z knih. Opravdu bohatý!“ dodal a odmlčel se, jako by o tom muži přemýšlel. „Když dobyl Řím pohan Alarich,“ pokračoval, „a osud civilizovaného světa a pravé víry se zdál zpečetěn, postavil se Boëthius sám proti neznabohům. Trpěl, ale nakonec všechny potíže překonal, a jeho příklad nás může inspirovat. A měl by nás inspirovat, Uhtrede!“ dodal důrazněji a namířil na mě čepel břitvy. „Stále si musíme připomínat Boëthiovu pevnost a posilovat se jí.“

„Ano, pane," přikývl jsem, „ale myslíš si, že nás odsud dostanou moudrosti z knih?"

„Myslím," odpověděl, „že až budou Dánové pryč z naší země, nechám si narůst pořádný plnovous. Díky, má drahá," dodal směrem k Æthelflaed. „Můžeš to zrcátko vrátit Eanflæd."

Æthelflaed odběhla a Alfred na mě pohlédl s pobavením.

„Nepřekvapuje tě, že se má žena a Eanflæd spřátelily?"

„Jsem tomu rád, pane."

„Já také."

‚Ale ví tvá žena, jakým řemeslem se Eanflæd živí?" zeptal jsem se.

„Asi ne zcela přesně," řekl. „Má za to, že Eanflæd pracovala jako kuchařka v krčmě, což vlastně není tak zcela nepravda. Takže máme v Æthelingægu pevnost?"

„Ano, pane. Je tam teď posádka v počtu čtyřiceti mužů a velí jim Leofric."

„A tady máme dvacet osm mužů. Opravdové zástupy z Midianu!" řekl pobaveně. „Takže bychom se tam měli přestěhovat, ne?"

„Možná během týdne nebo do čtrnácti dnů."

„Na co čekat?" zeptal se.

Pokrčil jsem rameny. „To místo se nachází hlouběji v bažinách. Až budeme mít víc mužů a větší jistotu, že jsme schopni Æthelingæg udržet, potom nastane vhodná doba, abyste se tam přestěhovali."

Vzal ze židle špinavou košili a oblékl si ji. „A dokáže tvá nová pevnost zastavit Dány?"

„Dokáže zpomalit jejich postup, pane. Ale i tak jsou schopni se přes bažiny dostat," řekl jsem, i když jsem si pomyslel, že by to pro ně bylo hodně těžké, neboť Leofric už začal kopat na západním okraji Æthelingægu obranný příkop.

„Chceš tím říct, že Æthelingæg je zranitelnější než tohle místo?"

„Ano, pane."

„Právě proto tam musím být. Mí bojovníci si nesmějí myslet, že se jejich král někde schovává a čeká, až za něj vybojují vítězství," řekl a usmál se. „Musí vědět, že král stojí v jejich čele, dokáže se vydat nebezpečí a nakonec Dány porazí."

„I se svou rodinou?" zeptal jsem se.

„I se svou rodinou," odpověděl bez váhání. Chvíli přemýšlel. „Jestliže přitáhnou s velkým vojskem, mohou obsadit celé bažiny, že?"

„Ano, pane."

„Nedá se tedy říct, že by některé místo bylo bezpečnější než jiné. Ale kolik vojska může mít Svein?"

„Nevím, pane."

„Ty nevíš?" Byla to výčitka, i když jemná, ale přesto výčitka.

„Neposílal jsem k nim žádné zvědy. Mohli by je chytit a zjistit, kde jsme a jak se k nám dostat," hájil jsem se. „Zatím nejsme tak silní, abychom se jim ubránili, a dokud nás nechají na pokoji oni, do té doby necháme na pokoji my je. Není třeba dráždit divoké včely, jestliže jim člověk nechce vybrat med."

Přikývl na znamení, že můj argument uznává. „Ale stejně bychom měli vědět, kolik těch včel je, ne?" uvažoval. „Proto se zítra vypravíme na jejich obhlídku. Ty a já, Uhtrede."

„Ne, pane," řekl jsem pevně. „Vypravím se na ni jenom já. Ty nemůžeš riskovat svou bezpečnost."

„Právě to chci," odpověděl. „A mí muži to musí vědět. Jsem jejich král – proč by měli chtít krále, který není ochoten sdílet s nimi nebezpečí?" Čekal, co na to odpovím, ale já jsem mlčel. „Takže se pojďme pomodlit a pak se můžeme dát do jídla," zakončil náš rozhovor.

Měli jsme dušenou rybu. Pořád jsme měli dušené ryby.

A druhý den jsme vyrazili na obhlídku nepřítele.

Bylo nás šest. Náš vesnický průvodce, který řídil pramici, Iseult, já, dva noví vojáci Alfredovy družiny a Alfred. Ještě jednou jsem se pokusil přimět ho, aby zůstal na ostrově, ale tvrdohlavě trval na svém. „Jestli je někdo, kdo by tady měl zůstat, je to Iseult," prohlásil.

„Ale ta půjde s námi," řekl jsem.

„To vidím."

Nepřel se se mnou, a tak jsme všichni vstoupili na velkou pramici a vypluli na západ. Alfred pozoroval ptáky, ty tisíce ptáků, kteří všude kolem pluli, posedávali nebo létali – vodní slípky, lysky, potápky, potáplice, brodivé volavky… A na západním obzoru se proti temné obloze bělalo hejno racků.

Pluli jsme tiše a poměrně rychle kanály, které znali jen místní lidé. V některých chvílích se zdálo, že muž, jenž řídil pramici, míří přímo ke

břehu zarostlému vysokou trávou a rákosím, ale pak příď lodi zeleň rozhrnula a před námi se objevila další otevřená vodní plocha. Neustále se opakující přílivové záplavy s sebou přiváděly do těchto jezírek ryby a vháněly je do ukrytých sítí a vrší. A pak jsem v dálce, na západě, uviděl pod hejny všudypřítomných racků stěžně Sveinových lodí, vytažených na břeh.

Alfred je také uviděl, ani jsem ho na ně nemusel upozorňovat. „Proč se nespojí s Guthrumem?“ zeptal se.

„Protože nechce poslouchat jeho rozkazy,“ odpověděl jsem.

„Ty to víš?“

„Řekl mi to.“

Alfred se odmlčel, jako by si v té souvislosti vzpomněl na soud, který proti mně nechal zinscenovat během witanu. „Jaký je to vlastně člověk?“ zeptal se potom.

„Nelítostný válečník, z něhož jde strach.“

„Tak proč už na nás nezaútočil?“

Co jsem na to měl odpovědět, když tahle otázka vrtala hlavou mně samému? V každém případě Svein propásl jedinečnou příležitost vtrhnout do bažin a dopadnout tam Alfreda zahnaného do pasti jako štvaná zvěř. Tak proč se o to ani nepokusil? „Třeba proto, že má možnost snadnější kořisti někde jinde,“ uvažoval jsem nahlas, „a protože nechce dělat, co mu přikáže Guthrum. „Jsou to rivalové. Svein si uvědomuje, že jakmile začne poslouchat Guthrumovy rozkazy, uzná ho tím za krále.“

Alfred hleděl na stěžně v dálce, jež se jevily jako nepatrné čárky proti šedivé obloze, a pak beze slova ukázal ke kopci, který se strmě zvedal nad vodní plochou na západě. Muž s bidlem poslušně zamířil tím směrem, a když příď pramice narazila na pevnou půdu, vystoupili jsme na břeh, prodrali se hustým olšovím a prošli kolem chatrčí, z nichž nás pozorovali nepříliš přátelsky se tvářící lidé ve špinavých vydřích kožešinách. Náš průvodce nevěděl, jak se kopec jmenuje, ale slyšel, že mu místní obyvatelé říkají Brant, což znamená strmý. A byl opravdu strmý. Strmý a vysoký a nabízel výhled daleko na jih, až k místu, kde se středem bažin klikatila jako dlouhý had řeka Pedredan. A v jejím ústí, kde se vlévala do Sæfernského moře, jsem uviděl dánské lodě.

Ležely vytažené na mělčině vzdáleného břehu Pedredanu v témže místě, kde měl lodě Ubba před bitvou, v níž jsem ho pak zabil. Odtud mohl Svein snadno doveslovat do Æthelingægu, neboť řeka byla dostatečně široká a hluboká, a nesetkal by se s žádnou překážkou, dokud by nedoplul k bariéře u pevnosti, v níž čekal Leofric. Chtěl jsem zařídit, aby mohl být Leofric se svou posádkou varován, kdyby Dánové zaútočili, a tenhle strmý vrch nabízel výhled až do Sveinova tábora. Na druhou stranu se nacházel dostatečně daleko od pevnosti, aby na ni neupozorňoval a nelákal nepřítele k útoku. „Tady bychom měli zřídit pozorovací stanoviště," řekl jsem Alfredovi. „Kouřový signál by mohl Æthelingæg varovat dvě až tři hodiny před tím, než by se tam Dánové dostali."

Přikývl, ale nic na to neřekl. Pozoroval vzdálené lodě, ale nacházely se příliš daleko na to, abychom je mohli spočítat. Byl bledý, výstup na kopec ho zjevně vyčerpal, a tak jsem navrhl, abychom sestoupili na úpatí k chatrčím, nad jejichž střechami stoupal kouř. „Měl by sis tam odpočinout, pane," řekl jsem. „Já ty lodě spočítám, ale ty už bys se mnou neměl dál jít."

Neodporoval mi, patrně ho znovu přepadly bolesti břicha. Našel jsem chýši, v níž žila vdova se čtyřmi dětmi, dal jsem jí stříbrnou minci a řekl jí, že král potřebuje teplo a střechu nad hlavou. Nevím, jestli pochopila, kdo Albert je, ale v každém případě věděla, jakou hodnotu má stříbrňák, a tak jsem mohl Alberta zavést dovnitř a posadit ho k ohni. „Dej mu polévku a pak ho nech vyspat," řekl jsem vdově, která se jmenovala Elwide.

Opovržlivě se ušlíbla. „Lidi nemají spát, když je práce!" řekla. „Je třeba stahovat úhoře, udit ryby, spravovat sítě a plést vrše."

„To můžou dělat tihle," ukázal jsem na oba Alfredovy vojáky. Všechny tři jsem pak nechal na milost a nemilost vdově Elwide a spolu s Iseult jsem se vrátil k pramici. Vypluli jsme na ní k jihu. Pouze my dva. Ústí Pedredanu leželo jen asi tři nebo čtyři míle daleko a Brant se mi zdál natolik výrazný orientační bod, že jsem si mohl dovolit nechat u Elwide i muže z naší vesnice, aby jí pomáhal stahovat a udit úhoře.

Přepluli jsme na opačnou stranu menší řeky a potom pokračovali dál přes močál porostlý ostrůvky dlouhé pobřežní trávy. Teď už jsem viděl kopec na druhém břehu Pedredanu, kde jsme byli zahnáni do pasti

Ubbou, a zatímco jsem odstrkával pramici přes mělčinu, vylíčil jsem Iseult boj, k němuž tam došlo. Pramice dvakrát zadrhla o dno a musel jsem ji odtlačit do hlubší vody, až jsem si uvědomil, že probíhá odliv a voda rychle opadává. Přivázal jsem tedy loď k jakémusi hnijícímu kůlu a dál jsme pokračovali pěšky po vysychající pustině bláta a mořských levandulí směrem k Pedredanu. Přirazil jsem s pramicí dál od ústí řeky, než jsem chtěl, takže to byla dlouhá cesta proti studenému větru, ale když jsme dosáhli strmého břehu řeky, uviděli jsme všechno, co jsme potřebovali vidět. Také Dánové nás spatřili. Neměl jsem na sobě drátěnou košili, ale u pasu se mi houpal meč, a když nás uviděli, seběhli až na břeh a odtud na nás přes vodu křičeli nadávky. Nereagoval jsem na ně. Počítal jsem lodě a dospěl k číslu dvacet čtyři – všechny byly opatřeny zvířecími hlavami a ležely vytažené na pruhu země, na němž jsme před rokem porazili Ubbu. Ubbova spálená loď tam také ještě byla a její černá žebra trčela zpola zabořená v písku, na němž nyní Ubbovi krajané skákali a pokřikovali na nás.

„Kolik si myslíš, že jich je?“ obrátil jsem se na Iseult.

Několik Dánů jsem viděl v pozůstatcích vypáleného kláštera, kde Svein povraždil mnichy, ale většina jich byla u lodí. „Jenom mužů?“ zeptala se.

„Ženy a děti mě nezajímají,“ prohlásil jsem. Žen tam bylo dost, zvlášť v malé vesnici o kousek dál proti proudu řeky.

Iseult neznala dobře anglické výrazy pro vyšší čísla a sdělila mi svůj odhad tak, že šestkrát rozevřela a zavřela prsty. „Šedesát?“ řekl jsem a ona přikývla. „Dobře, takže přinejhorším jich je sedmdesát, ale lodí je dvacet čtyři.“ Svraštila čelo, neboť nechápala, co tím míním. „Dvacet čtyři lodí,“ pokračoval jsem, „to znamená vojsko o kolika bojovnících? O osmi stech? Nebo o devíti stech? Takže těch šedesát až sedmdesát, které vidíme, jsou jen strážci lodí. Ale kde jsou ti další?“ Uvažoval jsem o tom a zároveň jsem pozoroval, jak pět Dánů vleče k vodě člun. Bylo zřejmé, že se chtějí přeplavit k nám a zajmout nás. Jenže na to jsem samozřejmě nehodlal čekat. „Ti další,“ odpověděl jsem si na svou otázku, „zamířili na jih. Nechali své ženy tady a rozjeli se drancovat, takže teď pálí, zabíjejí a loupí – znásilňují Defnascir.“

„A tihle se chystají na nás,“ řekla Iseult a sledovala, jak pět mužů nastupuje do člunu.

„Chceš, abych je zabil?“

„Ty bys to dokázal?“ zeptala se, jako by opravdu doufala, že to udělám.

„Ne,“ řekl jsem. „Tak raději zmizme.“

Vydali jsme se pustinou vyschlého bahna a písku zpátky k pramici. Pláň vypadala z dálky rovná a hladká, ale protínalo ji množství koryt vymletých odtékající vodou, navíc už znovu nastal příliv a moře zaplavovalo pevninu s překvapující rychlostí. Slunce se sklánělo k západu a stále častěji ho zakrývaly temné mraky, vítr od moře poháněl příliv a vody Sæfernu opět plnily prázdná koryta a vymleté stružky. Ohlédl jsem se. Pět Dánů už honbu na nás vzdalo a vraceli se na západní břeh, na němž v ubývajícím podvečerním světle stále jasněji plály jejich ohně. „Kde je naše pramice?“ zeptala se náhle Iseult. „Nikde ji nevidím.“

„Tamhle,“ řekl jsem, ale nebyl jsem si tím jistý, neboť se už stmívalo a pramici jsme nechali u břehu zarostlého rákosím. Skákali jsme nyní z jednoho suchého místa na druhé, a jak příliv postupoval, suchá místa se stahovala v malé ostrůvky, a pak už jsme se museli brodit vodou a vítr dál hnal vlny přílivu proti pevnině.

V Sæfernském moři je příliv mohutný. Člověk si může za odlivu postavit dům, který pak za vrcholícího přílivu zmizí ve vlnách. Za odlivu lze vidět ostrovy, které činí třeba deset metrů nad hladinu, ale když se moře obrátí, všechny jsou pryč. A dnešní příliv byl obzvlášť silný, neboť ho hnal studený vítr, ke všemu Iseult začínala ochabovat, a tak jsem ji vzal do náruče a nesl ji dál jako dítě a razil si cestu bahnem a vodou. Slunce už zašlo za hradbu mraků nakupených na západním obzoru a mně se zdálo, že se brodím nekonečným studeným mořem, které nás musí každou chvíli pohltit. Ale potom se nade mnou zřejmě smiloval Hoder, ten slepý bůh noci, a konečně jsem uviděl naši pramici, jak pod nápory stoupající vody cloumá uvazovacím lanem.

Složil jsem Iseult na dno lodi, skočil k lanu, přesekl ho a pak už jsem klesl, prochladlý, promočený a vystrašený, a nechal pramici napospas přílivu, který nás unášel k pevnině.

„Musíme se vrátit k ohni,“ jektala zimou Iseult. Teď jsem litoval, že jsme s sebou nevzali našeho průvodce, protože jsem musel najít cestu přes bažiny, a byla to cesta dlouhá a chladná a také čím dál temnější, neboť denního světla rychle ubývalo. Iseult se choulila vedle mě a

upřeně hleděla přes vodní pustinu k vzdálenému vrchu, který se strmě zvedal z pevniny na východě. „Eanflæd mi řekla, že ten vrch je Avalon," prohlásila téměř s posvátnou úctou.

„Avalon?"

„Tam, kde je pohřben Artuš."

„Myslel jsem, že spí."

„Samozřejmě že spí," odpověděla. „Spí ve velkém hrobě se svými bojovníky." Znovu se zadívala k vzdálenému kopci, který jako by nyní zářil, neboť na něj dopadaly poslední paprsky slunce, jimž se podařilo proniknout průrvou mezi mraky žhnoucími rudými barvami. „Artuš byl největší a nejslavnější král, který kdy žil," řekla Iseult šeptem a pak mi vyprávěla příběh o tom, jak Artuš vytáhl meč z kamene a vedl do boje největší válečníky své doby, a třebaže jsme byli jeho nepřáteli my, Anglosasové, ležel nyní Avalon na anglické půdě a já jsem uvažoval, zda se nyní, pod nadvládou Dánů, budou i Sasové vracet ke svým dávno zapomenutým králům a prohlašovat, že byli velcí a slavní. Slunce zašlo za obzor a Iseult si začala tiše zpívat – zpívala ve svém jazyce, ale řekla mi, že je to píseň o Artušovi a o tom, jak vztyčil žebř až k měsíci a chytil do sítě hvězdy, aby z nich zhotovil plášť pro svou královnu Guinevru. Iseultin hlas nás provázel přes zšeřelé vodní plochy, razil si s námi cestu rákosím a ohně dánských strážců lodí pomalu zapadaly do tmy. Kdesi daleko vyl pes a skučel vítr a pak náhle zavál chlad a černou hladinu močálového jezera zčeřila sprška deště.

Konečně se před námi objevil Brant a Iseult přestala zpívat. „Nastane velký boj," řekla tiše. Její slova mě překvapila, neboť jsem předpokládal, že stále myslí na Artuše a představuje si, jak spící král vystoupí v plné zbroji ze země. „Boj na kopci," pokračovala, „na strmém kopci a bude tam bílý kůň a po svahu kopce se povalí krev a Dánové budou utíkat ze Sais."

Pochopil jsem, že to Sais znamená Sasko. „Zdálo se ti to ve snu?" zeptal jsem se.

„Ano, zdálo," odpověděla.

„Takže je to pravda?"

„Je to osud," řekla a já jsem jí věřil. A pak už příď pramice zaskřípala o mělké dno břehu ostrova.

Byla tma jako v pytli, ale na břehu poblikávaly ohně, nad nimiž se udily ryby, a podle nich jsme našli cestu k domu vdovy Elwide, zbudovanému z olšových kmenů, se střechou z rákosových došků. Alfred seděl u ohniště uprostřed místnosti a nepřítomně zíral do plamenů, zatímco Elwide, oba vojáci a náš průvodce stahovali na druhém konci chýše úhoře. Všichni, až na Alfreda, pracovali, dokonce i děti – tři pletly z proutí vrše a čtvrté kuchalo velkou štiku.

Schoulil jsem se u ohně s jediným přáním, aby mi jeho teplo vrátilo život do promrzlých nohou.

Alfred na mě zíral, jako by byl překvapen, že mě vidí. „Co Dánové?“ zeptal se.

„Odtáhli do vnitrozemí,“ odpověděl jsem. „Nechali asi šedesát až sedmdesát mužů na stráži u lodí.“ Přikrčil jsem se ještě blíž k ohni, chvěl se jako osika a uvažoval, jestli se vůbec ještě někdy rozehřeju.

,“Je tu dost jídla,“ řekl Alfred mdle.

„To je dobře, protože jsme vyhladovělí.“

„Ne. Myslel jsem, že tady, v bažinách, je dost jídla,“ upřesnil svou myšlenku. „Dost na to, aby se uživilo celé vojsko. Můžeme proti nim vytáhnout – shromáždit všechny muže Wessexu a vytáhnout proti Dánům. Ale to není všechno. Celý den, co tady sedím, jsem přemýšlel.“ Vypadal už lépe, jako by mu bolesti ustoupily, a začal jsem ho podezírat, že potřeboval získat čas k přemýšlení a našel ho v téhle páchnoucí chatrči. „Nikam nepůjdu,“ řekl pevně. „Do žádné země Franků.“

„Dobře,“ odpověděl jsem, i když jsem byl stále tak prochladlý, že jsem ho ani pořádně neposlouchal. „Zůstaneme tady,“ pokračoval, „shromáždíme vojsko a dobudeme Wessex zpátky.“

„Dobře,“ opakoval jsem. Náhle jsem ucítil, že se něco pálí. Ohniště bylo obloženo plochými kameny a Elwide na ně nakladla asi tucet ovesných placek, aby se pekly, a tu, která ležela na samém okraji, olizovaly plameny. Vzal jsem klacík a posunul ji, ale Alfred se zamračil a naznačil mi, abych se přestal rozptylovat a poslouchal ho. „Potíž je v tom,“ řekl, „že si nemůžu dovolit vést malou válku.“

Nechápal jsem, jakou jinou válku by mohl vést, ale mlčel jsem.

„Čím déle tady Dánové zůstanou,“ pokračoval, „tím pevněji se tu usadí. Naši lidé začnou přecházet na Guthrumovu stranu a budou mu přísahat věrnost… To nesmím připustit!“

„To ne, pane.“

„Takže musí být poraženi!“

Pomyslel jsem na Iseultin sen, ale nic jsem neřekl. Pak jsem pomyslel na to, jak často uzavíral Alfred s Dány mír, ale ani potom jsem nic neřekl.

„Na jaře jim připlují z Dánska posily,“ pokračoval, „a budou pronikat do celého Wessexu, takže než skončí léto, žádný Wessex už nebude. Proto musíme udělat dvě věci.“ Uvědomil jsem si, že nemluví ani tak ke mně, jako spíš nahlas uvažuje. „Za prvé,“ vztyčil dlouhý hubený prst, „musíme je přinutit, aby s námi bojovali tady. Musíme je udržet pohromadě, aby nemohli vysílat malé houfy ozbrojenců do všech koutů Wessexu.“ To se mi zdálo rozumné. Ze zpráv, které se k nám dostaly z pevniny za hranicí bažin, jsme věděli, že Dánové podnikají loupežné nájezdy po celé zemi* vždy někam vtrhnou a poberou, co se dá, než přijdou jiní. Jenže za pár týdnů začnou hledat místa, kde by usadili své rodiny, a Alfred chtěl tento proces zastavit tím, že by soustředil jejich pozornost pouze na bažiny. „A zatímco si budou hledět nás,“ dodal, „musíme svolat fyrd.“

Zůstal jsem na něj civět. Předpokládal jsem, že buď zůstaneme v bažinách, dokud nás v nich Dánové nepobijí, anebo se nám podaří shromáždit takové vojsko, že vytáhneme proti nim a pokusíme se dobývat jedno hrabství po druhém. To by samozřejmě trvalo celé roky, ale teď jsem viděl, že Alfred má mnohem smělejší vizi. Chtěl shromáždit wessexské vojsko přímo před nosem Dánů a pak jim vzít všechno najednou. Bylo to jako hra v kostky a on se rozhodl hrát o vše, co má, jakkoliv toho bylo málo, a vsadit to na jediný vrh. „Musíme je přinutit svést velkou bitvu,“ řekl pevně, „a s Boží pomocí je porazit.“

Náhle se ozval křik. Alfred zvedl prudce hlavu, jako by byl vytržen ze snění, ale už bylo pozdě, neboť Elwide stála nad ním a křičela, že spálil ovesné placky. „Řekla jsem ti, abys na ně dával pozor!“ láteřila a v hněvu plácla krále čerstvě staženým úhořem. Ozvalo se nechutné mlasknutí, navíc úder byl natolik silný, že nepřipraveného Alfreda srazil na zem. Oba vojáci si uvědomili svou povinnost a vyskočili s rukama na jílcích mečů, ale já jsem je gestem zarazil. Elwide zatím vztekle odstraňovala připálené placky z kamenů. „Říkala jsem ti přece, abys na ně dal pozor!“ opakovala. Alfred ležel tam, kam spadl, a na okamžik

jsem si myslel, že pláče, ale pak jsem uviděl, že ne. Ležel a smál se – smál se, až se zalykal, a tekly mu slzy a byl šťastný, neboť měl vizi, jak získat zpět své království.

Æthelingægská posádka nyní čítala třiasedmdesát mužů. Alfred se tam přestěhoval i se svou rodinou a poslal šest Leofrikových bojovníků ozbrojených sekerami na Brant a přikázal jim, aby tam sledovali Dány a v případě, že by se něco dělo, vyslali pomocí kouře z ohně varovný signál. Byl v těch dnech v nejlepší náladě, plný odhodlání a sebedůvěry, a rezignaci a zoufalství prvních lednových týdnů zahnala jeho naivní víra, že může získat své království zpět ještě před příchodem léta. Také ho velmi potěšil příjezd otce Beoccy, jenž se celý rozzářený přibelhal z přístavního můstku a padl před ním na tvář. „Ty žiješ, králi!“ zvolal a chytil ho za nohy. „Díky Bohu, ty žiješ!“

Alfred ho zvedl a objal a pak oba plakali a následující den sloužil Beocca mši, kterou jsem musel chtě nechtě vyslechnout i já, neboť ji sloužil venku, pod jasnou chladnou oblohou, a Æthelingæg byl příliš malý na to, abych unikl jeho zpěvavému hlasu. Beocca mluvil o tom, jak byl král Izraele David nucen uprchnout před svými nepřáteli, jak našel útočiště v jeskyni Adullám a jak ho potom Bůh dovedl zpátky do Izraele a pomohl mu nepřátele porazit. „Tohle je náš Adullám!“ zvolal Beocca a máchl rukou k doškovým střechám Æthelingægských chýší, „a zde je náš David,“ ukázal na krále. „A stejně jako biblického Davida dovede i nás Bůh k vítězství!“

„Škoda, otče, žes nebyl tak bojovně naladěný před dvěma měsíci,“ řekl jsem potom Beoccovi.

„Mám velkou radost, že tě opět vidím v plném jasu královy přízně,“ odpověděl nadneseně.

„To proto, že objevil cenu vraždících bastardů, jako jsem já,“ prohlásil jsem, „anebo se naučil nevěřit radám ukňouraných bastardů, jako jsi ty, kteří mu namlouvají, že Dány lze porazit modlitbami.“

Zamračil se při té urážce a pak pohlédl nevlídně na Iseult. „Máš nějaké zprávy o své ženě?“ zeptal se.

„Ne,“ zavrtěl jsem hlavou. „Žádné.“

Beocca nějaké zprávy měl, i když ne o Mildrith. Uprchl před Dány na jih a dostal se až do Dornwaraceasteru v Thornsaetě, kde našel útočiště u nějakých mnichů. I tam Dánové přišli, ale mniši byli varováni a ukryli se v pevnosti ležící nedaleko města. Dánové pak Dornwaraceaster vyplenili, pobrali stříbro, peníze a ženy a odtáhli dál na východ. Krátce nato přišel do města Huppa, ealdorman Thomsaety, s padesáti muži a nařídil mnichům a všem zbylým obyvatelům, aby opravili staré římské valy. „Prozatím jsou tam v bezpečí," řekl Beocca, „ale kdyby se Dánové vrátili a oblehli město, nebudou mít dost jídla." Potom se Beocca doslechl, že Alfred je ve velkých bažinách, a vypravil se za ním. Cestoval sám, ale v posledních dnech se setkal se šesti vojáky, kteří měli stejný cíl, a tak zbytek cesty urazil s nimi. O Wulfherovi nic nevěděl, zato slyšel, že Odda Mladší se uchýlil do jakési staré pevnosti postavené dávnými lidmi někde na horním toku řeky Uisc. Během cesty Beocca žádné Dány neviděl. „Podnikají nájezdy na všechny strany," povzdechl, „ale my jsme, díkybohu, na žádné nenarazili."

„Jak je ten Dornwaraceaster vlastně veliký?" zeptal jsem se.

„Dost. Měl tři krásné kostely. Tři!"

„I tržiště?"

„I tržiště. Bylo to prosperující město, než přišli Dánové."

„A přesto tam Dánové nezůstali?"

„Nezůstali ani v Gilfu," řekl, „a to je ještě větší město."

Guthrum Alfreda překvapil, zmocnil se Cippanhammu takřka bez boje a donutil krále uprchnout a skrývat se, ale aby udržel Wessex, musel obsadit všechna jeho opevněná města, a jestliže Beocca cestoval tři dny pěšky napříč zemí a žádné Dány neviděl, naznačovalo to, že na to Guthrum nemá dost mužů. Mohl si přivést další z Mercie nebo z Východní Anglie, ale to by zase riskoval, že oslabí své pozice v těchto zemích a vzniknou tam povstání. Musel tedy doufat, že připlují nové lodě s posilami z Dánska. Mezitím jsme se dozvěděli, že má posádky v pevnostech v Baðumu, Readingu, Msrlebeorgu a Andefeře a jistě i na dalších místech, a Alfred se obával – a později se jeho obava potvrdila – že větší část východního Essexu je v rukou Dánů. Přesto zůstávaly rozsáhlé oblasti země, do nichž nepřítel stále ještě nepronikl. Guthrumovy hordy do nich podnikaly nájezdy, ale nebylo jich dost, aby utvořily stálé posádky v městech, jako je Wintanceaster, Gifle nebo

Dornwaraceaster. Alfred věděl, že počátkem léta připlují další dánské lodě s posilami a je tedy třeba udeřit dřív, než k tomu dojde, a proto den po Beoccově příchodu svolal radu.

Teď už bylo v Æthelingægu dost mužů na to, aby se mohly začít uplatňovat královské formality. Už jsem nevídal Alfreda sedávat večer před chýší, ale pokud jsem s ním chtěl mluvit, musel jsem požádat, aby mě přijal. A na pondělní radě vydal příkaz, aby jeden z větších domů byl přebudován na kostel a rodina, která v něm žila, byla vystěhována jinam. Několik nových vojáků také dostalo za úkol vsadit do štítu domu velký kříž a prorazit v bočních zdech nová okna. Královská rada se sešla v bývalé Haswoldově síni a Alfred vstoupil, teprve až jsme se všichni shromáždili. Pak jsme museli vstát a čekat, až se usadí do jednoho ze dvou křesel postavených na stupínku. V druhém, po jeho boku, zaujala místo Ælswith, jejíž stále větší břicho nadouvalo plášť ze stříbrné lišky, na kterém byly ještě teď patrné skvrny po Haswoldově krvi.

My jsme se mohli posadit až po tom, co se biskup z Exanceasteru pomodlil. To nějakou dobu trvalo, ale nakonec jsme se přece jen dočkali a král nám dal pokyn, že si můžeme sednout. V polokruhu kolem krále bylo šest kněží a šest bojovníků. Vedle mě seděl Leofric a další čtyři pocházeli z řad nově přišedších mužů, kteří předtím sloužili v Alfredově ozbrojené družině. Jeden z nich, muž s prošedivělým vousem jménem Egwine, mi řekl, že vedl stovku bojovníků u Æskova vrchu, a zřejmě si myslel, že by měl velet všem mužům ve zbrani shromážděným zde v bažinách. Věděl jsem, že se to snaží prosadit u krále, a naléhal i na Beoccu, aby mu toho pomohl dosáhnout. Kněz nyní seděl hned pod stupínkem u rozviklaného stolku, kde se snažil zapisovat vše, co se v radě říkalo, třebaže s tím měl problémy, neboť inkoust byl starý a vybledlý, brk se mu lámal a musel psát na široké okraje pergamenů vytržených z misálu, takže se tvářil nešťastně. Alfred však měl rád všechno zachycené písmem.

Král formálně poděkoval biskupovi za modlitbu a pak zcela rozumně prohlásil, že se nemůžeme pustit do boje s Guthrumem dřív, než se vypořádáme se Sveinem. Svein pro nás představoval bezprostřední hrozbu, neboť i když větší část jeho vojska odtáhla na jih drancovat Defnascir, stále měl nedaleko nás lodě, jimiž se mohl dostat do nitra bažin.

„Čtyřiadvacet lodí," řekl Alfred, podíval se na mě a zvedl obočí.

„Čtyřiadvacet, pane," potvrdil jsem.

„Z toho se dá soudit, že kdyby shromáždil všechny posádky, měl by k dispozici téměř tisíc mužů," řekl Alfred a odmlčel se, abychom si ten počet mohli uvědomit. Beocca se zamračil, protože mu brk udělal na úzký pergamen kaňku.

„Avšak ještě před pár dny bylo u lodí v ústí Pedredanu pouhých sedmdesát mužů na stráži," pokračoval Alfred.

„Kolem sedmdesáti," upřesnil jsem. „Nemuseli jsme vidět všechny."

„Ale v každém případě méně než sto, ne?"

„Předpokládám tak, pane."

„Musíme tedy na ně udeřit, než se ti zbývající vrátí k lodím," prohlásil Alfred a znovu se odmlčel. Všichni jsme věděli, že jsme stále slabí. Každý den přicházelo několik mužů, jako těch šest, kteří doprovázeli Beoccu, ale trousili se příliš pomalu – buď se zvěst o Alfredovi a o tom, že shromažďuje vojsko, šířila pomalu, nebo na tom mělo vinu špatné počasí, protože nikdo necestuje rád v chladných deštivých dnech. Navíc mezi nově příchozími nebyl žádný thén, ani jediný. Thénové byli nižší šlechta, lidé s majetkem, kteří s sebou mohli přivést množství dobře ozbrojených přívrženců, přičemž thény mělo každé hrabství a stáli hned za správcem hrabství a ealdormanem. Ostatně i ti patřili k thénům. Thénové tvořili hlavní sílu Wessexu, jenže do Æthelingægu nepřišel ani jediný. Někteří, jak jsme se doslechli, uprchli za hranice země, zatímco jiní se starali jen o to, aby ochránili svůj majetek. Byl jsem si jistý, že by se Alfred cítil mnohem líp, kdyby měl kolem sebe aspoň tucet thénů, ale zatím se musel spokojit se mnou, s Leofrikem a Egwinem. „A jakou sílu má nyní naše vojsko?" zeptal se Alfred.

„Máme sto mužů," pospíšil si s odpovědí Egwine.

„Z nichž jen šedesát až sedmdesát je schopno boje," dodal jsem. V posádce vypukla epidemie, muži zvraceli, cloumala jimi zimnice a trpěli průjmy. Měl jsem zkušenost, že k takovým nemocím dochází vždy, když se dává vojsko dohromady.

„A stačilo by to?" zeptal se Alfred.

„Na co, pane?" Egwine zřejmě nepatřil k nejdůvtipnějším mužům.

„Na to, abychom zaútočili na Sveinovy lodě, na co jiného?"

Egwine se narovnal a vypnul hruď. „Bohatě stačilo, pane!“

Ælswith mu věnovala úsměv.

„A jak bys to navrhoval provést?“ zeptal se Alfred.

„Vzali bychom všechny muže, které máme, pane,“ řekl Egwine, „myslím všechny schopné boje, a zaútočili na ně. Prostě na ně vlétli a pobili je!“

Beocca nepsal. Nebyl voják, ale poznal, když někdo říkal nesmysly, a nehodlal na ně plýtvat vzácným inkoustem a místem na pergamenu.

Alfred pohlédl na mě. „Dá se to tak provést?“

„Viděli by nás, jak se k nim blížíme, a byli by připraveni,“ odpověděl jsem.

„Tak bychom je mohli obejít a udeřit na ně z vnitrozemí, z kopců,“ navrhl Egwine.

Alfred znovu pohlédl na mě. „Tím bychom nechali Æthelingæg zcela bez obrany,“ řekl jsem, „a také by to trvalo aspoň tři dny a na konci by byli naši muži hladoví, prochladlí a unavení a Dánové by nás stejně uviděli, až bychom sestoupili z kopců, a měli by dost času obléknout si zbroj a chopit se zbraní. Navíc by byl výsledek boje nejistý, protože by na obou stranách stálo zhruba stejně mužů – v nejlepším případě. A v nejhorším?“ pokrčil jsem výmluvně rameny. A také se po třech čtyřech dnech mohou ostatní Sveinovy oddíly vrátit, a pak bychom stáli proti přesile, pomyslel jsem si.

„Jak bys to tedy provedl ty?“ zeptal se Alfred.

„Mohli bychom zničit jejich lodě,“ navrhl jsem.

„Poslouchám tě.“

„Bez lodí nás nemohou napadnout po řekách. Bez nich budou jako ryba na suchu.“

Alfred přikývl. Beocca opět škrábal po pergamenu. „A jak bys je chtěl zničit?“ ptal se dál Alfred.

Nevěděl jsem. Mohli jsme vzít sedmdesát mužů a bojovat s jejich sedmdesáti, ale i v případě našeho vítězství bychom na konci byli rádi, kdyby nám zůstalo dvacet mužů, kteří by stáli na nohou. Těch dvacet by samozřejmě mohlo zapálit dánské lodě, ale pokud šlo o to vítězství, moc jsem v ně nevěřil. V Cynuitu byla spousta dánských žen, které by se mohly v boji přidat ke svým mužům, a při vyrovnanosti sil bychom pak

zřejmě skončili poraženi. „Ohněm!“ zvolal náhle Egwine. „Přivezeme ohně na pramicích a budeme je vrhat na lodě z řeky.“

„Jsou u nich stráže,“ řekl jsem unaveně, „a stříleli by po nás šípy a vrhali kopí a sekery. Možná by se nám podařilo jednu loď zapálit, ale to by bylo všechno.“

„Podnikli bychom to v noci.“

„Je skoro úplněk,“ namítl jsem znovu, „viděli by nás i v noci. A kdyby byl měsíc za mraky, zase bychom my neviděli lodě.“

„Jak bys to tedy provedl ty?“ položil mi Alfred stejnou otázku jako před chvílí.

„Bůh sešle oheň z nebes,“ prohlásil biskup Alewold a na to nikdo nic neřekl.

Alfred vstal a všichni jsme vstali po něm. Pak ukázal na mě. „Zničíš Sveinovo loďstvo,“ řekl, „a do dnešního večera mi sdělíš, jak to chceš provést. Jestli to nedokáže, pak ty,“ ukázal na Egwina, „odjedeš do Defnasciru, vyhledáš ealdormana Oddu a řekneš mu, aby přivedl své muže k ústí řeky a udělal to on.“

„Ano, pane,“ přikývl Egwine.

„Tak do dnešního večera,“ připomněl mi Alfred chladným tónem a odešel.

Odešel a zanechal mě v hněvu, což bylo přesně to, čeho chtěl dosáhnout. Vystoupil jsem s Leofrikem na nově zbudované valy pevnosti a dlouho jsem hleděl přes bažiny k obzoru, kde se nad Sæfernským mořem shlukovala mračna.

„Jak těch čtyřiadvacet lodí zapálit?“ obrátil jsem se pak k Leofrikovi.

„Bůh sešle oheň z nebes,“ odpověděl, „jak jinak?“

„Kdyby radši seslal tisíc bojovníků.“

„Alfred nechce volat Oddu, chtěl ti jen hnout žlučí.“

„Ale jinak má pravdu,“ zabručel jsem. „Sveina se musíme zbavit.“

„Ale jak?“

Díval jsem se na bariéru z kmenů a proutí, kterou nechal na řece vybudovat Haswold. Nyní, v době vrcholícího přílivu, tekla voda proti proudu řeky, takže vlny se od překážky rozbíhaly směrem na východ. „Vzpomínám si na jeden příběh, který mi v dětství vyprávěl… tuším Beocca,“ řekl jsem. Na chvíli jsem se odmlčel a snažil se vybavit si, jak to bylo. „Křesťanský bůh rozdělil moře. Neznáš to?“

„To udělal Mojžíš," opravil mě Leofric.

„A když se nepřátelé pustili rozděleným mořem za nimi, utopili se."

„To bylo chytré."

„A tak to uděláme i my," řekl jsem.

„Jak?"

Místo abych mu to vysvětloval, nechal jsem si zavolat muže z vesnice a hovořil s nimi a večer jsem měl plán, jak zničit Sveinovo loďstvo. A protože mě k němu inspiroval biblický příběh, Alfred ho ihned schválil. Následující den jsem si vyhradil na to, abych všechno připravil. Museli jsme dát dohromady dostatečné množství pramic, aby se na nich mohlo plavit čtyřicet mužů, a také jsem potřeboval Eofera, toho prosťáčka s velkým lukem. Byl celý nesvůj, neboť nechápal, co od něj chci, pořád cosi drmolil a vypadal vylekaně, ale pak ho jakási malá, asi desetiletá holčička, která s ním přišla, vzala za ruku a vysvětlila mu, že s námi musí jít na lov. „Tobě on věří?" zeptal jsem se jí.

„Je to můj strýc," odpověděla. Eofer ji držel za ruku a už byl opět klidný.

„A udělá, co mu řekneš?"

S vážnou tvářičkou přikývla, a tak jsem jí řekl, že musí jít s námi i ona, aby byl její strýc klidný.

Vypluli jsme ještě před svítáním. Měl jsem s sebou dvacet mužů z vesnice, kteří se vyznali v lodích, dvacet bojovníků, Eofera a jeho děvčátko a Iseult. Alfred samozřejmě nechtěl, abych s sebou bral Iseult, ale já jsem na jeho námitky nedbal a on se dál nepřel. Díval se za námi, jak odplouváme, a pak se odebral do Æthelingægského kostela, na němž se vyjímal nový kříž z olšového dřeva.

A na obloze nad křížem plul měsíc v úplňku. Plul nízko a byl přízračně bledý, a jak postupně přebíralo vládu nad oblohou mdlé slunce, bledl ještě víc. To mi však nevadilo. Zatímco řeka unášela naše pramice k ústí, upřeně jsem na měsíc hleděl a tiše se modlil k Hoderovi, protože Luna je jeho žena a ona nám měla přinést vítězství. Neboť poprvé od chvíle, kdy Guthrum vtrhl v ono zimní ráno do země, se Sasové chystali postavit se mu na odpor.

Kapitola osmá

Než dosáhne Pedredan moře, obtéká bažiny velkým obloukem, který tvoří téměř tři čtvrtiny kruhu. Na vnitřním břehu v místě, kde oblouk začíná, se nacházela další malá vesnice – vlastně to bylo pouze šest chýší postavených na kůlech na nízkém pahorku, navíc vypálených. Osada se nazývala Palfleot, což znamená „Místo u kůlů“, protože lidé, kteří zde ještě nedávno žili, tady přivazovali ke kůlům v nedalekých potocích a tůních pasti na úhoře a na ryby. Dánové je však odtud vyhnali a jejich chýše spálili, takže nyní byl Palfleot místem ohořelých kůlů a zčernalého bahna. Přistáli jsme tam a všichni jsme se chvěli v chladném ránu zimou. Probíhal odliv a ustupující voda obnažila rozlehlé plochy písku a bahna, přes něž jsme se s Iseult plahočili při naší výzvědné misi. Od západu foukal studený vítr věstící déšť, i když zatím na nás dopadaly šikmé paprsky slunce, které vrhaly přes bažiny dlouhé stíny trav a rákosí. Směrem na jih pluly dvě labutě a já jsem věděl, že je to zpráva od bohů. Jaká ta zpráva je, jsem však netušil.

Pramice znovu odrazily od břehu a opouštěly nás. Pluly nyní na severovýchod po spletitých vodních cestách, jež znali jen lidé z bažin. My jsme ještě nějakou dobu zůstali v Palfleotu, a třebaže jsme tam nic na práci neměli, snažili jsme se vytvářet dojem horečné činnosti, abychom na sebe upoutali pozornost Dánů, jejichž tábor se nacházel v dálce za velkým obloukem řeky. Stahovali jsme na hromadu ohořelé trámy, jako

by nám na tom bůhvíjak záleželo, a Iseult, která měla skvělý zrak, pozorovala místo, kde se proti mrakům na západě rýsovaly stěžně dánských lodí, třebaže jen jako tenké čárky. „Na jednom stěžni někdo je," řekla po chvíli a já jsem se tam zahleděl a spatřil na vrcholu stěžně muže. Takže nás uviděli, pomyslel jsem si spokojeně. Odliv pokračoval a odkrýval další plochy písku a bahna a teď, když jsem si byl jist, že o nás Dánové vědí, jsme se vydali přes vysychající rozlohy, zbrázděné koryty stružek, směrem k nim.

A jak jsme se dostávali blíž, uviděl jsem v lanoví dánských lodí další muže. Pozorovali nás, ale ještě nejevili žádné znepokojení, což zřejmě vyplývalo z toho, že si byli vědomi své početní převahy, i z faktu, že nás od nich stále dělil říční tok. Na druhou stranu jsem předpokládal, že velitel strážců lodí už svým mužům poručil, aby se ozbrojili a byli připraveni na všechno, a taky jsem doufal, že je dostatečně chytrý – tak, aby mi pomohl uskutečnit můj plán. Připravoval jsem na něj léčku, a aby vyšla, musel udělat to, co jsem chtěl, přičemž jsem počítal s tím, že zpočátku, pokud je opravdu chytrý, nebude dělat nic. Věděl, že jsme proti nim bezmocní, oddělení od nich Pedredanem, a tak se spokojil s tím, že sledoval, jak se blížíme k protějšímu břehu řeky naproti jeho lodím a pak kloužeme dolů po strmém blátivém srázu, který klesající voda odkryla. Studený šedivý říční tok se valil a kalně vířil přímo před námi.

Nyní nás už sledovala skoro stovka Dánů. Všichni byli na lodích vytažených na břeh, pokřikovali na nás urážky a někteří se nám smáli, neboť bylo nad slunce jasné, že jsme se plahočili dlouhou cestu, abychom zůstali bezmocně stát na břehu. To ovšem netušili, co dokáže se svým lukem Eofer. Kývl jsem na jeho malou neteř. „Chtěl bych, aby tvůj strýc zabil pár těch lidí naproti," řekl jsem děvčátku.

„Zabil?" zírala na mě velkýma, široce rozevřenýma očima.

„Jsou to zlí lidé, a když nezabijeme my je, zabijí oni tebe."

Přikývla, pak vzala obrovitého muže za ruku a dovedla ho na okraj vody, kde se zabořil téměř po lýtka do bahna. Stále se mi zdálo, že je to na druhý břeh příliš daleko, a moc jsem nevěřil, že by mohl Dány ohrozit, ale Eofer napnul svěšenou tětivu a začal se brodit vodou, až našel mělčí místo, což znamenalo, že by mohl jít ještě dál. On však už tam vytáhl z koženého pouzdra šíp, nasadil ho na tětivu a napnul luk.

Nemířil dlouho, pak hekl, tětiva brnkla a šíp se vznesl obloukem nad vodu, přeletěl ji a skončil ve skupince Dánů stojících na plošině kormidelního vesla lodi. Ozvaly se vzteklé výkřiky. První Eoferův šíp ještě nikoho nezasáhl, ale ten druhý se už zaryl do ramene jednoho z mužů a Dán se zvrátil dozadu. To už se však Eofer, který kýval střapatou hlavou a vyrážel tiché zvuky jako nějaké zvíře, zaměřil na vedlejší loď. Musel mít obrovskou sílu. Vzdálenost byla příliš velká, aby mohl přesně zamířit, ale i ten jeden zásah stačil Dány vystrašit, takže se utíkali ukrýt, a to byla příležitost, abychom jim oplatili jejich posměch. Jeden z nich vytáhl luk a pokusil se vystřelit směrem k nám, ale jeho šíp zapadl do vody asi dvacet metrů od nás. Dánský lučištník sklidil výbuch našeho smíchu, naopak jsme skákali radostí jako malé děti, když se Eoferovy šípy zabodávaly do lodí. Žádný další už nikoho nezasáhl, ale podařilo se mu zahnat Dány do úkrytu, a to pro ně bylo ponižující. Nechal jsem Eofera vystřelit dvacet šípů a pak jsem vstoupil do řeky a vzal mu luk. Stál jsem tak, že Dánové nemohli vidět, co dělám.

„Řekni mu, aby byl klidný," zavolal jsem na děvčátko a to se snažilo Eofera upokojit, protože obr se na mě mračil a snažil se mi luk opět vzít.

Vytáhl jsem nůž, a to ho vyplašilo ještě víc. Zle na mě zavrčel a vytrhl mi luk z ruky. „Řekni mu, že je všechno v pořádku," obrátil jsem se znovu na děvčátko. Konečně se jí podařilo strýce uklidnit, a dokonce mě nechal zpola přeříznout splétanou tětivu. Odstoupil jsem od něj a ukázal na Dány na druhém břehu. „Zabij je," řekl jsem.

Nepřinutil jsem ho k tomu. Místo aby napnul luk, sáhl pod svou umaštěnou vlněnou čepici a vytáhl náhradní tětivu. Zavrtěl jsem hlavou a s pomocí děvčátka jsem ho přesvědčil, že musí vystřelit naříznutou tětivou. Ještě ji však zdaleka nenatáhl naplno, když praskla, šíp vyletěl podivně k obloze a spadl do řeky.

Odliv se změnil v příliv a voda začala stoupat. „Jdeme!" křikl jsem na své muže.

Teď byla zase řada na Dánech, aby se rozchechtali na náš účet. Byli přesvědčeni, že se obracíme k ústupu, protože našemu lučištníkovi praskla tětiva, a tak na nás křičeli urážky a smáli se nám, když jsme se škrábali po bahnitém břehu nahoru. A pak jsem uviděl, že podél druhého břehu běží dva muži, a doufal jsem, že nesou rozkaz, který jsem si přál.

Bylo to tak. Jakmile se nemuseli skrývat před Eoferovými šípy, vrhli se Dánové k dvěma menším lodím a táhli je do vody. Ohrožovali jsme je, smáli jsme se jim a teď se nemohli dočkat, až nás pobijí.

Všichni válečníci mají v sobě hrdost. Hrdost, hněv a touha vyniknout jsou hlavní pohnutky, které ženou muže do boje a vytvářejí jejich pověst, a Dánové si nedovedli představit, že by nás nechali odejít a za naši troufalost nás nepotrestali. Chtěli nám udělit lekci, ale chtěli ještě něco víc. Než jsme vypluli z Æthelingægu, trval jsem na tom, aby všichni, kteří se mnou půjdou, měli drátěné košile, i kdyby jen vypůjčené od těch, již zůstali v pevnosti. Zůstal tam i Egwine, aby střežil krále, a velmi se zdráhal dát svou drahou zbroj někomu jinému, avšak král mu poručil, aby mě poslechl, a tak všech šestnáct mých mužů bylo v drátěných košilích. Vypadali skvěle jako oddíl vybraných bojovníků a Dánové věděli, že si získají nejen pověst, jestliže nás pobijí, ale k tomu ještě skvělou zbroj. Kožené vesty a kazajky sice poskytovaly jistou ochranu, ale drátěná košile přetažená přes kůži je mnohem lepší, i když mnohem dražší, a vidina šestnácti ukořistěných drátěných košilí byla pro Dány neodolatelným lákadlem.

A také mu neodolali.

Ustupovali jsme pomalu a předstírali přitom, že to v měkké půdě rychleji nejde. Také Dánové se pachtili s loděmi v bahně říčního břehu, ale konečně je spustili na vodu, naskákali do nich a udělali to, v co jsem doufal – vypluli po řece.

Nezamířili přes ni napříč. Kdyby ji přepluli, ocitli by se na východním břehu Pedredanu, ale v tu chvíli bychom už my byli dobrou půl míli před nimi a téměř mimo jejich dosah, a tak jejich velitel udělal to, co považoval za mnohem chytřejší – pokusil se nám naši ústupovou cestu odříznout. Viděli nás přistát v Palfleotu a předpokládali, že naše pramice tam stále jsou a čekají na nás, a tak pluli po řece k tomu místu, aby je našli a zničili.

Jenže naše lodě nebyly v Palfleotu. Odpluly na severovýchod a nyní na nás čekaly v jednom z četných vodních kanálů zarostlých rákosím. Avšak teď ještě nenastal čas, abychom je použili. Ve chvíli, kdy Dánové vyskakovali v Palfleotu na břeh, jsme se na písečné pláni shlukli a dívali se směrem k nim, jako bychom si teprve nyní uvědomili, že jsme v pasti. Teď se tedy ocitli na stejně straně řeky jako my, přičemž měli ve

srovnání s námi téměř dvojnásobnou převahu, a tak je nemohlo nic na světě zastavit, aby nevyrazili od zčernalých kůlů Palfleotu proti nám.

Pořád dělali přesně to, co jsem chtěl.

A my jsme se dali na útěk. Dalo by se říct, že to byl chaotický úprk, ale v každém případě jsme se snažili dostat z jejich dosahu. Napočítal jsem jich sedmdesát šest, zatímco nás bylo pouze třicet, neboť někteří mí muži zůstali u ukrytých lodí, a Dánové si byli jistí, že jim nemůžeme uniknout. Hnali se za námi přes pískové náplavy a přes keře, my jsme však stále prchali, co jsme mohli. Začalo pršet. Déšť přihnal čerstvý vítr od západu, ale já jsem se stále díval před sebe a pátral v clonách padající vody, až jsem konečně uviděl stříbřitě lesklý pruh a věděl jsem, že příliv začíná svou rychlou dlouhou cestu přes bažinatou pustinu.

Stále jsme však utíkali a Dánové nás stále pronásledovali, třebaže už toho začínali mít dost. Někteří na nás křičeli, že jsme zbabělci, a vyzývali nás k boji, jiní už neměli dech ani na to, ale pořád běželi za námi, hnáni divokou touhou zabíjet. Jenže my jsme nyní uhnuli na východ, k houštině keřů řešetláku a rákosí, za níž v zaplavující se zátoce čekaly naše lodě.

Padli jsme do nich zcela vyčerpaní a muži s tyčemi se opřeli o dno a řídili pramice do toku, který se vléval do říčky Bru, jež ohraničovala severní oblast bažin. Plavidla s plochým dnem nás unášela rychle na jih proti proudu a Dánové se už zastavili a bezmocně z dálky sledovali, jak jim unikáme. A čím víc jsme se jim vzdalovali, tím vypadali v té rozlehlé pustině ztracenější. Stáli tam, šleháni deštěm a větrem, a příliv, podporovaný měsícem v úplňku, rychle stoupal. Voda hnaná větrem plnila jezírka a koryta potoků, a teprve teď si někteří z Dánů uvědomili, co jim hrozí, a obrátili se zpátky k Palfleotu.

Avšak Palfleot byl daleko a my už jsme v tu chvíli opouštěli potok a vplouvali do malé říčky, která nás unášela k Pedredanu, a ten potom k zčernalým sloupům Palfleotu – a hlavně k místu, kde měli Dánové uvázané své dvě lodě. Střežili je pouze dva muži a ti, když uviděli, jak se hrneme z pramic a s řevem a tasenými meči se ženeme na ně, se obrátili na útěk. Zbývající Dánové však byli stále v bažinách, jenomže teď už to nebyly bažiny, ale pláň, kterou zaléval příliv, a oni se už nebrodili blátem, ale vodou.

A já jsem měl dvě lodě! Vytáhli jsme pramice na jejich paluby, naši vesničané, rozděleni do obou lodí, se chopili vesel a začali veslovat proti přílivu k Cynuitu, kde nyní zbývající dánské lodě střežilo jen pár mužů a houf žen a dětí, kteří všichni viděli připlouvat dvě lodě a netušili, že jsou plné jejich nepřátel. Možná se pár z nich podivilo, proč je pohání tak málo vesel, ale jak by je mohlo napadnout, že pouhých čtyřicet Sasů porazilo téměř dvojnásobek jejich mužů? Nikdo se nám tedy nestavěl na odpor, a tak jsme bez problémů přirazili a já jsem vedl své bojovníky na břeh. „Můžete s námi bojovat, nebo můžete zůstat naživu," zvolal jsem na těch pár zkoprnělých strážců.

Měl jsem drátěnou košili a novou přilbu a vypadal jsem jako vojevůdce, za nímž stojí nepřehledné zástupy vojska. Udeřil jsem plochou čepele Hadího dechu do štítu a vystoupil proti nim. „Bojujte, jestli chcete!" zvolal jsem znovu. „Pojďte a bojujte s námi!"

Neodhodlali se k boji. Bylo jich příliš málo, a tak ustoupili k jihu a odtud bezmocně sledovali, jak pálíme jejich lodě. Trvalo nám většinu dne, než jsme měli jistotu, že jsou spálené až ke kýlu, ale hořely a plameny, které z nich šlehaly, oznamovaly celému západnímu Wessexu, že se Svein dočkal porážky. Nebyl v ten den v Cynuitu, odjel někam na jih, a jak lodě hořely, pozoroval jsem zalesněné kopce kolem a se strachem jsem čekal, kdy se odtud vyřítí v čele stovek mužů. Avšak Svein byl zřejmě daleko a jeho muži v Cynuitu nemohli dělat zhola nic, aby nám zabránili dokonat dílo zkázy. Spálili jsme třiadvacet lodí, včetně Bílého koně, a na dvacáté čtvrté, jedné z těch dvou, které jsme ukořistili našim pronásledovatelům, jsme pak za blížícího se večera odpluli. Kromě nás samotných však naše nová loď vezla bohatou kořist jídla, lan, kůží, zbraní a štítů, prostě všeho, co jsme stačili v dánském táboře pobrat.

Většina těch, kteří se chytili do naší léčky, zůstala uvězněná na nízkém ostrůvku, na němž stála vypálená vesnice Palfleot. Zbývající se utopili ve stoupající vodě. Ti, co přežili, se dívali, jak plujeme kolem – nikdo z nich se nás neodvážil provokovat a také já jsem se zdržel jakýchkoliv urážek. Veslovali jsme k Æthelingægu a za námi, pod stmívající se oblohou, voda dál zalévala bažiny a nad plovoucími mrtvolami utopených rozčileně křičeli racci. A pak se odkudsi v šeru

vznesly dvě labutě a za tlukotu křídel, připomínajících údery do bubnů, zamířily na sever.

Kouř ze spálených lodí se táhl za temnými mraky celé tři dny a druhý den vzal Egwine ukořistěnou loď a odplul s čtyřiceti muži na palubě do Palfleotu, kde pobili všechny Dány, kteří se tam zachránili, kromě šesti, jež zajali, a z nich pak pět svlékli z jejich drátěných košil a za odlivu přivázali ke kůlům v řece, aby je při přílivu stoupající voda pomalu utopila. V boji přišel Egwine o tři muže, ale na druhou stranu přivezl zpátky drátěné košile, štíty, přilby, zbraně, náramky a jednoho zajatce, který však nevěděl nic jiného než to, že Svein odjel kamsi směrem k Exanceasteru. Vězeň zemřel třetí den – v týž den, kdy Alfred děkoval v modlitbách Bohu za naše vítězství. Neboť nyní jsme byli bezpečni. Svein na nás nemohl zaútočit, protože přišel o všechny své lodě, Guthrum neměl, jak za námi proniknout do bažin, a Alfred byl se mnou konečně spokojen.

„Král je s tebou spokojen," řekl mi Beocca. Ještě před dvěma týdny bych čekal, že mi to řekne sám Alfred. Seděli bychom na břehu řeky a hovořili spolu, ale teď se obklopil svým dvorem, a hlavně svými kněžími.

„Má proč být se mnou spokojen," odpověděl jsem. Cvičil jsem se právě se zbraní, když za mnou Beocca přišel. Cvičili jsme tak každý den, i když jsme místo mečů používali silných klacků, ale někteří muži brblali, že si nepotřebují hrát na boj. Právě ty jsem si však vybíral, aby se mi postavili, a pak, když jsem je srazil do bláta, jsem jim řekl, aby víc cvičili a méně si stěžovali.

„Je s tebou spokojen," opakoval Beocca a vedl mě po cestičce podél řeky, „ale netušil, že jsi tak přecitlivělý."

„Já že jsem přecitlivělý?" žasl jsem.

„Řekli mu, že ses nechtěl vrátit do Palfleotu a dokončit začaté dílo."

„To už přece bylo dokončené," namítl jsem. „Spálili jsme lodě a bez nich nás nemůže Svein ohrozit."

„Ak ne všichni Dánové se utopili," řekl Beocca.

„Utopilo se jich dost," odpověděl jsem. „Víš, co museli vytrpět? Dovedeš si představit tu hrůzu, když se snažili uniknout přílivu a neměli kam?" Vzpomněl jsem si na svou vlastní úzkost, kterou jsem zažil v bažinách, na ledovou vodu, jež se rozlévala doširoka kolem nás, a na děs

z ní, který mi svíral srdce. „Neměli lodě. Proč zabíjet lidi uvězněné na ostrově?“

„Protože to byli pohané,“ odpověděl Beocca. „A protože se ošklivili Bohu. A protože to byli Dánové!“

„Před pár týdny jsi věřil, že se obrátí na křesťanství a všechny naše meče budeme moct překovat na radlice pluhů k orání polí,“ připomněl jsem mu.

Beocca to odbyl pokrčením ramen. „Co myslíš, že teď bude Svein dělat?“ zeptal se mě.

„Potáhne kolem bažin a připojí se ke Guthrumovi,“ řekl jsem.

„A Guthrum je v Cippanhammu,“ dodal. Tím jsme si byli zcela jisti. Do naší pevnosti v bažinách přicházeli další muži a všichni přinášeli nové zprávy. Většinou to byly jen neověřené zvěsti, ale mnozí z nich slyšeli, že Guthrum zpevnil cippanhammské hradby a usídlil se tam na zimu. Jeho nájezdnické hordy stále pustošily část Wessexu, ale vyhýbaly se větším městům na jihu země, v nichž se zformovaly západosaské posádky. Jedna taková držela Dornwaraceaster a jiná Wintanceaster a Beocca mínil, že by se Alfred měl uchýlit do některého z těchto měst. Král to však odmítl s odůvodněním, že by ho Guthrum okamžitě oblehl a on by tam zůstal uvězněn. Naproti tomu bažiny svou rozlohou obléhání vylučovaly a Guthrum neměl, jak do nich proniknout. „Ty máš strýce v Mercii, že?“ změnil Beocca náhle téma.

„Ano, Æthelreda. Je to bratr mé matky a ealdorman.“

Beocca si všiml tónu, jakým jsem to řekl. „Zřejmě ho nemáš příliš v oblibě, že?“

„Ani ho pořádně neznám,“ odpověděl jsem. Strávil jsem v strýcově domě pár týdnů, což stačilo, abych se dostal do sporu s jeho synem, který se rovněž jmenoval Æthelred.

„A tvůj strýc je přítelem Dánů?“

Zavrtěl jsem hlavou. „Oni trpí jeho a on zase je.“

„Král vyslal posly do Mercie,“ řekl Beocca.

Udělal jsem skeptickou grimasu. „Jestli od nich chce, aby povstali proti Dánům, dočká se zklamání. Vědí, že by byli pobiti.“

„Ne, spíš chce, aby nám na jaře poslali muže,“ řekl Beocca. Napadlo mě, jak by se sem, na jih, měli mercijští bojovníci dostat, ale žádnou pochybnost jsem nevyslovil. „Vzhlížíme k jaru jako k době, která nám

přinese záchranu," pokračoval Beocca, „ale mezitím by král chtěl, aby někdo zajel do Cippanhammu."

„Nějaký kněz?" zeptal jsem se s kyselým výrazem, „aby promluvil Guthrumovi do duše?"

„Voják," řekl Beocca, „aby zjistil, jak jsou silní."

„Tak ať tam pošle mě," nabídl jsem se.

Beocca přikývl a znovu belhavě vykročil podél říčního břehu, pod nímž byly vidět nastražené vrše z vrbového proutí, odhalené odlivem. „Je to tu tak jiné než v Northumbrii," poznamenal melancholicky.

Usmál jsem se.

„Chybí ti Bebbanburg?"

„Chtěl bych dožít své dny v Lindisfareně," odpověděl. „Tam, na ostrově, bych rád vydechl svou poslední modlitbu." Otočil se a chvíli hleděl na hradbu hor na východě. „Král chce jet do Cippanhammu sám, osobně," řekl jen jakoby mimochodem.

Myslel jsem, že jsem se přeslechl, ale pak mi došlo, že jsem slyšel správně. „Ale to je bláznovství," namítl jsem.

„Ne, to je královská důstojnost," řekl kněz.

„Co to znamená?"

„Wittan vybral krále a král musí mít důvěru svého lidu," prohlásil Beocca obřadně. „Jestliže Alfred půjde do Cippanhammu bez ohledu na to, co mu tam hrozí v případě, že ho nepřátelé odhalí, bude lid vědět, že si zaslouží být králem."

„A když ho nepřátelé doopravdy odhalí, bude lid vědět, že král je mrtev."

„Proto ho musíš chránit," odpověděl kněz. Nic jsem na to neřekl. Bylo to opravdu bláznovství, ale Alfred se zřejmě rozhodl ukázat, že si zaslouží být králem, jak řekl Beocca. Konec konců stal se jím na úkor svého synovce a v raných dobách své vlády si to neustále uvědomoval. „Bude to jen malá skupinka," pokračoval Beocca po chvíli, „ty, několik strážců, kněz a král."

„K čemu kněz?"

„Aby se modlil, k čemu jinému?"

Ušklíbl jsem se. „Budeš to ty?"

Beocca si poklepal na chromou nohu. „Já ne. Jeden mladý kněz."

„Udělal by líp, kdyby s sebou vzal Iseult," řekl jsem.

„Ne.“

„Proč ne? Pečovala by o jeho zdraví.“ Alfred se nyní těšil dobrému zdraví, nejlepšímu za celá dlouhá léta, a mohl za to děkovat Iseult a medicíně, kterou mu podávala. Odvar z vlaštovičníku a lopuchu mu uklidnil střeva a jiné byliny zase ztišily bolesti břicha. Držel se teď sebevědomě, díval se jasnýma očima a vypadal silný.

„Iseult zůstane tady,“ prohlásil Beocca.

„Jestliže chcete mít krále živého, pošlete ji s námi,“ řekl jsem.

„Právě proto, že chceme mít krále živého, zůstane Iseult tady,“ odpověděl. Chvíli mi trvalo, než jsem pochopil, co to znamená, ale pak jsem se na něj obrátil s takovým hněvem, že přede mnou couvl. Nic jsem však neřekl, protože jsem měl hněvem stažené hrdlo, anebo jsem se možná bál, že by mi slova přešla do rukou a udeřil bych ho. Beocca se snažil tvářit upjatě, ale ve skutečnosti vypadal vystrašeně. „Prožíváme těžkou dobu,“ řekl, jako by mi vyčítal, že to sám nechápu, „a král může důvěřovat jen lidem, kteří slouží Bohu a jsou s ním spojeni láskou ke Kristu.“

Kopl jsem do jedné z pastí na úhoře, až odletěla do vody. „Byly doby, kdy jsem měl Alfreda skoro rád,“ prohlásil jsem. „Ale teď už tu má zase vás, své kněze, a vy mu vnášíte do duše jed.“

„On sám…,“ začal Beocca.

Pohlédl jsem na něj a umlčel ho. „Kdo toho mizeru zachránil?“ vybuchl jsem. „Kdo zničil Sveinovy lodě? Kdo ve jménu tvého Boha, který nic nesvedl, zabil Ubbu? A pořád je to málo? Pořád to nestačí k tomu, abys mi věřil?“

Beocca zvedl ruce a snažil se mě uklidnit. „Bojím se, že jsi pohan,“ řekl, „a Iseult je zcela jistě pohanka.“

„Iseult vyléčila Edwarda,“ odsekl jsem, „a to nic neznamená?“

„To může znamenat, že je spřáhnuta s ďáblem,“ odpověděl.

Zůstal jsem tak užaslý, že jsem se nezmohl na slovo.

„Ďábel koná na zemi své dílo,“ pokračoval kněz zaníceně, „a tomuto jeho dílu by vyhovovalo, kdyby Wessex zanikl. Ďábel si přeje, aby byl náš král mrtvý. Chce, aby se v celé Anglii rozšířilo jeho vlastní, pohanské sémě! Víš, Uhtrede, ve světě probíhá větší boj, než je ten mezi Sasy a Dány – boj mezi Bohem a ďáblem, boj mezi dobrem a zlem. A my jsme jeho součástí!“

„Já jsem zabil víc pohanských Dánů, než si vůbec dovedeš představit," řekl jsem.

„Ale co když k nám tvou ženu vyslal ďábel?" obrátil se na mě naléhavě. „Co když jí dovolil vyléčit Edwarda, aby si získala královu důvěru? A teď, když se Alfred chystá mezi své nepřátele, aby zjistil, jak jsou silní, ho zradí!"

„Bojíš se, že by ho mohla zradit Iseult, nebo podezíráš ze zrady mě?" zeptal jsem se.

„Tvá příchylnost k Dánům je dobře známá," řekl Beocca tvrdě. „Nepobil jsi ty muže v Palfleotu."

„Proto si myslíš, že mi nelze věřit?"

„Já ti věřím," odpověděl ne zrovna přesvědčivě. „Ale ostatní?" mávl svou neduživou rukou v bezmocném gestu. „Pochop, jestliže zůstane Iseult tady…" Pokrčil rameny, jako by ztratil odvahu dopovědět to celé.

„Takže bude sloužit jako rukojmí," řekl jsem.

„Spíš záruka."

„Přísahal jsem králi věrnost," připomenul jsem mu.

„Takhle jsi už přísahal dřív. Jsi známý jako lhář a máš ženu a dítě, a přesto žiješ s pohanskou děvkou a máš rád Dány a taky máš rád sebe… To si opravdu myslíš, že ti můžeme věřit?" Vyhrkl to všechno v náhlém výlevu plném hořkosti. „Znám tě, Uhtrede," pokračoval, „znám tě od doby, kdy jsi lezl v Bebbanburgu po zemi. Křtil jsem tě, učil tě, trestal tě, sledoval, jak rosteš, a znám tě líp než kdokoliv jiný na světě, a teď ti říkám, že ti nevěřím!"

Odmlčel se a vyzývavě na mě hleděl.

„Jestli se Alfred nevrátí, Uhtrede, bude ta tvá děvka předhozena psům." Teď mi tedy řekl, co mi měl říct, a zdálo se, že lituje tvrdosti, s jakou to udělal, protože zakroutil hlavou. „Král by tam neměl jezdit. Máš pravdu, je to bláznovství, je to hloupost, je to…" Odmlčel se, chvíli hledal to nejvhodnější slovo a pak sáhl do slovníku svých nejhorších odsudků. „Je to nezodpovědnost! Ale on na tom trvá, a jestliže tam pojede, musíš jet s ním. Jsi tady jediný, kdo může být pokládán za Dána. Ale přiveď ho zpátky, Uhtrede, musíš ho přivést zpátky, protože Alfred je drahý Bohu a všem Sasům."

Ale mně ne, pomyslel jsem si, mně drahý není. Když jsem ten večer přemýšlel nad vším, co mi řekl Beocca, měl jsem sto chutí se sebrat a

zmizet z těch zatracených bažin. Vzít Iseult a odejít pryč, najít si nového pána a dát svůj Hadí dech k dispozici jemu. Jenže Ragnar byl rukojmí a žádného jiného přítele jsem mezi svými nepřáteli neměl, a kdybych uprchl, porušil bych přísahu, kterou jsem dal Alfredovi, a všichni by říkali, že Uhtredovi z Bebbanburgu nelze věřit, takže mi nezbývalo nic jiného, než zůstat. Pokusil jsem se přesvědčit Alfreda, aby do Cippanhammu nejezdil – Beocca měl pravdu, bylo to nezodpovědné –, avšak Alfred se už rozhodl a trval na svém. „Kdybych tady zůstal," odpověděl mi, „začalo by se o mně říkat, že se před Dány schovávám. Jiní se jim stavějí na odpor a já se budu schovávat? Ne! Lidé mě musí vidět, musí mít jistotu, že žiju, a musí vědět, že proti našim nepřátelům bojuju." Byla to vzácná příležitost, kdy jsme byli já a Ælswith zajedno – oba jsme se snažili udržet Alfreda v Æthelingægu –, ale ani ona ani já jsme jeho rozhodnutí nezvrátili. Byl ve zvláštní náladě, naplněný jistotou, že Bůh je na jeho straně, a protože jeho zdravotní problémy ustoupily, byl také plný energie a sebedůvěry.

Jeho doprovod sestával z šesti mužů. Tím kněžem byl mladý muž jménem Adelbert, který s sebou vezl malou harfu uloženou v koženém pouzdru. Zdálo se absurdní brát si do hnízda nepřátel harfu, ale Adelbert byl svou hrou pověstný a Alfred ve své rozjařenosti prohlásil, že budeme mezi Dány pět písně k oslavě Boha. Další čtyři byli zkušení bojovníci, členové královy stráže. Jmenovali se Osferth, Wulfrith, Beorth a Egwine – ten poslední přísahal Ælswith, že přivede krále v pořádku zpátky. To Ælswith inspirovalo k tomu, že na mě vrhla nepřátelský pohled. Veškerá přízeň, kterou jsem si u ní získal tím, že Iseult vyléčila Edwarda, se pod vlivem kněží vytratila jako dým.

Oblékli jsme se jako do války, měli jsme drátěné košile a přilbice, zatímco Alfred si usmyslel, že pojede v krásném modrém plášti lemovaném kožešinou. To ho dělalo nápadným, ale on chtěl, aby lid krále viděl. Byli vybráni nejlepší koně – jeden pro každého z nás a ještě tři náhradní – a ty jsme přeplavili přes řeku a potom s nimi pokračovali po cestě vyložené kmeny, až jsme se konečně dostali na pevnou půdu v blízkosti ostrůvku, na němž byl podle Iseult pohřben Artuš. Iseult jsem nechal s Eanflæd, která bydlela s Leofrikem.

Byl už únor. Hned po tom, co jsme spálili Sveinovo loďstvo, nastalo pěkné počasí a já jsem navrhl, abychom toho využili, avšak Alfred si

usmyslel, že počkáme až do osmého února na svátek svatého Cuthmana, saského světce z Východní Anglie. Byl přesvědčen, že to je nejpříhodnější den, kdy máme vyjet, a možná měl pravdu, neboť bylo deštivo a chladno, že by psa nevyhnal, a ani Dánové neměli chuť vyjíždět za takového nečasu z táborů. Vyrazili jsme za úsvitu a v půli dopoledne jsme byli v horách nad bažinami, které však zůstávaly zahaleny směsí ranní mlhy a kouře z ohňů několika nejbližších vesnic. „Víš, kdo byl svatý Cuthman?“ zeptal se mě Alfred cestou.

„Ne, pane.“

„Poustevník,“ řekl Alfred. „Jeli jsme na sever a drželi se v kopcích, přičemž bažiny jsme měli po levé straně. Jeho matka zchromla a nemohla chodit a on jí udělal trakař.“

„Na co byl chromé ženě trakař?“

„Nepochopils to. On ji na něm vozil. Vozil ji, aby mohla být s ním, když kázal. Vozil ji s sebou všude.“

„To se jí muselo líbit.“

„Pokud vím, není o něm žádný psaný životopis,“ řekl Alfred, „ale něco bychom o něm měli sepsat. Mohl by to být patron matek.“

„Nebo trakařů, pane.“

První známku přítomnosti Dánů v zemi jsme postřehli až po poledni. Stále jsme se drželi víc v horách, ale v údolí, které se svažovalo k bažinám, jsme uviděli velký dům se zdmi obílenými vápnem a silnými došky. Nad střechou stoupal dým a v oploceném jabloňovém sadu pobíhal houf koní. Žádný Dán by takové místo neopustil, aniž by ho předtím vydrancoval, takže koně zřejmě patřili jim a v domě byla posádka. „Mají tady stanoviště, z něhož pozorují bažiny,“ mínil Alfred.

„Zřejmě,“ přikývl jsem. Byla mi zima. Měl jsem tlustý vlněný plášť, ale stejně mi byla zima.

„Měli bychom tam poslat pár mužů, aby je naučili, že krást jablka se nevyplácí,“ poznamenal Alfred.

Na noc jsme se uchýlili do jedné malé vesničky. V kraji byli Dánové a vesničané měli strach. Zpočátku, když jsme vstoupili do vesnice a projížděli po cestě mezi domy, se před námi schovávali, protože nás měli za Dány, ale když uslyšeli naše hlasy, váhavě vycházeli ven a civěli na nás, jako bychom spadli z měsíce. Řekli nám, že jejich kněze zabili pohané, a Alfred přiměl Adelberta, aby sloužil bohoslužbu v troskách

vypáleného kostela. Sám Alfred mu asistoval jako předzpěvák a doprovázel se přitom na Adelbertovu harfu. „Jako dítě jsem se učil hrát," řekl mi pak na vysvětlenou. „Moje nevlastní matka to chtěla, ale nejsem moc dobrý harfeník."

„To nejsi," souhlasil jsem, i když bylo vidět, že jsem se mu tím nezavděčil.

„Nikdy jsem neměl dost času na to, abych cvičil," omlouval se.

Ubytovali jsme se v domě jedněch vesničanů. Alfred počítal s tím, že všude, kam přijdeme, bude hlad, neboť úrodu ukradli Dánové, a proto naše náhradní koně nesli zásoby uzených ryb a úhořů a napečených ovesných placek, takže o jídlo jsme zatím neměli starost. Když jsme pojedli, poklekli přede mnou oba manželé, v jejichž domě jsme zůstali, a žena se opatrně dotkla lemu mé drátěné košile. „Moje děti," zašeptala, „máme dvě – dcerce je sedm let a synek je o něco starší. Jsou to hodné děti."

„A co je s nimi?" zeptal se Alfred, který seděl vedle mě.

„Pohané nám je vzali," řekla žena a rozplakala se. „Že nám je najdeš, pane," prosila a tahala mě za drátěnou košili. „Najdi je a přiveď nám je zpátky. Mé maličké… Prosím tě."

Slíbil jsem, že se o to pokusím, ale byl to planý slib, protože děti už byly zřejmě dávno prodané na trhu s otroky a pracovaly na nějakém dánském hospodářství, nebo, pokud byly opravdu pěkné, je odvezli na lodi za moře, kde pohané platí za křesťanské děti stříbrem.

Dozvěděli jsme se, že Dánové přišli do vesnice krátce po svátku Zjevení Páně, zabíjeli a loupili, odvedli si mladé dívky a děti a potom odtáhli na jih. O pár dní později se vrátili, když táhli zpátky na sever se zajatci a nakradenými koňmi obtíženými kořistí. Od té doby vesničané žádné Dány neviděli, pouze jich několik zahlédli na okraji bažin. Ti jim však žádné příkoří nezpůsobili, možná protože jich bylo málo a neodvažovali se vyvolávat nepřátelství kolem sebe. Totéž jsme pak slyšeli i v dalších vesnicích. Dánové přišli, vyplenili, co se dalo, a zase odtáhli na sever.

Teprve třetí den naší cesty jsme konečně uviděli houf nepřátel – jeli po staré římské cestě, která vede z Baðumu přes hory přímo na východ.

Bylo to asi šedesát mužů a jeli rychle, jako by ujížděli před frontou temných mraků a snášející se nocí. „Vracejí se do Cippanhammu," řekl

Alfred. Byl to jeden z oddílů, které sháněly v kraji píci a zásoby, a jejich soumaři nesli na hřbetech sítě nacpané senem. Vzpomněl jsem si na zimu v době svého dětství v Readingu, kdy Dánové vtrhli do Wessexu poprvé, a na to, jak těžké tenkrát bylo udržet v tuto roční dobu naživu koně a lidi. Chodili jsme kosit chaboučkou zimní trávu a strhávali došky, aby se nakrmila zvířata, která stejně vypadala jako živé kostry a byla slabá, že se sotva držela na nohou. Často jsem slyšel, jak někdo prohlašuje, že k vítězství stačí shromáždit dostatek bojovníků a vytáhnout proti nepříteli, ale takhle jednoduché to nikdy není. Muže a koně je nutné nasytit a hlad dokáže porazit vojsko rychleji než meče a kopí. Ještě chvíli jsme sledovali Dány, jak ujíždějí na sever, a pak jsme zamířili ke zpola rozpadlé stodole, v níž jsme hodlali přenocovat.

Tu noc začalo sněžit, tiše, hustě a vytrvale, takže ráno jsme se probudili do bílého světa, nad nímž se klenula bleděmodrá obloha. Navrhl jsem, abychom počkali, dokud čerstvý sníh neroztaje, a teprve pak jeli dál, avšak Egwine, který pocházel z tohoto kraje, řekl, že jsme jen asi dvě nebo tři hodiny jízdy od Cippanhammu, a Alfred byl netrpělivý. „Vyrazíme hned," prohlásil. „Dojedeme tam, obhlédneme město a zase odjedeme."

Vyjeli jsme tedy na sever. Kopyta našich koní skřípala v čerstvě napadlém sněhu a nám se zdálo, že jsme se ocitli v novém, podivně čistém světě. Větve stromů byly obalené sněhem a kaluže a tůňky se potáhly tenkou skořepinou ledu. Viděl jsem, jak se přes pláň táhnou liščí stopy, a pomyslel jsem si, že tohle jaro se lišky přemnoží, neboť je nikdo neloví, a jehňata budou umírat a ovce bečet žalem.

Dojeli jsme na dohled od Cippanhammu dlouho před polednem, třebaže už od samého rána jsme viděli sloup kouře, který stoupal ze stovek kuchyňských ohnišť. Zastavili jsme jižně od města v místě, kde se cesta vynořila z dubového lesíka. Dánové si nás museli všimnout, ale nikdo z brány nevyjel, aby zjistil, kdo jsme. Byla příliš velká zima a nikomu se zřejmě nechtělo od ohně. Na ochozech hradeb, ověšených kulatými štíty v modrých, bílých a krvavě rudých barvách, občas prošly strážní hlídky, ale nikdy tam nezůstaly dlouho a po krátké obchůzce po dřevěných baštách se rychle vracely do tepla. „Měli bychom ty štíty spočítat," řekl Alfred.

„To nám nebude k ničemu," prohlásil jsem. „Každý má dva nebo tři a věší je tam všechny, aby ukázali, jak je jich hodně."

Všiml jsem si, že se Alfred chvěje, a navrhl jsem, abychom se uchýlili někam, kde by se dal rozdělat oheň. Vrátili jsme se tedy do lesíka a dali se po cestě, která nás dovedla k řece, a po další jízdě asi míli proti proudu jsme objevili starý mlýn. Mlýnský kámen byl sice pryč, ale samotné stavení s kamennými zdmi a drnovou střechou, nesenou mohutnými trámy, zůstalo zachované. Ve světnici, v níž možná ještě nedávno žila mlynářova rodina, bylo ohniště, ale já jsem nedovolil Egwinovi rozdělat oheň, aby sem kouř nepřilákal Dány z města. „Počkáme, až se setmí," řekl jsem.

„Do té doby zmrzneme," brblal.

„Tak jsi s námi neměl jezdit," usadil jsem ho.

„Musíme se dostat blíž k městu," prohlásil Alfred.

„Ty ne," zavrtěl jsem rezolutně hlavou. „Já tam pojedu."

Viděl jsem na západ od hradeb ohradu s koňmi a měl jsem v úmyslu objet západní okraj města a spočítat všechny koně, kteří tam budou. Tím bych mohl získat hrubý odhad počtu dánských vojáků v pevnosti, neboť téměř každý musel mít nějakého koně. Alfred chtěl jet se mnou, ale já jsem to odmítl. Nemělo smysl, aby nás jelo na výzvědy víc, kromě toho jsem byl jediný, kdo uměl dánsky a vypadal jako Dán. Řekl jsem mu tedy, že se do setmění vrátím, vzal jsem si našeho nejlepšího koně a vyjel na sever. Cippanhamm stál na kopci, který téměř celý obtékala řeka, takže jsem se nedostal až k hradbě, ale dojel jsem tak blízko k řece, jak jsem se jen odvážil, a díval se přes ni. Na druhém břehu jsem však neviděl žádné koně a z toho jsem usoudil, že je Dánové mají všechny na západní straně. Vydal jsem se tedy tam, ale držel jsem se v zasněžených lesích, a třebaže mě Dánové museli aspoň zahlédnout, neobtěžovali se kvůli jednomu jezdci do sněhu a nepohody, takže jsem bez problémů našel ohradu, v níž pod širým nebem mrzli jejich koně. Dlouho jsem se je snažil spočítat a pozdě odpoledne jsem dospěl k odhadu, že jich může být kolem dvanácti set. To ovšem byli jen ti, které jsem viděl, přičemž se dalo předpokládat, že ty nejlepší mají ve městě. Ale i tak mi to poskytlo dobrý odhad počtu Dánů, aby si Alfred mohl udělat představu o síle Guthrumova vojska. Já jsem soudil na dva tisíce mužů a dalších tisíc jich mohlo být ve zbývajících wessexských městech obsazených Dány. To

byla velká síla ve zbrani, i když ne tak velká, aby stačila ovládnout celé království. Znamenalo to, že budou muset počkat do jara, až dostanou posily z Dánska nebo z ostatních anglických království, která si už podrobili. Téměř za šera jsem se vrátil do starého mlýna. Začalo mrznout, bylo bezvětří, a když jsem sesedal z koně, létali nad řekou havrani. Řekl jsem si, že koně by mohl vytřít někdo z těch, co zůstali tady, a už jsem se nemohl dočkat, až se ohřeju u ohně, neboť jsem si všiml, že otvorem ve střeše stoupá dým.

Všichni seděli schouleni kolem malého ohníčku. Přistoupil jsem blíž a natáhl ruce k sálajícímu teplu. „Dva tisíce mužů, možná víc, možná míň," oznámil jsem.

Nikdo na to nic neřekl.

„Co je, neslyšeli jste mě?" zeptal jsem se a rozhlédl se po nich.

Teprve teď jsem uviděl, že je jich pět. Jenom pět.

„Kde je král?"

„Odjel," řekl Adelbert a bezradně pokrčil rameny.

„Odjel? Kam?"

„Do města," špitl kněz. Měl přes sebe přehozený králův honosný modrý plášť, takže Alfred si zřejmě vzal ten jeho, obyčejný.

Chvíli jsem na něj zíral neschopen slova. „A vy jste ho nechali odjet?"

„Nedal si říct," odpověděl Egwine.

„Co jsme měli dělat?" hájil se Adelbert. „Je to král."

„Měli jste ho zadržet, třeba i násilím, bastarda," zavrčel jsem. „Mohli jste ho srazit pěstí, pak by ho to přešlo. Kdy odjel?"

„Hned po tobě," řekl kněz s nešťastným výrazem, „a vzal si mou harfu," dodal.

„A kdy řekl, že se vrátí?"

„Do večera."

„Večer je už teď!" řekl jsem a vztekle zadupal oheň. „Chcete, aby Dánové uviděli kouř a objevili nás tady?" Pochyboval jsem, že by teď, když se rychle stmívalo, mohl někdo z města vidět kouř a obtěžovat se sem, ale potřeboval jsem si nějak vylít vztek a chtěl jsem, aby ti zatracení hlupáci trpěli. „Ty," ukázal jsem na jednoho z vojáků, „vytři koně a dej mu žrát."

Vyšel jsem ven. Na ztemnělé obloze se začínaly objevovat první hvězdy a sníh bledě zářil odrazem mdlého světla měsíce.

„Kam jdeš?“ zeptal se mě Adelbert ze dveří.

„Hledat krále, kam jinam.“

Pokud je ještě naživu, pomyslel jsem si. A pokud ne, bude mrtvá i Iseult.

Musel jsem na západní cippanhammskou bránu pořádně zabušit, než se ozval nevrlý hlas, který chtěl vědět, co jsem zač.

Jak to, že nejsi na ochozech?“ odpověděl jsem.

Někdo odsunul závoru a vrata se kousíček pootevřela. Ve škvíře se objevil obličej, ale hned zase zmizel, protože jsem do něj tvrdě vrazil křídlem vrat.

„Zchroml mi kůň,“ řekl jsem. „Přišel jsem pěšky.“

Stačil se po ráně do nosu rychle vzpamatovat a opět vrata přibouchl. „Kdo jsi?“ zeptal se znovu.

„Posel od Sveina.“

„Aha.“ Znovu odsunul závoru. „Už dostal Alfreda?“

„Svein mě poslal se zprávou za Guthrumem, ne za tebou.“

„Jenom se ptám,“ zabručel.

„Kde je Guthrum?“ zeptal jsem se. Po urážkách, které jsem pronesl na adresu jeho mrtvé matky, jsem neměl v nejmenším úmyslu dostat se do blízkosti dánského vojevůdce, neboť to nejlepší, co bych od něj mohl čekat, by byla rychlá smrt, a to nejpravděpodobnější, smrt velmi pomalá.

„V Alfredově síni,“ řekl strážce brány a ukázal k jihu. „Tam, na druhé straně města, takže se ještě kousek projdeš.“ Nemohl to být příliš ostrovtipný člověk, jinak by ho muselo napadnout, že žádný Sveinův posel nepojede přes půl Wessexu sám, bez doprovodu aspoň padesáti šedesáti mužů, ale zřejmě byla příliš velká zima na přemýšlení, navíc jsem se svými dlouhými vlasy a masivními náramky na paži vypadal jako skutečný Dán. Vrátil se tedy do strážního domku vedle brány, kde se jeho druzi hřáli kolem ohně, a já jsem se vydal do města, které se od mého posledního pobytu dosti změnilo. Chyběly domy, které lehly popelem při běsnění Dánů v prvních hodinách po dobytí, a z velkého kostela vedle tržiště na vrcholu kopce zůstalo jen pár ohořelých trámů, které nyní přikrýval sníh. Ulice byly plné zmrzlého bláta a skoro nikoho jsem nepotkával, protože chlad držel Dány v domech kolem ohnišť. Byla

mi zima a zmocňoval se mě čím dál větší vztek. Nepochyboval jsem, že ve městě je dost těch, kteří by mě mohli poznat, a dost jiných, kteří by mohli poznat Alfreda, takže jeho hloupost nás oba vystavila do velkého nebezpečí. Uvažoval jsem, jestli dokonce není takový blázen, aby šel do své vlastní síně. Ale tomu se mi nechtělo věřit. Musí přece vědět, že právě tam se Guthrum ubytuje, a jistě by neriskoval, že ho dánský vůdce pozná. Usoudil jsem tedy, že bude spíš kdekoliv jinde ve městě než v královském sídle.

Zamířil jsem ke krčmě, v níž si dříve vydělávala na živobytí Eanflæd, ale náhle jsem zaslechl výkřiky a smích. Hluk přicházel odněkud z východní části města, a když jsem se za ním vydal, dovedl mě ke klášteru jeptišek u městské zdi, která se táhla podél řeky. Nikdy jsem nebyl v ženském klášteře, ale vrata byla otevřená, a tak jsem vešel do dvora. Osvětlovaly ho dva velké ohně, kolem nichž postávala spousta mužů, bylo jich aspoň sto, možná víc, a z jejich davu se ozývaly povzbuzující výkřiky, ale také posměch na adresu dvou soků, kteří spolu bojovali v blátě a rozbředlém sněhu mezi ohni. Bojovali s meči a štíty a po každém třesku čepelí a každém úderu meče do štítu se ozval hurónský řev. Krátce jsem pohlédl na bojující dvojici a pak jsem rychle přelétl tváře mužů kolem nich. Pátral jsem po Haestenovi nebo komkoliv jiném, kdo by mě mohl poznat, ale nikoho takového jsem neviděl, třebaže bylo těžké rozeznávat tváře v mihotavých stínech plamenů. Stejně tak jsem neviděl žádné jeptišky, takže asi utekly, nebo byly povražděny či odvlečeny jinam pro pobavení dobyvatelů.

Nenápadně jsem se kradl podél zdi dvora. Měl jsem nasazenou přilbici s lícní maskou, ale asi právě proto po mně několik mužů vrhlo zvědavé pohledy – nebylo obvyklé chodit takhle mimo bitevní pole. Nakonec, když jsem neviděl žádnou známou tvář, jsem přilbici sundal a pověsil si ji na opasek. Klášterní kostel byl přeměněn na hodovní síň, ale když jsem nahlédl dovnitř, uviděl jsem tam jen pár opilců, kteří nejevili o dění na dvoře žádný zájem. Vzal jsem jednomu z nich půlku bochníku chleba a znovu jsem vyšel ven a sledoval souboj.

Jedním z bojujících byl Steapa Tupec. Už neměl svou drátěnou košili, ale pouze kožený kabátec a bojoval s malým štítem a dlouhým mečem. Měl však kolem pasu upevněný řetěz, který se táhl k severní straně dvora, kde ho drželi dva muži, a kdykoliv se zdálo, že se Steapův

protivník dostal do úzkých, trhli řetězem a vyvedli saského obra z rovnováhy. Steapa byl tedy nucen bojovat podobně jako Haesten, když jsem ho poprvé uviděl, a nepochyboval jsem, že také Steapovi „majitelé“ si přijdou na pěkné peníze od hlupáků, kteří chtějí vyzkoušet svou zručnost se zbraní proti zajatému bojovníkovi. Steapův sok byl hubený šklebící se Dán, jenž kolem obra poskakoval a snažil se ho zasáhnout ranou pod malý štít, takže na něj šel podobně jako já při našem nedokončeném souboji. Steapa se však všem jeho útokům sveřepě bránil, každý pokus o výpad kryl, a když mu to řetěz dovolil, zaútočil sám. Kdykoliv ho potom oba Dánové strhli dozadu a on se zapotácel, vybuchl v davu posměch. V jednom okamžiku, kdy jím trhli příliš prudce, se Steapa obrátil proti nim, avšak okamžitě stál proti třem napřaženým kopím a musel snést ještě bouřlivější výbuch smíchu. Otočil se tedy zpátky, kryl další ránu svého soka a ustoupil dozadu, téměř na hroty kopí. Jeho hubený soupeř to pochopil jako skvělou příležitost k útoku a vyrazil vpřed, jenže Steapa náhle změnil ústup ve výpad štítem proti Dánovu meči a překvapil ho tak, že se dostal až k němu a udeřil Dána jílcem meče do hlavy. Ten se zapotácel a sesul se k zemi, ale když Steapa meč obrátil, aby muže na zemi probodl, řetěz ho znovu strhl dozadu a napřažená kopí mu hrozila smrtí, jestliže souboj dokončí. Steapa však vyhrál a dav dával pokřikem najevo, že se mu boj líbil.

A opět šly peníze z ruky do ruky. Steapa seděl vedle ohně a jeho hrozivě ponurá tvář neprozrazovala nic z toho, co se v něm dělo, pokud se v něm vůbec něco dělo. Jeden z mužů, kteří drželi řetěz, vyzýval dalšího soka. „Deset stříbrných tomu, kdo ho zraní! Padesát tomu, kdo ho zabije!“

A Steapa, který zřejmě nerozuměl jedinému slovu kolem sebe, jenom seděl a civěl na dav, jako by povzbuzoval dalšího odvážlivce. A skutečně po chvíli vystoupil jakýsi zpola opilý muž a s tváří rozšklebenou vzrušením se hlásil do boje. Byly uzavřeny sázky a muži s řetězem šťouchli Steapu, aby vstal. Připadlo mi to jako štvaní psů na býka s tím rozdílem, že na Steapu pouštěli současně jen jednoho soupeře, neboť jeho majitelé neměli zájem, aby byl zabit. Chtěli ho využívat tak dlouho, dokud se jim podaří najít dost hlupáků ochotných zaplatit, aby s ním mohli bojovat.

Stále jsem obcházel po okraji dvora a díval se po tvářích mužů. „Jenom šest pencí," ozvalo se náhle za mnou. Otočil jsem se a uviděl rozesmátého muže, který stál vedle dveří. Byly to jedny z tuctu podobných dveří, rozmístěných v rovnoměrné vzdálenosti od sebe ve zdi vybílené vápnem.

„Co šest pencí?" zeptal jsem se, neboť jsem nevěděl, co tím míní.

„Tak levně," řekl, otevřel dveře a ukázal mi, abych nahlédl dovnitř.

Udělal jsem to. V malé místnůstce, snad cele jeptišky, kterou osvětlovala lojová svíce, bylo nízké lůžko a na něm ležela nahá žena. Viděl jsem ji jen částečně, neboť ji zakrýval muž, který si právě stahoval kalhoty. „Za chvíli bude hotový," řekl ten u dveří.

Zavrtěl jsem hlavou a šel jsem dál.

„Je to jeptiška, tady odsud," volal za mnou Dán. „Pěkná, mladá… Křičí přitom jako píchnuté prase."

„Ne," řekl jsem.

„Tak čtyři pence? Nebude se bránit. Teď už ne…"

Ani jsem se neohlédl a pokračoval jsem dál s pocitem, že tady jen mařím čas. Možná zde Alfred byl, ale zřejmě už zase odešel. Avšak jako pravděpodobnější se mi zdálo, že ten hlupák zamířil přímo ke své síni. Plný vzteku jsem rozmýšlel, zda se mám odvážit tam jít, ale představa, co by se mnou Guthrum udělal, kdyby mě odhalili, mě od toho odradila. U ohňů začal nový souboj. Dán se snažil v podřepu zasáhnout Steapu do nohou, ale obrovitý Sas jeho pokusy snadno odrážel. Protáhl jsem se kolem mužů, kteří drželi řetěz, a po levé straně jsem uviděl další místnost, tentokrát mnohem větší, snad bývalý refektář jeptišek, a lesk zlata ve světle dohasínajícího ohně uvnitř mě zvábil dovnitř.

Nebylo to zlato, ale zlacení rámu malé harfy, kterou někdo hodil na zem a zřejmě na ni dupl a zlomil ji. Rozhlédl jsem se a uviděl jsem, že ve vzdáleném koutě místnosti leží jakýsi muž. Došel jsem k němu a sklonil se nad ním. Byl to Alfred. Nehýbal se, ale neviděl jsem na něm žádné zranění a zdálo se, že je živ. Odtáhl jsem ho ke zdi a tam ho posadil. Neměl plášť ani boty. Nechal jsem ho tam, vrátil se do kostela a našel jakéhosi opilce ležícího na zemi. Pomohl jsem mu vstát, přehodil si jeho paži kolem ramen a přesvědčil ho, že půjdeme na lůžko, ale místo toho jsem ho odtáhl zadními dveřmi na dvůr s latrínami, dal mu tam tři rány

pěstí do břicha a dvě do obličeje, pak jsem z něj stáhl plášť a boty a vrátil se k Alfredovi.

Ten mezitím nabyl vědomí a teprve teď jsem viděl, že má zle potlučenou tvář. Pohlédl na mě, aniž projevil překvapení, jenom si přejel rukou po bradě. „Nelíbila se jim má hra na harfu," řekl.

„Protože Dánové mají rádi dobrou hudbu. Oblékni si je," řekl jsem, položil vedle něj boty a pak přes něj přehodil plášť a přetáhl mu kápi přes hlavu, aby mu nebylo vidět do tváře. „Chtěl jsi hrdinně zemřít?" zeptal jsem se nakvašeně.

„Chtěl jsem něco zjistit o našich nepřátelích."

„To jsem pro tebe zjišťoval já. Je jich tu kolem dvou tisíc."

„Tak jsem to taky odhadoval," řekl a štítivě se zašklebil. „Co to na tom plášti je?"

„Dánské zvratky," odpověděl jsem klidně.

Otřásl se odporem. „Zmlátili mě. Byli tři. Pěstmi mě srazili na zem a kopali do mě," stěžoval si, jako by tím byl stále ještě překvapen.

„Říkám ti, že Dánové mají rádi dobrou hudbu. Máš štěstí, že tě nechali naživu," dodal jsem, když jsem mu pomáhal na nohy.

„Mysleli si, že jsem Dán," řekl a vyplivl krev, která mu tekla z rozbitého horního rtu.

„To museli být opilí. Nevypadáš ani trochu jako Dán."

„Předstíral jsem, že jsem němý hudebník." Poslední dvě slova vyslovil neslyšně a zatvářil se, jako by byl na svůj nápad pyšný. Jenom jsem povzdechl a on poznal, že jsem to neocenil. „Máš pravdu, Uhtrede, byli hrozně opilí, ale já jsem chtěl zjistit, jaká mezi nimi panuje nálada – jestli si věří a připravují se na útok." Odmlčel se, aby si mohl setřít krev ze rtu. „To jsem se nemohl dozvědět jinak, než že jsem se sem vypravil sám. Viděl jsi Steapu?"

„Ano."

„Chtěl bych ho vzít zpátky s námi."

„Pane," vyrazil jsem ze sebe vztekle, „jsi buď blázen, nebo pošetilec. Nevšiml sis, že ho mají na řetězu? A že je kolem něj tucet strážců?"

„Daniel byl v jámě se lvy, a přesto odtud vyvázl. A apoštola Pavla uvrhli do vězení, ale Bůh ho osvobodil."

„Tak ať se o Steapu postará Bůh," odsekl jsem. „Ale ty půjdeš se mnou. Teď hned."

Sáhl si na žaludek a předklonil se, aby si ulevil od bolesti. „Dali mi pěstí do břicha," řekl, když se narovnal. Ráno bude mít krásně vybarvené oko, pomyslel jsem si. Náhle se ze dvora ozval výbuch jásotu a Alfred sebou trhl. Napadlo mě, že buď je Steapa mrtvý, nebo srazil k zemi dalšího svého soka. „Chci se podívat na svou síň," prohlásil umíněně král.

„Proč?"

„Jsem člověk, který se stará o svůj domov. Můžeš jít se mnou, nebo zůstat tady."

„Je tam Guthrum. Jestli tě někdo pozná, je s tebou konec."

„Guthrum je zřejmě uvnitř, mně stačí, když si to obhlédnu zvenčí."

Věděl jsem, že nemá smysl se s ním přít, a tak jsem ho vyvedl přes dvůr na ulici. Chvíli jsem uvažoval, jestli ho nemám odvléct pryč násilím, ale v náladě, v jaké byl, by se mi zřejmě vzpouzel a někdo by se mohl zajímat, co se děje. „Přemýšlel jsem, co se stalo s jeptiškami," řekl, když jsme vyšli z prostor kláštera.

„Jednu z nich prodává jakýsi Dán za pár pencí jako děvku," odpověděl jsem.

„Ach Bože," povzdechl a pokřižoval se. Pak se otočil a mně bylo okamžitě jasné, že se chce vrátit a osvobodit ji. „Ty ses opravdu zbláznil," zvolal jsem, chytil ho za ruku a táhl za sebou pryč. Vzepřel se mi a zastavil se. „Někdy člověk musí být blázen, aby udělal dobrou věc," řekl tiše. „Co si vlastně lid Wessexu myslí? Že jsem poražen a že Dánové zvítězili a připravují se na jaro a na to, až k nám přitáhnou nové dánské hordy. Proto je potřeba, aby se k nim dostávaly i jiné zprávy. Musí se dozvědět, že jejich král žije a že se procházel mezi svými nepřáteli a udělal z nich hlupáky."

„A že si z toho odnesl rozbitý nos a modré oko," dodal jsem.

„To se nedozvědí, protože to nikomu neřekneš…, stejně jako jsi nikomu neřekl, jak mě ta žena plácla staženým úhořem," dodal a usmál se. „Musíme dát lidem naději, Uhtrede – takovou, která na jaře rozkvete ve vítězství. Vzpomeň si na Boëthia. Vzpomeň si na něj a nikdy se nevzdávej naděje."

Viděl jsem, že tomu stále věří. Byl přesvědčen, že ho Bůh ochraňuje, a proto může chodit mezi nepřáteli bez strachu a nemusí se starat o bezpečí. A do jisté míry to byla pravda, neboť Dánové byli dobře

zásobeni pivem, březovým vínem a medovinou a většina jich byla tak opilá, že se pramálo starali o muže s potlučeným obličejem, který s sebou nese zlámanou harfu.

Cestou do královského sídla nás nikdo nezastavil, ale u dveří síně stálo na stráži šest mužů v černých pláštích a já jsem řekl Alfredovi, že ho k nim nepustím. „Jakmile uvidí tvůj obličej, dokončí, co začali ti, kteří tě tak zmalovali," řekl jsem.

„Tak mě aspoň nech podívat se do kostela."

„Chceš se modlit?" zeptal jsem se ironicky.

„Ano," odpověděl.

I od toho jsem se ho snažil odradit. „Jestli tě tady zabijí, zemře i Iseult."

„Já jsem nic takového neporučil."

„Jsi přece král, nebo snad ne?"

„Biskup si myslel, že se přidáš k Dánům," prohlásil. „A ostatní s tím souhlasili."

„Už nemám mezi Dány žádné přátele," řekl jsem. „Byli tví rukojmí a teď jsou mrtví."

„Pak se modli za jejich pohanské duše." Vymanil se mi a zamířil ke dveřím kostela, kde si na znamení úcty k chrámu Božímu shrnul kápi na záda. Pospíšil jsem za ním a opět mu ji přetáhl přes hlavu. Nevzepřel se tomu, pouze otevřel dveře a před vstupem dovnitř se pokřižoval.

Kostel sloužil jako útočiště před zimou a nepohodou mnoha Guthrumovým lidem. Podlaha byla plná slaměných matrací, všude se povalovaly drátěné košile a zbraně a kolem nově zbudovaného ohniště uprostřed hlavní lodi seděla spousta mužů a žen. Buď hráli v kostky, nebo se jen tak hřáli u ohně, ale nikdo z nich nám nevěnoval nejmenší pozornost, dokud na nás kdosi nekřikl, abychom zavřeli dveře.

„Pojďme pryč," řekl jsem Alfredovi tiše. „Tady se nemůžeš modlit."

Neodpověděl, jenom s pobožnou úctou hleděl k místu, kde býval oltář a kde teď stálo uvázaných šest koní.

„Pojďme pryč," naléhal jsem znovu.

A pak na mě někdo zavolal. Jeden z hráčů v kostky se zvedl a užasle na mě civěl a potom odkudsi přiběhl pes a skákal na mě, aby mě olízl, já jsem viděl, že je to Nihtgenga a že muž, který mě poznal, je Ragnar. Můj přítel hrabě Ragnar! Kterého jsem už měl za mrtvého.

Kapitola devátá

Přišel ke mně a objal mě. V jeho očích, a jistě i v mých, se zaleskly slzy a chvíli ani jeden z nás nebyl schopen slova, i když já jsem si zachoval tolik sebeovládání, abych se ohlédl po Alfredovi, jestli je v bezpečí. Stál ve stínu u dveří zahalený v plášti, s kápí staženou do tváře. „Myslel jsem, že jsi mrtvý," řekl jsem Ragnarovi, když jsme od sebe odstoupili.

„Doufal jsem, že přijdeš," řekl téměř současně a chvíli jsme oba mluvili, aniž jsme jeden druhého poslouchali. Potom odkudsi zezadu přišla Brida a já jsem viděl, že už to není dívka, ale žena. Smála se radostí, že mě vidí, a dala mi cudný polibek.

„Uhtrede," řekla a vyslovila mé jméno jako pohlazení. Byli jsme jeden čas milenci, třebaže jsme tehdy stále ještě měli blíž k dětskému věku než k dospělosti. Brida byla Saska, ale rozhodla se stát Dánkou, aby mohla žít s Ragnarem. Všiml jsem si, že téměř všechny ženy zde v kostele jsou ověšené stříbrem, granáty, jantarem, a některé i zlatem, ale Brida měla jen hřeben ze slonoviny, který jí držel sepnuté husté černé vlasy. „Uhtrede," opakovala, jako by se toho jména nemohla nabažit.

„Jak to, že nejsi mrtvý?" zeptal jsem se Ragnara. Byl rukojmí a životy rukojmí propadly smrti ve chvíli, kdy Guthrum překročil hranice Wessexu.

„Wulfhere nás ušetřil," odpověděl Ragnar. Objal mě kolem ramen a vedl mě k ohništi, v němž plápolal oheň. „To je Uhtred," oznámil ostatním hráčům v kostky. „Je sice Sas, což je špatné, ale také můj přítel

a bratr. Tady je pivo," ukázal na džbán, „a tady víno. Wulfhere nás nechal žít."

„A vy jste nechali žít jeho?"

„Samozřejmě že nechali," odpověděl. „Je tady, hoduje s Guthrumem."

„Wulfhere? Jako vězeň?"

„Jako spojenec," řekl Ragnar, vrazil mi do ruky korbel a postrčil mě blíž k ohni. „Wulfhere je teď s námi," zazubil se na mě a já jsem se zasmál z čiré radosti nad tím, že jsem ho našel živého. Byl to mohutný muž s plavými vlasy, upřímnou tváří a očima plnýma života, šelmovství a laskavosti, jaké jsem poznal u jeho otce. „Wulfhere mluvíval s Bridou a jejím prostřednictvím i se mnou," pokračoval. „Oblíbili jsme si jeden druhého. Je těžké zabít někoho, koho máš rád."

„Přesvědčils ho, aby přešel na vaši stranu?"

„Nebylo třeba moc ho přesvědčovat," řekl Ragnar. „Viděl, že vítězíme, a tím, že se přidal k nám, si zachránil panství, to je jasné. Piješ to pivo, nebo na něj jen civíš?"

Předstíral jsem, že piju, a nechal si trochu piva stéct po vousu, ale myslel jsem na něco jiného – vzpomněl jsem si na Wulfherova slova o tom, že pokud přijdou Dánové, musí se každý snažit, aby přežil, jak umí. Ale Wulfhere, Alfredův bratranec a ealdorman Wiltunsciru? Wulfhere přešel na stranu Dánů? Nemohl jsem tomu uvěřit. Napadlo mě, kolik asi thénů následovalo jeho příkladu a slouží nyní Dánům.

„Kdo je to?" zeptala se náhle Brida. Viděl jsem, že se dívá na Alfreda. Pořád stál ve stínu u dveří, ale na tom, jak tam stál, sám, s hlavou skloněnou, bylo cosi tajemného.

„Můj sluha," odpověděl jsem.

„Tak ať jde blíž a ohřeje se u ohně."

„Nesmí," řekl jsem tvrdě. „Provinil se a takhle ho trestám."

„Co jsi provedl?" zavolala na něj Brida anglicky. Zvedl hlavu a hleděl na ni, ale kápě mu stále stínila tvář.

„Opovaž se promluvit, ty bastarde!" křikl jsem, „nebo tě zbičuju, až ti budou lézt kosti z těla."

Jen oči mu svítily pod kápí.

„Urazil mě," řekl jsem už opět dánsky, „proto jsem mu uložil trest mlčení. Za každé slovo, které od něj uslyším, dostane deset ran bičem."

To je uspokojilo. Ragnar zapomněl na mého podivného sluhu s kápí přes hlavu a vyprávěl mi, jak přesvědčil Wulfhera, aby vyslal posla ke Guthrumovi se slibem, že ušetří dánská rukojmí, a jak ho potom Guthrum předem upozornil, kdy podnikne útok, aby měl ealdorman čas dostat rukojmí mimo dosah Alfredovy pomsty. Proto tehdy, v den, kdy Dánové vtrhli do Wessexu, Wulfhere tak brzy ráno odjel. Věděl, že přijdou. „Nazýváš ho spojencem," řekl jsem Ragnarovi. „Znamená to, že je pouze váš spojenec, anebo bude po Guthrumově boku i bojovat?"

„Je to náš spojenec a přísahal, že za nás bude bojovat," odpověděl Ragnar. „Nebo alespoň, že bude bojovat za saského krále."

„Za Alfreda?" Nechápal jsem, jak to myslí.

„Ne za Alfreda. Za syna předchozího krále, a tedy jeho pravoplatného nástupce."

Teprve teď mi došlo, o kom Ragnar mluví – o Æthelwoldovi, o synovi Alfredova bratra krále Æthelreda. Nepochyboval jsem, že by si Dánové přáli Æthelwolda za krále Wessexu. Kdykoliv dobyli wessexské království, vždy ustanovili králem Sasa, což dodalo jejich nadvládě nad zemí zdání legality, třebaže jejich saský král nikdy nevydržel dlouho. Guthrum, jenž sám sebe nazýval králem Východní Anglie, se jistě chtěl stát také králem Wessexu, ale tím, že by dosadil na trůn Æthelwolda, mohl získat do svých řad i další Západosasy, kteří by tak měli pocit, že bojují za svého právoplatného krále. Avšak jakmile by boj o Wessex skončil, Dány instalovaný král Æthelwold by byl v tichosti zabit.

„Takže přece jen bude Wulfhere bojovat za vás, ne?" trval jsem na svém.

„Samozřejmě že bude…, jestliže si chce zachovat své panství," odpověděl Ragnar, ale pak se ušklíbl. „Jenže jaký je to boj? Jenom tu sedíme jako ovce a neděláme nic."

„Je zima."

„To je nejlepší čas pro boj. Nic jiného se dělat nedá." Chtěl vědět, kde jsem byl po svátku Yule, tedy po Vánocích, a já jsem odpověděl, že zahrabaný hluboko v Defnasciru. Vyrozuměl z toho, že jsem se staral o svou rodinu a její bezpečí, a zároveň usoudil, že jsem nyní přijel do Cippanhammu, abych se přidal k němu. „Přece jsi nepřísahal věrnost Alfredovi?" zeptal se mě.

„Kde je teď Alfredovi konec?" odpověděl jsem vyhýbavě.

„Hrome, vidím, že ano, že jsi na jeho straně," řekl a vyčítavě na mě pohlédl.

„Ano, přísahal jsem mu," přiznal jsem popravdě, „ale jen na rok, a ten už dávno skončil." Nebyla to lež, jenom další vytáčka, neboť jsem Ragnarovi neřekl, že jsem přísahal Alfredovi věrnost znovu.

„Můžeš se tedy přidat ke mně?" zeptal se dychtivě. „Budeš přísahat mně?

Usmál jsem se, jako bych jeho otázku nebral příliš vážně, ale ve skutečnosti mě znepokojila. „Ty bys o to stál?" zeptal jsem se. „Abych tu pak seděl s vámi a nedělal nic?"

„Že bychom nedělali vůbec nic, to se říct nedá," bránil se. „Vyjíždíme do kraje, naši muži střeží bažiny…, tam totiž Alfred je, v bažinách. Ale Svein ho z nich vytáhne." Takže ke Guthrumovi a všem kolem něj se ještě nedoneslo, že Sveinovo loďstvo lehlo popelem.

„A proč tedy jenom sedíte tady, jak jsi řekl?" zeptal jsem se.

„Protože Guthrum nechce vojsko dělit," odpověděl. Usmál jsem se, neboť jsem si vzpomněl, jak Ragnarův dědeček radil Guthrumovi, aby už nikdy vojsko nerozděloval. Guthrum to udělal jednou u Æfiskova vrchu, a právě tam Západosasové poprvé Dány porazili. Potom to udělal ještě jednou, když vyklidil Werham, aby mohl podniknout útok na Exanceaster, a část jeho vojska, která se přemísťovala po moři, byla prakticky zničena bouří. „Radím mu," řekl Ragnar, „že bychom měli rozdělit vojsko na tucet oddílů, obsadit další města a zřídit v nich posádky – ve všech městech v jižním Wessexu, která bychom dostali pod svou vládu –, ale on mě neposlouchá."

„Ovládá sever a východ," řekl jsem, jako bych se chtěl Guthruma zastat.

„A měli bychom ovládnout i zbytek země! Jenže místo toho čekáme na jaro a doufáme, že pak dostaneme posily. A to se stane. Tady je půda, a dobrá půda, lepší než ta na severu." Zdálo se, že na otázku mé přísahy Alfredovi už zapomněl. Věděl jsem, že by chtěl, abych se k němu přidal, ale místo toho jsme hovořili o tom, co se dělo v Northumbrii, jak se daří našim společným nepřátelům Kjartanovi a Svenovi v Dunholmu a jak se tihle dva, otec a syn, neodvažují ze strachu z Ragnarovy pomsty vytáhnout paty z pevnosti. Unesli do zajetí jeho sestru, a pokud bylo Ragnarovi známo, stále ještě ji drží, a proto Ragnar – podobně jako já –

přísahal, že je zabije. O Bebbanburgu neměl jiné zprávy než ty, že můj proradný strýc stále žije a pevnost má i nadále ve své moci. „Až budeme hotovi s Wessexem, vytáhneme spolu na sever," sliboval mi. „Vtrhneme s tasenými meči do Dunholmu."

„Na to si rád připiju," řekl jsem a pozvedl korbel piva.

Nepil jsem moc, nebo pokud ano, nemělo to na mě příliš účinek, a jak jsem tam seděl, napadlo mě, že by stačila jediná věta a mohl bych s Alfredem navždy skončit. Mohl bych ho zradit, přivléct ho až před Guthruma a pak se dívat, jak umírá. Byl jsem přesvědčen, že kdybych to udělal, kdybych Guthrumovi vydal Alfreda, odpustil by mi i urážky, kterých jsem se dopustil vůči jeho matce, a tak bych mohl Wessex definitivně pohřbít, neboť kromě Alfreda v něm nebyl nikdo, kdo by dokázal svolat fyrd a postavit se do jeho čela. Mohl jsem zůstat se svým přítelem Ragnarem, získávat po jeho boku další náramky a pověst válečníka, o němž by se vyprávělo, kamkoli by Seveřané se svými dlouhými loděmi připluli, a to všechno jen za jedinou větu, za pouhých pár slov. A v ten večer v cippanhammském královském kostele jsem byl ve velkém pokušení ta slova říct. V každém z nás dřímá jakýsi zvrácený sklon k tomu, abychom se radovali z chaosu. Můžete vykázat všechno zlo světa za dveře a říct lidem, že je nesmí nikdy, za žádných okolností otevřít, a oni je otevřou z čisté radosti z ničení a zkázy. V jednu chvíli, kdy se Ragnar čemusi zasmál a plácl mi dlaní po rameni, až to zabolelo, jsem už ta slova cítil na jazyku. Tam je Alfred, řekl bych a ukázal na něho, a celý můj svět by se změnil a žádná Anglie by nebyla. A přesto jsem to neudělal, spolkl jsem to první slovo, když jsem už otevíral ústa. Brida mě svýma chytrýma očima sledovala a já jsem zachytil její pohled a pomyslel jsem na Iseult. Za rok nebo za dva bude Iseult vypadat stejně jako Brida. Krása obou byla stejná, měly stejně snědé zbarvení pleti a stejně doutnající oheň v duši, a já jsem věděl, že kdybych tu větu vyslovil, vynesl bych nad Iseult rozsudek smrti. To bych nesnesl. A taky jsem pomyslel na Æthelflaed, Alfredovu dceru, a věděl jsem, že by skončila v otroctví, stejně jako jsem věděl, že kdekoliv by se sešlo pár zbylých Sasů v exilu kolem ohně, proklínali by mé jméno a vyslovovali by ho s nejvyšším pohrdáním a odporem. Byl bych navždy Uhtredasrwe, ten, který zrazuje a zabíjí.

„Cos chtěl říct?" zeptala se Brida.

„Že tak tuhou zimu jsme ještě ve Wessexu neměli.“

Hleděla na mě, jako by uvažovala, jestli to myslím vážně. Pak se usmála. „Pověz mi, Uhtrede,“ řekla anglicky, „proč jsi sem přišel, když jsi myslel, že je Ragnar mrtev?“

„Protože nevím, kam jinam bych měl jít,“ odpověděl jsem.

„A tak jsi přišel sem? Ke Guthrumovi, kterého jsi tak těžce urazil?“

Takže o tom věděli. To jsem nepředpokládal a pocítil jsem strach. Mlčel jsem.

„Guthrum tě chce mít mrtvého,“ řekla už zase dánsky.

„Nemyslí to vážně,“ poznamenal Ragnar.

„Myslí,“ trvala na svém Brida.

„Nedovolil bych mu, aby Uhtreda zabil,“ řekl Ragnar. „V každém případě jsi teď tady,“ dodal, znovu mě plácl po rameni a pohlédl na své muže, jako by je vyzýval, ať se někdo odváží jít a prozradit Guthrumovi, že tu jsem. Nikdo se nepohnul, ale téměř všichni byli opilí a někteří již spali.

„Ano, teď jsi tady,“ přidala se Brida, „ale přesto to není tak dávno, cos bránil s mečem v ruce Alfreda a urazils Guthruma.“

„Byl jsem na cestě do Defnasciru,“ řekl jsem, jako by to vše vysvětlovalo.

„Ubohý Uhtrede,“ řekla Brida. Seděla a pravou rukou se probírala v černobílé kožešině na Nihtgengově krku. „A já jsem si myslela, že se staneš saským hrdinou.“

„Jakým hrdinou?“

„Tím, který zabil Ubbu.“

„Alfred nestojí o hrdiny,“ řekl jsem tak hlasitě, aby to slyšel i on, „ten potřebuje jen svaté.“

„Pověz nám, jak to bylo s Ubbou,“ požádal mě Ragnar, a tak jsem jim musel vylíčit Ubbovu smrt, a protože Dánové mají rádi příběhy z bojů, chtěli slyšet každou podrobnost. Vyhověl jsem jim a ve svém vyprávění jsem udělal z Ubby velkého reka, který téměř sám pobil celé západosaské vojsko. Řekl jsem, že bojoval jako sám bůh, a popsal jim, jak svou velkou sekerou prorazil naši štítovou hradbu a jak se z hořících lodí táhl nad bojiště hustý kouř a halil ho, jako by to byl mrak ze samého pekla, a pak jsem dodal, že jsem se ocitl před Ubbou náhodou, když se vrhal k poslednímu vítěznému útoku. To samozřejmě nebyla pravda a

Dánové to dobře věděli. Neocitl jsem se před ním žádnou náhodou, hledal jsem ho a celou dobu jsem se před něj snažil dostat, abych s ním mohl bojovat, ale když se vypráví příběh, musí vypravěč projevit skromnost, a moji posluchači, kteří tomu zvyku rozuměli, mumlali na mou adresu pochvaly. „V životě jsem neměl větší strach," řekl jsem a pak jim líčil, jak jsme bojovali, já se svým Hadím dechem proti Ubbově sekeře, a jak mi Ubba rozbil štít na třísky, a potom jsem už podle pravdy popsal, jak uklouzl na vyhřezlých střevech mrtvého bojovníka. Dánové kolem ohně povzdechli zklamáním. „Přeťal jsem mu šlachy na paži," pokračoval jsem a sekl si levou rukou do ohbí lokte pravé ruky, abych jim ukázal, kam jsem Ubbu zasáhl, „a pak jsem ho zabil."

„A zemřel správně?" zeptal se jeden z mužů téměř s úzkostí.

„Jako hrdina," odpověděl jsem a dodal k tomu, že jsem mu vložil do bezvládné ruky jeho sekeru, aby mohl odejít do Valhally jako válečník. „Zemřel zcela správně," zakončil jsem vyprávění.

„Ano, byl to válečník," prohlásil Ragnar, už trochu opilý – ne moc, spíš jen unavený z pití. Oheň pomalu dohasínal a stíny u zdi, kde stál Alfred, temněly, avšak zazněly ještě další příběhy, než oheň zhasl docela a zůstaly jen svíčky, jejichž plaménky poblikávaly v závanech vzduchu. Většina mužů a žen už spala, ale já jsem stále seděl, dokud Ragnara nezmohla únava, lehl si a začal chrápat. Ještě dlouho jsem čekal, abych měl jistotu, že všichni spí, a teprve pak jsem se zvedl a vrátil se k Alfredovi. „Pojďme," řekl jsem tiše.

Teď už se nevzpíral.

Zdálo se, že si nás nikdo nevšiml, když jsme vyšli do noci a tiše za sebou zavřeli dveře. „Kdo byl ten muž, s nímž jsi mluvil?" zeptal se mě venku Albert.

„Hrabě Ragnar."

Král se zastavil a zmateně na mě hleděl. „Copak nebyl jedním z rukojmích?"

„Wulfhere je nechal naživu," odpověděl jsem.

Zíral na mě ještě užasleji.

„Nechal je naživu, a navíc přešel na Guthrumovu stranu," sdělil jsem mu Jobovu zvěst. „Je tady, v tvé síni. Je ochoten bojovat po Guthrumově boku."

„On je tady?“ Bylo zřejmě, že se tomu Alfred zdráhá uvěřit. Wulfhere byl jeho bratranec, vzal si za ženu Alfredovu neteř, byli rodina. „On je tady?“ opakoval.

„Jako Guthrumův spojenec,“ dodal jsem, aby už konečně pochopil.

Stále na mě zíral.

„Ne,“ řekl pak téměř neslyšně a zavrtěl hlavou. „A Æthelwold?“ zeptal se.

„Je jejich vězněm.“

„Vězněm?“ znovu na mě pohlédl, ale tentokrát bylo jeho překvapení jiné. Pokud by Æthelwold nesouhlasil s tím, že se stane jejich loutkovým králem na západosaském trůnu, neměl pro Dány jako vězeň žádnou cenu.

„Ano,“ přikývl jsem. Nebyla to samozřejmě pravda, ale měl jsem Æthelwolda rád a byl jsem mu zavázán. „Je jejich vězněm a my proti tomu nemůžeme nic dělat, takže se odsud rychle ztraťme.“ Táhl jsem ho pryč, ale v tu chvíli se otevřely dveře kostela a ven vyšla Brida s Nihtgengou.

Řekla psovi, aby zůstal na místě, a sama vykročila k nám. Stejně jako já ani ona nebyla opilá, i když jí musela být zima, protože neměla plášť a byla jen v obyčejných vlněných šatech. Kupodivu se však nechvěla, třebaže noc byla mrazivá. „Odcházíš?“ zeptala se anglicky. „Nezůstaneš s námi?“

„Mám ženu a dítě,“ řekl jsem.

Usmála se tomu. „Za celý večer ses o nich ani nezmínil, Uhtrede. Tak co se stalo?“ Neodpověděl jsem. Upřeně na mě hleděla a v jejím pohledu bylo něco velmi zneklidňujícího. „S jakou ženou teď žiješ?“ zeptala se.

„S takovou, která vypadá jako ty.“

Tomu se už zasmála nahlas. „A ona tě přiměla, abys bojoval za Alfreda?“

„Dokáže vidět budoucnost,“ řekl jsem, abych se vyhnul její otázce. „Vidí ji ve snech.“

Opět na mě upřeně hleděla. Nihtgenga tiše zakňučel a ona ho pohladila. „A vidí v nich, že Alfred přežije?“ zeptala se.

„Nejen že přežije,“ řekl jsem. „Vidí, že zvítězí.“ Alfred se vedle mě pohnul, jako by chtěl něco udělat, a já jsem jen doufal, že neudělá nic a bude držet hlavu skloněnou.

„Opravdu?“

„Viděla ve snu zelený kopec posetý mrtvými a bílého koně a Wessex, jak znovu ožívá.“

„Tvoje žena má podivné sny,“ řekla Brida. „Ale pořád jsi neodpověděl na mou první otázku, Uhtrede. Ptala jsem se tě, proč jsi přišel do Cippanhammu, když sis myslel, že je Ragnar mrtvý?“

Neměl jsem připravenou žádnou odpověď, a tak jsem mlčel.

„Koho jsi tady chtěl najít?“ zeptala se.

„Tebe,“ řekl jsem.

Zavrtěla hlavou. Věděla, že to není pravda. „Proč jsi sem přišel?“ opakovala, ale já jsem ani teď nenašel odpověď. Brida se smutně usmála. „Kdybych byla na Alfredově místě,“ řekla, „poslala bych do Cippanhammu někoho, kdo by promluvil s Dány, a pak se vrátil do bažin a řekl mu, co viděl.“

„Když si to myslíš, proč jim to neřekneš?“ ukázal jsem na Guthrumovy strážce v černých pláštích, kteří stáli u vchodu do královské síně.

„Protože Guthrum je svalnatý hlupák,“ vyhrkla. „Proč bych mu měla pomáhat? Navíc když Guthrum ve Wessexu neuspěje, převezme velení Ragnar.“

„A proč Ragnar nevelí už teď?“

„Protože je čestný jako jeho otec. Dal Guthrumovi své slovo a nemíní ho porušit. A dnes chtěl, abys dal ty své slovo jemu, ale tys to neudělal.“

„Nechci dát Bebbanburg jako dar Dánům,“ odpověděl jsem.

Přemýšlela o tom a pochopila to. „A ty si myslíš, že ti k němu pomohou Západosasové? Bebbanburg je na druhém konci Británie, Uhtrede, a poslední saský král trčí v bažinách.“

„Tohle mi k němu pomůže,“ řekl jsem, odhrnul jsem cíp pláště a dotkl se jílce Hadího dechu.

„Ty a Ragnar byste mohli vládnout celému severu,“ řekla.

„Možná budeme,“ odpověděl jsem. „Pověz Ragnarovi, že až tohle skončí, až se všechno rozhodne, půjdu na sever s ním. Budu bojovat proti Kjartanovi. Ale to už sám za sebe.“

„Doufám, že budeš žít tak dlouho, abys tenhle slib mohl splnit,“ řekla a náhle se ke mně naklonila a políbila mě na tvář. Potom se otočila a bez dalšího slova se vrátila do kostela.

Alfred vydechl úlevou. „Kdo je Kjartan?“ zeptal se.

„Jeden můj nepřítel," odpověděl jsem stroze. Chtěl jsem ho odvést pryč, ale znovu mě zastavil.

Díval se za Bridou, která se blížila ke kostelu. „To je ta dívka, s níž jsi byl ve Wintanceasteru?"

„Ano." Mluvil o době, kdy jsem poprvé přijel do Wessexu a Brida byla tehdy se mnou.

„A opravdu je Iseult schopna vidět budoucnost?"

„Ještě nikdy se nemýlila."

Pokřižoval se a konečně se nechal odvést do města. Už bylo ztichlé, ale když jsem zamířil k západní bráně, trval Alfred na tom, že se musíme vrátit ke klášteru. Došli jsme na dvůr a chvíli se choulili nad jedním z dohasínajících ohňů, abychom se aspoň trochu ohřáli. Vojáci spali v klášterním kostele a dvůr byl opuštěný a tichý. Potom vzal Alfred z ohně kus doutnajícího dřeva, zamával jím, aby vzplanul, a začal s ním jako s pochodní obcházet řadu dveří někdejších klášterních cel, až se nakonec zastavil u těch, které byly zajištěny dvěma petlicemi a krátkým silným řetězem.

„Vytáhni meč," poručil mi.

Poslechl jsem a Alfred zatím odvinul řetěz z petlic a otevřel. Pak si shrnul kápi dozadu a opatrně vstoupil dovnitř, a když zvedl pochodeň, uviděl jsem na zemi muže. Přestože ležel schoulený, bylo zřejmé, že je to obr.

„Steapo!" sykl Alfred.

Steapa jen předstíral, že spí, a teď se zvedl, jako když vyskočí vlk, a vrhl se na Alfreda. Vlastně se na něj chtěl vrhnout, neboť ho zastavil hrot mého meče, který jsem mu namířil na hruď. Teprve pak uviděl Alfredovu potlučenou tvář a strnul. „Pane?"

„Půjdeš s námi," řekl Alfred.

„Pane," vydechl znovu Steapa a padl před svým králem na kolena.

„Venku je zima," řekl Alfred, jako by v cele bylo teplo. „Už můžeš meč schovat, Uhtrede." Steapa pohlédl na mě a jenom svraštil čelo, když ve mně poznal svého soupeře, s nímž bojoval v den, kdy Dánové vtrhli do Wessexu. „Vy dva teď budete přátelé," řekl Alfred ostře, aby předešel konfliktu, a obr přikývl. „Ještě musíme vzít někoho, tak pojďme," dodal Alfred.

„Koho?" zeptal jsem se.

„Mluvil jsi o nějaké jeptišce.“

Musel jsem tedy najít celu jeptišky, kterou mi nabízel její pasák. Byla stále tam, schoulená u zdi vedle chrápajícího Dána. V slabé záři doutnající pochodně jsem spatřil drobnou vyděšenou tvářičku zpola zakrytou Dánovým vousem. Mužův vous byl černý a její vlasy světle zlatavé. Nespala, a když nás uviděla, hlasitě vyjekla, a to Dána vzbudilo. Zamžoural na plamen pochodně, cosi zavrčel a odhodil tlustý plášť, který mu sloužil jako přikrývka, ale vstát se mu už nepodařilo, neboť ho Steapa srazil pěstí zpátky k zemi. Bylo to, jako když se poráží těžkou palicí býček. To už se Alfred shýbl, vzal plášť a rychle se jím snažil zakrýt jeptiščinu nahotu. Přesto jsem si stačil všimnout, že je mladá a krásná, a neubránil jsem se myšlence, proč taková dívka zmarnila svůj půvab tím, že se oddala zbožnosti. „Víš, kdo jsem?“ zeptal se jí Alfred. Zavrtěla hlavou. „Tvůj král,“ řekl tiše, „a ty teď půjdeš s námi, sestro.“

Její oblečení jsme nenašli, tak jsme ji zabalili do pláště a Alfred ji vedl ven, zatímco já jsem prosekl Dánovi Hadím dechem hrdlo a nechal ho, chroptícího a dodělávajícího, ležet v krvi. Předtím jsem mu však ještě strhl kožený váček s mincemi, který měl pověšený na krku. „Ty peníze přijdou církvi,“ řekl Alfred.

„Já jsem je našel a já jsem ho zabil,“ namítl jsem.

„Jsou to peníze zatížené hříchem, a proto musí být očištěny,“ prohlásil pevně a obrátil se k jeptišce. „Je tady ještě nějaká další sestra?“

„Ne, jenom já,“ zašeptala, že ji bylo sotva slyšet.

„Ale teď jsi v bezpečí, sestro,“ řekl a narovnal se. „Můžeme jít.“

Jeptiška se jmenovala Hild a Steapa ji vzal a nesl jako dítě. Tiskla se k němu a chvěla se, možná z chladu, ale spíš ze vzpomínek na to, co musela vytrpět.

V tu noc bychom dokázali dobýt Cippanhamm snad jen s pouhou stovkou mužů. Byla mrazivá zima a na hradbách jsem neviděl jediného muže na stráži. Také strážci u brány byli zalezlí v budce přilepené k valům, choulili se tam kolem ohně, a když nám otevírali, jeden z nich jen nevrle zavrčel, kdo vlastně jsme. „Jdeme od Guthruma,“ odsekl jsem a víc se s námi neobtěžovali. O půl hodiny později jsme už byli ve starém mlýně.

„Musíme poděkovat Bohu za naše osvobození," řekl Alfred otci Adelbertovi, který s úžasem zíral na králův potlučený obličej a k ničemu se neměl. „Tak se pomodli, otče," musel mu Alfred připomenout.

Adelbert se modlil, ale já jsem ho neposlouchal, protože jsem se choulil u ohně a myslel jen na to, jestli se mi ještě někdy podaří se zahřát. A pak jsem usnul.

Celý následující den hustě sněžilo. Ráno jsme opět rozdělali oheň, aniž jsme se starali, jestli ve městě uvidí kouř, neboť jsme usoudili, že v takové zimě a spoustě sněhu se žádný Dán nebude namáhat, aby zjistil, odkud a proč vychází ten tenký proužek šedého kouře, pokud ho vůbec někdo proti šedé obloze spatří.

Alfred jen seděl a přemýšlel. Ten den toho moc nenamluvil, ale v jednu chvíli svraštil čelo, pohlédl na mě a zeptal se, jestli to skutečně může být pravda, co jsem se dozvěděl o Wulfherovi. „Vždyť jsme ho neviděli s Guthrumem," dodal téměř žalostně v ubohé naději, že ho ealdorman přece jen nezradil.

„Ale rukojmí jsou naživu," řekl jsem.

„Bože," povzdechl a opřel hlavu o zeď. Věděl, že to se dá těžko vysvětlit jinak než Wulfherovou zradou. Pak dlouho pozoroval, jak za malým okénkem padá sníh. „Je to můj bratranec, moje rodina," řekl potom a opět nadlouho zmlkl.

Dal jsem koním poslední seno, které jsme s sebou vezli, a pak, abych vůbec něco dělal, jsem začal ostřit meč. Hild plakala. Alfred se ji pokoušel utěšit, ale dělal to nešikovně a neuměl nalézt ta správná slova, takže to byl kupodivu Steapa, který k ní mluvil tichým, bručivým hlasem, komu se podařilo ji uklidnit. Když jsem měl Hadí dech i Vosí žihadlo naostřené a sníh pořád bez ustání padal, jako by nikdy nemínil přestat, zahloubal jsem se po Alfredově vzoru do myšlenek.

Přemýšlel jsem o Ragnarovi a o tom, jak si zjevně přál, abych se spojil" s ním a dal mu své slovo.

Svět povstal z chaosu a zase v chaosu skončí. Bohové ho vytvořili' a jednou ho opět zničí, avšak v tomto dlouhém mezidobí vymezeném chaosy zrodu a konce vládne jistý řád, a ten je tvořen přísahami a přísahy nás svazují jako spony řemenů.

Zavázal jsem se přísahou Alfredovi, ale předtím jsem byl rozhodnut vstoupit do Ragnarových služeb a zavázat se jemu, přitom jsem se teď

cítil téměř uražen, když Ragnar pouze vyslovil přání, abych to udělal. A všechno způsobila hrdost, která ve mně narůstala a měnila mě. Teď už jsem byl Uhtred z Bebbanburgu, který zabil Ubbu, a zatímco jsem se nerozpakoval přísahat králi, zdráhal jsem se složit přísahu tomu, koho jsem považoval za sobě rovného. Kdo někomu přísahá, je mu podřízený. Ragnar mě mohl nazývat přítelem, mohl se ke mně chovat jako k rodnému bratru, avšak to, s jakou samozřejmostí předpokládal, že se mu zavážu přísahou věrnosti, jasně dokazovalo, že mě má za svého stoupence, svého muže. Byl jsem sice northumbrijský velmož, ale on byl Dán a pro Dány jsou všichni Sasové něco nižšího než oni, a tak ode mě žádal přísahu. Kdybych mu ji složil, byl by ke mně štědrý, ale očekával by ode mě vděčnost, a pokud bych někdy získal Bebbanburg, měl bych ho jen díky tomu, že by mi dovolil ho mít. O tomhle jsem nikdy nepřemýšlel a nikdy mě nenapadlo, že by to tak mohlo být, avšak v ten chladný den ve starém mlýně u Cippanhammu jsem pochopil, že mezi Dány bych byl někým pouze tehdy, kdybych měl přátele, jinak by se na mě dívali jen jako na dalšího bojovníka bez půdy a bez pána. Naproti tomu mezi Sasy jsem byl Sas a nepotřeboval jsem štědrost a ochranu někoho jiného.

„Vidím, že ses dal do přemýšlení," vytrhl mě Alfred z úvah.

„Přemýšlím o tom, že bychom si měli něco ohřát k jídlu, pane," řekl jsem, přiložil jsem na oheň a vyšel k potoku, abych nabral do džberu vodu. Když jsem se vracel, uviděl jsem, že ven vyšel i Steapa, aby se vymočil. „O tom Cynuitu jsi tenkrát ve witanu lhal," řekl jsem.

Zavázal si kus provazu, který mu sloužil jako opasek, otočil se a pohlédl na mě. „Kdyby nepřišli Dánové, zabil bych tě," odpověděl mi svým dunivým hlasem.

Nevyvracel jsem mu to, protože měl zřejmě pravdu. „Kdes byl, když u Cynuitu zemřel Ubba?" zeptal jsem se ho místo toho.

„Byl jsem tam."

„Že jsem tě nikde neviděl. Já jsem bojoval v nejhustší řeži, ale tebe jsem ani nezahlédl."

„Chceš tvrdit, že jsem tam nebyl?" odsekl vztekle.

„Byls tam s Oddou Mladším, že?" řekl jsem a on přikývl. „A byl jsi s ním, protože ti jeho otec přikázal, abys ho chránil, že?"

Znovu přikývl. „A Odda Mladší se držel pěkně stranou od jakéhokoliv nebezpečí, je to tak?“

Neodpověděl, ale jeho mlčení mi potvrdilo, že mám pravdu. Steapa se rozhodl, že už mi víc neřekne, a chtěl se vrátit dovnitř, ale já jsem ho chytil za paži a zadržel ho. Překvapilo ho to. Byl tak velký a tak silný a tak hrozivý, že se mu snad ještě nestalo, aby si k němu někdo něco podobného dovolil, a viděl jsem, že v něm začíná vřít hněv. A já jsem mu ho ještě přiživil. „Byls tam něco jako Oddova chůva, co?“ posmíval jsem se mu. „Velký Steapa Tupec dělal chůvu. Ostatní muži bojovali s Dány a tys jen držel Oddu za ruku.“

Mlčel, jen se na mě upřeně díval, a mně se náhle zdálo, že na mě civí tvor, který v sobě nemá nic lidského, a pokud ano, tak jen násilí a hněv. Toužil mě zabít, zvlášť když jsem použil jeho hanlivou přezdívku, ale v tu chvíli jsem se o něm dozvěděl něco víc. Steapa Tupec byl skutečně tupec a hlupák. Zabil by mě, kdyby mu to někdo poručil, ale pokud mu nikdo neřekl, co má udělat, byl bezradný. Vrazil jsem mu tedy do ruky džber s vodou a nařídil mu, aby ji donesl dovnitř. Postavil džber na zem a zíral na mě. „Nestůj tady jako tupý osel!“ houkl jsem na něj. „Vem tu vodu! A nerozlij ji!“ Váhavě džber zvedl. ‚A dej ji ohřát na oheň,“ dodal jsem, „a až budeme příště bojovat s Dány, budeš vedle mě.“

„Vedle tebe?“

„Jo. Protože jsme bojovníci a naším úkolem je zabíjet nepřátele, a ne dělat chůvy slabochům.“

Nasbíral jsem dřevo a s plnou náručí se vrátil dovnitř. Alfred stále civěl do prázdna a Steapa seděl vedle Hild, jenže teď, jak se zdálo, utěšovala spíš ona jeho než on ji. Nadrobil jsem do vody v kotlíku pár ovesných placek a sušenou rybu a začal směs míchat klacíkem. Byla to řídká šlichta a chutnala hrozně, ale byla teplá.

V noci přestalo sněžit a ráno jsme vyrazili na zpáteční cestu.

Opravdu nebylo třeba, aby Alfred podnikl tu dlouhou a riskantní cestu do Cippanhammu, neboť všechno, co se tam dozvěděl, si mohl zjistit pomocí několika zvědů. Avšak on trval na tom, že tam musí jet osobně, teď se vracel obtížený většími starostmi, než jaké ho trápily předtím. Dozvěděl se věci, které ho mohly potěšit – jako třeba že Guthrum zatím nemá dost vojska, aby si podrobil celý Wessex, a tak musí čekat na posily –, ale také se dozvěděl Jobovu zvěst o tom, že se

vůdce Dánů snaží přetáhnout na svou stranu wessexské velmože. V případě Wulfhera se mu to už podařilo. Kdo bude další?

„Myslíte, že wiltunscirský fyrd bude bojovat pod ním za Dány?“ zeptal se nás.

Samozřejmě že bude, pomyslel jsem si. Většina wiltunscirských mužů je věrná svému pánovi, a jestliže jim poručí, aby šli pod jeho praporcem do boje, tak půjdou. A až ostatní ealdormani uvidí, že Wulfhere nepřišel o panství, začnou přemýšlet o své budoucnosti a o bezpečí svých rodin a nutně dospějí k témuž závěru, k jakému on dospěl už dávno – podrobí se Dánům. Ostatně takhle Dánové postupovali vždy. Jejich vojska byla příliš malá a scházela jim organizace, aby dokázali obsadit celé velké království, a tak se snažili získat místní pány, zavazovali si je různými výhodami, dokonce je ustanovovali králi, a teprve když měli moc ve svých rukou, zbavovali se těchto přeběhlických Sasů tak, že je zabili.

Proto po návratu do Æthelingægu udělal Alfred to nejlepší, co mohl – napsal listy. Listy všem svým velmožům a vyslal s nimi posly do všech koutů Wessexu, aby našli ealdormany, thény a biskupy a jeho slova jim doručili. Jsem živ, psal jim na kousku pergamenu, a po Velikonocích vyženu z Wessexu pohanské hordy a vy mi v tom pomůžete. Tohle udělal a teď jsme čekali na odpovědi.

„Musíš mě naučit číst,“ prohlásila Iseult, když jsem jí řekl o Alfredových listech.

„Proč?“

„Je to kouzlo,“ odpověděla.

„Jaké kouzlo? Chceš snad číst žalmy?“

„Slova jsou jako dech, vyřkneš je a jsou pryč. Ale písmo slova zachytí a nedovolí jim vyvanout. Můžeš jím zapsat příběhy, písně…“

„Hild tě naučí číst a psát,“ řekl jsem a jeptiška ji to naučila. Občas jsem je pozoroval, jak psaly klacíkem do bláta, a napadalo mě, že by je někdo mohl považovat za sestry, kdyby jedna neměla vlasy černé jako havraní peří a druhá světle zlatavé.

Iseult se tedy učila písmenka a já jsem cvičil muže obratnosti se zbraní a štítem, až padali únavou a proklínali mě, a k tomu jsme ještě stavěli nová opevnění. Obnovili jsme jednu ze stezek vyložených kmeny, která vedla na okraj bažin směrem k horám, a v místě, kde ústila na

suché půdě, jsme vybudovali z hlíny a kmenů pevnůstku. Z vrcholů kopců nás přitom pozorovali Dánové, ale nepokusili se nám v práci bránit, a když pochopili, co děláme, byla už pevnůstka hotová. Koncem února přijela asi stovka Dánů, když však uviděli hradbu z trnitých keřů, která chránila příkop, a tloušťku kmenů, z nichž byl vybudován val za ním, a nakonec i naše kopí, jež se hustě ježila proti obloze, obrátili se a zase odjeli.

Druhý den jsem vzal šedesát mužů a rozjeli jsme se ke statku, u něhož jsme na počátku cesty s Alfredem viděli dánské koně. Koně zmizeli, nikdo tam nebyl a statek byl vypálený. Jeli jsme dál do vnitrozemí, na žádného nepřítele jsme však nenarazili. Viděli jsme jehňata roztrhaná liškami, ale žádné Dány, a od toho dne jsme se odvažovali čím dál hlouběji do nitra Wessexu a šířili jsme poselství, že král žije a bojuje. Občas jsme narazili na dánské hordy, ale pouštěli jsme se do boje jen tehdy, když jsme nad nimi měli početní převahu, protože jsme si nemohli dovolit přicházet o bojovníky pronic zanic.

Ælswith porodila dceru, která dostala jméno Æthelgifu. Ælswith už měla bažin dost a chtěla pryč. Věděla, že Huppa z Thornsasty drží Dornwaraceaster, neboť ealdorman odpověděl na Alfredův list a sdělil mu, že město je bezpečné, a jakmile to bude král potřebovat, je thornsastský fyrd připraven vytáhnout mu na pomoc. Dornwaraceaster nebyl tak veliký jako Cippanhamm, ale měl římské opevnění a Ælswith už byla unavená životem v bažinách, tím nekonečným vlhkem a mrazivými mlhami a tvrdila, že zde malá Æthelgifu zemře zimou. Navíc se Edwardovi znovu vrátila nemoc. Biskup Alewold Ælswith podporoval, představoval si velký dům v Dornwaraceasteru s ohněm, teplem a vším kněžským pohodlím, ale Alfred odmítl odejít. Věděl, že kdyby se přestěhoval do Dornwaraceasteru, Dánové by okamžitě vytáhli z Cippanhammu, Dornwaraceaster by oblehli a městu by brzy hrozilo vyhladovění, zatímco v bažinách bylo jídla dost. V Dornwaraceasteru by se stal Guthrumovým vězněm, kdežto v bažinách byl svobodný, a tak psal další listy a rozhlašoval do všech koutů Wessexu, že žije, že jeho sílá vzrůstá a že někdy po Velikonocích, nejpozději však do Letnic, na pohany udeří a vyžene je ze země.

Končící zima přinesla deště. Deště a zase deště. Vzpomínám si, jak jsem stál na rozbláceném předním ochranném valu nové pevnůstky a

díval se na husté proudy vody, jimiž bez přestání obloha skrápěla zemi. Drátěné košile rezivěly, tkaniny v neustálém vlhku puchřely a jídlo plesnivělo. Také se nám rozpadávaly boty a neměli jsme mezi sebou nikoho, kdo by uměl udělat nové. Věčně jsme jen klouzali a čvachtali v mazlavém blátě, naše oděvy nikdy pořádně nevyschly a od západu se znovu a znovu táhly temné mraky, z nichž nepřestávalo rit. Střechy protékaly, chýše se ocitaly pod vodou a svět byl šedivý a ponurý. Stále jsme však měli dost jídla, i když čím víc přicházelo do ifithelingasgu nových mužů, tím ho bylo pochopitelně méně. Zatím však nikdo nehladověl a nikdo, kromě biskupa Alewolda, který se nad každým dalším rybím pokrmem zašklebil odporem, si nestěžoval. V bažinách už nezůstal jediný jelen nebo srnec či jakákoliv vysoká zvěř, všechny jsme pochytali do sítí a snědli, ale stále jsme měli ryby, úhoře a vodní ptáky, zatímco lidé na souši, zvlášť v krajích vydrancovaných Dány, hladověli. Cvičili jsme se zbraněmi, pořádali souboje s klacky místo s meči, pozorovali hory a vítali každého posla, který přinášel nové zprávy. Ozval se také velitel loďstva Burgweard a v listu z Hamtunu psal Alfredovi, že město je v moci saské posádky, ale že v pobřežních vodách křižují dánské lodě. „Nemyslím, že by se s nimi chtěl pustit do boje," poznamenal mrzutě Leofric, když tu zprávu vyslechl.

„Ani to ve svém listu nenaznačuje," řekl jsem.

„Nechce, aby se jeho krásné lodě, nedej bože, odřely nebo ušpinily od krve."

„Ale aspoň je pořád má," odpověděl jsem.

Přišel rovněž list od jednoho kněze ze vzdáleného Kentu, z něhož jsme se dozvěděli, že Vikingové z Lundenu okupují Contwaraburg a jiní se zase usadili na ostrově Sceapigu a že ealdorman uzavřel s vetřelci mír. Přišly také zprávy ze Suth Seaxy o dalších nájezdech Dánů, ale též ujištění od ealdormana Suth Seaxy Arnulfa, že jeho fyrd nám přijde na jaře na pomoc. Jako důkaz věrnosti poslal svému králi evangeliář a Alfred ho nosil celé dny u sebe, až déšť rozmočil stránky knihy a inkoust se rozpil. Někdy počátkem března se objevil ealdorman Sumorsastu Wiglaf a přivedl s sebou sedmdesát mužů. Tvrdil, že se skrýval v horách jižně od Baðumu, a Alfred pominul zvěsti, které říkaly, že Wiglaf vyjednával s Guthrumem. Důležité bylo, že ealdorman přišel do Æthelingægu, a Alfred mu svěřil velení nad oddíly, které neustále

vyjížděly do vnitrozemí, aby sledovaly Dány a přepadávaly ze zálohy jejich hordy, které sháněly po kraji jídlo a píci pro koně. Ne všechny nové zprávy však byly povzbuzující, jako třeba ta o Wilfrithovi z Hamptonsciru, který uprchl před Dány za moře do země Franků. Podobně se však zachovalo víc ealdormanů a thénů.

Odda Mladší, ealdorman Defnasciru, však byl stále ve Wessexu. Poslal k nám kněze, který přinesl jeho dopis, v němž Odda psal, že se mu pořád daří Exanceaster držet. „Díky Bohu za to," stálo v listu, „že do města stále nevkročila pohanská noha."

„Tak kde ti Dánové jsou?" zeptal se kněze Alfred. Věděli jsme, že se Svein, navzdory ztrátě lodí, nepřidal ke Guthrumovi, a z toho se dalo soudit, že se se svým vojskem stále zdržuje někde v Defnasciru.

Kněz, mladý muž, který působil dojmem, že má z krále strach, pokrčil rameny, chvíli váhal a pak vykoktal, že Svein se pohybuje nedaleko Exanceasteru.

„Jak nedaleko?" zeptal se král.

„Dost blízko," vysoukal ze sebe kněz.

„Takže obléhá město?" nedal mu pokoj Alfred.

„Ne, pane."

Alfred si přečetl Oddův list podruhé. Vždy věřil psanému slovu víc než tomu, co bylo řečeno, a teď se snažil nalézt v Oddově listu nějaký náznak pravdy, který mu unikl při prvním čtení. „V Exanceasteru nejsou," usoudil nakonec, „ale v listu se neříká, kde jsou ani kolik jich je ani co dělají."

„Jsou blízko," opakoval kněz zoufale, „myslím, že západně od města."

„Západně?"

„Ano, myslím, že tam jsou…, na západě."

„Co tam na západě je?" obrátil se Alfred na mě.

„Pusté pláně," odpověděl jsem.

Znechuceně list odložil. „Možná bys tam měl zajet a zjistit, co tam ti pohanští barbaři dělají."

„Ano, pane," řekl jsem.

„Aspoň budeš mít příležitost dozvědět se, co je s tvou ženou a dítětem," dodal.

Hned jsem věděl, co za tím je. Se stejnou vytrvalostí, s jakou nás skrápěly zimní deště, šeptali kněží do Alfredových uší svůj neustále opakovaný jed o tom, že Sasové mohou porazit Dány, jen když si to bude přát Bůh. A král byl neustále ochoten jim naslouchat. Bůh, říkali dál, si přeje, abychom byli ctnostní. Iseult byla pohanská žena, a stejně tak jsem byl pohan já, kromě toho jsme spolu žili v hříchu, a já jsem měl navíc ženu, s níž jsem byl sezdaný, a tak se začalo v našich pevnostech v bažinách šeptat, že je to Iseult, kdo stojí jako překážka mezi Alfredem a jeho vítězstvím. Nikdo to neřekl otevřeně, ale Iseult to cítila. Hild, křesťanka, řádová sestra a oběť Dánů, se ji snažila chránit, ale mnozí si mysleli, že ji Iseult zkazila. Tvářil jsem se, že nic z toho neslyším, až mi to nakonec řekla Alfredova dcera.

Æthelflaed bylo skoro sedm let a král ji měl ze všech svých dětí nejradši. Ælswithiným oblíbencem byl Edward a v těch deštivých zimních dnech se opět strachovala o synovo zdraví a pochopitelně také o zdraví své novorozené dcery. Proto se Æthelflaed ocitla mimo její pozornost a získala tak víc svobody a mohla trávit víc času vedle otce. Toulala se také po Æthelingægu, kde ji všelijak rozmazlovali vojáci i vesničané, protože ji měli všichni rádi. Byla v těch deštivých dnech jako jasný paprsek slunce – měla zlaté vlasy, roztomilou tvářičku, modré oči a nikoho a ničeho se nebála. Jednou jsem ji uviděl v jižní pevnůstce, jak pozoruje asi tucet Dánů, kteří se na nás přijeli podívat. Řekl jsem jí, aby se vrátila do Æthelingægu, a ona předstírala, že se mě chystá poslechnout, ale o hodinu později, když Dánové odjeli, jsem ji našel schovanou v přístřešku s drnovou střechou za hradbou. „Myslela jsem, že ještě přijedou," řekla mi.

„Ale co kdyby tě unesli pryč?"

„Tak bych aspoň viděla, jak je zabiješ."

Byl to jeden z mála dní, kdy nepršelo. Zelené svahy kopců ozařovalo hřejivé slunce, a tak jsem se posadil, vytáhl z pochvy Hadí dech a začal ho ostřit. Po chvíli Æthelflaed chtěla, abych jí půjčil brousek, že to taky zkusí. Položila si dlouhou čepel na klín a s čelem svraštělým soustředěním přejížděla kamenem po délce ostří. „Kolik Dánů jsi zabil?" zeptala se.

„Dost."

„Maminka říká, že nemáš rád Ježíše."

„Všichni máme rádi Ježíše,“ odpověděl jsem vyhýbavě.

„Kdybys měl rád Ježíše,“ pokračovala v mudrování, „zabil bys ještě víc Dánů. Co je tohle?“ ukázala na hluboký zub v ostří Hadího dechu.

„To je od toho, jak můj meč třeskl o meč nepřítele.“ Stalo se to v Cippanhammu během boje se Steapou, kdy se jeho obrovský meč zakousl hluboko do Hadího dechu.

„Já to ubrousím,“ prohlásila Æthelflaed a usilovně přejížděla kamenem přes zub. „Maminka říká, že Iseult je… aglæcwif,“ řekla a zazubila se radostí, že se jí to podařilo vyslovit. Nic jsem na to neodpověděl. Slovo aglæcwif znamená něco jako netvor, nestvůra. „A biskup to říká taky,“ dodala vážně. „Ale já ho nemám ráda.“

„Proč?“

„Protože slintá,“ odpověděla a nechala skanout na čepel slinu, aby mi názorně předvedla, co biskup Alewold dělá. Hned však meč utřela. „Tak je Iseult aglæcwif, nebo ne?“

„Není. Vždyť uzdravila Edwarda.“

„To udělal Ježíš, a Ježíš mi taky poslal malou sestřičku.“ Zamračila se, protože se jí přes všechnu snahu nepodařilo zub na čepeli meče vyhladit.

„Iseult je hodná žena,“ řekl jsem.

„Učí se číst. Já umím číst.“

„Opravdu?“

„Trochu. Jestli se Iseult naučí číst, může se stát křesťankou. Ale já bych chtěla být aglæcwif.“

„A proč?“ zeptal jsem se překvapeně.

Místo odpovědi na mě zavrčela a zaťala malé prstíky jako drápy. Pak se zasmála. „Podívej,“ ukázala náhle k jihu, kde se objevilo několik jezdců, „jsou to Dánové?“

„To je Wiglaf.“

„Wiglaf se mi líbí, je hezký.“

Poslal jsem ji do Æthelingægu na Wiglafově koni a po tisící jsem si kladl otázku, proč pořád zůstávám mezi křesťany, když si myslí, že jsem pro jejich boha zloduch. Mé bohy nazývali dwolgods, což znamená falešní bozi, a mě samotného Uhtredærve – Uhtredærve, který žije s aglæcwif a uctívá dwolgods. A přesto jsem dával okázale najevo, kdo a co jsem, nikdy jsem svůj amulet, Thorovo kladivo, neskrýval a ten večer,

ostatně jako vždy, zkřivil Alfred tvář nelibostí, když ho uviděl na mé hrudi. Zavolal si mě do své síně, kde jsem ho našel hrát tafl proti Beoccovi. Beocca měl víc figurek. Tafl se zdá být jednoduchá hra – jeden hráč má krále a tucet dalších figurek a druhý má dvojnásobný počet figurek, ale nemá krále. Já jsem nikdy neměl pro tuhle hru dostatek trpělivosti, ale Alfred byl náruživý hráč taflu, třebaže ve chvíli, kdy jsem se objevil, stál si v partii hůř, takže mu mé vyrušení přišlo vhod. „Chci, abys jel do Defnasciru," řekl.

„Ano, pane."

„Obávám se, že se tvůj král ocitl v ohrožení," prohlásil Beocca se spokojeným výrazem.

„Ještě nejsem poražen," odsekl Alfred podrážděně a obrátil se znovu ke mně. „Pojedeš do Defnasciru," opakoval, „ale Iseult musí zůstat tady."

„Opět jako rukojmí?" zeptal jsem se vyzývavě.

„Potřebuju její medicíny," odpověděl.

„I když jsou to medicíny aglæcwif?"

Vrhl na mě ostrý pohled. „Je léčitelka, to znamená, že je nástrojem Božím a k pravdě dospívá s Boží pomocí," prohlásil. „Kromě toho musíš jet rychle a při tom by ti byla společnost ženy na obtíž. Musíš jet do Defnasciru a zjistit, kde je Svein, a až ho najdeš, vyřídíš ode mě Oddovi Mladšímu, aby svolal fyrd. Řekneš mu, že musí vyhnat Sveina z hrabství, a až to udělá, ať se sebere a přijde se svým vojskem sem. Velí mé osobní stráži, tak by měl být u mě."

„Chceš, abych dával Oddovi příkazy?" zeptal jsem se zčásti proto, že mě tím překvapil, a zčásti z ironie.

„Ano," přikývl, „a tobě přikazuji, aby ses s ním usmířil."

„Ano, pane," odpověděl jsem poslušně.

Samozřejmě že postřehl v mém hlase sarkasmus. „Jsme všichni Sasové, Uhtrede, a teď je víc než kdy jindy třeba, abychom vyléčili staré rány."

Beocca pochopil, že by příliš nezlepšil královu náladu, kdyby ho nyní porazil v taflu, a raději sklízel figurky do krabice. „Žádný dům, jenž je vnitřně rozdělen, nemůže obstát, řekl apoštol Matouš," poznamenal přitom. „Chvála Bohu za tu pravdu," souhlasil Alfred, „a my se musíme zbavit Sveina." To byla podle mě větší pravda. Alfred chtěl po

Velikonocích vytáhnout proti Guthrumovi, ale to mohl jen těžko udělat, kdyby měl Sveinovy hordy v zádech. „Najdeš Sveina a doprovázet tě bude Steapa," řekl král, jako by tím chtěl celou věc uzavřít.

„Steapa?"

„Pochází odtamtud a zná to tam a já jsem mu přikázal, že tě musí poslouchat."

„Bude to lepší, když pojedete dva," přidal se Beocca naléhavě. „Vzpomeň si, že Jozue poslal do Jericha dva zvědy."

„Vydáváš mě mým nepřátelům," řekl jsem s trpkostí, i když jsem po úvaze usoudil, že vyslat jako zvěda mě je rozumné. Dánové v Defnasciru budou pátrat po Alfredových zvědech, ale já, který znám jejich jazyk, ze sebe mohu dělat jednoho z nich, a tak se mezi nimi pohybovat bezpečněji než kdokoliv jiný z Alfredových lidí. A pokud šlo o Steapu, skutečně pocházel z Defnasciru a znal dobře ten kraj, navíc byl Oddovi zavázán přísahou, proto se nejlépe hodil k tomu, aby ealdormanovi vyřídil králův vzkaz.

A tak jsme druhý den ráno se Steapou vyjeli z Æthelingægu a za deště, který nám šlehal do očí, jsme zamířili k jihu.

Steapa mě neměl o nic víc rád než kdykoliv předtím a stejně tak jsem pořád neměl rád já jeho, takže jsme spolu téměř nemluvili, pouze jsem mu vždy navrhl, kterou cestou se dát, a on s tím pokaždé souhlasil. Drželi jsme se v blízkosti hlavní cesty, která zůstala v zemi po Římanech, ale po celou dobu jsme byli ostražití, protože ji používaly dánské hordy, jež křižovaly krajem a drancovaly a sháněly píci pro koně. Byla to rovněž cesta, po níž by musel táhnout Svein, kdyby se chtěl spojit s Guthrumem, ale za celou dobu jsme žádné Dány ani nezahlédli. Neviděli jsme však ani žádné Sasy. Všechny vesnice, osady nebo statky v blízkosti cesty byly vypleněné a spálené a projížděli jsme doslova mrtvou zemí.

Druhý den Steapa zamířil na západ. Nevysvětlil mi, proč tak náhle změnil směr, ale tvrdošíjně směřoval k horám a já jsem ho následoval, protože zdejší kraj znal a já jsem předpokládal, že chce jet po méně známých cestách, které nás dovedou do pustých kopců Dserentmoru. Jel rychle, jako by spěchal nebo se nemohl dočkat cíle, a z jeho tvrdé, nepřístupné tváře se nedalo vyčíst zhola nic. Jednou jsem ho upozornil, že bychom měli být opatrnější, abychom v některém z malých údolí

nenarazili na dánské drancíře, ale on na mě nedbal. Místo toho se do jednoho takového údolí pustil skoro cvalem a jel až nadohled k jakési usedlosti.

Nebo spíš k pozůstatkům usedlosti, neboť nyní z ní zbývalo jen spáleniště uprostřed zelených pastvin zastíněných vysokými stromy, jejichž větve se už zbarvovaly praskajícími pupeny. Louky kolem se bělaly prvními jarními květy, ale místo, kde dřív stával dům, stodoly a chlévy, bylo mrtvé a černé mokrým popelem, z něhož sem tam vykukovaly ostrůvky hnědé hlíny. Steapa seskočil z koně a vstoupil do spáleniště. O svůj obrovský meč přišel, když ho Dánové v Cippanhammu zajali, takže nyní nosil neméně obrovskou válečnou sekeru a teď jejím širokým ostřím rýpal v blátivých hromadách popela.

Chytil jsem jeho koně, přivázal ho k ohořelému kmeni jasanu, který kdysi rostl na dvoře statku, a pozoroval Steapu. Mlčel jsem, neboť jsem cítil, že jediné slovo by mohlo uvolnit výbuch obrova hněvu. Dřepl si u ohořelé kostry psa, dlouho jen civěl na zčernalé kosti a nakonec natáhl ruku a pohladil ožehnutou lebku. A pak se mu na tváři zaleskly slzy – nebo to byly kapky deště, který se opět drobně spustil?

Potom jsem do spáleniště vstoupil i já. Muselo tu žít dost lidí, neboť základy hlavního stavení, které stálo na jižním konci usedlosti, byly dost velké. Poznal jsem také, kde Dánové kopali, aby našli ukryté peníze. Steapa mě sledoval. Stál teď u jedné menší hromady ohořelých trámů a mě napadlo, že to zřejmě byla chatrč, v níž bydleli otroci a kde vyrostl. Cítil jsem, že nechce, abych k němu chodil, a uvažoval jsem, kdy se mu můžu odvážit navrhnout, že pojedeme dál. On však náhle začal kopat. Zarážel do vlhké země svou velkou sekeru a pak holýma rukama nabíral hlínu a vyhazoval ji, až vykopal pro psa mělký hrob. Byla to jen kostra pokrytá na pár místech ohořelou kůží, ale tělo bylo sežrané od zvěře, takže to už musely být týdny, co se zde ta tragédie odehrála. Steapa sebral kosti a téměř něžně je naskládal do hrobu.

V tu chvíli se objevili tři muži. Můžete jet mrtvým krajem a celé dny nevidět živáčka, ale lidé v něm jsou a vědí o vás, jenom nevědí, kdo jste, a skrývají se před nepřítelem. Odcházejí do lesů a čekají tam, a teď tři z nich z toho lesa vyšli.

„Steapo," řekl jsem. Zvedl hlavu a vztekle na mě pohlédl, že ho ruším, a pak uviděl, že ukazuju k západu.

Chvíli ty tři pozoroval, potom na ně cosi křikl, jako by je poznal, a oni, s kopími v rukou, se rozběhli k nám. Přiběhli ke Steapovi, hodili zbraně na zem a objali se s ním a začali spolu hovořit. Když potom zmlkli, vzal jsem jednoho stranou a zeptal se ho, co se tu dělo. Řekl mi, že krátce po Vánocích přijeli Dánové – vtrhli sem prý náhle, ještě dřív, než sem dorazila zvěst, že jsou v Defnasciru. Oni sami jim unikli jen proto, že právě poráželi v lese buky. Přesto slyšeli, jak se tady vraždí lidé, a od té doby žili v lese a báli se z něj vystrčit nos, neboť věděli, že Dánové projíždějí Defnascirem křížem krážem a hledají jídlo. Žádné Sasy ani nezahlédli.

Mrtvé ze statku pohřbili kousek odtud na louce a Steapa tam s nimi šel a na místě hrobů poklekl do mokré trávy. „Zabili tady jeho matku," řekl mi jeden z mužů. Mluvil anglicky, ale s tak zvláštním přízvukem, že jsem ho musel málem po každé větě žádat, aby mi to zopakoval, i když tomu, že Steapa byl na svou matku hodný, jsem rozuměl. „Nosil jí peníze. Ona už nebyla otrokyně."

„A otec?"

„Ten umřel dávno. Hodně dávno."

Bál jsem se, že Steapa bude chtít matčiny ostatky vykopat, a konečně jsem se odvážil k němu přistoupit. „Musíme jet dál," řekl jsem. „Čeká nás povinnost."

Pohlédl na mě. V jeho hrubé tváři nebylo ani teď žádné pohnutí, nebylo v ní vůbec nic.

„Musíme zabíjet Dány," dodal jsem, když mlčel. „Ty, co povraždili zdejší lidi, a všechny ostatní."

Jenom přikývl, vstal, otřel ostří sekery o trávu a nasedl na koně.

„Musíme zabíjet Dány," řekl, nechal matku v chladném hrobě a rozjel se hledat a zabíjet Dány.

Kapitola desátá

Zamířili jsme znovu na jih. Jeli jsme opatrně, neboť nám pár místních lidí řeklo, že se v tomhle kraji Dánové čas od času objevují, i když my jsme stále na žádné nenarazili. Steapa mlčel, promluvil, teprve když jsme míjeli místo s kameny postavenými do kruhu – jednu z těch záhad, které zanechali dávní lidé na mnoha místech po celé Anglii. Některé kruhy sestávaly z obrovských monolitů podobných sloupům, ale tohle byly pouhé balvany porostlé mechem a lišejníkem, ne vyšší než dospělý člověk, sestavené do kruhu vždy asi patnáct kroků od sebe. Steapa se na ně podíval a pak k mému překvapení promluvil. „To je svatba," řekl.

„Jaká svatba?" nechápal jsem.

„Tancovali a ďábel je proměnil v kameny," zamumlal.

„A proč to udělal?" zeptal jsem se opatrně.

„Přece proto, že měli svatbu v sobotu. Lidi by nikdy neměli mít svatbu v sobotu, nikdy! To ví každej." Jeli jsme dál v tichu, ale po nějaké době mě Steapa překvapil znovu. Začal mi vyprávět o své matce a o svém otci a o tom, jak žili jako otroci Oddy Staršího. „Ale měli jsme se u něj dobře," řekl.

„Opravdu?"

„Orali jsme, seli, pleli, sklízeli, mlátili…"

„Ale tam," ukázal jsem palcem za sebe k vypálené usedlosti, od níž jsme se vzdalovali, „ealdorman Odda nežil, že?"

„To teda ne!" zavrtěl hlavou Steapa a zatvářil se pobaveně, jako by nechápal, jak může někoho napadnout něco tak hloupého. „Ten by tam v

žádným případě nemoh žít. Ten měl svou velkou síň, a pořád ji má. Tam u nás měl správce, kterej nám říkal, co a jak dělat. Byl to velkej člověk. Hodně velkej!“

Zaváhal jsem, ale pak jsem to řekl. „A tvůj otec byl malý, že?“

Steapa na mě překvapeně pohlédl. „Jak to víš?“

„Jen tak hádám.“

„Byl to dobrej rolník, myslím táta.“

„A učil tě bojovat?“

„Neučil… Bojovat mě nikdo neučil, to jsem se naučil sám.“

Čím jsme se dostávali dál na jih, tím byly vesnice a osady méně vydrancované, což mi připadlo zvláštní, protože Dánové tím směrem jezdili. Věděli jsme to od místních lidí, ale najednou jsme se dostávali do kraje, kde se zdálo, že život plyne normálně, jako by žádná válka nebyla. Viděli jsme, jak lidé rozhazují po polích hnůj, jiní zase kopali strouhy nebo sázeli živé ploty. Na pastvinách se poklidně pásly ovce a pobíhala jehňata. Na severu tloustly lišky z roztrhaných jehňat, ale tady pastýři se psy svůj věčný boj s nimi vyhrávali.

A Dánové byli v Cridiantonu.

Řekl nám to jeden kněz z vesnice, která ležela u řeky pod strmou strání porostlou dubovým lesem. Byl z nás dost neklidný, neboť viděl mé dlouhé vlasy a náramky na pažích a slyšel můj severský způsob mluvy, a z toho všeho usuzoval, že jsem Dán. Steapa si však získal jeho důvěru. Dali se spolu do hovoru a kněz mu řekl, že letos to vypadá na deštivý rok.

„Vypadá, vypadá,“ pokýval hlavou Steapa. „Duby se začínají zelenat dřív než jasany.“

„Ano, tak to v deštivých letech bývá,“ souhlasil kněz.

„Jak daleko je Cridianton?“ přerušil jsem jejich úvahy o vývoji počasí.

„Tak na pár hodin pěšky, pane.“

„A ty jsi tam viděl Dány?“ zeptal jsem se.

„Ano, pane, viděl jsem je tam, viděl.“

„Kdo jim velí?“

„To nevím, pane.“

„Mají nějaký praporec?“

Přikývl. „Visí na biskupově síni, pane. Je na něm bílý kůň.“

Takže tam byl Svein. Tak jako tak jsem si nedovedl představit, kdo jiný by tam měl být, ale bílý kůň jednoznačně potvrzoval, že Svein je i nadále v Defnasciru a dosud se nepokusil spojit s Guthrumem. Otočil jsem se v sedle a pohlédl na vesnici, z níž kněz pocházel. Neviděl jsem žádné známky drancování. Žádný dům nebyl vypálen, žádná sýpka nebyla vypleněna a kostel stál netknutý. „A sem Dánové nepřišli?“ zeptal jsem se.

„Ach ano, pane, přišli. A nejednou.“

‚A neloupili? Neznásilňovali? Nezabíjeli?“

„Ne, pane. Ale koupili si nějaké obilí. A platili za něj stříbrem.“

Nějak moc dobře vychovaní Dánové, pomyslel jsem si. To byla další zvláštní věc. „Obléhají Exanceaster?“ zkoušel jsem dál vyzvídat. To by se dalo pochopit. Cridianton byl natolik blízko Exanceasteru, že v něm mohla většina Dánů mít stálé útočiště před nepohodou, zatímco zbývající by udržovali větší město v obležení.

„Ne, pane,“ odpověděl kněz, „aspoň pokud vím.“

„Tak co tedy dělají?“

„Jenom jsou v Cridiantonu, pane.“

„A Odda je v Exanceasteru?“

„Ne, pane. Ten je v Ocmundtunu, s panem Haraldem.“

Věděl jsem, že správce hrabství má sídlo v Ocmundtunu, avšak Ocmundtun se nacházel pořádný kus cesty od Cridiantonu, a v žádném případě to nebylo místo, z něhož by se dalo na Dány zaútočit.

Věřil jsem knězi, když říkal, že Svein je v Cridiantonu, ale stejně jsem se o tom chtěl přesvědčit na vlastní oči. Jeli jsme tam cestou, která se vinula lesnatým krajem mezi kopci, a někdy odpoledne jsme přijeli k městu, jež se z dálky ohlašovalo kouřem stoupajícím z kuchyňských ohnišť. Teprve pak jsme uviděli valy a dánské štíty rozvěšené na palisádách. Zůstali jsme ve skrytu lesa a odtud jsme pozorovali ozbrojence u brány a další, kteří na nedaleké louce střežili asi čtyřicet nebo padesát koní, pasoucích se na čerstvé jarní trávě. Viděl jsem rovněž síň Oddy Staršího, kde jsem se setkal s Mildrith po bitvě u Cynuitu, a také trojúhelníkový dánský praporec, který vlál na další, ještě větší budově, v níž sídlil biskup. Západní brána byla otevřená, i když dobře střežená, ale navzdory ozbrojencům a vyvěšeným štítům na hradbách vypadal Cridianton jako město, jež žije v míru a o válce nic neví. Myslel

jsem, že uvidím na kopci Sasy, jak pozorují nepřítele a připravují se na zteč, ale místo toho tu Dánové žili zcela nerušeně.

„Jak daleko je odtud do Ocmundtunu?“ zeptal jsem se Steapy.

„Do večera bysme tam byli.“

Uvažoval jsem. Jestliže je Odda Mladší v Ocmundtunu, tak proč tam jezdit? Je to můj nepřítel a přísahal, že mě zabije. Alfred mi dal kus popsaného pergamenu, v němž Oddu nabádal, aby mě přivítal v míru, ale jakou moc má pár napsaných slov proti nenávisti?

Avšak Steapa mě opět překvapil. „Nezabije tě,“ prohlásil, jako by četl mé myšlenky.

„Proč ne?“

„Protože bych mu to nedovolil,“ řekl a obrátil koně na západ.

Dojeli jsme do Ocmundtunu za soumraku. Bylo to malé město postavené na březích řeky a střežené vysokou vápencovou skálou, na níž stála pevnost, která nabízela v případě útoku obráncům bezpečné útočiště. Teď tam však nikdo nebyl a město, jež nemělo hradby, vypadalo poklidně. Wessex mohla sužovat válka, ale Ocmundtun, stejně jako Cridianton, si žily v míru. Haraldovo sídlo se nacházelo na kopci nedaleko pevnosti a nikdo nás nezastavil a neptal se, kdo jsme, když jsme vjížděli na dvůr. Tam už služebnictvo Steapu poznalo. Zdravili ho, i když váhavě, a pak vyšel ze dveří správce sídla, a jakmile uviděl Steapu, spráskl překvapením a radostí ruce. „Slyšeli jsme, že jsi v zajetí pohanů,“ zahlaholil.

„Byl jsem.“

„A to tě nechali utéct?“

„Můj král mě vysvobodil,“ zabručel Steapa, jako by mu ta otázka byla nepříjemná. Seskočil z koně a protáhl se. „Alfred mě osvobodil.“

„Je tu Harald?“ zeptal jsem se.

„Můj pán je uvnitř,“ odpověděl správce, očividně dotčený tím, že jsem jeho pána nazval pouhým Haraldem.

„Tak jdeme za ním,“ prohlásil jsem a vedl Steapu dovnitř. Správce sídla se nás pokusil zastavit, neboť mu smysl pro zvyklosti a zdvořilost velel požádat svého pána o svolení, aby nás mohl uvést, ale já jsem na něj nedbal.

V krbu uprostřed síně plápolal oheň a na stupíncích po stranách stály vysoké svíce. U jedné stěny jsem viděl opřená kopí na lov kanců a nad

nimi viselo tucet jeleních kůží a spousta cenných kuních kožešin. V síni bylo shromážděno asi dvacet mužů, kteří zjevně čekali, až se začne podávat večeře, a ve vzdáleném rohu hrál hudebník na harfu. Než jsem se stačil rozkoukat, přiběhlo k nám několik psů zjistit, co jsme zač, ale Steapa je odehnal a oba jsme zamířili k ohni, abychom si ohřáli zkřehlé ruce. „Pivo," řekl Steapa správci.

Harald zřejmě zaslechl štěkot psů, neboť se po chvíli objevil ve dveřích, které vedly do soukromé místnosti v zadní části budovy. Jakmile nás spatřil, svraštil čelo a zatvářil se zmateně – věděl, že Steapa je v zajetí, a zřejmě i on mě zprvu považoval za Dána, ale pak si uvědomil, že stojíme vedle sebe jako rovný s rovným a Steapa není v poutech. Zamířil k nám a síň ztichla. Trochu kulhal po zranění kopím, které utrpěl v nějaké bitvě, v níž navíc přišel o dva prsty na pravé ruce. „Svého času jsi mě vyplísnil, když jsem vstoupil do tvého domu se zbraní, a teď stojíš v mé síni a po boku se ti houpe meč," řekl.

„U brány nebyl nikdo, komu bych ho mohl svěřit," odpověděl jsem.

„Strážný si jen odskočil ulevit," pospíšil si správce s vysvětlením.

„Do síně nikdo se zbraní nesmí," trval správce na svém.

Bylo to tak zvykem. V síni se pilo víno a pivo a stačilo už to, že se opilí hodovníci mohli pobodat noži, kterými si řezali maso, a kdyby u sebe mohli mít meče a sekery, zřejmě by se nejedna hostina změnila v divokou řež a hodovní stůl ve stůl řeznický. Odevzdali jsme tedy správci zbraně a já jsem si svlékl i drátěnou košili a řekl jsem správci, aby ji pověsil na rám, nechal vyschnout a potom řekl sluhům, aby ji vyčistili.

Teprve pak nás Harald formálně přivítal. Prohlásil, že jeho síň je nám k dispozici a že můžeme s ním a jeho hosty zasednout ke stolu. „Rád si poslechnu, jaké přinášíte zprávy," dodal a kývl na sluhy, aby nám přinesli pivo.

„Je tady Odda?" zeptal jsem se.

„Otec ano, syn ne."

Tiše jsem zaklel. Táhli jsme se takovou dálku, abychom předali královo poselství ealdormanu Oddovi Mladšímu, a teď se dozvídáme, že v Ocmundtunu je jen jeho těžce zraněný otec Odda Starší. „A kde je tedy syn?" zeptal jsem se.

Harald se zatvářil, jako by se ho můj příkrý tón dotkl, ale zachoval si zdvořilost hostitele. „Ealdorman je v Exanceasteru," odpověděl.

„Zůstal tam v obležení?“

„Ne.“

„A Dánové jsou v Cridiantonu?“

„Ano.“

„A jsou obléháni?“ Znal jsem odpověď, ale chtěl jsem ji slyšet od Haralda.

„Ne,“ řekl.

Postavil jsem korbel piva a zvedl se od stolu. „Přijíždíme od krále,“ řekl jsem. Tvářil jsem se, že mluvím k Haraldovi, ale začal jsem přecházet po sále, aby mě slyšeli všichni přítomní. „Přijíždíme od krále,“ opakoval jsem, „a Alfred si přeje, abychom zjistili, proč se Dánové pořád zdržují v Defnasciru. Spálili jsme jejich lodě, pobili jsme všechny, kteří je střežili, a vyhnali jsme je z Cynuitu. Přesto je tady trpíte a dovolujete jim, aby si tu pohodlně žili. Proč?“

Nikdo mi neodpověděl. V sále nebyla žádná žena, protože Harald ovdověl a už se znovu neoženil, takže hosté večeře sestávali pouze z jeho bojovníků anebo thénů, kteří s sebou měli zase své ozbrojence. Někteří na mě pohlíželi se zjevnou nevolí, neboť má slova pochopili, jako bych je podezřívál ze zbabělosti, zatímco jiní seděli se skloněnými hlavami. Harald se podíval na Steapu, jako by u něj hledal pomoc, ale Steapa jen stál u ohně a z jeho tváře se jako obvykle nedalo vyčíst zhola nic. Znovu jsem se obrátil k Haraldovi. „Proč jsou Dánové v Defnasciru?“ opakoval jsem.

„Protože tady jsou vítaní,“ ozvalo se za mnou.

Otočil jsem se a uviděl ve dveřích starého muže. Zpod obvazu, který mu obepínal hlavu, mu vykukovaly bílé vlasy a byl tak hubený a tak slabý, že se musel opírat o rám dveří. V první chvíli jsem ho nepoznal a nebylo divu, protože když jsem ho viděl naposledy, byl to velký, silný a energický muž. Jenže pak byl Odda Starší v bitvě u Cynuitu zraněn, a to velmi těžce, neboť utržil ránu sekerou do hlavy, a měl být dávno mrtvý, ale pořád nějak přežíval a teď stál zde, i když spíš jako živá mrtvola, bledý, vyzáblý, kost a kůže a slabý jako věchýtek. „Jsou tady, protože jsou tu vítáni,“ opakoval Odda. „Stejně vítáni, jako ty, pane Uhtrede, i ty, Steapo.“

Byla s ním žena, která o něj zřejmě pečovala. Snažila se ho odvést pryč, aby ho uložila na lůžko, ale po jeho posledních slovech postoupila

o několik kroků dál do sálu, zadívala se na mě a pak… Pak udělala totéž, co kdysi, když mě poprvé spatřila, a co potom zopakovala, když přijela, aby se stala mou ženou – propukla v pláč.

Neboť to byla Mildrith.

Byla oblečena jako řádová sestra. Měla světle šedý šat přepásaný šňůrou, na hlavě šedý čepec, zpod něhož jí vykukovalo pár pramenů světlých vlasů, a na krku jí visel velký dřevěný kříž. Hleděla na mě, pak propukla v pláč, pokřižovala se a vyběhla pryč. A Odda Starší, příliš slabý na to, aby mohl přijít ke stolu a zůstat s námi, ji následoval a dveře se zavřely.

„Opravdu jsi zde vítán," řekl Harald, jako by se chtěl připojit k Oddovým slovům.

„Ale proč jsou tu vítáni Dánové?" zeptal jsem se.

Protože s nimi Odda Mladší uzavřel mír, vysvětlil mi Harald při jídle. O Sveinových spálených lodích zde nikdo neslyšel, věděli jen, že Sveinovi lidé, muži, ženy a děti, táhli na jih a pálili a plenili, na co přišli. Odda Mladší odešel se svým vojskem do Exanceasteru a připravoval se, že bude obléhán, avšak Svein mu místo toho nabídl jednání a potom Dánové najednou přestali s drancířskými nájezdy po kraji, usídlili se v Cridiantonu, vyslali do Exanceasteru vyjednávači misi a Svein a Odda pak uzavřeli mír.

„Prodali jsme jim koně a oni nám za ně dobře zaplatili," řekl Harald. „Dvacet stříbrných za hřebce, patnáct za klisnu."

„Prodali jste jim koně," opakoval jsem a pokýval hlavou.

„Aby odtáhli pryč," snažil se vysvětlit Harald.

Sluhové hodili do ohně velké březové poleno, až z něho vylétly jiskry a vyplašily psy, kteří se povalovali téměř u kamenné obruby ohniště, aby nachytali co nejvíc tepla.

„Kolik mužů má Svein k dispozici?" zeptal jsem se.

„Hodně," odpověděl Harald.

„Osm set?" hádal jsem. „Nebo devět?"

Harald pokrčil rameny.

„Připluli se čtyřiadvaceti loděmi," pokračoval jsem. „Jenom se čtyřiadvaceti. Tak kolik mužů ve zbrani může mít? Ne víc než tisíc, a to jsme jich pár desítek pobili a jiní museli zemřít během zimy."

„My si myslíme, že jich má asi osm set," řekl zdráhavě.

„A kolik mužů je ve fyrdu? Dva tisíce?“

„Ale z nich jen tak čtyři sta jsou zkušení bojovníci.“

To byla zřejmě pravda. Většinu fyrdu tvořili zemědělci, zatímco všichni Dánové byli lítí válečníci, zocelení mnoha a mnoha boji. Na druhou stranu Svein by se nikdy nepostavil s osmi sty muži proti dvěma tisícům – ne ani tak ze strachu z porážky, ale protože věděl, že by i v případě vítězství přišel o spoustu mužů. To byl důvod, proč přestal plenit a vypalovat a uzavřel s Oddou mír, neboť v Defnasciru se mohl vzpamatovat ze ztráty, kterou utrpěl u Cynuitu. Jeho lidé si mohli odpočinout, vyléčit si zranění a opatřit si nové zbraně a koně. „Já jsem do toho neměl co mluvit,“ dodal Harald na svou obranu. „Poručil to Odda.“

„A král poroučí Oddovi, aby Sveina z Defnasciru vyhnal,“ opáčil jsem.

„Co my tady víme o královych rozkazech?“ povzdechl Harald trpce a teď byla řada na mně, abych mu řekl, jak Alfred unikl Guthrumovi a uchýlil se do velkých bažin.

„A někdy po Velikonocích,“ řekl jsem, „bychom měli shromáždit fyrdy všech hrabství a rozsekat Guthruma na kusy.“ Opět jsem vstal, aby mě slyšeli všichni přítomní ve velké síni. „Od této chvíle se žádní koně Sveinovi prodávat nebudou, ani kdyby platil zlatem,“ zvolal jsem hlasitě.

„Ale…,“ chtěl něco namítnout Harald, ale pak jen zakroutil hlavou. Nepochybně se chystal říct, že prodávat koně Dánům nařídil Odda Mladší, ealdorman Defnasciru.

„Jaký je králův rozkaz?“ obrátil jsem se na Steapu.

„Žádný další koně Dánům,“ zahřměl obr.

Nastalo ticho, až nakonec Harald podrážděně kývl na harfeníka a ten okamžitě udeřil do strun a spustil jakousi melancholickou píseň. Kdosi začal zpívat, ale nikdo se k němu nepřipojil, a tak po chvíli zmlkl. „Musím zkontrolovat stráže,“ prohlásil náhle Harald a vrhl na mě pohled, kterým mě vyzýval, abych šel s ním. Připnul jsem si tedy meče a vykročil jsem se správcem hrabství dlouhou ocmundtunskou ulicí k místu, kde stáli u dřevěné boudy na stráži tři muži s kopími. Harald s nimi chvíli mluvil a pak mě vedl dál na východ, pryč od záře ohňů stráží. Údolí zaléval stříbřitým svitem měsíc a osvětloval nám cestu, která

mizela mezi stromy. „Mám třicet mužů ve zbrani," promluvil náhle Harald.

Chtěl mi říct, že je příliš slabý na jakýkoliv boj. „Kolik mužů má Odda v Exanceasteru?" zeptal jsem se ho.

„Sto. Možná sto dvacet."

„Měl by se svolat fyrd."

„Nemám k tomu žádné rozkazy," namítl Harald.

„A snažil ses nějaké si vyžádat?"

„Samozřejmě," odsekl podrážděně. „Řekl jsem Oddovi, že bychom měli Sveina vyhnat, ale on na mě nedal."

„A řekls mu, že král poručil svolat fyrd?"

„Ne." Zastavil se a hleděl na cestu, která se matně rýsovala v mdlém měsíčním světle. „Nic jsme o Alfredovi neslyšeli a nic o něm nevíme, jenom to, že uprchl a někde se skrývá. Zato k nám chodí zprávy, že Dánové jsou po celém Wessexu a další se shromažďují v Mercii."

„Oddu nenapadlo, že by měl zaútočit na Sveina, když Svein přistál u Cynuitu?"

„Ne. Myslel na to, jak si zachránit kůži," řekl Harald, „a mě poslal k Tamuru."

Tamur je řeka, která odděluje Wessex od Cornwalu. „A co Britové?" zeptal jsem se.

„Jejich kněží jim řekli, aby proti nám nebojovali."

„Kněží nekněží," ozval jsem se podrážděně, „jakmile budou vidět, že Dánové vítězí, překročí řeku a přidají se k nim."

„Copak už teď Dánové nevítězí?" namítl Harald trpce.

„Vítězí, ale nezvítězili," řekl jsem.

Přikývl. Kdesi za námi ve městě zavyl pes a správce se polekaně ohlédl, jako by to věstilo něco neblahého. Vytí však skončilo, když psa někdo ostrým výkřikem umlčel. Harald odkopl z cesty kámen. „Mám ze Sveina strach," přiznal se náhle.

„Ano, jde z něj strach," souhlasil jsem.

„Je chytrý," pokračoval Harald, „chytrý, silný a divoký."

„Je to Dán."

„Nelítostný Dán."

„Ano,“ souhlasil jsem opět, „ale ty věříš, že když ho budeš krmit, zásobovat koňmi a poskytovat mu útočiště, že ti bude vděčný a nechá tě na pokoji?“

„Ne,“ zavrtěl hlavou, „ale Odda tomu věří.“

Pak je pošetilec a hlupák, pomyslel jsem si. Pěstuje si vlče, které ho roztrhá na kusy, až vyroste a zesílí. „A proč Svein neodtáhne na sever a nespojí se s Guthrumem?“ zeptal jsem se.

„To nevím.“

Ale já jsem to věděl. Guthrum už byl v Anglii celé roky, celé roky se snažil podmanit si Wessex a nikdy se mu to nepodařilo a teď, téměř na prahu definitivního úspěchu, se zastavil. Guthrum Smolař, říkalo se mu, a já jsem měl pocit, že se ho tato charakteristika drží i nadále. Měl bohatství, velel velkému vojsku, ale jeho věčným prokletím byla přílišná opatrnost. Naproti tomu Svein pocházel z kolonie Normanů v Irsku a představoval zcela jinou osobnost. Byl mladší než Guthrum, ne tak bohatý a vedl méně mužů, ale byl bezesporu lepší válečník. Teď, když přišel o své lodě, byl oslabený, ale přesto se mu podařilo přesvědčit Oddu Mladšího, aby mu poskytl útočiště. Nechtěl přijít za Guthrumem jako poražený vojevůdce, který hledá pomoc, ale jako nelítostný válečník, jenž je schopen vést Dány k vítězství. Podle mého mínění byl Svein pro Alfreda mnohem nebezpečnější než Guthrum a Odda Mladší mu jen pomáhal vzchopit se po pohromě, kterou utrpěl u Cynuitu, a sebrat síly, aby se stal ještě nebezpečnějším.

„Zítra musíme začít se svoláváním fyrdu,“ řekl jsem. „To je králův rozkaz.“

Harald přikývl. Neviděl jsem mu pro tmu do tváře, ale cítil jsem, že ze mě není šťastný. Na druhou stranu jsem věděl, že je to rozumný muž a sám si dobře uvědomuje, že musí Sveina z hrabství vyhnat. „Dobře, rozešlu posly, ale Odda by mohl shromažďování fyrdu zastavit. Uzavřel se Sveinem mír a nebude mi chtít dovolit, abych ho porušil. Stojí nade mnou, lidé poslechnou spíš jeho než mě.“

„A co jeho otce?“ zeptal jsem se. „Poslechli by Oddu Staršího?“

„Poslechli,“ odpověděl, „ale sám jsi viděl, v jakém je stavu. Je zázrak, že ještě vůbec žije.“

„Možná zásluhou toho, jak o něj pečuje má žena.“

„Možná,“ připustil a odmlčel se. Náhle jsem měl pocit, že ve vzduchu něco visí, něco nevyslovitelného, znepokojujícího. „Ano, tvoje žena o něj pečuje skvěle,“ dodal Harald rozpačitě.

„Je to její kmotr.“

„Ano, vím.“

„Jsem rád, že jsem ji viděl,“ řekl jsem. Nebyla to pravda, aspoň jsem to tak necítil, ale slušelo se to říct a na nic lepšího jsem nepřišel. „A taky bych rád uviděl svého syna,“ dodal jsem o poznání vřeleji.

„Tvého syna?“ opakoval Harald bezbarvým hlasem.

„Je tady s ní, ne?“

„Je,“ hlesl nejistě. Zadíval se na měsíc a zdálo se, že už nic neřekne, ale pak sebral odvahu a pohlédl na mě. „Tvůj syn, pane Uhtrede…, leží na hřbitově.“

Trvalo snad několik vteřin, než jsem pochopil, co říká, ale pak jsem zase měl pocit, že to nechápu vůbec, a zůstal jsem zcela zmatený. Dotkl jsem se Thorova kladiva. „Na hřbitově?“ opakoval jsem hluše.

„Nebylo mou povinností ti to oznámit.“

„Ale udělals to.“

Harald se díval na řeku postříbřenou měsícem, která plynula mezi temnou masou lesa. „Tvůj syn zemřel…“ Čekal, že mu pomůžu, ale já jsem stál bez hnutí a mlčel jsem. „Udusil se.“

„Udusil?“

„Oblázkem,“ hlesl Harald. „Byl pořád ještě dítě. Zřejmě sebral ze země oblázek a spolkl ho.“

„Oblázek?“ opakoval jsem znovu, jako bych nic z toho nemohl pochopit.

„Byla s ním chůva… Snažila se ho zachránit, ale už nemohla nic dělat. Zemřel.“

„V den svatého Vincenta, že?“ řekl jsem.

„Tys to už věděl?“

„Ne,“ zavrtěl jsem hlavou. Ale den svatého Vincenta byl den, kdy Iseult protáhla Alfredova syna, prince Edwarda, zemí a vyléčila ho… a kdy, jak mi řekla, muselo někde jinde zemřít jiné dítě, aby mohl králův dědic žít.

A tím dítětem byl můj syn. Byl jím Uhtred Mladší, kterého jsem ani pořádně neznal. Edwardovi byl navrácen život a můj Uhtred sebou zmítal, dusil se a zemřel.

„Je mi to moc líto," řekl Harald tiše. „Nebylo mou povinností ti to říkat, ale myslel jsem, že bys to měl vědět, než… se znovu setkáš s Mildrith."

„Nenávidí mě," řekl jsem hluše.

„Ano, nenávidí," přikývl a odmlčel se. „Myslel jsem, že přijde žalem o rozum, ale Bůh ji toho uchránil. Ráda by…"

„Co?"

„Chce vstoupit do řádu sester…, až Dánové odejdou. Tady, v Cridiantonu – je tu malý klášter."

Bylo mi jedno, co Mildrith se svým životem udělá. „A můj syn je pohřben tady?"

„Ano." Znovu se otočil a ukázal k městu. „Tam, u kostela, pod tisem."

Tak ho tam nechme, pomyslel jsem si. Nechme ho odpočívat v malém hrobě, ať tam v klidu čeká na chaos konce světa.

„Zítra svoláme fyrd," řekl jsem.

Protože bylo třeba zachránit království.

Do Haraldovy síně byli svoláni kněží, aby sepsali výzvy ke svolání fyrdu. Většina thénů neuměla číst a také mnohým jejich kněžím by zřejmě činilo problém rozluštit těch pár slov, proto jsme to zařídili tak, aby jim poslové řekli, co se v listu, který jim doručí, píše. Měli ozbrojit své muže a přivést je do Ocmundtunu a potvrzením pravomoci tohoto příkazu byla vosková pečeť, na níž byl erb Oddy Staršího s jelenem. „Ale bude trvat aspoň týden, než sem většina dorazí," varoval mě Harald. „A taky počítej s tím, že se tomu ealdorman pokusí zabránit."

„Co udělá?"

„Předpokládám, že vzkáže thénům, aby naší výzvy neuposlechli."

„A Svein? Jak se zachová on?"

„Pokusí se nás zabít."

„Takže tu zítra může být s osmi sty muži," řekl jsem.

„A já proti němu budu stát se třemi sty," dodal Harald sklesle.

„Ale my máme opevnění," ukázal jsem na vápencový ostroh s palisádou.

Nepochyboval jsem, že Dánové přitáhnou. To, že jsme svolali fyrd, nemohli považovat za nic jiného než za hrozbu vůči sobě a Svein nepatřil k těm, kteří by něco takového brali na lehkou váhu. A tak, zatímco se naši poslové rozjeli na sever a na jih, jsme dali lidem na vědomí, že by měli vzít, co mají cenného, a odebrat se do pevnosti nad řekou. Byli také určeni muži, kteří začali zpevňovat palisády, jiní vyváděli dobytek mimo město, aby nepadl za kořist Dánům, a Steapa odjel do nejbližší vesnice a žádal tam, aby si všichni muži schopní boje opatřili jakékoliv zbraně a odebrali se do Ocmundtunu, takže odpoledne už byla v pevnosti posádka více než osmdesáti ozbrojenců, i když jen málo z nich byli zkušení bojovníci a většina byla ozbrojena obyčejnými sekerami, s nimiž běžně poráželi stromy a otesávali trámy. Přesto při pohledu od úpatí skály vypadali hrozivě. Ženy zase přinášely do pevnosti jídlo a vodu a většina obyvatel města se rozhodla strávit tam navzdory dešti noc, neboť se báli, že by Dánové mohli přijít už teď.

Odda Starší tam však odmítl jít. Prohlásil, že je příliš slabý, a jestliže má zemřít, ať se to stane v Haraldově síni. Já i Harald jsme se ho snažili přesvědčit, aby se tam přece jen uchýlil, ale nepodařilo se nám to. „Ale Mildrith tam může jít," řekl.

„Ne," zavrtěla hlavou. Seděla na kraji Oddova lůžka s rukama křečovitě sevřenýma a hleděla na mě, jako by mě vyzývala, abych jí poručil opustit Oddu a odejít do pevnosti.

„Je mi to moc líto," řekl jsem.

„Co?"

„Co se stalo s naším synem."

„Tys mu nebyl žádným otcem," prohlásila a v očích se jí zaleskly slzy. „Chtěl jsi, aby byl Dán, barbarský pohan. Ani na jeho duši ti nezáleželo."

„Záleželo mi na něm," řekl jsem, ale ona mi nevěřila. Nebylo divu. Má slova nezněla přesvědčivě, dokonce ani mně samému.

„Jeho duše jev bezpečí," poznamenal Harald tiše. „Teď je v rukou Ježíše. A je šťastný."

Mildrith se obrátila k němu a bylo vidět, že jeho slova ji utěšila, třebaže stále plakala. Svírala v prstech dřevěný křížek na hrudi a pak se i Odda natáhl a pohladil ji po paži. „Kdyby Dánové přišli, pane, pošlu sem muže, aby tě odnesli," řekl jsem mu a odešel jsem. Už jsem nebyl dál

schopen snášet Mildrithin pláč ani myšlenky na svého zemřelého syna. To jsou těžké věci, mnohem těžší než bojovat, a tak jsem si připnul k pasu oba meče, vzal štít a nasadil si na hlavu přilbici s vlčí hlavou, a když se Harald vrátil od Oddy, našel mě, jak stojím v jeho síni vedle krbu jako válečník připravený k boji. „Kdybychom rozdělali na východní straně města velký oheň, mohli bychom vidět, jestli se Dánové blíží," řekl jsem. „Tak bychom měli čas odnést Oddu Staršího do pevnosti."

Přikývl na souhlas, pak se pokřižoval a zahleděl se nahoru do těžkých trámů krovu, jako by si myslel, že to tady vidí naposledy, protože za pár hodin přitáhnou Dánové a všechno zapálí.

„Osud je neúprosný," povzdechl jsem. Co jiného jsem mu měl říct? Možná Dánové opravdu přijdou a jeho síň skutečně lehne popelem, ale to všechno jsou jen maličkosti, když je ohroženo království, a tak jsem šel poručit, aby rozdělali velký oheň, který by vrhal světlo až na východní cestu. Avšak tu noc Dánové nepřišli. Po celou dobu drobně pršelo a ráno byli všichni, kteří drželi stráž, mokří na kůži, prochladlí a mrzutí. Za úsvitu pak začali přicházet první ozbrojenci fyrdu. Věděl, jsem, že může trvat celé dny, než se výzvy ke svolání fyrdu dostanou do vzdálenějších oblastí hrabství a než budou muži vyzbrojeni a posláni do Ocmundtunu, ale ty nejbližší nám poslaly posily okamžitě, takže během dopoledne se dole pod pevností sešlo téměř tři sta mužů. Ne víc než šedesát z nich však mělo pořádnou zbraň, štít a alespoň koženou kazajku a mohli být považováni za opravdové bojovníky. Zbývající byli čeledíni ze statků, kteří si přinesli jako zbraně motyky, dřevorubecké sekery nebo srpy.

Harald vyslal jízdní oddíl, aby sehnal obilí. Jedna věc byla shromáždit dostatečný počet mužů se zbraní, a druhá nakrmit je, přičemž nikdo z nás nevěděl, jak dlouho je tady budeme držet. Kdyby Dánové nepřitáhli do Ocmundtunu, museli bychom naopak vytáhnout my proti nim, abychom je vyhnali z Cridiantonu. Jenže k tomu bychom potřebovali celý defnascirský fyrd a stejně jako Harald jsem měl obavu, že to už by Odda Mladší nepřipustil.

A nemínil připustit ani to, co se už dělo, neboť když ustal déšť a odbyly se polední modlitby, přijel do Ocmundtunu, aby to zarazil. A nepřijel sám, objevil se v čele šedesáti svých mužů, bojovníků v plné zbroji, doprovázených stejným počtem stejně vyzbrojených Dánů. Ve

chvíli, kdy vyjeli z lesů na východě, právě vykouklo z mraků slunce, jakoby nám chtělo ukázat lesk jejich přilbic, drátěných košil, hrotů kopí, ale také řetízků uzd a kovových částí třmenů. Roztáhli se po celé pastvině a blížili se k Ocmundtunu v široké linii, v jejímž středu se třepetaly dva praporce – jeden, s černým jelenem, byla korouhev Defnasciru, zatímco na druhém, trojúhelníkového tvaru, se skvěl bílý kůň.

„Nebudou bojovat," řekl jsem Haraldovi.

„Myslíš?"

„Na boj jejich málo. Svein si nemůže dovolit ztrácet další muže, takže přicházejí jednat."

„Tady je nechci," ukázal Harald kolem sebe na prostory pevnosti. „Měli bychom sejít dolů."

Vybral oddíl nejlépe vyzbrojených mužů a s nimi jsme zaplnili blátivou ulici před jeho sídlem a čekali na Oddu. Aby jezdci mohli vjet do města, museli se přeskupit z rozvinuté linie do řady, v jejímž čele jeli tři muži – uprostřed Odda a po stranách dva Dánové, z nichž jedním byl Svein z Bílého koně.

Vypadal velkolepě – bělostříbřitě zářící válečník. Jel na bílém koni, na ramenou mu vlál bílý plášť a jeho drátěná košile a přilba s kančím rypákem byly vycíděné pískem, až se v mdlém slunci leskly jako skutečné stříbro. Ve středu jeho štítu se leskla stříbřitá puklice, kolem níž byl vymalován bílý kůň, a kůže uzdy, sedla a pochvy meče byla vybělená. Uviděl mě, ale nedal nijak najevo, že mě poznal, jenom přejel pohrdavým pohledem muže, kteří zatarasili ulici. Jeho praporec s bílým koněm nesl druhý jezdec, jehož tvář byla stejně tmavá a ošlehaná větrem, deštěm a sněhem jako tvář jeho pána.

„Haralde," zvolal Odda Mladší, když vyjel o pár kroků před oba Dány. Byl jako vždy elegantní, v lesknoucí se zbroji, a jeho černý plášť splýval přes zadek koně. Usmíval se, jako by se na setkání s námi těšil. „Svolal jsi fyrd. Proč?"

„Protože mi to poručil král," odpověděl Harald.

Odda se stále usmíval. Podíval se na mě, ale i on se tvářil, jako by mě neznal nebo nepoznal, a pak pohlédl ke dveřím síně, kde se objevil Steapa. Obr hovořil s Oddou Starším a teď s údivem zíral na Oddu

Mladšího. „Steapo!“ zvolal Odda Mladší. „Můj věrný Steapo! Jak jsem rád, že tě vidím!“

„Já tebe taky, pane.“

„Můj věrný Steapo,“ opakoval Odda, zjevně potěšen, že znovu našel svého někdejšího tělesného strážce. „Pojď ke mně!“ poručil mu a Steapa se protlačil kolem nás, poklekl do bláta před Oddovým koněm a uctivě políbil pánovy boty. „Vstaň,“ řekl mu Odda. „S tebou po boku, kdo by nás mohl ohrozit?“

„Nikdo, pane.“

„Nikdo,“ opakoval Odda a znovu se usmál na Haralda. „Říkal jsi, že král poručil svolat fyrd? Copak má Wessex stále ještě krále?“

„Ano, Wessex má krále,“ odpověděl Harald pevně.

„Krále, který se schovává v bažinách!“ zvolal Odda hlasitě, aby ho slyšeli všichni Haraldovi muži. „Že by to byl král žab? Nebo monarcha úhořů? Jaký je to tedy král?“

Odpověděl jsem za Haralda, ale dánsky. „Král, který mi poručil spálit Sveinovy lodě, a já jsem je spálil všechny až na jednu, kterou jsem si nechal a mám ji dodnes.“

Svein odklopil kančí rypák na své přilbici, podíval se na mě, avšak opět nedal jediným hnutím ve tváři najevo, že mě poznává. Díval se na mě a jeho pohled byl pohledem velkého hada, jenž leží u kořenů stromu života Yggdrasil. „Já jsem spálil Bílého koně,“ řekl jsem, „a hřál si ruce od plamenů, které z něj šlehaly.“ Svein si místo odpovědi odplivl. „A muž, s nímž jsi bok po boku přijel,“ promluvil jsem nyní k Oddovi anglicky, „je týž muž, který spálil tvůj kostel v Cynuitu a povraždil mnichy. Je to muž prokletý v nebi, v pekle i na tomto světě, a přesto je teď tvým spojencem.“

„Mluví to kozí hovno za tebe?“ obrátil se Odda na Haralda.

„Ano, ten muž mluví za mě,“ odpověděl správce hrabství a ukázal na ozbrojence za sebou.

„Ak jakým právem jsi svolal fyrd?“ zeptal se Odda. „Já jsem ealdorman!“

„A kdo tě ustanovil ealdormanem?“ opáčil Harald. Odmlčel se, ale Odda mu neodpověděl. „Král žab?“ pokračoval tedy Harald. „Monarcha úhořů? Jestliže tvrdíš, že Alfred není král, protože ztratil autoritu, pak jsi s ním ztratil i autoritu svou a nejsi ealdorman.“

Oddu Haraldův odpor zaskočil a zřejmě se v něm vzedmul hněv, ale nedal to nijak najevo a stále se usmíval. „Mám dojem," řekl směrem k Haraldovi, „žes nepochopil, co se v Defnasciru děje."

„Tak mi to vysvětli."

„Vysvětlím," řekl Odda, „ale myslím, že bychom měli mluvit u stolu nad jídlem a pitím." Pohlédl na oblohu – chabé slunce se už opět schovalo za mraky a ulicí profukoval studený vítr. „A taky se střechou nad hlavou, než začne pršet," dodal.

Předtím však bylo třeba dohodnout jisté věci, ale to proběhlo vcelku rychle. Dánští jezdci potom opustili východní konec města a Haraldovi muži vyklidili ulici a vrátili se do pevnosti. Každá strana si pak vzala do síně deset mužů, přičemž všichni museli složit zbraně venku, kde u nich zůstalo na stráži šest Dánů a stejně tolik Sasů.

Potom přinesli Haraldovi sluhové pivo, chléb a sýr. Žádné maso, neboť byl právě postní čas. Po obou stranách krbu byly rozestaveny lavice. Svein přešel na naši stranu ohně a konečně se uráčil dát mi najevo, že mě poznal. „Opravdu jsi to byl ty, kdo spálil moje lodě?" zeptal se.

„Včetně té tvé," odpověděl jsem.

„Bílého koně jsme stavěli rok a den," řekl, „a použili jsme k tomu dřeva stromů, na něž jsme rozvěsili Odinovy oběti. Byla to dobrá loď."

„A teď je z ní hromada popela na mořském pobřeží," poznamenal jsem klidně.

„Jednoho dne ti to vrátím," odpověděl, a i když to řekl stejně klidně jako předtím já, cítil jsem v jeho slovech zlověstnou hrozbu. „A musím ti říct, že ses mýlil."

„V čem? V tom, že jsem spálil tvoje lodě?"

„Žádný zlatý oltář v Cynuitu nebyl."

„V Cynuitu, kde jsi zase ty spálil mnichy," řekl jsem.

„Ano, spálil jsem je zaživa," přikývl, „a ohřál si ruce od plamenů, které z nich šlehaly." Usmál se při vzpomínce na to. „Nechceš se ke mně znovu přidat?" navrhl mi náhle. „Odpustil bych ti ty spálené lodě a mohli bychom zase bojovat bok po boku spolu. Potřebuju dobré muže, dobře bych ti zaplatil."

„Přísahal jsem věrnost Alfredovi."

„Hni… Takže jsme nepřátelé," řekl a vrátil se na Oddovu stranu.

„Chceš navštívit otce, než spolu začneme mluvit?“ zeptal se Harald Oddy a ukázal ke dveřím na konci haly.

„Půjdu za ním, až obnovíme naše přátelství. A my dva musíme být přátelé.“ Ta poslední tři slova řekl Odda hlasitěji, jako by tím vybízel všechny kolem, aby se posadili. „Svolal jsi fyrd,“ obrátil se znovu k Haraldovi, „protože ti k tomu Uhtred přivezl příkaz od krále?“

„Ano.“

„Pak jsi udělal správnou věc,“ řekl Odda, „a zasloužíš si pochvalu.“ Svein, kterému překládal jeden z jeho mužů, na nás hleděl, aniž dal najevo, co si myslí. „A teď uděláš znovu správnou věc,“ pokračoval Odda, „a pošleš muže fyrdu zpátky domů.“

„Král mi poručil něco jiného.“

„Který král?“ zeptal se Odda.

„Alfred, který jiný?“

„Ve Wessexu jsou i jiní králové,“ řekl Odda. „Třeba Guthrum, král Východní Anglie. A říká se, že než nastane léto, bude korunován za krále Wessexu Æthelwold.“

„Æthelwold?“ opakoval užasle Harald.

„Ty jsi to neslyšel?“ zeptal se udiveně Odda. „Wulfhere z Wiltunsciru se spojil s Guthrumem a oba, Wulfhere a Guthrum, rozhodli, že králem Wessexu bude Æthelwold. A proč ne? Není snad Æthelwold synem posledního krále? Nemá tedy právo na trůn?“

Znejistělý Harald pohlédl na mě. O tom, že se Wulfhere přidal na stranu Dánů, slyšel poprvé a zřejmě tomu nemohl uvěřit. „Ano,“ přikývl jsem, „Wulfhere se spojil s Guthrumem.“

„Takže králem Wessexu bude Æthelwold, syn Æthelredův,“ pokračoval Odda, „a Æthelwold má pod svým velením tisíce mečů. Ælfrig z Kentu jde s Dány. Dánové jsou v Lundenu, na Sceapigu a taky na hradbách Conrwaraburgu. Celý severní Wessex je v dánských rukou. A Dánové jsou i tady, v Defnasciru. Pověz mi tedy, čeho je Alfred král?“

„Wessexu,“ odpověděl jsem.

Odda mě ignoroval a dál se díval na Haralda. „Přísahali jsme věrnost Alfredovi,“ řekl Harald pevně.

„Ale taky jsi přísahal věrnost mně,“ připomněl mu Odda a povzdechl. „Bůh ví, že nikdo nebyl Alfredovi věrnější než já. Jenže Alfred nás zklamal. Dánové přišli a jsou tady, a kde je on? Skrývá se! A za pár

týdnů sem přijdou celé armády Dánů! Přitáhnou z Mercie, z Lundenu, z Kentu. Jejich loďstva zakotví u našich břehů. Armády Dánů a celá loďstva Vikingů! Co budeš dělat potom?“

Harald neklidně poposedl. „A co budeš dělat ty?“ zeptal se místo odpovědi.

Odda pohlédl na Sveina a ten, když mu jeho tlumočník přeložil otázku, poprvé promluvil. Nyní jsem zase já překládal pro Haralda. S Wessexem je konec, prohlásil Svein svým skřípavým hlasem. V létě se to tady bude hemžit Dány, těmi novými, co přijdou ze severu, a přežijí jen ti Sasové, kteří nyní Dánům pomáhají. A ti, co proti nim bojují, budou mrtví a z jejich žen se stanou děvky a z jejich dětí otroci, již navždy ztratí domovy i jména, jako se ztrácí kouř nad udušeným ohněm.

„A Æthelwold bude králem?“ zeptal jsem se posměšně. „Myslíš, že se skloníme před děvkařem a opilcem?“

Odda zavrtěl hlavou. „Dánové jsou štědří,“ řekl a rozhalil plášť, aby mi ukázal šest nových zlatých náramků na pažích. „Ti, kteří jim pomohou, budou odměněni půdou a bohatstvím a budou se těšit úctě.“

„A Æthelwold bude králem?“ zeptal jsem se znovu.

Odda se opět obrátil na Sveina, aby odpověděl on. Mohutný Dán se tvářil znuděně, ale když mu jeho tlumočník přeložil otázku, kterou jsem vyslovil anglicky, reagoval živě. „Samozřejmě,“ řekl. „Sasům musí vládnout Sas. Ustanovíme zde saského krále.“

Posměšně jsem se ušklíbl. V Northumbrii a Mercii také ustanovili saské krále a byli to králové slabí a ve všem závislí na Dánech. Ale pak jsem náhle pochopil, jak to Svein myslel, a hlasitě jsem se rozesmál. „Slíbil ti trůn, co?“ pohlédl jsem na Oddu.

„V životě jsem neslyšel větší nesmysl,“ ohradil se vztekle Odda, ale já jsem věděl, že jsem uhádl. Æthelwold byl Guthrumův kandidát na wessexský trůn, ale Svein nebyl žádný velký Guthrumův přítel a nepochyboval jsem, že bude za krále Wessexu prosazovat svého Sasa. Oddu!

„Král Odda,“ řekl jsem znovu posměšně a odplivl si do ohně.

Byla to urážka, za kterou by mě Odda nejradši zabil, ale setkali jsme se pod vlajkou příměří, a tak se musel ovládnout a spolknout ji. Proto se obrátil ke správci hrabství. „Máš možnost si vybrat, Haralde,“ řekl, „můžeš zemřít, nebo dál žít.“

Harald mlčel. Pořád ještě nestrávil zprávu o Wulfherově zradě. Wulfhere byl nejmocnější ealdorman z celého Wessexu, a jestliže on Alfreda pohřbil, co si měl potom Harald myslet? Viděl jsem, jak znejistěl. Jeho poctivost mu velela, aby prohlásil, že zůstává věrný Alfredovi, ale tak, jak to podal Odda, znamenala tato volba smrt.

„Já…“ začal, ale opět zmlkl, neschopen vyjádřit jakékoliv pevné stanovisko, neboť v tuto chvíli se v chaosu jeho mysli mohlo těžko nějaké zrodit.

„Fyrd byl povolán na králův příkaz,“ promluvil jsem za něj, „a byl povolán proto, aby vyhnal Dány z Defnasciru.“

Odda místo odpovědi plivl do ohně.

„Svein je poražen,“ pokračoval jsem. „Jeho lodě jsou spálené. Je jako zbičovaný pes a ty mu poskytuješ útěchu a možnost vylízat si rány.“ Sotva to tlumočník přeložil Sveinovi, šlehl po mně Dán pohledem plným jedu. „Musíme Sveina zahnat zpátky ke Guthrumovi,“ dodal jsem, jako bych mluvil o někom, kdo není přítomen.

„Ty mlč!“ okřikl mě Odda. „Ty tu nemáš žádnou pravomoc.“

„Mám Alfredovu pravomoc,“ řekl jsem, „a taky příkaz napsaný na pergamenu, který ti ukládá, abys vyhnal Sveina ze svého hrabství.“

„Alfredovy příkazy nic neznamenají a ty tady jen kvákáš jako ropucha z bažin,“ prohlásil Odda a otočil se k Steapovi. „Jestli si dobře vzpomínám, máš s Uhtredem jistou neuzavřenou záležitost.“

Steapa se zatvářil zmateně, ale pak pochopil, co má ealdorman na mysli. „Ano, pane,“ řekl.

„Tak ji můžeš uzavřít. Teď hned!“

„Co má uzavřít?“ ozval se Harald.

„Tvůj král,“ řekl Odda s ironickým zdůrazněním slova král, „poručil Steapovi a Uhtredovi, aby spolu vybojovali boj na život a na smrt. A oni oba žijí! Takže králův rozkaz nebyl splněn.“

„Ale teď tady platí příměří!“ protestoval Harald.

„Buďto se Uhtred přestane vměšovat do záležitostí Defnasciru, nebo zařídím, aby Defnascir Uhtreda odstranil. Chceš se dozvědět, kdo má pravdu, jestli já, nebo Alfred? A chceš se taky dozvědět, kdo bude králem Wessexu, jestli Æthelwold, nebo Alfred? Pak nech tyhle otázky podrobit zkoušce, Haralde – nech Steapu a Uhtreda dokončit jejich souboj a uvidíme, komu je víc nakloněn Bůh. Jestliže zvítězí Uhtred,

budu tě podporovat, ale jestli skončí poražený…?“ Usmál se. Nepochyboval, kdo zvítězí a kdo skončí poražený.

Harald mlčel. Podíval jsem se na Steapu a stejně, jako když jsem se s ním setkal poprvé, jsem nevyčetl z jeho tváře zhola nic. Slíbil Alfredovi, že mě bude chránit, ale to bylo předtím, než se znovu dostal pod vliv svého pána. Dánové se tvářili spokojeně. Neměli nic proti tomu, že spolu budou bojovat dva Sasové. Harald však stále mlčel. A pak se ode dveří v zadní části síně ozval slabý, unavený hlas. „Nech je bojovat, Haralde.“ Ve dveřích stál Odda Starší, zachumlaný do houně z vlčí kůže, a v ruce držel krucifix. „Jen je nech bojovat,“ opakoval, „a paži vítěze povede Bůh.“

Harald pohlédl na mě. Přikývl jsem. Nechtěl jsem bojovat, ale muž si nemůže dovolit před bojem couvnout. Co jsem měl dělat? Říct, že je holý nesmysl předpokládat, že Bůh řídí běh dějin prostřednictvím nějakého souboje? Nebo apelovat na Haralda, aby souboj nepřipustil? Anebo prohlásit, že všechno, co Odda řekl, je lež a Alfred zvítězí? Navíc kdybych odmítl bojovat, jen bych posílil Oddovy argumenty, a musel jsem si přiznat, že i mě zpola přesvědčil o nevyhnutelnosti Alfredovy porážky, a nepochyboval jsem, že Haralda přesvědčil zcela. Přesto jsem cítil, že je tu něco víc než pouhá hrdost, co mě nutí v tento den a na tomto místě podstoupit boj. Byla to víra, která vycházela z hloubi mé duše – víra v to, že Alfred přežije. Neměl jsem ho rád, nemiloval jsem ani jeho boha, ale z nějakého důvodu jsem věřil, že osud je na jeho straně. Takže jsem přikývl podruhé, tentokrát směrem k Steapovi. „Nechci s tebou bojovat,“ řekl jsem, „ale přísahal jsem Alfredovi a můj meč říká, že Alfred vyhraje a dánská krev bude hnojit naše pole.“

Steapa na to neodpověděl, pouze zacvičil obrovskýma rukama a pak jen čekal, až se vrátí jeden z Oddových mužů, kterého poslali ven pro meče. Jenom meče, žádné štíty. Přinesl dva, jež náhodně vybral z hromady, na kterou jsme všichni své zbraně naskládali, a nabídl volbu jako prvnímu Steapovi. Ten zavrtěl hlavou a ukázal, že přenechává možnost volby mně. Zavřel jsem oči, natáhl ruku a uchopil první jílec, kterého jsem se dotkl. Byl to těžký meč s těžištěm blíž hrotu, než je obvyklé, tedy zbraň vhodná k vedení sečných ran, ne k bodání. Okamžitě jsem věděl, že jsem si vybral špatně.

Steapa uchopil druhý meč a švihl jím vzduchem, až se čepel rozezvučela. Svein, který se do této chvíle tvářil, jako by se ho nic z toho netýkalo, udělal uznalou grimasu a Odda Mladší se potěšeně usmál. „Můžeš složit zbraň," řekl mi, „a tím uznat mé argumenty."

Nevyhověl jsem mu a došel jsem na volné místo před ohništěm. Neměl jsem v úmyslu útočit, spíš jsem chtěl Steapu nechat přijít ke mně. Cítil jsem únavu a rezignaci. Osud je neúprosný, znělo ve mně.

„Ukončete to rychle," zaslechl jsem za sebou hlas Oddy Staršího. „Kvůli mně."

„Ano, pane," odpověděl Steapa. Udělal krok směrem ke mně, ale pak se s rychlostí útočícího hada otočil, čepel jeho meče podruhé švihla vzduchem a zasáhla hrdlo Oddy Mladšího. Nebyla příliš ostrá, a tak rána srazila Oddu k zemi, ale stejně mu rozsekla hrdlo a z rány vytryskl proud krve do ohně, až to zasyčelo a zabublalo. Než jsem si to všechno stačil uvědomit, ležel Odda na zemi, škubal nohama a zatínal prsty do hrdla, z něhož mu stále crčela proudem krev. Chrčel, pak se zvrátil na záda, v křeči zabušil patami do podlahy a ve chvíli, kdy k němu Steapa přistoupil a chystal se ho druhou ranou dorazit, sebou naposledy škubl a byl mrtvý.

Steapa hodil meč na zem. „Alfred mě osvobodil," řekl nahlas, aby to všichni slyšeli. „Alfred mě vyrval z rukou Dánů. Alfred je můj král."

„A Alfred má naši přísahu," dodal Odda Starší, „a můj syn neměl právo uzavírat mír s pohany."

Dánové couvli. Svein se podíval na mě, neboť jsem pořád třímal meč, pak vrhl rychlý pohled ke kopím opřeným o zeď a zřejmě zvažoval, zda by se stihl jednoho z nich chopit, kdybych na něj zaútočil. Sklonil jsem čepel k zemi, aby viděl, že na nic takového nepomýšlím. „Mezi námi je příměří," zvolal Harald hlasitě.

„Je příměří," zopakoval jsem Sveinovi dánsky.

Svein plivl na zkrvavenou rákosovou rohož a spolu se svým korouhevníkem couvl o další krok.

„Ale zítra už žádné příměří nebude," řekl Harald. „Zítra přijdeme k vám a pobijeme vás."

Dánové odjeli a následující den opustili i Cridianton. Mohli tam zůstat, kdyby chtěli. Bylo jich víc než dost na to, aby se v Cridiantonu ubránili, ale Svein věděl, že bychom ho oblehli a pak by přicházel o

jednoho muže po druhém, až by postupně vykrvácel, a tak se rozhodl odtáhnout na sever a spojit se s Guthrumem. A já jsem odjel do Oxtonu. Příroda snad nikdy nevypadala krásněji než v tu dobu. Stromy se zbarvily pučícími lístky do světle zelených odstínů a ptáci ozobávali první pupence, zatímco na chráněných místech zářily rozkvetlé sasanky, ptačinec a bílé violky. Jehňata na pastvinách utíkala před zajíci, slunce se v širokém ústí řeky Uisc oslnivě třpytilo a obloha, pod níž si lišky braly jehňata a straky a sojky hodovaly na vajíčkách jiných ptáků a oráči napichovali na krajích polí vrány, aby si zajistili dobrou úrodu, byla plná štěbetání skřivanů.

„Zanedlouho bude máslo," řekla mi jedna žena. Chtěla vědět, jestli se vracím na svůj statek, ale já jsem se s ním naopak jel rozloučit. Žili a pracovali tam otroci a já jsem jim chtěl říct, že Mildrith dříve či později ustanoví nějakého správce. Pak jsem zašel do své nové síně, kopal jsem vedle sloupu a našel ukryté cennosti nedotčené. Do Oxtonu Dánové nepřišli. O tom, že jsem se vrátil, se nějak doslechl i Wirken, onen vychytralý kněz z Exanmynsteru, sedl na osla a přijel. Ujišťoval mě, že dával na statek pozor, a nepochybně za to čekal odměnu. „Všechno tady teď patří Mildrith," řekl jsem mu.

„Paní Mildrith? Ona je naživu?"

„Ano, je," odpověděl jsem stroze. „Ale její syn zemřel."

„Bůh mu dej věčné odpočinutí," povzdechl Wirken a pokřižoval se. Právě jsem jedl šunku s chlebem a on na mě hladově civěl, i když věděl, že porušuju půst. Neřekl však nic, i když mi bylo jasné, že mě v duchu proklíná a spílá mi do pohanů.

‚A paní Mildrith," pokračoval jsem, „teď povede život v odříkání, protože chce vstoupit do řádu sester v Cridiantonu."

„V Cridiantonu žádné řádové sestry nejsou," prohlásil Wirken. „Ty, co tam byly, jsou mrtvé. Dánové tam přijeli dřív, než stačily uprchnout."

„Přijdou nové," poznamenal jsem, abych něco řekl, neboť mi osud malého ženského kláštera neležel na srdci. To byla starost církve, ne moje. Vlastně už mi nic v Oxtonu neleželo na srdci. Mou starostí byli Dánové a ti táhli na sever a já jsem se je chystal následovat.

Neboť to byl můj život. V to jaro mi bylo jednadvacet let a po celý svůj život jsem se pohyboval mezi válečníky. Nebyl jsem statkář. Sledoval jsem otroky, jak vytrhávají na polích pýr, a věděl jsem, že by

mě hospodaření nudilo. Osud mě zavál z mého domova v Bebbanburgu sem, na jižní okraj Anglie, ale zatímco Wirken pořád dokola blábolil o tom, jak během zimy hlídal mé sklady, já jsem si znovu uvědomoval, že mé místo není zde, ale na severu. Tam, kde leží můj domov.

„Hlídal?“ ušklíbl jsem se. „Celou zimu jsi z nich žil.“

„Ne, pane. Hlídal.“

„A při tom hlídání jsi ztloustl,“ řekl jsem a vyhoupl se do sedla. Za sebou jsem měl dvě kožené brašny nacpané penězi a ty tam zůstaly po celou cestu do Exanceasteru, kde jsem v krčmě U Labutě našel Steapu. A druhý den ráno jsem vyrazil v doprovodu šesti dalších mužů, bývalých tělesných strážců ealdormana Oddy, na sever. Naši cestu značily jako milníky sloupy kouře, neboť Svein na svém tažení opět plenil a pálil, ale udělali jsme to, co od nás chtěl Alfred – vypudili jsme ho z Defnasciru a vyhnali ke Guthrumovi, takže teď se obě velká dánská vojska spojí. Kdyby byl Alfred silnější, mohl je nechat rozdělená a táhnout postupně proti každému z nich, ale Alfred věděl, že k tomu, aby obnovil své království, vede jediná cesta – ta, kterou si otevře vítězstvím v jedné velké bitvě. Musel zničit Dány jediným úderem a vojsko, jímž toho chtěl dosáhnout, existovalo pouze v jeho hlavě. Rozeslal žádosti, aby se po Velikonocích, ale ještě před svatodušními svátky, shromáždil wessexský fyrd, jenže nikdo nevěděl, zda opravdu vojska přijdou. Napadalo mě, že možná vytáhneme z bažin a zjistíme, že na místě setkání nikdo není. Anebo že těch, co přijdou, bude zoufale málo. Ano, Alfred byl zatím příliš slabý, aby si mohl troufnout bojovat, ale další čekání by ho oslabovalo ještě víc. Jeho volba tedy byla jasná – buď boj, nebo konec království.

A on se rozhodl pro boj.

Kapitola jedenáctá

„Budeš mít mnoho synů," řekla mi Iseult. Třebaže svítil půlměsíc zahalený mlžným závojem, kolem nás panovala tma, jen kdesi na severovýchodě zářilo na kopcích asi tucet ohňů, což byl důkaz, že silné dánské hlídky stále střeží bažiny. „Ale přesto je mi líto, co se stalo s Uhtredem."

V tu dobu jsem už pro něj plakal. Nevím, proč mé slzy čekaly tak dlouho, ale pak se mi zničehonic vybavily vzpomínky na jeho dětskou bezmocnost a na jeho úsměv a přemohla mě dusivá lítost z toho všeho. Mí nevlastní sourozenci, bratři i sestry, zemřeli ještě v dětském věku a nevzpomínám si, že bych někdy viděl otce plakat, i když zřejmě plakal. Vzpomínám si jen na zoufalý nářek nevlastní matky a na to, jak otec, znechucený jejím kvílením, vždycky vzal psy a sokoly a odjel na lov.

„Včera jsem viděla tři ledňáčky," ozvala se znovu Iseult.

Slzy mi tekly po tvářích a rozmazávaly mi zamlžený měsíc v nezřetelnou skvrnu. Mlčel jsem.

„Hild říká, že modrá barva peří ledňáčků znamená neposkvrněnost a červená Kristovu krev."

„A co říkáš ty?"

„Že za smrt tvého syna můžu já."

„*Wyrd bið ful ãræd*," odpověděl jsem. Všechno řídí osud. Nelze ho změnit ani obelstít. Alfred mě přinutil vzít si Mildrith, abych byl připoután k Wessexu a zapustil kořeny v jeho bohaté půdě, avšak moje kořeny už byly v Northumbrii, kořeny, které prorostly skálou, na níž stojí

Bebbanburg, a smrt svého syna jsem nyní vnímal jako znamení od bohů, že jsem si neměl budovat nový domov jinde. Cítil jsem, že osud chce, abych se vrátil do své severní pevnosti, a uvědomoval si, že dokud nestanu v Bebbanburgu, budu pouhý tulák. Lidé se bojí tuláků, protože jsou to lidé, kteří se neřídí žádnými zákony. Dánové přišli jako cizinci, jako pohanští násilníci bez kořenů, a to byl možná důvod, proč jsem se v jejich společnosti vždy cítil šťastnější. Alfred dokázal strávit hodiny mudrováním nad tím, zda ten či onen zákon je spravedlivý, zda pamatuje na osud sirotků nebo zajišťuje neporušitelnost hraničních kamenů, a je správné, že si s tím dělal starosti, neboť lidé nemohou žít ve společenství bez zákonů. Kdyby nad nimi nebyl zákon, způsobila by každá zbloudilá kráva krveprolití. Naproti tomu Dánové si klestili cestu zákony pomocí mečů. Bylo to tak lehčí, i když jakmile se někde usadili, začali tam zavádět vlastní zákony. „Nemůžeš za to," řekl jsem Iseult. „Osudu nelze poručit."

„Hild říká, že nic takového jako osud neexistuje," odpověděla.

„Pak se Hild mýlí."

„Říká, že existuje jen vůle Boží, a jestliže se jí budeme řídit, přijdeme do nebe."

„A jestliže se jí nebudeme řídit?" namítl jsem. „Co potom? Není to osud?"

„Ne. To je ďábel," řekla. „Jsme ovce, Uhtrede, a vybíráme si svého pastýře – buď dobrého, nebo špatného."

Pomyslel jsem si, že Hild nakazila Iseult křesťanstvím, ale mýlil jsem se. Udělal to kněz, který přišel do Æthelingægu v době, kdy jsem byl v Defnasciru – britský kněz z Dyfedu, jenž mluvil stejně dobře jejím rodným jazykem jako anglicky a dánsky. Už předem jsem se chystal, že ho budu nenávidět, jako jsem nenáviděl bratra Assera, ale otec Pyrlig mou předpojatost smetl jako starou pavučinu hned při prvním setkání, když vrazil druhý den ráno po mém návratu do naší chýše a halekal, že našel pět husích vajec a umírá hladem. „Vážně umírám, a hladem, věřte mi!" Zdálo se, že má ze setkání se mnou radost. „Tak ty jsi ten proslulý Uhtred? Iseult mi řekla, že jsi nesnášel bratra Assera. To bychom mohli být přátelé. Nevidím jiný důvod, proč Abraham nepřijal Assera na svou hruď, než ten, že nechtěl, aby na něm ten bastard visel jako pijavice. Ale řekl jsem, že umírám hlady, tak mě nenechte tak bídně zajít."

Byl dvakrát tak starý jako já, mohutný muž s velkým břichem a velkým srdcem. Vlasy mu na hlavě trčely na všechny strany v nezvládnutelném chumlu, tvář zdobil zlomený nos a široký úsměv, kterým nešetřil, odhaloval čtyři zbylé zuby. „Když jsem byl malý," obrátil se ke mně, „myslím hodně malý, jídával jsem bláto. Věřil bys tomu? Jedí Sasové bláto? Samozřejmě že jedí, jenže já jsem si řekl, že nechci jíst bláto, že bláto je dobré pro žáby, a tak jsem se nakonec stal knězem. A víš proč? Protože jsem nikdy neviděl hladového kněze. Nikdy! Ty jsi někdy viděl hladového kněze?" Všechno ze sebe vychrlil bez jakéhokoliv úvodu a představování a pak se obrátil k Iseult a chvíli s ní mluvil jejím jazykem. Byl jsem přesvědčen, že do ní nalévá křesťanství, ale on mi to vzápětí přeložil. „Říkám jí, aby nám udělala skvělou hostinu z husích vajec. Aby je vyklepla na pánev, dobře zamíchala, přidala trochu nadrobeného sýra a všechno to usmažila. Tak Defnascir už je bez Dánů?"

„Pokud tam nepošlou lodě," řekl jsem.

„Právě na to Guthrum myslí," povzdechl Pyrlig. „Chce, aby Dánové v Lundenu poslali lodě na jižní pobřeží."

„Ty to víš?"

„To víš, že to vím. Sám mi to řekl. Právě jsem strávil deset dní v Cippanhammu. Mluvím dánsky, protože jsem chytrý, a tak jsem tam byl jako vyslanec svého krále. To je, co? Já, který jídal bláto, vyslancem krále! Ten sýr trochu víc nadrobno, moje drahá. Ano, tak. Měl jsem za úkol vyzvědět, kolik nám je Guthrum ochoten zaplatit, abychom přivedli naše kopiníky přes hory a začali napichovat Sasy jako úhoře. Jenže Dánové jsou pohané a Bůh ví, že nechceme, aby se nákaza pohanství šířila do světa. Nechceme mít víc bohů."

„Proč ne?"

„Je to jen taková moje představa," řekl, „pouhá představa." Hrábl prstem do hrnečku s máslem a olízl ho. „Není žluklé," řekl Iseult. „Aspoň ne moc, tak ho tam dej." Pak se znovu obrátil ke mně. „Pověz mi, co se stane, když pustíš dva býky do stáda krav?"

„Jeden býk skončí mrtvý."

„To je ono! A s bohy je to stejné, takže proto tu nechceme pohany. My jsme krávy a bohové jsou býci."

„Takže nás bohové obskakují?"

Pyrlig se zasmál. „Teologie je složitá věc. V každém případě mým býkem je Bůh, a proto jsem tady a říkám Sasům, co vím o Guthrumovi.“

„A nabízel ti Guthrum peníze?“ zeptal jsem se.

„Nabízel mi všechny poklady světa! Nabízel mi zlato, stříbro, jantar, dokonce i ženy nebo chlapce, kdybych měl chuť, což jsem neměl. Navíc jsem ani jedinému jeho slibu nevěřil…, i když ne že by na tom záleželo. Zkrátka a dobře Britové nechtějí bojovat, nebo spíš Bůh nechce, abychom bojovali. Ale moje mise byla jen taková záminka. Vlastně mě na ni poslal bratr Asser – chtěl, abych u Dánů vyzvídal a pak řekl Alfredovi, co jsem viděl a dozvěděl se. A to teď dělám.“

„Takže tě poslal Asser?“

„Přeje si, aby Alfred zvítězil. Ne proto, že by miloval Sasy – i když bratr Asser není zase tak nesnášenlivý, jak se zdá –, ale protože miluje Boha.“

„A myslíš, že Alfred zvítězí?“

„Jestli o tom rozhoduje Bůh, pak ano,“ odpověděl Pyrlig zvesela, ale potom pokrčil rameny. „Nevím… Dánové jsou silní, pokud jde o počet mužů. Je to velké vojsko! Ale na druhou stranu ti můžu říct, že nad svou situací nejásají. Mají problémy se zásobami. Ne že by mezi nimi panoval hlad, ale musí si utahovat opasky víc, než je jim milé, a když se k nim teď připojil Svein, budou to mít s jídlem ještě horší. Jenže to si zavinili sami, je jich v Cippanhammu příliš moc. A taky je tam spousta otroků – nevěřil bys, co jich mají. Ale teď už je Guthrum posílá do Lundenu, aby je tam prodal. Potřebovali by pár košů mladých úhořů, co? Po těch by pěkně ztloustli.“ V Sæfernském moři se to mladými úhoři jen hemžilo a z mělkých vod jich rybáři tahali plné sítě. „Já sám jsem jich včera nachytal tři koše,“ prohlásil Pyrlig se šťastným úsměvem, „a taky jednu žábu. Vypadala jako bratr Asser, tak jsem jí dal požehnání a hodil ji zpátky do vody. Ta vejce nestačí jen míchat, děvče, musíš je šlehat. Slyšel jsem, že ti zemřel syn,“ obrátil se opět ke mně.

„Ano,“ odpověděl jsem.

„To je mi líto,“ řekl a z jeho hlasu byla cítit nepředstírána účast. „Opravdu. Přijít o dítě je moc kruté. Někdy si říkám, že Bůh musí mít děti moc rád, když si jich k sobě bere tolik. Snad je tam v nebesích nějaká zahrada, velká zelená zahrada, kde si všechny ty děti pořád jen hrají. I mé dva syny si vzal a řeknu ti, že ten mladší tam určitě dokáže

rozzlobit i anděly. Dovedu si představit, jak tam tahá dívky za vlasy a pere se s kluky.“

„Tobě zemřeli dva synové?“

„Ale tři další syny a čtyři dcery jsem vychoval. Proč myslíš, že věčně nejsem doma?“ zazubil se. „Je to hlučná sebranka, tyhle děti, a jakou mají chuť k jídlu! Bože na nebesích, ty by snad snědly každý den koně, kdyby mohly! Jsou lidé, kteří říkají, že kněží by se neměli ženit, a někdy si myslím, že mají pravdu. Máš tu nějakou skývu chleba, drahoušku?“

Iseult ukázala na síťku visící pod stropem. „Odkroj plíseň,“ požádala mě.

„Rád vidím, jak muž poslouchá ženu,“ řekl Pyrlig, když jsem vstal a vzal ze síťky bochník.

„Proč?“ zeptal jsem se.

„Protože to znamená, že nejsem na tomhle bídném světě sám. Představte si, že Ælswith už to své dítě odstavila. Vysávalo ji jako hladová lasička! Chudák Alfred.“

„Žádný chudák, je celý šťastný.“

„Pane na nebi! Štěstí, to je to poslední, čemu se Alfred těší. Někteří lidé jsou postiženi Bohem jako nemocí a Alfred patří k nim. Je jako kráva na jaře.“

„Co to znamená?“

„Víš, jak vypadá jarní tráva, ne? Zelená, šťavnatá, jen se na ní napást. A když na ni ubohou krávu pustíš, napase se, pak se nadme jako měchýř a za pár hodin je po ní. Takhle to dopadne, když té trávy sežere moc. A přesně tak je to s Alfredem. Nacpal se příliš Bohem jako ta kráva jarní trávou a teď je z toho nemocný. Ale je to dobrý muž, dobrý člověk. Možná moc hubený, ale dobrý. Živoucí svatý. Ach, výborně, děvče, tak se do toho dejme!“ Nabral si vajec jen tak prsty a podal pánev mně. „Díkybohu, že jsou za týden Velikonoce,“ řekl s plnými ústy, a to měl vejce i ve svém rozsochatém vousu. „Pak si zase budeme moct dopřát maso. Když nemám dlouho maso, jsem celý zesláblý. Víš, že o Velikonocích bude Iseult pokřtěna?“

„Říkala mi o tom.“

„Ty s tím nesouhlasíš, že? Tak si to představ jako mytí a pak ti to možná tak moc vadit nebude.“

Nebyl jsem v Æthelingægu, když otec Pyrlig křtil Iseult, a ani jsem tam nechtěl být. Věděl jsem, že Alfred nebude mít myšlenky na nic jiného než na modlitby a vyzpěvování žalmů, na kněží a jejich nekonečné bohoslužby, a tak jsem raději vzal Steapu a padesát dalších mužů a odjel s nimi do hor a dál směrem k Cippanhammu, neboť Alfred přikázal, že Dány je třeba v několika následujících týdnech nemilosrdně napadat. Rozhodl se svolat fyrd celého Wessexu někdy kolem svátku Nanebevstoupení Páně, což bylo za šest týdnů, a byly to týdny, během nichž Guthrum doufal, že se jeho koně napasou na jarní trávě a naberou síly, a tak jsme se vydali přepadat ze zálohy dánské zásobovací oddíly. Když jsme jednu takovou skupinu přepadli a pobili, s tou další už jela stovka jezdců jako ochranná stráž, jenže tím Dánové vyčerpávali další koně a o to víc píce pro ně potřebovali. Tahle taktika nám nějakou dobu vycházela, ale pak začal Guthrum posílat své zásobovací oddíly na sever do Mercie, kde je nikdo neohrožoval.

Byl to čas vyčkávání. V tu dobu byli v Æthelingægu dva kováři, a přestože ani jeden neměl takové vybavení, jaké by si ke své práci přál, a také palivo pro jejich výhně bylo vzácné, dařilo se jim zhotovovat dobré hroty kopí. A jedním z úkolů mých mužů, kromě boje, bylo najít a nařezat vhodné jasanové větve, z nichž se pak vyráběly dřevce kopí.

Alfred rozesílal na všechny strany posly a snažil se zjistit, kolik bojovníků by mohl vést do rozhodující bitvy, a dokonce vyslal několik kněží do země Franků, aby přesvědčili k návratu thény, kteří tam uprchli. Z Cippanhammu mezitím přicházeli další zvědové se zprávami, které potvrzovaly, že Svein se skutečně spojil s Guthrumem a že se Guthrum snaží zajišťovat koně a získávat další muže z anglických území ovládaných Dány. Nutil také své západosaské spojence, jako byl Wulfhere, aby ozbrojili své muže, a varoval posádky ve Witanceasteru, Readingu a Badumu, aby byly připraveny opustit své pevnosti a přijít mu na pomoc. Avšak i Guthrum měl své zvědy a musel vědět, že se Alfred chystá shromáždit vojsko, a řekl bych, že to dokonce vítal, neboť věděl, že je to poslední Alfredova naděje, a kdyby se mu podařilo wessexský fyrd porazit, Wessex by se už nikdy nezvedl k odporu.

V Æthelingægu to jen vřelo různými zvěstmi. Říkalo se třeba, že Guthrumovo vojsko má na pět tisíc mužů. Z Dánska připlouvaly lodě a další vojska Normanů se plavila přes moře z Irska. A na Wessex táhli i

Britové. Mercijský fyrd byl na Guthrumově straně a ze zpráv jsme se dozvěděli, že Dánové založili velký tábor u Cracgeladu na řece Temes, v němž se shromažďují tisíce mercijských bojovníků, Dánů i Sasů. Zvěsti o Guthrumově síle se dostaly i přes moře a Wilfrith z Hamptonsciru poslal Alfredovi ze země Franků list, v němž ho prosil, aby z Wessexu uprchl. „Najdi si loď," psal, „a zachraň svou rodinu."

Leofric s námi vyjížděl jen zřídkakdy, většinou zůstával v Æthelingægu, neboť ho král jmenoval velitelem své tělesné stráže. Byl na to náležitě hrdý, protože pocházel z rodiny rolníka a neuměl ani číst ani psát, přičemž Alfred obvykle trval na tom, že jeho velitelé musí být gramotní. Bylo zřejmé, že za jeho jmenováním stojí vliv Eanflæd, která se stala Ælswithinou důvěrnicí. Alfredova žena se bez Eanflæd málem nikam nehnula, dokonce i v kostele seděla někdejší děvka z krčmy U Chřástala za královnou, a kdykoliv Alfred svolal dvůr, byla tam vždy i Eanflæd. „Královna tě nemá v lásce," řekla mi při jedné ze vzácných příležitostí, kdy jsem ji našel samotnou.

Ælswith není královna," řekl jsem. „Wessex nemá královny."

„Měla by být královna," opáčila Eanflæd nasupeně, „bylo by to vhodné a správné." Nesla náruč jakýchsi rostlin a všiml jsem si, že má ruce až k loktům světle zelené. „Barvíme," řekla stroze a já jsem šel za ní do místnosti, kde nad ohněm bublala ve velkém kotli vřící voda. Eanflæd vhodila rostliny do něj a začala obsah kotle míchat. „Barvíme nazeleno plátno," dodala na vysvětlenou.

„K čemu?"

„Alfred musí mít praporec," odpověděla podrážděně, jako bych se ptal hloupě. „Nemůže přece bojovat bez praporce." Ženy zhotovovaly dva praporce – na jednom měl být wessexský bílý drak chrlící oheň a na druhém kříž jako symbol křesťanství. „Tvoje Iseult maluje kříž," řekla Eanflæd.

„Já vím."

„Měl jsi být u toho, když ji kněz křtil."

„Pobíjel jsem Dány."

„Jsem ráda, že se nechala pokřtít. Konečně dostala rozum."

Spíš ji k tomu dohnali, pomyslel jsem si. Celé týdny odolávala zlobě a zavilosti Alfredových kněží, kteří ji obviňovali z čarodějnictví a z toho, že je nástrojem ďábla, a už ji to unavovalo. Pak přišla Hild se svým

vlídnějším křesťanstvím a Pyrlig, který mluvil o Bohu jejím jazykem, a to Iseult přesvědčilo. Tím jsem však zůstal v bažinách jako jediný pohan a Eanflæd se nesouhlasně dívala na kladivo na mé hrudi, můj pohanský amulet. Neřekla však nic, pouze se zeptala, zda opravdu věřím, že můžeme Dány porazit.

„Ano," odpověděl jsem, jako bych o tom byl skálopevně přesvědčen, třebaže jsem měl k něčemu takovému daleko.

„Kolik mužů vlastně Guthrum má?"

Bylo mi jasné, že se to ptá Eanflædinými ústy Ælswith. Alfredova žena chtěla vědět, jestli má její manžel aspoň nějakou naději na vítězství, anebo zda by raději neměli použít lodi, kterou jsme ukořistili Sveinovi, a odplout na ní do země Franků. „Čtyři tisíce," odpověděl jsem, „nejmíň."

„Nejmíň?"

„Záleží na tom, kolik jich přijde z Mercie," řekl jsem. „Ale odhaduju, že jich celkem bude kolem čtyř tisíc."

„AWessex?"

„Asi stejně tolik," odpověděl jsem, i když jsem si to nemyslel. Počítal jsem, že při velkém štěstí by Alfred mohl dát dohromady tři tisíce mužů, přičemž i o tom jsem pochyboval. Dokonce jsem se obával, že až Alfred vztyčí svůj praporec, nebude za ním skoro nikdo, nebo jen pár stovek mužů. Z Æthelingægu jsme mohli vytáhnout se třemi stovkami bojovníků, jenže co by to bylo proti obrovskému vojsku Guthrumovu?

Také Alfred si dělal s těmito počty starosti, a proto mě poslal do Hamptonsciru, abych vyzvěděl, jak velká část hrabství je v rukou neupřátel. Ukázalo se, že Dánové se pevně usadili na severu, ale na jih hrabství nejsou a v Hamtunu, kde byla základna Alfredova loďstva, jsou všechny lodě vytaženy na břeh. Velitel loďstva Burgweard – který měl ve městě něco víc než stovku mužů, což byli všichni, kteří mu zbyli z posádek a jež nyní odvelel na palisády – prohlásil, že nemůže odejít z Hamtunu, protože by Dánové mohli zaútočit a lodí se zmocnit. Já jsem však měl Alfredův pergamen s jeho dračí pečetí a na jeho základě jsem mu poručil, aby vyčlenil na ochranu lodí třicet mužů a zbytek přivedl Alfredovi.

„Kdy?" zeptal se zasmušile.

„Až k tomu budeš vyzván," řekl jsem, „ale bude to brzy. A taky máš svolat místní fyrd a vzít ho s sebou."

„A co když se tu objeví Dánové?“ staral se. „Co když připlují po moři?

„Pak přijdeme jen o lodě,“ odpověděl jsem. „A ty si můžeme později postavit nové.“

Jeho obavy však nebyly liché, neboť dánské lodě se opět pohybovaly blízko jižního pobřeží. Teď se však Dánové chovali spíš jako Vikingové – nepokoušeli se o vpád do vnitrozemí, ale po přistání provedli krátký nájezd do okolí, vyplenili, vyloupili a spálili, co se dalo, a znovu se stáhli na moře, avšak bylo jich hodně a Alfred musel počítat s tím, že by jejich lodě mohly přistát na jednom místě, všechny jejich posádky se vyhrnout na pevninu a pak táhnout proti němu. Tato možnost nás opravdu znepokojovala, stejně jako to, že Dánů bylo tolik a že jejich koně na nové trávě tloustli a sílili.

„V den Nanebevstoupení Páně,“ oznámil mi Alfred, když jsem se vrátil z Hamtunu.

To byl den, na nějž jsme se měli my v Æthelingægu připravit, abychom se v následující neděli, v den svaté Moniky, spojili s fyrdem, pokud bude s čím se spojovat. Zprávy zvědů říkaly, že se Dánové připravují na pochod, a bylo zřejmé, že chtějí vést útok jižně směrem k Wintanceasteru, hlavnímu městu Wessexu, a abychom jim v tom mohli zabránit a cestu na jih jim uzavřít, bylo rozhodnuto shromáždit fyrd u Egbertova kamene. Nikdy jsem o žádném Egbertově kameni neslyšel, ale Leofric mě ujistil, že je to důležité místo, neboť tam král Egbert, Alfredův dědeček, vynášel rozsudky. „A není to jeden kámen, ale tři,“ dodal.

„Tři?“

„Dva velké, vztyčené jako sloupy, a třetí leží nahoře na nich. Kdysi je tam takhle nakladli obři.“

Výzvy ke svolání fyrdu byly rozeslány. Vezměte všechny muže a všechny zbraně, stálo v nich, a pomodlete se, neboť všichni, kdo ještě ve Wessexu zbyli, se setkají u Egbertova kamene, aby svedli bitvu s Dány. Ale sotvaže poslové vyrazili na cestu, došlo k pohromě. Stalo se to týden před zamýšleným dnem, v němž se měl fyrd sejít.

Ealdorman Thornsasty Huppa odpověděl, že v blízkosti jeho pobřeží se nachází čtyřicet dánských lodí, a proto se neodvažuje odvést svůj fyrd

pryč. A to ještě nebylo všechno, neboť vzhledem k počtu Dánů požádal Huppa Haralda z Defnasciru, aby mu poslal na pomoc část svých mužů.

Huppův list téměř srazil Alfredova bojového ducha do hlubin beznaděje. Král lpěl na svém snu o tom, že nečekaně shromáždí mocné vojsko a tím Guthruma překvapí, avšak teď se zdálo, že jeho naděje jsou v troskách. Vždy byl hubený, ale teď, téměř ze dne na den, vypatlal jako stín a trávil hodiny v kostele, kde bojoval s Bohem, neschopen pochopit, proč se od něj Všemohoucí znovu tak náhle odvrátil. A jako hy toho nebylo dost, dva dny po zprávě o dánském loďstvu u břehů Thornsaety vtrhl Svein z Bílého koně s třemi sty muži do hor na okraji bažin, a protože se už desítky mužů sumorsaetského fyrdu shromáždily v Æthelingægu, Svein objevil a uloupil jejich koně. V pevnosti jsme neměli místo ani dost píce pro další koně, a tak jsme je nechali pást na louce, kde ústila cesta z kmenů na pevnou půdu, a já jsem se musel bezmocně dívat, jak Svein na svém bílém koni, v bílém plášti a přilbici s bílým chocholem na vrcholu naše koně se svými muži obklíčil a odehnal pryč. Nemohl jsem proti tomu nic dělat, neboť jsem měl v tu dobu v pevnosti dvacet mužů, zatímco Svein jich vedl stovky.

„Proč ty koně nikdo nehlídal?“ zeptal se Alfred.

„Byla u nich stráž,“ odpověděl ealdorman Sumorsaetu, „ale stáli proti přesile a teď jsou mrtví.“ Viděl Alfredův hněv, ale ne jeho zoufalství. „Celé týdny jsme tu nezahlédli ani jednoho Dána, jak bychom tedy mohli vědět, že sem najednou vtrhnou v takové síle?“ hájil se.

„Kolik našich padlo?“

„Jenom dvanáct.“

„Jenom?“ vyštěkl Alfred podrážděně. „A o kolik koní jsme přišli?“

„O šedesát tři.“

V noci před dnem Nanebevzetí Páně se Alfred procházel po břehu řeky. Beocca, věrný jako pes, šel za ním a čekal na vhodnou příležitost, aby mohl svého krále ujistit o Boží podpoře, ale Alfred si místo něj zavolal mě. Svítil měsíc a v jeho mdlém světle se zdála tvář krále téměř bílá. „Kolik mužů budeme mít?“ zeptal se mě.

Nemusel jsem dlouho uvažovat nad odpovědí. „Dva tisíce.“

Přikývl. Znal ten počet stejně dobře jako já.

„Možná o něco víc,“ dodal jsem.

Jenom zabručel na znamení, že ví, co tím myslím. Z Æthelingægu bychom mohli vytáhnout s třemi sty padesáti muži a Wiglaf, ealdorman Sumorsaetu, jich slíbil tisíc, i když jsem pochyboval, že jich opravdu tolik přivede. Wiltunscirský fyrd byl oslaben Wulfherovou zradou, ale předpokládal jsem, že z jižní části hrabství přijde na pět set mužů, a nějaké další jsme mohli čekat z Hamptonsciru. Ale kromě těchto počtů jsme už mohli spoléhat je na malé houfy, kterým se podaří proniknout kolem dánských pevností, jež obklopovaly srdce Wessexu. Kdyby své muže poslaly i Defnascir a Thornsasta, mohly by se naše počty přiblížit k čtyřem tisícům, ale s těmito fyrdy jsme počítat nemohli.

„A Guthrum?“ ptal se dál Alfred, „kolik vojska bude mít on?“

„Čtyři tisíce mužů.“

„Spíš pět tisíc,“ řekl Alfred a zasmušile hleděl na řeku, která plynula mezi nízkými bahnitými břehy. Zčeřená místa na hladině prozrazovala proutěné vrše na ryby. „Půjdeme tedy do boje?“

„Máme snad jinou možnost?“

Alfred se usmál. „Samozřejmě že máme, Uhtrede,“ řekl. „Můžeme vzít nohy na ramena a utéct. Můžeme odplout do země Franků a já bych mohl být král v exilu a modlit se, aby mi někdy Bůh dopřál vrátit se zpět do Wessexu.“

‚A myslíš, že by to Bůh udělal?“

„Ne,“ povzdechl. Věděl, že kdyby uprchl do exilu, zemřel by tam a nikdy by se nevrátil.

„Takže budeme bojovat.“

„A mé svědomí budou navždy tížit všichni mrtví, kteří v tom beznadějném boji zemřou. Dva tisíce proti pěti tisícům! Jak ospravedlním to, že jich poženu tak málo proti takové síle?“

„Ty víš jak.“

„Abych mohl být král?“

„Abychom se nestali otroky ve vlastní zemi,“ řekl jsem.

Chvíli o tom přemýšlel. Nízko nad námi přeletěla jako bílý stín sova. Okamžitě mě napadlo, že je to zlověstné znamení. Ale jaké zlo nám věstilo? „Možná nás takhle Bůh trestá,“ povzdechl Alfred.

„Za co?“

„Třeba za to, že jsme tuhle zem vzali Britům.“

To se mi zdálo jako nesmysl. Pokud by Alfredův bůh chtěl trestat současného krále Wessexu za to, že jeho předci vzali Britům jejich zem, proč na nás poslal Dány? Proč ne Brity? Bůh vzkřísil Artuše a umožnil jeho lidu, aby se pomstil, ale proč poslal zcela jiný lid, aby si vzal naši zem? „Chceš tedy Wessex, nebo ne?“ zeptal jsem se zpříma.

Chvíli mlčel a pak se smutně usmál. „Na mou duši, že pro nás v tomto boji nevidím žádnou naději, ale jako křesťan musím věřit, že v něm zvítězíme. Bůh nás nenechá padnout.“

„Ale taky za nás nebude máchat tímhle,“ řekl jsem a udeřil dlaní do jílce Hadího dechu.

„Myslíš, že je to tak jednoduché?“

„Život je jednoduchý. Pivo, ženy, meč a pověst, to je všechno, na čem záleží.“

Zavrtěl hlavou a já jsem věděl, že myslí na Boha, na modlitby a na povinnost. Nepřel jsem se s ním. „Kdybys tedy byl na mém místě, Uhtrede,“ ozval se po chvíli, „šel bys do toho boje?“

„Už ses rozhodl, pane, tak proč se mě ptáš?“

Pokýval hlavou na souhlas. Kdesi ve vesnici zaštěkal pes a Alfred se otočil a dlouho hleděl na všechna ta stavení, na síň a na nový kostel s jeho vysokým křížem z olšového dřeva. „Zítra vezmeš stovku jezdců a pojedete jako hlídka před vojskem.“

„Ano, pane.“

„A když narazíme na nepřítele,“ pokračoval s pohledem stále upřeným ke kříži na kostele, „vybereš si padesát až šedesát mužů z mé tělesné stráže, těch nejlepších, a budeš střežit korouhve.“

Víc neřekl, ale také to nebylo třeba. Věděl jsem, co ode mě chce – abych vybral nejlepší muže, nejdivočejší bojovníky, kteří milují boj, a vedl je v bitvě tam, kde dojde k nejlítější řeži, to znamená kolem praporečníků, neboť každý nepřítel usiluje o to, aby se zmocnil protivníkových korouhví. Znamenalo to čest být o něco takového požádán, a v případě porážky také téměř jistý rozsudek smrti. „S radostí, pane, odpověděl jsem, „ale chtěl bych tě na oplátku požádat o laskavost.“

„Jestli ji budu moct splnit,“ řekl opatrně.

„Jestli tedy budeš moct, nepohřbívej mě. Spal mé tělo na hranici a vlož mi do ruky meč.“

Zprvu zaváhal, neboť si uvědomil, že to je pohanský způsob pohřbívání, ale pak přikývl. „Nikdy jsem ti neřekl, jak je mi líto, co se stalo s tvým synem.“

„I mně je to líto, pane.“

„Ale teď už je v Božím království, Uhtrede. Určitě.“

„Tak mi to říkají, pane.“

Následující den jsme vyrazili. Osud je neúprosný, a i když nám počty a okolnosti říkaly, že nemůžeme zvítězit, odvažovali jsme se doufat, že nebudeme poraženi. A s tím jsme táhli k Egbertovu kameni.

Vyšli jsme skoro jako náboženské procesí. Vpředu šlo třiadvacet kněží a osmnáct mnichů a ti za zpěvů žalmů vyvedli Alfredovo nepočetné vojsko z pevnosti, jež střežila jižní cestu, a vedli ho dál na východ, směrem k srdci Wessexu.

Zpívali latinsky, takže slova jejich písní mi nic neříkala, ale otec Pyrlig, jemuž přidělili jednoho z královských koní a jel, v koženém kabátci, s velkým mečem připnutým u pasu a kopím na lov kanců na rameni, po mém boku, mi je překládal. „Bože, jenž jsi mě opustil, rozprášil naše řady do všech stran a hněváš se na nás, obrať se opět k nám. To zní jako rozumná prosba, nemyslíš?“ obrátil se ke mně. „Kopl jsi nás do tváře, tak teď se s námi zase pomazli.“

„Opravdu to má takový význam?“

„Samozřejmě ne doslova. To kopnutí a pomazlení je ode mě,“ zazubilse. „Už mi válka chyběla. Není to hřích?“

„A viděl jsi někdy boj?“

„Jestli jsem viděl boj? Než jsem se dal k církvi, byl jsem bojovník. Neohrožený Pyrlig, tak mi říkali. Svého času jsem v jednom dni zabil čtyři Sasy. Úplně sám a pouhým kopím, zatímco oni měli meč a štít. Tam u nás o mně pěli oslavnou píseň, ale pochop, Britové zpívají písně o všem možném. Tu píseň o mně bych ti však mohl zazpívat, kdybys chtěl. Říká se v ní, že jsem v jednom dni zabil tři sta devadesát čtyři Sasy, ale to samozřejmě není přesné.“

„Tak kolik jich bylo?“

„Už jsem řekl, čtyři,“ zasmál se.

„A jak ses naučil anglicky?“

„Moje matka, chudák, byla Saska. Při jednom nájezdu ji zajali a odvlekli do Mercie, a tam pak byla otrokyní.“

„A proč jsi tedy přestal bojovat a začal kázat?“

„Protože jsem objevil Boha, Uhtrede. Anebo Bůh objevil mě. A taky jsem moc zpychl. V hlavě mi zněly ty oslavné písně a začal jsem být na sebe nemožně hrdý. Pýcha je hrozná věc.“

„Hrdost je zbraň bojovníka,“ řekl jsem.

„Ano, jistě,“ souhlasil, „a proto je to hrozná věc. A proto se modlím a prosím Boha, aby mě od ní očistil.“

Jeli jsme v tu chvíli daleko před kněžími a stoupali jsme k vrcholu nejbližšího kopce, abychom se rozhlédli na sever a na východ, zda není v dohledu nepřítel, ale zpěv duchovních k nám stále doléhal a jejich hlasy zněly v ranním vzduchu jasně. „S pomocí Boží si budeme počínat udatně,“ překládal mi otec Pyrlig, „a Bůh zničí naše nepřátele. Dnes je opravdu krásné a požehnané ráno, pane Uhtrede!“

„Dánové mají zase své modlitby, otče.“

„Ale k jakému bohu? Na hluchého nemá smysl volat, nemyslíš?“ Dojeli jsme na vrchol. Pyrlig zastavil koně a zadíval se k severu. „Ani myš se tam nehne.“

„Dánové nás pozorují,“ řekl jsem. „My je nevidíme, ale oni nás ano.“

Jestli nás skutečně pozorovali, pak viděli jen to, že Alfred vyjel, nebo vyšel s třemi sty padesáti muži z bažin a že kdesi daleko táhne dalších pět nebo šest stovek bojovníků z fýrdů ze západních oblastí Sumorsatu, kteří tábořili na jih od bažin a teď se snad dali do pohybu, aby se spojili s naším nevelkým houfem. Většina mužů z Æthelingægu byli opravdoví vojáci vycvičení k tomu, aby stáli ve štítové hradbě, ale také jsme s sebou měli padesát vesničanů, obyvatel bažin. Chtěl jsem, aby s námi šel i obrovitý lučištník Eofer, ale ten nemohl bojovat bez své malé neteře, která by mu říkala, co má udělat, a já jsem neměl v úmyslu brát s sebou dítě, takže jsem musel Eofera oželet a nechat ho v Æthelingægu. Avšak táhnoucí vojsko tak jako tak doprovázel značný počet žen a dětí, třebaže Ælswith se svými dětmi poslal Alfred v doprovodu čtyřiceti ozbrojenců na jih do Scireburnanu. Těch čtyřicet mužů pro nás znamenalo další citelné oslabení, ale Alfred trval na tom, že jeho rodina musí z Æthelingægu odjet. Ælswith měla ve Scireburnanu čekat na výsledek boje, a pokud by přišla zpráva, že její manžel byl poražen a zvítězili Dánové, měla urychleně odjet na jižní pobřeží země a vyhledat loď, která by ji s dětmi dopravila do země Franků. Dostala také za úkol vzít s sebou

všechny knihy, které ve Scireburnanu najde, neboť Alfred se obával, že Dánové v případě vítězství veškeré knihy ve Wessexu spálí, a tak měla Æswith zachránit evangeliáře a díla o životech svatých a významných duchovních, stejně jako svazky historické a filozofické, což by mělo umožnit, aby se jejich syn Edward stal vzdělaným králem v exilu.

Iseult však byla s námi. Šla s Hild a s Eanflæd, která rozzlobila Ælswith, když prohlásila, že půjde s Leofrikem. Ženy vedly soumary naložené štíty, jídlem a rezervními kopími. Téměř každá měla nějakou zbraň, dokonce i jeptiška Hild – ta toužila pomstít se Dánům za to, že z ní udělali prodejnou děvku, a měla dlouhý nůž s úzkou čepelí. „Pomáhej jim Bůh, myslím Dánům, jestli se tyhle ďáblice dostanou mezi ně," řekl otec Pyrlig, když sledoval houf žen.

Spolu s ním jsem nyní jel na východ. Měl jsem k dispozici jezdce, kteří se pohybovali po okolních kopcích a drželi se na dohled od pochodujícího vojska i na dohled mezi sebou, aby byli neustále připraveni předat si znamení a uvědomit Alfreda, kdyby někdo z nich zahlédl nepřítele. Až dosud jsme však na žádného nenarazili. Táhli jsme pod jarní oblohou loukami plnými květin a kněží a mniši neúnavně prozpěvovali, i když muži, kteří jeli za Alfredovými korouhevníky, občas zanotovali některou z bojových písní.

Otec Pyrlig samozřejmě uměl obojí, duchovní zpěvy i ty válečné, a když se ke zpívajícím připojil, mával rukou do taktu a smál se na mě. „Určitě se ti už Iseult něco nazpívala, mám pravdu?"

„Máš," přikývl jsem.

„My Britové milujeme zpěv. Musím ji naučit nějaké církevní písně." Všiml si, že jsem se zatvářil kysele, a zasmál se. „Neměj strach, Uhtrede, Iseult není křesťanka."

„Že není?" pohlédl jsem na něj překvapeně.

„No dobrá, tak teď tedy je. Zatím… Škoda že jsi nebyl u toho, když jsem ji křtil. Ta voda byla hrozně studená, měl jsem z ní ruce jako rampouchy."

„Je pokřtěná, ale přitom říkáš, že není křesťanka," namítl jsem.

„Je a není," řekl Pyrlig a opět se široce usmál. „Teď je, protože je mezi křesťany, ale zároveň je pořád královna temnoty a nechce se toho vzdát."

„A ty věříš v královny temnoty?"

„Samozřejmě že věřím. Jak bych nevěřil? A ona jí je!“ řekl a pokřižoval se.

„Bratr Asser o ní prohlašoval, že je čarodějka,“ poznamenal jsem.

„To mohl,“ připustil Pyrlig. „Je to mnich! Mniši se nežení a bratr Asser se bojí žen, pokud nejsou škaredé jako noc, a tak je na ně zlý. Ale ukaž mu pěknou mladou ženskou a hned je celý zmatený. A taky samozřejmě nenávidí to, jakou moc mají ženy nad muži.“

„Moc?“

„Nemyslím jen to, jak je ovládají svými vnadami, ale skutečnou moc. Moje matka ji měla. Nebyla žádná královna temnoty, ale dovedla léčit a věštit.“

„Takže taky viděla do budoucnosti?“

Pyrlig zavrtěl hlavou. „To ne, ale zato věděla, co se děje daleko od ní. Když můj otec umíral, najednou vykřikla – hrozně vykřikla, protože věděla, co se stalo. A nemýlila se, právě v tu chvíli totiž otce srazil mečem jeden Sas. Ale nejlepší byla v léčení nemocí. Chodili k ní lidé z celého okolí a nikomu nevadilo, že se narodila jako Saska. Šli třeba týden cesty, jen aby se jich dotkla rukou. Mě se taky dotýkala, a měl jsem to zadarmo – zmalovala mě každý druhý den a musím říct, že jsem si to zasloužil. „Jako léčitelka byla opravdu výjimečná, a samozřejmě že se to kněžím nelíbilo.“

„Proč?“

„Protože my kněží říkáme lidem, že všechna moc pochází od Boha, a pokud ne od Boha, pak to musí pocházet od ďábla. Když jsou tedy lidé nemocní, církev chce, aby se modlili a platili kněžím. Kněží nemají rádi, když lidé příliš rozumí tomu, co se na světě děje, a nelíbí se jim, když chodí za ženou, aby je vyléčila. Ale co mají ti chudáci dělat? Dotek ruky mé matky, Bůh dej klidné odpočinutí její saské duši, působil spolehlivěji než všechny modlitby nebo dotek svátosti. Ale já lidem nezakazuju, aby chodili za léčitelkami, naopak jim to radím, když vidím, že by jim mohly pomoct.“ Odmlčel se, protože jsem zvedl ruku. Zdálo se mi, že jsem na severním svahu protějšího kopce zahlédl jakýsi pohyb, avšak vzápětí se ukázalo, že to byl pouze jelen. Nechal jsem ruku klesnout a znovu jsem pobídl koně. „A teď ta tvá Iseult,“ pokračoval Pyrlig, „byla vychovaná s touto mocí a nechce ji ztratit.“

„Copak se z ní při tom křtu nesmyla?“

„Vůbec ne! Křest ji jen trochu ochladil a očistil. Není na škodu jednou nebo dvakrát do roka se umýt," zasmál se. „Ale řeknu ti, že už v těch bažinách měla strach. Tys byl pryč a kolem ní samí Sasové, kteří na ni nenávistně dštili, že je pohanka, tak co měla dělat? Ale možná, že opravdu je křesťanka. Budu velebit Boha za takový dar, ale raději bych ho velebil za to, kdyby ji udělal šťastnou."

„A ty myslíš, že není šťastná?"

„Samozřejmě že není! Je do tebe zamilovaná," řekl a zasmál se. „A to, že se do tebe zamilovala, znamená, že musí žít mezi Sasy. Ubohé děvče. To je, jako když musí mladá a krásná laň žít mezi chrochtajícími prasaty."

„Jaký ty máš vzácný dar slova!" řekl jsem.

Zasmál se svému příměru, ale také mému kyselému obličeji. „Poraz Dány, Uhtrede," prohlásil, „a pak ji zbav nás, obtížných kněží, odveď ji pryč a dej jí houf dětí. Potom bude šťastná, a možná i opravdu moudrá. To je ten pravý dar, který je ženám dán, být moudré. Dar, jímž není obdařeno moc mužů."

Dar, kterým jsem byl obdařen já, se nazýval umění boje, i když toho dne jsem to nemohl dokázat. Neviděli jsme žádné Dány, ačkoliv jsem byl přesvědčen, že oni nás vidí dobře. V tuto chvíli už Guthrum nepochybně věděl, že Alfred konečně vyšel z bažin a táhne do vnitrozemí. Nabízeli jsme mu příležitost k tomu, aby nás zničil, aby zničil Wessex, a já jsem nepochyboval, že Dánové jsou připraveni vytáhnout proti nám.

Tu noc jsme strávili v jednom hradišti zbudovaném z hlíny dávnými lidmi a druhý den ráno jsme pokračovali vyhladovělým krajem na severovýchod. Jel jsem vpředu, opět jsem stoupal na kopce, abych vyhlížel nepřítele, ale znovu jako by se po něm zem slehla. Nad hlavou mi létali havrani, co chvíli odněkud někam pelášil zajíc, z lesů plných zvonků se ozývaly kukačky, ale Dánové nikde. Jel jsem po hřebeni vysokých vrchů, díval se na sever a neviděl jsem nic, a když slunce dospělo do zenitu, obrátil jsem se na východ. Měl jsem s sebou deset mužů, z nichž jeden pocházel z Wiltunsciru, takže zdejší kraj znal, a ten nás nyní vedl do údolí řeky Wiligu, kde se nacházel Egbertův kámen.

Asi míli před údolím jsme spatřili několik mužů na koních, ale jeli na jih od nás, a když jsme docválali přes pastvinu blíž, zjistili jsme, že je to

Alfred, doprovázený Leofrikem, pěti vojáky a čtyřmi kněžími. „Byli jste u kamene?“ zavolal na mě dychtivě král.

„Ne, pane.“

„Určitě tam jsou a čekají na nás,“ řekl, zklamaný tím, že pro něj nemám žádnou zprávu.

„Neviděl jsem ani žádné Dány, pane.“

„Bude jim trvat dva dny, než se dají dohromady,“ prohlásil pohrdavě. „Ale přitáhnou, o tom není pochyb, a my nad nimi zvítězíme!“ Otočil se v sedle a našel pohledem mezi kněžími otce Beoccu. „Bolí tě zadek, otče?“

„Hrozně, pane.“

„Já vím, že nejsi žádný jezdec, Beocco, ale vydrž. Už to není daleko, pak si odpočineš.“ Alfred byl ve vzrušené náladě, nebo spíš ve stavu horečného očekávání. „Odpočineš si před bojem. Budeš odpočívat a modlit se, otče, a pak se budeš modlit a bojovat. Modlit se a bojovat,“ opakoval, potom pobídl koně do cvalu a my jsme ho následovali přes rozkvetlý sad vzhůru do svahu a dál po táhlém vrcholu kopce, na němž se v nové trávě bělaly kosti mrtvého dobytka. Les na úpatí vrchu vroubily rozkvetlé bílé hlohy a oblohou směrem od nás plachtil jestřáb a mířil přes údolí k zčernalým zbytkům jakési vypálené usedlosti.

„Tam je to, pane, za tím hřebenem!“ zavolal na mě náš průvodce.

„Co je tam?“

„Defereal.“

To bylo jméno osady v údolí řeky Wiligu, kde na nás čekal Egbertův kámen, a Alfred pobídl koně ostruhami a řítil se k vrcholu kopce, až za ním vlál jeho modrý plášť. Všichni jsme cválali jako o závod, roztaženi po celé šířce vrchu, každý hnán dychtivostí být první, komu se otevře pohled na shromážděné saské vojsko. A pak Beoccův kůň klopýtl. Jak řekl Alfred, otec Beocca nebyl žádný jezdec, což nepřekvapovalo už vzhledem k tomu, že byl chromý a měl ochrnutou ruku, a když se tedy kůň nečekaně naklonil dopředu, nestačil Beocca reagovat a vyletěl ze sedla. Zahlédl jsem, jak se koulí v trávě, a otočil jsem koně. Naštěstí se už kněz zvedal. „Nic se mi nestalo, Uhtrede, jen jsem si natloukl,“ volal na mě s tváří zkřivenou bolestí. „Nic mi není, jeď dál!“

Chytil jsem jeho koně. Beocca už byl na nohou a rychle kulhal k vrcholu, kde stáli Alfred a ostatní jezdci v řadě jako sochy a zírali do

údolí pod sebou. „Měli jsme s sebou vzít praporce," prohlásil Beocca, když jsem mu podával uzdu.

„Proč?"

„Aby ti z fyrdu věděli, že přijíždí král," řekl bez dechu. „Uviděli by proti obloze jezdce s praporci a poznali by, že je to on, Uhtrede. Uviděli by kříž a draka dštícího oheň. In hoc signo vinces! Alfred bude nový Konstantin, Uhtrede, válečník ve znamení kříže! In hoc signo. Buď za to Bohu chvála, velká chvála."

Neměl jsem ponětí, o čem mluví, ale ani jsem se o to nestaral.

Neboť to už jsem dojel na vrchol i já a přede mnou se otevřel pohled dolů, do dlouhého, překrásného údolí řeky Wiligu.

Které bylo prázdné.

Hleděl jsem tam a neviděl jsem jediného muže, jenom řeku a vrby podél ní a zelené lučiny a olše a volavky, které poletovaly nad vzrostlou trávou zvlněnou větrem, a pak i ony tři Egbertovy kameny na svahu nad Wiligem, u nichž se mělo shromáždit wessexské vojsko. Ale nebyl tam nikdo. Ani jediný člověk v dohledu. Údolí bylo prázdné.

A potom pomalu vstoupili do údolí ti, které jsme přivedli z Æthelingægu, k nimž se už nyní připojil sumorsaetský fyrd. Dohromady to bylo něco přes tisíc mužů, z nichž asi polovina byla vyzbrojena pro boj ve štítové hradbě, zatímco zbývající se hodili jen na to, aby postrkovali přední řady dopředu nebo dobíjeli raněné, či spíš umírající.

Nechtěl jsem se dívat na Alfredovo zklamání, ale když se konečně otočil a začal dávat příkazy, kde zřídit tábor a kam vypustit našich pár koní na pastvu, byl bledý jako smrt a rysy měl stažené napětím. Později jsem vyjel s Leofrikem, Steapou, otcem Pyrligem a několika dalšími muži na vysokou horu severně od tábora. Byl to opravdu příkrý vrch, ale to nezabránilo dávným lidem, aby vysoko na svahu nezřídili jedno ze svých zvláštních pohřebišť.

„Je to plné draků a podobných oblud," řekl mi Pyrlig a podlouhlou mohylu zeširoka objel.

„A už jsi někdy takového draka viděl?" zeptal jsem se.

„Kdybych ho viděl, už bych tady nebyl. Nikdo nemůže vidět draka a zůstat naživu!"

Otočil jsem se v sedle a chvíli hleděl na mohylu. „Myslel jsem, že se tam pohřbívali zemřelí."

„Ano, pohřbívali, a se všemi jejich poklady. Proto je hlídají draci, na to jsou. Pohřbi zlato a vylíhne se tam drak.“

Naše koně se jen ztěžka škrábali do příkrého svahu, ale na vrcholu hory jsme našli širokou travnatou louku, z níž se otevíral výhled daleko na sever. Kvůli tomu jsme vystoupili tak vysoko, abychom pátrali po Dánech. Alfred si mohl myslet, že se objeví až za dva za tři dny, ale já jsem předpokládal, že jejich zvědové jsou už blízko, a nedalo se vyloučit, že se některá z jejich ozbrojených band křižujících krajem pokusí napadnout náš tábor u řeky.

Přesto jsem stále nikoho neviděl. Směrem na severovýchod se táhla rozlehlá travnatá pahorkatina, kopce jako stvořené pro pastvu ovcí, zatímco přímo vpředu ležela nížina, po jejíchž rozkvetlých loukách se pomalu sunuly stíny oblaků.

„Co bude teď?“ zeptal se mě Leofric.

„Jak to mám vědět?“

„Tisíc mužů… Přece nemůžeme jít proti Dánům s tisíci muži.“

Nic jsem na to neřekl. Daleko na severním obzoru se kupily temné mraky.

„Dokonce tady ani nemůžeme zůstat,“ pokračoval Leofric. „Tak kam půjdeme?“

„Vrátíme se do bažin?“ navrhl otec Pyrlig.

„Časem připlují další dánské lodě,“ řekl jsem, „a nakonec nás v těch bažinách dostanou. Kdyby tam po řekách poslali sto lodí, jsou bažiny jejich.“

„Půjdeme do Defnasciru,“ zabručel Steapa.

A tam to dopadne stejně, pomyslel jsem si. V defnascirských horách a lesích bychom mohli být nějakou dobu v bezpečí, ale nakonec by Dánové přišli i tam a po sérii bojů a šarvátek by Alfred postupně vykrvácel k smrti. Navíc jakmile se Dánové za mořem dozvědí, že Alfred je zahnán kamsi do kouta Wessexu, připlují s ještě větším počtem lodí, aby si zabrali dobrou půdu, kterou on nemůže obhospodařovat. A v tom spočíval další důvod, proč chtěl Alfred rozhodnout boj s Dány o Wessex v jediné bitvě – nemohl si dovolit, aby se na všechny světové strany rozhlásilo, jak jsme slabí.

Ale bohužel to byla pravda, opravdu jsme byli slabí. Měli jsme tisíc mužů a naše sny se zřítily z oblačných výšin na zem. Náhle jsem se začal smát. „Co je?“ zeptal se Leofric.

„Vzpomněl jsem si, jak na mě Alfred naléhal, abych se naučil číst,“ odpověděl jsem. „K čemu?“

I Leofric si na to vzpomněl a taky se zasmál. Byla to jedna z Alfredových zásad, že každý velitel, kterému hodlal svěřit větší oddíl vojska, musí umět číst, i když zrovna v Leofrikově případě, kterého jmenoval velitelem své tělesné stráže, tu zásadu porušil. V tuhle chvíli se mi to zdálo zcela směšné, všechna ta námaha, kterou jsem musel podstoupit, abych byl schopen přečíst si jeho rozkazy, přitom mi za celou dobu neposlal ani jediný. „Umět číst je užitečná věc,“ prohlásil Pyrlig.

„K čemu?“

Chvíli o tom uvažoval. Náhlý poryv větru mu rozevlál vlasy i vous. „K tomu, aby sis mohl přečíst všechny ty skvělé příběhy v evangeliáři,“ řekl zvesela, „nebo životopisy svatých. Tam je taky spousta poučných historek. Třeba ta o svaté Donwen! To byla krásná dívka, která podala svému milenci nápoj, jenž ho proměnil v led.“

„A proč to udělala?“ zeptal se Leofric.

„Nechtěla se za něho vdát,“ odpověděl Pyrlig. Zřejmě nás chtěl rozptýlit, ale nikdo nebyl zvědavý, jak příběh svaté Donwen skončil, a tak se otočil a zahleděl se k severu. „Odtamtud by měli Dáni přijít, že?“ zeptal se po chvíli.

„Zřejmě,“ odpověděl jsem… a pak jsem je uviděl. Nebo jsem si to aspoň myslel. Zdálo se mi, že mé oči zaregistrovaly na svazích vzdálených kopců nějaký pohyb, jiný než pohyb stínů mraků, a náhle jsem si přál, aby tady s námi byla Iseult, která měla zrak jako ostříž. Ale na to, aby se sem dostala, by potřebovala koně, a my jsme neměli dost koní pro bojovníky, natož pro ženy, zatímco Dánové měli tisíce koní, jež ukořistili Alfredovi u Cippanhammu a nakradli v celém Wessexu. Koně, jezdci… Měl jsem dojem, že ten pohyb na vzdáleném svahu…, že je to skupina jezdců. Zřejmě dánských zvědů, kdo jiný by to byl? A pak náhle zmizeli. Uviděli nás a rychle se skryli. Byl to jen okamžik a svah ležel daleko od nás, takže jsem si nemohl být jistý, co jsem vlastně viděl.

„Anebo možná vůbec nepřijdou,“ pokračoval jsem, „projdou kolem nás a potáhnou na Wintanceaster a další města.“

„Ne, přijdou – ti bastardi přijdou,“ prohlásil chmurně Leofric a já jsem si pomyslel, že má zřejmě pravdu. Vědí, že jsme tady, a budou nás chtít zničit, neboť potom už pro ně bude všechno snadné.

Otec Pyrlig otočil koně, jako by se chtěl vracet do údolí, ale pak se zarazil. „Takže podle vás nemáme naději?“

„Je jich čtyřikrát nebo pětkrát víc,“ řekl jsem.

„Tak musíme každý bojovat za čtyři nebo za pět!“

Usmál jsem se. „Každý Dán, který sem připlul, je válečník, otče,“ snažil jsem se mu vysvětlit. „Ti, co hospodaří na polích, zůstávají doma v Dánsku. Sem přicházejí jen ti nejdivočejší a nejbojovnější. A v našem vojsku jsou skoro všichni sedláci, přičemž takoví musí být tři nebo čtyři, aby zabili válečníka.“

„Ale ty jsi válečník,“ řekl. „Všichni tady jste válečníci, všichni umíte bojovat, tak jděte těm druhým příkladem. Veďte je a pobijte naše nepřátele, Bůh je na naší straně. Kdo nad námi může zvítězit, když je s námi On? Chceš, abych ti ukázal jeho zázrak?“

„Ukaž.“

„Tak se podívej tamhle,“ řekl a namířil ruku dolů k Wiligu. Otočil jsem koně a tam, v odpoledním slunci, jsem uviděl zázrak. Zázrak, v který jsme doufali. Přicházeli ozbrojení wessexští muži, a přicházeli po stovkách, z východu i z jihu, proudili dolů z kopců – muži západosaského fyrdu poslechli svého krále a přicházeli zachránit svou zem.

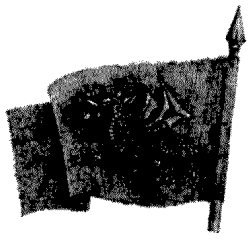
„Teď už jsou jen dva sedláci na jednoho válečníka!“ zvolal Pyrlig rozjařeně.

„Takže ne po krk, ale jen po kolena,“ zamumlal Leofric.

Ale už jsme nebyli sami. Wessexský fyrd se scházel.

ČÁST TŘETÍ

Fyrd

Kapitola dvanáctá

Většinou přicházeli ve velkých oddílech vedeni svými thény a ostatní pak v menších houfech, ale všichni se postupně spojovali ve velké vojsko, jako když se prameny a potoky stékají v širokou řeku. Ealdorman Suth Seaxy přivedl téměř čtyři stovky mužů a ještě se omlouval, že jich nemá víc. U jeho břehů však křižovaly dánské lodě a musel nechat část fyrdu na pobřeží na stráži. Wiltunscirský fyrd odvedl Wulfhere ke Guthrumovu vojsku, avšak správce hrabství, hrozivě vyhlížející muž jménem Osric, objel jižní oblast země a dal dohromady na osm set mužů, kteří odmítli výzvu svého ealdormana a místo toho nyní ochotně přišli posílit Alfreda. Také ze vzdálených oblastí Sumorsastu přišly houfy ozbrojenců a spojily se s Wiglafovým fyrdem, takže ten nyní čítal na tisíc mužů, a dalších pět stovek přitáhlo z Hamptonsciru, včetně Burgweardovy garnizony. Mezi těmi, které přivedl Burgweard, byli i Eadric a Cenwulf, členové posádky Heahengelu, a oba mě objali a s nimi přijel i otec Willibald, celý dychtivý a vzrušený. Téměř všichni přišli pěšky a byli unavení a hladoví a rozpadaly se jim boty, ale měli meče a sekery a kopí a štíty a někdy v půli odpoledne už bylo v údolí Wiligu na tři tisíce mužů, přičemž stále přicházeli další. V tu dobu jsem vyjel ke vzdáleným kopcům, kde, jak se mi zdálo, jsem spatřil dánské zvědy.

Vyslal mě tam Alfred. Už jsem chtěl vyrazit, ale na poslední chvíli se nabídl otec Pyrlig, že pojede se mnou. Alfred se zatvářil překvapeně a po

krátkém zaváhání přikývl na souhlas. „Přiveď Uhtreda v bezpečí zpátky, otče,“ řekl odměřeně.

Mlčky jsme projeli rozrůstajícím se táborem, ale jakmile jsme se ocitli sami, změřil jsem si Pyrliga ostrým pohledem. „To jste měli domluvené?“ zeptal jsem se nakvašeně.

„Co?“

„Že pojedeš se mnou. Už jsi měl koně osedlaného. Tak o co Alfredovi jde?“

„O co jiného?“ zazubil se Pyrlig. „Mám tě přemluvit, aby ses stal křesťanem. Král má velkou důvěru v moc mých slov.“

„Ale já jsem křesťan,“ namítl jsem.

„Už jsi?“

„Byl jsem přece pokřtěn. Dokonce dvakrát.“

„Dvakrát? Takže dvojnásob zbožný? Jak jsi k tomu přišel, že tě křtili dvakrát?“

„Když jsem byl malý chlapec, změnili mi jméno a moje nevlastní matka měla strach, že by mě v nebi pod tím starým nepoznali.“

„Takže z tebe poprvé smyli ďábla a podruhé ho na tebe znovu nacákali?“ řekl se smíchem. Nic jsem na to neřekl a nějakou dobu jsme jeli mlčky. „Ale Alfred si přeje, abych z tebe udělal dobrého křesťana,“ ozval se znovu Pyrlig. „Chce získat Boží požehnání.“

„Má strach, že nás Bůh zatratí kvůli tomu, že bojuju na jeho straně?“

„Ne,“ zavrtěl Pyrlig hlavou. „Bůh ví, že našimi nepřáteli jsou pohané, a že když nad námi zvítězí, bude poražen Kristus. Tohle není jen válka o zemi a o půdu, to je válka o Boha. A Alfred, chudák, je Boží sluha a udělal by pro svého Pána všechno, co je v lidských silách, a tak se tě snaží přetvořit v člověka, který by byl příkladem křesťanské pokory. Myslí si, že kdyby dokázal tebe dostat na kolena, bylo by pro něj snadné přinutit Dány, aby se před ním plazili.“

Rozesmál jsem se, čehož ostatně chtěl Pyrlig dosáhnout. „Jestliže ho to teď, před bojem, povzbudí,“ prohlásil jsem, „pověz mu, že jsem dobrý křesťan.“

„To jsem zamýšlel v každém případě, abych pozvedl jeho ducha. Ale stejně jsem s tebou chtěl jet.“

„Proč?“

„Protože mi tenhle život chybí. Kdybys věděl jak moc! Byl jsem rád bojovníkem. Té nezodpovědnosti a bezuzdnosti, co jsem si užil! Zabíjel jsem, dělal jsem z žen vdovy, děsil děti… A byl jsem v tom, věru, dobrý a teď mi to chybí. Taky jsem byl vždycky dobrý zvěd. Pokaždé jsme věděli, jak se vy, Sasové, motáte po kraji jako zbloudilí vepři, zatímco vy jste o nás neměli ani tušení. Neboj se, nebudu do tebe vtloukat Krista, jakkoliv by si to Alfred přál."

Naším úkolem bylo objevit Dány, pokud se nějací v blízkosti pohybovali. Alfred vstoupil do údolí Wiligu, aby uzavřel Guthrumovi cestu do srdce Wessexu, avšak stále se obával, že Dánové odolají pokušení zničit naše malé vojsko a místo toho projdou kolem nás a vtrhnou do jižního Wessexu, čímž by nás dostali do ještě horší situace, než když jsme trčeli v bažinách, obklopeni kolem dokola dánskými pevnostmi. Proto Alfred zoufale toužil po jakýchkoliv zprávách o tom, že se o nás nepřítel zajímá, a kvůli tomu jsme já a Pyrlig jeli údolím k severovýchodu, až jsme dorazili k místu, kde do Wiligu ústila jakási malá říčka. Pokračovali jsme podél ní a po nějaké době jsme se dostali k rozsáhlému spáleništi, neboť jen tak se dalo nazvat to, co tam zbylo z velké vesnice. Říčka protékala úrodnou obdělávanou půdou, ale nikde žádný dobytek, žádné ovce, pouze zanedbaná políčka zarostlá plevelem. Jeli jsme pomalu, neboť naši koně byli unaveni, a také jsme se už ocitli dosti daleko na sever od Alfredova tábora. Rovněž slunce se pomalu sklánělo k západu, třebaže už byl květen a dny se prodlužovaly. Nad hladinou řeky poletovaly jepice, po nichž občas vyskočil z vody pstruh. V jednu chvíli jsme však zaslechli trochu jiné zvuky a oba jsme se zastavili a napnuli uši, ale potom se ukázalo, že to jsou jen dvě vydří mláďata, která se šplouchala ve vodě mezi kořeny vrbiček. V trnkových keřích hnízdili holubi a na břehu štěbetalo ptactvo, zatímco odněkud z dálky občas zaznělo houkání žluny. Nějakou dobu jsme pokračovali dál mlčky. Teď už jsme se odklonili od řeky a vjeli do jakéhosi sadu, v němž v korunách, obalených růžovými květy, zpívali krutihlavové.

Náhle Pyrlig zastavil a ukázal na zem. Pohlédl jsem tam. V rozbláceném místě v trávě jsem uviděl četné otisky kopyt, a třebaže už na ně stačily napadat drobné lístky květů, bylo zřejmé, že jsou čerstvé. „Byli tady, bastardi," řekl kněz. „A není to tak dávno."

Rozhlédl jsem se, ale nikoho jsem neviděl. Po obou stranách údolí se strmě zvedaly zalesněné stráně. Najednou se mě zmocnil nepříjemný pocit, že jsme sledováni – že jsme nebyli dost opatrní a vlci jsou blízko. Otec Pyrlig se zřejmě cítil podobně. „Kdybych byl na jejich místě, skrýval bych se někde tamhle," řekl tiše a nepatrným pohybem hlavy ukázal na les na západní straně.

„Proč?"

„Možná o nás vědí a odtamtud by nás mohli dobře pozorovat," odpověděl. „Nevím, Uhtrede, prostě si myslím, že ti bastardi jsou tam."

Obrátili jsme se tedy na druhou stranu a dali se na východ. Jeli jsme pomalu, jako by nás nic na světě neznepokojovalo, ale jakmile jsme se ocitli v lese, zamířili jsme na sever. Oba jsme se dívali po dalších stopách po kopytech, ale žádné jsme už nenašli. Postupně nás také opouštěl pocit, že jsme sledováni, i když jsme ještě dlouho čekali a pátrali pohledem v každém stínu, zda za námi někdo pokradmu nejede. Nic jsme však neviděli a slyšeli jsme jen šumění větru v korunách stromů. Přesto jsem věděl, že Dánové jsou někde nablízku – věděl jsem to stejně jistě jako pes, který leží v síni u ohně, ví, když se venku kolem domu plíží vlci. Zježí se mu srst, vycení zuby a chvěje se.

Dojeli jsme na místo, kde les končil, sesedli jsme, uvázali koně a pěšky jsme došli až na kraj lesa.

A pak jsme je zahlédli.

Třicet nebo čtyřicet Dánů. Sjížděli na druhé straně údolí z kopce, z něhož zřejmě vyhlíželi na jih, a teď se vraceli. Jeli roztroušeni v dlouhé řadě, která se táhla po holém svahu a v nižších partiích mizela v lese.

„Zvědové," řekl Pyrlig.

„Z toho kopce toho moc neviděli," poznamenal jsem.

„Zato viděli nás."

„Taky si myslím."

„Ale proč nás nenapadli?" uvažoval Pyrlig. „Jsme jen dva."

„Podívej se na mě."

„To potěšení mám teď každý den."

„Myslejí si, že jsem Dán," řekl jsem. Neměl jsem drátěnou košili ani helmu, takže mi vlasy splývaly přes ramena na kožený kabátec, a na pažích se mi leskly náramky. „A tebe mohli považovat za cvičeného medvěda," dodal jsem.

Zasmál se. „Tak co, pojedeme za nimi?“

Jediným rizikem při tom bylo, že jsme se museli dostat na druhou stranu údolí, ale opět jsem se spolehl na to, že mě mají za Dána. Vyjeli jsme tedy z lesa, překročili údolí a opět se ponořili do protějšího hvozdu. Slyšeli jsme je dřív, než jsme je spatřili. Chovali se bezstarostně, mluvili spolu a smáli se a zřejmě je ani ve snu nenapadlo, že by nablízku mohli být Sasové. Pyrlig si zastrčil křížek na krku za kožený kabátec a pak jsme jen čekali, až poslední z Dánů projede kolem. Teprve potom jsme pobídli koně do svahu, abychom našli jejich stopy a dali se za nimi. Stíny se už notně prodloužily a z toho jsem usoudil, že dánské vojsko nemůže být daleko, neboť zvědové se jistě budou chtít dostat do bezpečí ještě před setměním. Jenže později, když kopce přešly do rovinatějšího terénu, začalo být zřejmé, že tihle jezdci nemají v úmyslu vrátit se dnes ke Guthrumovu vojsku. Výzvědné skupiny Dánů měly svůj tábor, a když jsme se k němu přiblížili, málem jsme padli do rukou jiného houfu, který se zase vracel z východu. Zaslechli jsme je v poslední chvíli a ještě jsme se stačili skrýt v houští a potom sledovat, jak kolem nás projíždí asi tucet mužů. Pak jsme sesedli a přikradli se na kraj lesa, abychom viděli, kolik nepřátel v táboře je.

Odhadl jsem, že jich na malé loučce táboří asi sto padesát, a už začali zapalovat ohně, což znamenalo, že tam hodlají strávit noc. „To jsou všechny jejich výzvědné skupiny,“ zašeptal Pyrlig.

„Chovají se, jako by je nemohlo nic ohrozit, mizerové,“ řekl jsem. Guthrum je vyslal, aby prozkoumali hory, a oni se v nich cítili natolik bezpeční, že si zřídili tábor na louce. Ani ve snu je nenapadlo, že by na ně mohli Sasové zaútočit. A měli pravdu. Západosaské síly byly daleko na jihu a my jsme v téhle oblasti neměli žádný bojový oddíl, a tak mohli strávit klidnou noc a ráno znovu vyrazit, aby sledovali pohyb Alfredova vojska.

„Ale jestliže jsou tady, znamená to, že Guthrum táhne za nimi,“ uvažoval Pyrlig.

„Je to možné,“ řekl jsem. Anebo jde Guthrum na západ, či na východ a tyhle muže zde nechal, aby měl jistotu, že Alfred o jeho manévru neví a nereaguje na něj.

„Měli bychom se vrátit,“ připomněl Pyrlig. „Brzy bude tma.“

A právě v tu chvíli jsem zaslechl hlasy. Naznačil jsem Pyrligovi, aby byl zticha, a začal jsem se opatrně krást blíž, přičemž jsem se stále držel v hustém podrostu. A pak jsem zřetelně uslyšel to, co jsem předtím jen zaslechl a nebyl si tím jistý. Angličtinu. „Mají tu Sasy," zašeptal jsem Pyrligovi, který se držel za mnou.

„Že by Wulfherovi lidé?"

Zdálo se to víc než pravděpodobné. Byli jsme ve Wiltunsciru a kdo jiný než Wulfherovi lidé, kteří se zde vyznají, by měl dánským zvědům dělat průvodce?

Sasové šli do lesa a za chvíli jsme slyšeli, že sekají suché dřevo na oheň. Mohlo jich být asi deset. Předpokládal jsem, že většina Wulfherových mužů by zřejmě nerada bojovala proti Alfredovi a svým krajanům, ale někteří se jistě s velkou ochotou přizpůsobili novým záměrům svého pána a nepochybně právě ty Wulfhere poslal, aby dělali průvodce dánským zvědům. Ostatně takovou službou mohl pověřit jen ty, kteří měli jeho plnou důvěru, neboť si jistě uvědomoval nebezpečí, že by ti méně loajální mohli využít příležitosti a přeběhnout k Alfredovi, nebo prostě utéct. Takže tihle Sasové museli pocházet z jeho družiny, tedy z řad těch, již měli naději získat nejvíc, jestliže budou ve válce mezi Dány a Západními Sasy na straně vítězů.

„Měli bychom se vrátit k Alfredovi, než bude tma," připomněl mi znovu šeptem Pyrlig.

Avšak vzápětí se ozval docela blízko nedůtklivý hlas. „Zítra pojedu s nimi," řekl jeden z mužů.

„Ne, pane," odpověděl kdosi druhý. Pak jsem zaslechl zvuky, které neklamně prozrazovaly, že někdo z těch dvou, nebo možná oba, močí. „Nikam zítra nepojedeš," pokračoval ten druhý, „zůstaneš tady."

„Chci je vidět," ozval se znovu nedůtklivý hlas.

„Však je tak jako tak brzy uvidíš. Ale ne zítra. Zůstaneš tady se strážemi."

„K tomu mě nedonutíš."

„Mám právo udělat s tebou, co uznám za vhodné, pane. Sice tady velíš, ale zároveň musíš poslouchat moje rozkazy." Hlas tohoto muže byl hluboký a tvrdý. „A teď ti rozkazuju, že zůstaneš tady!"

„Jestli budu chtít, pojedu." Nedůtklivý hlas zněl naopak slabošsky a ten druhý už neodpověděl.

Pomalu a opatrně, aby čepel nezaskřípala, jsem vytáhl z pochvy Hadí dech. Pyrlig na mě zmateně civěl. „Běž pryč," zašeptal jsem mu, „a dělej přitom hluk." Svraštil čelo, protože teď už vůbec nechápal, k čemu se chystám, ale já jsem trhl hlavou, aby mě poslechl, a tak se rozhodl, že mi bude věřit. Vstal a s tichým pohvizdováním vykročil k místu, kde jsme nechali koně. Oba muži ho zaslechli a ihned se vydali za ním. Vpředu šel ten s hlubokým hlasem. Okamžitě jsem poznal, že je to starý válečník, velký chlap s břichem a zjizvenou tváří. „Hej, ty tam, zastav se!" houkl na Pyrliga. A to byla poslední slova, která kdy řekl, neboť v tu chvíli jsem vyrazil z úkrytu, několika skoky se ocitl před ním a jediným máchnutím Hadího dechu mu prosekl hrdlo. Ucítil jsem, že ostří meče narazilo na páteř, a pak už z rány vytryskl proud jasné krve a zbarvil zetlelé listí kolem doruda. Muž padl na zem jako poražený býk. Ten druhý, který šel těsně za ním, zůstal stát jako ochromený a nezmohl se ani na obranu ani na útěk, takže jsem ho chytil za paži, zkroutil mu ji, smýkl jím do keřů a tam ho srazil k zemi.

Chtěl vykřiknout, ale já jsem mu přitiskl zkrvavenou čepel na ústa a on se roztřásl hrůzou.

„Jestli hlesneš, jsi mrtvý," pohrozil jsem mu. Pyrlig se mezitím vrátil. V ruce třímal meč.

Pohlédl na mrtvého, který měl ještě pořád rozepnuté kalhoty, pak se k němu sklonil a udělal mu na čele znamení kříže. Muž zemřel rychle a jeho druha jsem se zmocnil bez většího hluku, takže nikdo z těch, kteří o pár desítek kroků dál sekali dříví, si ničeho nevšiml, protože žádný nepřerušil práci. „Tady toho vezmeme s sebou do tábora," řekl jsem Pyrligovi a přitiskl jsem čepel meče na mužovo hrdlo. „Jestli jen hlesneš, rozpárám tě od hrdla až k rozkroku, rozuměls?"

Muž přikývl.

„Dělám ti laskavost, kterou jsem ti dlužil," dodal jsem a usmál se na něj.

Neboť můj zajatec byl Æthelwold, Alfredův synovec a rádoby král Západních Sasů.

Muž, kterého jsem zabil, se jmenoval Osbergh, byl velitelem Wulfherovy družiny a jeho posledním úkolem bylo zajistit, aby se Æthelwold nedostal do problémů.

Na to měl totiž Æthelwold talent, dostávat se do problémů… a do situací, které mu přinášely smůlu. Podle práva se měl stát králem Wessexu, i když by to byl zřejmě král poslední, neboť byl nerozumný, nezodpovědný a hloupý a po tom, co přišel o trůn, hledal útěchu v pivu a u žen. Přesto toužil proslavit se jako bojovník, avšak Alfred mu k tomu odmítal dát příležitost v obavě, že by si na bitevním poli skutečně mohl vysloužit pověst statečného muže. Æthelwold, právoplatný nástupce na trůnu po zemřelém otci, musel zůstat stále tím pošetilým holkařem a opilcem, aby v něm nikdo nemohl vidět Alfredova soka. Zdálo se, že by se Alfred Æthelwolda mnohem snáz zbavil, kdyby ho nechal zabít, ale pokud šlo o rodinu, byl Alfred příliš přecitlivělý. Anebo mu v tom možná bránilo jeho křesťanské svědomí. Ale ať už za tím byl jakýkoliv důvod, nechával Æthewolda žít a ten se za tuto milost strýci odvděčoval tím, že ze sebe vytrvale dělal hlupáka a pošetilce.

V posledních měsících se však díky okolnostem uvolnil z Alfredova vodítka a jeho zmařeným ambicím se dostalo povzbuzení. Konečně si směl obléknout drátěnou košili a nosit meč. Byl to vysoký a nápadně hezký muž a nyní se mohl cítit jako bojovník, třebaže o duši bojovníka neměl ani ponětí. Když jsem mu přitiskl ostří meče na hrdlo, pomočil se strachem a nyní, coby zajatec, byl krotký jako beránek, povolný, vyděšený a vděčný za to, že ho někdo někam vede.

Řekl nám, že si vymohl na Wulfherovi, aby mu dovolil bojovat, a když dostal Osbergh za úkol doprovázet s oddílem vojska Dány do hor, svěřili mu formální velení saských ozbrojenců. „Wulfhere mě jmenoval velitelem," prohlásil smutně, „ale stejně jsem musel poslouchat Osbergha."

„Wulfhere se zachoval jako zatracený hlupák, že tě pustil z dohledu, a ještě tak daleko," poznamenal jsem.

„Myslím, že už mě začínal mít dost," přiznal Æthelwold.

„Proč? Obskakovals mu jeho ženy?"

„Nebyla to jeho žena, jenom služka. Ale chtěl jsem jet s oddílem zvědů a Wulfhere řekl, že se můžu od Osbergha hodně naučit."

„A dnes ses od něj naučil, že se nevyplácí chcát v hloží," řekl jsem, „a to je náramně užitečná zkušenost."

Æthelwold jel na Pyrligově koni a waleský kněz šel pěšky a vedl zvíře za uzdu, protože jsem svázal Æthelwoldovi ruce. Slunce už

zapadlo, ale na západní obloze stále zůstávalo dost světla, abychom viděli na cestu podél toku menší říčky. Vysvětlil jsem Pyrligovi, kdo Æthelwold je, a kněz se na něj potěšené usmál. „Takže jsi vlastně wessexský princ?“ zeptal se.

„Měl jsem být králem,“ odpověděl Æthelwold zatrpkle.

„Neměl,“ řekl jsem.

„Můj otec byl král. A Guthrum teď slíbil korunu mně.“

„Už to, žes mu věřil, znamená, že jsi hlupák. Byl bys králem tak dlouho, dokud by tě potřeboval. Pak už bys byl jen mrtvola.“

„To budu tak jako tak, protože teď mě dá zabít Alfred,“ zaskuhral mladík nešťastně.

„Měl by to udělat,“ přikývl jsem, „ale máš štěstí, že ti dlužím laskavost.“

„Myslíš, že se ti ho podaří přesvědčit, aby mě nechal naživu?“ zeptal se dychtivě.

„Ty ho musíš přesvědčit,“ řekl jsem. „Padni před ním na kolena a snaž se mu namluvit, žes čekal na příležitost, abys mohl Dánům uprchnout. Teď se ti to konečně povedlo, našels nás a přicházíš mu nabídnout svůj meč.“

Æthelwold na mě jen zíral.

„Dlužím ti laskavost,“ připomněl jsem mu znovu, „tak ti daruju život. Rozvážu ti pouta a ty půjdeš k Alfredovi a řekneš mu, že se připojuješ k němu, protože právě to jsi chtěl už od Vánoc udělat. Rozumíš?“

Æthelwold se zamračil. „Ale on mě nenávidí.“

„Samozřejmě že tě nenávidí,“ souhlasil jsem. „Ale když před ním poklekneš a budeš přísahat, žes nikdy neporušil přísahu věrnosti, kterou jsi mu složil, co asi tak udělá? Obejme tě, odmění tě a bude na tebe hrdý.“

„Opravdu?“

„Pokud mu k tomu ještě řekneš, kde jsou Dánové a co mají v úmyslu,“ vstoupil do hovoru Pyrlig.

„To mu řeknu,“ souhlasil ochotně Æthelwold. „Táhnou z Cippanhammu směrem na jih. Od dnešního rána.“

„Kolik jich je?“

„Pět tisíc.“

„A táhnou sem?“

„Půjdou tam, kde je Alfred. Guthrum si myslí, že má šanci ho zničit a potom že už ho bude čekat léto samé stříbro a ženy.“ Ta poslední slova řekl téměř tklivě a já jsem věděl, že se celou dobu těšil, jak se bude na drancování Wessexu, na tom létě samé stříbro a ženy, podílet. „A kolik mužů má Alfred?“ zeptal se.

„Tři tisíce.“

„Panebože!“ vydechl zděšeně.

„Vždycky jsi přece toužil být bojovník,“ řekl jsem, „a nejlíp si uděláš jméno, když budeš udatně bojovat v menším vojsku.“

„Ale já…“

Zíral na mě a nevěděl, co říct. Světlo na západním obzoru už zmizelo, a protože nesvítil měsíc, pohltila nás tma. Naštěstí nás vedla řeka, po jejímž pravém břehu jsme se drželi, takže jsme nemohli zabloudit, a po nějaké době jsme ve tmě zahlédli probleskovat zář ohňů a podle temných kulis hor po stranách jsme poznali, že už jsme blízko Alfredova tábora. Otočil jsem se v sedle a měl jsem dojem, že podobnou zář vidím daleko na severu – zář Guthrumových ohňů.

„Ale jestli mi rozvážeš pouta a necháš mě jít, co mi zabrání v tom, abych se vrátil k Dánům?“ zeptal se vzdorovitě Æthelwold.

„Nic,“ odpověděl jsem, „kromě jistoty, že tě znovu chytím, a pak už tě zabiju.“

Chvíli o tom přemýšlel. „A víš jistě, že mě Alfred přivítá?“

„S otevřenou náručí,“ odpověděl za mě Pyrlig. „Bude to jako návrat ztraceného syna. Přivítá tě poraženým telátkem a oslavnými zpěvy. Jenom mu musíš říct o tom, že Guthrum táhne na nás.“

Dojeli jsme k Wiligu a pak už to bylo snadné, neboť nás vedla stále jasnější zář ohňů. Před táborem jsem rozvázal Æthelwoldovi pouta a vrátil mu meče. Stejně jako já měl dva, jeden dlouhý a k tomu krátký sax. „Tak, princi,“ řekl jsem, „je čas, abys padl na kolena a plazil se v blátě.“

Našli jsme Alfreda uprostřed tábora. Byl ve válce, a proto se vzdal veškeré královské okázalosti. Neměli jsme volská spřežení, abychom s sebou táhli vozy naložené stany a spoustou dalších věcí, takže Alfred seděl mezi dvěma ohni na plášti prostřeném na zemi. Vypadal sklesle – později jsem se dozvěděl, že nechal shromáždit vojsko a promluvil k němu, ale, jak přiznal Beocca, jeho vystoupení nemělo žádný úspěch.

„Byla to spíš bohoslužba než plamenná řeč vojevůdce k povzbuzení ducha vojáků," řekl kněz zachmuřeně. Alfred vzýval Boha, mluvil o boji dobra se zlem podle učení svatého Augustina, o Boëthiovi a králi Davidovi a jeho slova se vznášela nad hlavami unavených a hladových mužů, aniž se jich dotkla. A teď Alfred seděl s veliteli a všichni jedli okoralý chléb a uzené úhoře. Otec Adelbert, kněz, který nás doprovázel při cestě do Cippanhammu, hrál na malou harfu jakýsi žalozpěv. Špatná hudba, pomyslel jsem si, ale pak už mě Alfred uviděl a mávl na Adelberta, aby přestal. „Dozvěděl ses něco nového?" zeptal se mě nedočkavě.

Místo odpovědi jsem ustoupil stranou, uklonil se Æthelwoldovi a pokynul mu, aby předstoupil před krále. „Pane," řekl jsem Alfredovi, „přivedl jsem ti tvého synovce."

Alfred vstal. Byl tak užaslý, že se nezmohl na slovo, zvlášť když viděl, že Æthelwold má své meče, nevedu ho tedy jako zajatce. Æthelwold vypadal skvěle, vlastně by se dalo říct královštěji než sám Alfred. Byl to skutečně hezký muž, zatímco Alfred byl příliš hubený a tvář měl staženou napětím a únavou, takže se zdál mnohem starší, než odpovídalo jeho devětadvaceti letům. A z těch dvou to byl kupodivu Æthelwold, kdo věděl, jak se v danou chvíli chovat. Odepnul si meče, s řinkotem je hodil svému strýci k nohám, pak padl na kolena, sepnul ruce a pohlédl králi do tváře. „Našel jsem tě!" zvolal a znělo to jako výraz neskonalého štěstí a nezpochybnitelné oddanosti.

Alfred, zcela zmatený, stále nevěděl, co říct. A tak jsem vystoupil dopředu. „Objevili jsme ho v horách, pane," řekl jsem. „Hledal cestu k tobě."

„Utekl jsem Guthrumovi," dodal rychle Æthelwold. „Díky Bohu, že se mi podařilo tomu pohanovi uprchnout." Postrčil meče blíž k Alfredovým nohám. „Moje meče jsou tvé, králi."

Tento mimořádný projev loajality nedal Alfredovi jinou možnost, než přikročit k synovci, pozvednout ho na nohy a obejmout. Muži kolem ohně zatleskali a pak se Æthelwold vytasil se svou zprávou, a i ta byla přijata s radostí. Guthrum je na pochodu sem a Svein z Bílého koně táhne s ním. Vědí, kde Alfred je, a proto mu jdou v síle pěti tisíc mužů vstříc, aby s ním v horách Wiltunsciru svedli bitvu a zničili ho.

„A kdy tady bude?" zeptal se král.

„Měl by sem dorazit zítra, pane," odpověděl Æthelwold.

Znovu se posadili a Æthelwold dostal místo vedle krále a k pití mu podali vodu, tedy nápoj stěží vhodný k přivítání rozmařilého prince, jenž holduje alkoholu, což způsobilo, že na mě vrhl kyselý pohled. Právě v tu chvíli jsem uviděl mezi muži kolem krále správce defnascirského hrabství Haralda. „Ty jsi tady taky?" zvolal jsem překvapeně.

„S pěti sty muži," odpověděl s hrdostí.

Z Defnasciru ani z Thornsaety jsme nikoho nečekali, ale Harald přivedl svůj fyrd v síle čtyř set mužů, a k tomu stovku dalších z Thornssety. „Ještě jich tam zůstalo dost, aby měl kdo střežit pobřeží před pohanskými loděmi," řekl. „Odda chtěl, abychom pomohli porazit Guthruma."

„Jak se daří Mildrith?"

„Modlí se za svého syna," řekl Harald, „a za nás všechny."

Také zde přišel po jídle čas na modlitby. Tam, kde byl Alfred, se pořád nějaké konaly, a já jsem se snažil ztratit. Pyrlig mě však zastavil. „Král chce s tebou mluvit," řekl.

Počkal jsem tedy, až biskup Alewold dodrmolí prosby k Bohu. Alfred chtěl vědět, zda Æthelwold skutečně uprchl Dánům.

„Tak mi to řekl, pane," odpověděl jsem. „Za sebe můžu říct jen to, že jsme ho našli v lese."

„A neutekl nám," přispěchal mi na pomoc Pyrlig, „i když mohl."

„Pak je v tom mladíkovi přece jen něco dobrého," řekl Alfred.

„Díky Bohu za to," přikývl Pyrlig.

Alfred se odmlčel a chvíli hleděl do žhnoucích uhlíků na okraji ohně. „Promluvil jsem dnes večer k vojsku," poznamenal potom.

„Vím, pane."

Překvapeně vzhlédl. „Co víš?"

„Že ses za ně modlil," řekl jsem.

Nejdřív se zamračil, ale pak se na mě podíval, jako by byl ochoten přijmout kritiku. „Co tedy chtěli slyšet?" zeptal se.

„Že jsi připraven pro ně zemřít, pane," odpověděl za mě Pyrlig.

„Zemřít?"

„Králové jdou příkladem a lid je následuje," řekl Pyrlig. Alfred mlčel a čekal. „Nestarají se o svatého Augustina," pokračoval kněz. „Záleží jim jen na tom, aby jejich ženy a děti byly v bezpečí, aby jim nikdo

nezapaloval střechu nad hlavou a nebral jim půdu a aby mohli slušně žít. Chtějí slyšet, že v boji zvítězíme a Dánové zemřou. A taky chtějí slyšet, že po vítězství zbohatnou na kořisti.“

„Takže v nich je jen chtivost, msta a sobectví?“ zeptal se Alfred.

„Kdybys měl vojsko ze samých andělů, byla by řeč o Bohu a svatém Augustinovi jistě tím správným ohněm, který by rozpálil jejich horlivost, ale bojuješ s pouhými smrtelnými lidmi a u těch nemůžeš hrát na jiné struny než na ty, jež nazýváš chtivostí, mstou a sobectvím.“

Alfred se zamračil, protože se mu to nelíbilo, ale nepřel se s knězem. „Můžu tedy svému synovci věřit?“ zeptal se mě.

„To nevím, pane,“ odpověděl jsem, „ale vím, že nemůžeš věřit Guthrumovi. A Æthelwold tě hledal a našel tě, tak s tím buď spokojený.“

„Jistě, jistě,“ zamumlal, popřál nám dobrou noc a odebral se na tvrdé polní lůžko.

Ohně v údolí pohasínaly. „Proč jsi neřekl Alfredovi, jak to s Æthelwoldem bylo doopravdy?“ zeptal jsem se Pyrliga.

„Protože jsem se rozhodl věřit tvému úsudku,“ odpověděl.

„Jsi dobrý chlap.“

„A ty mě neustále uvádíš v úžas.“

Šel jsem vyhledat Iseult a pak jsem vedle ní usnul.

Druhý den ráno byla celá severní obloha zatažena černými mraky, zatímco nad námi a nad horami kolem bylo jasno a svítilo slunce.

Západosaské vojsko, nyní už v počtu tří a půl tisíce mužů, se vydalo na pochod podél Wiligu a pak pokračovalo údolím menší říčky, které jsme já a Pyrlig prozkoumali den předtím. Opět jsme nahoře na kopcích spatřili dánské zvědy a věděli jsme, že okamžitě vyšlou posly ke Guthrumovi.

Na jednu takovou horu jsem vedl oddíl padesáti mužů. Všichni jsme byli na koních, všichni v plné zbroji, se štíty a přilbicemi, prostě připraveni bojovat, ale dánští zvědové před námi ustupovali. Bylo jich jen asi tucet, a když jsme tam namáhavě vystoupili, byli pryč a nad rozkvetlou loukou poletovali modří motýlci. Zadíval jsem se na sever, kde se stále zlověstně černaly mraky, a chvíli pozoroval kroužícího krahujce. Plul vzduchem, volný a nikým neohrožován, ale náhle složil křídla a padal dolů jako kámen. Sledoval jsem jeho útok a pak jsem dole, pod jeho napřaženými paráty, uviděl nepřátele. Naše nepřátele!

Guthrumovo vojsko táhlo k jihu.

Náhle se ve mně ozval strach. Představil jsem si, co mě čeká. Štítová hradba je hrozná věc. V ní bojovník získává svou pověst, a ta je pro každého nade vše cenná. Pověst vypovídá o bojovníkově chrabrosti a cti, a aby tyto vlastnosti prokázal, musí stát ve štítové hradbě, kde bezuzdně řádí smrt. Já jsem stál v štítové hradbě u Cynuitu a poznal jsem děsivý pach smrti, tu svíravou nejistotu, kdy člověk neví, jestli ještě bude v příští vteřině živ, tu hrůzu z rány sekerou, mečem nebo kopím, kterou nečeká a nemůže jí čelit. Ano, už jsem tyhle věci poznal a bál jsem se jich. A ony se blížily.

Viděl jsem je, jak přicházejí, neboť širokou rovinou na sever od hor, tím zeleným krajem, jenž se rozprostíral do dálky až kamsi k Cippanhammu, táhlo velké vojsko a postupovalo směrem k nám. Tak velké, že ho i sami Dánové nazývali Velkým – vojsko pohanských válečníků vedených Guthrumem a Sveinem, divoké hordy divokých mužů odkudsi zpoza moře.

Zatím byli jen temnou šmouhou v zeleném jarním kraji. Táhli přes louky a pole, jeden houf jezdců za druhým, roztaženi do dálky, a protože jejich první řady teprve teď vstupovaly do slunečního jasu, zdálo se, jako by se všechny ty zástupy vynořovaly jeden za druhým odněkud ze země stínů. Helmice a hroty kopí a drátěné košile a všechno, co je z kovu, vrhalo odlesky, nespočet odlesků, k nimž se každou chvíli přidávaly jako vlny na moři další, jak ze stínů mraků vystupovaly nové a nové houfy, noví a noví vojáci. A téměř všichni na koních.

„Panenko Maria," zašeptal Leofric.

Steapa mlčel, jen na to vše podmračeně hleděl.

Správce wiltunscirského hrabství Osric se pokřižoval. „Někdo by měl dát zprávu Alfredovi," prohlásil.

„Já pojedu," nabídl se Pyrlig.

„Pověz mu, že pohani překročili Afen," řekl Osric, „a že táhnou směrem…," odmlčel se a odhadoval směr postupu Dánů, „… k Ethandunu," dokončil.

„K Ethandunu," opakoval Pyrlig jméno toho místa.

„A připomeň mu, že je tam pevnost z dob dávných lidí," dodal Osric. Bylo to jeho hrabství, země, jejíž hory i nížiny dobře znal, a jeho hlas zněl chmurně, neboť už teď uvažoval, co bude, jestliže Dánové pevnost

objeví a obsadí ji. „Pomáhej nám Bůh,“ zamumlal nakonec. „Pověz mu, že mohou dorazit k horám zítra ráno.“

„Zítra ráno u Ethandunu,“ zopakoval znovu Pyrlig, otočil koně a odjel.

„Kde je ta pevnost?“ zeptal jsem se.

„Tamhle,“ ukázal Osric. „Dokonce je odtud vidět.“ Z dálky vypadalo starověké hradiště jako pouhý plochý travnatý pahorek, jehož vrchol lemovalo kolem dokola jakési zvlnění, zřejmě hliněný násep. Věděl jsem, že podobné pevnosti z dávných dob s masivními hliněnými valy jsou rozsety po celém Wessexu, a tato byla zbudována na vrcholu nízkého, ale strmého vrchu, který vystupoval z roviny jako bašta střežící okraj křídové pahorkatiny. „Část těch bastardů tam dorazí už dnes večer, ale většina až někdy zítra dopoledne,“ řekl Osric. „Doufejme, že Ethandun minou.“

Všichni jsme si mysleli, že to bude Alfred, kdo najde vhodné místo k boji, nejlépe někde na svahu, kde by mohl se svým menším vojskem lépe čelit útoku Dánů, ale při pohledu na vzdálenou pevnost jsme si uvědomili, že by ho Guthrum mohl zaskočit – že by si naopak on mohl vybrat nejvhodnější místo, v němž by se opevnil, a pro nás by pak bylo velmi těžké, ne-li nemožné ho ohrozit. Potom by Alfredovi zbývala chmurná volba: kdyby zaútočil, spěl by zřejmě k porážce, zatímco kdyby ustoupil, byl by jeho konec jistý. Během jednoho nebo dvou dnů by nám došlo jídlo, a jestliže bychom se pokusili odtáhnout přes hory na jih, Guthrum by za námi poslal své jízdní hordy, které by nás napadaly a dál nás vyčerpávaly. A i v případě, že by se celému wessexskému vojsku podařilo uniknout bez úhony, bylo by to poražené vojsko! Vojáci by poznali, že Alfred před nepřítelem prchá, uvědomili by si jeho slabost a začali by utíkat, aby se pokusili ochránit své domovy vlastními silami. Museli jsme tedy bojovat, neboť odmítnout boj znamenalo porážku.

Vojsko v tu noc rozbilo tábor severně od lesa, v němž jsem našel Æthelwolda. Ten teď byl členem Alfredovy suity a vyjel s králem a jeho veliteli na jeden z vrchů, aby se na vlastní oči přesvědčili, jak se dánské vojsko blíží k horám. Alfred tím směrem dlouho upřeně hleděl. „Jak daleko teď jsou?“ zeptal se pak.

„Odsud? Čtyři míle,“ odpověděl Osric. „A od našeho vojska? Šest mil.“

„Takže zítra," řekl Alfred a pokřižoval se. Val mraků na severu se roztáhl téměř na celou oblohu a ztemnil večer, avšak zbroj Dánů se v šikmém světle leskla o to zřetelněji. A teď už bylo vidět, že čelo vojska dosáhlo starověkého hradiště. Naše naděje, že je mine, se zdály marné.

Vrátili jsme se do tábora a dozvěděli se, že přišly další posily. Nebylo jich mnoho, jen menší houfy, ale stále se trousily a členové jednoho takového oddílu, unavení a pokrytí prachem, přijeli na koních a všech šestnáct jich mělo drátěné košile a dobré helmy.

Byli to Merciané. Cestou k nám se dostali daleko na jih, překročili řeku Temes a pak táhli Wessexem, přičemž se neustále vyhýbali Dánům, ale teď byli konečně zde, aby pomohli Alfredovi. Jejich vůdcem byl mladý muž, menší, ale s širokou hrudí, kulatou tváří a bojechtivým výrazem. Poklekl před Alfredem, pak pohlédl na mě, zazubil se a já jsem v něm poznal svého bratrance Æthelreda.

Moje matka, kterou jsem nikdy nepoznal, neboť zemřela ve chvíli, kdy mi dala život, byla Mercianka, a její bratr Æthelred byl mocný velmož v jižní části té země, a když jsem poprvé uprchl z Northumbrie, strávil jsem krátký čas v jeho sídle. Můj bratranec se jmenoval stejně jako strýc a já jsem se s ním tehdy neustále dostával do hádek a rvaček. Teď se však zdálo, že už na naše nepřátelství z útlého mládí zapomněl, neboť mě vřele objal, i když mi při tom sahal hlavou sotva k ramenům. „Přišli jsme bojovat," zamumlal s tváří přitisknutou k mé hrudi.

„Budete bojovat," slíbil jsem mu.

Pustil mě a obrátil se k Alfredovi. „Pane," řekl, „můj otec by poslal víc mužů, ale musí taky chránit své panství."

„To musí," souhlasil Alfred.

„Poslal to nejlepší, co má," dodal Æthelred. Byl mladý a domýšlivý, jak mladí bývají, ale jeho sebedůvěra Alfreda potěšila, stejně jako stříbrný krucifix, který visel Æthelredovi na krku a leskl se na jeho drátěné košili. „Dovol, abych ti představil Tatwina," pokračoval bratranec, „velitele otcovy ozbrojené družiny."

Vzpomněl jsem si na Tatwina, muže širokého a sporého jako sud, opravdového válečníka, jehož paže byly pokryté značkami zhotovenými jehlou a inkoustem, které nešly smýt a představovaly počet mužů, jež Tatwine zabil v boji. „Takže pořád ještě naživu, pane?" řekl mi a ušklíbl se.

„Pořád, Tatwine, pořád.“

„Jsem rád, že zas budu moct bojovat vedle tebe.“

„A já jsem zase rád, že jsi přijel,“ odpověděl jsem a taky jsem to tak myslel. Je jen málo mužů, o nichž se dá říct, že jsou rození válečníci, a Tatwine vydal snad za tucet takových.

Alfred mezitím vydal příkaz velitelům, aby znovu shromáždili všechny muže. Udělal to zčásti proto, aby všichni viděli, jaká síla jich je, a dodalo jim to odvahy, ale také, aby se pokusil napravit nepříznivý dojem ze své předchozí řeči k nim, po níž je zanechal zmatené a bez bojového ducha. Zkrátka to chtěl zkusit znovu. „Někdo mu to měl vymluvit,“ brumlal Leofric. „Modlit se umí, ale řečnit k vojákům, to mu nejde.“

Blížil se večer a světla už ubývalo. Shromáždili jsme se u paty malého pahorku, na nějž Alfred nechal vztyčit své praporce s drakem a křížem, ale protože nefoukal vítr, obě zástavy spíš zplihle visely než vlály. Alfred vystoupil na pahorek a postavil se mezi ně. Byl sám, na sobě měl drátěnou košili a přes ni přehozený vybledlý modrý plášť. Jeho kněžská suita ho chtěla následovat, ale on je gestem poslal zpátky dolů a pak se na nás hodnou chvíli jen díval a nic neříkal a já jsem cítil, že se řadami vojáků začíná šířit neklid a rozpaky. Potřebovali vnést do svých duší oheň, ale čekali, že se jim místo toho dostane další porce svěcené vody.

„Zítra!“ zvolal náhle Alfred. Jeho hlas zněl vysoko, ale dostatečně jasně. „Zítra podstoupíme boj! Zítra, ve svátek apoštola Jana.“

„Ach, Bože,“ povzdechl Leofric vedle mě, „a jsme až po krk v dalších svatých.“

„Apoštol Jan byl odsouzen k smrti,“ mluvil dál Alfred, „k smrti v kotli s vřelým olejem. Přesto tuto strašlivou zkoušku přežil. Ponořili ho do vřícího oleje a on nezemřel, naopak vyšel z této lázně ještě silnější. A stejně tak ani my nezahyneme v boji s pohany a vyjdeme z této zkoušky silnější, než jsme byli kdy předtím.“ Odmlčel se a znovu na nás jen hleděl. Nikdo se neozval, nikdo na to neodpověděl, všichni jsme zase zírali na něj a on si zřejmě uvědomil, že ani příměr se svatým Janem nezabral, a tak náhle máchl rukou, jako by chtěl všechny svaté smést pryč. „Ale zítra,“ pokračoval, „je také den zasvěcený bojovníkům. Den,

kdy pobijeme své nepřátele. A den, kdy si všichni pohané budou přát, aby nikdy neslyšeli o Wessexu!“

Znovu se odmlčel a tentokrát se z řad shromážděných mužů ozvalo mumlání na souhlas.

„Tohle je naše země! Budeme bojovat za naše domovy! Za naše ženy! Za naše děti! Budeme bojovat za Wessex!“

„To budem!“ vykřikl kdosi.

„A nejen za Wessex!“ zvolal Alfred silnějším hlasem, jako by už sám sobě dodal odvahy. „Máme mezi sebou bojovníky z Mercie, Northumbrie a Východní Anglie!“ O nikom z Východní Anglie jsem nevěděl a z Northumbrie jsme byli jen já a Beocca, ale nikdo to nezpochybnil. „Jsme bojovníci Anglie,“ zvolal Alfred, „a budeme bojovat za všechny Sasy.“

Opět následovalo ticho. Mužům se líbilo, co slyšeli, ale idea Anglie byla pouze v Alfredově hlavě, ne v jejich. Alfred snil o jedné velké zemi, avšak byl to příliš velký sen, než aby ho mohlo sdílet vojsko na louce. ‚A proč tady Dánové jsou?“ zeptal se Alfred. „Protože chtějí vaše ženy, aby z nich udělali své děvky, a vaše děti, aby z nich udělali své otroky, a vaše domovy, aby se v nich usadili. Ale v tom se přepočítali, protože nás neznají!“ Poslední tři slova zvolal tak hlasitě a odděleně jedno od druhého, že je museli slyšet naprosto všichni. „Neznají naše meče, naše sekery a kopí, a neznají ani naši nelítostnost! Ale zítra je to naučíme! Zítra je pobijeme! Zítra je rozsekáme na kusy! Zítra pohnojíme naši zem jejich krví a ti, co přežijí, budou kňučet a prosit o milost!“

„Žádnou nedostanou!“ zvolal kdosi.

„Ano, žádnou milost od nás nedostanou!“ souhlasil Alfred, ale já jsem věděl, že to nemíní vážně. Stále byl ochoten nabízet Dánům milost a všechnu lásku Boží a snažil by se s nimi domluvit na míru, ale v posledních několika minutách se aspoň naučil, jak mluvit ke svým bojovníkům.

„Zítra nebudete bojovat vy za mě, ale já budu bojovat za vás!“ zvolal znovu. „Budu bojovat za Wessex! Budu bojovat za vaše ženy, za vaše děti a za vaše domovy! Zítra budeme bojovat a já vám přísahám na hrob svého otce a na životy svých dětí, že zítra zvítězíme!“

A teď mu odpověděl jásot. Při vší úctě k němu to nebyla nijak slavná řeč před bitvou, ale v každém případě to byla Alfredova nejlepší řeč a

konečně zabrala. Muži dupali a ti, kteří měli štíty, do nich bušili meči nebo kopími do rytmu slov: „Žádnou milost!“ A příkré svahy okolních hor jim vracely ozvěnou: „Žádnou milost! Žádnou milost!“

Byli jsme připraveni. A také Dánové byli připraveni.

V noci se už zatáhla celá obloha. Hvězdy jedna po druhé mizely a tenký srpek měsíce pohltila tma. Neměl jsem na spánek ani pomyšlení, a tak jsem seděl vedle Iseult, která cídila mou drátěnou košili, a ostřil jsem oba své meče. „Zítra zvítězíte,“ řekla náhle tiše.

„To jsi viděla ve snu?“

Zavrtěla hlavou. „Od té doby, co jsem pokřtěná, už žádné sny o budoucnu nemám.“

„Takže sis to vymyslela?“

„Musím tomu věřit,“ odpověděla.

Kámen skřípal po délce čepele. Všude kolem mě dělali muži totéž co já – ostřili meče. „Až bude po tom,“ řekl jsem, „někam spolu odejdeme. Postavíme si dům.“

„Až bude po tom,“ odpověděla, „půjdeš na sever. Pořád na sever, tam, kde máš domov.“

„Ale ty půjdeš se mnou.“

„Možná.“ Zvedla drátěnou košili, aby mohla cídit jiné místo. „Svou budoucnost nevidím. Je zahalená tmou.“

„Budeš paní z Bebbanburgu,“ řekl jsem, „a já tě obleču do kožešin a ověnčím blýskavým stříbrem.“

Usmála se, přesto jsem si všiml, že se jí na tváři zaleskly slzy. Přičetl jsem to na vrub úzkosti a strachu. V tu noc bylo v našem táboře obojího dost, zvlášť když nám světélka ohňů v okolních horách prozrazovala, kde všude Dánové jsou. Spali jsme, ale dlouho před svítáním mě vzbudil drobný déšť. Skoro všichni se probrali, a protože nikdo už neměl pomyšlení na spánek, začali muži vstávat a oblékat si válečnou zbroj.

Za šedavého úsvitu jsme se vydali na pochod. Stále nás skrápěl drobný, avšak ostrý, zlovolný déšť, ale naštěstí nám nešlehal do tváří, jenom do zad. Většina z nás šla pěšky a na těch pár koní, které jsme měli, jsme naložili štíty. V čele šel Osric se svými muži, protože tohle byl jejich kraj a znali ho nejlépe. Alfred rozhodl, že bojovníci Wiltunsciru budou na pravém křídle bitevní linie, spolu s muži ze Suth Seaxy. Pak, směrem ke středu, měl následovat on sám, v čele své tělesné

stráže tvořené všemi, kteří za ním přišli do Æthelingægu, a jemu po boku měl stát Harald a bojovníci z Defnasciru a Thornsasty. Zleva pak měl Alfreda podporovat Burgweard, muži z Hamptonsciru a také můj bratranec Æthelred z Mercie, zatímco levé křídlo měl tvořit silný sumorsastský fyrd vedený Wiglafem. Celkem nás byly tři a půl tisíce mužů. Také ženy s námi šly – některé nesly zbraně svých mužů, jiné své vlastní.

Nikomu nebylo do řeči. Bylo chladné, deštivé ráno, všichni byli hladoví a unavení a všechny svírala úzkost a strach.

Alfred mi řekl, abych si vzal asi padesát mužů a vedl je do boje, ale Leofric nebyl ochoten přepustit mi tolik svých bojovníků, a tak jsem si vybral z Burgweardovy družiny. Sáhl jsem po těch, kteří se mnou bojovali na Heahengelu v době, kdy jsme z něj udělali Fyrdraku, a dvacet šest z nich pocházelo z Hamtunu. Byl se mnou i Steapa, neboť si mě z jakési své zvrácené umanutosti oblíbil, a také otec Pyrlig, oblečený ne jako kněz, ale jako bojovník. Nebylo nás ani třicet, a když jsme míjeli pohřební mohylu dávných lidí, přišel za mnou Æthelwold. „Alfred řekl, že můžu bojovat s tebou," prohlásil.

„Opravdu?"

„Řekl, že se nemám hnout od tvého boku."

Musel jsem se tomu usmát. Kdybych si měl vybrat, koho bych chtěl mít v boji po svém boku, byl by to Eadric nebo Cenwulf, případně Steapa nebo Pyrlig, tedy muži, na něž bych se mohl spolehnout, že budou držet své štíty pevně. „Nehneš se od mých zad," odpověděl jsem Æthelwoldovi.

„Od zad?"

„A ve štítové hradbě se budeš držet blízko mě, připravený mě zastoupit."

Vzal to jako urážku. „Chci bojovat vpředu," prohlásil.

„Už jsi někdy stál ve štítové hradbě?"

„Víš dobře, že ne."

„Tak se netlač dopředu," řekl jsem. „A kromě toho, kdyby Alfred padl, kdo by byl králem?"

„Máš pravdu," pousmál se. „Tak se budu držet za tebou."

„To bude nejlepší."

Iseult a Hild vedly mého koně. „Když budete vidět, že je pro nás bitva ztracená, sednete na koně a pojedete pryč," řekl jsem jim.

„Kam?"

„Kamkoliv, ale hlavně pryč. A vezmi si peníze," dodal jsem k Iseult. Stříbro a veškeré další cennosti, které jsem vlastnil, byly v sedlových brašnách. „Všechno si vezmi a jeď s Hild."

Hild se usmála. Byla bledá a promočené světlé vlasy měla přilepené k hlavě. Měla hlavu nepokrytou a oblečená byla v jednoduchých světlých šatech stažených v pase provazem. Překvapilo mě, že se rozhodla jít s vojskem. Myslel jsem, že se uchýlí do nějakého kláštera, ale ona trvala na tom, že půjde s námi. „Chci vidět, jak je pobijete," řekla prostě. „A toho, který se jmenuje Erik, chci zabít vlastní rukou," dodala a dotkla se nože s dlouhou úzkou čepelí, který jí visel u pasu.

„To je ten, co…," začal jsem, ale pak jsem se zarazil.

„Co mě prodával jako děvku," dopověděla za mě.

„Takže to nebyl ten, kterého jsme v tu noc zabili?"

Zavrtěla hlavou. „To byl kormidelník Erikovy lodě. Ale já si Erika najdu a nevrátím se do kláštera dřív, dokud neuvidím, jak křičí a umírá v louži vlastní krve."

„Je plná nenávisti," poznamenal Pyrlig, když jsme stoupali za Hild a Iseult do kopce.

„Není to u křesťanů něco špatného?"

Pyrlig se zasmál. „U křesťanů je špatné už to, že je člověk živ. Říkáme o někom, že je svatý, když je dobrý, ale jak to, že tak málo z nás je svatých? Je to proto, že jsme špatní! Jen pár z nás se snaží být dobří."

Pohlédl jsem na Hild. „Je jí jako jeptišky škoda," řekl jsem.

„Ty je máš rád hubené, co?" zasmál se Pyrlig pobaveně. „To já zase hezky tučné jako dobře krmené jalovičky. Dej mi nějakou pěknou tmavou Britku s boky a zadkem jako pivní sud a jsem šťastný kněz. Chudák Hild, je tenká jako nit, ale předem lituju Dána, který jí zkříží cestu."

K Alfredovi se vrátili Osrikovi zvědové. Jeli vpředu, vyhlíželi Dány a teď hlásili, že nepřítel čeká na plochém návrší, na němž stojí pozůstatky starého hradiště. Mají prý bezpočet praporců. Viděli také dánské zvědy, takže Guthrum a Svein musí vědět, že se blížíme k nim.

Stoupali jsme čím dál výš do křídové pahorkatiny. Déšť ustal, ale slunce se neobjevilo, neboť obloha zůstala zatažená šedivými a temnými mraky, a od západu vanul prudký nárazový vítr. Prošli jsme kolem celé řady mohylových hrobů z dávných dob a mě napadlo, jestli v nich leží bojovníci, kteří šli do podobné bitvy, jako jdeme nyní my. Uvažoval jsem přitom, zda se někdy, za další tisíce let, budou do těchto hor trmácet jiní lidé s meči a štíty, neboť jsem byl přesvědčen, že válčení nikdy neskončí. Také jsem vyhlížel jakékoliv znamení od Thora nebo Odina. Doufal jsem, že nade mnou třeba přeletí krkavec, ale žádného ptáka jsem na obloze nespatřil. Jenom mraky.

A pak jsem uviděl Osrikovy muže, jak se uhýbají doprava. Právě jsme táhli kotlinou a oni objížděli horu po pravé straně, a když jsme dosáhli sedla mezi dvěma povlovnými svahy, objevila se před námi rovina a na ní, přímo před námi, stál nepřítel.

Mám rád Dány. Neznám jiný lid, po jehož boku by se lépe bojovalo a s nímž by se lépe pilo, smálo se a vůbec žilo. Přesto v ten den – ostatně jako v mnoha jiných během mého života – to byli mí nepřátelé a čekali skryti za obrovskou štítovou hradbou roztaženou snad přes celé ploché návrší. Byly jich tisíce – Dánové s kopími, Dánové s meči, Dánové, kteří přišli, aby z naší země udělali svou. A my jsme tu byli, abychom svou zem před nimi ubránili. „Bůh nám dej sílu," vydechl otec Pyrlig vedle mě, když uviděl nepřátele, kteří, jakmile nás spatřili, spustili řev a hluk. Tloukli kopími a meči o štíty z lipového dřeva, až to na vrcholu kopce hřmělo jako při bouři. Stará pevnost se tyčila na jejich pravém křídle a její valy zarostlé trávou byly obsypané bojovníky jako mravenci. Mnozí z nich měli černé štíty a nad hlavami jim vlály černé korouhve, takže to byli Guthrumovi muži, zatímco jejich levé křídlo, které stálo proti našemu pravému, bylo roztažené na otevřené pláni. A právě tam jsem uviděl trojúhelníkový praporec s bílým koněm, jenž vlál na žerdi ve tvaru malého kříže. Levému křídlu tedy velel Svein, zatímco pravé křídlo bylo chráněné příkrým svahem, který prudce klesal do nížiny kolem řeky. Byl to opravdu příkrý sráz a okamžitě jsem věděl, že nemáme naději Dány obejít a zaútočit na ně z téhle strany, protože na takovém svahu se nedá bojovat. Museli jsme tedy zaútočit zpředu, přímo proti štítové hradbě a proti hliněným valům a proti kopím, mečům a válečným sekerám našich početnějších nepřátel.

Hledal jsem Ragnarův praporec s orlím křídlem a zdálo se mi, že jsem ho zahlédl v pevnosti, ale nebyl jsem si tím jistý, neboť všechny dánské oddíly měly svou standartu, takže jich tam byla spousta. Navíc znovu začalo pršet a praporce nevlály, ale zplihle visely. Přesto jsem na naší pravé straně – na té otevřené pláni, blíž větší standartě s bílým koněm – rozeznal saský praporec. Byl zelený, s orlem a křížem, což znamenalo, že tam stojí Wulfhere s těmi z wiltunscirského fyrdu, kteří šli za ním. A v nepřátelských řadách byly i další saské korouhve, třebaže ne moc, možná dvě desítky, a já jsem uvažoval, že si Dánové zřejmě přivedli i muže z Mercie. Všechny saské praporce jsem ale viděl na otevřené pláni, žádný v pevnosti.

Obě vojska však byla stále daleko od sebe, mnohem dál, než by doletí šíp z největšího luku, a nikdo z nás nerozuměl, co Dánové křičí. Naše pravé křídlo tvořili Osrikovi muži, zatímco Wiglaf vedl svůj sumorsaetský řyrd vlevo. Seřadili jsme se do bojové linie, ale ta naše byla pochopitelně kratší než dánská. Neřekl bych, že nepřátel bylo dvakrát tolik co nás, ale moc k tomu nescházelo. „Bůh nám pomáhej," řekl Pyrlig a dotkl se křížku na hrudi.

Alfred svolal své velitele a shromáždil je pod promočeným praporcem se znakem draka. Dánský řev a hluk, vyvolávaný bušením tisíců zbraní o štíty, pokračoval i ve chvíli, kdy se Alfred ptal svých velitelů na radu, jak postupovat dál.

Arnulf ze Suth Seaxy, neustále zamračený hubeňour s krátkým vousem, radil útok. „Jenom útok, nic jiného nezbývá," řekl a mávl rukou směrem k pevnosti. „Na těch valech sice ztratíme nějaké muže, ale ty ztratíme v každém případě."

„Ale tam jich ztratíme spoustu," varoval můj bratranec Æthelred. Vedl jen malý houf, ale jako syn mercijského ealdromana musel být i on přizván do Alfredovy válečné rady.

„Lepší by bylo bránit," zahučel Osric a Harald ho podpořil. „Zaujmout postavení a bránit ho. Nechat ty bastardy, ať přijdou oni k nám."

Alfred pohlédl na Wiglafa ze Sumorsaetu, který se zatvářil překvapeně, jako by nečekal, že i on bude žádán o radu. „Budeme bojovat, jak je naší povinností, ať rozhodneš jakkoliv, pane," řekl. I já s

Leofrikem jsme tam byli, ale na naše mínění se král nezeptal, tak jsme mlčeli.

Alfred chvíli upřeně hleděl na řadu nepřátel a pak se znovu obrátil k nám. „Moje zkušenost mi říká, že od nás něco čekají," prohlásil pedantským tónem, jakým byl zvyklý diskutovat se svými kněžími o teologických záležitostech. „Chtějí, abychom něco udělali. Otázka je, co to má být."

Wiglaf pokrčil rameny a Arnulf a Osric se zatvářili pobaveně. Oba od Alfreda očekávali něco rozhodného a rázného, něco, co by vedlo k rozvrácení dánských řad a jejich porážce. Pro většinu z nás byla bitva pouze řev a brutální zabíjení a vítězil ten, kdo pobil víc nepřátel, avšak Alfred ji chápal víc jako střet chytrosti než máchání meči nebo sekerami, možná dokonce jako hru tafl, v níž vyhrává ten, kdo zvolí lepší strategii. Ano, byl jsem přesvědčen, že takhle obě vojska vidí jako kostky taflu na hrací desce.

„Tak co?" pobídl nás Alfred, když všichni mlčeli.

„Čekají od nás, že zaútočíme," odpověděl nejistě Osric.

„Čekají, že zaútočíme na Wulfhera," ozval jsem se.

Alfred mě odměnil úsměvem. „Proč na Wulfhera?"

„Protože je zrádce a bastard a smradlavé kravské lejno," řekl jsem.

„Protože nevěříme, že Wulfherovi muži budou proti nám bojovat se stejnou zuřivostí jako Dánové," opravil mě Alfred. „A je to pravda, nebudou. Nedovedu si představit, že by se proti svým lidem, Sasům, vrhali s nesmiřitelnou nenávistí."

„Ale je tam Svein," poznamenal jsem.

„A co nám to říká?" zeptal se.

Ostatní na něj mlčky zírali. Alfred znal odpověď, ale nemohl odolat pokušení učit nás a kázat, a tak čekal, jestli na to taky přijdeme. „Že od nás čekají útok na jejich levé křídlo, ale nechtějí, abychom tam prorazili," ozval jsem se znovu já. „Proto je tam Svein. Zastaví nás a Guthrumovy oddíly pak vyrazí z pevnosti a napadnou nás z boku. Tím zničí naše pravé křídlo a pak už to bude jen otázka času, kdy pobijí i zbývající."

Alfred mlčel, ale z jeho výrazu staženého úzkostí jsem poznal, že se mnou souhlasí. Ostatní se otočili a hleděli na dánskou řadu, jako by

právě odtud čekali nějaký zázračný podnět, který by nás spasil. Žádný však nepřicházel.

„Tak udělejme to, co navrhuje pan Arnulf," řekl nakonec Harald, „zaútočme na pevnost."

„Ty valy jsou hrozně příkré," varoval Wiglaf. Ealdorman Sumorsastu byl optimisticky založený člověk, který se často a rád smál, ale teď, když jeho lidé stáli proti strmým valům pevnosti, byl skleslý a stísněný strachem z masakru.

„To by si Guthrum přál ze všeho nejvíc, abychom zaútočili na pevnost," prohlásil král.

To nás zmátlo ještě víc, neboť z Alfredových úvah vyplývalo, že si Dánové přejí stejně tak, abychom zaútočili na jejich pravé křídlo jako na levé, navíc nás v tu chvíli zahrnovali posměchem, že neútočíme vůbec. Pár jich dokonce vyběhlo před řadu a vykřikovali na nás urážky, přičemž celá štítová hradba dál bušila v rovnoměrném děsivém rytmu do štítů, jejichž zlověstné tmavé barvy déšť ještě ztemnil.

„Tak co tedy uděláme?" zeptal se téměř žalostně Æthelred.

Nastalo ticho a já jsem si uvědomil, že i když Alfred naši situaci dokonale pochopil, nemá na Æthelredovu otázku odpověď. Guthrum chtěl, abychom zaútočili, a zřejmě mu bylo jedno, zda se obrátíme proti Sveinovým zkušeným bojovníkům na jejich levém křídle, nebo proti strmým a v tuto chvíli kluzkým svahům před valy staré pevnosti. A musel také vědět, že se Alfred neodváží ustoupit, protože by nás začali okamžitě pronásledovat a povraždili by nás, jako smečka vlků dáví vyděšené ovce.

„Zaútočme na jejich levé křídlo," řekl jsem.

Alfred přikývl, jako by k tomuto závěru dospěl i on. „A dál?" pobídl mě.

„Zaútočme tam veškerou silou, všemi muži, které máme," dodal jsem. Na pláni proti nám stály asi dva tisíce mužů a nejméně polovina z nich byli Sasové. Uvažoval jsem, že bychom na ně měli udeřit jediným prudkým náporem a přemoct je počtem i odhodláním. Potom by se ukázala slabost jejich pozice, neboť jejich řada se nacházela na samém okraji prudkého srázu, a jakmile bychom je zatlačili za jeho hranu, neměli by jinou možnost, než ustupovat dolů. A tam bychom se dostali do výhodnější pozice, protože bychom byli nad nimi a mohli těch dva

tisíce mužů pobít a pak znovu zformovat svou řadu k ještě těžšímu úkolu, kterým by byl útok na tři tisíce Guthrumových mužů ve staré pevnosti.

„Vrhnout do útoku všechno, co máme?“ pohlédl na mě Alfred. „Ale pak by nám Guthrum vpadl se všemi muži, co má on, do boku.“

„Ne, to by neudělal,“ řekl jsem. „Poslal by část svých sil, aby nám vpadly do boku, ale většinu by ponechal v pevnosti. Guthrum je opatrný, nebude chtít opustit pevnost a nebude ochoten riskovat, aby zachránil Sveina. Ti dva se mají rádi jako kočka a pes.“

Alfred o tom uvažoval, ale viděl jsem na něm, že ani jemu se do žádného rizika nechce. Pořád se bál, že jakmile zaútočíme na Sveina, zbývající Dánové nám zasadí zdrcující úder z boku a zničí naše levé křídlo. Já jsem si stále myslel, že bychom měli postupovat tak, jak jsem řekl, ale osud je nevyhnutelný a Alfred se rozhodl ke stejné opatrnosti, jakou jsem předpokládal u Guthruma. „Zaútočíme na našem pravém křídle a zaženeme Wulfhera dolů, ale musíme být zároveň připraveni na jejich protiútok, a proto necháme naše levé křídlo tam, kde je.“

Bylo rozhodnuto. Osric a Arnulf měli se svými muži z Wiltunsciru a ze Suth Seaxy svést boj se Sveinem a Wulfherem na otevřené pláni východně od pevnosti, ale současně jsme předpokládali, že část Dánů opustí pevnost a zaútočí na Osrika z boku, a tak Alfred ponechal svou tělesnou stráž v záloze, aby mohl na tento útok odpovědět. Také Wigulf měl zůstat na místě, což znamenalo, že třetina našich sil by nezúčastněně čekala, co se bude dít dál. „Jestliže je porazíme,“ řekl Alfred, „pak se jejich zbytky vrátí do pevnosti a my je oblehneme. Není tam žádná studna, že?“

„Není,“ potvrdil Osric.

„Takže se ocitnou v pasti,“ pokračoval Alfred, jako by byl celý problém vyřešen a bitvu jsme už měli vyhranou. „A ty se za nás modli,“ obrátil se na biskupa Alewolda.

Alewold se modlil, déšť stále padal a Dánové pokračovali v posměšném řevu a já jsem věděl, že ten strašlivý okamžik, kdy obě štítové hradby narazí na sebe, se blíží. Dotkl jsem se Thorova kladiva a pak jílce Hadího dechu, neboť jsem cítil, že nás obchází smrt. Bože, pomáhej mi, pomyslel jsem si a znovu se dotkl kladiva. Pomáhej nám všem, Thore, protože nevěřím, že zvítězíme.

Kapitola třináctá

Dánové pokračovali v bojovém řevu a my jsme se modlili. Alewold vzýval Boha dlouho a většinou ho prosil, aby poslal anděly s ohnivými meči. I já bych takovou pomoc přijal, ale žádný anděl se neobjevil. Vše nasvědčovalo tomu, že je to jenom na nás.

Připravili jsme se na boj. Z koně, kterého vedla Iseult, jsem si vzal štít a přilbici, ale ještě předtím jsem sáhl do Iseultiných hustých černých vlasů a oddělil z nich kadeř. „Věř mi," řekl jsem tiše, když s neklidem sledovala, jak si připravuju malý ostrý nožík. Odřízl jsem jím kadeř, potom jsem jeden konec vlasů přivázal k jílci Hadího dechu a na druhém udělal smyčku. Iseult mě pozorovala. „K čemu ti to bude?" zeptala se.

„Takhle si tu smyčku navleču na zápěstí," ukázal jsem jí, „a pak meč neztratím, ani kdyby mi vypadl z ruky. A tvé vlasy mi přinesou štěstí."

Biskup Alewold podrážděně žádal, aby už ženy odešly dozadu. Iseult se postavila na špičky, aby mi připnula přilbu s vlčí hlavou na hřebeni, potom si přitáhla mou hlavu a mezerou v lícní masce mě políbila. „Budu se za tebe modlit," řekla.

„Já taky," přidala se Hild.

„Modlete se k Odinovi a Thorovi," poprosil jsem je a pak jsem se už jen díval, jak odvádějí mého koně pryč. Ženy měly čekat s koňmi asi čtvrt míle za naší štítovou hradbou. Nařídil to Alfred a měly odejít tak daleko, aby nikdo z mužů nebyl během boje v pokušení vrhnout se ke koním a zachránit si život útěkem.

Nastal čas seřadit štítovou hradbu a to je zdlouhavá, těžkopádná, a mnohdy obtížná záležitost. Někteří bojovníci se sami nabízejí, že budou vpředu, ale většina se jich snaží uniknout dozadu a Osric a jeho velitelé museli hulákat a strkat do svých mužů, aby dali řadu dohromady. „Bůh je s námi!“ volal na ně Alfred. Stále ještě seděl na koni, pojížděl podél formující se řady štítů a snažil se Osrikův fyrd povzbudit. „Bůh je s námi!“ zvolal znovu, „nemůžeme být poraženi! Bůh je s námi!“ Déšť zhoustl. Také kněží chodili podél řady, nabízeli požehnání a navzdory dešti cákali na štíty mužů svěcenou vodu. Osrikův fyrd sestával z pěti řad a za nimi stáli roztroušeně muži s vrhacími kopími. Jejich úkolem bylo vrhnout ve vhodnou chvíli přes hlavy svých druhů na nepřátele smršť kopí, přičemž každý věděl, že stejné zbraně vyletí zpoza dánské hradby. „Bůh je s námi!“ volal neúnavně Alfred. „Je na naší straně! Nebesa nad námi drží ochrannou ruku! Svatí se za nás modlí! Andělé nás chrání! Bůh je s námi.“ Už chraptěl. Muži se dotýkali amuletů v zoufalé snaze zajistit si štěstí, jak jen se dá, zavírali oči při tiché modlitbě nebo nervózně potahovali za upínací řemeny. Ti v první řadě pak pořád dokola ťukali okraji štítu o štíty svých sousedů. Pravá hrana každého štítu musela překrývat levou hranu štítu po pravé straně, aby mezi nimi nebyla ani nejmenší mezera, aby proti nepříteli postupovala jednolitá hradba z lipového dřeva pobitého kovem. Stejně postavenou hradbu budou mít i Dánové, ale v tuto chvíli se nám stále vysmívali a křičeli na nás urážky, aby nás vyprovokovali k útoku. Ze zadní řady Osrikova fyrdu se vypotácel jakýsi mladík a zvracel. Na zvratky se okamžitě vrhli dva psi. Jiný muž s kopím v ruce klečel na kolenou, modlil se a celý se chvěl.

Otec Beocca stál vedle Alfredova praporce s rukama zdviženýma k modlitbě. Já, se Steapou po pravém a Pyrligem po levém boku, jsem zaujal místo před korouhvemi. „Sešli na ně oheň, ó nejsvětější Pane!“ kvílel Beocca. „Sešli na ně oheň a sraz je k zemi! Potrestej je za jejich hříchy.“ Oči měl zavřené a tvář nastavenou dešti, takže neviděl, že se Alfred cvalem vrátil a protlačil se našimi řadami dozadu. Zůstával na koni, aby viděl, jak se boj vyvíjí, a také Leofric a tucet dalších mužů byli na koních, aby ho chránili štíty před vrženými oštěpy a sekerami.

„Vpřed!“ zvolal Alfred.

„Vpřed!“ opakoval povel Leofric, protože králův hlas už byl ochraptělý.

Nikdo se nepohnul. První měl vykročit Osric a jeho muži, ale jít proti nepřátelské hradbě štítů je těžké, hrozně těžké, a neznám bojovníka, kterému by se do toho chtělo. Obvykle pomůže se opít. Zúčastnil jsem se bitev, kdy se nad bojujícími vznášel pach březového vína a piva, ale my jsme ani jedno z toho neměli a museli jsme najít odvahu ve střízlivých srdcích, a v to chladné deštivé ráno jí tam nikomu z nás moc nezbývalo.

„Vpřed!“ houkl Leofric znovu a teď už Osric a jeho velitelé pochopili, že není vyhnutí, a vykročili dopředu a dánské štíty začaly klapat o sebe a spojovat se ve skjaldborg, jak říkají Dánové štítové hradbě. Pohled na ni znovu postup Osrikových mužů zpomalil. Nad nepřátelskou řadou se opět zvedl posměšný řev a dva jejich mladí bojovníci dokonce vyběhli před ni a křičeli na nás urážky a vyzývali nás k souboji. „Zůstaňte v řadě!“ zvolal Leofric.

„Nevšímejte si jich,“ houkl na své muže Osric.

Z pevnosti vyjel velký houf jezdců, mohlo jich být kolem stovky, a klusali za skjaldborgem, tvořeným Sveinovými bojovníky a Wulfherovými Sasy. Svein se k jezdcům připojil. Viděl jsem jeho bílého koně, bílý plášť a bílý koňský ohon na temeni přilby. Dánové podle všeho předpokládali, že naši řadu prorazí, a pak by jezdci pronásledovali prchající ze svahu, jako to udělali Sveinovi jezdci s prolomenou řadou Peredurových Britů u Dreyndynasu. Z toho bylo zřejmé, že si věří, a jejich sebedůvěra byla opodstatněná, neboť nad námi měli převahu počtem i tím, že všichni jejich muži byli bojovníci, zatímco většina našich vládla lépe pluhem než mečem nebo jinou zbraní.

„Vpřed!“ houkl znovu Osric. Jeho řada zakolísala, ale nikdo se nepohnul ani o krok.

Z okraje přilbice mi kapala dešťová voda, ale stékala mi také pod lícní masku i pod drátěnou košili a studila mě na hrudi, až jsem se chvěl chladem.

„Udeřte na ně!“ zvolal Beocca ve snaze povzbudit Osrikovy muže, „pozabíjejte je, všechny je bez milosti pozabíjejte! Rozsekejte je na kusy!“

Pyrlig se modlil. Alespoň se mi zdálo, že se modlí, protože si něco mumlal ve svém jazyce, ale slyšel jsem, že pořád opakuje slovo duw, a od Iseult jsem věděl, že takhle říkají Britové bohu. Æthelwold stál za Pyrligem. Měl být za mnou, ale Eadric si vymohl, že je to jeho místo,

takže Æthelwold se nyní chystal krýt Pyrliga. Ten neustále něco drmolil, zřejmě aby potlačil nervozitu. „Drž štít nahoře," řekl jsem Æthelwoldovi.

„Já vím, já vím."

„Musíš chránit Pyrligovi hlavu, chápeš?"

„Já vím!" odsekl podrážděný tím, že mu dávám rady. „Já vím," opakoval nedůtklivě.

„Vpřed, chlapi! Vpřed!" křičel Osric. Podobně jako Alfred byl na koni a pojížděl podél řady, máchal taseným mečem, a chvíli jsem si dokonce myslel, že jím někoho bodne, aby přiměl své muže vykročit dopředu. Přece jen se však posunuli o několik kroků blíž k Dánům a jejich štíty se znovu zvedly a skjaldborg se opět za klapání dřev srovnal. Svein a jeho jezdci se nyní ocitli na samém okraji křídla, ale Osric právě tam postavil houf vybraných bojovníků, připravených střežit otevřený konec své řady.

„Ve jménu Boha, za Wiltunscir, vpřed!" zvolal Osric.

Alfredovi muži stáli spolu s mým oddílem nalevo od Osrikova fyrdu, kde jsme byli poněkud staženi dozadu, abychom mohli odrazit očekávaný útok do boku vedený z pevnosti. Postupovali jsme vpřed celkem ochotně, jenže my jsme byli většinou zkušení válečníci, navíc jsme věděli, že se nesmíme dostat před Osrikovy muže. V jednom okamžiku jsem málem stoupl do mělké prohlubně, v níž se k mému úžasu tetelili tři mladí zajíčci. V tu chvíli jsem si zoufale přál, aby se těm malým tvorům vyhnuli i ostatní, i když jsem věděl, že je to bláhovost a že je někdo svými škorněmi rozdrtí. Nechápal jsem, proč zajíci nechávají své mladé takhle bez ochrany, ale bylo to tak a první, co tyhle tři mladé životy v dnešním větrném a deštivém ránu čekalo, byla smrt.

„Odpovězte jim!" křičel Osric. „Dejte jim vědět, že jsou bastardi! Že jsou synové děvek! Že jsou smradlavá hovna ze severu! Odpovězte jim!" Věděl, že je to jeden ze způsobů, jak muže povzbudit a pohnout je dopředu. Dánové na nás křičeli nadávky, posmívali se nám, že jsme zbabělé baby a srdce nám spadlo do kalhot, ale nikdo z našich řad jim neodpovídal. Teprve teď, na Osrikovu výzvu, se i nad našimi řadami zvedl řev a hluk a také naši muži křičeli nadávky a bušili zbraněmi do štítů.

Já jsem měl Hadí dech zavěšený na zádech. V těsné řeži, kde není moc místa, je snazší vytáhnout meč přes rameno než od boku, navíc jím

lze okamžitě vést úder shora dolů. Zato Vosí žihadlo jsem už třímal v ruce. Vosí žihadlo byl sax, krátký mečík vhodný k bodání, který byl v boji zblízka účinnější zbraní než těžký a dlouhý meč. Štít jsem měl připoutaný k levému předloktí dvěma řemeny. Kromě toho, že byl na okrajích pobitý železnými pláty, měl uprostřed ještě železnou puklici velikosti lidské hlavy, což byla sama o sobě zbraň. Steapa po mém pravém boku měl dlouhý meč, i když ne tak dlouhý, jakým se mnou bojoval v Cippanhammu, ale přesto velký a mocný, třebaže v jeho obrovské ruce se zdál téměř malý. Pyrlig šel do boje s krátkým a silným kopím s širokým hrotem, jaké se používá na lov kanců, a stále dokola opakoval slova, jimž jsem nerozuměl: *Ein tad, yr hwn wytyn nefoedd, sancteiddier dy enw*. Teprve později jsem se dozvěděl, že je to modlitba, kterou Ježíš učil své učedníky. Steapovi jsem rozuměl – ten se nemodlil, ale přes zaťaté zuby mumlal nadávky Dánům. „Bastardi," říkal. „Bože, pomož mně. Bastardi!" Také on to opakoval pořád dokola. Já sám jsem najednou cítil v ústech tak sucho, že jsem skoro nemohl promluvit, žaludek jsem měl sevřený a útroby hrozily, že mě v příští chvíli zradí a uvolní se.

„Vpřed! Vpřed," křičel ochraptěle Osric a my jsme se znovu dali, štít na štítu, do pohybu. Teď už jsme viděli tváře nepřátel, jejich nepěstěné vousy, škleby žlutých zubů, zjizvené obličeje se zlomenými nosy. Lícní maska mi umožňovala vidět pouze dopředu. Někdy je lepší bojovat bez lícní masky, protože pak člověk může zahlédnout, že na něj někdo útočí ze strany, ale při střetu štítových hradeb je taková ochrana tváře užitečná. Přilba je vespod vyložená kůží a přes panující chlad jsem cítil, že se potím i ve vlasech. Z dánské řady začaly létat šípy. Neměli moc lučištníků a nešlo tedy o žádnou salvu, ale přesto jsme zvedli štíty, abychom si chránili obličej. Do mé blízkosti žádný šíp nepřisvištěl, ale jak jsem řekl, my jsme se drželi poněkud zpátky, abychom mohli sledovat valy pevnosti, hustě lemované stovkami bojovníků, Dánů s tasenými meči, a teď už jsem rozeznal mezi lesem jejich praporců i Ragnarův s orlím křídlem a napadlo mě, co bych dělal, kdybych se v boji ocitl tváří v tvář svému příteli. Viděl jsem sekery a kopí a meče, zbraně, které čekaly, až budou moct rozsévat v našich řadách smrt. A do přilbic a štítů nám neustále bubnoval déšť.

Postupující řada se opět zastavila. Teď už byly Osrikova štítová hradba a Sveinův skjaldborg jenom asi dvacet kroků od sebe a každý z bojovníků viděl, s kým se v příštích chvílích utká – viděl tvář muže, kterého musí zabít, nebo který zabije jeho. Z obou stran se ozýval řev nadávek, urážek a nenávisti a kopiníci potěžkávali své zbraně a chystali se je vrhnout na nepřítele.

„Držte se sevřeně!“ vykřikl kdosi.

„Štít na štít!“

„Bůh je s námi!“ zvolal Beocca.

„Vpřed!“ Další dva kroky, nebo spíš šoupavé posouvání dopředu.

„Bastardi,“ mumlal Steapa. „Bože, pomož mně. Bastardi!“

„Teď!“ zvolal Osric. „Teď! Vpřed a zabíjejte je! Vpřed!“ A muži Wiltunsciru se konečně vrhli vpřed. Vyrazili s řevem, jímž spíš zaháněli vlastní strach, než že by jím chtěli zastrašit nepřítele, a po dlouhých chvílích mučivého váhání přišla úleva, kterou přináší rozhodnutí. Řev, zběsilý běh vpřed, letící kopí nad hlavami a pak třesk štítů o sebe – zahřmění, po němž už přichází bouře boje. Štítová hradba Sasů narazila na skjaldborg nepřítele. Náraz byl tak prudký, že naší řadou otřásl, a dokonce i mí muži, kteří byli stále mimo, zakolísali. Slyšel jsem první výkřiky bolesti, děsivý řinkot kovu o kov, duté údery čepelí do štítů, hekání, ale pak jsem uviděl, že se přes zelené valy pevnosti valí přímo na nás záplava Dánů, aby zaťala úder do boku našeho útoku. A to byla naše chvíle, proto nás Alfred postavil nalevo od Osrikových řad.

„Štíty!“ zařval Leofric.

Zvedl jsem štít a postoupili jsme o krok vpřed, abychom zachytili útok, a pak už mi první náraz dánského štítu přirazil levou paži k hrudi a vzápětí zasvištěla shora dolů sekera a já jsem bodl Vosím žihadlem dopředu, ranou vedenou vedle štítu do boku svého bezprostředního soka. Úder sekerou zachytil nad mou hlavou Eadrikův štít. Zakroutil jsem čepelí meče, vytrhl ji z těla a znovu bodl. Cítil jsem Dánův kyselý pivní dech a viděl zblízka jeho zkřivený škleb. Vypáčil sekeru ze štítu, ale to už jsem znovu bodl a hrot Vosího žihadla narazil do kosti nebo čísi drátěné košile. „Tvoje matka je stará děvka,“ zasyčel jsem Dánovi do tváře a on zařval hněvem a pokusil se mi rozpoltit přilbici sekerou, avšak já jsem se stačil sehnout a Eadric mě zezadu znovu kryl štítem. Můj krátký meč už byl rudý a lepkavý krví. Znovu jsem jím bodl vzhůru.

Steapa řval jako šílenec, sekal mečem doleva i doprava a Dánové před jeho zběsilostí couvali. Můj sok se zapotácel a klesl na kolena. Udeřil jsem ho železným hrotem puklice do tváře a pak mu vrazil Vosí žihadlo do křičících úst. Padl na zem, ale na jeho místo už skočil další, i když tomu vzápětí probodl břicho kopím Pyrlig.

„Štíty!“ vykřikl jsem a Steapa a Pyrlig instinktivně srovnali své štíty s mým. Neměl jsem tušení, jak se vyvíjí situace na dalších místech bojiště, věděl jsem jen, co se děje v dosahu mého Vosího žihadla.

„Jeden dozadu!“ houkl Pyrlig a všichni tři jsme ustoupili o krok dozadu, aby další Dánové, kteří zaujali místo těch, co jsme zabili nebo zranili, překročili těla svých druhů, a vzápětí jsme opět vyrazili vpřed, abychom se s nimi střetli, ještě když stáli na tělech a neměli pevnou půdu pod nohama. Tak se to dělalo, nebo aspoň tak to dělali zkušení bojovníci, a my jsme byli z těch kolem Alfreda nejzkušenější a nejlepší. Dánové na nás útočili divoce a vedeni vírou, že nás přemohou pouhou zuřivostí, se příliš nestarali o to, zda mají štíty sevřené k sobě. Vpřed je také hnala blízkost Alfredových korouhví a vědomí, že když se jim podaří je strhnout, mají bitvu vyhranou. Avšak jejich živelný útok se rozbil o naše štíty, jako když vlna oceánu narazí do útesu a roztříští se o něj, a tak jich čím dál víc zůstávalo ležet na zemi a tráva se barvila krví. Teprve potom si uvědomili svou chybu a utvořili řádnou štítovou hradbu a postupovali proti nám klidněji a pevněji.

Slyšel jsem, jak jejich štíty klapou o sebe, když se dávali dohromady, a viděl jejich divoké pohledy a škleby jejich tváří za kulatými okraji štítů. Pak se nad nimi zvedl jejich bojový řev a opět vykročili proti nám.

„Teď!“ zvolal jsem a všichni jako jeden muž jsme vyrazili proti nim.

Znovu třeskly štíty o sebe. Osric byl za mnou a tlačil mě před sebou. Umění boje nyní spočívalo v tom, že jsem si musel udržet prostor mezi tělem a vlastním štítem, což vyžadovalo silnou levou ruku, a pak jsem mohl bodat Vosím žihadlem zdola zpod štítu. Naproti tomu Osric bojoval mečem přes mé rameno. Po mé pravé straně bylo poměrně volno, neboť Steapa se bil levou rukou, a to znamenalo, že měl štít na pravé paži, a ještě ho držel dál ode mě, aby měl dost prostoru pro údery dlouhým mečem. Nebyla to mezera větší než na délku mužské stopy, ale i to mohlo Dány lákat. Na druhou stranu měli strach ze Steapovy obrovitosti, a proto se kolem něj nikdo nepokusil prorazit. Steapa vynikal

už jen svou výškou, a když se k tomu přidal jeho výraz, šla z něj hrůza. Řval, jako když se kastruje mladý býček, zpola hněvem a zpola bojechtivostí, a vybízel Dány, aby přišli blíž a nechali se jím zabít. Nechtělo se jim. Už poznali, že od nás tří, Steapy, Pyrliga a mě, jim hrozí největší nebezpečí, a začali být opatrní. Všude jinde podél Alfredovy štítové hradby muži křičeli a umírali, meče a sekery o sebe zvonily jako zvony, ale přede mnou se Dánové drželi zpátky a jen proti nám bodali kopími, aby nás udrželi v bezpečné vzdálenosti. Houkl jsem na ně, že jsou zbabělci, ale ani to je nepohnalo před Vosí žihadlo, a tak jsem se rozhlédl na obě strany a uviděl jsem, že je držíme po celé délce Alfredovy linie. Naše štítová hradba byla pevná a všechno naše cvičení v Æthelingægu se začínalo zúročovat. Boj byl pro Dány čím dál těžší, neboť tady útočili oni na nás, a aby se k nám dostali, museli překračovat těla svých mrtvých a zraněných druhů. Teď už bylo těžké najít pevnou půdu pod nohama, protože každý musel především sledovat nepřítele, a tak někteří Dánové klopýtali nebo se smekali na mokré či zkrvavené trávě a ztráceli rovnováhu, a právě vždy v tu chvíli jsme vyrazili s kopími a meči jako hadími jazyky a vršili před sebou další těla, o něž budou naši nepřátelé klopýtat.

My z Alfredova šiku jsme svůj úkol splnili. Vydrželi jsme útok Dánů, spoustu jsme jich pobili a nepustili je přes sebe, ale za námi, v řadách Osrikových mužů, se schylovalo ke konci Wessexu.

Neboť Osrikova štítová hradba byla rozvrácená.

Rozvrátili ji Wulfherovi lidé a neudělali to bojem, ale tím, že se do ní pokusili včlenit. Jak jsme předpokládali, někteří z nich odmítali bojovat v řadách Dánů, křičeli na své krajany, že nejsou žádní nepřátelé a chtějí přeběhnout k nim, a tak jim Osrikovi muži rozevřeli štítovou hradbu, aby je vpustili mezi sebe, jenže do vzniklé trhliny pronikli i Sveinovi bojovníci, a nejenže ji nedovolili uzavřít, ale ještě ji rozšiřovali. Sráželi Wulfherovy Sasy ranami do zad, vklínili se do Osrikových řad a rozsévali tam smrt jako morová rána. Navíc Sveinovi Vikingové byli bojovníci mezi sedláky, jestřábi řádící mezi holuby, a celé Alfredovo pravé křídlo bylo rozbité. Arnulf zachránil muže Suth Seaxy tím, že je odvedl dozadu za nás, ale Osrikův fyrd byl rozvrácen, zpustošen a obrácen k bezhlavému útěku na jihovýchod.

Déšť ustal a od hor teď profukoval chladný vlhký vítr. Alfredovi muži, posíleni nyní čtyřmi sty Arnulfových bojovníků a tuctem těch, kteří uprchli z Osrikových zdecimovaných řad, zůstali nyní sami, zatímco wiltunscirský fyrd ustupoval a záhy ho Svein a jeho jezdci obrátili na panický útěk. Fyrd šel do boje v sevřené řadě o síle osmi set mužů, ale teď byl rozprášen a rozbit na malé houfy, jež se srocovaly k sobě a pokoušely se odrážet cválající jezdce, kteří na ně útočili ze všech stran a bodali do nich dlouhými kopími. Všude se válela těla mrtvých. Někteří zranění se snažili odplazit směrem na jih, kde se kolem pohřební mohyly dávných lidí shromáždily ženy s koňmi, a tam najít záchranu, ale jezdci je dostihli a dobíjeli je, zatímco pěší Dánové už vytvořili novou štítovou hradbu a v ní postupovali proti rozprášeným zbytkům Osrikových mužů. My jsme jim nebyli s to nijak pomoct, neboť jsme stále ještě bojovali s Guthrumovými hordami útočícími z pevnosti, a třebaže jsme v tomto boji vítězili, nemohli jsme se k našim nepřátelům obrátit zády. A tak jsme do nich dál sekali a bodali a pomalu je tlačili zpět, až si začali uvědomovat, že ztrácejí jednoho muže za druhým, a pak jsem zaslechl výkřiky, které vyzývaly k ústupu zpět do pevnosti. A my jsme je nechali. Zprvu jen couvali, ale když viděli, že je nepronásledujeme, obrátili se a úprkem se vraceli do bezpečí hliněných valů a za sebou nechávali na trávníku své mrtvé jako ustupující vlna pěnu. Bylo to snad šedesát sedmdesát těl, zatímco my jsme nepřišli o víc než dvacet mužů. Vzal jsem jednomu mrtvému stříbrný řetěz, jinému dva náramky a dalšímu krásný nůž s kostěnou střenkou, do níž byl vsazen jantarový knoflík.

„Zpátky!“ zvolal Alfred.

Teprve až po tom, co jsme se stáhli do svých původních pozic, jsem uviděl katastrofu na našem pravém křídle. Na počátku bitvy jsme tvořili střed Alfredova vojska, ale teď jsme náhle byli jeho pravým křídlem, přičemž naše původní silné pravé křídlo už nebylo křídlem ani žádnou jinou bojovou formací, ale chaosem. Část Osrikových bojovníků se seskupila do štítové hradby, v níž však ustupovali k houfu žen s koňmi, ale většina fyrdu prchala ve zmatku dál na východ a dánští jezdci je rozdělovali na stále menší skupinky.

Nakonec však Svein své muže z jejich pronásledování odvolal a stáhl zpět, ale to už byl téměř celý Osrikův fyrd pryč a ti, co přežili, neměli

nejmenší chuť vracet se do bitvy, která byla z jejich pohledu ztracená. Sám Osric katastrofu svého vojska přežil a nakonec se mu podařilo přivést zpět k Alfredovi dvě stě mužů z těch, co ustupovali k ženám a koním, ale to bylo vše, co mu zůstalo. Svein mezitím znovu zformoval své šiky, obrátil je proti nám a něco jim rozčileně vyčítal. „Teď půjdou na nás," řekl jsem.

„Bůh nás ochraňuj," vyrazil přes zaťaté zuby Pyrlig. Obličej měl celý zkrvavený. Rána mečem nebo sekerou mu prorazila přilbu a krev z rány mu stékala na pravou tvář a pokryla ji sraženým škraloupem.

„Kde jsi měl štít?" obořil jsem se vztekle na Æthelwolda.

„Dělal jsem, co jsem mohl," hájil se. Byl bledý jako stěna a vyděšený.

„Měl jsi mu chránit hlavu."

„Nic to není," snažil se mě uklidnit Pyrlig.

Æthelwold vypadal, jako by chtěl protestovat, ale pak se náhle předklonil a zvracel. Odvrátil jsem se od něj. Vřel ve mně hněv a ovládlo mě zklamání. Útroby mi už nehrozily zradou, ale žádné uspokojení z boje jsem necítil, protože jsme ničeho nedosáhli. Zahnali jsme sice Dány, kteří na nás útočili z pevnosti, ale nezpůsobili jsme jim takové ztráty, abychom je vyřadili z dalšího boje. Chtěl jsem bojovat se vší zuřivostí, křičet radostí ze zabíjení, ale místo toho mě ovládl pocit zmaru, neboť se zdálo, že naše naděje jsou ještě menší než na počátku.

V průběhu boje jsem se snažil vyhlížet Ragnara a bál jsem se, že bych se mohl ocitnout proti němu, svému příteli, ale když se Dánové stáhli do pevnosti, uviděl jsem, že bojoval jinde. Stál na travnatém valu a hleděl na nás, a pak jsem se podíval doprava, zda už dal Svein povel k útoku. Jenže ten místo toho cválal k pevnosti, jako by jel žádat Guthruma o posily.

Od začátku bitvy ještě neuplynula ani hodina, a přesto boj ustal. Několik žen nám přineslo vodu a okoralý chléb, jiné se pokoušely pomoct zraněným. Také já jsem ovázal kusem plátna ránu na Eadrikově levé paži v místě, kde mu dánská sekera prosekla kožený rukáv. „To bylo určené tobě, pane," řekl a zašklebil se na mě bezzubými ústy.

„Bolí?" zeptal jsem se.

„To nestojí za řeč," odpověděl. „Nic to není." Zacvičil rukou, přesvědčil se, že jí může normálně hýbat, a sebral ze země štít. Znovu

jsem pohlédl na Sveinovy bojovníky, ale nezdálo se, že by nějak spěchali s dalším útokem. Jeden z nich pil z koženého měchu vodu nebo pivo. Přímo před námi se náhle ve změti mrtvých těl kdosi zvedl a posadil se. Byl to Dán s dlouhými černými vlasy spletenými do copánků a svázanými koženými řemínky. Předtím ležel jako mrtvý, ale teď se posadil, chvíli na nás s nevolí zíral a pak otevřel ústa, jako by chtěl zívnout. Místo toho se mu však přes spodní ret vyřinula do vousu krev. Ještě chvíli seděl s očima obrácenýma vzhůru a potom se bezvládně zvrátil dozadu. Sveinovi muži se stále nehýbali z místa. Odhadoval jsem, že jich je tam v řadě asi osm set. Pořád ještě tvořili levé křídlo Guthrumova vojska, ale to už bylo teď oslabené o Wulfherovy muže, a tak jsem se náhle otočil, protlačil se řadami našich a hledal Alfreda. „Pane!“ zvolal jsem, když se mi podařilo upoutat jeho pozornost, „zaútočme tam na ty!“ ukázal jsem na Sveinovy bojovníky. Stáli téměř dvě stě kroků od pevnosti a v tuto chvíli byli bez velitele, neboť Svein se stále ještě nevrátil. Alfred na mě shlížel ze sedla a já jsem se ho snažil usilovně přesvědčit, abychom zaútočili všemi muži, kteří tvoří střed našeho vojska. Dánové měli za zády okraj srázu a mně se znovu zdálo, že bychom je mohli z tohoto zrádného svahu doslova svrhnout dolů. Alfred mě vyslechl, pohlédl na Sveinovy muže, a pak jen zavrtěl hlavou. Beocca klečel na zemi a s rukama vztaženýma k nebi prosil Boha o pomoc.

„Jsem si jistý, že je můžeme zahnat, pane,“ naléhal jsem.

„Ale přijdou ti z pevnosti,“ odpověděl král. Mínil tím, že Guthrumovi Dánové přijdou Sveinovým lidem na pomoc.

Jistě, nějací ano, ale pochyboval jsem, že jich bude dost. „Ale vždyť je chceme z té pevnosti vytáhnout,“ naléhal jsem dál a nechtěl se nechat odbýt. „V otevřeném terénu máme proti nim větší šanci.“

Alfred znovu jen zavrtěl hlavou. Měl obyčejnou přilbu s tváří krytou pouze chráničem nosu, takže bylo vidět, jak je bledý.

Myslím, že v tu chvíli byl téměř ochromený strachem, aby neudělal nějakou chybu, a tak se rozhodl nedělat raději nic a přenechat nepříteli iniciativu.

A té se chopil Svein. Přivedl si na pomoc tři nebo čtyři stovky Dánů. Většina Guthrumových mužů zůstala v pevnosti, ale ti, kteří podnikli předchozí útok na Alfredovu tělesnou stráž, nyní vycházeli ven a mířili k

čekající Sveinově štítové hradbě. A mezi nimi jsem spatřil i Ragnarovu korouhev.

„Chystají se k útoku," řekl chmurně Pyrlig. Déšť mu už smyl většinu krve z tváře, ale otvor v proseknuté přilbě byl hrozivě krvavý. „To nic není," řekl, když si všiml mého starostlivého pohledu. „Jednou po mně hodila žena kastrolem a to bylo horší. Ale ti bastardi se na nás opravdu chystají, a zdá se, že zprava."

„Porazíme je, pane," zavolal jsem na Alfreda. „Pošli proti nim všechno, co máš. Všechno!"

Tvářil se, jako by mě neslyšel.

„Přesuň sem Wiglafův fyrd!" naléhal jsem znovu.

„S Wiglafem nemůžu hýbat," odsekl podrážděně.

Měl strach, že když přemístí sumorsastský fyrd z pozice před pevností, vyrazí Guthrum se všemi svými muži do útoku na naše levé křídlo, ale já jsem věděl, že Guthrum je na něco takového příliš opatrný. Cítil se za hliněnými valy staré pevnosti bezpečný a hodlal tam zůstat a nechat Sveina, aby za něj vyhrál bitvu on. Byl jsem přesvědčen, že Guthrum se z pevnosti nehne, dokud nebude boj rozhodnut, a teprve pak vyrazí k útoku. Jenže Alfred mi nechtěl naslouchat. Byl to chytrý muž, možná chytřejší než my všichni dohromady, ale bitevní strategii nerozuměl. Nechápal, že boj dvou vojsk není pošupování figurek na hrací desce taflu, že to není jen otázka počtu mužů, a dokonce ani toho, kdo má výhodnější postavení na bojišti, ale že je to záležitost vášní, nenávisti k nepříteli, zběsilého řevu a bezuzdné zuřivosti.

A až dosud jsem nic z toho nepocítil. My z Alfredovy tělesné stráže jsme bojovali dobře, odrazili jsme Dány, ale zatím jsme se jen bránili. Nehnali jsme se s šíleným řevem proti nepříteli, abychom ho rozsekali na kusy, přitom jedině tak se dá vyhrát bitva. A teď se zdálo, že se opět budeme jen bránit, neboť Alfred se konečně probral z nečinnosti a poručil mně a mým mužům, abychom se zařadili na pravou stranu jeho řady. „Nech korouhve u mě," řekl, „a zajisti naše křídlo."

To byla pocta. Oba jsme věděli, že právě kolem pravého konce řady by se nás mohl nepřítel pokusit obejít, a Alfred tam potřeboval takové bojovníky, kteří by to otevřené křídlo udrželi, a tak jsme se tam zformovali do sevřeného houfu a čekali, jak se bude situace vyvíjet dál. V dálce jsem viděl muže z rozprášeného Osrikova fyrdu. Pozorovali nás.

Uvažoval jsem, že někteří z nich by se mohli vrátit, kdyby viděli, že vítězíme, ale v tuto chvíli byli příliš přemoženi strachem, než aby na něco takového pomysleli.

Svein projížděl na svém bílém koni tam a zpět podél štítové hradby a povzbuzoval své muže. Slyšel jsem, jak křičí, že jsme pápěry, do kterých stačí fouknout a položí se.

„A hle, jezdec bledý, a jméno jeho jest Smrt," řekl náhle Pyrlig staženým hlasem. Užasle jsem na něho pohlédl. „To je z knihy evangelií, z Apokalypsy," řekl rozpačitě. „Jen tak mi to přišlo na mysl."

„Tak to z ní zase vypuď," řekl jsem ostře, „protože naším úkolem je zabít ho, a ne se ho bát." Otočil jsem se, abych připomněl Æthelwoldovi, že musí držet štít nahoře, ale uviděl jsem, že si našel nové místo v zadní řadě. Usoudil jsem, že tam bude platnější, a nechal ho být. Svein křičel, že jsme ovce, které trpně čekají na porážku, a jeho muži opět začali bušit zbraněmi do štítů. Nyní mohlo být ve Sveinově štítové hradbě přes tisíc bojovníků a všichni se chystali vyrazit proti Alfredovým oddílům, které byly zhruba stejně početné. Přesto měli Dánové stále výhodu, neboť každý muž v jejich štítové hradbě byl válečník, zatímco víc než polovina wessexského vojska pocházela z defnascirského, thornsstského a hamptonscirského fyrdu. Kdyby se k nám přidal Wiglafův fyrd, mohli bychom početní převahou Sveina přemoct, ale stejně tak nás mohl smést on, kdyby měl Guthrum dost odvahy a vyšel z pevnosti. Obě strany tak stále sázely na opatrnost. Nikdo nebyl ochoten vrhnout do bitvy vše, co má, ze strachu, že by mohl vše ztratit.

Sveinovi jezdci byli na levém křídle a stáli proti mým mužům. Svein chtěl, abychom se bojovníků na koních báli, ale já jsem věděl, že kůň nebude útočit proti štítové hradbě. Ten před ní uhne, a kdybych si mohl vybrat, raději bych čelil jízdnímu útoku než pěšímu. Jeden z koní pohodil hlavou na stranu a v tu chvíli bylo vidět, že mu po krku stéká krev. Jiný kůň ležel o kus dál mrtvý vedle mrtvol vojáků, na které studený vítr od severu přivál první krkavce. Černá křídla na pozadí chmurně zatažené oblohy. Odinovi ptáci.

„Tak pojďte, pojďte si pro smrt!" zařval náhle Steapa. „Pojďte zdechnout, vy bastardi! Jen pojďte!"

Jeho výkřik povzbudil i ostatní v naší řadě a vzápětí se nesly směrem k Dánům urážky a nenávistný řev. Svein se otočil, jako by ho to náhlé

oživení na naší straně překvapilo. Jeho muži se pohnuli vpřed, ale znovu se zarazili a já jsem si uvědomil, že se nad jejich řadami vznáší stejný strach jako nad našimi. Vždycky jsem vzhlížel k Dánům s velkým obdivem, pokud jde o boj, a považoval jsem je za největší válečníky na zemi. Alfred mi jednou ve chvíli, kdy ho zmohla beznaděj, řekl, že je třeba čtyř Sasů, aby zabili jednoho Dána, a bylo v tom hodně pravdy, ale zřejmě to nebyla pravda, která platí vždy a za všech okolností, a toho dne určitě neplatila, neboť přestože se bitva vyvíjela ve prospěch Dánů, neviděl jsem u Sveinových mužů tu správnou vášeň, hněv a zuřivost, jichž je k vítěznému boji třeba. Místo toho jsem u nich pozoroval váhavost, nebo dokonce nechuť jít vpřed, a z toho jsem usoudil, že mezi Sveinem a Guthrumem došlo ke sporu. Nebo že by jejich válečnický žár zchladil ten studený vlhký vítr? „Tahle bitva je naše!“ zvolal jsem náhle k vlastnímu překvapení. „Zvítězíme!“

Všichni na mě pohlédli, jako by si říkali, jestli mě osvítili bohové nějakým viděním.

„Zvítězíme!“ zvolal jsem znovu. Nechtěl jsem vést žádnou burcující řeč, ale už jsem byl v tom a nemohl jsem se zastavit. „Bojí se nás!“ křičel jsem, aby mě slyšeli všichni. „Mají plné kalhoty strachu! Sami to vidíte, většina se jich před námi schovává v pevnosti a neodvažují se z ní vystrčit nos. Mají strach před saskými meči! A tihle,“ ukázal jsem Vosím žihadlem na Sveinovy řady, „tihle vědí, že jdou na smrt! A taky zemřou!“ Vystoupil jsem o několik kroků vpřed a rozpřáhl paže, abych upoutal pozornost Dánů. V levé ruce jsem držel zdvižený štít a v pravé meč. „Všichni zemřete!“ zvolal jsem tentokrát dánsky a tak hlasitě, jak jsem mohl, a vzápětí ještě anglicky: „Všichni zemřete!“

A řady Alfredových mužů má zvolání opakovaly s řevem, který se nesl k nepříteli. „Zemřete! Všichni zemřete!“

A pak se stalo něco zvláštního. Beocca a Pyrlig později tvrdili, že do našeho vojska vstoupil duch Boží, a možná to tak opravdu bylo, anebo něco jiného, záhadného, způsobilo, že jsme si náhle začali věřit. Naplnila nás víra ve vítězství a vzápětí za vlnou bojového řevu, kterou jsme vyslali k nepříteli, jsme se proti němu i pohnuli. Vykročili jsme a krok za krokem jsme postupovali vpřed a bušili přitom meči do štítů a řvali na Dány, že všichni zemřou. Šel jsem před svými muži a také jsem křičel, posmíval se nepřátelům, dráždil je a přitom tančil, až na mě musel Alfred

zavolat, abych se vrátil do řady. Později, když už bylo po všem, mi řekl Beocca, že na mě Alfred volal mnohokrát, ale já jsem křičel a poskakoval vpředu mezi mrtvolami a neslyšel ho. A Alfredovi muži mě následovali a on je nezavolal zpátky, třebaže jim nedal povel jít vpřed.

„Vy bastardi!“ křičel jsem na Dány, „vy ďáblova hovna! Vy zbabělci, bojujete jako ženy!“ Nevím, jakými všemi urážkami jsem Dány častoval, jenom si pamatuju, že jsem na ně křičel a šel jsem sám vpředu a vyzýval nejodvážnějšího z nich, aby vystoupil a bojoval se mnou jako muž proti muži.

Alfred tyhle souboje před štítovou hradbou neschvaloval. Možná si byl bolestně vědom, že sám takhle bojovat není schopen, ale věděl také, že je to nebezpečná věc. Když někdo vyzve nejlepšího z nepřátel k souboji muže proti muži, neriskuje pouze vlastní smrt, ale v případě porážky i to, že srazí bojového ducha svých spolubojovníků a zároveň povzbudí ducha nepřátel. Proto nám Alfred vždy zakazoval přijímat výzvy Dánů k takovým soubojům. Avšak v ten chladný deštivý den jsem ho neuposlechl a v řadách nepřátel se našel někdo, kdo mou výzvu přijal.

Byl to sám Svein. Svein z Bílého koně, který otočil svého bílého koně, dal mu ostruhy a s mečem v pravé ruce vyrazil proti mně. Slyšel jsem dusot kopyt, viděl jsem, jak od nich stříká voda a odletují drny, stejně jako jsem viděl vlající hřívu jeho hřebce a Sveinovu přilbu s kančím rypákem vykukující za okrajem jeho štítu. Řítili se na mě muž a kůň a Dánové jásali a v tu chvíli jsem zaslechl, jak na mě Pyrlig křičí: „Uhtrede! Uhtrede!“

Neotočil jsem se. Měl jsem plné ruce práce, protože jsem zastrkával Vosí žihadlo do pochvy a chystal se tasit Hadí dech, když jsem uviděl, že vedle mě sklouzlo po mokré trávě Pyrligovo těžké kopí, a rázem jsem pochopil, co mi statečný kněz chtěl. Nechal jsem tedy dlouhý meč na rameni a těsně předtím, než byl Svein u mě, jsem zvedl ze země britské kopí. Teď už jsem slyšel pouze dunění kopyt a viděl jen rozevlátý bílý plášť, jasný lesk čepele meče, natřásající se koňský ohon na přilbě, bělmo očí a vyceněné zuby koně, a pak už Svein strhl hřebce doleva a zároveň po mně sekl mečem. Zahlédl jsem lesk jeho očí, které blýskly za očnicemi přilby, když se naklonil dolů, aby mi zasadil smrtící ránu, avšak zároveň s tím jsem vrazil kopí jeho koni do břicha. Musel jsem vést ránu jednou rukou, protože na druhé jsem měl štít, přesto široká

čepel hrotu prosekla kůži a vnikla do těla. Ještě jsem stačil divoce vykřiknout, jak jsem dal do rány všechnu sílu, ale pak už Sveinův meč dopadl na můj zvednutý štít jako těžká palice a jeho pravé koleno mě udeřilo do přilby a srazilo mě k zemi. Kopí jsem musel pustit, bylo však vražené hluboko v břichu koně a hřebec řičel, skákal a vyhazoval, ale stejně se zkrvavené zbraně nezbavil.

A pak vyrazil kůň i s kopím pryč. Sveinovi se nějak podařilo udržet se v sedle, ale přestože jsem ho nezranil, dokonce se ho ani nedotkl, ujížděl pryč, i když ne z vlastní vůle, neboť s ním jeho splašený bílý kůň, šílený a oslepený bolestí, pádil přímo proti vlastní štítové hradbě. A tam, těsně před ní, když se v poslední chvíli lekl překážky a chtěl zastavit, na mokré trávě sklouzl, padl na zem a jeho mohutné tělo hradbu prorazilo. Také Svein se samozřejmě ocitl na zemi, zato bílý hřebec s břichem zbarveným rudou krví se okamžitě zvedl a dál skákal a řičel a tloukl kolem sebe kopyty jako zběsilý, až se všichni Dánové kolem rozprchli pryč. V tu dobu už jsem byl dávno na nohou a s Hadím dechem v ruce, následován svými muži, jsem se vrhl proti rozvráceným řadám Dánů.

Doběhli jsme k nim ve chvíli, kdy se Svein teprve zvedal ze země. Já jsem to neviděl, ale později mi řekli, že Steapa jediným máchnutím meče usekl Sveinovi hlavu. Byla to prý tak strašlivá rána, že hlava i s přilbou vyletěla do vzduchu. Možná to byla pravda, ale zcela jistě byla pravda to, že do nás vstoupil bojový duch, ta slepá a překypující bojová vášeň, lačnost po krvi nepřítele, zběsilá zuřivost. Kůň šílený bolestí udělal to nejtěžší za nás, takže nám stačilo vtrhnout do průlomu ve štítové hradbě a zabíjet.

A my jsme to dělali – zabíjeli jsme Dány. Tohle neměl Alfred v úmyslu. Chtěl čekat na dánský útok a doufat, že mu odoláme, ale my jsme se utrhli z jeho řetězu a on měl naštěstí tolik rozumu, že poslal Arnulfovy bojovníky na pravé křídlo, protože já a mí muži jsme byli mezi nepřáteli. Dánští jezdci se nás pokusili objet a dostat se na nás zezadu, ale muži z fyrdu Suth Seaxy je odřízli a potom místo nás střežili otevřené křídlo, neboť všichni Alfredovi muži z Æthelingægu, stejně jako Haraldovi z Defnasciru a Thornsasty, se připojili k nám, k pobíjení Dánů. Byl mezi nimi i můj bratranec se svými Merciany a ukázal se jako udatný bojovník. V jednom okamžiku jsem zahlédl, jak kryl ránu, pak bodl svého soka zespodu a vrhl se proti dalšímu. Podobně jsme zabíjeli

Dány i my ostatní a zalévali jsme vrchol kopce dánskou krví, neboť v nás byla zuřivost, a v nich ne, a Osrikovi muži, kteří předtím uprchli z bojiště, se nyní vraceli a přidávali se k nám.

A pak dánští jezdci obrátili a dali se na útěk. Já jsem je neviděl ujíždět, dozvěděl jsem se to až později z vyprávění o bitvě. Já jsem bojoval a křičel přitom, řval jsem na Dány urážky a vyzýval je k boji a Pyrlig, teď už s mečem, stál vedle mě a celá levá strana Sveinovy štítové hradby byla prolomená a ti, co přežili, se shlukovali do menších skupinek k zoufalé obraně.

Zaútočil jsem na jednu z nich tak, že jsem vrazil Dánovi bodec štítu do zad, potom jsem ho bodl Hadím dechem a s rozkoší jsem cítil, jak hrot meče pronikl drátěnou košilí i koženou vestou pod ní. Pak se odněkud vynořil Leofric, který se oháněl sekerou, a vzápětí jsem zahlédl, jak Pyrlig bodá mečem jednoho z nepřátel do obličeje. Teď už byli na každého Dána dva Sasové a naši nepřátelé neměli šanci boj zvrátit. Jakýsi muž prosil o milost, ale Leofric mu rozpoltil helmici sekerou, až kolem prasklého kovu vyhřezl zkrvavený mozek, zatímco já jsem vrazil jinému Dánovi do slabin Hadí dech a on vykřikl, jako když žena rodí. Vím, že básníci opěvují bitvy a hrdinství vzletnými slovy, a jestliže budou při líčení této bitvy psát o písni mečů, nebude to básnická nadsázka, ale pravda. Rozsekali jsme Sveinovy muže, rozsekali jsme je na kusy a udělali jsme to s pravou bojovou vášní a vražednou zuřivostí, jež nezná slitování. Konečně jsem cítil tu opojnou jistotu, jak jsem ji poznal už dřív – jistotu, že cokoliv udělám, nemůžu udělat špatně. Hadí dech žil svým vlastním životem a bral životy Dánům, kteří se mu pokusili postavit.

Ale pak náhle žádní takoví nebyli, neboť všichni prchali v panice pryč, a já jsem si uvědomil, že celé levé křídlo složené z nejlepších Sveinových mužů je rozprášené a poražené. Zůstali jen mrtví a zranění.

Potom jsem uviděl, jak Alfredův synovec Æthelwold dloubá do jednoho zraněného Dána mečem. „Buď ho zabij, nebo ho nech žít," zavrčel jsem na něj. Muž měl přeraženou nohu a jedno oko mu viselo až na zkrvavenou tvář, takže nemohl být nikomu nebezpečný.

„Musím zabít jednoho pohana," odpověděl Æthelwold a dál do Dána rýpal hrotem meče. Odkopl jsem mu čepel a chtěl jsem muži na zemi pomoct, ale pak jsem náhle zahlédl Haestena.

Spatřil jsem ho na okraji svahu, kde se spolu s dalšími snažil zachránit útěkem z bojiště. Zavolal jsem na něj jménem. Otočil se a uviděl mě – nebo spíš uviděl bojovníka v drátěné košili zbrocené krví, s přilbicí korunovanou vlčí hlavou, takže na mě chvíli civěl, ale pak mě zřejmě poznal, neboť se obrátil a prchal. „Zbabělce!“ houkl jsem za ním. „Ty odporná zrádná kryso! Přísahals mi věrnost! Díky mně jsi zbohatl! Zachránil jsem tvůj mizerný život!“

Znovu se otočil, zašklebil se na mě, mávl levou rukou, na které mu visely zbytky rozštípnutého štítu, a potom se opět rozběhl k místu, kde se ještě drželo pravé křídlo Sveinovy štítové hradby. Stále ještě bylo organizované, se štíty těsně semknutými, a mohlo v něm být pět nebo šest set mužů. Už chvíli ustupovali směrem k pevnosti, ale nyní se zastavili, protože Alfredovi muži náhle neměli koho zabíjet a obrátili se proti nim. Viděl jsem, že se Haesten vmísil do jejich řad, a pak jsem spatřil nad jejich hlavami praporec s orlím křídlem. Takže ty, co přežili náš útok, vede můj přítel Ragnar.

Zastavil jsem se. Leofric křičel na naše bojovníky, aby zformovali štítovou hradbu. Bylo zřejmě, že útok už ztratil počáteční zběsilost, ale svůj cíl splnil. Zabili jsme Sveina a spoustu jeho mužů a Dánové byli nyní uzavřeni v pevnosti. Došel jsem k okraji plošiny, kam se v mokré trávě táhla výrazná krvavá stopa, a uviděl jsem, že Sveinův bílý kůň se překotil z prudkého svahu dolů a nyní ležel kousek pod jeho okrajem s nohama groteskně trčícíma do vzduchu a bílou kůží zbrocenou rudou krví.

„Byl to dobrý kůň,“ řekl Pyrlig, když přišel za mnou a pohlédl dolů. Předtím jsem si myslel, že tohle místo je vrcholem svahu, ale teď se přede mnou otevřelo hluboké údolí, které vypadalo, jako by ho vyrýpl nějaký obr patou boty, a na jeho druhé straně opět stoupal strmý svah k vzdálenějšímu hřebenu. Teprve tam byl skutečný vrchol tohoto zvláštního kopce – vrchol, na němž se nacházel východní roh pevnosti.

Pyrlig stále hleděl na mrtvého koně. „Víš, co se říká u nás doma?“ ozval se po chvíli. „Že dobrý kůň má stejnou cenu jako dvě ženy, že dobrá žena má stejnou cenu jako dva psi a že dobrý pes má stejnou cenu jako dva dobří koně.“

„Proč to říkáš?“

„Na tom nezáleží,“ mávl rukou. „Ale povím ti, že na Sasa jsi bojoval dobře, Uhtrede. Skoro jako Brit.“

Usoudil jsem, že údolí nenabízí žádnou výhodu pro přímý útok, a otočil jsem se. Ragnar stoupal krok po kroku k pevnosti. Věděl jsem, že je to nejvhodnější chvíle k dalšímu útoku, k oživení opadlé bojové vášně, ale naši muži se už s jinou vášní věnovali okrádání mrtvých a raněných a nikdo neměl chuť vrhat se znovu do boje. To však znamenalo, že o to těžší úkol nás bude čekat při dobývání pevnosti. Vzpomněl jsem si na svého otce, který byl zabit při zteči pevnostních valů. Nikdy mi neprojevoval žádnou velkou lásku, i když to možná bylo tím, že jsem byl ještě malý chlapec, když zemřel, a teď zřejmě půjdu v jeho stopách a stejně jako on budu dávat svůj život všanc na valech obsypaných obránci. Osud je neúprosný.

Jakýsi muž našel Sveinův praporec s bílým koněm, zvedl ho a mával jím směrem k Dánům. Jiný bojovník zase zvedl na hrotu kopí cosi, co jsem v první chvíli považoval za Sveinovu hlavu, ale pak jsem uviděl, že je to jen Sveinova přilba. Bílý koňský ohon byl nyní růžový. Otec Willibald vztahoval paže k nebesům a odříkával děkovné modlitby, jako by už bylo dobojováno. Jenže já jsem si to nemyslel. Zatím jsme porazili pouze Sveina, ale stále nás čekal Guthrum s vojskem chráněným hliněnými valy. Také Ragnar byl v bezpečí staré pevnosti. Její valy tvořily polokruh, který hraničil s okrajem svahu, a byly vysoké, navíc chráněné příkopem. „Nevím, jak se tam dostaneme,“ poznamenal jsem.

„Možná to ani nebude nutné,“ odpověděl Pyrlig.

„Samozřejmě že bude.“

„Třeba je Alfred přesvědčí, aby vyšli ven,“ řekl Pyrlig a ukázal rukou a já jsem uviděl krále, jak se v doprovodu dvou kněží a Osrika a Haralda blíží k pevnosti. „Chce je přesvědčit, aby se vzdali.“

Nemyslel jsem si, že tohle je vhodná doba k jednání. Teď byl čas k zabíjení, ne k řečem. „Nevzdají se,“ prohlásil jsem, „samozřejmě že se nevzdají. Pořád si myslí, že nás porazí.“

„Alfred je přesvědčí,“ mínil Pyrlig.

„Ne. Zase s nimi bude jednat o příměří,“ prohlásil jsem vztekle. „Udělá to, co vždycky, nabídne jim, že si vezme rukojmí. Bude jim kázat.“ Uvažoval jsem, že bych se k němu ještě mohl připojit – kdyby pro nic jiného, tak abych přidal k jeho rozumným a smířlivým návrhům

trochu nerozumu a nesmiřitelnosti –, ale neodhodlal jsem se k tomu. Z pevnosti vyšli tři Dánové, aby s ním jednali, avšak já jsem věděl, že jeho nabídku odmítnou. Nejen že nebyli poraženi, ale jejich situace se porážce ani neblížila. Stále měli víc mužů než my, navíc výhodnější postavení za valy pevnosti, takže vítězství bylo v jejich rukou.

A pak jsem uslyšel křik. Otočil jsem se a uviděl jsem, že dánští jezdci se nepozorovaně dostali k našim ženám, a ty nyní zoufale křičely a my jsme jim nemohli nijak pomoct.

Dánští jezdci byli připraveni zaútočit na zbytky Alfredovy štítové hradby, až ji Sveinův skjaldborg rozbije, ale dopadlo to naopak. Ze střetu vyšel poražený Svein a nyní se jezdci z jeho rozprášeného levého křídla vraceli. Zřejmě měli v úmyslu objet naše vojsko, přiblížit se k pevnosti od západu a spojit se s Guthrumem, avšak cestou uviděli naše ženy a koně a vycítili příležitost ke snadné kořisti.

Jenže ženy měly zbraně, navíc mezi nimi bylo několik zraněných mužů, a tak se společně kořistníkům bránili. Došlo ke krátké řeži a zabíjení a pak, když dánští jezdci viděli, že nic nezískají, ujeli na západ. Celé to trvalo jen chvilku, a teprve později jsem se dozvěděl od Eanflæd, k čemu tam došlo. Hild se chopila kopí a s nenávistí, která se v ní nashromáždila po hrůzách, jež musela vytrpět od Dánů v Cippanhammu, se vrhla na jednoho z jezdců a bodla ho do nohy. Dán po ní máchl mečem, ale to už jí přispěchala na pomoc Iseult a ránu odvrátila svým mečem. Už však nestačila ubránit sebe proti dalšímu Dánovi, který jí zezadu zasadil ránu sekerou. Hild potyčku přežila, ale Iseult skončila na zemi s rozpolcenou lebkou. Byla mrtvá.

„Odešla k Bohu," řekl mi Pyrlig, když přijel Leofric s tou hroznou zprávou. Plakal jsem, ale nevím, zda to bylo hořem nebo nesnesitelným hněvem, který mě v tu chvíli naplnil. Nic jsem neřekl, nebyl jsem schopen vypravit ze sebe slovo.

Pyrlig mě objal kolem ramen. „Je teď u svého Boha, Uhtrede."

„Pak ten, kdo ji tam poslal, musí skončit v pekle!" zavrčel jsem. „A v obou – v našem i v tom jejich. Bude mrznout i smažit se zároveň, bastard!"

Rozběhl jsem se za Alfredem. Teprve teď jsem si všiml, že je s nimi i Wulfhere – jako zajatec, hlídaný dvěma Alfredovými tělesnými strážci.

Rozzářil se, když mě spatřil, jako by mě považoval za svého přítele, ale já jsem na něj jen plivl a šel jsem dál.

Alfred se zamračil, když mě viděl přicházet. Doprovázeli ho Osric a Harald a otec Beocca a biskup Alewold. Nikdo z nich neuměl dánsky a rozhovor překládal jeden z Dánů, který mluvil anglicky. Dánové byli tři a nikoho z nich jsem neznal, ale Beocca mi řekl, že jejich mluvčí je Hrothgar Ericson, a já jsem věděl, že tak se jmenuje jeden z Guthrumových velitelů. „Napadli naše ženy," řekl jsem Alfredovi. Král na mě jen hleděl, jako by nechápal, co říkám. „Napadli naše ženy," opakoval jsem.

„Fňuká, že byly napadeny nějaké ženy," obrátil se tlumočník Dánů ke svým druhům.

„Jestli já fňukám," řekl jsem mu hněvem bez sebe dánsky, „pak ty budeš skučet. Vytáhnu ti prdelí střeva a omotám ti je kolem tvého špinavého krku a pak ti vydloubnu oči a hodím je psům. A jestli chceš překládat, budeš překládat pořádně, ty svrasklej bastarde, nebo se vrať mezi chrochtající prasata, kam patříš!"

Dán jen zamrkal, ale nic na to neřekl. Hrothgar, v plném lesku své zbroje a postříbřené přilby, se pousmál. „Pověz svému králi," řekl směrem ke mně, „že bychom možná souhlasili s vyklizením Cippanhammu, ale vy budete chtít rukojmí."

Obrátil jsem se k Alfredovi. „Kolik mužů Guthrum ještě má?"

Bylo na něm vidět, že by mě nejradši poslal pryč, ale odpověděl mi. „Dost."

„Dost na to, aby udržel nejen Cippanhamm, ale půl tuctu dalších měst," řekl jsem. „Proto je dnes musíme zničit."

„Můžete to zkusit. Přeju vám hodně štěstí," odpověděl Hrothgar, když mu tlumočník přeložil má slova.

Znovu jsem se obrátil k němu. „Zabil jsem Ubbu, dnes jsem srazil z koně Sveina a teď je na řadě Guthrum. Podříznu mu hrdlo a pošlu ho za tou děvkou, které říká matka."

„Uhtrede!" napomenul mě Alfred. Samozřejmě mi nerozuměl, ale slyšel z mého hlasu sršet hněv a snažil se mě uklidnit.

„Čeká nás dílo, které musíme dokončit, pane," řekl jsem. Ano, mluvil ze mě hněv – hněv vůči Dánům a skoro stejný vůči Alfredovi za to, že se nedokázal poučit a znovu nabízel svým nepřátelům dohodu. Byl schopný

porazit je v bitvě a okamžitě jim nabídnout mír v bláhové víře, že se mohou stát křesťany a budou s námi žít v lásce a bratrství. Po tom toužil, po křesťanské Británii oddané zbožnosti. Jenže dnes jsem měl pravdu já. Guthrum nebyl poražen, jeho vojsko bylo stále ještě silnější než naše a muselo být zničeno.

„Pověz jim," řekl Alfred, „že se nám mohou vzdát. Že mohou složit zbraně a vyjít z pevnosti."

Hrothgar přijal jeho návrh tak, jak si zasloužil, s opovržlivým výsměchem. Nepochyboval jsem, že většina Guthrumových mužů chce bojovat. Ani v nejmenším se necítili poraženi a valy pevnosti byly vysoké a příkopy před nimi hluboké, a právě pohled na ně přiměl Alfreda k vyjednávání s nepřítelem. Uvědomoval si, že umírají a ještě budou umírat lidé, mnoho lidí, a že je to cena, kterou nebyl ochoten zaplatit před rokem, kdy měl Guthruma v pasti v Exanceasteru. Přesto ji stále bylo třeba zaplatit – cenu za svobodný Wessex.

Hrothgar už neměl co říct, a tak se otočil a odcházel. „Vyřiď hraběti Ragnarovi, že jsem pořád jeho bratr," zavolal jsem za ním.

„Jednoho dne se setkáte ve Valhalle," odpověděl a ledabyle mávl směrem ke mně rukou. Byl jsem přesvědčený, že Dánové ani na chvíli nemínili jednat o míru, a už vůbec ne o kapitulaci, ale když jim Alfred nabídl rozhovor, přijali to, neboť tím získali čas na zorganizování obrany.

Alfred se na mě mračil ještě víc, než když jsem se k nim připojil. Bylo zřejmé, že by mě nejradši poslal ke všem čertům, ale než mohl něco říct, ozval se Beocca. „Co se stalo se ženami?" zeptal se.

„Zahnaly ty bastardy," řekl jsem. „Ale Iseult je mrtvá."

„Iseult…," opakoval Alfred. Náhle uviděl v mých očích slzy a zarazil se, pak něco nesrozumitelně zamumlal a zavřel oči, jako by se modlil. „Jsem šťastný, že zemřela jako křesťanka," řekl nakonec.

„Amen," dodal Beocca.

„Byl bych radši, kdyby zůstala naživu jako pohanka," zavrčel jsem vztekle. Vrátili jsme se k našemu vojsku a Alfred znovu shromáždil své velitele.

Neměli jsme na výběr, museli jsme zaútočit na pevnost. Alfred chvíli mluvil o obléhání, ale sám věděl, že toho nejsme schopni. Museli bychom zůstat zde, na tomto kopci, přičemž když Osric tvrdil, že uvnitř

pevnosti není žádný pramen, nedodal, že stejně tak není nikde v okolí, takže bychom neměli vodu ani my. Obě vojska by tedy žíznila a s našimi počty mužů bychom Dánům těžko zabránili, aby v noci sešli ze svahu dolů a odněkud si vodu přinesli. A pokud by obléhání trvalo déle než týden, začali by bojovníci z fyrdů utíkat domů, aby se postarali o jarní práce na polích, a Alfred by byl ještě přístupnější ke smíru, zvlášť kdyby mu Guthrum slíbil, že se obrátí na křesťanskou víru.

Naléhali jsme tedy na Alfreda, aby svolil k útoku. Nic lepšího jsme neměli. Bylo třeba znovu postavit štítovou hradbu a poslat ji proti valům, a teď už Alfred věděl, že v ní musí být všichni, kteří nám zbyli. Rozhodl, že Wiglaf a sumorsaetský fyrd budou na levém křídle, jeho muži uprostřed a Osric, jehož fyrd se dal znovu dohromady, navíc posílený Sasy, kteří přeběhli z Guthrumovy strany, půjde do útoku na pravém křídle. „Víte, jak je to třeba," řekl Alfred, i když bez zápalu, neboť mu bylo jasné, že nás posílá do náruče smrti, „postavte nejlepší muže do středu, nechte je, ať vás vedou, a zbývající přinuťte, aby tlačili zezadu a po stranách."

Nikdo na to nic neřekl.

Alfred se trpce usmál. „Zatím byl Bůh s námi," řekl, „a ani teď nás neopustí."

Iseult však opustil, pomyslel jsem si. Ubohou křehkou Iseult, královnu temnoty a ztracenou duši. Protlačil jsem se do první řady, protože jediné, co jsem pro ni mohl udělat, bylo pomstít ji. Steapa, hnaný stejnou touhou po pomstě a krvi jako já, si stoupl vedle mě. Leofric byl po mém levém boku a Pyrlig mě kryl zezadu. „Kopí a dlouhé meče," radil nám Pyrlig, „žádná krátká párátka."

„Proč myslíš?" zeptal se Leofric.

„Budeme se škrábat na ten hliněný val, do strmého svahu, a dosáhneme jim tak na kotníky. Musíme je sekat po nohou. Znám to, už jsem v takovém útoku byl. Tady je potřeba dobrý štít a dlouhý dosah."

„Bože, pomoz nám," povzdechl Leofric. Všechny nás sevřel strach, neboť není nic hroznějšího ve válečném řemesle než útok proti opevnění. Kdybych byl schopen střízlivě uvažovat, do ničeho takového bych se nehrnul, ale teď mě ovládal svíravý žal za Iseult a ten naplňoval mou mysl jedinou myšlenkou – touhou po pomstě. „Pojďme do toho," řekl jsem.

Ale nemohli jsme. Muži sbírali kopí, rozházená všude kolem po předchozích bojích, a dopředu byli přiváděni lučištníci. Kdykoliv jsme šli do útoku, vždy jsme chtěli, aby před námi zasypal nepřítele déšť vrhacích kopí a bodavých žihadel šípů, ale nějakou dobu trvalo, než se kopiníci a lučištníci za námi seřadili.

Jenže pak opět začalo pršet, a to bylo pro lučištníky špatné, protože vlhkost, nebo dokonce voda, oslabovaly napětí tětiv jejich luků. Navíc obloha čím dál víc temněla a z břicha černého mraku, který se usadil nad našimi hlavami, se spustil déšť a do helmic nám začaly bubnovat kapky. Dánové se rozestupovali podél valu, bušili zbraněmi do štítů a pozorovali nás.

„Vpřed!“ zavelel Alfred. Vykročili jsme proti opevnění, ale na dostřel luku jsme se zastavili. Na okraji štítu se mi perlily kapky vody. Všiml jsem si stopy po čepeli na kovovém lemu, ale žádného úderu, který to mohl způsobit, jsem si nebyl vědom. Dánové se nám vysmívali. Věděli, co bude následovat, a vítali to. Zřejmě už od chvíle, kdy vystoupili na tento plochý vrch a objevili pevnost, si Guthrum představoval, jak útočíme proti jeho opevněnému postavení a jeho bojovníci nás srážejí ze strmého svahu dolů jako hrušky ze stromu. Teď to byla Guthrumova bitva. Svému rivalu Sveinovi a spojenci Wulfherovi určil místo vně pevnosti a nepochybně doufal, že ještě před naším útokem na jeho opevněnou pozici zničí podstatnou část našeho vojska, ale na tom, jak dopadnou oni sami, mu patrně nijak nezáleželo. A nyní tedy mohl vstoupit do bitvy tak, jak si od začátku představoval.

„Ve jménu Boha!“ zvolal Alfred, ale víc říct nestačil, neboť z tmavého mraku náhle šlehl blesk a vzápětí se zem pod námi, a snad i celá obloha zachvěly dunivým burácením hromu. Oslepující zážeh blesku sjel někam do pevnosti. Déšť se ve chvíli změnil v průtrž mračen, v dálce šlehaly další blesky a krajinou se valil hukot hromu, a jako by do každého z nás náhle vstoupila jistota, že je to Boží znamení, celé vojsko se pohnulo vpřed. Nikdo k tomu nevydal povel, pokud nebylo povelem Alfredovo zvolání k Bohu. Prostě jsme vykročili a šli.

Postupovali jsme proti nepříteli a řvali jsme, co kdo mohl. Nekřičeli jsme urážky, jenom jsme řvali, abychom si dodali odvahy. A nehnali jsme se do útoku jako šílenci, ale šli jsme krok za krokem, neboť bylo třeba držet štíty těsně u sebe. Pak nás ohlušilo další zadunění hromu a

déšť snad ještě zesílil a zaléval živé i mrtvé tak, že přes husté clony padající vody bylo Dány na valech stěží vidět. A potom se před námi objevil příkop částečně zaplavený dešťovou vodou a kolem mě zabrnkaly tětivy luků a zasvištěly šípy. Brodili jsme se vodou a v tu chvíli se na nás snesl déšť vrhaných kopí. O jedno z nich, které udeřilo do mého štítu a spadlo mi pod nohy, jsem zakopl a málem skončil ve vodě celý. Konečně jsme vystoupili z příkopu a začali se škrábat do svahu.

To už jsme nebyli všichni. Mnozí ztratili odvahu už před příkopem, ale stále ještě nás bylo dost a postupovali jsme vpřed v sevřených houfech. Byli jsme to, čemu Dánové říkají svinfylkjas, kančí kly – nejlepší vojáci, kteří se snaží prorazit skjaldborg jako divoký kanec, jenž útočí kly proti lovci. Jenže v tomto případě proti nám nestál pouze skjaldborg, ale navíc zaplavený příkop a strmý svah valu.

A ten byl tak kluzký, že jsme se neustále smekali a padali dolů, přitom na nás pořád létala dánská kopí. Kdosi mě zezadu postrčil a já jsem lezl po kolenou, štít nad hlavou, zatímco Pyrligův štít mi kryl záda, takže jsem slyšel jen dunění a chvíli jsem si myslel, že je to hrom. A pak už mi štít bouchal do hlavy pod těžkými údery seker a mečů, ale stále jsem lezl vpřed, a když jsem trochu nazvedl okraj štítu, uviděl jsem nohy. Okamžitě jsem do nich vrazil Hadí dech a pokusil se vstát, ale ucítil jsem ránu do nohy a znovu jsem spadl. Steapa vedle mě řval jako šílený. V ústech jsem měl bláto a do štítu mi bušil déšť a čepele mečů. Věděl jsem, že je vše ztraceno, ale znovu jsem se pokusil vstát a bodnout vpřed Hadím dechem a náhle vedle mě vykřikl Leofric a na trávě jsem zahlédl krev. Všude kolem mě byla krev, i když ji neustále smýval déšť, a pak znovu zahřměl hrom, a jako by mě srazil zpět, sklouzl jsem dolů a sjel až do příkopu.

V úseku, v němž jsme se pokoušeli vylézt nahoru, byl svah zjizvený jako štít po bitvě a na mnohých místech prosvítalo bílé křídové podloží. Náš útok skončil fiaskem a Dánové se nám vysmívali, ale sotva jsme se ocitli v příkopu, vrhli jsme se do svahu znovu. Snažil jsem se zarývat boty do křídy a držet štít nad hlavou, proto jsem netušil, že Dánové sestupují proti mně, a uviděl jsem je, teprve když na můj štít dopadla tak těžká rána sekerou, že ho rozštípla. Pak mi ostří jiné sekery sklouzlo po přilbě, ale i to stačilo, abych zavrávoral a padal dozadu, a zřejmě bych

ztratil Hadí dech, nebýt toho, že jsem měl jílec připoutaný k zápěstí pramenem Iseultiných vlasů. Steapovi se podařilo chytit kopí a strhnout za ně jednoho z Dánů do příkopu, kde do něj několik mužů sekalo a bodalo s takovou zuřivostí, až kolem stříkala voda s krví. Potom jsem zaslechl zvolání – povel, abychom šli do útoku znovu – a uviděl jsem, že je to Alfred. Už byl bez koně a chystal se brodit přes příkop a já jsem houkl na své muže, aby se postarali o jeho ochranu.

Spolu s Pyrligem jsme se zařadili před něj a postupovali jsme stále před ním a chránili ho, a takhle jsme se potřetí vrhli proti svahu zbrocenému krví. Pyrlig cosi křičel ve svém jazyce a já zase klel přes zaťaté zuby dánsky. Ani nevím, jak se nám podařilo dostat se do půli svahu a zůstat na nohou, jenom jsem cítil, že mě kdosi, možná Alfred, zezadu postrkuje. Pořád lilo a proudy vody z nás smývaly krev. Z oblohy opět sjel blesk, nebesa se otřásla a já jsem máchl Hadím dechem, abych odrazil stranou dánský štít, a vzápětí jsem se rozmáchl znovu a udeřil přímo do železné puklice uprostřed štítu, až mi v ruce bolestně zatrnulo. Dán, z jehož tváře bylo vidět jen vous a oči, proti mně bodl kopím. Odrazil jsem ho mečem, pak jsem vykřikl Iseultino jméno a pokusil se vyškrábat výš, ale Dán na mě kopím zaútočil znovu a tentokrát mě zasáhl hrotem přímo do plátu přilby, který mi chránil čelo. Hlava se mi zvrátila dozadu, další ránu jsem dostal do přilby ze strany a celý svět se se mnou zatočil a ztemněl. Ztratil jsem rovnováhu a zpola omráčený jsem téměř nevnímal, že znovu padám dolů. Pak mě kdosi dovlekl na druhý konec příkopu a vytáhl z vody, a tam jsem se pokusil postavit na nohy, ale neudržel jsem se na nich.

Král! blesklo mi hlavou. Někdo ho musí chránit! Naposledy jsem ho viděl v příkopu, přitom jsem věděl, že není žádný bojovník. Byl statečný, ale nemiloval krev a zabíjení, jako tyhle věci miluje a musí milovat správný válečník. Znovu jsem se pokusil vstát. Teď už se mi to podařilo, ale v pravé botě mi čvachtala krev. Příkop byl plný mrtvých a umírajících, z nichž někteří se topili, neschopni se v mělké vodě pozvednout, ale ti živí z příkopu prchali a Dánové se nám smáli. „Ke mně!“ houkl jsem. Nedovedl jsem si představit, že bych se měl obrátit a utíkat. Kam taky? Náhle vedle mě stáli Steapa a Pyrlig a taky Eadric, ale já jsem byl pořád jako omámený, v hlavě mi hučelo a pravou ruku jsem

měl podivně ochablou. Přesto jsem si jasně uvědomoval, že do toho musíme jít znovu. Že nemáme jinou volbu. „Kde je král?“ zeptal jsem se.

„Vytáhl jsem ho z příkopu,“ řekl Pyrlig.

„Je v bezpečí?“

„Řekl jsem kněžím, aby ho nepouštěli – aby se na něj třeba pověsili, kdyby chtěl jít do boje.“

„Ještě jednou, musíme ještě jednou…,“ mumlal jsem. Nechtělo se mi do toho zatraceného příkopu, nechtělo se mi brodit mezi mrtvolami a pak se znovu škrábat do toho hrozného svahu a věděl jsem, že je to bláznovství, při němž nejspíš zemřu, ale byl jsem bojovník a bojovník je poražený, jen když je mrtvý. Má pověst mě hnala vpřed. Má hrdost. Šílenství boje, které zatemňuje smysly. Začal jsem tlouct Hadím dechem do svého rozštípnutého štítu a ostatní kolem se ke mně přidali a Dánové nás vyzývali, abychom zaútočili, abychom si šli pro smrt, a já jsem odpověděl, že jdeme. „Bůh nám pomáhej,“ zavrčel Steapa.

„Bůh nám pomáhej,“ opakoval Pyrlig.

Nechtěl jsem jít, bál jsem se toho svahu, ale ještě víc jsem se bál, že budu nazván zbabělcem, a tak jsem zařval na své muže, že ty bastardy rozsekáme, a potom jsem vyrazil. Skočil jsem přes tři mrtvoly do příkopu, na druhé straně jsem však uklouzl a padl na štít, ale rychle jsem se odvalil, aby mě dánské kopí nezasáhlo do nekrytých zad. Znovu jsem se zvedl, jenže při pádu se mi přilba svezla na stranu, takže jsem kvůli lícní masce pořádně neviděl. Snažil jsem se ji pravou rukou s mečem narovnat, ale to už jsem znovu lezl do svahu a Steapa a Pyrlig byli vedle mě. Čekal jsem, kdy přijde první úder.

Nepřicházel.

Lezl jsem výš se štítem nad hlavou a očekával smrtící úder, ale stále nic, jen ticho, a tak jsem zvedl štít a pomyslel si, že už jsem možná mrtvý, protože jsem nad sebou uviděl jen oblohu s temnými mraky a clony deště. Dánové byli pryč! Ještě před chvílí se nám vysmívali, nazývali nás zbabělci a chlubili se, že nás zaživa vykuchají a naše vnitřnosti předhodí krkavcům, a teď byli pryč. Vylezl jsem na vrchol valu a díval se do dalšího příkopu, za nímž se zvedal další svah. A tam byli Dánové, šplhali na vnitřní val a já jsem předpokládal, že na něm se teď chtějí bránit. Avšak místo toho, aby zaujali na vrcholu druhého valu nové obranné postavení, mizeli za ním a Pyrlig mě chytil za paži.

„Utíkají!“ křičel, aby ho bylo slyšet v hukotu deště. „Na mou duši, ti bastardi utíkají!“

„Na ně! Na ně!“ vykřikl kdosi a všichni jsme se rozběhli k druhému zaplavenému příkopu, přebrodili ho a hnali se dál do nebráněného vnitřního valu. A pak jsem uviděl, že se Osrikovým mužům, tedy části wiltunscirského fyrdu, který byl už v úvodu bitvy poražen, nějak podařilo dostat se za valy pevnosti. Později jsme se dozvěděli, že sestoupili do údolí pod svahem, na němž ležel bílý kůň, a v oslepujícím dešti se vyškrábali nahoru, k východnímu rohu pevnosti, kde bylo jen pár mužů, neboť vzhledem k nepřístupnému terénu zřejmě Guthrum považoval útok z této strany za krajně nepravděpodobný, ne-li nemožný. Valy tam byly nižší, spíš jen hřeben údolního svahu zarostlý trávou, takže wiltunscirští se přes ně doslova přehnali a ocitli se obráncům v zádech.

A ti nyní prchali. Kdyby zůstali, byli by do jednoho pobiti, takže se snažili zachránit útěkem přes široký vnitřní prostor pevnosti a těch pár, kterým ještě nedošlo, že bitva je ztracená, jsme nyní obklíčili. Ovládla mě zběsilá chuť zabíjet, kvůli Iseult, pomstít ji, a tak jsem zabil první dva, kteří mi přišli do cesty – skolil jsem je Hadím dechem s takovou zuřivostí, že jsem jim prosekl drátěnou košili i koženou kazajku a vrazil jim čepel hluboko do těla, jako by to byla těžká sekera. A přesto mě to neuspokojilo. Řval jsem hněvem, chtěl jsem dál zabíjet, ale bylo nás na tu hrstku Dánů příliš mnoho. Stále lilo jako z konve, křižovaly se blesky a burácel hrom. Rozhlížel jsem se po dalších obětech, na kterých bych mohl vybít svou slepou zuřivost, a potom jsem uviděl snad poslední houf, v němž stálo pár Dánů zády k sobě a bránilo se dorážejícím Sasům. Rozběhl jsem se tam s mečem napřaženým k ráně, ale pak jsem náhle spatřil jejich praporec. Orlí křídlo! Byl to Ragnar!

Jeho muži se už nestačili bránit přesile a umírali. „Nechte ho naživu!“ houkl jsem. „Nezabíjejte ho!“ Tři Sasové se otočili a uviděli mé dlouhé vlasy a náramky na pažích a v domnění, že jsem Dán, se vrhli na mě. Prvního jsem odrazil mečem, ránu sekerou druhého jsem kryl štítem a třetí kolem mě začal kroužit a nepřestal mě ohrožovat, ani když jsem na něj křikl, že jsem Sas. Pak mi přiskočil na pomoc Steapa a Pyrlig mě chytil za paži a tahal pryč, ale já jsem se mu vytrhl a znovu se vrhl k Ragnarovi. Ten vrčel na kruh dotírajících Sasů jako šelma a vyzýval je,

ať jen se ho někdo z nich pokusí zabít. Jeho praporec už padl a praporečník ležel mrtvý, ale on sám, v lesklé zbroji a s rozštípnutým štítem, dlouhým mečem a vzdorným výrazem vypadal jako bůh války. Kruh kolem něj se však svíral. Znovu jsem vykřikl a Ragnar se obrátil ke mně v domnění, že jsem ten, kdo se proti němu odvážil vystoupit a rozmáchl se mečem. Odrazil jsem jeho ránu štítem a to už jsem sedostal až těsně k němu, strhl ho k zemi a zalehl ho.

Steapa a Pyrlig mě střežili, odráželi bojechtivé Sasy a posílali je jinam. Odvalil jsem se z Ragnara a on se posadil a v úžasu na mě zíral. Všiml jsem si, že má zle zkrvavenou ruku, na níž mu visely zbytky štítu, zřejmě mu ji poranila čepel, která mu štít rozštípla, a když jsem se na ránu podíval blíž, uviděl jsem, že má rozseknutou dlaň mezi prsty, takže to vypadalo, jako by měl dvě malé ručky. „To se musí obvázat," řekl jsem.

„Uhtrede!" vydechl, jako by nemohl uvěřit, že jsem to já.

„Hledal jsem tě, protože s tebou nechci bojovat."

Odepnul si řemeny, kterými měl připnutý štít, a setřepal jeho zbytky ze zraněné ruky. Zaslechl jsem hlas biskupa Alewolda, který kamsi běžel v zablácené kutně, mával rukama a křičel, že Bůh odevzdal pohany do našich rukou. „Radil jsem Guthrumovi, že musíme bojovat před pevností," řekl Ragnar. „Tam bychom vás pozabíjeli všechny."

„Možná," souhlasil jsem. Ale tím, že zůstal v pevnosti, nám Guthrum umožnil ničit jeho vojsko část po části, pomyslel jsem si. A přesto to byl zázrak, že jsme zvítězili.

„Ty jsi taky zraněný," všiml si Ragnar. Až nyní jsem si uvědomil, že mě poznamenal vzadu na stehně hrot kopí. Dodnes tam mám jizvu.

Pyrlig utrhl z košile jednoho mrtvého kus plátna a obvázal jím Ragnarovi ruku. Také mou ránu chtěl ošetřit, ale ta už přestávala krvácet a mohl jsem se na nohu postavit, i když teprve teď, když ze mě vyprchala bojová vášeň, jsem pocítil prudkou bolest, která z ní vystřelovala. Dotkl jsem se Thorova kladiva. Zvítězili jsme. „Zabili mou ženu," řekl jsem Ragnarovi. Mlčel a jen stál vedle mě, a protože mě čím dál víc začala zmáhat bolest ve stehně a cítil jsem se slabý, položil jsem mu ruku kolem ramen a opřel se o něj. „Jmenovala se Iseult," dodal jsem. „A můj syn je taky mrtvý." Byl jsem rád, že prší, a není tak vidět, že se mi po tváři koulejí slzy. „Kde je Brida?"

„Poslal jsem ji tam dolů," ukázal do údolí. Kulhali jsme spolu směrem k severním valům pevnosti.

„A ty jsi zůstal?"

„Někdo tu musel zůstat jako zadní voj," odpověděl. Znělo to, jako by měl stažené hrdlo, a zdálo se mi, že i on pláče. A jestliže opravdu plakal, věděl jsem proč. Hanbou z porážky. Tuhle bitvu Guthrum neměl prohrát, a přesto se to stalo.

Pyrlig a Steapa byli stále se mnou a také Eadrika jsem viděl, jak stahuje z mrtvého Dána drátěnou košili, ale po Leofrikovi jako by se zem slehla. Zeptal jsem se Pyrliga, kde je, a ten se na mě pouze smutně podíval a zavrtěl hlavou.

„Je mrtvý?"

„Dostal sekerou," řekl Pyrlig. „Do páteře." Mlčel jsem. Co jsem měl říct? Zdráhal jsem se vzít to na vědomí, uvěřit tomu. Připadalo mi nemožné, aby ten nezničitelný Leofric byl mrtvý. Ale on byl mrtvý a já jsem si přál pohřbít ho po dánském způsobu, ohněm, aby kouř z jeho mrtvoly stoupal k síním bohů. „Škoda ho," zašeptal Pyrlig.

„To je cena Wessexu," odpověděl jsem a pak jsme vylezli na severní valy pevnosti obsypané Alfredovými vojáky.

Déšť ustával, ale přes vzdálené pláně se pořád táhly husté clony padající vody. Bylo to, jako bychom stáli na kraji světa a před námi se rozprostírala nesmírnost mračen a deště, zatímco pod námi, po dlouhém strmém svahu, sestupovaly stovky Dánů k místu, kde měli koně.

„Guthrum," ozval se Ragnar hořce.

„Zůstal naživu?"

„Ten se dal na útěk první," odpověděl a odplivl si. „Svein se ho snažil přesvědčit, abychom bojovali mimo valy, ale on se bál porážky víc, než kdy toužil po vítězství."

Zazněl jásot, který provázel Alfredovu korouhev na cestě k severním valům. Vedle ní jel sám Alfred, už opět na koni, s bronzovou obroučkou kolem přilby. Beocca klečel a děkoval Bohu, zatímco Alfred zářil a rozhlížel se, jako by tomu, k čemu došlo, stále nemohl uvěřit, a přísahal bych, že plakal, když jeho standartu zarazili do trávy na konci světa. Nad jeho královstvím opět vlál drak a kříž – nad královstvím, které už téměř ztratil, ale ještě ho stačil zachránit, takže opět bylo jediným saským královstvím v Anglii.

Avšak Leofric byl mrtev a Iseult byla mrtvá a zemi, již jsme ubránili, skrápěl hustý déšť.

Zemi jménem Wessex.

HISTORICKÁ POZNÁMKA

Westburský bílý kůň (jeden z deseti podobných, které lze zhlédnout v hrabství Wiltshire) se nachází na příkrém křídovém svahu pod místem zvaným Bratton Camp nedaleko městečka Bratton na okraji Wiltshirské pahorkatiny a je ho vidět ze vzdálenosti několika kilometrů. Současný kůň, pěkně vyvedené zvíře, je víc než třicet metrů dlouhý a šedesát metrů vysoký a byl vytvořen v sedmdesátých letech osmnáctého století, takže je nejstarším z wiltshirských bílých koní. Podle místní legendy však pouze nahradil mnohem staršího koně, který byl do tohoto křídového svahu vysekán po bitvě u Ethandunu v roce 878.

Rád bych věřil, že tato legenda je pravdivá, ale žádný historik si není dodnes jistý, kde se vlastně bitva u Ethandunu odehrála, třebaže Bratton Camp nad vesnicí Edingthon je zřejmě tím nejpravděpodobnějším místem rozhodujícího střetu Alfredova vojska s Guthrumovými Dány. Bratton Camp je stará pevnost z doby železné, jejíž pozůstatky jsou nad westburským bílým koněm dodnes patrné. Musím přiznat, že mě John Peddie, který ve své knize Alfred, Warrior King umísťuje Ethandun do Bratton Campu a Edgarův kámen do Kingston Deverill v údolí Wylye, dokázal svými argumenty přesvědčit.

Naproti tomu o tom, kde ležel Æthelingæg, není nejmenší pochyby. Æthelingæg je dnešní Athelney v Somerset Levels blízko Tauntonu, a jestliže je Bratton Camp od roku 878 v podstatě nezměněný, pak somersetské mokřiny jsou dnes něčím zcela jiným, než byly v Alfredově době. V dnešní době je z nich široká úrodná pláň – z velké části díky

středověkým mnichům, kteří je odvodnili –, ale v devátém století to byl bažinatý a téměř nepřístupný kraj, částečně zaplavovaný mořským přílivem, a právě proto se tam Alfred uchýlil po pohromě, která ho stihla v Chippenhamu.

To, co se stalo v Chippenhamu, bylo výsledkem jeho přílišné velkorysosti při dohadování podmínek míru, jež umožnily Guthrumovi odejít z Exeteru a stáhnout se do Gloucesteru v Mercii ovládané Dány. Zmíněný mír měla zaručovat dánská rukojmí, ale Guthrum znovu dokázal – podobně jako v případě míru, uzavřeného v roce 876 ve Warehamu –, že mu nelze věřit, mírovou smlouvu porušil a bezprostředně po svátku Zjevení Páně vtrhl do Chippenhamu, obsadil ho a uvrhl tak Alfreda do největší krize za jeho dlouhého panování. Král byl poražen a většinu jeho země obsadili Dánové. Někteří wessexští velmoži, mezi nimi i ealdorman Wiltshiru Wulfhere, přešli na stranu nepřítele a Alfredovo království se prakticky omezilo na bažinaté pustiny dnešních Somerset Levels. Přesto s příchodem jara, pouhé čtyři měsíce po katastrofě v Chippenhamu, dal Alfred dohromady vojsko, vytáhl s ním k Ethandunu a tam Guthruma porazil. To všechno se stalo. Co se zřejmě nestalo, byla příhoda s ovesnými plackami, o jejichž spálení se v mé knize přičinil Alfred. Příběh, v němž chudá venkovská žena udeřila Alfreda za to, že nechal placky spálit, je nejslavnější lidovou pověstí, která se k Alfredově osobě pojí. Pochází však z velmi dávné doby a stěží jí lze uvěřit.

Alfred, Ælswith, Wulfhere, Æthelwold a bratr (později biskup) Asser, to všechno jsou historické postavy, stejně jako dánský vojevůdce Guthrum. Naopak Svein je postava pouze románová. Největšími dánskými nepřáteli Sasů před Guthrumem byli tři bratři Lothbrokové a porážka posledního z nich v bitvě u Cynuitu – zatímco Alfred byl v té době v Athelney – je rovněž historickou skutečností. Abych však mohl lépe zkonstruovat děj této knihy, posunul jsem vítězství Sasů u Cynuitu do doby o rok pozdější, takže jeho popis tvoří konec románu Poslední království, jenž dějově předchází Bledému jezdci. Ze stejného důvodu jsem si vymyslel postavu Sveina z Bílého koně a spálení jeho lodí, abych se mohl znovu vrátit do Cynuitu.

Dvěma základními zdroji historických faktů o Alfredově panování mi byly Anglosaská kronika a spis *Život krále Alfreda* od biskupa Assera,

avšak ani jeden z nich nás neinformuje o tom, jak došlo k porážce Guthruma u Ethandunu. Obě vojska byla podle pozdějších měřítek malá a je téměř jisté, že to dánské počtem mužů saské značně převyšovalo. Západosaský fyrd, který zvítězil u Ethandunu, pocházel z větší části ze Somersetu, Wiltshiru a západního Hampshiru, což naznačuje, že celý východní Wessex a většina severu země byly obsazeny Dány. Víme také, že devonshirský fyrd byl nedotčený (právě on zajistil vítězství u Cynuitu), stejně jako fyrd dorsetský, a přesto ani jeden z nich není zmiňován jako součást Alfredova vojska. Z toho soudím, že oba byly drženy v záloze, aby čelily případnému útoku Dánů, vedenému z moře. Neúčast fyrdů těchto dvou mocných hrabství – pokud tomu tak opravdu bylo – pouze potvrzuje, jak pozoruhodné bylo Alfredovo vítězství u Ethandunu.

Sasové byli v Británii od pátého století a ve století devátém už ovládali téměř celé území dnešní Anglie, avšak po příchodu Dánů se celé saské království začalo rozpadat. Zatímco v románu Poslední království jsem se snažil vylíčit, jak došlo k porážce Northumbrie, Mercie a Východní Anglie, v Bledém jezdci popisuji, jak osud těchto severních zemí – jejich pád do historického zapomnění – málem následoval i Wessex. Po několik měsíců na počátku roku 878 byla idea Anglie, ale také její kultura a jazyk, omezena na území několika čtverečních mil bažin. Za této situace stačila jediná další porážka a politická entita zvaná Anglie by nikdy nevznikla. Místo ní bychom měli Dánsko a tato kniha by byla patrně psána dánsky. Přesto Alfred přežil a zvítězil a historie ho za toto vítězství odměnila přídomkem Veliký. Alfredovi následníci pak jeho dílo dokončili, připojili k Wessexu ztracená severní království, a tak poprvé sjednotili saské země v jediné království nazývané Anglie. Je však třeba znovu konstatovat, že tento proces zahájil Alfred Veliký.

A přesto, i po vítězství u Ethandunu, se to v roce 878 muselo zdát jako neuskutečnitelný sen. Od ethandunského bílého koně k pustým pláním severně od Hadriánovy zdi vede dlouhá cesta, avšak Uhtred a jeho druhové se po ní musí vydat na tažení za dalšími boji.